in persona titij: et alius in persona mea: vt.l. stipulatio ista. §.si quis ita.ff.de ver.obli.ꝛ ideo ne auferat facultas soluendi aliam rem:ideo durat facultas ꝙ possit sibi adhuc solui.item est alia ratio fortior. nam vsusfructus nō querit dño per me diam personā ꝓcuratoris:vt.l.qui ita.§.i.ꝛ ibi no.ff. ad treb. et ideo cum stipulor mihi aut titio vsumfructum non videor stipulari sibi vt ꝓcuratori meo:ideo capitis diminutione ista facultas soluendi non tollitur. vel dic[a] ꝙ hic fuit minutus capite per emācipationē:ꝛ sic statū suum mutauit in melius:

a ¶ Usumfructus' vel dic ꝙ fuit diminutio capitis.

2 ¶ Quero vtrum vsusfructus iam cōstitutus tollatur capitis diminutione.glos.dicit ꝙ sic ꝑm Hugo. Tu dic vt habes hodie in.l.corruptionē.C.de vsur.¶ Venio ad secundam partem ꝛ oppo.de.l.lucius.§.tutela.ꝛ.§.fin.ff.de admi.tu. Solu. aliud est soluere tutori debitum:aliud est dare causam implēde ꝗditionis vel ei soluere vt adiecto. Itē oppo. de.l.seruus. ff.eo.sol.illa intelligitur ꝑm istam.

Si creditor. Sola peruētione rerum facta ad creditorem nō liberat debitor: nec fideiussor.b.d. ¶ Oppo.ꝛ videt ꝙ liberetur fideiussor vel debitor saltem ope compensationis:vt insti. de act.§. in bonefidei.quidam fatentur istud contra,ꝙ non liberatur ipso iure sed ope compensationis.tu potes dicere ꝙ liberatur ope cōpensationis eo ꝙ illud quod ad eum peruenit apud eum nō durauit:sed coactus fuit restituere.

Dolo. Perceptione rei oēs liberant sed perceptiōe prętij non liberat possessor rei.b.d. ad istam.l. facit.ff.de pe.here.l.etiā.§.pe.qō dic vt ibi. facit etiam qō dixi in.l.locum.§.ꝗdemnatio.ff.de tab.exhi.

1 ☞ Ex interuallo agi potest vt actio cedatur. Cessio an petatur fieri iure actionis.

Si mandato. Qñ obligationes sunt dispares ꝛ potest petere ꝙ sibi actiones cedant.b.d.ꝛ hz multum de fundamento.l.modestinus.hec.l.teg.tibi tutori qui neglexit conuenire debitorē pupilli.nō ꝛ ex interuallo agitur vt actio cedatur. ¶ Not.secūdo ꝙ iure actionis cessio petitur. qō plene examinabo in.l.modestinus.ff.eo. ¶ Item opp.de.l. modestinus.ff.eo.vbi dicit ꝙ ex interuallo nō potest fieri cessio. Sol. hic obligationes sunt dispares:ibi pares. Ista solu est vera ꝛ plene ibi dicam.

Si creditor. [b] Iste.§.est bene nota. Si creditor non potest cedere actiones mandatori vel fideiussori exceptione cedendaū actionum repellit. hoc dicit. ¶ Oppo.de.l.si stipulatus.§.si ex duobus.ff.de fideiusso.solue vt ibi plene dixi. ¶ Quero dicitur hic sua culpa. quero quid si sua culpa accidit ne possit actionē cedere. Sol. si hoc contingit per ſniam iniustā quā creditor haberet cōtra fe:idem qr exceptio rei iudicate transit ad mandatorē et fideiussorē:vt.l.exceptiones.ff.de excep.nō ergo dz opponere exceptionē cedēdarū actionū: sed exceptionē rei iudi. sed si als sine sua culpa accidisset sibi tunc ei non imputat:vt plene dixi in.C.si ex duobus.

Si interemptorem. Solūa oppo. de.l. cum emptio.ff. de rescin. ven.sol.vt in glo.

☞ Debitor soluens pupillo:licet ipso iure sit liberatus tñ pupillus si est lesus restituitur.

2 Pupillo cōtra tutorem in casu huius legis subuenitur actione tutele.

3 In casu huius.l. qualr subueniat pupillo cōtra debitorem.

4 Contra creditorem pupilli qui fraudem participauit cum tutore in casu huius.l.succurritur pupillo per interdictuz fraudatorium.

Interdictū fraudatorii de quo hic est speciale interdictū et nō accipit ꝓ interdicto de bis que in frau.credi.

Interdictum fraudatorium de quo in.l.postulante.ff.ad trebellianum. accipitur ꝓ interdicto de bis que in fraudem creditorum.

Pupilli. Delegatio tutoris liberat debitorē pupilli ita demū si fuerit facta bona fide.b.d.ꝛ est bona.l.et eius principii est singulare.ꝛ nescio alibi. ¶ Oppo.† ꝛ videt ꝙ debitor soluēs sit ipso iure liberat[r]:vt.l.qō si forte. §.j.ff. eo. ¶.l. luci[s]. §.fi.ꝛ §.tutele.ff.de admi.tu. Sol.illud est verū qñ soluit bona fide:secus si mala fide vt hic. Cōtra hoc op.q̄ si bona fide soluit debitor subueniť pupillo:per ti. C.si aduer.fol. Sol.dicūt qdā ꝙ ibi logť qñ soluit pupillo cū tutoris autoritate: sec' si ipi tutori.truffa est p.l.etiā.C.si tutor vel cu.inter. vñ fateor cōtra.qr ꝛ ipso iure libereť tñ pupillus potest restitui si est lesus. ¶ Quero i casu huius.l.qualr subueniť pupillo ꝗa tutorem.certe per actionē tutele:ꝛ hoc sine dubio. ¶ Scōo que ro[r] qualr subueniat pupillo ℈ debitorē. Rñ. vel ipso iure qñ prima obligatio nō sit sublata qñ debitoris superuenit dolus vel qñ bona fide per restōnem in integ. ¶ Tertio q̄ro[r] ᶜ qualiter subueniť pupillo contra creditorē pupilli qui fraudem participauit.hic dicit ꝙ subueniť interdicto fraudatorio:sed ꝙ interdictū istud sit:dubitať. nam qdā dicunt ꝙ hoc interdictum nō reperiť alibi.ꝛ dicūt hoc interdictum sic olim fuisse. glo.reprehēdit ꝛ dicit hoc inuenim[r] in.l.si postulante. in pn. §.ad trebel.lz de hoc aliqs titulus non reperiať.alij dicunt ꝙ istud interdictū fraudatoriū per se nō est interdictū. sed est titulus.§.de bis que in fran.credi. Joā.an. in arbore videt voluisse ꝙ istud sit interdictū per se:ꝛ huic interdicto fecit spāle cellulā. Rof.etiā in libellis suis ꝓsequit interdictū hoc spāl'. vnde ego puto ꝙ istud interdictū nt spāle: nec alibi repiať ꝙ hic.nec obst. si dicis ꝙ hic loquit de interdicto. de bis que in frau.cre.qr istud hz locū qñ qs alienauit res suas: sed hic tutor nō alienauit rē pupilli.nec obst.l.si postulante.qr fateor ꝙ ibi interdictū fraudatoriū accipit ꝓ interdicto de bis que ī frau.cre.ꝛ ℬ videt tenere etiā Ja.de are. si igit vis intelligere banc.l.ꝙ creditor participauit fraudē cuz tutore:ꝛ ꝓpter illā fraudē ꝗueniať de necessitate dicem[s] ꝙ est spāle ĩterdictū qō est hic.ꝛ nō est alibi in teg.sed in glo.C.si vē.pig.ag.l.j.ꝛ.C. de iure fis.l.iij.in glo.mag. sed si vellemus dicere ꝙ creditor participauit fraudē cū debitore soluente.tunc qr et ille debitor in fraudē alienauit res suas:posset hic accipi interdictū fraudatoriū ꝑ illa:sez de bis que in frau.cre.ꝛ isto respectu illa lectu. ꝓcederet:sed ꝓcedens lec.plus placet.

1 ☞ Trānsactio facta a tutore non potest a pupillo rescindi parte inuita:parte volente sic quo ad oēs effectus.

2 Transactio in qua pupillus est lesus rescinditur etiam parte inuita.

3 Actio extincta nō potest resuscitari sez directa sed vtilis sic.

4 Quando a trasactione receditur an agi possit actione prima: et qualiter.

Si cum pupilla. Transactione rescissa ex qua inducebať exceptio tollit exceptionis effect[s] ꝑ transactionē iductus.b.d. ¶ Hot. hic † ꝙ trāsactio facta a tutore nō pōt rescindi a pupilla aduersa parte inuita. ¶ Scōo no ꝙ parte volente pōt rescindi quo ad oēs ei[s] effect[s]. ¶ Aduertatis † op.ꝙ ista pupilla possit istā trāsactionē rescidere:vt.l.j.ꝛ.ij.C.si aduer.trāsac. fol. verū est si esset lesa:qr haberet in teg.restit.lz hec non fuit lesa imo negotiū fuit vtiliter gestū.ergo ꝛc. vt.l. nā postea. §. si minor. ff.de iureiur.ꝛ lz glo.dicat qñ hoc sit ideo qr ipsa nō fecit lz tutor.tñ ista rō nō est bona ꝙ eodē mō restō dak siue tutor interueniat siue nō:vt.l.etiā.C.si tu.vel cu. iter. dic ergo ꝙ est iō qr nō fuit lesa. ¶ Ad scōz op.ꝙ † actio nō,cōpetat:qr actio semel extincta non pōt ampli[s] resuscitari.l.q res.§.areā.j.eo. dicit glo. ꝙ hic actio ꝑma sublata est exceptione nō ipso iure: qr si ipso iure nō posset resuscitari:vt in ℈io. glo. monet hāc.q.C. de trāſ.l.si diuersa.mihi vī q̄tū ad casum.l.,ꝓposite ꝙ glo. nō dicat verū.nā hic magistrat[s] tenebať ex delicto: ꝛ actiones de scēdētes ex delicto tollit ꝑ pactū ipso iure:vt.l. si tibi.§. q̄dā. ꝛ.l.si vn[s].§.pact[o] ne peteret.ff.de pact.dico ergo ꝙ tegt. voluit directo soluere ꝙ actio vtilis restituit q̄ prī[s] fuerat directa et sic qō dicit ꝙ actio extincta nō resuscitať.fateor eadē:lz vtilis sic:vt hic.ꝛ videbitis in.o.§.area.Dic ergo tria† vba qñ recedit a trāsactione'an possit agi actione ꝑma ꝙ vel q̄ſr.dic aut ꝑ trāsactionē fuit sublata actio ope exceptiōis:aut ipso iure.pri mo casu pōt agere ꝑma actiōe vt ℬ ꝑm istā glo. q̄ dicit verū in se.aut fuit sublata ipso iure:ꝛ tūc aut est talis actio q̄ non pōt partiū ꝗuētiōe restaurari vt actiōes descēdētes ex delicto et tūc a lege restituit ꝑma:vt ℬ.aut pōt restaurari partiū ꝗuentiōe:ꝛ tūc dz agi ꝗditiōe sine cā vel ob cām:vt se reponat ī ꝑsti nā obloně:vt.l.si qs accepto.ꝛ qō ibi no.ff. de ꝗdi. ob cau.

☞ Periculū nominis cessi pertinet ad cessionariū si superuenit post cessionē si tempore cessionis ad cedentē.

Periculū nominis vēditi ad quē pertineat.remissiue.

[c] **Sozo.** [c] Periculū nois cessi pertinet ad cessionariū. b.d. ¶ Op.ff.so.ma.l.si cū dotez.ff. si mulier. dicit glo.spāle est ibi in dote.tu dic aut loq̄ris de periculo inopie subsecute post cessionē:ꝛ loqtur iste.§. aut loq̄ris de periculo inopie subsistentis tpe cessionis:ꝛ loqtur ℨia.l.et qō plene dixi in.l.q satisdare.ff.de fideiuſ.in noieꝰo vēdito cuius sit periculū.dic vt in.l.si noie.ꝛ.l.seq.ff.de bere.vel act.ven.

Cum in eodem. Dicitur hic ꝙ ꝓtiū conuertitur ꝓ rata in quolibet creditorē.contra.ff.eodem. l.in bis.§. imperator. solu. vt ibi.et dic vt ibi dixi.

Euicta

1 ☞ Euicta re ꝓ pecunia insoluta data agitur prima actione ꝛ hoc fauore dotis.

2 Limitatio ad titulū de repu.q̄ fiunt in iudi.restitu.in integ.vt nō habeant locū qñ minor fuit.circūscriptus dolo creditoris.

Casus in quib[s] ex futuris in ꝓteritū estimamus.

Vires. Euicta re ꝓ alio debito insolutū data ꝑma actiōe agiť nisi dolus creditori imputeť. Itē ad liberationē sufficit rē perfecte solutā ex postfacto creditoris fieri.b.d.valde singulr.ꝑncipiū est ℬ.et diuidiť in q̄tuor ptes.prima qñ res data insolutū euincit ꝛ recipēti eā insolutū nō pōt dol[s] vel culpa ipsius putari.scōo qñ pōt ei ipsius putari culpa.tertio qñ pōt ei imputari dolus.q̄rto qñ res data insolutū ab initio creditor[s] ꝓfecte nō efficit.scōa ibi:diuersum.tertia ibi.huic applicat.quarta ibi rē autez.

1 ¶ No.ex ꝑmo dicto † q̄ euicta re ꝑ pecunia insolutū data agit ꝑma actiōe. ℨ i.l.si ꝑfidiū.C.de eui. ꝛ.l.elegāter.in ꝑn.ff.de pig.acti.hui[s] timore dicit Dy.ꝙ gl.q̄ est hic intelligit qō fuit data insolutū res ꝑ pecunia.nō dicit verū:lz Dy.intelligit qō dos erat in specie:ꝛ sic fuit soluta res ꝑre.Sz hoc vī ℨ teg.Ja.de are.alr dicit vt dixi ī.l.ª si qs alia.ff.eo.tu dic hic esse spāle fauore dotis arg.eius ꝙ no.in.l. si cū dotē.ff.si mulier.ff.sol.ma.iō dixi ꝙ iste est casus singularis nec credo eē alibi.ista materia tractaui plenī[s] in.l.si qs alia.ff.eo. ¶ Venio ad ꝗi. diuersum.op.qō qs teneať re euicta exordinario iure vt.ff.de eui.l.minor.ꝛ.l.si cū vēditor.ff.si is.bni[s] timore gl.intelligit hūcd.qñ libert[s] donauit alicui fundū:iō re euicta nō teneť de euictiōe qr fuit donatio vt.l.ad res donatas.ff.de edil.edic. certe ꝑm ℬ iste v.nō haberet dubitationē nec faceret aliqd ad ꝑmissa:niſi sustinēdo glo.velis dicere ꝙ donatio hic ꝓcipit a ꝑmissiōe ꝛ soluit libert[s] vñ re euicta als teneť de euic.vt no.in.l.aristo.ff.si.ff.de donatis.§ qñ renocať ꝑ fauianā ff. euic. nō teneť.ꝛ ℬ est sing.casus.tū lz hec lect.in se possit sustineri.nō tñ ꝛgruit lr̄e ī ꝓposito.nā ℈ hoc res q̄ debeť solviť. §z materia hui[s].l.est qñ soluit aliud ꝓ alio ideo alij ponūt hic casus ꝙ libert[s] suo creditori cui debebat decē dedit insolutū rēvalētē.qr.ī fraudē patroni.vñ illud qō ℈ vltra decē revocat patronus actio.fauia.ꝛ tñ creditor nō pōt agere actione ꝑma:vt hic.sed ℨ hoc op.de.l.si qs aliā.ff.e.vbi pte euicta agiť actiōe ꝑma.solu.fallit illud qñ euincit per actionē fauianā:vt hic.rō pōt esse ꝑm qō dicit Dy.qr creditori pōt imputari culpa ī eo qō recepit a libero rē maiorīs ꝑtij ꝓ minore.vñ ꝓpter sui culpā hoc ꝓtingit nā sciēdo suas ꝗditiōes hoc debuit cogitare:vt.l.qui cū alio.ff.de reg. iur.ꝛ iō dico si creditori non pōt imputari culpa:qr ꝑ hoc nō debebat verisiḿ credere patronū fandari:tūc duraret ꝑma actio re euicta:vt.d.l.si qs alia.ff.eo. vel ageret de euic.si est ꝑmissum:vt.l.si.ff.de cōdi. ob cau. ¶ Venio ad ꝗ. huic applicat.hic habes lz minor restituat nō tñ restituit actio creditori.cōtra.C.de repu.q̄ fi.in iudi. in integr.resti.l.j.ꝛ.l.ij. cause la.j.in fi.ꝛ.l.seq.ff.de mino.hui[s] timore quidā dicūt ꝙ istud qō hic dz in teg.huic applicat ꝛc. applicat ꝑin.l.nō ꝑgi.ꝑcedēti rñ. ꝛ sic ℨio ꝛcor. certe hoc nōvī de mēte iurisconsulti.est enī violare literā vñ dic ꝑm gl.ꝙ applicet ꝑcedēti rñ. ad ℨiū † rñdeo[b] ꝙ hoc ideo qr minor fuit circūscript[s] dolo creditoris.qō no.qz ꝑ ℬ limitat tota illa materia.de repu.q̄ fi.in in.in integ.resti.nec habes hūc casuz in terminis nisi hic:sed rōne habes in multis locis arg.ad hoc.l.si titius.ff.de fideiuſ.facit.l. ꝓpter veneni.ff.neptis.ff.ad sill. ¶ Venio ad.ª.rē aūt.dz ℬ ꝙ solūdo rē castrēsis peculij vī soluere rē aliēnā.ff.j.de cast.pec.l.hereditatē.ff.vī. in ꝑn. ꝛ.§.cū filī[s].glo.nō solvit. Dy.dicit ꝙ in ꝑin.illi[s] ff.libert[s] tennit ꝓpter ꝑsens ius ꝑris in fi.vero dz itelligi ℈ ista.l. ¶ Itē op.de.l.q rē.in fi.C.de eui. So.ibi ī vēditiōe in qua nō regrit ꝙ qs faciat rē accipiētis.sufficit ꝙ tradat nisi esset in dolo:vt.l. seruus quē.in fi.ff.de act.emp. ¶ Quero vtrū sint plures casus in quib[s] ex futuris in ꝓteritū estimamus.glo.multos enumerat.dic vt in glo.

Vihi decē dari. Causa leuior vel durior ad iectionē nō vitiat.b.d. ¶ Op.nō pōt esse pl[s] in accessorio ꝙ in ꝓncipali.vt.l.bi q accessionis.ff.de fideiuſ.ꝛ.l.grece.ff.illud.e.ti.Sol.nō pōt esse pl[s] in accessoria obligatiōe vt in ℨiio.ſz hic loquit ī adiecto in quo nulla obligatio fundatur.

1 ☞ In alternatiua summarū id qō minimū est in obligatione ꝛ ibi de ratione.

2 Pena ī obligatiōib[s] quātitatis nō pōt eē maior ꝙ sorte nisi datio ꝓferat in persona alteri[s]:qr tūc nō est mera datio:ſz hz natūrā obligationis facti.

*** Qui stipulatur.** Iste est.§. difficilis. ꝑmo logt qñ ꝓpter adiectū stipl̄o est ꝗditionalis.ꝛ hoc colligit ex dictiōe ſi.scōo qñ est ꝗditionalis.ꝛ ℬ apparet ex mēte ex ꝑssa.tertio qñ de hoc nihil apparet. q̄rto ponit vnū casum qñ adiect[s] adiicit ad maiorē quantitatē quā ꝑncipalis.scōa ibi:ꝛ ideo tertia ibi:ꝛ vbi.q̄rta ibi:ꝓtracta. ¶ Op.ad fi.qr in accessorio nō pōt esse plus:vt.l.grece.ff.illud.ff. de fideiuſ.ꝛ insti.de fideiuſ.§.nec pl[s]. Sol.vt dixi.ff.ꝑgi. §.nā hic in adiecto q nō apponit ad obligationē.

1 ¶ Itē opp.† qñ alternatiua cadit inter stipulātē.§.si stipulāti.ꝛ.l.si ita stipulat[s] fuero.ꝑ.aut.v.de vbo. ob.So.dixi eidē debebāt solvi.ꝑ.aut.v.ℬ diuersis ita dicit gl.ꝛ ℬfi.rō in alternatiua summarū:ideo minimū est in obloně qr inter summas non cadit affectio.ſz vbi affectio caderet vtrūq̄ esset in obligatiōe.vt.ff.ti.j.l.si is cui.ꝑ.ꝛ ibi dixi.ſz ℬ rōne ab iecti pōt mea interesse.forte facili[r] ſoluerēvni alteri.ꝑ.quā tibi.v.vl ꝓpter affectionē quā habeo ad pſonā adiecti:qr añq̄ restituat tibi aliqō cōmodū sentiet vel ꝓpter aliā rōnē.sed vbi est eadē pſona

2 ista affectio nō cadit. ¶ Extra glo.ꝓpp.ad scōm rñsuz.ꝛ vī qō in quātitatib[s] nō possit pena eē maior sorte.qr sic eēt i fraudēvsurarū:vt.l.cū allegas. C.de vsur.ℬ dz ℈iū:qz si nō soluo qnqs ꝑmitto da re decē.Sol.illud in obloni[b] dādi mere.ſz istud nō vī mera datio qñ ꝓfert datio in pſonā alteri[s]: vel si dicas qō sit mera datio tū hz eandē natūrā quā hz obligatio facti:vtvidistis i.l.liber hō.in fi.ff.de ver.ob.ꝛ.l.si penā.eo.ti.ꝛ ꝓ hoc pōt vsurarij facere fraudē vt dicā sic ꝑmittis dare titio.ꝑ.hinc ad pascha.ꝛ si nō dederis ꝑmittis mihi viginti noie pene.nā tūc nōvī adiectū in fraudēvsurarū.ꝑ hāc l.vl.rñ. ¶ Quero postq̄ qnqs sunt soluta adiecto reliq̄ qnqs qualr petenť.nā adiect[s] nō hz actionē: ꝑncipalis stipulator nōvī hāc actionē:qr illa qnqs vltra vī stipulat[s] alteri nō fibi.Rñ.stipulator ꝑncipalis hoc petet:qr interest sua vt soluat suo ꝓcuratori.cōstat hūc adiectū esse ꝓcuratorē suū qō apparet.qz eū ꝗuenit actiōe mādati:vt.l.liber hō ff.ff.de v.ob.ꝛ.l.stipulatio ista.ff.si qs insulā.eo.ti. ſz si nō esset ꝓcurator su[s] haberet manus dobiles.

Vihi rome. Iste.§. diuidit in tres partes.ꝑma loquit in obligatiōne mixta dādi ꝛ faciēdi.scōa qñ in obligatione mere dādi.tertia qñ in obligatione mere facti.scōa ibi liberareť.tertia ibi:aut vbi.

Si seruus. Nunc.§. habuim[s] in.l.j.ff. de stipulatione seruoꝝ.

1 ☞ Aliud est obligationē extingui ꝛ aliud obligationem cessare.

2 Obligatio extincta nūq̄ suscitať.ꝛ nu.ꝛ.remissiue. Area ꝑmissa cui edificiū est superimpositū potest peti licet estimatio debeat ꝓestari.

Aream. Nūc.§. habuistis expeditū in.l. inter stipulātē.§.sacrā.ff.de ver. obli.nā hic habetis eadē argumēta.ꝛ easdē rōnes q̄s habuistis ibi.ꝛ breuiter.b.d.Exemptio speciei debite de rerū natura vel cōi cōmercio obligatio nē ꝑmit nec reuiuiscit ꝑ edimēto submoto:trāslatio vo in corꝑ integrale obloně nō ꝑmit:ſz res ipsa dz peti.estimatio vero ꝑstabiť creditori.b.d.

1 ¶ No.aliud est obloně extīgui:aliud est obloně cessare.de ℬ dixi in.l.ij.§.j.ff.de vb.obli. ¶ Scōo no.q̄ † obloo extincta nūq̄ suscitať. ¶ Tertio not. q̄ area ꝑmissa cui edificiū est supꝑpositum pōt pe-

tibi.ꝛ i.d.l.cū seruus. Aut aliquid accedit creditori: puta ꝑmittis dare.ꝑ.vl aliqd simile ꝛ ꝓcedat secunda opi.ꝛ hāc distinctionē quasi vbiq̄ sentit Bar.

¶ Qui stipulaf. hz eandē natūrā. Et sic not.cautelā singularē si vis facere qō vsura possit excedere sortez et ꝑ ista limitātur no.ꝑ bar.i.d.l.stipulatio ista.in.§. alteri.de vb.ob.et ea ſq̄ no.Bar.in.l. cū seru[s]. de ꝗdi.et demō.ꝛ in.l.rogasti.§.fi.ff. si cer.pe. ꝛ hoc sequit an lz do.Jo.hic distinguat in ꝗsueto fe nerari.et nō vid qō not. Modern. insti. de act.§.o oēs aūt.tu de hocvide Bal. restringētē ī l.cū allegas. in.v. col.ꝛ in vſi.oppo. C.de vsuris.Cum quo cōcordat roma. in.d.l.stipulatio ista.§. alteri. Rapha.in.d.§.alteri tz opi.Bar.h nisi stipulatus esem dare ꝓcuratori meo quia videor stipulari mihi. d.l. stipulatio ista.§.si qs insulā. ꝛ vide tū gl. ibi in vſ.vires habebit. ro.in.l.sed ꝛ fi.§.si qs cau. tenet opi. Bal.in cōsueto fe nerari. et ꝓ hoc bā cautela est text.in l.fi.in fi.C.de ℨhē. emp. iuncta.l.j.C. de pac.pig.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

✳ ¶Pro concordia. Aduerte q̄ ratio interesse cōsistentis in lucro cessante in numis ꝑpter moram haberi pōt. Ita Bart. ⁊ communiter alij in l. numis. ff. de in lit. iur. Cōtra tenet ipse Bar. in hac. l. paulus. circa medium. Sol. hic do. Alex. vide eum.

a ¶Paulus respondet. alia moneta. An autem quis teneatur accipere monetam pro ea estimatiōe que est tagata a publico. dic quod sic alias puniꝝ vt not. Bartolus in l. qui falsum. de fal. alleg. tex. in l. j. C. de fal. moneta. vbi vide qd sit moneta falsa ⁊ q̄ pena puniatur eam expēdēs. vide. l. lege cornelia. eo. tit. de fal.

b ¶Scōm cōsuetudinē. adde bar. in l. semper. de regu. iuris.

c ¶Cogitur recipere. adde q̄ no. bal. 1 post petrum in l. non amplius. ⁊. 2 fi. de lega. j. Quid si relinquo alicui ex. lib. bolognino rum bononiensiū 3 quia istud est genus sub certa specie inclusum non potest fieri solutio de mutinensibus 5 lz sint eiusdē valoris ⁊ materie idez 6 de argento. nisi se aliter habeat con 7 suetudo ꝑ not. in d. l. si quis argē. ℞m 8 Jmo. Jtē si pecunia currit pariter hoc nō erit 10 de iure ex quo est paritas materie ⁊ nō interest creditoris: p. l. q̄ extrinsec⁹. de vbo. ob. Et hunc. l. adō q̄ no. Bar. in. d. l. j. in fi. de aur. ⁊ argen. lega. ⁊ dicit Bar. in l. talis scriptura. in fi. ꝓin. referendo ibi Dy. de leg. j. q̄ si pecunia de 2 betur vt species vt pecunia que est in tali sacco vel bursa nō pōt fieri solutio alterius pecunie: lz etiā esset eiusdem materie ⁊ forme: qđ bene not.

d ¶Alterius materie. Adde Bal. in l. si diuortio. in. ℣. ob donationes. ff. solu. ma. ⁊ qđ no. Bal. in. d. l. fi. in. iiij. q. C. de compen. cum Bar. hic ad literam transit ℘. de anch. in. cle. si beneficiorum. ad fi. de decī. quem omnino vide vbi multa ⁊ diuersa ponit in materia: ⁊ ad questionē de penis legalibus vel statutorū: quā ibi ponit ℘. videlz de qua moneta solui debeant. vide Bal. post gl. in. l. quicūq; in vlti. col. C. de ser. fugi. ⁊ in. d. l. fi. ꝓin. C. cōia de leg. ⁊ ibi etiā quid in Octibus. de ista materia vide per Oldr. in 2si. clij. ⁊ in consi. cxxxviij. ⁊ 2si. clxviij. text. in cle. fi. de decī. Bal. in. l. illud. in fi. C. de sacrosan. eccle. Specu. in tit. de solu. ℣. nunc alia. versi. fina. ⁊ ibi Jo. an. Anto. de bu. in. c. quanto. de iureiu. ⁊ Albe. de rosa. in. l. cū quid. ℣. si cer. peta.

¶Adde q̄ Roma. tenet contrariū eius quod cōsuluit Oldra. in dictis cōsiliis eius 2si. cxxiij. de quo etiā vide Alb. 2si. lviij. in. ij. lib. ❡ de quovis loze monete dz solui officiali cū moneta tpe dati officij valebat vno prētio ⁊ tpe solutionis alio: vide Bal. 2si. cxxxvij. ℣. volu.

✠ Andre. Poma. e ¶Quare florenos. ℣lo. de cōsuetudine obseruari in multis ciuitatibus quicqd sit de iure q̄ diuersa pecunia in forma solui possit aurea pro argentea: ⁊ econtra: ⁊ minuta pro grossa. ⁊ adde q̄ nō solum multe ciuitates: sed generalis totius mundi consuetudo ita obseruat. ita not. dixit Bald. in. l. libera. C. de senten. etiam de mente eiusdem. et in. l. ij. ℣. j. ℣. si cert. pet. quod intellige verū nisi creditor ꝑpter ℏ esset passurus dānum: forte q̄ esset profecturus in lōginquas et remotas partes: ꝑ tex. nostrū ℏ ℘m Laudē. in tracta. suo monete. et in. l. iij. ℣. j. ⁊ in. l. cū quid. ℣. si certum petaꝝ. quod not.

b Rñ. ℘m cōsuetudinē ciuitatis ⁊ verisimilitudinē indicabunt̄ ista. q̄ dico ℘m cōsuetudinē: iō dico: q̄ est ibi cōsuetudo q̄ in pānis ⁊ in serico appellatio solidi ⁊ libre referat̄ ad florenos minutos antiq̄os et in alijs reb⁹ intelligat̄ de florenis nouis. Jtē q̄ dixi ⁊ verisimilitudinē dico q̄ si intelligerem⁹ appellationē solidi ⁊ libre referri ad monetā nouaꝝ 2tigeret q̄ res magni ꝓfij dareꝝ ꝑ modico vl cē. si intelligerem⁹ de moneta antiq̄ 2tigeret q̄ res vilis ꝓfij dareꝝ ꝑ magno. vñ semp debem⁹ ispicere hāc verisimilitudinē ex q̄litate rei: vt. l. semp in stipulationib⁹. ⁊ ibi no. de reg. in. ⁊ facit ꝑ boc. l. imperatores. ℣. de Jbē. emp. ¶Scōo q̄ro ⁊ vidi que pecunia intelligat̄ ꝓmissa vtrū possit debitor vnā pecuniā ꝑ altera soluere. hic Jurisc̄sult⁹ vł velle q̄ nō: si creditor est ex hoc censurus aliq̄ incōmodus: ergo a Jtio sensu si nullū incōmodū est seru⁹ creditor: vł velle q̄ debitor ꝓssit soluere vnā pecuniā ꝑ alia. Sed ℈ q̄ aliud ꝑ alio iuito creditore solui nō pōt. vt. l. ij. ℣. j. ℣. si cer. pe. ⁊. l. eū a q̄. eo. tit. vñ dixerūt q̄dā vt gl. dicit q̄ semp cū creditor nō vult: dz sentire incōmodū quia fit contra volūtatem suā: ideo sibi solui non poterit. argu. insti. de act. ℘. ꝑ rerā. certe nō credo q̄ Jurisc̄sultus senserit hic de tali incōmodo. ¶Preterea iurisc̄sult⁹ dicit hoc dānum q̄ est diminutio patrimonij: vt l. ij. ⁊. iij. ℣. de dam infec. sed licet non impleat voluntas creditoris non tū ꝓ hoc minuit eius patrimoniū: ergo ⁊c. vnde alij dicūt q̄ cogit recipere si aliquod damnum nō patitur. Ad id q̄ dicit q̄ aliud ꝓ alio ⁊c. rñdeo q̄ nō videt solui aliud ꝓ alio fictione huius. l. imo idē videt solui: licet alia fieri forma. arg. l. si quis argentū. in ꝓnc. C. de dona. ⁊. l. j. in fi. ⁊. l. titie amice. de auro ⁊ argē. leg. declaro hec. pecunia dz esse talis q̄ ꝓbeat suam vtilitatez in forma equali⁹ sicut in materia. vt. l. j. ℣. de Jben. emp. Tz ideo si tu debes mihi bolognos de argēto: ⁊ tu dares mihi aliam monetā argenteā eiusdē ligę: hoc est eiusdē bonitatis in materia: lz essent diuerse forme: tamen idem videtur solui: vt. ll. Jtijs. lz si tu dares monetā alteri⁹ materie⁹ que non esset eiusdē ligę: de iure posset creditor licite refutare: quia aliud ꝓ alio solui non pōt: vt dictū est. vñ q̄ hic dz in tex. in aliā formam itelligatis tū de eadē materia. igit̄ si tu qui debes pecuniā minutā velles dare florenos⁹ vel econtra licite possent recusare de iure: licet de cōsuetudine obseruet Jtium in ciuitate ista: ⁊ in multis alijs. vt no. in. l. si quis argentū. C. de dona. cui cōsuetudini debem⁹ stare. vt. l. imperator. ℣. de Jbē. emp.

c Rñ. ℘m cōsuetudinē ciuitatis ⁊ verisimilitudinē indicabunt̄ ista. q̄ dico ℘m cōsuetudinē: iō dico: q̄ est ibi cōsuetudo q̄ in pānis ⁊ in serico appellatio solidi ⁊ libre referri ad florenos minutos antiq̄os et in alijs reb⁹ intelligat̄ de florenis nouis. Jtē q̄ dixi ⁊ verisimilitudinē dico q̄ si intelligerem⁹ de moneta antiq̄ 2tigeret q̄ res magni ꝓfij dareꝝ ꝑ magno. vñ semp debem⁹ ispicere hāc verisimilitudinē ex q̄litate rei: vt. l. semp in stipulationib⁹. ⁊ ibi no. de reg. in. ⁊ facit ꝑ boc. l. imperatores. ℣. de Jbē. emp. ¶Scōo q̄ro ⁊ vidi que pecunia intelligat̄ ꝓmissa vtrū possit debitor vnā pecuniā ꝑ altera soluere. hic Jurisc̄sult⁹ vł velle q̄ nō: si creditor est ex hoc censurus aliq̄ incōmodus: ergo a Jtio sensu si nullū incōmodū est seru⁹ creditor: vł velle q̄ debitor ꝓssit soluere vnā pecuniā ꝑ alia. Sed ℈ q̄ aliud ꝑ alio iuito creditore solui nō pōt. vt. l. ij. ℣. j. ℣. si cer. pe. ⁊. l. eū a q̄. eo. tit. vñ dixerūt q̄dā vt gl. dicit q̄ semp cū creditor nō vult: dz sentire incōmodū quia fit contra volūtatem suā: ideo sibi solui non poterit. argu. insti. de act. ℘. ꝑ rerā. certe nō credo q̄ Jurisc̄sultus senserit hic de tali incōmodo. ¶Preterea iurisc̄sult⁹ dicit hoc dānum q̄ est diminutio patrimonij: vt l. ij. ⁊. iij. ℣. de dam infec. sed licet non impleat voluntas creditoris non tū ꝓ hoc minuit eius patrimoniū: ergo ⁊c. vnde alij dicūt q̄ cogit recipere si aliquod damnum nō patitur. Ad id q̄ dicit q̄ aliud ꝓ alio ⁊c. rñdeo q̄ nō videt solui aliud ꝓ alio fictione huius. l. imo idē videt solui: licet alia fieri forma. arg. l. si quis argentū. in ꝓnc. C. de dona. ⁊. l. j. in fi. ⁊. l. titie amice. de auro ⁊ argē. leg. declaro hec. pecunia dz esse talis q̄ ꝓbeat suam vtilitatez in forma equali⁹ sicut in materia. vt. l. j. ℣. de Jben. emp. Tz ideo si tu debes mihi bolognos de argēto: ⁊ tu dares mihi aliam monetā argenteā eiusdē ligę: hoc est eiusdē bonitatis in materia: lz essent diuerse forme: tamen idem videtur solui: vt. ll. Jtijs. lz si tu dares monetā alteri⁹ materie⁹ que non esset eiusdē ligę: de iure posset creditor licite refutare: quia aliud ꝓ alio solui non pōt: vt dictū est. vñ q̄ hic dz in tex. in aliā formam itelligatis tū de eadē materia. igit̄ si tu qui debes pecuniā minutā velles dare florenos⁹ vel econtra licite possent recusare de iure: licet de cōsuetudine obseruet Jtium in ciuitate ista: ⁊ in multis alijs. vt no. in. l. si quis argentū. C. de dona. cui cōsuetudini debem⁹ stare. vt. l. imperator. ℣. de Jbē. emp.

d ¶Quero ꝙ si moneta approbat ab his qui apposite sunt a cōtractū ꝙ aliquid expēdatur: quero cuius expēsis dz fieri vel soluentis vel creditoris. Rñdeo: expēsis cōmunib⁹: vt. l. iij. ℣. j. ℣. si. regun.

e ¶Quero ꝙd si moneta est mutata: de qua moneta debebit solui. Rñ. ⁹hec mutatio pōt duobus modis 2tingere: vel q̄ mutet materia vel forma: ita q̄ in bonitate aliqua mutatio cōtingit vel q̄ nō mutetur materia vel forma: sed mutat eius bonitas in hoc q̄ florenus auri vel alia moneta de argento grossi⁹ valeret plus hodie quā cōsueuerat. primo modo dicūt nostri doc. ⁊ bene si quidez de moneta antiqua reperiatur ⁊ eius cursus non est reprobatus. poterit et debebit de illa moneta antiqua solui. lz si nō reperiaꝝ vel eius cursus est totaliter reprobatus debet solui estimatio illius monete antique vt. l. elegāter. ℣. qui reprobos. ℣. de pigno. actio. ⁊ est expressum in. c. olim causam. de cēsi. ⁊ not. per Ly. in. l. in minori. C. in quib. cau. in integ. resti. nō est necesse. Secundo modo⁹ cōtingit mutatio: vt dixi ⁊ hic est aduertendū siquidez debitor nō est in mora: tūc liberatur soluēdo illā monetam absq̄ dubio q̄ variatio nulla contingit circa bonitatē rei intrinsecā. nā in eadē forma ⁊ materia redditur scōm q̄ debet: vt. l. res i dotē date. ℣. de iure do. ⁊. l. cum quid. ℣. si cer. peta. lz cōtingit mutatio respectu estimationis: q̄ nō imputaꝝ debitori qui non est in mora: vt. l. vinū. ℣. si cer. pet. sed si debitor fuisset in mora diceres tu in cōtinētī omne detrimentū inde cōtingēs a tempore more pertinet ad eū: vt. d. l. vinū. ⁊ istud est subtile ⁊ difficile videre. ¶Aduertatis: nā vos scitis q̄ si quis est in mora in nō soluendo ipse nō tenet de interesse q̄ cōsistit in lucro: lz de interesse q̄ cōsistit in dāno: vt. l. si sterilis. ℣. cū ꝑ vēditorem. de acti. emp. modo videam⁹ in casu ꝓposito vtrū creditor sit dānificatus quasi pecunia minuta sit minꝰ bona in sui estimatione. an vo perdide rit lucrū quasi ab initio habuisset illā pecuniam emisset ex ea plures florenos quam posset emere modo ⁊ sic fuisset lucratus tantū. nam si boc esset interesse non attenderet. vt. d. ℣. cū ꝑ venditorē. Aduertatis res dicit deteriozari q̄n ei⁹ estimatio respectu pecunie esset vilior. vt. d. l. vinū. ℣. si certū pet. ⁊ ideo in ceteris specieb⁹ que estimanꝝ per pecuniā: vt. l. si ita. ℣. de fideiuſ. illud est facile videre sed in pecunia que nō estimatur per res. vt. d. l. si ita est videre vtrū vna pecunia per aliā estimetur breuiter ¶ mihi videtur quod pecunia auri vel argenti grossa estimetur per minutā. ⁊ boc apparet ad sensum. minuta aūt nūq̄ estimaꝝ per grossiorem. nō enim possum dicere q̄ per florenum estimetur vnus numus paruus. et per cōsequēs nec duo nec tres: ⁊ sic de singulis in infinitū. acernus autē numoz vel vna summa numoz bene posset estimari per florenū: sed ipsi numi singulariter cōsiderati non. ⁊ boc patet ad sensum. Jtē ꝑbaꝝ illa res dicit estimare aliam que est cōuertibilis ⁊ permutabilis in aliā quācunq̄: vt. l. j. ℣. de cōtraben. emp. lz moneta parua est permutabilis in omnē maiorē: ergo per illā estimatur maior. sed moneta magna non est conuertibilis in omnē minorē. ergo per monetā maiorē non estimaꝝ minor. modo ad ꝓpositum. si debes mihi centū lib. pecunie minute: dico q̄ pecunia mutata non dicitur deteriorata respectu estimatiōis sue: q̄ nō hz aliquid quo estimeꝝ. ideo creditor diceret amisisse lucrū nō passum fuisse dānum. merito boc nō imputabitur debitori: vt. d. ℣. cū ꝑ venditorē. Nec ob. l. numis. de in lit. iuran. quia licet in numis veniat interesse extra rem verum est in eo q̄ nō consistit in lucro. Sed si tu poneres quod ego deberē tibi dare centū flo. auri. in kal. iañ. ⁊ florenus valebat tunc quatuor lib. nunc cum soluis valet minꝰ. dico q̄ a tpe more ptinet periculū ad debitorē: vt d. l. vinū. ratio q⁊ cū florenus estimeꝝ per pecuniā minutā. ⁊ estimatio florēi est mutata apparet q̄ florenꝰ est deterioratus in estimatione. sicut dicimus in vino ⁊ in alijs speciebꝰ. Jdē dico de qualibet minuta grossa q̄ per monetā estimaꝝ. Unus tamen volo te scire q̄ augmentū vel diminutio estimationis florēi vel alterius monete que modico tempore durauit vt vna die duobus vel pluribus diebus vel quandoq̄ non est attendenda vt. l. pretia rerum. circa finem. et quod ibi nota. ℣. ad legē falcidiam. ¶Sed quero ꝙ quid si ego mutauī tibi vel in dotē dedi tibi cētum lib. in florenis: nunc vis mihi reddere: an ego cogar recipere c vel tu dare in eadem estimatione que erat tūc. an in ea que ex nunc tpe solutionis. ¶Respon. ista verba soluo centū lib. in florenis hoc est dicere istos florenos do tibi in solutō pro cētū lib. vt. l. si stipulatus fuero. ⁊. in melle. ℣. c. ⁊ ideo nō possunt peti nisi centū lib. sicut si aliqua res esset data in dotē pro estimata: vt. l. cū dotem. C. de iure do. ⁊. l. si esti matio. ℣. sol. ma. ⁊ dānū ⁊ lucrū florenis cōtingēs pertinet ad eū qui recepit. ideo illa verba nō operaꝝ aliqd. lz qd esset in depositō si depono apud te centū lib. in florenis quid teneris reddere. Breuiter dico idē. nam hic ego videor tibi illos florenos vēdere ꝓ illis cētū lib. ⁊ pretiū apud te depone re: vt. l. certi cōdictio. ℣. fi. ⁊. l. seq. ℣. si cer. pe. facit l. si ex ptio. C. si cer. pet. Sed qđ si fuit dictū depono apud te cētū lib. in florenis boc pacto q̄ reddas in florenis sub eadē estimatione: tunc sub eadem estimatione dz reddi ꝑbat in. l. pe. ℣. si mācipia. ℣. solu. matri. sed si non esset dictū in eadem estimatione puto q̄ debeat reddi in estimatione cōmuni que esset tpe quo debet fieri solutio vt. l. si stipulatus fuero. ⁊. in melle. ℣. eo. ti.

1 ¶Prorogatio iurisditionis de loco. ad locum quod fieri possit.

2 Locus cōtractus non inspicit vt quis conueniri possit sed locus destinate solutionis.

f ¶Quero qđ. Et adde no. ꝓ Bar. et Bal. in. d. l. si quis argentum. in. iiij. col. C. de dona. et per Bar. in. l. acceptuz. in. g. vij. q. C. de vsur.

g ¶Respōdeo. Vide in. l. cum quid. ⁊ in. l. quod te. ff. si cer. peta. ⁊ de materia in. d. l. vinū. per Bal. i. l. illud. i fi. C. de sacrosan. eccle. ⁊ in. l. j. C. cōmunia de leg. per Lanoñ. in. c. quanto de iureiur. ⁊ in c. cum olim. de cēsibus. ⁊ in cle. si beneficio. de decī. et vide qō ipse Bar. no. in. l. minus. de in lit. iurā. ⁊ Spe. in titul. de solu. ℣. nūc aliqua. versic. fui. ⁊ hic per Ange. ⁊ pulchre in. c. penul. de cēsi. ⁊ vide quod no. Bar. in. l. vbi autez non apparet. in fi. ꝑn. de verb. obli. ⁊ qō notat in materia Bal. i. l. volūtas. C. de fideicō. vbi si aliquis se cōfitetur habuisse cētū libras an intelligaꝝ de grossis vel minutis. ⁊ quid si tibi do centum libras ī pecunia mi

1 ¶Creditor non cogitur recipere oblationē facta incōgruo loco ⁊ tempore.

2 Debitor creditoris expulsi de ciuitate ꝑpter partialitates si exigaꝝ ab illis qui in ciuitate remanserunt q̄n liberationem cōsequatur.

3 Debitor exactus ab existētib⁹ in ciuitate si postea cōueniaꝝ a creditore qō satis est ostendere ordinationē ciuitatis factā super exactione facta.

nuta. ℣. eo. in. d. l. si quis stipulatus fuerit decem in melle. in. iiij. col. vide omnino Ange. in. l. eris alieni. C. de colla. lib. g. et que not. Bal. in. l. quicunq̄. ad fi. C. de ser. fugi. ⁊ de hac mutatione monete q̄ tempus inspiciatur. vide not. per Dy. l. vgoi sue. in ꝓin. de leg. iij. Pone mercatores ementes pecunias pro certa quātitate pecunie si pro ista mercantia volunt soluere florenos ad illam rationem quam valet florenus in mercatijs ℘m consuetudinem regionis an debent audiri: licet mercantiā pro pecunia emerim. Ange. dicit q̄ sic in. l. eris alieni. C. de colla. lib. g. et ibi adde quod not. Bal. in. l. fina. C. de non nume. pecu. Sed quid si debitor alicuius in certa quantitate pecunie currentis in loco sit et illa postea per superiorem sit reprobata ⁊ alia noua. fiat: an liberetur debitor. Ly. per illum tex. in addi. in. d. l. in ratione. ℣. diligenter. ℣. ad legem falcid. tenet q̄ sic. sed Roma. in vna additione dicit: q̄ communiter tenetur cōtrarium. ⁊ ita tenet contra Lynum. ⁊ adde quod not. Bart. o. in. d. l. cum quid. ⁊ Jaco. butriga. in sua disputatione incipiente: iuris questio est talis quidam colonus.

ita q̄ in

✠ Andr. Pomate. a ¶Scōo modo. ⁊ de ista materia q̄si munte⁹ valor pecunie in plus vel minus vtrū attendi debeat tps inuiti Jctus vel solutionis. vide fran. de are. consil. suo. ḡi. vbi pulchre tractat hāc materiaz videas ꝑtere abal. in. l. fi. C. de nō nume. pec. ⁊ old. cōsi. suo clxviij. ad intelligentiā horū q̄ dicunt hic per bart. ⁊ supra p eūdē i. l. q̄ te. in ꝓn. vſi. iuxta ℏ moueo vnū dubiū. ℣. si cer. pe. vbi aliter q̄ hic locut⁹ est ⁊ vide etiā are. 2si. lxxxiiij. et cxij. ⁊ soci. vi.

b ¶Ad locum. an possit fieri ꝓrogatio de loco ad locū. adde qō no. in c. litigātes. in glo. de offi. or. in. vi. et de materia ꝓrogatiōis. vide Jno. i. c. scō requiris. de offi. deleg. Spe. in ti. de obli. ℣. ꝓgari. ⁊ ℣. fi. ⁊ cōtra istud tenet bal. in. l. j. C. de iurisdi. om. iud. ⁊ bar. 2alios i. l. fi. de iu sti. ⁊ iur. ⁊ Lyn. et Bald. in. l. fi. de iurisdi. om. iud. ⁊ bar. in. l. ij. i fi. ꝓin. de iudi. Bar. ⁊ alios in. l. fi. de excu. tu.

¶Ad questionē. vide aliquas remissiones p alex. in. l. liberta. in ꝓn. ℣. sol. mat. et vide alex. ℣. si. lvij. ad fi. in. j. vol. ⁊ panor. xxj. col. j. vol. ij. et barb. cliij. col. iiij. vol. i. ⁊ felyn. in. c. j. col. viij. de spōsa. ⁊ col. g. barb. i. c. j. col. v. de offi. dele. ⁊ ibi felyn. in. i. ⁊ para. 2si. lg. et ancha. 2si. lxiij. ⁊ Areti. lxxxvij. ⁊ bal. ccclj. col. iiij. i. v. ꝓte. vide etiā ad ℏ bal. i l. nouissime. ff. qō fal. tu. auto. ⁊ anc. 2si. lxiij. i. iij. col. i. ij. dubio. et pau. de casi. ibi limitāt cōsilio. cccxxix. in iiij. dubio.

¶Debitores sint liberati. Et facit text. in. l. si maritꝰ. ℣. sol. matri. ⁊ no. bal. i. l. falsus. circa finē. C. de fur. et no. bar. ī tractatu de tyrānide. i. vij. q. ⁊ qō not. vol. Bald. in. l. ij. C. qō me. cau. ⁊ Bal. i. l. qō ꝓinus. C. qñ fis. vel ꝓina. ꝓ Sui. de suza. in. q. inci. pone qō de facto qđā de parte eccl. ⁊c. ꝑ Ly. in. l. cuz re. la. i. C. qō met. can. ⁊ ꝑ Bal. in. l. si te bonis. C. deiure deli.

¶Alō inspicit. ad de q̄ et poterit cōueniri ī loco Jctꝰ si ibi domicilium hēat tex. est expres sus ℘m bal. ibi in l. heres absens. in ℣. fi. ff. de iud. ⁊ ibi in gl. dℏ in c. nō ḡ. de fo. cōpe. i. vj. facit q̄ no. i. l. j. ℣. de eo qō cer. lo. et ad bar. ℏ vi ꝺ Ly. i. l. j. C. vbi de crimi. agi opor. vbi Ly. plene. ⁊ Bar. ⁊ ibi digi. i. l. iij. ℣. 6 bo. auto. iudi. pos. et gl. i. c. romana. ℣. Jbētes. 6 fo. cōpe. lib. vi. ⁊ gl. i. l. j. de eo qō cer. lo. ⁊ adō qō rōne destinate solutiōis sortitur quis fo⁹ etiā quo ad ꝓsecutiua Jctꝰ vt dānoum da. to⁹ ⁊ expensarū q̄ venit accessorie vt in. c. dilecti. de foro cōpeten. ⁊ ibi abbas.

✠ Andr. Pomate.

¶Solutio pertinet ad illos qui habent administratiōnē locivbi est facieda nec loc⁹ ꝓtracte obligationis inspicitur: nisi aliud actum sit. h. d. Pertistam. l. fundantur due opi. doc. prima est multe sunt species ꝓgationis inrisditionis: q̄ ponuntur i. l. ij. ℣. si iudex. ℣. de iudi. lz dubitaꝝ an possit fieri ꝓrogatio de loco ad locū. b doct. inducunt hāc. l. qō sic. ita refert Ly. C. de epi. audi. l. si qui ex consensu. et vide Buil. de cug. in. d. l. ij. ℣. si iudex.

c ¶Secundo inducitur ꝙd aliud vos scitis quod ibi quis videtur contrariste vbi est fienda solutio ⁊ ibi pōt cōueniri: vt. l. cōtrariste. ℣. de acti. ⁊ obli. sed dubitatur vtrū in loco cōtractus possit cōueniri glo. videtur velle quod non. C. vbi conue. qui cer. lo. da. ꝑ. l. j. ℣. de bo. aut. iu. pos. l. iij. alibi glos. vacillat. in. l. eum qui. ℣. inl. ℣. de cōsti. pec. veritas est ista qō in loco. cōtractus non inspicitur⁶ ⁊ ibi nō potest cōueniri. sed solum locus solutionis faciende inspicit⁹: nisi aliud actum sit. casus est hic. ⁊ hanc. l. allegat ad boc ℘t. de bel. perti. in. l. contrariste. de actio. ⁊ obli.

¶Paulus. Solutum qō pōt repeti non parit liberationem: h. d. Quero vtrum hoc qō hic dicitur sit verum siue pignus sit obstrictū ꝓ illa naturali obligatione siue nō. glos. ponit opi. veritas est qō hoc debet intelligi quādo pignus erat obligatū ꝓ illa naturali obligatione vel nō. ita videt ꝓbari. ℣. eo. l. pupillus.

1 ¶Creditor non cogitur recipere oblationē facta incōgruo loco ⁊ tempore.

2 Debitor creditoris expulsi de ciuitate ꝑpter partialitates si exigaꝝ ab illis qui in ciuitate remanserunt q̄n liberationem cōsequatur.

3 Debitor exactus ab existētib⁹ in ciuitate si postea cōueniaꝝ a creditore qō satis est ostendere ordinationē ciuitatis factā super exactione facta.

¶Creditor. Si creditoris vel tutoris culpa nō ꝓcessit periculū pecunie pertinet ad debitorē vel pupillum. h. d. ¶Oppo. ꝙ post oblationez est periculū creditoris: vt. l. qui decē. in ꝓin. ℣. eo. solu. hic creditor noluit recipere: q̄ congruo loco ⁊ tempore nō offerebatur. ista est vera solu. Alij dicunt qō istud est speciale cum respu. aufert. ꝓima placet. Jsta ⁊ l. inducit ꝑ doc. in ar. ad. q. 6 quotidianam. expulsa est vna pars de ciuitate: illi qui remanserūt exigūt oēs debitores illoz exititioz. vtrū ꝑ hoc debitores soluētes sint liberati⁶ ⁊ videtur qō non ꝑ hāc. l. ⁊ ꝑ. l. si bominē. ℣. si nullo. ℣. e. ti. Jtem q̄ periculū casus fortuiti pertinet ad debitorē vt. l. incēdiū. C. si cer. pet. Jn cōtrariū

Universidad del Rosario Archivo Histórico

videl q̄ sint liberati vt.l.paulo callimacho.in fin. ff.de lega.iij.t.l.liberto.§.lucī.ff. de annuis lega. Itā.q.mouerunt docto.antiqui.sc3 Uber. de bobio.t Alber. Papiensis.t Dy. etiā ponit t declaratione pñtis materie:t eox q̄ no.gl.in.l.j.§.eo.t qō ibi no.Dy.p declatiōe eox q̄ no.C.eo.l.j.debes videre q̄ q̄nq; dubitat i quā causa3 debeat querti pecunia soluta.q̄nq; dubitat ō pecunia ex pignorū vēditiōe redacta.Circa pmū dico: aut sunt plures cāe pncipales: aut plres cause vsurarie. aut est vna cā pncipalis t vsuraria in seipsa. primo casu aut debitor soluēs soluit p procuratorē aut p seipm. si p procuratorē: aut habebat mandatū limitatū ad soluēdū i certā cām t in aliā cām nō pōt intelligi solutū:vt.ff.e.l. si ex plurib⁹.§.j. Aut nō habebat mādatū limitatū:t tūc idē q̄ soluit p seipsum.Si vo soluit p seipm. t tūc aut elegit i quā cām soluit t creditor ꝓsensit vel tacuit aut nō elegit. Primo casu sigdē cā quā elegit ptinebat debitū i illā cedit vt.ff.e.l.j.in pn.t.l.pgi.in pn.si vo ptinebat indebitū pinde est acsi nō elegisset vt.ff.l.pgi.i fi.Si vero nō elegit tunc aut creditor ipse elegit in quā cām accipet debitore cōsentiēte: t in illā cām cedit vt.ff.e.l.j.§.j.t Bī si cā est certa.hꝫ si electio cāe esset dubia: recurrim⁹ ad cāz antiquorē pinde acsi nulla electio esset facta vt.ff.l.pgi.§.pe. Si vo vn⁹ elegit t alter ꝺdicit t tūc impedit solo:vt.ff.e.l.j.i fi.cū.l.se. t tūc c debitor hēbit offerre t ꝓsignare i quā cām vult vt liberet vt.l.oblignatione.C.eo.ti. aut neuter aliqd dicit: t tūc aut vna cā est grauior altera. t cedit in cām grauiorē: vt.ff.e.l.i bis.Cā aūt grauior tcō sideranda est circa quatuor.nā q̄dā cā ꝺ grauior q̄ ledit statū vel famā nostrā:vt cā famosa: t in ista in dubio semp primo intelligit solutū. vt.ff.e.l.si qd ex famosa.t.l.cū ex plurib⁹. t dico plus q̄ si inter istas cās esset vna grauior altera:q̄ p vnā solu.qs custodit famā suā per aliā custodit mēbrū velvitā certe intelligit solutio facta in grauiorē cām.ar.l.j.ꝺ bo.eo.q mox.sibi ꝓsci. Q̄nq; dicit cā grauior q̄ respicit nostrū patrimoniū:vt q̄ est penalis vel vsuraria:t in ista post ꝑcedentē primo intelligit solutum vt.ff.e.l.cū ex plurib⁹.tū in hoc aduertendū q̄ si vna causa cōtinet maiorē penā pecuniariā q̄ alia vel maiores vsuras. ista grauitas q̄ est in maiori vel minori ꝗtitate nō inspicit:vt.l.si ex plurib⁹ §.fi.ff.e.l. Tertio ōr cā grauior respectu valiorum obligationis:vt puta q̄ vna debeat sub pignoribus t hypotheca: t alia sine: t ista vr soluta post illas vt.ff.l.cū ex plurib⁹.§.e.ti. Item si debeo cū fideiusso:vt.l.t magis.§.e.ti. Quarto ōr causa grauior respectu affectionis q̄ in vna cā teneor p me in alia p alio.certe in illa q̄ teneor p me videtur solutū post ꝑcedētes:vt.ff.e.l.cū ex plurib⁹.et l.t magis.§.e.ti. Quinta ōr cā grauior respectu facilioris exactionis:q̄ vna pōt exigi incōtinēti q̄ d hꝫ forte paratā exactionē. alia nō. t in ista vr primo solutū post ꝑcedentes:vt.l.si qd ex famosa.t bac.l. Sexto ōr cā grauior hoc est grauioris ꝗtitatis et istud non attendit.vt.l.si in duob⁹.j.de re. iur. Si vo nulla cā est grauior altera:tūc aut vna est antiquior: t cedit in antigorē vt.ff.e.l.in bis.§.fi. t.l.cū ex plurib⁹.i fi.ff.e.l.pri.§.pe. t intelligo cām antiquiorē nō ispecto tpe ꝺctus: sed tpe quo ꝺz fieri solutio:vt.l.si ex plurib⁹ §.fi.ff.e.ti. si vero nulla est antiquior:tūc in qualibet cām ꝑ rata cedit:vt.ff.e.l.illud.t.l.pupilli.§.pe. ūtū in cā q̄ ptinet debitū naturale tm̄ in dubio nō videat solutū:vt.l.si is q. §.fi.ff.e.ti. Scōo casu pncipal⁹ quādo sunt plures cause vsurarie,aduerte aut eq̄ vna causa debet natural⁹:eq̄ alia ciuil⁹:aut eqvtraq; ciuil⁹. primo casu vr in dubio solutū in cām q̄ ciuil⁹ debet. vt.l.in bis.§.impator.ff.eo.Scōo casu qñ eq̄ vtraq; causa ciuil⁹ debebat:tūc aut vna cā erat antigor alia: t illā prius cedit:vt.l.si ex plurib⁹.§.fi. si nō erat antigor tunc cedat in qualibet cām ꝑ rata: vt.ff.l.illud.ff.eo.tit. Tertio casu pncipali qñ est vna cā pncipalis t vsuraria: tunc si vsure debent civiliter t natural⁹ prius videt solutū i vsuras q̄ in sortē:hꝫ si debent naturaliter tm̄ prius in sortem. vt. ff.l.in bis.§.imperator. ff.eod.et.l.si vsuras.C.de vsuris.

Restat

Cum ex pluribus.

Ego dixi vobis.ff.e.l.j.q̄.Dy. ibi sumabat istā materiā.Sz Iego ꝑ declaratione pñtis materie:t eox q̄ no.gl.in.l.j.ff.eo.t qō ibi no.Dy.p declatiōe eox q̄ no.C.eo.l.j.debes videre q̄ q̄nq; dubitat i quā causaz debeat querti pecunia soluta.q̄nq; dubitat ō pecunia ex pignorū vēditiōe redacta.Circa pmū dico: aut sunt plures cāe pncipales: aut plres cause vsurarie. aut est vna cā pncipalis t vsuraria in seipsa. primo casu aut debitor soluēs soluit p procuratorē aut p seipm. si p procuratorē: aut habebat mandatū limitatū ad soluēdū i certā cām t in aliā cām nō pōt intelligi solutū:vt.ff.e.l. si ex plurib⁹.§.j. Aut nō habebat mādatū limitatū:t tūc idē q̄ soluit p seipsum.Si vo soluit p seipm. t tūc aut elegit i quā cām soluit t creditor ꝓsensit vel tacuit aut nō elegit. Primo casu sigdē cā quā elegit ptinebat debitū i illā cedit vt.ff.e.l.j.in pn.t.l.pgi.in pn.si vo ptinebat indebitū pinde est acsi nō elegisset vt.ff.l.pgi.i fi.Si vero nō elegit tunc aut creditor ipse elegit in quā cām accipet debitore cōsentiēte: t in illā cām cedit vt.ff.e.l.j.§.j.t Bī si cā est certa.hꝫ si electio cāe esset dubia: recurrim⁹ ad cāz antiquorē pinde acsi nulla electio esset facta vt.ff.l.pgi.§.pe. Si vo vn⁹ elegit t alter ꝺdicit t tūc impedit solo:vt.ff.e.l.j.i fi.cū.l.se. t tūc c debitor hēbit offerre t ꝓsignare i quā cām vult vt liberet vt.l.oblignatione.C.eo.ti. aut neuter aliqd dicit: t tūc aut vna cā est grauior altera. t cedit in cām grauiorē: vt.ff.e.l.i bis.Cā aūt grauior tcō sideranda est circa quatuor.nā q̄dā cā ꝺ grauior q̄ ledit statū vel famā nostrā:vt cā famosa: t in ista in dubio semp primo intelligit solutū. vt.ff.e.l.si qd ex famosa.t.l.cū ex plurib⁹. t dico plus q̄ si inter istas cās esset vna grauior altera:q̄ p vnā solu.qs custodit famā suā per aliā custodit mēbrū velvitā certe intelligit solutio facta in grauiorē cām.ar.l.j.ꝺ bo.eo.q mox.sibi ꝓsci. Q̄nq; dicit cā grauior q̄ respicit nostrū patrimoniū:vt q̄ est penalis vel vsuraria:t in ista post ꝑcedentē primo intelligit solutum vt.ff.e.l.cū ex plurib⁹.tū in hoc aduertendū q̄ si vna causa cōtinet maiorē penā pecuniariā q̄ alia vel maiores vsuras. ista grauitas q̄ est in maiori vel minori ꝗtitate nō inspicit:vt.l.si ex plurib⁹ §.fi.ff.e.l. Tertio ōr cā grauior respectu valiorum obligationis:vt puta q̄ vna debeat sub pignoribus t hypotheca: t alia sine: t ista vr soluta post illas vt.ff.l.cū ex plurib⁹.§.e.ti. Item si debeo cū fideiusso:vt.l.t magis.§.e.ti. Quarto ōr causa grauior respectu affectionis q̄ in vna cā teneor p me in alia p alio.certe in illa q̄ teneor p me videtur solutū post ꝑcedētes:vt.ff.e.l.cū ex plurib⁹.et l.t magis.§.e.ti. Quinta ōr cā grauior respectu facilioris exactionis:q̄ vna pōt exigi incōtinēti q̄ d hꝫ forte paratā exactionē. alia nō. t in ista vr primo solutū post ꝑcedentes:vt.l.si qd ex famosa.t bac.l. Sexto ōr cā grauior hoc est grauioris ꝗtitatis et istud non attendit.vt.l.si in duob⁹.j.de re. iur. Si vo nulla cā est grauior altera:tūc aut vna est antiquior: t cedit in antigorē vt.ff.e.l.in bis.§.fi. t.l.cū ex plurib⁹.i fi.ff.e.l.pri.§.pe. t intelligo cām antiquiorē nō ispecto tpe ꝺctus: sed tpe quo ꝺz fieri solutio:vt.l.si ex plurib⁹ §.fi.ff.e.ti. si vero nulla est antiquior:tūc in qualibet cām ꝑ rata cedit:vt.ff.e.l.illud.t.l.pupilli.§.pe. ūtū in cā q̄ ptinet debitū naturale tm̄ in dubio nō videat solutū:vt.l.si is q. §.fi.ff.e.ti. Scōo casu pncipal⁹ quādo sunt plures cause vsurarie,aduerte aut eq̄ vna causa debet natural⁹:eq̄ alia ciuil⁹:aut eqvtraq; ciuil⁹. primo casu vr in dubio solutū in cām q̄ ciuil⁹ debet. vt.l.in bis.§.impator.ff.eo.Scōo casu qñ eq̄ vtraq; causa ciuil⁹ debebat:tūc aut vna cā erat antigor alia: t illā prius cedit:vt.l.si ex plurib⁹.§.fi. si nō erat antigor tunc cedat in qualibet cām ꝑ rata: vt.ff.l.illud.ff.eo.tit. Tertio casu pncipali qñ est vna cā pncipalis t vsuraria: tunc si vsure debent civiliter t natural⁹ prius videt solutū i vsuras q̄ in sortē:hꝫ si debent naturaliter tm̄ prius in sortem. vt. ff.l.in bis.§.imperator. ff.eod.et.l.si vsuras.C.de vsuris.

Restat

a Dicas sic. Ad materiaz adde qō no.Bal.p illū tex. de pa.cōstā.in vſi. ſnie quoq; vbi dixi q̄ ſnie p impatorez late ꝺ rebelles occasiōe rebellationis reſcindi tur facta pace. secus si nō occasiōe rebellationis hꝫ aliter iuste sunt late puta ex cā mutui vel depositi et ille §.est valde not.ad egititios ciuitatū vt sciam⁹ q̄ pceſſus ꝺ eos facti rescindaⁿ eis ad ci b uitatem reuersis. vtrum dicti tales expulsi possint cōueniri i domicilio de q̄ sunt expulsi. vide p Bald. in.l. 3 ij.C.de iu. om. iu. c Et predictis adō Bar.no.i.l.ſi. de ī integ. reſti. Et eo casu q̄ teneanⁿ dicti exititij cōpare re an possint cōparere per procuratorē.vi⁹ Ang.ple ne in.q. bono. ꝛc.ī iij.t.iiij.q. pzin.et adde hic que not. Jmol. t mo. in.l. reg'are.in.§.ſi ps alio.ff.ad trebel. 1 Adō an exititior vel bannitorū de bitores liberētur ſoluēdo fiſco.vide Bal.ꝺſi. cccig.ſj. li. Et an bānitus possit citari ad ciuitatē ad quaz est exbannitus. vide Bald. ꝺſi.ccc xxv viij.j.lib.

1 Causa ꝺcitur grauior seq modis.

2 Pecunia redacta ex vendītione pignorum in quā causam ꝺcatur facta.

3 Creditor debens pecuniam suo debitori an possit illā compensare in quam causam vult.

4 Periculū creditoris. Ad Bī facit optime not.p Dy.i.l. si qs vgo. §.apud labeonez. de iniu. t ibi bar.

Tertio quero. Not.p debitorib⁹ bānitor⁹ q̄ soluūt fisco vel camere. t ꝗtingit pluries ō facto. Adde q̄ si iussu magistrat⁹ soluit presumit co actus soluisse. de acgr.re.do.l.liber bō. t ibi Angel.p Dy.in.l.liber bō. in pzin.ff.de here. instit.faciūt not.in l.cū te. C. qō met. cau.et qō not. volunt Bar.i.l.ſi mulier. §.j. ff.rerum amo.t Bald.in.l. falsus.ī pe. col.C. de furt. et q̄ istud statutum inducat instū metū tz bal. in.l.oēs. in fin. C. ad trebel. et vide Host.t moder. in c.j.de offi.deleg.

Andre. Poma.

In causaz gratiorū. vide alegā. cōſi.ij.in vlti.colū. volu.iiij. t ad boc vide Barba. cōſi. cxxvij.colū.xvj. t trib⁹ seq. volu.j.t are.v.t ale.lxxxv. vol.iij. vbi ponit t pulchre ꝺclarat boc.t sozi.cōſilio cc cciij.

Lum de sorte. Pecunia cedit in causam ex pſſaz a solueūte.b.d. Not. t nouū modū pnūtiādi in causa appellationis:nā nō pnūtianit hic bū iudicatum vel male.ſm formā datā in.l.eos.C.de appel. Sed aliter ꝺcit. ad hoc facit qō ꝺcā in.l. cū apud semproniū.j.iu.sol.facit.l.aufidius.t ibi glo.§.ō le. iij. Liber t scriptura recipiētis solutionē pbat ī quam causam ipse recepit.

Valerianus.

Solutum in dubio ce dit in causam antiquorem.b.d. Not. istū.§.T ex libro et scriptura recipientis solutionem probatur in quā causam ipse recepit si aliud nō apparet.

Titius mutuam.

Quod ī causam indebitam est solutum cedit in debitum. b.d. vide glo. q̄ incipit:facit.ff.ibi.C. de fideiuſ.l.j. sed ibi speciale fauoze vltime voluntatis t alimentorum hic autem in odium vsurarū. Item. l. cū de in rē verso. ff.de vsur.Sol.vt ibi.

1 Solutio pecunie in quam ꝺcatur facta.

2 Causa ꝺcitur grauior seq modis.

3 Pecunia redacta ex vendītione pignorum in quā causam ꝺcatur facta.

4 Creditor debens pecuniam suo debitori an possit illā compensare in quam causam vult.

3 Restat videre de pecunia redacta ex vēditione pignorū.isto casu distingue: aut creditor vult illā querere prius in debitū pro quo pignora nō sunt obligata.t nō pōt.vt.ff.eo.titu.l.paulus.§.j. t ibi no.in.l.pupilli.§.penul.ff.eo. Aut vult querere in causaz p qua pignora sunt obligata. t tūc aut vna causa est antigor altera. t in illā debet cōuerti querētdo prius ī vsuras q̄m in sortē. vt.ff.eo. l.pupilli.§.penul. Si vo vna causa non erat antiquior altera:tūc aut iste cause erāt equalis sūme in sorte aut disparis.primo casu cedet in qualibet causaz equaliter nō attēta disparitate vsurarū.vt d.l.in bis.§.impator.ff.eo. Si vo qualitates erāt dispares:tūc cedūt p rata quātitatis sortis. vt.l. pupilli.§.penul.ff.eo.tit.semp tñ conuertit dicta quantitas prius in vsuras q̄m in sortē:etiā si vsure essent debite naturaliter tm̄.vt.d.l. in bis.§.imperator. 4 Quero circa hāc materiā quid de pecunia quā creditor debet suo debitori:an possit sibi eā cōpensare in quā causam vult. Rideo: siquidē creditor habebat bona debitoris obligata per cōſequēs nomē ſnimet:tūc pōt ipse ſoluere sibīpſi: et puto q̄ pōt imputare in quā causam vult:sicut dicimus in pecunia ex vēditione pignoris redacta.t idē ꝺcerē in pecunia exacta a debitore debitoris cuius nomen erat obligatū.vt.l.nomē.C. q̄ res pig.obli.pos.eadē em̄ est ratio. hꝫ si nomē obligatū non erat:tūc illa pecunia nō cedit in solutū nisi apposita cōpēsatione.vt not.ī.l.iij.ff.de cōpē. et sic erit in electione debitoris quā causam compensationem apponat.

Me restitutam.

Oppo. §.ſi aūt auaritie.C.cōia de leg. Rñ. hic loquit in alienati one necessaria.ibi ī volūtaria. ar. ad Bī.ff.e.l.reo.vel aliter spāle ē istō fauore dissoluēdarū obligationū.vt.l.arrian⁹.ff.eo. t act. t obli.

1 Tempus qō datur a lege miserationis causa soluere debēti est arbitrariū ꝑter q̄m in trib⁹ casibus:hꝫ ī re indicata:in pstituta pecunia: t ī dote. Euentus cōditionis nō cōstituit qđ in mora.

Quod dicimus.

Not. tex. em̄ cū sacco ꝛc.ōr hic cū aliquo:sc3 tēpera mento. Quero q̄d sit istud tēperamentū. Dicit glo.q̄ est decē dierū.vt.l.pmissor.ff.de cōſti.pecu. vel est tēpus arbitrio iudicis: qō magis ītellectu percipit q̄m exprimi possit.vt.ff.e.l. ratum. t.l.j.§. itē si ita.ff.ad le.fal.t ista est vera. vnde debetis scire q̄ est quoddā tempus qō inest obligationi: t illud ꝺducit exceptionē sic: vt ante diē male agat: quoddā ꝺest tēpus qō miseratiōis gratia ꝺulgeat solū: t istud nō impedit quē agere nec cōpensare. vt.l.ſi cum militi.ff.de cōpen. quia tex. facit istā distinctionē. De isto vltimo debetis scire qō a iure reperiť.limita tñ in duob⁹ casib⁹: vel forte in tribus.pzim⁹ in re iudicata.vt.l.ſi.C.de vſu. rei iudi. et.ff.de re.iur.l.iiij.§.ſi qs ꝺdēnatus. scōs in cōſti tuta pecunia.vt.l.pmisso.ff.de cōſti.pecu. tertiⁿ in dote.vt.l.j.§.in exacti.C.de reivgo.act. I ceteris casib⁹ istud tēpus est arbitrio iudicis.vt bic. t insti. de inu.stip.§.fi. Ulti.p hāc.l.t eius rōnem nos dicimus q̄ enēt⁹ ꝺditionis nō ꝑstituit qđ in mora:quia absurdū est ꝺcere q̄m in eo pūcto quo qs obligat teneat soluere.vt hic.de hoc ꝺcit ī.l.quoties in diē.de ver.obli.t scripsi in.l.ita stipulatus. eo.ti.in qōne illa:qñ stipulatio incipit a preceden ti cōuentione que non habebat diem.

Facultas soluēdi adiecto non tollit per simplicē renūtiationē nec p partis receptionē.

Facultas soluēdi adiecto:adiecta ex post facto tollitur simplici renuocatione vnius.

Ludest.

Jus quesitū ex cō nētione nō tollitur vnius partis renocatione: sec⁹ in mādato.de hoc ꝺcit.ff.e.l. si vo pcuratori.

Oppo.ad pzimū dictū de.l. si quis stipulatus fuerit decē in melle.ff.eo.tit. Sol. per litis ꝺtest. potest tolli facultas soluēdi adiecto.vt ibi no.per simplicē renūtiationē nō, vt bic. nec etiā per partis receptionē.vt.l.cū decē mihi.in pzin.ff.eo.titu.

Scōo opp.ad idem de.l.ſi cum cornelius.ff.eo. tit. Rideo.qō ibi loquit qñ cōuentio de soluēdo alteri fuit facta ex post facto.hꝫ hic qñ inest in ipso tempore contracte obligationis.

1 Si scholaris veniens ad mortē pecuniā quā habet ad cāpsorē faciat alicui monasterio ꝑmittere ipso conualescente reuocat promissio.

Si qui mādato.

Duas e partes habet t finis ei⁹ est aliquātulū fortis. pe terea in primo casu hui⁹.l.fuit mandatū alicui q̄ stipularet t stipulat⁹ est.in scōo fuit mādatum qō sibi solueret nec fuit solutū. Cōtra pzimū dictū opp.de.l.ſi cū corneli⁹.ff.eo.tit. Rideo ibi fuit factū pactū inter creditorē t debitorē. qō tertio solueret vñ illi tertio nullū ius fuit ꝺcitū: sed hic ille tertius fuit stipulat⁹: vñ ius fuit sibi ꝺcitū. Itē c oppo.ff.de lega.iij.l.cū qs.§.j. Sol. t adnerte:q̄ est difficile t vtile ꝺiū. ibi ille tertiⁿ adhibit⁹ fuit stipulat⁹ sibi ꝺptēplatione legati qō sibi faciebat testator:vel ꝺptēplatione donatiōis causa mortis.et ideo sicut legatū t donatio pōt renocari: hꝫ fuit stipulat⁹ simpl⁹ nō ꝺptēplatiōe legati vel ꝺnationis causa mortis. Et p hoc pōt determinari qō 1 que fuit Bonoñ.ꝺtra fratres ꝑdicatores. Iquidā d scholaris⁹ peniēs ad mortē babebat pecuniā pēnes cāpsorē et fecit eā ꝑmitti fratrib⁹ ꝑdicatorib⁹. modo ille eua fit.fratres ꝑdicatores volebāt pecuniā p eo eis.facit hec.l.in pn. Cōtrariū est veritas: quia eis fuit facta promissio ꝺptēplatione cuiusdā relicti q̄ scholaris facere volebat si decederet: q̄ relicto finito finitur ꝑmissio.vt.l.cū qs decedens. §.j.ff.de leg.iij. Uenio ad scōam partē. Opp.de l.ſi ego.§.ſi rex.ff.de iu.do. Dicit glo.spāle in dote.t dic plenius vt ibi. Itē op.C.de dona. cau. e mor.l.mortis⁶ causa.§.titia. Glo.sol.ibi mandatū fuit collatū post mortē.bic vo fuit collatū in vita: t ita est vera. Sed ꝺ hoc videt tex.iste ad literā:hꝫ glo.legit tex.trāspositiue vt verba illa post mortē meā determinēt.verbū soluit.q.d. iussu q̄m sibi solueret in vita ei nō recte soluit post mortē meam.t ſm hoc nō obst.aliud ꝺiū de.l.ſi vo nō re.ff.ſi.t.l. seq.§.māda. Itē opp.de.l.cum pater.§.meuio. de leg.ij. Dicit glo.ibi fuit mādatū collatū in vita tā effect⁹ ei⁹ exētēdebat post mortē:f ideo ibi eligitur quedā media via:vt ibi patet.quā glos.tenet. Sed hꝫ iste sol.vere sint in sentā faciūt violentiā litere:q̄ illa ꝝba post mortē: videnť determi g nare verbū soluere. Unde qđā alij ꝺcūt q̄ hꝫ mādatū ꝑferāt post mortē:tū morte finit. Add ꝺia rñdeo primo ad.§.titia.q̄ ibi speciale est in donatione causa mortis:t eodē modo rñdeo ad.l.ſi vo nō re.ff.ſi.t.l.seq. Sed iste solu.nō sunt bone: quia regula est q̄ mādatū collatū post mortē nō finiat mortē.vt.ll.ꝺiſs. Quare ꝺc q̄ iste tex. voluit ꝺcere q̄ ſi mādaui alicui solui post mortē meā ei non recte soluit me inuito:qō apparet:q̄ finita est volūtas sicut in aliis mādatis simplicib⁹ mādatum morte finit:quia finit volūtas. t sic est rō hic posita in ſi.quia mādatū morte dissoluit nō refert ad mandatū.de quo.§.prozi.ꝺcerat.sed ad subaudi tum.vt ꝺcī.ſ.

De acceptilationibus. Rubrica.

Continuationē huius rub. collige ex.l.i.ff.ti.j. g

Ceptilatio.

Ditur hic p mutuā interrogationē:contra imo non est nisi vna interrogatio t vna respō sio. vt.l.et vno.§.j.ff.eo.ti. gl. ꝺcit interrogatio:sc3 interrogantis. et interrogati vult ꝺcere mutuam interrogationē:scilz per mutuaz verborum expressionē t interrogātis t interrogati.vel ꝺc q̄ hic ꝺcit inspecta nouatione que regulariter acceptilationē precedit. t sic est duplex interrogatio:vna creditoris i nouatiōe:alia debitoris i acceptilatione. Itē ōr hic ab eodē negu.et sic innuit q̄ liberētur debitor t creditor cōtra credi

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

tor nō est obligatus:ergo ei nō ꝓtingit liberatio. vt.ſ.de ver.obli.l.decē.ꝛ.ſ.tit.i.l.decem. dicit gl. in debito est quedam obligatio qua vnus tenet et alius tenet.vnde ſtatim cū liberaret ille qui tenet dicit liberari ille qui tenet.alle.l. cū antigonibus. C.de in.deli.ſed iſta.l.cum antiquioribꝰ.non facit aliqd ſed bene faciūt alie.ll.quas all.gl. vcz.l.i.ſ. nō aūt.ſ.de exerci.ꝛ.l.quoties.ſ.ſicut. ō admi.tu. et eas all. Azo in ſum.bui⁹ ti. Aliꝭ dicūt ꝙ vterqꝫ inuicē debebat.dicit gl.ꝙ hoc nō placet qꝛ eſſent due acceptilationes. Ja.de are.dicit ꝙ in vno debito qlibet tenet.nam debitor tenet dare:creditor accipere.vt.l.fideicō.ſ.ſi rē.de leg.iij.ꝛ iſto reſpectu pōt dici ꝙ vterqꝫ eſt debitor ꝛ vterqꝫ liberat.

¶ Pupillus in eo qō concernit ſuum cōmodū poteſt obligari.

2 Pupillus ſoluēdo liberat cōſumptione ſecuta.

Acceptilatio equiparatur ſolutioni cui poſtea ſecuta eſt conſumptio.

✠ Andre. pomate.

a ¶ Pupillus. Et ꝓ cōfirmatione hui⁹ glo. facit tex. in l.cum hi.ſ. eaz trāſactionē .ff. de tranſact.ꝛ facit in ꝓpoſito glo. quā ibi ſequit Bal. et in l.ꝗtra iuris ciuilis regulas. in ꝑn.ſ.de pac. facit etiā ꝗtra Roma. cccliij.ꝛ Ang. vlti. que quidē ſua dicta ponit Barba. ī ꝛſ. ſuo. ggg v. i.ij. vol. vbi ō forma ſua. all. gl. in l. quecunqꝫ. C. de bo. que lib.ꝛ vide etiam Barba. in rub. de re. eccl. nō alie. col. viij.

b ¶ An inutilis. vide Bal. i.l. nō cōdicillū. C. de teſta. per Canoni. in c. ſignificaſti. de homicidijs.

c ¶ Itē oppo. Acceptilatio nō perimit obligationē iuriſgētiū niſi deducāt in ſtipulationē aīo nouā di factā.ꝛ de rōne vide Bal. poſt gl. in l.ſi. C. eo.ꝛ vide Sali. poſt gloſ. et Ja. but. i.l. actione. C. de tranſact. in ꝓin.

a ¶ Pupillum. ᵃOppo. glo. cum obligatio ꝓ agliana ſtipulationē qūo poterit obligari pupill⁹. Dicit gloſ. ꝙ poterit obligari cū fiat ad ſuos cōmodū. ¶ Et ſic no. ⁊ ꝙ pupillus pōt ſe obligare qñ eſſet cōmodū ſuū. Bl. tū videt alibi dicere ꝙ ex tali obligatiōe pupill⁹ obligāt naturāliter tm:qz naturalis eſt efficax ad tollēdas ꝓcedētes obligatiōes q naturalis poſtea tollet ꝑ acceptilationē. ita no. in l. obligari. in ꝑn.ſ.de aut. tu. ¶ Oppo. pupill⁹ nō liberaret ſoluēdo. vt.l. qō ſi forte. ſ.fi.ſ.ti.j. ergo nec ꝑ acceptila. vt.j.e.l. in diē. Rñdeo: pupill⁹ nō liberaret ſoluēdo. verū eſt: niſi ꝓſumptione ſecuta acceptilatio. ergo eqparat ſolutioni: cui ſolutioni ſecuta eſt poſtea cōſumptio: ita debet intelligi hic.

¶ Acceptilatio facta per ꝓcuratorē vel ꝓcuratori regrat ſpāle mādatū nec ſufficit generale. Tutor nō pōt facere nec recipere acceptilationē.

¶ Per procurato. Quero qō mādatū regrat. Rñ. qdā dicūt ſpāle mādatū.ꝛ iſta eſt vera. Aliꝭ dicunt: ꝙ ſufficit generale mādatū cū libera.ꝛ iſta nō eſt vera. nā tu tor hz generale mādatū cū libera. vt no. in l. mandato generali. ſ. de ꝓcu.ꝛ tū nō pōt accepto ferre vel ei accepto ferri. vt.l.et ꝓ iuſurādū. ſ. tutor. j.e.

¶ Sed qro que eſt ratio ⁊ ꝙ per procuratorē non pōt nobis qri liberatio per acceptilationē. Dicā j.eo.l.et ꝓ iuſurādū. ſ. tutor. j.eo. ti. ¶ Itē quero vtrū acceptilatio invalida ꝓpter defectū procuratoris habeat vim pacti. Dicā. j.eo.l.an inutilis.

¶ Solutio nō pōt fieri ſub ꝛditione: conditio tū poteſt apponi effectui ſolutionis.

Acceptilatio pōt fieri ſub cōditione qñ conditio apponit effectui ipſius acceptilationis.

Acceptilatio per appoſitionē diei qō ſit nulla.

¶ In diem. Opp. de.l. qō in diē. j. eo. tit. ſol. acceptilatio nō recipit diē vel ꝛditionē exꝑſſam. vt h. ſed tacitā ſic. vt in ꝛtio. ¶ Scō opp. ſolutio pōt fieri ſub ꝛditione. vt.l. ſub cōditione. ſ. tit. j. ergo eodē modo acceptilatio q̄ eius exēplo eſt ꝛducta. Aduerte dicas ſic ⁊ ſolutio put eſt actꝰ nō pōt fieri ſub ꝛditiōe. ſ. qz vere ſtatim ſoluit: ſed effectꝰ liberationis pōt ꝛferri ſub ꝛditione. vt.l. ſtia. ita hec verba acceptilatiōis nō poſſunt eſſe ꝛditionalia: vt habeo acceptūqꝫ fero ſi impator venerit in Italiam. vt glo. exēplificat. ſed ſi dicerē ſic. habeo acceptūqꝫ fero pure hoc acto ꝙ iſta acceptilatio liberet te ſi imperator venerit in Italiā. certe credo ꝙ iſta acceptilatio valeret exēplo ſolutiōis. vt.l. contraria. vñ debes iſpicere vtrū ꝛditio apponat ipi acceptilatiōi an effectui: vt videm⁹ in ſolutiōe. nā ipſi ſolutioni vel acceptilationi nō pōt apponi: qz ſibi fit repugnātia ſeu ꝛdictio: qō ei ego recepim in pūti vel ī ꝑterito: ⁊ ꝙ hoc idē pēdeat ex futuro euētu eſt ꝛdictio: ideo nō recipit ꝛditionē vel diē: ſed effectꝰ liberatiōis bñ pōt pēdere ex futuro. vt ſ. dixi. ¶ Quero ōr hic ꝙ acceptilatio nō recipit diē: qro ⁊ vtrū acceptilatio ſit nulla ꝑ appoſitionē diei: an annulleť appoſitio diei: ⁊ acceptilatio remaneat valida. Dicūt quidam acceptilationē remanere validam exēplo ſolutionis. Aliꝭ dicunt aliud in acceptilatione: aliud in ſolutione quantum ad hoc. rō: qz in ſolutione creditor habet vere merito cōtingit liberatio incōtinenti: ſed in acceptilatione non habet vere.ꝛ iſta placet mihi. ratio: quia quādo in acceptilatione apponitur dies vel cōditio eſt peccatum in forma: quia in ipſa forma eſt conditio. vt.ſ. dixi. merito nullam liberationem parit. vt. j.eo.l.an inutilis. in ꝓin.

¶ Verba liberationis generalia referunť ad omnes obligationes.

1 ¶ Duribus. Acceptilatio generalis refertur ad oīa niſi appareat eſſe ſenſum de certis. b.d. ¶ Nō. ⁊ ꝙ verba liberationis generalia referunť ad omnes obligationes. vt hic.ꝛ dixi. ſ. tit. j.l.ſi ex plurib⁹. ſ.ſ. plenius dixi in.l.aurelius. ſ. caio. ſ. de libe. lega.

¶ Acceptilatio peccans in forma ꝙ nō habeat vim taciti pacti: ſecus ſi peccat in materia.

Peccatum in forma eſt maius q̄ in materia.

2 Acceptilatio facta per procuratorem non habentem ſpeciale mādatū habet vim pacti niſi faciens ſciret non valere.

b ¶ Ait inutilis. ᵇDic ē dupleꝫ lr̄a. vna negatiua: alia affirmatiua.ꝛ ſm vtrāqꝫ.b.d. Si acceptilatio peccat in forma non habet vim pacti. ſecus ſi peccat in materia. b.d. ſm vnam lect. habet vim pacti. ſm aliam nō. ¶ Quero q̄ eſt verio: lec. ¶ Sī. bic diſputat finaliter ⁊ bene ſm oēs determinat: aut acceptilatio peccat in ſui forma: quia ſub cōditione vel in diem vel inter abſentes: ⁊ non habet in ſe tacitū pactum: vt hic. aut peccat in materia: ⁊ tunc habet in ſe tacitū pactū. vt.j.eo.ſ. accepto ferri.ꝛ.l. ſi accepto latū. j.eo. ¶ Nō. ergo ꝙ maius eſt peccatū in forma ꝙ in materia. Quero quid ⁊ ſi eſt peccatū in cauſa efficiēti: qz facta eſt ꝑ procuratorē nō habentem ſpeciale mandatū. vt.ſ.eo.l.iij. certe puto ꝙ vim pacti habeat: ꝓ hoc induco. ſ. de ꝓcu.l. quacūqꝫ ratione.ꝛ predicta intellige niſi faciens acceptilationem fuerit ꝓcudens ſciensqꝫ non valere nō facturus ſi ſciret valere.ꝛ de hoc oportet ꝙ conſtet. nam licet non ꝓſumat ignorare ius: tamen quia ius vult banc conuentionem in caſibus predictis ſaltem valere iure pacti ꝓſumitur hoc ſciuiſſe.ꝛ qō voluiſſet hoc modo valere: ꝓut valere poteſt. de hoc digi plenius. de verbo. obligatio. l.j.ſ. ſi quis ita.

¶ Seruus communis. Seruus communis qui querit obligationem poteſt querere obligationis liberationem. b.d.

¶ Acceptum fieri. Oppo. de.l. ſi acceptolatum. j. eo. et per iuſurandum. ſ. tutor. j. e. ¶ Item oppo. j.eo.l. et per iuſurandum. ꝛ ſi fideiuſſore. Sol. vt ibi. ¶ Item oppo. C. de tranſactio. l. vt reſpon ſum. dic vt ibi.

1 ¶ Acceptilatio tollit obligationem ciuilem.

2 Acceptilatio dicitur de inuentium per fictionem.

¶ Filiusfamilias. Obligatio ciuilis tollitur per acceptilationem non prętoriam. Item ſublata principali tolluntur acceſſorie vndecūqꝫ inducte. b.d. ¶ Oppo. de.l. ſi quis reum. ſ. idem iulianus. vbi pater poteſt liberari ꝑ acceptilationem. Sol. verum eſt iure pacti: non iure accepti. ratio: quia nō tenetur ciuiliter: ſed de peculio. ¶ Sed contra hoc oppo. j. ꝓxi. reſponſo. vbi dominus liberatur per acceptilationem: licet dominus teneatur de peculio. Sol. dominus accepto ferendo ipſe ſibi non poteſt liberari iure acceptilationis: ſicut nec pater: vt hic. ſed per acceptilationē factā a ſeruo: liberato ſeruo qui tenetur verbis.ꝛ per conſequentiam quandam liberatur dominus. vt hic. idem eſſet in patrono. vt.ſ. ꝓxi. reſponſo.

1 ¶ Item oppo. ꝙ actus ciuilis tollat obligationem iuregentium vel c de iure prętorio: vt videmus in nouatione. vt.ſ. de noua. l.j. Sol. nonatio tendit ad eundem effectum ad quem tendit prima obligatio: ſcz ad obligandū. ideo quelibet obligatio patitur ſe perimi et nouari ꝑ aliaz obligationem: ſed acceptilatio directa tendit ad perimēdum: vnde nō poteſt perimere: niſi obligationem que de iure ciuili eſt verbis ꝛducta.

2 ita no. hic.ꝛ inſti. qui. mo. tol. obl. ſ.i. ¶ Dicitur hic ⁊ ꝙ acceptilatio eſt de iuregentiū. contra imo eſt de iure ciuili introducta a Gallo aquilio. vt.l. vno. ſ.j.j.eo.tit. Sol. dicunt quidam iuregentium approbato hoc non placet. nō enim potuit approbare iuſgētium id ꝙ non cognouit. vel dic: dicit gl. ꝙ eſt iuregētium ꝓpter pactum ꝙ habet in ſe. iſta eſt ſatis bona; vel aliter eſt iuregentiū per fictionem. nam acceptilatio eſt imaginaria ſolutio: ſed ſolutio de iuregētium eſt. vt.ſ. de cura. furio. l. conſilio. in fi.ꝛ.ſ. titu. j.l. penul. ergo ꝛc.

¶ Vers. Jſtam. l. et ſequentem declara vt dicam. j.eo.l. et per iuſurandum. ſ.j.

¶ Quod in diem. Oppo. de.l. acceptilatio. et.l. in diem. ſ.eo. Sol. hic habet diem vel conditionem tacitam: ſecus in die exꝑſſa. vt ibi.

1 ¶ Juramentum non inducit obligationem prętereꝫ in libertis: ſed per iuramentū obligationē iam inductā cogitur obſeruare.

Et per iuſurādum.

a ¶ Et per iuſurādum. ᵃOppo. qō nō est contractum verbis non poteſt tolli verbis. vt.ſ.eo.l. an inutilis. ſ. acceptū fieri. Sol. obligatio que ꝛbitur iureiurādo ꝛbitur verbis. ita dicit glo. Ja. de are. videt dicere ꝙ hoc nō ſit verū: ⁊ qz iuramentū obligationē nō inducit: ſed obligationē iam inductā qs per iuramentū cogit obſeruare: ſed hoc puto verū in oīb⁹ ꝑterq̄ in liberto. nā libertus ſolo iuramēto obligāt. vt plene digi. ſ. de fideicō. l. ſi qs ꝓ eo. in ꝓin.

1 ¶ Actus poſtq̄ eſt promiſſus vel cōſtitutus ab itinere ſeparari non poteſt acceptilatione.

2 Uſusfructꝰ formalis ōr pars fundi nō vſusfructꝰ cauſalis. Item dicitur pars fundi integralis.

3 Acceptilatio quando valeat et quando non: tam in obligatione diuidua q̄ indiuidua ponit regulas.

¶ Si id qō i ſtipulationē. Legā tex. vſq̄ ad. ſ. eum qui.ꝛ poſtea tradā vobis regulas per quas apparebit declaratio iſtius materie. ¶ Opp. de.l. loci. ſ.j.ſ. ſi ſer. vendi.

1 et.l. qui in ſella. in ꝓin. ſ. de ſer. ruſti. ꝓ predio. ⁊ Sol. ab initio poteſt ſeparatim cōſtitui iter ab actu: ſed poſtq̄ actus eſt conſtitutus vel. ꝑmiſſus non pōt ab itinere ſeparari per acceptilationē: vt hic. ¶ Ulterius opp. ad. ſ. illud.ꝛ videt ꝙ vſusfructꝰ ſit pars fundi. vt.ſ. de vſufru. l. iiij. ergo videt ꝙ poſſit per acceptilationē tolli. Sol. lex ꝛdita loquit in vſufructu formali qui dicit pars fundi. hic loquit in vſufructu cauſali qui erat in obligatione qui vſusfructꝰ cauſalis non ꝛdictus. ¶ Sed cōtra hoc opp. extra gl. ſ. de fideiuſ. l. ſi a reo. ſ. de eo. vbi fideiuſſor pōt accedere in vſufructu: licet ꝓncipalis ꝑmiſerit fundū. ergo apparet ꝙ non eſt aliud. Sol. aliud eſt in actu obligationis: quia ꝓmittēdo vſumfructū habetur reſpectus ad cauſalē vt vniatur cum ꝓprietate: qui cauſalis erat in obligatione: ſed in actu liberationis cū tractat de ſeparatione et ꝓprietate. de neceſſitate habeť reſpectus ad formalē qui in obligatione non erat. Poſſumus etiā ſoluere alio modo ꝛdium de d.l.iiij. ſ. de vſufru. vt dicamus ꝙ vſusfructus eſt pars fundi: ſcz integralis: quia ex vſufructu ⁊ ꝓprietate cōſtituitur fundus: ſicut cementa et paries eſt domus: vt hic ōr. ſed illud qō tex. hic dicit: ꝙ qui accepto facit debet totū vel partē accepto facere: ꝛz intelligi de parte diſcretiua: vt tertia: quarta: quinta ⁊c. vt.ſ. ea.l. pars vel de aliqua pte certa: vtputa de tali dimidia a tali parte ſic confinata. ¶ Sed cōtra hoc videť ꝙ hic dicitur in tex. parietem vel dietam. in eo ꝙ dicit dieta eſt quedam pars diſcretiua. ergo videť ꝙ poſſit accepto ferri. Sol. intellige de dicta que per ſe nō cōſiſtit nec coberet ſolo: ita qō partem diſcretiuā nō faciat: ſed magis eſt quedā acceſſio ſeu ſuperficies. vt vidiſtis in.l. ſi duo. ſ. labeo. ſ. vti poſſi. ¶ Uenio ad. ſ. ſi quis vſumfructū. Oppo. de ꝓcedēti. ſ. nam ſicut ſe habet vſusfructꝰ ad fundū totū ita habet ſe vſus ad vſumfructū. ergo iſta acceptilatio hic non debet valere: ſicut in ꝓcedentibus dictū eſt. ꝓpterea ſm hoc remanet fructus ſine vſu quod eſſe nō poteſt. vt.l. per ſeruū. ſ.j. ſ. de vſu.ꝛ habi. huius timore dicit glo. ꝙ licet tollať vſus per acceptilationē: tamē remanet eius cōmoditas. certe ſm hoc iſta acceptilatio nihil relenaret. quare glo. dicit ꝙ iſta remiſſio valet ad hoc ꝙ ꝓ ꝓprietarius poſſit aliꝭ cōſtituere vſum:ꝛ ego qui ꝓius habebam vſumfructū: habeo cōmoditateť vſus ⁊ vſusfructus in eo qō ſupereſt: aliꝭ nihil habeo ſi nihil ſupereſt. ſed ſm hoc nō tenebit iure acceptilationis extinguētis vſum. ſed magis iure cuiuſdā ꝑmiſſionis permittendo aliū ꝓferri mihi: qō ſatis placet: ſed de vno dubito: an idem ſit in ꝓcedētib⁹ vt videar permittere debitori meo ꝙ aliꝭ cōſtituat vſumfructū: vel iter per acceptilationes ꝓdictas: dicunt quidā qō ſic. qō mihi videtur omnino cōtra mentē tex. qui facit exꝑſſam differētiam inter iſta.ꝛ ideo Ja. de are. dicit ꝙ ſit aliud hic: ⁊ aliud in ꝓcedentib⁹. ratio acceptilatio ſit verbis. ideo in ea verba multum attendunť: ſed qñ ego ꝓmitto vſumfructū.ꝛ poſtea tu liberas me ab vſu ſaltem acceptilatio cū obligatione cōcordat cū verbis: quia vſus erat in verbis obligationis ſicut in verbis acceptilationis: ſz in ꝓcedētibus ſecus: nam ſi ꝑmiſiſti mihi fundū ſm verba vſusfructus in obligatione non venit. Item ſi ꝑmiſiſti viam ſm verba: iter in obligatione non eſt. ita dicit Ja. de are. ¶ Uenio ad. ſ. ſi is qui hominē. Opp. de l. ſi vnus. ſ. ſed ⁊ ſi generaliter. ſ. de pac. Sol. dicūt quidā hic noluit in totū renūtiare obligationi. ibi nō. Aliꝭ dicūt: aliud in acceptilatione. vt hic. aliud in pacto: vt ibi.ꝛ iſta vera ratio: qz acceptilatio eſt imaginaria ſolutio. vnde ſicut per ſolutionem vnius tota obligatio ſoluiť: ita per acceptilationē: vt hic. ¶ Item opp. de.l. boiem. ſ. de opt. leg. Sol. aliud in repudiatione. vt ibi. aliud in acceptilatione: vt hic ꝓ rationē predictam. ¶ Ultimo ex ꝓdictis in materia acceptilationis collige aliquas regulas negatiuas:ꝛ aliꝭ affirmatiuas. Prima vcz ꝙ valet acceptilatio partis in obligatiōe diuidua: vt hic in ver. plane. Secūda ꝙ valet acceptilatio qñ fit de oīb⁹ partib⁹ integralib⁹: vt hic in ver. ſinautē iter ⁊ actus. Tertia ꝙ valet acceptilatio ſi fit de toto integrali. vt in. ſ. illud. Quarta ꝙ valet acceptilatio ſi fit de eo ꝙ non eſt in obligatione: tū poteſt ſolui creditore inuito. vt in. ſ. ſi is qui boiem. Do regulas negatiuas. Prima nō valet acceptilatio partis in obligatione indiuidua. vt hic in. ſ. i Scōa non valet acceptilatio eius ꝙ nō eſt in obligatione. vt in. ſ. illud. Tertia non valet acceptilatio vnius partis integralis eius ꝙ eſt in obligatione. vt.d. ſ. illud. in quo tū diſtingue aut acceptilatio ꝓcedat cū obligatione ſaltem verbis:ꝛ non valet. vt.ſ. dixi.

¶ Eum qui fundum. Oppo. de.l. ſi vnus. ſ. illud. ſ. de pact. Sol. aut dolus eſt cōmiſſus:ꝛ poteſt accepto ferri. vt in contrario. aut dolus eſt cōmiſſus: ⁊ non poteſt accepto ferri per rationē poſita in tex. ⁊ quia eſſet contra bonos mores.

a ¶ Et per iuſurā dum. Adde Bar. in.l. qui iuraſſe. ī ꝓin. de iureiurā. in ver. poſſumus etiā ſoluere ⁊c. vi de Bart. in.l. qui vſumfru. de verb. obliga.

¶ Si ſtichum. Si acceptilatio nō ꝛz in tacito. ¶ Oppo. de.l. ſi vnus. ſ. ſi ſtipulatus. ſ. de pac. Rñdeo ibi: ſtipulatio erat pura.ꝛ ſic acceptilatio valet in exꝑſſo. bic vero in exꝑſſo nō valuit: qz in rerum natura non erat tēpore exiſtentis cōditionis.

¶ Et ſi fideiuſſori. Acceptilatio ſuperpoſita ſuper cōſequētiā tollit obligationē alio modo cōtractam. b.d. ¶ Oppo. ſ. eo. l. an inutilis. ſ. accepto ferri. Sol. hic ꝓſequit reus per aliū ꝙ per ſe nō poſſet.ꝛ ſic per cōſequētiā ꝙ principaliter non poſſet. ¶ Oppo. j. ꝓxi. ſ. Sol. vt ibi videbitis. ¶ Item oppo. j.eo.l.j. ſ. qui ita. Sol. vt ibi videbitis.

1 ¶ Acceptilatione poteſt liberari vnus: ita ꝙ ad alium nō porrigatur.

2 Acceptilatio facta fideiuſſori quando ꝓſit principali.

3 Ratio quare acceptilatio facta fideiuſſori nō porrigatur ad fideiuſſorem.

4 Acceptilatio facta reo in caſu huius. ſ. non porrigitur ad fideiuſſorem: licet fideiuſſor liberetur per aliam regulam.

5 Fideiuſſor qui eſt liberatus acceptilatione ita ꝙ ad reū principalem porrigitur a reo non repetit ac ſi ſoluiſſet.

¶ Si legatorum.

¶ Qui ita. Glo. variat in intellectu iſtor. ſſ. Acceptilatio facta fideiuſſori pendēte cōditione cuius exiſtētia non fingit quē retro obligatū nō prodeſt principali. b.d. ¶ Opp. ſ. ꝓxi. ſ. vbi acceptilatio facta fideiuſſori prodeſt ꝑncipali. Dicit gl. bic in ꝑſona fideiuſſoris tm̄ vult dicere. bic fuit actū ꝙ acceptilatio eſſet ꝑſonalis: nec porrigāt ad reū ꝑncipalē. iſtā ſol. tene mēti. nā in ti. de lib. leg. l. iiij. habes ꝙ ſemp cū qs nō vult acceptilationē porrigi ad ꝑncipalē ꝛz liberare fideiuſſorē pacto nō acceptilatione. ſed hic habes ⁊ q etiā acceptilatiōe pōt liberari vn⁹. ita ꝙ nō porrigāt

1 ad alium: qō ſatis placet: quia hoc videt in ſolutione q̄ fieri b pōt vni. ita ꝙ nō porrigāt ad aliū. vt.l. in his. ſ.j.ſ. ti.j. ergo b idē in acceptilatione q̄ eſt imaginaria ſolutio. vt.j.eo.l. ſi ex plurib⁹.ꝛ.ſ. de noua. l. ſi rem. ſ. ſi duo. ſed licet iſta ſol. ſit vera in ſe: tū nō cōgruit huic litere q̄ eſt hic in. ſ. qui ita. Aliam rationē aſſignat. ſ. ne reus liberet acceptila. antigore ꝙ ſit obligatio. dat ergo glo. aliā ſol. vt ponāt caſus hic ꝓout ponit in. l. pe. ſ. de fideiuſ. ſed iſta caſus poſitio nō eſt bona: quia ſm hoc acceptilatio eſſet inutilis. quare gl. dicit. ꝙ eſt ſpeciale in legato cōditionali videtur hoc nihil eſt dicere. vt.j. ꝓxi. ſ. qita. ergo vera eſt iſta. reus nō pōt liberari ꝑ acceptilationē fideiuſſoris antigori obligationē: ſz in legatis qs ōr obligari ex iſtēte cōditione nec retro fingiť obligat⁹. vt.l.j. ſ. i. ſ. ad filleia. et.l. ſi mater. ſ. eadē. de eccp. rei iu. merito acceptilatio facta fideiuſſori ad reū nō porrigit. Idem in. ſ. qui ita. nā obligatio q̄ pēdet ex cōditiōe poteſtatiua nō trahit retro cōditione exiſtēte. vt.l. potior. in ꝓin.ꝛ.l.j. ſ. qui po. in pig. bab. ſz bic lo quit de cōditiōe poteſtatiua. ſ. qō Titio crediderō dare ſpondes merito cū hodie ſit obligat⁹ reus: nec fingať retro obligatus acceptilatio antigori nō pōt ꝑdeſſe: ſec⁹ eſſet in cōditione caſuali: qz tūc retro fingeret obligatus ⁊ liberat⁹. vt.l. ſub cōditione. ſ. de ſolu. ita debetis intelligere iſtā materiā: ⁊ eode ꝛz modo intellige. j.eo.l. ſi ex plurib⁹. ideo aſſume hec tria verba ⁊ qñ acceptilatio ſit fideiuſſori: aut acceptilatio eſt nulla et 2 principali nō prodeſt. vt.l. pe. de fideiuſ. aut eſt aliqua. et tunc

¶ Satis placet. Poteſt acceptilatio fieri principali cum hoc ꝙ non tráſeat ad fideiuſſorem.ꝛ hoc ſegtur Jmo. i.l. ſi bi res pecuniam. ad treb. vbi etiā Roma. licet Ang. ibi ꝛziū tenuerit: ſed Fulg. in.l.j. ad fi. C. de tráſact. tenet cōtra iſtā glo. cōtra quam etiā hic tenet Luma. per tex. in.l. ſi is reus. ſ. de libe. lega. ſz reſponde. vt ibi ꝙ Bar.ꝛ adde gl. et Bar. in.l. ſi cū excep. ſ. labeo. ſ. qō me. cau.ꝛ Bar. in l.a ſentētia. in ꝑn. j. de appella.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Eius rei. vide qō no. Bart. post gl. in. l. aurelius. §. menia. ff. de lib. lega.

b ¶ Sed scevola. Adde glos. et ibi 3 Bar. i. l. vt respō. sum. C. de trāsac. quod not.

c ¶ Item opp. Et vide oīno Bart. post glo. in. l. fi cō uenerit. ff. alī. per Barto.

d ¶ Alti. no. Ao. q 4 statutū loquēs de vēditore habet locū in emptore. vi de Bar. i. l. fi. C. ō indi. vidui. Bal. in. l. nemo. C. ō fa 5 crosan. ec. t. l. si cō uenerit. ff. de pac. hinc est q si naturalis nō succedit patri: nec pater filio naturali. vide tex. t ibi Bal. i. l. fi. t als penul. C. de sac. san. ec. Andreas Barba. 1

e ¶ Cauē statuto. Adde Bal. i. d. l. fi. C. de cadu. tol. t ibi dixi. t. l. nemo 1 martyres. C. de sa crosan. eccle. adō qō do. Abb. sicu. in prin. i. c. j. loca. in gl. sup ver. sub cōdi. dicit: collige ex glo. q pena apposita i vno ex correlatiuis non extēditur ad reliquū. vbi glo. vult q pena apposita i vno ex correlatiuis. f. ꝺductoꝛi nō extēdāt ad locatorem. t ad idem est alia gl. iūcto text. in cle. j. de cōsan. t affi. vbi apponit pena ℨbēti matrimoniū cum monialī t eadē pena replicat i ipa moniali q̄si pena apposita i masculo nō bz locū in ipa femina contrabēte. t vide ibi glos. in ver. contra. refert tamen qō hic Bar. t in. d. l. fi. tenet ℨiuz vñ facit distinctionē. no. t ꝺcudit idē Abb. q aut nō est oīno eadē ratio in correlatiuis. t nō bz pena extendi. vt ptz t no. in. c. sup. de vsur. vbi pena apposita mutuāti adusuras nō tamen extēditur ad recipiētem: quia aut tpe facte acceptilationis principalis erat obligatus vere vel ficte: vt q̄ sub conditione qui retrotrahit q acceptilatio prodest principali. vt. ff. pgi. §. t. j. eo. l. si ex plurib⁹. qō intelligenisi ℨium actū sit expresse: vt hic fm vnam solu. aut non erat tunc obligatus vere vel ficte vt in legatis t in cōditione potestatina: t ad eum non porrigitur liberatio. casus est hic.

¶ † Quero que est ratio q porrigatur ad ipsum fideiussoꝛē cui est facta: et non ad alium. dicit Oldra. quia non est tante potētie acceptilatio respectu eius ad qō solet porrigi per cōsequentiā quante est respectu principalis. t ideo dicit quandoq̄ q principalis liberat ipso iure: sed ille ad quem porrigitur per cōsequētiam ope exceptionis. vt. l. rescriptū. §. plane. ff. de pac. Item est ratio naturalis: quia actus violentus non est tante potētie quāte actus naturalis: sed vt fideiussoꝛ liberetur cui est facta acceptilatio est actus naturalis: sed vt porrigat ad reum est actus violētus: ideo non est tante potētie. ¶ † Sed quero quid econtra si facta esset acceptilatio reo in casu istius. §. an porrigat ad fideiussoꝛē. Rñdeo nō virtute acceptilationis per rationes predictas: ſz puto q fideiussoꝛ liberaret per aliam regulā: quia fideiussoꝛ non potest teneri ꝓ eo qui nullo modo est obligatus. vt. l. fideiussoꝛ obligari. in prin. ff. de fideius. ¶ † Quero quid si fideiussoꝛ est liberatus acceptilatione: ita q porrigat ad reum principalē: an ipse potest repetere a reo ac si soluisset. qō videtur: quia acceptilatio habet vim solutionis. certe de boc habetis tex. q distinguit in boc. vt. l. deniq̄. §. fi. cum. l. seq. §. māda. Ad rationem cū dicis acceptilatio habet vim solutionis. rñde vt glo. dicit in simili in. l. si duobus. §. a fideiussoꝛe. ff. de iureiur. vbi dicit q iuramentū habet vim solutionis. t ideo iuramētum fideiussoꝛis prodest principali. t tñ nō poterit repetere. dic vt ibi in glo. quia est notabilis ad hoc multum.

¶ Que sit ratio qō tutoꝛ: curatoꝛ: t similes: non possint acceptoferre.

Tutoꝛ. Rñdeꝓ potui videre que ratio mouit iurisco- sultum ad dicendū boc. ¶ Sed queramus que est ratio † q tutoꝛ: t curatoꝛ: t similes: non possunt acceptoferre cū eis possit solui. vt. l. vero. pcuratoꝛi. ff. ti. j. t. l. qō si forte. §. j. eo. tit. possumus dicere hec acceptilatio est imaginaria solu. t sic est quedā solutio ficta. Alia fictio est: q tutoꝛ: et curatoꝛ: t pcuratoꝛ habenī loco dñi. vt. ff. ꝓ empto. l. qui fundo. §. fi tutoꝛ. Item debes scire q aliqd fieri potest ad finē qñ illud fieri cōmode pōt. arg. l. quia ratio. ff. de condi. insti. t ꝺigi hoc in. l. si is qui ꝓ emptoꝛe. ff. de vsuca. sed isti possunt nouare: t sic non erūt tot fictiones. merito. l. nō permittit eis acceptilationē nisi ꝓius nouent. ¶ Scō quero que est ratio q tutoꝛ t curatoꝛ non possunt liberari acceptilatione. Possumus dicere q acceptilatio est actꝰ ciuilis. ideo alteri per alterū nō pōt queri directo. vt. l. qui ciuiliter. ff. de acq. re. do. Sed videmus q pcuratoꝛ nō querit dño directo. vt. l. rescriptū. in fi. ff. de pact. nec tutoꝛ pupillo. vt. l. quoties. in prin. de admi. tuto. ista ratio non placet per. l. iij. in fi. ff. eo. vbi per pcuratoꝛem potest queri per acceptilationē si habet pcuratoꝛ speciale mandatū: t tñ per pcuratoꝛē non pōt queri actio directa. quare potes dicere q est ratio: ne due fictiones concurrant. vt. ff. ꝺigi. sed ista eadem ratio non impediret pcuratoꝛē habentē speciale mandatū. que ergo est ratio. respondeo: quia sic placuit Jurisco- sulto. nam non video aliquam rationem vigentem.

Expluribus. Istum. §. declara vt ꝺigi in. l. ex duobus. ff. de duo. re.

Mi consentiat. Si in acceptilatione nevenit aliud quam sit in obligatione: nō valet. h. d. De materia huius l. dic vt ꝺigi. ff. l. prohi. §. j.

Sis qui stichum. Adiectio vltra debitum acceptila. non vitiatur. h. d.

Ex pluribus. Acceptilatione facta vni ex plurib⁹ reis debendi ceteri liberātur sicut solutione. h. d. ¶ Opp. glos. de. l. ij. §. fi tamē. ff. de ver. obli. Dicit glo. hic fuit facta acceptilatio in rem. ibi in personam. sed dic vt ibi: quia ibi non sunt duo rei. vt ibi no.

Si iudicati. Oppo. de. l. et per insiuran. §. fi le- gatorum. ff. eo. Glo. fol. duob⁹ modis. tu dic vt ibi ꝺigi.

Ai hominem. Pars vnius ex reb⁹ alternatiue debitis: pōt per acceptilationē ab obligatione subduci. h. d. Aduerte: quia est difficilis. ¶ Oppo. quia quinq̄ solutis in nulla parte cōtingit liberatio. vt. l. si stipulatus. §. qui decē. ff. ti. j. t. l. ij. §. j. ff. de ver. obli. t. l. si nō forte. §. q decē. ff. de cōdi. inde. bui⁹ timoꝛe bec. l. legit duob⁹ modis. Primo q boc fit alternatiua. l. nō hoīs. t sic loquat in obligatione simplici nō alternatiua: vt q: debebis mihi hoīem simplr vel debebas decē simplr. t fm boc nō obstāt ℨia q̄ loquunt in obligatione alternatiua. alio modo legit t ista cōgruit magis bui⁹ litere q bic loquat in obligatiōe alternatiua. ſz gl. nō soluit boc ℨiū bñ nec bic nec alibi: ideo dic q aliud in solutione: vt i cōtrariis. aliud in acceptilatione: vt hic. rō. solutio partis non parit liberationē ne si solueret pars in alia re seqret incōueniēs: qō ponit in. l. in execu. §. p parte. ff. de ver. obli. q incōueniēs nō pōt habere locū qñ qs liberat p acceptilationē: vt hic. idē in eo q a parte absoluit p sententiā. vt. l. ij. §. si fi bominem. ff. de ver. obli. t ibi Pe. hoc tenet. t ibi ꝺigi.

1 ¶ Officium iudicis t actio in rem nouari potest.
2 Obligatio t acceptilatio qñ hoc agitur nouari pōt.
3 Uerba superflua apposita in cōtractu ad maiorem declarationem non iuuant contractum.

Et uno.

Eius rei.

a Not. ex hac. l. † q officiū iudicis qō qualr intelligat. f. ꝺicā tit. i. §. j. ¶ Scō no. † q obligatio et acceptilatio qñ hoc agit pōt porrigi ad oēs obligationes etiā quas qs ignorauit si hoc agat. ¶ Oppo. † q bic sint alia verba supflua. Glos. insti. qui. mo. tol. obli. §. j. hoc fatetur. nō est incōgruū q in Jctibus apponant aliqua verba supflua ad maiorē declarationē. vt. l. qui dubitationis. ff. de reg. iur. sed Scevola reprehēdit Hallū agliū de supfluitate t bre- b uitate in illa forma testamēti quā dedit in. l. gallus. ¶ Opp. qō res mea nō pōt ꝓmitti mihi. vt. l. nemo rem suā. de ver. obli. Dicit glo. hic nō ꝓmittit res mea: ſz pretiū rei mee.

Acceptolatum. Oppo. ff. eo. ti. l. an inutilis. in prin. Sol. vt ibi ꝺicitur.

1 ¶ Non requirit numeratio vbi acceptilatio interponit: et ei non pōt opponi exceptio non numerate pecunie.

Accepto. † No. q vbi apponit acceptilatio nō requirit numeratio: et ei non pōt opponi exceptio nō numerate pecunie. et adde banc. l. ꝓ o casu ad id qō ꝺigi. ff. ti. j. l. si ex plurib⁹. in prin. t ibi adde banc. l.

1 ¶ An stante statuto q nullus possit emere frumētum sub pena: an idem de venditoꝛe: statutum intelligatur.

Iego. Resoluta vna parte ℨctus totus cō tract⁹ resolui. h. d. ¶ Opp. de. l. cū emptoꝛ. ff. de rescin. ven. Dicit glo. hoc nō cōtingit natura acceptila. sed magis potestate cōuentionis.

c ¶ Item opp. de. l. si cōuenerit. ff. de pac. Sol. gl. hic erat res in tegra. ibi nō. vel tu dic breuiter q ibi remisit ptiū aio donādi bic nō. t eodē modo solue ℨiū de. l. si tibi habitationē. ff. loca.

¶ Item opp. de. l. si celsus. §. fi fundū. ff. de cōtraben. emp. Sol. vt in glo.

d ¶ Alti. no. ꝺ banc. l. ad. q. † caueꝰ statutoꝝ qō nullus

1 possit emere frumentū sine licētia officialis. de vēditoꝛe nihil

e dicit. an idē videat statutū in vēditoꝛe. hic tex. cū fi. facit q fic. ꝓ hoc. C. de indi. vidui. l. fi. vbi statutū in muliere intelligit de viro. ꝓ hoc videt expressum. C. de cupred. ex lu. dam. l. ij. lib. xj. in cōtrarium facit. C. si quis alte. vel sibi. l. vlti. sed si rationes legis consideras non est contra.

¶ De pretoriis stipulationibus. Rubrica.

De Pretoriarū.

¶ Hec. l. diuidit in ptes quatuor. Primo ponit diuisionē stipulationū. Scō qualibet partē diuisionis psequitur. Tertio dicit qualr debēt iterponi. Quarto ad cuius iurisdictionem spectat cognitio sup eis. Scda ibi: iudiciales. tertia ibi: stipulationū. quarta ibi: qō si sit. ¶ Opp. bic ponit pretoria vt genus: iudicialis vt species. ſz iste sunt species coequeue. vt. l. v. §. de ver. ob. t insti. de diui. stip. ergo male dicit bic. ¶ Et eodē modo opp. de cōmunib⁹ huius tit. Dicit gl. diuersimode accipit iudicialis t cōis bic q̄ ibi. glo. bic. t in. d. l. v. de ver. obli. t insti. de diui. stipu. ꝓfequit suū errorem. non enim bene intellexit diuisionē stipulationū. vt ꝺigi in. d. l. v. sed quātū ad propositum ꝺico: q eodem modo accipitur pretoria stipulatio bic t ibi: scilz que est introducta ab edicto pretoris. Ad contrarium ꝺum ꝺicis ergo est species coequeua ad iudicialem: respondeo q ibi ponitur diuisio stipulationum

nō est eadē ratio. vt ibi not. t sic refert quod voluit Bar. in. d. l. fin. ſz bic simpliciter loquat. Aut est eadez ratio puto vt frumentū vel sile: nō vendat sub pena: t tūc eadez sit emptoꝛi t vēditoꝛi. vide ibi p eū 1 et vide q ꝺigi post Bar. i. l. nemo. C. de sacrosan. eccle. 2 t vide Pe. de ancha. in cle. j. de be- 3 reti. vide Bal. in 4 l. j. C. ō ser. cō. ma. vide Bar. in. l. bona fides. ff. de act. 5 emp. t Bal. i. l. dolum. C. de peri. et 6 cōmo. rei vendi. t Bal. in aut. qui semel. C. qūo et qñ iudex. et vide post Sali. q ꝺigi in. l. 7 pperandū. §. j. de iudi. adde an coꝛ 8 relatiuoꝝ sit idē ins. Bal. q si. xiiij. libro. ij.

sio stipulationū in genere: ſz bic diuiditur solum illa species diuisionis stipulationū pretoriarū et iudicialis ibi accipitur vno modo: scz inuēta a iurisco- sul. vel ab alijs peritis viris non a pretoꝛe: ſz bic logtur de iudiciali: boc est de inuēta a pretoꝛe vt iudiciū fit ratum: merito est q̄dā species istius generis subalterni: qō est ptoria stipulatio: t eodē modo ꝺico de cōmuni. ¶ Item oppo. q species stipulationū sunt quatuor: vt ibi bic ꝺicit. qō est vna tantū. quare male rñdeo ibi diuiduntur oēs stipulationes. bic vna tantum.

¶ Stipulatio iudicialis ꝺz ꝺici oīs stipulatio pretoria que respicit effectum sententie.

Item stipulatio de no. ope. nun. de moliendo.

Cautionalis stipulatio large potest ꝺici oīs stipulatio.

Stipulatio cautionalis a iudiciali q uo differat.

Stipulationes ptorie seu cautionales habēt instar actionū q: ab inuito eptoꝛāmus t principali ter peti possunt ita etiā stipulatio rem ra. habe.

Contrahēs tanq̄ procurator cogit vel ostendere mandatum vel cauere de rato.

Stipulationes ptorie non nouāt primā actionē sed illam nouationē faciunt quam facit litis contestatio et sententia.

Stipulationes que ex necessitate interponuntur non nouant nisi expresse agatur.

Stipulatio legatoꝛ interposita boc acto vt nouatio fiat quid nouetur.

Stipulatio rem pupilli saluā foze interposita nouat actionem tutele.

Stipulatio rem ratam baberi nouat conditionē indebiti que competeret contra procuratoꝛem.

Condictio indebiti nō datur qñ solutio fit in iudicio iudice precipiente.

10 Stipulatio dāni infecti interposita aīo nouandi nouat interdictum quod vi aut clam.

11 Exceptio an nouetur.

12 Stipulationes de iudicio sisti t alie quare dicantur communes.

13 Facere quem securum t facere quem cautum idē importat.

Promittēs facere quem securū liberatur ꝓmittendo per simplicem stipulationem.

Iudiciales. Opp. ad primū dictum ꝺz bic q interponi vt sit ratū iudiciū: vel indicatū solui ꝛc. ℨ stipulatio iudi. fol. interponi vt sit rata sñia: nō vt sit ratū iudiciū. ꝺicit gl. cōcedo qō

1 bic accipit p sñia: † t ideo oīs stipulatio ptoria q̄ respicit effectū sñie ꝺz ꝺici iudicialis. t iō stipulatio ō no. ope. nū. interponi de ope demoliēdo: q̄te- nus p sñiam apparebit ininste edificatū: t ideo q respicit effectū sñie: iō ꝺz iudicialis. vt. l. stipulatio.

2 §. hz aūt. ff. ō no. ope. nū. † Item ꝺz h cautiōales ꝛc. ℨ cōis stipulatio pōt ꝺici cautionalis. vt. j. versi. et sciēdū. Sol. q cedo q largo mō sumēdo oīs stipulatio pōt ꝺici cautionalis: sed bic accipit stricte.

3 ¶ Quero i q̄ differt cautionalis a iudiciali. rñ. q cautionales nō interponunt respectu alicuius sñie ſz iudiciales sic. ¶ Item ꝺz h q̄ iste cautiones bñt instar actionū. Quero qd est ℔ dictū. ꝺicit gl. q sicuti p actionē agim⁹ vt qd nobis deb̄ vel fiat t ab initio extoꝛqm⁹: ita istas stipulatiōes exigem⁹ ab inuitis, fallit in stipulatiōe rē ratā baberi que nō exigit ab inuito. vt. l. mutuus. §. pena. ff. de pcu. vbi causatiue cogit cauere quis de rato si vult admitti nō pcise. Ny. reprehēdit hāc glo. nā nec alie stipulatiōes de qb⁹ bic loquit exigunt ab inuito: vt ptz in stipulatione legatoꝛ qua nō cogit ſstare ille q vult pati imisi. i possessionē. Idē i stipulatione dāni infecti. vt. l. ptoꝛi. ff pn. §. de dā. infe. q̄re Ny. sustinēdo gl. ꝺicit q glo. habuit būc intellectū qō oēs stipulatiōes de qb⁹ h logt possiunt principalr peti: t iō habēt instar actiōis pter q̄ stipulatio rez ra. hab. q nō petit pncipalr: sed p modū excep. qs eā ꝓsequit ita voluit ꝺicere gl. credo q gl. habuerit būc intellectū: tñ ego puto q idē sit in stipulatione rē ra. hab. q̄ i aliꝭ vt possit pncipalr peti. nā bic nō loquit in stipulatione rē ra. ba. q̄ interponik i iudicio. illa em vel esset iudicialis q respicit effectū sñie: vel esset cōis: q respicit pcessum et sñiam: ſz loquit de ea q̄ interponit extra iudiciū: vt puta qñ solutur pcurator: vel qñ interponit sup alio actu qui fit extra iudiciū vt apparebit ex

5 eadē glos. pone † ℨgi tecū a tanq̄ cū pcuratoꝛe vel

a solui tibi tāq̄ pcuratoꝛi possum agere ℨ te vt ostē- das te pcuratoꝛē vel caueas de rato. casus est bic vbi ꝺz cautio bz ista actionis boc est pōt exigi ab inuito p ossñ iudicis. pbo ille q vēdidit tāq̄ creditoꝛ debet docere se creditoꝛē esse. vt. l. j. C. credi. euic. pi. nō de. ita qui cōtrabit: vt procurator opz ꝺicere se procuratoꝛē esse. t ibi Jaco. bu. boc tenebat. Item ille qui vendidit nomē vt creditoꝛ: debet pbare se creditoꝛē esse. vt. l. si nomen. ff. de bere. vel act. ven. Item ille qui locat vt vsufructuarius ꝺz docere se vsufructuariū. vt. l. si quis domū. ff. j. ergo eodē modo pcu. qui ℨbit vt pcurator ꝺz docere se pcuratoꝛē: vt bic vel caueat de rato: vt bic. et. l. j. C. de procu. t ideo nō est dicendū quod id q dicit bic fallat in stipulatione rē ra. ba. q: esset dicere q̄ iurisco- sultus male diceret bic. ¶ Item di

6 cit bic † vt fiat nouatio. q̄ro que nouatio fiat per ista stipulationes: duplex est opi. quidā dicūt q̄ fit nouatio: hoc est nouē act. adiectio: q prima nō tollat sicut in nouatione q̄ fit p lit. cōtēt. t p sentē tiam vt ꝺixi in. l. aliam. ff. de nouā. Alij ꝺicūt q nouatur quedam exceptio que competit ꝺānū passo extra dom domus ruinose vt nō aliter dominus tollat nisi omnia tollat t de damno futuro t preterito caueat. vt. l. pretoꝛ. in fi. t. l. seq. ff. de

11 dam. infecto. † No. mirabilem glos. fm quam ba- bes q nouatur exceptio. ¶ Examinemus bic an

b fit verū q nouatio est vnius obligationis i aliā tranſusio. vt. ff. de nouā. l. j. ergo exceptio non nouatur: q nō est vnius obligationis in aliā trāſusio. glo. in. l. rescriptū. §. fi pacto. ff. de pac. ꝺicit qō pactū producit istos effectus. nam tollit naturalem elidit ciuilem: t obligat quē naturaliter non petere. vt. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. modo illa naturalis obligatio que inest in pacto potest nouari. ita ꝺicit glo. in. l. rescriptū. §. fi pacto. Aduertatis. ſz illa naturalis obligatio pos-

a ¶ Pone cōtracti tecū. Adde Bart. in. l. procu. q ꝓ euictione. ff. de pcura. t ibi Bal.

b ¶ An sit verum. vtrum exceptio possit nouari vide bic. t no. Bar. in. l. ita stipulat⁹. i. v. op. vl. partis. de verbo. oblig. t Ang. in. l. si insulam. eo. titu.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Veniçp. Aide Ulex.in.l.i.qui satisda.cog.an si promitto liberare fideiussorē ab obligatione quam recepit pro me erit remediū. vide sing. Bal.in.l.ij.C.de fen.que fine cer.quāti.z quid est securitas.vide Bal.in auf.agricultores.C.que res pig.obli.pos.z hic adde Bal.i.l.sancimus. C.de ver.signi.et Spe.de empt.z vēdi.§.j.ver.sed quid si in instrumēto. vide Ang.in.l.papinian⁹. i.§. si qs mortis.ī.de inof. test. z ¶ Pau. ō ca. z Bald.in.l.j.ī.q satisda.cog. z ad de cp si pmitto te facere securus an liberer p simplicē pmissionē. ad de qō tex.i.l.j.ī.q satisda.cog. videtur probare cp te neor dare fideiussores vel pignora qō intelligit Ange. verū qñ post pmissionē factas p aliquē: ego pmitteré te facere tutū z securū: qr tūc in telligiť cum fideiussore vel pigno re: alis nihil īpor taret. l.q bis idez. ī. de verb. obli. de quo ibi vide p eū: et hoc etiā tz Ange. hic. z est tex. in l. ptor. §. hoc ītero dicto. in fine. ī. de ope. no. nū. vbi p Ro. quem vide. adde quid si statu tū dicat inter affines fiat compro missum recepta securitate: an de beat intelligi cuz fideiussoribus vt pignoribus. bal. consi. cliij. lib. v.

b ¶ Op. cp regrak. Qñ oz caueri de euict. adde etiam vltra h no. p Bar to. aliquos casus no. per glo. in. l. q rem. C. de euict.

c ¶ Quod assidua. adde. l. si fundus. 13 ī. de euic. pm glo. i. §. qō aūt. i aut. de fideiuss. z ibi in tex. ponit aliq⁹ casus i quo satisda- a tur de euictio. qui reassūmit in aut. nisi. C. de euict.

d ¶ Tenēt docto. Adde Bald. in. l. non idcirco. C. de contraben. empt. 1 et Barto. in. d. l. si post perfectam. 2

e ¶ Secundū hoc. No. fraudem contra vēditorem vt satisfcet de eui- 3 ctiōe anteq⁹ euincatur. vide tex. et ibi Bald. C. de euictio. l. euictio. Andreas Barbatia.

f ¶ Pulchrum tractatū. Quomodo intelligaī summatim. vide plene Bar. in extrauag. ad reprimē. in ver. summarie. z plene in. d. l. a dino pio. in. §. si super. de re iudi. z per eundem in. l. iudices. C. de iudi. z in. l. si constante. in. i. q. ī. solu. matri. post predicta. adde cp vbi requiritur li bellus ibi non requirit processus ordinarius. ſm Bal. in. c. j. §. insup. z in. c. cuz super. de prohi. feu. alie. p Fede. z vide quod no. Bart. in. l. nec quicq̄. §. de plano. ī. de offi. pro con. z leg. z ibi oī gi z adde cp i istis casus sūmarijs ī quib⁹ pcedit sine figura iudicij publicatio attestationū est necessaria. c. fi. a Dzio sen su de bereti. li. vj. qō no. ad ea q̄ no. in. d. l. platā. C. de sentē. qō tū itelli ge qñ ille ℨ quem sunt pducti testes boc petit si aūt ℨ nō petit nō videt necessaria qr tam per videnť no. in dici dicta testiuz. vt no. gl. in. d. c. fi. de bereti. et in. c. quaťr. §. debet. de accu. z qō hic per Bart. dicit ponit Spe. in ti. de offi. iudi. §. postremo. ver. v. z in ver. vj. z seq. qō no. Bar. in. l. ij. §. sciendū. ī. ad exhibi. z si a statuto fit mentio qō cā cognoscať summarie q̄ pzo batio requirať: et an tūc in summarijs regrať plena pbatio: z ad materiā vide Bald. in. l. j. C. vt in pos. lega.

¶ Tu dic. Alle. Bar. sibi cōtrarī in. l. a dino pio. §. si super rebus. de re iudi. z in extrauang. ad repri men. in ver. summarie. et in. l. ita stipulatus. dever bo. obliga. And. Barba.

scepto. Idē dico in causa alimēto⁹ in qua cognoscit sūmatim si remanet causa filiationis. z idē in similib⁹. ſz si lex vtik isto vocabulo summatim in causa q̄ plenū ꝑiudiciū parat: z tūc intelligiť summatim quo ad ordinē: ſz pbatiões requnť plene. vt. l. de submersis. C. de naufr. li. g. et ita intelligiť. c. sepe. de v. sig. in cle. et īō in scō decreto qō parat plenū ꝑiudiciū regriť sūmaria cognitio tū pbatiões debēt esse plene. vt. l. iiij. §. ſz si forte. ī. de dā. infec. z plene dixi i. l. si finita. §. iul. z. l. fulcini⁹. §. j. qb⁹ ex cau. i pos. ea. z hoc mō oz intelligi i. d. l. iij. §. si cā cognita. ī. de bo. pos. z. l. ij. ī. qs oz. in bo. pos. serue. ¶ Hęc lex nihil dicit circa cognitionē z tūc itelligiť de plena cause cognitiōe. vt. l. iudices. C. de iudi. nisi essent cause breuiores: vt i aut. nisi breuiores. C. ō sen. ex peri. reci. ¶ Ad scōz dictū op. z videť cp postq̄ snia est lata iudex est functus⁹ offō suo: nec pōt addere vel detrahere. vt. l. iudex. z. l. paul⁹. de re iu. buⁱ⁹ timore iste ver. legiť duob⁹ modis. pmo q̄ hic dicať addi vel detrahi ante stipulationē interpositā z ante iussum factū de ea interponēda. et dicať addi minui. addi q̄ ptor mortuus⁹ dixit. z sic nō ob. Dziū. ¶ Sed ad istā lec. op. de. l. in 2 cōuētionalib⁹. ī. de v. obl. Sol. † verū est cp nō pōt addi vel detrahi: scz ab alio q̄ a ptore sed a ptore sic. Vel aliter z melⁱ⁹ nō pōt addi vel detrahi etiā a ptore viuo: nisi quaten⁹ pcederet de mēte ptoris mortui. vt. l. si finita. in pn. ī. de dā. infec. z ita pōt intelligi hic. ¶ Scōo mō pōt intelligi cp hic addať vel detrabať post iussū factū a ptore ante stipulationē 3 interpositā. ¶ Ad Dzia rūdeo cp functus⁹ est officio suo: verū est in sūa a diffinitiua: sed ista est interlocutoria per quā iudex iubet satisfari⁴ vel nō satisfari: ergo ꝛc. vt. l. qō iussit. ī. de re iu. ſm hoc vī cp iste ver. oz in telligi qñ satisfactio petiť incidēter. nam si peteret principaliter ista esset snia diffinitiua que decideret illā cām: tū etiā si esset diffinitiua putaret idē: qr in istis q̄ expediunť mero iudicis offō: ita durat officiuz iudicis postq̄ semel iudicauit si subest eg tas sicuti primo vt apparet hic. z. j. c. l. pe. z dixit plene in. l. qō iussit. circa fi. ī. de re iu. ¶ Tertio mō pōt intelligi cp hic addať vel detrahať post stipulationē interpositā. ¶ Sz tūc op. qr vī cp hoc iudex nō possit facere. vt. l. ſz si qs. §. fi. ī. si qs cau. fol. dico cp nō pōt post stipulationē interpositā nisi volēt⁹ partib⁹ vel nisi causa cognita ꝑpter istū errorē vel alia iusta causa. vt. d. l. sed z si quis. 4 §. fi. z. j. co. l. pe. quod no. ¶ multū. babes enim⁹ cp snia ītерlocutoria po- b test per iudicē revocari⁴ anteq̄ sit executioni mādata. vt. l. qō iussit. sed c postq̄ est executioni mādata nō potest revocari nisi volētibus partib⁹ vel nisi causa cognita ex iusta causa. ita no. hic. vide gl. que incipit addit ante eā ibi: item quicq̄ glo. no. multū. Plenius dixi in. l. qō iussit. ī. de re iudi. qō hic dicit cp qñ interlocutoria est mādata executioni facto bo d minis: idē puto qñ secū trahit executu. vtputa iudex pnūtiauit⁹ te nō audiendū vel nō esse te admittēdū ad ꝓbandū z similia q̄ bonis executu. nō requirūt cū enim a lege fiat executio non poterit revocari: nisi sicut hic causa cognita vel partib⁹ volētib⁹. vt. l. si is. ī. de leg. ij. z. l. apō ausidiū. in fi. de opt. leg. ¶ Quarto pōt intelligi hic cp indeg addit vel detrahit addit qō dicit aliqua partiū qō satis pōt ꝓcedere. arg. l. de die. in pn. ī. qui satisda. cog. ¶ Quero qd si mutata est in aliā formā q̄ ptor dixit. Respon. tunc nō erit pretoria. vt hic dicit glo. et plenius dixi in. l. in cōuentionali. ī. de verbo. obliga.

1 ¶ Factum indiuiduū quādo venit in stipulatione stipulatio transit ad quemlibet heredum insolidum.

2 Stipulatio que cōtinet quātitatē diuiditur inter heredes ꝓmissoris.

3 Dictio quāuis aduersatiue ponitur.

3 Stipulatio iudicatum solui ante sententiam continet quantitatē incertam sed post sententiam certam.

4 Promittere iudicatum solui: z solui iudicatum idem est.

1 ¶ Retone. ¶ Nota cp qñ in stipulatione venit factū indiuiduū ad quēlibet heredū trāhit insolidū. vt. l. ij. §. ex his. ī. de v. obli. z. l. ea. §. fi. z. l. in execu. §. secūda 2 species. eo. ti. ¶ Scōo no. cp stipulatio q̄ ꝓtinet quātitatē diuidit iter heredes ꝓmissoris. vt. l. ij. §. j. §. de ver. obli. z. l. eadē. §. fi. z qō hic dicit 3 quāuis possit dici aduersatiue ponit nō correctiue. ¶ Op. et videť cp stipulatio iudi. sol. cōtineat certā quātitatē. vt. l. iudi. sol. j. ti. ij. Sol. cō 4 tinet incertā quātitatē ante sniam: ſz post sniam certā quātitatē: vt ibi. e ¶ Ultimo no. cp idē est ꝓmittere⁶ iudi. sol. z ꝓmittere solui iudicatū: vt hic ſm diuersas literas. nā qdā habēt iudicatū solui: z qdā solui iudicatum. hoc tenet Pet. et Cy. refert. C. vnde legitimi. l. fi. in. j. q.

1 ¶ Aduersatiue natura est aduersari precedentibus.

2 In iudicijs tam in litis contestatione cp in sententia contrahitur.

3 Heres representat personā defuncti pro ea parte pro qua est heres.

4 Conuētus rei vendi. si decedit pluribus heredib⁹ relictis z vnus solus possideat an et quando ille solus conueniatur.

5 Reo defuncto ante litem contestatā quādo solus possidens conuenitur super libello cōtra defunctum postrecto ꝓceditur liquidato in processu quomodo solus possideat.

6 Unus heredū possidens insolidū post litem contestatā cum defuncto: sicut postea insolidū ex eadem instantia cōtra defunctum cōdēnari: ita actor potest nouam instantiam reincipere.

Sed z si vnus. Ite. §. est subtilis. et diuidit in partes tres ſm lecturam veriorem z cōmunem in prima decedit quis rei vendi. conuentus ante lit. contest. et queritur qualiter heres qui totam rem possidet in reiven. a condemnetur. In secunda qualiter heres condēnetur in stipulatione iudi. solui. In tertia decedit reus post litem cōtestatam in rei ven. et queritur qualiter condemnetur heres qui totum possidet in rei ven. secūda ibi: inquantum. tertia ibi. §. si litis. lec. quam. ī. posui fuit lec. ¶ Dar. Jo. azo. z bi discordāt a predictis. z dicit cp etiā post lit cōtest. possessore defuncto ille solus heres tenēť q possidet: et hunc versi. sed si lite. intelligunt in stipulatione iudicatum solui. z ideo pro ista questione de claranda videamus rationes pro vtraq̄ parte et finaliter concludemus⁶ id quod nobis videbitur. f ¶ Dar. et alij dicunt qō si possessor conuentus rei vendi. decedit ante lit. cōtesta. ille solus heres te- b netur qui possidet si post lit. cōtest. quilibet tenēť pro hereditaria portione: licet vnus possideat et ita intelligunt hanc. l. pro eis videtur casus in. l. si possessor. ī. de rei ven. vbi tex. no. dicit ante indicium acceptum. preterea hic tex. dicit sed lit. cōte. 1 et ſic ponit dictionem aduersatiuam: ſz eius natura est aduersari precedētibus. vt. l. ij. §. ne quis eum qui in ius voca. z ibi not. z. l. hoc amplius. §. de his autē. ī. de dam. infec. ergo in precedenti. §. dixi quando decessit ante lit. contesta. vt aduersario sit bona. preterea actiones hereditarie trāseūt c ad heredes pro hereditarijs portionib⁹. vt. l. pro hereditarijs. C. de here. act. vnde si possessor decedit ante lit. cōtest. solus ille heres qui possidet tenetur: quia defunctus nulla obligatione teneba- tur cum nulla obligatione sit obligatus que rei ven. conuenitur. vt insti. de act. §. j. ſz cum decedēt iam lit. cōtest. cepit teneri defunctus ex illo quasi contractu qui celebratus est in illa contestatione. vt. l. iij. §. idez scribit. ī. de pec. merito ad heredes trāsibit pro hereditarijs portionibus. ita dicunt 2 ¶ Dar. z al. ¶ Sed op. ꝛp ista ratio non sit vera. nam in. §. idem scribit. dicit cp quasi contrahit in iudicio per sentētiā nō in cōtesta. Respondet ista glo. z illa dicit verū: nā per lit. contest. quis obligatur ei cp in sententia deuenit. z sic in vtroq̄ ca- d su quasi contrahitur vt probatur hac glosl. con- d iuncta cum illa qō no. ¶ Quarto probant ipsi in eo qui dolo desijt possidere distinguiť aut decessi ante lit. cōtesta. aut post. vt. ī. de rei ven. l. cū autē. z heredes post lit. cōtest. tenenť omnes: licet nullus possideat. ergo eadem ratione hic illi qui non possident tenebuntur. iste rationes sunt eoz. Ad ll. in Dziū alle. rūde cp omnes illas intelligo in eo qui decedit ante lit. cōtest. vt in glo. tū ista respon sio est perfecta vt ostendam allegādo istas. ll. pro alia parte. vt. j. dicā. Alij vt Jo. azo. et Hugo. dicūt cp etiam si decedit ante lit. cōtest. ille qui possidet solus tenēť pro eis. facit. ī. de rei ven. l. si possessor. certe ibi decedit ante lit. ꝓtest. vt ibi dicit in tex. Item pro eis facit. ī. commo. l. sed mihi. §. bereg. dicit ¶ Bartinus z Albe. ibi decedit ante litē contest. ista non est bona solu. nam ibi in. §. heres defunctus erat obligatus ad rem restituendā ex cōtractu. ergo qulibet heredū oz teneri pro parte sicut ¶ Dar. dixit in eo q̄ decedit post lit. cōtesta. e sed pro ¶ Dar. rūdeo cp illud ibi speciale in cōtractibus bonefidei: sed rei vē. nō est de istis. ergo ꝛc. nec obligatio que oritur ex illo quasi contractu q celebratur in iudicio. hoc tetigi in. l. eadem. §. cato. ī. de ver. obli. z doc. tangunt in. l. pro hereditarijs. C. de here. ac. tertio facit pro Joā. in. l. si plures. ī. de vi z vi ar. solu. dicit ¶ Dar. ibi decessit ante lit. contest. non videtur vera ista solu. eadem ratione: quia ibi defunctus tenebať obligatione et actione personali: hoc est interdictovnde vi. ergo debuit trāsire ad heredes sicut ¶ Dar. et sequaces f dicūt in eo qui decedit post lit. cōtest. sed respondeo pro eis per ea que notā. per Dy. in. l. qui fundū. §. si tu ex parte. ī. ad. l. fal. vbi dicit cp ibi ideo: quia actio personalis habet concomitantiam cū rei vendica. z ideo trahit ab ea: vt cōtra illum detur insolidū qui possidet: ſz nos nō possumus sic hic dicere in illa obligatione: que oriť ex litis contestatio. nam ista habet ortum per se separatum

¶ Jubet satisda ri. an snia q̄ pnūtiať satisdāduz eē vel nō esse iterlocutoria sit vt diffinitiua z ad not. hic p Bar. bñ facit qō no. doc. l. c. fi. de re in. in illo articulo an sentētia sup possessiōe sit diffinitiua. et no. Bal. in rubri. de re iudi. C.

¶ Habes em̄. no. snias ꝓterlocutoriā⁹ p⁹ executionē nō pt revocari vi de ī. l. pe. j. co. vbi precepit iudex qō importat necessitatē. l. j. §. j. cp iussu. ergo nō regriť cōsensus partiū. Andre. Barba.

¶ Revocari. tenemēti q̄ interlocutoria pōt revocari ꝛc. et facit quod hic oz ad no. in. l. ad pncipē. l i fi. j. ō ap. z no. hāc glos. cp snia iterlocutoria lata q̄ als nō pt reformari nec corrigi: pōt tū de ꝓsensu partiū. vt alle. bal. in. l. si diuersa. de transac. sec⁹ tū in diffinitiua. vt ibi p glo.

¶ Judex pnūtiauit. segtur pau. ō ca. i. l. qō iussit. de re iud. z p⁹ dicē p nō pt revocari in terlocutoria q̄ pnūtiať nō eē pcedendū sup libello tāq̄ inepto: vel si absoluit ps ab instantia. nā trahūt secū executiōez q̄ faciunt vt nō speret amplⁱ⁹ diffinitiua sup cā illa sicq̄ est facta executio p boiez. adde bar. in. d. l. qō iussit. in qbusdā lect.

¶ Idē est ꝓmittere. adde Jmo. in l. si qs ita. ad fi. ī. de v. obl. z bal. i. l. iul. ī. q satisf. cog. vbi q̄rit an sit idē ꝓmittere solvere cōdēnationem qō esset si ipe idez ꝓmitteret solvere iudicatum.

¶ Final⁹ cōclude mus. sali. i. l. p be reditarijs. in. q̄j. op. C. de here. act. dicit cp lit. cōtest. cōueniunť p pte hereditaria z illo quasi contractu: sed instantia.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

et distinctum a rei vendi. nec oritur simul cum ea. Item facit pro Jo.z sequacibus: quia si possessor lit. cōtest. desijt possidere sine dolo z culpa est absoluēdus z ecōtra si incipit possidere est dānādus vt.l. finaūt. §. j. ff. de rei ven. per qō videt qō heres qui est eadē persona cū defuncto qui desijt possidere nullo modo teneatur: z ille qui incepit possidere teneat insolidū. Ad hoc respondet glo. Tpio
3 Bar. multū notabiliter q illud quod dicitur. heres est eadē persona cum defuncto est verū pro ea parte pro qua est heres pro alia parte dicit extraneus: vt. pbatur in. l. cum a matre. C. de rei vendi. simile dicimus in seruo qui representat personaz dñi pro partibus dñicis pro alijs est extraneus. vt. l. seruus cōis sit omniū. ff. de stip. seruo. z ideo si ad vnum ex heredibus peruenit tota possessio est perinde ac si peruenisset ad extraneū pro portionibus pro qbus nō est heres: z ideo ex illo iudicio teneri nō potest. vnde glo. tenet opi. Bar. et Alex. z idē Dy. hic. z Cy. in. l. pro hereditarijs. C. de here. act. Sed cōtra ꝑdicta facit: q si ad vnū ex heredibus peruenit tota possessio facto testatoris videt sua culpa desijsse possidere: que culpa venit post litē cōtest. vt. l. si homo. §. de rei ven. sed si peruenit sine facto testatoris non videt q aligd sit heredibus imputandū: q desierunt possidere absq; sui vel defuncti culpa per ea q̄ dicta sunt. §. videte glo. magnā. vltimo videtur istud probare.

a ¶ Res peruenit circa istā vide Andream z Jmo. in d. l. si euz hoiem. in fi. §. de rideiuss. digi in. l. i. ꝑin. §. ad trebel.

a ¶ Sibi vero videt q̄ qñ res peruenit[a] ad vnuz facto testatoris vel heredū q̄ nō debeam[b] distinguere vtrū lis fuerit cōtest. vel nō: magime ꝑm iura hodierna que per solā libelli oblationē fit res litigiosa. vt in aut. C. de liti. z ideo si testator legauit rem adhuc tenetur heres. vt. l. ij. z aut. nūc si heres. C. de liti. idem ergo si vni eg heredib[b] prelegat: qñ pro alia portione dicitur extraneus: vt digi. qñ vero peruenit ad vnū absq; facto defuncti vel heredū: z tunc fateor q illi qui nō possidēt non possunt conueniri. desierunt enim possidere absq; dolo vel culpa: sed tū ille qui possidet insolidum ex eadem instantia insolidū cōueniri non potest: sed quod illa obligatio instantie non tenet
4 ¶ Reassume igitur predicta sic. quādo conuentus rei vendi. decedit relictis pluribus heredib[b]: aut cōueniebatur vtili quasi dolo desijsset possidere: aut cōueniebatur: quia vere possidebat. primo casu aut decedit ante lit. cōtest. et heredes tenētur in factum: aut post: et tūc quilibet tenetur vtili. vt. l. cum autem. §. de rei vendi. cum. l. prece. secundo casu si possessio peruenit ad quēlibet ex bis redibus pro hereditaria portione nō esset dubiū: sed si peruenit ad vnū tm̄ seu ad aliquos: tunc dic aut ille reus decessit ante lit. contest. aut post. primo casu aut peruenit ad vnum tm̄ facto testatoris: z qlibet ex heredib[b] tenet. vt. d. l. ij. z aut. nunc si heres. C. de liti. aut absq; testatoris vel heredu facto: z tenet solū ille qui possidet: vt hoc. §. in pn. et de rei ven. l. si possessore. Si vo decedit post litē contesta. tunc aut possessio pervenit ad vnū facto testatoris vel heredū: et qlibet tenet pro parte hereditaria: vt hac glo. z. d. l. ij. et aut. nunc si heres. Si vo peruenit absq; facto testatoris vel heredū tunc ille qui possidet ex eadē tenet pro parte hereditaria tm̄. Alij qui nō possidēt absoluunt. vt. §. dictum est. ¶ Quero digi[b] † q̄ ante lit. cōtesta. reo defuncto ille solus qui possidet tenet aliquo casu an super eodē libello ꝓcederetur porrecto contra defunctū videtur q̄ non: quia pro alijs partibus personā defuncti nō representat: vt dictum est. §. In ꝓtium videtur q̄ iste tex. alias nullā continere dubitationē: puto q̄ super eodē libello procedatur: tamē debebit in ꝓcessu liquidari: qūo ipse possideat insolidum: l3 ipse sit heres pro parte. et hoc modo cum eo fiet lit. ꝓtest. p istū tex. ¶ † Secundo quero digi q̄ post lit. cōtesta. reo defuncto ille qui possidet insolidū ꝑdēnatur solū pro hereditaria portione eadē instantia. ¶ Quero quid[c] si actor velit nouā instantiā reincipere. Dy. videtur tenere q̄ possit. in ꝓtium facit. C. qūo et qñ iudex.

b ¶ Quero. digi. vi de Ang. qui tenet hic contrarium.

c ¶ Quero quid. vtrū defuncto reo post lit. cōte. possit actor de nouo b incipere cōtra heredē et illi primo iudicio renūtiare qō tenementi ad no. i. l. edita. z ade no. per Jmo. i l. penalis. §. ad. l. falci. in pn. z facit ad ea que bantur in. l. si cuz hoiem. §. de rideiusso. z vide Bal. c in. l. seruus. §. de infami.

aut. qui semel. z in corpore vnde sumit. puto Dy. verū dicere. nam qui semel actione q̄ponit cogit in ea persistere cōtra eundē: sed nihil ꝓhibet contra aliū dirigere petitionē suam z renūtiare prime vel nō renuntiare. vt. l. ij. in fi. §. de duo. re. ita in ꝓposito cū libellū do ꝓtra possidentē insolidū do libellū tanq̄ cōtra possessorē: non tanq̄ cōtra heredē. vt. l. de eo. in fi. §. ad exhi. et sic cōuenio eū tanq̄ extraneū. ¶ Venio ad secūdū dubiū de stipulatione: vt ponit in text. ¶ Quero qualiter isti heredes cōueniant ex stipulatione iurisco̅sul. hic nō determinat vna gl. dicit q̄ reus principalis et rideiussor tenent insolidū: heredes vo pro parte. z istud dicit glo. parua sub vbo cōmittat. alia gl. magna. in fi. dicit aliter: aut ꝓmissor decessit ante lit. cōtesta. z ille qui possidet tenet insolidū: sed cōdēnatur pro parte. Alij qui nō possident tenētur et cōdēnant pro partibus tm̄ post lit. vero cōtest. omnes tenent pro partibus tm̄: vt dicit glo. qō in hoc oēs cōcordant. Mihi vo videt aliter qō hec stipulatio eatenus teneat quēlibet ex heredi. qua tenus tenet ipsa actio principalis: z inquātum in primo iudicio quilibet heredū cōdēnat in tm̄ bac stipulatiōe tenent. tex. est in. l. penales. §. iul. §. ad l. falci. rationē huius digi in. l. eadem. §. cato. §. de ver. obli. facit. l. in depositi. §. depo. ꝑm hoc totus iste. §. loqtur in cōueto rei ven. l3 ꝑdicta sint vera posset aliter intelligi q̄ hic. §. loquat ꝑm precedētia qñ quis cōueniebat interdicto. de ope. no. nū. in quo venit res: hoc est operis restitutio. q̄ actio cum sit in rem scripta. vt. l. penul. de ope. no. nun. eadem ibi dicenda que erunt dicta sunt in rei vēdicatione.

1 ☞ An qui satisfecit z rideiussor effectus est nō soluendo iterum teneatur satisdare qō non.

d 1 ✳ Retorie. ¶ Cōcor. sunt in glos. qui tenetur satisdare ex ꝓmissione et satisfecit: et rideiussor est factus non soluendo an iterū teneat satisdare. certe puto q̄ nō: q: periculum inopie subsecute pertinet ad creditorez. vt. l. pupilli. §. sor. e. §. de solu. aliud est in istis ꝓtoriis stipulationib[b] que interponunt officio iudicis. nā finita prima rideiussione adhuc subest equitas que inducit officiū iudicis ad faciendum eam iterū interponi: sed qñ ꝓmissi satisdare z satisfecit finita prima obligatione nulla remanet actio per quam possum cogi ad iterum satisdandū.

1 ☞ Quid vertatur in cause cognitione ad vocat domino queratur cessione.

¶ In oibus pretorijs.

Ex stipulatione pretoria per ꝓcuratorē queritur actio dño sine cessione causa cognita sicuti ex Jctibus institoris. h. d. ¶ Op. z videt q̄ in distincte in pretorijs querat dño sine cessione. vt l. in causa. in fi. §. de ꝓcura. z. l. si ꝓcurator. eo. titu. Sol. dicit Jac. de are. illud est verū in stipulationib[b] interpositis in iudicio: secus si essent interposite extra iudiciū: q: tunc nō datur dño sine cessione nisi causa cognita: ita loquitur hic. ¶ † Quero quid vertat in cause cognitione: intellige si ꝓcuratoris copia haberi nō possit ita q̄ non potest cedere. ꝓpter ei[o] absentiā vel mortē sicut dicimus in institore. vt. l. j. in fi. §. de instit. z hoc in fi. z. l. dāni, et ibi no. §. de dā. infec. et. C. de act. z oblig. l. j. et sic vides q̄ inter pretorias stipulationes interpositas extra iudiciū: z alias quātū ad acqstionē nō est differētia. ¶ Secūdo quero qualiter hec stipulatio fuit cōcepta. dicit glo. intellige qō ꝓcurator fuit stipulatus dño ad instar tutoris vel curatoris: secus si sibi nomine dñi: q: tūc indistincte sibi querit: sed dño cedere tenetur per actionem mandati. videte si ꝓcurator stipularet ipsi dño stipulatio esset ipso iure nulla. vt no. §. de verb. obli. l. stipulatio ista. §. si quis insulā. z ibi digi. facit qō no. in. l. j. §. de stip. seruo. simile vides in sn̄ia que non valet si cōfert in persona dñi absentis. vt. l. j. C. de sen. vnde intellige hic qñ ꝓcurator est stipulatus sibi nomine dñi: alias non valeret.

In omnibus

d ¶ Pretorie. vide alex. remissiuem in l. ij. in pn. et ibi Ange. z Ange. in l. si ab arbitro. q satisda. cog.

¶ Sozo. idez tenet Ange. in. l. si ab arbitro. qui satisda. cog. z Bar. in. l. iij. circa fi. de rideiuss. et quid in rideiussore tutoris vel curatoris. vide glo. z ibi per Bal. in. l. mulier. C. de iure dot.

✳ Pro concordia. Aduerte. mouet questio per legatarium cōtra heredem deuentum est ad transactionem in qua legatarius cōtētat de quadā delegatione nois cuiusdaz debitoris bēdis. Sed ponam[o] qō iste debitor efficiatur non soluendo an periculū nois pertineat ad legatariuz. Bar. q: sic ita summando. l. pupilli debitor. §. sor. ff. de sol. Cōtra tenere alegat in bac. l. pretorie. Tu dic regula est de qua in d. §. sor. sed speciale in bac. l. pretorie. z hic ꝑ bart. assignatur rō specialitatis. Et iō nō tenetur argui de ꝓdictione.

a ¶ Opp. ad primā lec. Quando quis tenetur satisdare vtrū liberetur si vult dare pignora z nō rideiussores. glo. sunt contrarie. vt hic per bart. in. d. l. si quas. tamē doct. ibi post bart. videtur cōcordare videlicet quod glo. hic z similes ꝓcedant quando simpliciter ꝓfertur verbū satisdare a. l. vel ab hoie secus si dicatur satisdetur cū rideiussore: quia tunc forma est seruanda z tunc ꝓcedunt glo. contrarie facit. l. paulus. §. de solu. z. l. deteriorem. de vsu et habitatione. vel glo. hic loquitur quādo creditor velit: contra
1 ria loquunt quando creditor nolit
2 cogita. vide etiaz Bal. in. d. aut. offeratur. in. v. col. et dicit sing. bart.
3 q̄ si potestas tenetur satisdare ante
4 introitū officij q̄ si est idoneus soli cautioni cū hypotheca bonorū creditur ita dicit in l. quicunq;. C. de fun. patrimo. libr. ex. dicit etiaz sing. bal. in. l. sciēdum. C. quorū ap. q̄ si statutum dicit satisda. ꝓstari ꝑm qualitatem persone q̄ non est honeste vite z proba tefidei sufficit sola cautio z ad que stionem bart. hic an in satisda. pretorijs partes possint quod deturpignus pro rideiussore. vide glo. in. l. j. C. de rideiusso. et ibi bald. in. ij. col. q̄ sic. z tūc nō erit pretoria: sed dicetur conuentionalis vt per gloss. et bar. in. l. j. in fin. et in. l. in conuentionalibus. ff. eo.

¶ An autem parte innita hoc fieri possit. Jac. but. in d. l. j. de procur. et in. d. l. j. qui satisd. cog. tenet q̄ non vide Cy. in. d. l. j. C. de procur. et ibi etiam Flo. qui limitat quando lex vteretur verbo satisdare seu cauere sed vbi lex expresse diceret de fide- c iussore tunc secus 3 esset que limita z dotio fuit Salic. ibi in fi. 4

b ¶ Debet exponi. Idem tenet glos. in. d. l. j. C. de ꝓcur. e vide ibi etiam qō digi in. d. l. j. qui satisda. cog.

c ¶ Approbat consuetudo. Idem tz Bar. in. l. si prius. in. ij. q. §. de oper. no. nun. z Jmol. z Pau. de ca. in. l. di uortio. §. interdum. §. fo. matri. z Ange. in. d. l. i. §. qui satisda. cog. facit tex. in. §. si quis autem. p pecuniaria. in auc. de sanct. epis. sed contra tenuit ille. do. in. d. l. prius. z hoc quia per tex. in. d. l. filio. vt leg. no. ca. apparebat illam cautionē mediocrem z nō nudam. z primā opi. tenet Bar. in. d. l. j. q satisda. cog. vide ibi alex. z qs te neatur cauere cuz pena vide glos. in d. l. ij. §. si dubitet §. de iud. et digi in l. sancimus. C. de verbo. signi. post bar. z bar. j. eod. l. fi. z digi post bar. in. d. l. j. in fin. qui satisd. cog.

¶ An sufficiat. vide Alex. in. l. fi. in ꝓin. qui satisda. cog.

¶ Non puto verum. hoc tz specu. de pig. z alij scau. z ibi per Jo. ca. et bal. in. l. executorem. C. de exec. rei iudi. Paul. de ca. in cōsi. ccc. xvij. inci. in christi nomine amen. ꝓfatum testamentuz et vide in consilio ccc. xxvi. circa fi. l. quando dicat cautela z qñ debet cautio ꝓstari arbitrio iudicis qualiter debet arbitrari vide Bal. in. l. fi. in. iiij. col. C. de pet. her. et in. l. sancimus. C. de ver. signi. ad de Oldra. consil. lxviij. vbi dicit q̄ papa semel in cōsistorio dixit quod cum dicitur idonea cautio nō sufficit obligare fundos.

¶ Paulus.

Ad euidentiam debetis scire q̄ heres institutus sub pendēte cōditione pōt petere bonorū possessionē: vt. l. ij. §. fi sub cōditione. §. de bo. pos. ꝑm tabu. ¶ Opp. de. l. inter omnes. §. qui satisda. cogan. bumus timore bec. l. legitur duobus modis primo paulus not. approbando q̄ sequitur. alio modo Pau. no. reprobādo quod sequitur. vt gl. clare dicit que dicit bene in omnibus ꝓteriq̄ in fi. ibi oū dicit q̄ vbi agnouit bono. pos. non satisdat &c. que glo. est contra. l. inter omnes. nam sine
d dubio tenetur satisdare: vt ibi.

¶ In pretorijs.

Oppo. de. l. de die. i prin ci. §. q satisd. cog. dicūt quidā q̄ ibi loquit in stipulationib[b] interponendis. e hic in stipulatione iā interposita. tu dic sue fit stipulatio interpositā siue interponēda pretorijs est interpretatio tū in his q̄ ptinēt ad ꝓparatoria iudiciorū interpretāt ꝑ actore: vt. d. l. de die. in alijs in terpretat put ei suggerit eqtas. ¶ Op. §. de pact. l. veteribus. z. l. stipulatio ista. §. in stipulationib[b] §. de ver. obl. Sz. aliud in cōuentionalibus stipulationibus vt ibi: aliud in pretorijs vt hic. vt dicit tex. in. l. in conuentionalibus. §. de verb. obli.

1 ☞ Stipulatio secunda quando continet idem quod prima non valet.

2 Nouatione facta an prima obligatio tollat ipso iure vel ope exceptionis.

3 Nouatio qualiter z quando ꝓsumat. tam in stipulationibus pretorijs q̄ conuentionalibus.

4 Nouatio q̄ fiat ope exceptionis si promitto tibi dare decem in foro marij: z postea promisi dare decem in foro augusti.

5 Nouatio non dicitur facta si post datos rideiussores alios dem: nisi prima obligatio fit renouata z de ea facta mentio.

¶ Valerianus.

Jsta. l. est difficilis et subtilis. et al's incipit valerian[o]. z alias incipit ꝓfatus z. l. d. Jn stipulationib[b] pretorijs interuentu noue persone nouatio non ꝓsumit ipso iure: sed ope exceptionis. h. d. ¶ Opp. † q̄ scda stipulatio nō valeat: vt. l. q bis. §. de ver. obl. vt dicit gl. nō valent ambe. q: exprtaq; nō pōt exigi insolidū tamē vtraq; valet z bz effectū. tu dic verū: vt ibi digi ꝑm Ja. de are. quia secunda nō valet quādo continet tantuz quantū prima. hic vero cōtinet aliud ideo valet secunda. ¶ Item op. de. l. inde. §. de re iud. Sol. hic loquit ur in sententia interlocutoria: ibi in diffinitiua: certe idē puto si ista esset diffinitiua ꝑm qō digi in. l. j. in fi. eo. ti. ¶ Oppo. † nūc intro materiā nouationū quā materiam ꝓmisi me dicturum hic z videt q̄ per nouationē tollatur prima ipso iure nō ope exceptionis. put hic dicitur: vnde videt obstare. l. j. §. de noua. z insti. qui mo. tolli. obli. §. ꝓterea. dicit glo. hic ꝓtor voluit facere istam nouationem nō contrahentes: nam si cōtrahentes voluissent prima esset ipso iure subla ta. ¶ Contra hoc op. q: imo stipulator hoc voluit cum interuentu noue persone: ꝑm ista tēpora ꝓsumebatur nouatio: vt. C. de noua. l. fi. z insti. qui. mo. tolli. obli. §. ꝓterea. Sol. dicit glo. distingue tres casus aut agitur expresse quod fiat nouatio z fit. aut agitur expresse q̄ non fiat: z vtraq; obligatio remanet: z non fit nouatio: vt. l. iiij. §. fi ex conuentione. §. de re iudi. aut agitur tacite: et tunc re manet vtraq; sed prima ope exceptionis reiicitur vt hic nisi fit actum q̄ remanet. argu. l. rideiussor. in ꝓin. §. qui satisda. cogan. istud quod glos. dicit q̄ quando tacite agitur non fit nouatio ipso iure: est contra tex. z gl. §. de no. l. j. z. ij. ꝓout loquimur ꝑm hec tempora: ideo Guil. de cug. dicit hanc glo. dicere verum in stipulationibus pretorijs. nam

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶ Presumit nouatio.qualiter et quando fit nouatio.vide ꝙ not. bart. in l.si pecuniam.si cer.pe.in fi.ꝛ que not.bar.in.l.pacta nouissima.in. v. col.C.de pactis.

b ¶ Loquimur in stipulationibus.ꝛ adde qđ semper ex consensu partiū potest restringi effectus stipulationis nouantis ꝛ nouate: vel non fiat ipso iure nouatio vel similia ſm gl. no.quam ibidem no.bar.in.l.in persona.ſ.j.ſ.de pac. ꝛ ibi est singu.glo. volens ꝙ stipulatio nouans tollit primam ipso iure quando simpliciter in personam transfunditur: secus si cū alia misceatur p ipsū tex. sed bar.ibi tenuit contrarium.

c ¶ Presumebat nouatio.bart. idē tz in.l.q bis idem et in.l. scire debemus.in prin.ſ.de verb.ob.ꝛ bar.l.l. ita stipulatus.eo. 3 ti.in op.vl. partis text.ad intellectū a l.duo societatē. et in.l. singu. si cert. pe.in.iiij.col.ꝛ vide in materia que remissime scripsi i l.de legare.ſ.ó no natio.

d ¶ Hodie nouatio. Contrarium b tenuit Bart. in.l. certi condictio. ſ. fi nūmos in duobus locis.si certū pe.ꝛ forte melius Jac.de bel.in sua disputa.que incipit in christi noie cauetur.l. municipali.et in.l.postꝙ c liti.C.de pactis et Ja.bu.in.l. fi.C. ó noua. et ray. in.l. si pacto quo penā C.de pact. et guil. de cu.ꝛ bal.in.l.re scriptum. ſ. si pacto.ſ.de pac.ꝛ fulgo.in.d.l.fi.ꝛ bal. in.d.l. rescriptum Idē tenet imol.et cuma.et Pau. de cast.hic ꝛ idem tenet imo.in.d.l. de 4 legare.ſ.de noua. ꝛ Fulg.in.d.l. certi conditio.ꝛ Dy. ꝛ Ray.in.d.l.si et Jmola: cuma. et pau.de ca.in. d.l. ij.ſ.de noua. et vide omnino ange. in repe.C.de ind. et quod digi ꝙ p interuentum nouę psone non fiat nouatio tacite prohibetur ſm quosdam per.d.l.fina.ibi vel aliam personam adhibuerit ꝛ ibi nihil penitus prioris cautele innouari. nam dictio nihil est vniuersalis negatiua.l.si is qui ducenta.ſ.vtrum ibi nihil. ſ.de pe.dub.ꝛ in.l.ij.ſ. communi diui.et dictio penitus importat idem ꝙ omnino.l.ij.C.de edict.diui adria.tol.archi.in.ca.j.de sup. neg.prelib.vj.sed ita est ꝙ negatiua iuncta dictioni omnino id est ꝙ nullo modo.l.in naue sanfeli.cum gl.in verbo omnino.ſ.loc.ergo ꝛc.l. qui vsum fructum.ſ.de verbo.oblig.

e ¶ Utrum videat. Qñ prime obligationi adiiciunt vel adduntur fideiussores noui an sit facta nouatio.adde ꝙ p opi.bar.est tex.cum glos.in l.iiij.ſ.ex conuentione.in gl.in vſi. pig.ſ.de re iud.et ibi limitat Pau. de ca. nisi in scōa datione fideiussoris diceretur do istos fideiussores vl ista pignora pz quod primū erāt vel qđ primis per l.si rem.ſ. oēs. de pig.ac.ꝛ vide bal. in.l.nouatione.C. de fideiuſ.ꝛ imol. hic.in.xij. limitatione.ꝛ vide q̄ dixi in.d.l.iiij. ſ. si ex cōuentione.ſ. eo.Adde q̄ sensit bal.p no. in hac.l. ꝙſi.clxiiij.li.j.ꝛ vide ro.cōſi.cxxj.

f ¶ Querit glo. ad de bart.ſ.d.l.ij. ſ. fi.per bal.in.l.sancimus.C.de v̄.sig.

g ¶ Pena promittere.vide bald.in l.iij.in prin.de cōdi. ob causam. et in.l.vniuersa.C. ó preci.impe. offe.et in.l.sancimus. de ver.sig.ꝛ in.l. exercutorem. in.v. col. C.de exec. rei iud. ang.ꝛ imo.ꝛ pau. de cast.in.l.diuortio.ſ.interdū. solmat.ꝛ imo. in. l. si prius.de ope.not. nūt.bar.in.d.l. ij. ꝛ.ſ. fi.insti.de act. ſ.actionum.ꝛ p mo. glo.in.l.ij.ſ.si dubitetur.ſ. de iud.

¶ Arbitrio iudicis.vide bar.in.d. ſ. Quis.ꝛ not.bal. in.l.vniuersi.ſ. ij. co.C.de pci.impe. of.ꝛ bal.in.l.sancimus.de ver.sig.et in.l.iij.in prin.de condi.ob cau.

¶ Dicit glo.ꝛ est alia gl. in.l.ij.ſ. si dubitef.de iudic. q̄ est sing.ſm ang. ꝛ imo.in.l. diuortio.ſ.interduz. ff. solu.matri.

¶ Secūdo.querit Dy.adde Bal. in l.j.C.de sen.q̄ pro eoꝙ itereſt. in.iij. col.ꝛ Bal.in aut. iubem⁹.C.de in.et qō not.Bart.in.l. theopō.de do.pleg.ꝛ Ja.but.ꝛ Bal.in.d.l.iusiurandū qō ex conuentione.ꝛ per do.bar.in consi.inci.quidā habens bona cōia.ꝛ aliquid p imo. in.l.custodia.ſ.j.ꝛ.C.fin.in fi.de pu.iud.ꝛ Ant.de but.in.c.finē litibus. in pe.col.de dolo ꝛ contu.ꝛ in.c.ij.de fi.instru.ꝛ Spec.titu.de teste.ſ. restat.ver.hoc tū.ibi.xxiij. sed an istud pactū transeat ad singularem successorem vide Bul.de cu.in.l.cum debitores.C.de iu.in fi.ꝛ quid in successore vniuersali per ro.in.l.si eximendi. ſ.fina. ſ. ne quis eum qui in ius voc.est.et istud facit an valeat pactum ꝙ stetur priuate scripture de quo per imo.in.c.cum.p.tabellio.de fide instru.per Bal.in.l.imperator. de sta.ho.ꝛ qō dixi post Bal.in.l.nuda in.iij.colum.C. de dona.et illud dictum Inno. refert etiam bal. in l.de quibus.C. de legi.ꝛ Ange. in.l. pactū inter beredem.de pact. ſ. et vide roma. in.l. j. ſ.de iureiuran.et in.l.j.ſ.fi. ſ.ó ver. oblig.ꝛ istis adde Bart.in.l.sed et si quis.ſ. quesitum. ſ.si quis cautio.ꝛ Bart. in. d. l. insiurandū quod ex cōuētione.ſ.fi.ꝛ.l. si quis in conscribendo.C. de pact. ꝛ Jo.an.in tit. de probat.ſ.fi. versi. quid si de hoc.

a ¶ Adde non obliget. No.in.l.j. ne quis eum qui in ius voc.ꝛ in.l. qui bona.ſ.quidā. de dā.infec.ꝛ ante eū guil.de cu.in.l. cū debitoris.in fi.C. de iudi.in discursu videtur tenere ꝙ ista conuentio sed non transeat ad beredem. Et not. ꝙ papa non pōt facere ꝙ stet dicto partis contra aduersarium tex.est.iij.q.ix. indicas.ꝛ ad Bart. bAdde do. Maria.soz.i.c.dilecti. in gl.iij.de fo. cō. Et adde ꝙ inquātū Bart. hic dicit ꝙ promittēs stare dicto vel iuramēto alicuius super expensis pōt promissionem revocare ante factā declarationem qđ d.alex.in ſ.cxxx. col.fi.ver. nec etiā predictis in.j.vo. dicit cōem opin. esse contra bar.in boc quem vide. et adde.d.sozi.in ſ. cxxxiij. co.vj.vbi ꝙ dictū bar. h cir ca istā renouationē ꝙ pōt fieri qñ iusta causa superuenit.et vide aleg. in.d.cōſi.cxxx.ꝛ ibi an requiratur in dicta renouatione. Stra.

b ¶ Facit ſm Dyn.not.ꝙ arbiter presumitur in dolo si enormiter lediꝛ sequit Bal.in.l.i.in.viij.col.C.de bis que pe.no.ꝛ in ru.C.de pena iudi. qui ma.iudi.per Bar.in.l.si societatem.ſ.arbitrorum.ſ.pro socio.ꝛ cuz Bar.transit in hoc do.Ant.de bu.in.c.finē.in pe.col.de dolo ꝛ contu.et Bal.in.c.j.ſ.itē sacraméta.in.iij.col.de pa.iur.fir.alleg.no.per Bal.hic ꝙ si enormiter ledit presumitur in dolo.

c ¶ Pupilli.no.ꝙ paria sunt promittere tutelam saluam fore ꝛ rem pupilli fore saluam.vt.l.iij.C.de tuto.ꝛ cura.qui satis non dedit.et Bald. in.l.j.eodem titulo.

d ¶ Si pupillus.stipulatione notarij.adde Bald.in.l.pe.in.v.colū.de exec.rei iudi.facit.l.quoties.in princi.de admi.tuto.

e ¶ Quid in conuentionalibus.vtrum in conuentionalibus querakvtilis per notarium fine cessione sicut in pretoriis vide etiam per doc.in.l. penulti.ſ.si quis cautio.ꝛ adde de hoc glo.singu.ꝛ meliorem decoꝛpore iuris ſm Angel. in.l. huiusmodi.ī prin.ff. de leg.j. et instit.de inuti.stipu.ſ.si quis.et in l.pe.ſ.de neg.ges. ꝛ facit qō no.glos. in.l. multum. C. si quis alte. vel sibi bald. in. l.j.in.vj. col.C.p quas perſo.nobis acquiritur dicit quod ſi est consuetudo qō notarius stipulatur ꝓcedat opiñ. bar.alias nō.et dicit bald. in.l.si qs emancipatum. C. de dona.qō si notarius recipit cōtractum ꝛ cōstitutionem ꝓmittat ſm formā.l.vlti.ſ.defensionem.C.de admi.tut.ꝛ ibi de hoc per doct.

1 ¶ Adelius est proprium ꝙ comune.

2 Actio vtilis acquirit pupillo ex stipulatione notarij sine cessione in stipulationibus pretoriis.

3 Actio vtilis ꝙ nobis queratur sine cessione in stipulationibus conuentionalibus per notariū vel alium officialem publicum.

4 Notarius qđ stipulaꝛ nomine alieno:debet dicere ꝓmittis mihi notario tanꝙ publice persone stipulāti nomine ꝛ vice omnium.

Notarius presumit stipulari tanꝙ publica psona ꝛ omnium quorum interest.

1 **Pupillus.** Cum .l. seq. No.Tmelius est ꝓprium ꝙ cōmune:ꝛ ideo hic fit vt stipuletur pupillus per se vel p seruum vt sibi queratur directa. nam quando stipulatur per alium querit sibi vtilis ꝛ apud aliū est directa.

2 ¶ Quero† vtrū ex stipulatione notarij detur pupillo vtilis sine cessione.ꝛ tex.hoc nō exprimit Dy. dicit ꝙ sine cessione ꝛ nihil alleg.habes tex.in.l.ij. C.de ma.cōue. ¶ Quero† cū hoc sit verū in stipulationibus ꝓtoriis ꝛ indicialib⁹ qō ex ſctu nobis querit vtilis qd in cōuentionalibus de hoc sunt opi. Innoc.in.c.dudū.de cōuer.cōiug.tenet ꝛ hoc nō habeat locū in cōuentionalib⁹ qz oēs leges que de hoc loquunt: loquunt in ꝓtoriis ꝛ indicialibus vt hic.ꝛ.l.non aliter.ꝛ.l.his verbis.ſ.de adop. idē videtur tenere glos. Jo.and.in.c. ꝙꝑ.de vsur.lib. vj.glo.nostra videtur contrarium tenere qō sit stincte per notariū queratur dum ponit hunc casum inter alios quibus querit vtilis:ꝛ not. instit. de inuti.stipula.ſ.si quis alij. idem tenet Dyn.in l.j.ſ.exigere.de ma.cōue.idē tenet Bul.de cug. in l.nō aliter.ſ.de adopti.ꝛ allega.l.cains.ſ.de vsur. que lex potest facere vno modo intelligendo.quid dicemus teneo indistincte quod per stipulationez notarij vel cuiuscūq; alterius officialis publicis possit queri nobis actio vtilis.de notario constat hic.ꝛ.l.non aliter.ꝛ.l.his verbis.ſ.allega.de aliis officialibus ꝓbatur in aut.vt sine ꝓbi.ma.cre. iudicialis nobis acquirit stipulatio vtilis ꝛ qd de notario iudice vel sacerdote vide bal.post bar.in.l.j.ſ.bui⁹studij.de iusti.de iur.ꝛ bal.in aut.generaliter.C.de epi.ꝛ cle.in.viij.col.ꝛ in v.ꝛ bal.in.l.postꝙ.C.de pac.vbi oīno vide bar.in.l.possessio.ſ.j.de acgr.pos.ꝛ imo.in. d.c.j.de eo gī mit. in pos.cau.rei ser.facit.c.ꝙꝑ.de vsur.li.vj.ꝛ in.c.j.cū prudē.de pact.ꝛ qō no.bal.ꝛ ang.in.l.eū ꝓ quo.per illū tex.ſ.de in ius vocā.Et qd si iudex sibi stipulaꝛ an acgrat partib⁹ vide Guid.de suza.in.l.si qs maior.C.de transac.ꝛ qō etiā ḡrāt absenti tz gl.in aut.matri ꝛ anie.C.qñ mulier officio tu.fun.po.in verbo velle.ꝛ dixi in.l.in cause.de pcu.ꝛ vide oīno bal. qñ iudex stipulaꝛ in.l.j.C.ꝙ quas ꝑso.no.acgrit in pe.co.pe.de anc.ī.c.j.

de renunt. dicit q illud geret in presentia iudicis ad uersario non presente ita demum preiudicat gerenti officiū si iudex ad hoc tendat vt suū impendat officium: et non als allegat not. p Ly. in d. aut. sacramēta. et cū Bart. etiā hic tenet Bal. in. l. nō aliter. de ado. ⁊ in l. j. §. cgigere. de magi. conue. p Aud. in l. stipulatio ista. §. si stipuler. de verb. oblig. Bald. in l. ij. in fi. vt in pos. leg. ⁊. d. Ant. in pe. decre. in vlti. col. p Bar. in l. si qs vxori. §. si fugitiuum. j. de furt. sed an iudex querat nō subdito. vide in. l. j. §. si quis. de ver. obl. ⁊ vide Spe. in ti. de arbi. §. j. v. sed qd si stipulatus. ⁊ qō no. ang. ⁊ imo. l. l. j. §. fi. ⁊ ibi digi. de verb. obli. qs antē possit tabellionez creare. vide p Jn no. in. c. cū. D. tabellio. et spe. in ti. de instru. edit. §. restat. ver qs aūt posset. et no. bart. in. l. necnon. de adopt.

¶ Adde qs possit creare notarios Oldra. consil. lxxv. et an ex eius stipulatione agi possit sine cessione et qd qñ in instrumento est iuramentum et pēctum quarētigie vide ro. §. lxxvi.

a ¶ Si vero. vide late. d. aut. in pe. decretaliū. And. barba.

b ¶ Hāc stipulationem. ad hūc text. vide bart. in. l. ita stipulatus. in. ij. q. de ver. obli. ꝛde isto tex. facit festū bart. in. d. l. ita stipulatus.

⁊ debi. §. quia vero. ⁊ ibi nota. ⁊ in aut. de his qui conue. ⁊ reconue. §. primo. ⁊ ibi not. vnde sumitur aut. libellū. C. de lit. cōtest. ⁊ ibi etiam no. ⁊ in aut. de litig. §. ad excludēdas. vnde sumitur aut. generaliter. C. de episco. ⁊ cleri. ⁊ ibi etiā no. ⁊ in aut. de here. q ab intesta. defe. §. ex his. vnde sumitur aut. matri ⁊ anie. C. quādo mulier tuto. offi. fungi pōt. ⁊ ibi etiam no. Preterea q idem sit in conuentionalibus probo. nam in modo acquirendi non est differentia inter stipulatiōes cōuentionales et pretorias interpositas extra iudiciū: sed in pretorijs interpositas extra iudicium nobis querit per notarium. vt instit. de satisdatio. §. si vero aliquis. ergo idem in conuentionalibus. et hoc puto verum puto tamen quod consiliū sit q si notarius est presens facias tibi cedi: quia ad hoc cogetur. vt. l. possessio. §. ⁊ si possessio. ℈. de acquiren. possessio. si vero[a] nō posset haberi: tunc sine dubio competeret tibi vtilis sine cessione: vt. l. j. in fi. ℈. de institu. ⁊. l. j. C. de actio. ⁊ obliga. ⁊ not. in. l. dam. infect. in fi. ℈. de dam. infec. ⁊ digi. ℈. tit. j. l. in pretorijs. el primo.

¶ Quero ꝛ quando notarius stipulatur: vtruz est necesse quod dicat promittis mihi notario tanꝫ publice persone recipienti nomine omniū quorū interest ⁊c. Rñ. fateor quod si non stipularetur tāꝫ publica persona non posset alij querere ꝯ ego presumo quod si stipulatur tanꝫ notarius quod presumitur stipulari tanꝫ publica persona ⁊ nomine omnium quorum interest: vt. l. cum post. §. j. de admi. tuto. ⁊. l. vlti. de insti. §. illud.

☞ Ea que sunt stricti iuris non recipiunt extensionem.

Adde tu pro ista nota. ⁊ vide areti. in. c. at si clerici §. de adulteriis. col. iiij. in fi. de iudi.

Tutor quare cogatur gerere.

Tutor qui non gessit potest conueniri hac stipulatione.

On quasi stricti iuris sūt extensionem non recipiunt. nam hic videz qō qui promittit rem pupilli saluam fore nō tenetur nisi ad id quod venit in actione tutele directa non ad id quod venit in actione. facit ad hoc. l. si pregnans. ⁊. l. si vacce. ℈. de euicto. ⁊ de lega. j. l. nō quocunq; §. fina. cum sua glos. ¶ Secundo nota. Ttext. eius quod querit. Dy. in. l. j. in prin. ℈. de admini. tuto. quare cogitur tutor gerere: quia etiam non gerens tenetur vtili. vbi dantur plures rationes: vnā habes hic. ⁊ ad hoc vt possit teneri ex stipulatione rem pupilli saluam fore. querit glos. an teneatur vtili ex stipulatione. quidā dicunt qō sic vt Bar. glos. dicit contra ⁊ bene. ¶ Quero quid † si tutor quedam gessit quedam non. an pro non gestis teneatur hac stipulatione: puto qō sic: quia tenetur directa. ar. l. si tutor. in prin. ℈. de auto. tu. coniuncta. l. j. in prin. ℈. de admi. tut. ⁊ hoc. §. tenementi. hunc. §. quia notabilis est.

Hanc stipulationem.[b] No. q tutor pōt cōueniri de mum finita tutela. sed curator statim. cōtra de admi. tuto. l. actus. Solue vt pleue not. C. de admini. tuto. l. aduersus. dic vt ibi plene quia est longa materia.

Si tutor. cit glos. contra quem agek dis vel contra curatorem datum bonis. ⁊ hoc vltimū placet. id vero quod dicitur de defensore qui venit rei in iudicio nomie capti ab hostibus procederet si ille captus reuerteret. si vero ibi morere[k] qō gestum est non valeret: vt. j. que sen. fine app. re. l. j. in fi. arg. ad hoc in. l. si seruus cōmunis meuij. §. seruus capto. ℈. de stip. seruo.

1 ☞ Una actio in aliam denoluitur quādo actoris interest.

Si quis curator. Op. qō ēt si si gerit teneatur vt. l. ij. in fi. §. de cur. bo. dan. glo. dicit aliud in curatore dato bonis vt ibi. aliud in curatore adulti vt hic. Vel dic sm Dy. ibi gessit ex voluntate: hic ex ne cessitate arg. l. iij. §. in eo. de admini. reruz ad ciuita. perti. ¶ Quero que est ratio differentie inter tutorem et curatorem. dic vt in glos. ¶ Quero quid est hoc dictū in se reuoluitur. due sunt opini. vna ideſt sepius stipulatio cōmittitur: scz quoties male gerit: ⁊ ista est vera. Alia vt dicamus reuoluitur: ideſt obligatio vna deuoluitur in aliam vltimam. verbi gratia. pro mala administratione tenebar tibi dare centum: statim cum non exigo illa centum prima obligatio conuertitur in illam secūdam: qnia non exegi. ⁊ sic de singulis. sed hoc non placet. † quia vna actio deuoluitur in aliam ita demum si actoris interest: vt. l. diuortio. ℈. de nego. gesto. sed hic actoris non interest. ergo ⁊c. quare tene prima. Sed ad illam op. de. l. si duo. ℈. de arbi. So. ibi mera pena hic intereesse.

1 ¶ Seruum. Non est alibi sm Bal. in. l. donationib⁹. de acqui. posse.

Seruum.[c] Oppo. de. l. j. in princ. de verbo. oblig. Solu. fallit hic: vt hic dicit per glos. ⁊ digi plene in. d. l. j. in prin. ℈. de verbo. obliga.

1 ☞ An curator ad lites teneatur satisdare: ⁊ an inuentarium facere.

Et si ad species. Quero vtrum curator datus ad lite[d] teneatur satisdare. glos. dicit q sic per banc. l. quātene menti. † sed an teneat facere inuentariū. glos. tenet q nō in. l. de creatiōibus. C. de epi. audi. arg. ad boc. l. nullū. §. cum aūt. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ argu. l. boc iure. ℈. de solu. nam cum curator ad lites nō possit solutionē recipere: vt. d. l. boc iure. ergo nō debet facere inuentariū quod fit postꝫ receperit: vt. d. §. cum aūt. Alij dicunt q teneꝫ facere inuentarium: quia saltem ad eum perueniunt instrumēta cause. arg. huius. l. ⁊. l. chirographus. in princi. ℈. de admi. tut. ⁊. l. tutores. C. de admi. tut. et illa in d strumenta debet ponere in inuentario. Alij distinguunt. aut loquimur in curatore actoris: ⁊ tunc q ad eū debent peruenire instrumenta pupilli debet facere inuentarium. Aut loquimur in curatore ex parte rei. ⁊ tunc q nō bz aliqñ aliqd facere nisi negare: ⁊ tūc nō bz facere innentariū. banc distinctionē ponit Oldr. sed nō placet. q qñq; ex parte actoris nō sunt instrumēta: sed solū testes pduncuntur ⁊ fiunt interrogationes. ex parte rei sunt qñq; instrumēta: sed de cōsuetudine nō faciūt inuentariū de boc in Specu. de actore. §. pubes. ⁊. §. seq.

1 ☞ Nomina debitorum sunt in patrimonio.

Cum pupillus. Innuit q nomina nō sint in patrimonio. cōtra. j. de §b. sig. l. bonoꝝ. Solu. fateor ꝛq noīa sunt in patrimonio. sed ea que a debitore debent exigi nō sunt in patrimonio. ⁊ eo respectu sic logꝫ bec. l. ¶ Quero vtrū vsure veniant in hac stipulatione. quidam q non. tu dic contrarium. vt in duabus. ll. seq.

1 ☞ Fideiussor simpliciter acceptus tenek in vsuras que veniunt officio iudicis ex natura actiōis.

Postea. Lum. l. seq. Nota † q fideiussor simpliciter acceptus tenek in vsuras que veniūt officio iudicis ex natura ac. de boc in. l. quero. ℈. loca. ⁊. l. centū capue. ℈. de eo qō cer. loco. ⁊ ibi digi.

Si plures. Hec lex diuiditur primo ponit vnū dictū q fideiussor vnius tutoris nō habet beneficiū diuisionis. secundo respōdet cuidam tacite obiectiōi quare secus sit in pluribus tutoribus. tertio formar vnā obiectionē ⁊ ei rñdet quare secus in fideiussoribus alioꝝ. scōa ibi nec quisq;. tertia ibi ceterū. ⁊ est pulchra ⁊ notabilis. l. ista. ¶ Op. ℈. de fideiuss. tu. l. si pupillus. Sol. ibi erant plures fideiussores diuersorū tutorum: bic erat vnius tantum tutoris fideiussor.

¶ Et si ad species. datus ad lite. Curator ad lites an satisdet et faciat inuentarium vide quod digi post Bar. ī. d. l. de creationibus. et Bal. in. l. nulli. bic allegat Bal. ī. l. q bz. §. si pupillus. ℈. tut. et Bart. in. l. si hereditas. in princ. C. de testa. tute.

¶ Judicatum solui. Rubrica.

1 ☞ Stipulatio iudicatū solui interponik ante litem contestatā post qñ. pcurator interuenit post.

2 Cautio iudicatum solui prestatur a quocunq; conuento nomine alieno.

Procurator

a ¶ Querunt plura. in quo differat ista cautio et clausula de re defendenda ab illa de iudicio sisti ⁊ nunquid procurator rei teneatur cām prestare vide que digi post Bart. in. l. filius. q satisda. cog. Et quō debeat fieri instrumentum in hac cautione vide bar. in. l. j. de in li. iur. sed quid in forense qui recessurus est insalutato hospite si nihil possidet an habeat hanc cautionem prestare. vide bal. ℈ in aut. ei q. in pn. de bo. aut. iu. pos.

b ¶ Quod intelligę. an autē sit differentia inter stipulationē iudicatī solui ⁊ stipulationem solui iudicatū vide barto. et ibi digi in. l. ij. in prin. de pto. stip. ⁊ de clausula iudicatum solui de re defendenda et de iudicio sisti. vide no. p bar. ⁊ ibi oīno Paul. de cast. in. l. si cum boiez. ℈. de fideiussori. et digi in. l. grece. in prin. ℈. de fideiuss. vbi digi quod qui pmittit defendere promittit sistere ⁊ adde pau. de ca. in. l. iudicatū solui. la. j. eo.

c ¶ Alieno noīe. se a cus si alius defendat suo noīe. nam tunc non tenetur b satisdare tex. et ex emplum habes in l. si cū vno. si ex no ta. cā aga. ℈. 2

d ¶ Sed hodie. ad de gl. ⁊ qō ibi not. c in. l. si procura. ℈. de procur. d

e ¶ Tertio quero. Sed pone q aliquis pmisit sisterе iuri vtrū videa e tur promittere iudicatum solui dic q sic etiam sistere pmittere vī glos. est quā ibi multū no. ang. in. l. si commissa. j. rem ra. habe. Quid si promisit parere mandatis curie. an sit idē vide bal. in. l. eū p quo. de in ius vo.

f ¶ Relenat⁹. Not. f tū cautelam quā tradit angel. in. l. si filius. qui satisda. cog. que est q si domin⁹ est multum longinquus a loco iudicij qō 4 poteris opponere q ille dominus qui fideiussit pro procura. non possidet immobilia. et si ea possidet in loco longinquo a iudicio et eā retulit in. l. fin. §. posſessio. eo. tit. quod

Procurator non cauet iudicatū solui qñ bz mandatū ⁊ dñs eum in mandato releuauit.

Procurator non cauet de rato quando est certum de mandato.

Fideiubere q possit qs pro absente ⁊ ignorante.

Procurator releuatus a dño: debet tamen nuda 4 cautione promittere iudicatum solui: licet consuetudo non obseruat.

Fideiussor iudicatuz solui an accipiatur sine principali.

Per litis contestationē qs obligatur instātie: nō aūt ad id quod venit in sententia.

Quando procurator et principalis fideiubet pro 5 eo contra dominum fit prius executio nisi fit procurator in rem suam.

Dominus q releuauit a satisdando si nō est solutē do procurator tamen cauet de iudicio sisti.

Procurator in instrumēto pcurationis an possit releuari a cautione de defendendo.

Promissio de defendendo in pretorijs stipulatio 8 nibus resoluitur vt videatur se promittere futurum ⁊ curaturum.

Promissio iudicatum solui facta per procuratorem non prodest substituto ab ipso: nisi dicatur quod promittit pro pcuratore et substituto ab eo.

¶ Glos. continuat. digit de pretorijs stipulationibus in genere et prosecutus est vnam speciem. nunc prosequitur aliam speciem. Et circa rubricā queruntur plura. Primo † quando debet interponi ista cautio dicit glos. ante lit. contesta. vt. l. de die. §. si seruus. supra qui satisda. cogan. idem not. institu. eodem tit. §. si vero. quod intellige[e] nisi procurator interueniret post lit. contesta. quia tunc etiam interponeretur: vt. l. ij. ℈. C. de consort. eiusdē litis. ⁊ not. in. l. pomponius. §. rati. ℈. de procurat. Secundo † quero a quo debet prestari ista cautio. dicit glos. olim a quocunq; suo vel alieno nomine[e] conuento reali vel personali actione. bodie nō prestatur ab eo qui suo nomine conuenitur. vt in stitu. de satisda. in principio. et. §. sed bodie. sm in eo quod dicit quod olim prestabatur a conuentu suo nomine personali non dicit verum: vt digi vobis sm Dyn. in. l. si cum hominem. ℈. de fideiussoribus. Tertio quero vtrum † prestetur ista cautio a procuratore qui habet mandatum glos. dicit quod sic: vt. C. de satisdatio. l. prima. in fine. et fideiubet pro suo procuratore dominus si est presens si vero esset absens procurator inuenit sibi fideiussores. primum quod dicit: siue habeat mandatuz siue non est verum: licet sit secus in cautione de rato que non prestatur cum est certum de mandato: vt. C. de procurato. l. prima. ⁊ infra titulo. j. l. nec satisdatio. rationem dic. vt. l. non solum. §. qui alieno. ℈. de procuratoribus. ⁊ per docto. in. l. j. C. de p curatoribus. sm quod dicit si est absens dominus procurator sibi inueniat fideiussores. dicit Dy. est verum nisi esset a domino releuatus[f] per promissionem factam notario recipienti nomine quoruz intererit prout consuetudo est. ⁊ tex⁹ us dicit institu. de satisdatio. §. si vero aliquis. et isto casu dicitur dominus fideiussor: quia etiam pro absente et ignorante potest quis fideiubere: vt. l. fideiubere. ℈. de fideiussoribus. et. l. eg manda. §. j. ℈. manda.

¶ Sed † circa hoc queritur an saltem nuda cau 4 tione teneatur procurator. pmittere: licet sit a domino releuatus. Specu. in titu. de satisda. §. expedito. circa princi. §. tenet quod non: sed cōtra hoc facit: quia obligatio fideiussoria non potest esse sine principali: vt. l. fideiussor obligari. in princi. ℈. de fideiussoribus. sed hec non est principalis: ergo dominus non potest dici fideiussor. quidam volentes sustinere istam opinionem dicunt quod hic fideiussor accipitur sine principali: vt nota. in. l. secunda. §. primo. supra qui satisdare cogātur. ⁊ ita

a procura. actoris precaueri de iudicio sisti ⁊ iudicatum solui in causa reconuentionis. vide Barto. circa penul. col.

g ¶ Loquitur in cautione. sed quid si pcur. cōparet ⁊ ad vnuz articulum in cā an debeat satisdare allegat gl. q non in. l. decez. in prin. de reg. iur. quam alle. doc. in d. l. si filius. qui satisda. cog.

¶ Unus modus.

¶ Modum releuādi procuratorem de satisdatione. vide. j. vt dicit bart. in. d. l. si defunct⁹. §. j. quid aūt si dare tur relenatione fideiussoꝝ alteri⁹ fori et promittere tur per iudicē seu notarium alteri⁹ fori. vide singu. p Ly. ⁊ per bal. in. l. ij. C. per quas per so. no. acquir. Et de isto modo releuandi. vide ang. in. l. fideiussor ob ligari. in princ. de fideiuss. ⁊ ful. ī. d. l. si filius. qui satisd. cog. adde Jo. an. in addi. spe. in tit. de pcu. §. vt autē. ver. sed nunquid talis.

¶ Querit Dyn. Qñ principalis fi deiuſit. p procu. de iudicato soluēdo an bēat bñficiū excussionis et adde q tales persone ppie dicuntur ex promissores: vt not. gl. in. l. in eo. in pn. de re. iur. ⁊ no. in. l. ij. in prin. q satisd. co. et vide q no. j. proxi. ⁊ qō dixi in rubri. post Bart. ℈. de fideiuſ. ⁊ an habeat locum beneficiuz excussionis in fideiuſ. iudicatum solui. Bal. in. l. cū eoū. C. de sen. vbi dicit q non requirit excussio. Contrariū tenuit ipse et rectius in. l. fin. C. de vsu. rei iud. quid in constitore gl. tenet q bz locuz. §. si quis igit. in aut. de fideiuſ. Adde q bz pater conuentus de peculio habeatur loco fideiussoris. iudi. sol. tū nō bz in eo locū beneficiuz excussionis vt no. bart. ⁊ docto. in. l. cuz filiꝰ. in princ. de verbo. oblig.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Respondeo. Adde in l. pretorie. la vlti. ad fi. de pneto. stipu. Bart. in. d. l. sciendum. in fine princ. et ibi Bart. et bene facit. l. j. §. de in ius vocan. per Ange. in. l. si filius. qui satisfda. cog. z in. l. si defuncti. de procu. z vide §. in. j. colum. in fi.

b ¶Spec. in tit. adde operet vide bart. in. l. si defunctus. a §. de pcur. Adde an stante statuto quod nullus procura. defensor rei audiatur: nisi primo satisfdet dcat admitti. pcu. pro quo dñs fideiuss. fit. ro. consi. lxij. et ibi vide ad apostillã alex. §. i verbo vnus modus.

c ¶Quero vtrum. An in sententia lata contra principalem posset post ea fieri executio ℨ fideiussorem. z qd eodem. an si fit lata contra fideiussorẽ videatur condenatus principalis. vide bal. in. d. l. fin. in. ij. col. C. de vsu rei iud. Adde que not. in. l. cũ fi. lius. de ver. obli. z in simili. quid in fideiussore rẽ rat. ha. vide bart. j. tit. j. in. l. si fine. §. cuz aũt. ad fi. quid in fideiussore de defendendo. vide. j. e. l. si qs. §. si plures p Guid. de fiza. in. d. l. presenti. C. de bis q ad eccle. cõfug. z bal. in l. duob⁹. in. §. q in ranit. et in. l. grege. §. de pig. hic alle. z vide gl. in. c. j. de iurein. lib. vi. z archi. ij. q. j. c. qdaz. z Jmol. in. l. a sententia. in princ. de ap. z aliqd per eũ in. l. in duobus. in iiij. colũ. de duob⁹ reis. et plene per bal. instit. de satisf. §. fi. vbi tandẽ resident cũ bart. per bald. not. in addi. spec. in tit. de sent. in. xvi. col. z bald. in. l. fine in duplũ alias est. l. ij. in. §. fin. cũ. l. seq. §. q sa tisfda. cog.

d ¶Nõ aliquas exceptiones. not. q fideiussor põt opponere ex psona aliquas exceptiones quas non potest principalis. tene menti hoc z qõ possit opponere fi deiussor contra exceptionem finẽ tz

bilia. Respondeo[a] non videtur idoneus fideiussor vt not. in aut. de exhib. z intro. reis. §. sancimus. et saltem non potest relenare procuratorem suum a cautione de iudicio sisti: quia ipse dominus si esset presens cogeretur eam prestare: vt. l. sciendum. §. qui satisfdare cogantur. ¶Quero ℸ vtrum possit relenari procurator in instrumẽto procurationis. a cautione de defendendo. Specu. in titu. [b]de satisda. §. expedito. versi. item queritur. videtur dicere quod nõ. quia si dñs. pmittit de defendendo quod debebat facere procurator promittit factum alienum quod non potest: debet ergo dicere sic. pmitto me facturum z curaturum quod defendet et sic procederet contrarium puta quod pmittendo de defendẽdo simpliciter sufficit. nam in pretorijs stipulationibus talis promissio resoluitur vt videatur promittere se curaturum z facturum vt dixi in l. quoties. §. de ver. obl. z. l. stipulatio ista. in princ. eo. ti. ¶Sed ℸ quero vtrũ. pmissio ista facta p procuratores sufficiat subtituto ab ipso procuratore respon. nõ: vt. l. si a te acceptũ. j. eo. ti. z ideo consule tudo est vt dicatur qõ ipse promittit pro ipso procuratore z pro substituto ab eo ꝛc.

1 ¶Sententia lata contra principalem q̃ nõ exequatur contra fideiussorem contractus sine nouo processu.

2 Sententia lata contra principalem q̃ exequat cõtra fideiussorẽ iudicatũ solui sine nouo processu.

3 Dictio statim significat summariam cognitionez sine ordine iudiciario.

Executio sententie late contra principalem q̃ fiat contra fideiussorem de iudicio sisti z stipulatio sit facta in iudicio: z nisi steterit tempore debito secus si per sententiam. nu. 6.

Instrumenta guarentigiata q̃ exequantur etiam si continent incertam quantitatem declarata tamen prius ℸtitate.

Clau. de defendendo si habet certum z limitatum tempus meretur executionem.

4 Clau. de dolo q̃ mereatur executionẽ z remittit.

5 Stipulatio rem ratam haberi an mereatur executionem. remissiue.

Fideiussor iudicatũ solui executione cõtra ipsum potest contra principalem impetrare executionez sine processu ordinario.

¶In stipulatione.

Oppo. de. l. cedere diem. j. de verb. signi. dicit glos. fateor q̃ dies cedit sed non venit. glos. non dicit verum. nam tempus q̃ datur iudicatus miserationis gratia indulgetur solutioni nec impedit diem obligationis cedere z venire. vt l. si cum militi. §. de compen. sed. l. cedere diem. loquitur de die que inest obligationi. ¶Opp. q̃ ante sententiam cedat dies: vt. l. cum querebatur. j. eo. solu. hic loquitur cum stipulatio committitur ex clausula q̃ verbum sonat. Sed clausula de defendendo vel de dolo malo potest committi ante sententiam. vt. l. contraria. z probatur. j. eo. l. iudi. solui. ¶Quero dicitur hic sed exactio in tempus reo principali indultũ differt. ¶Quero ℸ vtrum sententia lata cõtra principalẽ possit mandari exequtioni contra fideiussorẽ sine nouo ꝓcessu glos. in l. vlti. C. de vsu rei iud. simpliciter dicit q̃ sic. Idez Jaco. de are. §. de fideiusso. l. si quis pro eodem. §. si numos. tamen secundum omnes illud nõ habet locum in fideiussore contractus: sed in fideiussore iudicij. z quod in fideiussorem contractus nõ fiat probatur in l. grege. §. si a debitore. §. de pigno. et l. a sententia. in principio. j. de appella. z. C. de his qui ad eccl. confug. l. presenti. §. adijcientes. hoc tenet Oldra. z specu. in titu. de execu. sententie. §. sequitur. verficu. sed nunquid sententia. hic tenuit

Bal. post Jac. but. in. d. l. si. §. j. in. ij. col. versi. quero nunquid in ista. cum sequen. de vsu. rei iudica.

e ¶Verbum statim. Verbum statim significat summariam cognitionez ꝛc. Idem dicas de verbo ilico et quantocitius et quamcelerrime vt. l. si quis. z ibi Bar. C. de depos. z dictione statim vide Bart. teg. z ibi Jmo. Harsias z dominus Joan. and. in. c. primo. de iur. z dam. da. libro. vj. z Ly. in. d. l. vlti. de vsu. rei iu. z Guil. de cug. in. l. ij. in fi. §. qui satisfda. cogan. vnde teneo hoc pro vero in fideiussorem. z tractus non fit executio sine nouo processu. Sed an in fideiussorem iudicij. de hoc sunt opi. z ideo hoc renoco in dubium. ¶Et quero ℸ an in fideiussorem iudica. solu. fiat executio. glos. dicit q̃ sic in dicta. l. vlti. de vsu. rei iudi. z videtur text. hic in hac. l. preterea. si aliter diceres sequeretur istud quod res abiret in infinitum. nam contra fideiussorem dares de nouo libellum et ipse responderet per procuratorem et daret fideiussorem iudica. solui: et tunc iterum haberet necesse dare libellum contra illum fideiussorem. z sic de singulis vsq̃ in infinitum et nunq̃ fieret executio. et ista est vna opinio. Alia fuit opi. ℨ offre. quod in fideiussorem iudicatum sol. ex clausula quod verbum sonat fiat executio sine nouo processu: vt hic in dicta. l. vltima. C. de vsur. rei iudic. sed ex clausula de defendendo vel de dolo non possit fieri executio sine nouo processu: quod apparet: quia non habet expeditam quantitatem: sed committitur ad interesse quod est incertum quod secus est in clausula iudica. solui. vt. j. eodem. l. iudicatum solui. la. ij. et hoc tenet Guil. de cu. in. l. ij. in fine. et. l. sequenti. §. qui satisfda. cogan. per illum text. alij sunt qui dicunt simpliciter quod in fideiussore iudica. sol. nõ fiat executio. et hoc dicebat Jaco. butri. per. l. duobus. §. ergo si quis iurauerit. §. de iureiuran. vbi ipse dicebat esse casum. Preterea potest esse quod fideiussor habeat aliquas exceptiones[d] quas nõ habet principalis: vt. l. idem q̃. §. generaliter. §. manda. et plene nota. in. l. fideiussor. §. quedam eodem titulo. Preterea res inter alios acta ꝛc. vt. C. res inter alios acta ꝛc. et hoc tenebat dominus Ray. et dicebat esse casum in. l. ista: vbi dicitur quod cedit dies stipulationis: non dicit quod sententia mandetur executioni. quid dicemus puto quod contra fideiussorem iudicatum solui acceptum in iudicio ex clausula quod verbum sonat fiat executio sine nouo processu hoc probo per text. dicte l. vltime. C. de vsu. rei iudi. vbi dicit statim ex quo verbo sic arguo. verbum statim[e] significat summariam cognitionem absq̃ ordine iudiciario. vt. C. vnde vi. l. momentanee. ergo apparet quod non debet fieri nouus ꝓcessus ordinarie. preterea verbum statim seu confestim importat vt non requiratur nona sententia: vt in autenti. de incest. nup. §. j. colla. ij. z ibi not. ergo ꝛc. preterea non est dubium quod confessio facta coram iudice meretur executionẽ[f] absq̃ nona sentẽtia. vt. l. j. C. de cõfess. ibi nam z soluere cogitur. l. si debitori. §. de iudi.

¶Sed iste q̃ in iudicio pmisit iudicatũ soluere iã est cõfessus se debere illud quo iudicabit ergo ꝛc. Preterea debitum est liquidum iudici: vt iudici ergo meretur executionez: vt. l. secũda. C. de execu. rei iudica. l. non obst. l. si duobus. §. ergo si quis iurauerit nec illud quod dicit quod fideiussor posset habere executionem quam non habebat principalis: quia hoc concedo. tamen hoc examinabitur in illa summaria cognitione que fit tempore executionis: vt. l. a diuo. §. si super rebus. §. de re iudic. z sic fideiussor non ledetur. non obst. q̃ dicitur res inter alios acta ꝛc. quia hoc non est verum indistincte specialiter quando actum est cum alio te volente z consentiente. vt. l. sepe. de re iudi. Non obst. hec. l. que dicit in stipulatione ꝛc. quia fateor quod sententia lata contra principalem nõ mãdatur executioni contra fideiussorem: sed stipulatio qua fideiussor obligatus est iudicatum soluere declarata per sententiam illa meretur executionez[g] sicut sententia. z iste est casus in. l. nr̃a. vñ aduerte modũ quo executionez petes: vt pt̃z ex predictis.

Quero

a ¶Quero an. vide plene per Jaco. de bel. in disputatione quam ponit in. l. sancimus. in. ij. q. C. de fideiusso. z vide quod not. in. l. eum pro quo. de in ius voc. z in. l. ij. §. fina. qui satisfda. cogan.

b ¶De clausula. vide Bar. in. l. proinde. §. no. §. ad. l. aquil.

c ¶Intelligo. ad de Bart. et q̃ ibi z digi in. l. tale pactum. §. qui puocault. §. de pac.

d ¶Respondeo sic. an autem si fideiussor capiatur p debito possit per eundem iudicem facere capi principalem incidenter licet alias nõ esset suus iudex. bald. videtur velle quod sic in fideiussore iudicij non autem cõtractus ℨ mu no. vt in. l. cum eorũ. C. de sent. et in l. fi. C. de vsur. rei iudi. z qõ ibi digi post bal. in fi.

e ¶Prima acta. q̃ acta pereant p empta instãtia vide Bald. in. l. ij. C. de eden. z in. l. pro perandum. p Ly. C. de iudic. z quid si finita est iurisdictio delegati q̃ renocat[b] est an acta pereant et de nouo ordinarius cognoscat et an ex eisdem actis vide Bal. in. l. edita. in viij. et. ix. qõ. C. de eden. et vide not. verbũ Bal. in. l. ij. C. de fruc. et lit. expen. z in. d. l. gesta. j. col. et vide bal. in tit. de pa. cõstã. in ver. in causis. z ibi de citatione an pereat et eum ibi omnino videas: vide que digi in. l. j. C. de fruct. et lit. expen. et an iurisditio delegati pereat perempta in instantia vide glo. z 2 do. in. c. pe. de iu. z ange. et imo. i. l. iudex. in princ. de re iudi. vide bart. in. l. ij. §. j. ff. vi bo. rap. vide Jnnoc. i. c. ℨquis. de re iudic. z in. c. causam que. de testi. et qõ no. bald. in. l. eos. C. de fal. adde bal. in. d. l. properãdũ §. si quidẽ. et Jnno. in. c. consuluit de offic. deleg. qd autem si propter ineptum libellum secuta. est absolutoria. dic q̃ omnia pereunt ℨm Bald. in. l. ij. C. de fruc. z lit. expen. z adde quod semper acta z sententia lata inter alios contra tertium aliquale preiudicium inferunt licet non plenam probationem

f ¶Quero vtrũ materiam istam plenissime tractaui. in. l. ij. C. de eden.

g ¶Qui respiciunt. Et ad materiam adde q̃ licet confessio dñi in vna causa preiudicet in alia secus est in confessione procura. ℨm comp ost. et

Quero ℸ an[a] in fideiussore de iudicio sisti fiat executio. Guil. de cug. q̃ non in. d. l. ij. in fi. §. qui satisfd. cog. Reperi quod dñs Jo. fagioli de pisis in quadã sua disputatione tenuit contra per. l. sancimus. C. de fideiuss. qõ mihi satis placet duobus cõcurrentibus. Primo qõ certa pena sit promissa si non steterit iudicio. z sic stipulatio habeat certam q̃titatẽ z liquidã. Secõ qõ sit apposita certa dies sistendi in iudicio. ità loquit. d. l. sancimus. qõ probo q̃ tex. ibi dicit statim: ergo ꝛc. vt. §. digi de verbo statim. Item tex. ibi dicit omnino persoluat q̃ denotant executi. si vero haberet diem limitatã: tamen nõ haberet certã penã: sed cõmitteret ad interesse. adhuc dico idẽ q̃ mereat executi. p rationes quas digi. §. in fideiussore iudi. solui. q̃ videtur cõfessus se debere interesse si nõ steterit. z si dicas quo modo meretur executio. cum q̃titas nõ sit certa. Rñ. in ipsa executione certificabit et declarabitur istud interesse sicut apparet q̃n fertur sententia in certa in vniuersalibus iudicijs: q̃ certificabitur in executu. vt no. in. l. j. in pnin. in. j. glo. mag. §. de eden. z sic dꝫ intelligi. l. j. C. de sen. que si. cert. q̃ti. Et ita etiã practicamus quotidie in instrumẽtis guarentigiatis seu cõfessionatis q̃ merent executionez ex forma statutorũ italie. nã si nõ cõtinent incertaz q̃titatẽ merent nihilominus executionẽ declarata prius z limitata q̃titate. si vo nõ cõtineret diez sistendi in iudicio nõ mereret executionẽ. casus est in. l. iij. in fi. j. eo. rationẽ ibi dicã intelligenti. idez dico de clausula[b] de defendendo. nã si ꝫ certũ z limitatũ tẽpus in quo debeat defendere mereat executionẽ: alias nõ: vt. j. e. l. iij. in fi. z ibi dicã. in clausula vero de dolo dico simpliciter mereri executionẽ: vt dicã statim. j. e. l. iij. in fi. In oibus casib⁹ predictis in qbus digi executionẽ mereri intelligo[c] si fit talis stipulatio interposita in iudicio corã iudice alias secus. arg. l. j. C. de execu. rei iudi. et. l. minor. xxv. annis. cui fideiuss. §. de mino. rõ qz tũc nõ est liquidũ iudici. nec videt confessio facta corã iudice. Quero ℸ qd de stipulatione rem ra. ha. an mereatur executionẽ dicam. j. rem ra. ha. l. si fine. §. j.

¶Quero ℸ qñ fideiussor iudicatũ solui est exact⁹ facta cõtra eũ executione vtrũ ipse habeat necesse agere cõtra dñm via ordinaria scz actione mandati. an vero possit contra dñm impetrare executionem. Rñ. sic[e] sentẽtie. pcessu ordinario. tex. est in. l. fi. C. de vsu. rei iu. id ℸ quod digi q̃ in fideiussorem iudicio sisti fit executio intellige si nõ steterit tempore debito in iudicio: non si per sententiam fuerit iudicatũ. qz per sententiam liberatur. vt. l. grece. §. z post litem. §. de fideiusso.

¶Fideiussio iudicatum solui q̃ perit instantia perempta.

Acta ptinentia ad litis decisionem q̃ non pereũt instantia perempta.

Acta ptinẽtia ad litẽ ordinationẽ. vid. j. nu. 3. z. 8.

3 Acta pertinentia ad ordinationem litis instantia perempta pereunt quo ad effectus futuros: secus quo ad effectus consummatos.

4 Acta facta in vno iudicio qñ faciant fidẽ in alio.

5 Testes examinati in vna instantia non faciunt fidem in alia si non sunt publicati.

Testes examinati ĩ vna ĩstãtia si nõ sunt publicati pñt p iudicẽ alteri[f] instãtie publicari in casib⁹ in qbus fidem facerẽt si essent publicati. z. j. nu. 10.

Testes recepti corã arbitro faciunt fidẽ in alia instantia seruata distinctione. l. fi. C. de arbi.

Testes examinati corã iudice ĩ vna ĩstãtia faciũt fidẽ in alia si tendit ad eũdẽ finẽ inter easdẽ psonas.

6 Testes examinati ĩ vna instãtia faciũt fidẽ in alia

ℨm glo. in. l. si duo patroni. in pnin. de iureiur. et in. iiij. in pnin. de app. Bar. in. l. admonendi. in. gi. col. de iureiuran.

f ¶Quero vtrũ materiam istam plenissime tractaui. in. l. ij. C. de eden.

g ¶Qui respiciunt. Et ad materiam adde q̃ licet confessio dñi in vna causa preiudicet in alia secus est in confessione procura. ℨm comp ost. et

instantia inter diuersas personas in illis casibus in quibus sententia lata inter alios preiudicat.

7 Testes examinati in vna instãtia quãdo possunt in alia produci z examinari.

8 Acta pertinentia ad litis decisionem vt sententia an pereunt perempta instantia remissiue.

9 Alicꝫ accusato de crimine publico z testib⁹ egamiuatis tã ad defensam q̃ ad offensam si instãtia fit perẽpta accusator supueniens si vtaꝫ testib⁹ ad offensam tenet etiã recipere testes ad defensam.

10 Testes examinati in vna instãtia parte presente z publicati in contumaciã in alia instãtia cõtra easdem psonas: ꝑiudicant secus quo ad alias psonas lz per alium iudicem possint publicari.

11 Tertius appellans ꝓ suo interesse an poterit iterum testes producere. remissiue.

1 * Jam lite. Perempta ℸ instantia liberat fideiussor iudicatum. solui. b. d. ¶Quero qualiter lis perierit dicit glo. lapsu triẽnij z ista tene. ¶Alterius

2 dicit gl. ℸ q̃ finita cã triẽnio prima acta[e] nõ valent

e doc. dicũt aut sunt acta ptinẽtia ad decisionẽ cause vt cõfessiones z attestationes. similia: z tũc non pereunt sed ꝓsunt etiã in scã. vt. l. iubem⁹. C. de li. cã z. l. cũ antea. §. fi. C. de arbi. z. l. vlt. de testi. z not. in. l. ꝓperandũ. §. fi. C. de iu. hoc in ꝓattestationibus videt esse verũ ℨm Ja. de are. si in prima instantia dicta testiũ fuerũt publicata: als secus: vt. l. gesta. C. de re iu. z ita intelligit ipse gl. q̃ est. §. de his que in frau. cre. l. iij. circa fi. z ita refert Ly. C. de iudi. l. ꝓperandũ. §. fi. Jnn. cñ vñ velle cõtrariũ. extra de testi. c. albericus. sed. j. dicã. aut sunt acta ptinẽtia ad litis ordinationẽ: vt libelli oblatio citatio et si deiussorum datio z ista pereunt. ita loquitur hic et ita debet intelligi qõ not. in. l. si vt ꝓponis. C. quomodo z qñ iud. z ibi per doc. et hoc tz Jnnoc.

5 extra de testi. c. causam. el. j. ¶Sed ℸ quero lz acta ptinentia ad litis ordinationẽ pereant an pereat effectus eorũ verbi gratia ꝑ lit. cõte. qs efficit malefidei. actio perpetuatur. Item trãsit in heredem Item fit liti. res: an perẽpta instantia pereant oẽs isti effectus glo. in. l. ij. C. de fruct. z lit. expen. dicit q̃ sic sed in. l. ꝓperandũ. §. j. dicit contrarium z ista est vera quã etiã tz Jnnoc. in. d. c. causam. pbatur ergo ex ꝓdictis q̃ acta ptinentia ad ordinationem litis pereũt perẽpta instantia quo ad effectus futuros: lz quo ad effectus iã perfectos z cõsummatos remanẽt illa acta z eorũ effectus. z ista ꝓ hoc ius. l. lectura scholastica sufficiãt. Ut aũt predicta

f oia clarius intelligant. ¶Quero vtrũ facta facta in vno iudicio faciãt fidẽ in alio. de quo per glo. et Ly. C. de edẽ. l. is apud quẽ. z. l. fivt. ꝓponis. C. quõ z qñ iu. tu dic qñq̃ querit an actuz fit: qñq̃ querit de effectu actorũ. primo casu cũ queritur an actus fit z acta facta in vno iudicio faciãt fidem in alio quocũq̃ z inter quascunq̃ personas posth enim notarius reduxit in publico instrumento sic libellum datum. sic lit. conte. sic respõsum: sic iuratum. sic sententiatum z similia in quocunq̃ iudicio: et inter quascũq̃ personas. de hoc queritur hoc publicum instrumentum facit fidem: vt. C. de re iud. l. gesta. z de proba. cum res. extra de proba. c. quoniam cõtra. z isto respectu nunq̃ perempta instantia pereunt acta. semper enĩz ꝓbant sic actum esse Quandocꝫ querit de effectu actorum. z tunc scias quod quedã sunt acta que pertinent ad litis ordinationem. quedam ad veritatis indagationẽ quedam ad litis decisionem. primo casu dico q̃ dicta

g acta habẽt quosdã effectus qui respiciunt ipsam instantiam z isti effectus siue sint perfecti siue ꝑfi-

ꝓrsus separato z diuersa iurisd itione. Posset etiam fieri saluatio faciendo differentiam inter receptos per arbitrũ z iudicez vt sensit bart. banc vide ꝓ subtilẽ doct. do. Fran. Aret. in. c. causam q̃. de testi. in. ij. col.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶De effectu testium. vide Bal. in addi. Spec. in ti. de instru. edi. in vlti. col. in ver. acta. ⁊ per doc. in. c. albericus. de testi. vbi tenet contra Bar. ⁊ plenius per eũ in. d. c. causam. el. j. circa penul. colũ. eo. ti. videlz ꝙ iudex alterius instantie nõ possit iudicare ad finẽ vt in alia instãtia fidẽ faciat sed debent testes iterũ produci nisi mortui essent ſm distinctionẽ. l. fi. C. de testi. ⁊ c. presentia. ex eo. titu. pro quo alle. text. in. c. cũ causam. eo. tit. in fi. cũ glo. in ver bo iure voluerũt. et tenẽt Bal. ⁊ Salic. in. l. gesta. in. j. col. C. de re in. per d. l. fi. de testib. do. Abb. in. d. c. cum causam. tenet opi. bar. hic. ⁊ dicit ꝙ tex. ibi ſtelligik in arbitro. et adducit alia satis leuia idẽ tenet Jmo. in d. c. cum causam. motus ratione ne faculta⁹ probationum angustetur. per. l. qm̃. in fin. C. de here. sed Bar. in. d. l. gesta. tenet contrariũ eius qõ ſ bic. nã vult ibi ꝙ a attestatiões nõ publicate nullo modo faciãt fidem in alia instantia: nec b possunt publicari per iudicem alterius instantie. ⁊ idem videtur vel le Cy. post Jaco. de are. in. d. l. ppe c randum. in. ſ. fi. ⁊ Bar. in. l. j. cũ duobus seq. ſ. que in fran. cred. q ita intelligit glos. ibi in l. iij. facit qõ notãt glo. ⁊ Bar. in. l. solã. C. de testi. ⁊ bar to. i. l. ij. C. de edẽ. et expresse ꝺ tenet Jaco. de mata. et ꝺ bal. in. d. l. fi. C. de testi. ⁊ Cy. ibi trã e sit cũ Bar. bic placet mihi opin. do. 6 Anto. ⁊ sequaciũ. p. d. c. cũ causam, cum glos. bene facit quod no. glo. ⁊ Bar. in. l. admonendi. in. ĝiiij. col. de iureiurã. in versi. quero qd si dicta testiũ. ex quo infertur ꝙ quando attestationes nõ sunt publicate illud qõ ꝺz in arbitro in. d. l. fi. habet locũ in iudice ex identitate rationiſcz maioritate. sed qñ sunt publicate coꝝ iudice nõ habet locũ qõ dicitur in. d. l. fi. qz attestationes indistincte faciunt fidem in alio iudicio. c. causam. el. j. de testi. ⁊ d. l. gesta. ſm Jaco. but. ⁊ Bar. in. d. l. fi. ⁊ Bar to. in. l. per banc. ad fi. C. de tẽpo. appel. ⁊ in. d. l. ij. C. de eden. ⁊ bic Jnno. in. c. cũ in tua. de testi. ⁊ in. d. c. causam. Fulg. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ij. C. de eden. ⁊ Bal. in. d. l. fi. vbi assignauit bonã rationẽ differẽtie. licet ipsemet Bal. ⁊ Ange. in. l. ij. in. ij. col. C. de eden. ⁊ in. d. l. properandũ. ſ. fi. teneãt contrariũ. ſ. ꝙ habeat locũ distinctio. d. l. fi. vt not. glos. in. d. l. properandum. ſ. fi. ⁊ nõ bene. vt ibi etiã per Cy. ⁊ Ange. ⁊ ita intelligit no. per Cy. in. d. l. ij. C. de eden. ⁊ hoc etiã tenet late Bar. in. d. l. ij. ſ. j. ff. vi bono. rap. Sed an attestationes nõ publicate in causa principali faciant fidẽ coꝝ iudice appellationis. digi post Sali. in. d. l. ij. C. de edẽ. ⁊ tenui ꝙ fic. ⁊ dicit Bal. in. l. fi qs in hoc genus. C. de epis. ⁊ cleri. ꝙ cõfessio spontanea de crimine nõ facit fidẽ in alio iudicio fi in primo cõfessus fuerit absolutus alleg. Jnnoc. in. c. mulieri. de iureiurã. facit qõ digi in. l. interdũ. ſ. j. in. j. col. ff. de fur. Et qd in testibus examinatis in loco lõginquo. vide Bart. in. l. ij. C. de naufra. lib. ĝi. ⁊ qõ no. in. l. cũ ab initio. ⁊ in. l. fi quis ex signatoribus. quẽ admo. test. ape. vide Jnno. in. c. cum in tua. de testi. ⁊ Bal. in d. l. ij. C. de edendo. ⁊ istis adde Bar. in. l. admonẽdi. in ver. quero qd si dicta testiũ. ſ. de iureiurã. qui dicit ꝙ dicta testiũ recepta ẽ tra alios faciũt semiplenam probationẽ si modo nõ possunt egaminari alias secus. ⁊ in materia vide glo. ⁊ Bart. in. l. reus. j. de expil. here. ⁊ Bal. in. d. l. gesta. in j. col. ⁊ in materia adde glos. ⁊ not. ibi per doc. in. c. cum

7 iubemus. C. de li. cau. Sed †cõtra predicta facit de execu. tut. l. spadonẽ. ſ. qui absolutus. ⁊ de vac. mu. l. i. ſ. qui excusat. ideo quidã limitãt predicta vera esse in his que cursu temporis nõ mutantur. alias ⁊ inter easdẽ personas nõ faciũt fidem. vt dictis. ll. et ita dicit Dy. in. d. ſ. qui absolutus. ⁊ Lyn. in. l. fi vt pponis. C. quomodo ⁊ quãdo iud. sed nõ bene loquũtur. nam ibi in primo iudicio probatur tunc liberos viuere: z iõ si in secũdo quereret an illo tpe liberi viuerẽt. illa prima acta ꝓbarẽt inter easdem personas vt dictũ est: sed qr in scõo iudicio querit an tunc viuãt liberi: et sic de alio ꝙ fuerit dictũ in b primo: ideo in hoc nõ ꝓbant. imo ⁊ si in eodẽ iudicio testis diceret ꝙ vidit iam sunt anni viuere liberos: nõ sequeret ergo hodie viuunt. vt. d. ll. Scõs effectus. ſ. an in alia instantia possint de nouo produci super eodẽ nõ obstante publicatione facta in prima. dicã. j. vi bo. rap. l. ij. ſ. j. qz aut testes producuntur ad eundem finẽ ⁊ nõ possunt: aut ad alium 8 finem ⁊ possunt vt ibi dicam. Quedam sunt †acta pertinentia ad litis decisionẽ: vt sniẽ. ⁊ iste vtrum aliꝭ prosint vel nocẽt: nõ est nostra materia bic. sed. ſ. de re iudi. l. sepe. ⁊. C. quib. res iud. nõ no. l. j. c ¶Jn alia instantia. et mutato statu psone: vt est gl. no. ⁊ ibi bart. in. l. si filio. la. ij. ſ. solu to matri.

¶Jugta premissa quero: aliqs fuit de publico crimine accusatus: ⁊ fuerũt recepti testes ad offensionem ⁊ defensionẽ: deinde perit instantia: supuenit de nouo ad accusandũ quidã qui suã iniuriã prosequit ⁊ docet se ignorasse: an testes recepti in prima faciant hic fidem. ⁊ videt ꝙ testes ad offensam 9 profint. qz condẽnatoria si fuisset lata in primo sufficeret huic scõo accusanti. testes vo ad defensam videt nõ posse induci: qr absolutoria lata huic nõ preiudicaret. vt. l. si cui. ſ. ijſdẽ. de accusa. †Sed dico si accusator vult vti testibus ad offensam: cogit admittere testes ad defensam. vt. l. petende. C. de tẽpo. in integ. resti. ⁊ qr nõ potest pro parte ratũ habere. vt. l. in causẽ. in pnn. ſ. de procura. ⁊ qr debet vti adminiculo autoris cũ sua causa. vt. l. põpo. ſ. 10 cũ quis. de acqui. pos. ¶†Scõo quero certũ est ꝙ in illis casibus in ꝙbus sniа est lata cõtra vnũ alteri nocet est verũ si est lata ↄ presentẽ: secus si cõtra ⁊tumacẽ. vt. l. pap. ſ. meminisse. in fi. ⁊. l. q repudiatis. de inoffi. test. C. de pig. l. si preses. pone ergo ꝙ testes sunt recepti parte presente qñ iurauerũt: sed in illa publicatione pars fuit ⁊tumaz quid erit in alio iudicio. certe quantũ ad easdẽ psonas non est f dubiũ ꝙ preiudicant[k] sed quantũ ad alias psonas videtur ꝙ examinatio preiudicet: sed non publica sa sic se habet ad secundã ꝙ lata sniа in vna parit exceptionẽ rei iudicate in alia. secus in confessione vt ibi per Bald. et istud etiã probant iura allegata ꝑ Bart. in. d. l. ij. vi bo. rap. in ver. quero vtrũ. iunctis bic not. ꝑ eum in ver. venio ad lec. placẽ. ⁊ istud teneo: qr regula est ꝙ cui nocet sententia nocent acta. vt bic etiã per Bar. tamen Abb. dicit ꝙ probatio facta in causa sperata ⁊ sic iniqua in alia sententia nõ parit exceptionẽ rei iudi. sed nõ placet ex predicto. c. veniens. ⁊ vide Abb. in. d. c. causam.

↬Andr. Pomate. e ¶Criminali. sniа inter alios lata aliꝭ preiudicãte preiudicat ⁊ acta. de quo Bart. in. l. ij. C. de eden. ⁊ No. ⁊ Fulg. in. d. l. si possessori. ⁊ facit bonus tex. in. d. l. iulia. ſ. de manu. quẽ no. ad hoc Bal. in. c. dño guerram. ſ. ad hoc. in titu. bic finiẽ leg. Ex hoc babes inferre ꝙ cũ sententia lata super nullitate processus vel instrumentoꝝ faciat fidẽ quo ad omnes. vt dicit Jmo. in. c. ad nostrã. de proba. do. Anto. in. c. penul. in versi. secũdus ꝓncipalis casus. de re iudi. ꝙ ita etiã oĩa illa acta nullitatis faciant fidem quo ad oẽs alios ex quo procedit argumentũ a sniа ad acta reliqua. circa hoc vide per do. Alex. ⁊ vide Matthes. nota. ggv. ⁊ seq. ⁊ dũ Bar. bic dicit idẽ in cõfessione. vide Alex. ẽ. ĝix. in pnn. vol. iiij. ⁊ cvj. in pnn. vol. j. ⁊ vide que posui in. d. l. si mater. ſ. fi.

f. ¶Oõ ꝓiudicãt. et ꝑ hoc vr ꝙ testes ꝓducti ↄ titiũ sup nullitate ꝓcessus vel instrr aut similiũ ꝑbent quo ad oẽs. sicut ꝓdest oĩbus sniа ↄ titiũ lata ſm not. ꝑ Jnno. ⁊ Jo. an. in. c. in nostra. de ꝓcur. ⁊ expressius ꝑ Anto. tio qz

de but. in. c. pe. ver. scõs principalis casus de re iudi. ⁊ in. c. causam que. el. ij. in pe. col. qui fi. sint legi. ⁊ Jmo. in. l. sepe. in. vij. col. de re iu. ⁊ est tex. in. c. inter dilectos. ⁊ qõ ibi no. abb. ad id qõ dicit hic Bart. de fide instr. ⁊ an cõfessio in vno iudicio preiudicet in alio. vide que digi. ſ. pgi. et in pnn. huius. l. in cõtrariũ facit. l. si plusquo. ſ. j. in versi. qd si illi. et qõ ibi no. de appel. ⁊. l. a snia. ſ. j. ⁊ ꝑ solutione dic ꝙ aut q cõfitek erat principalis ĩ causa qua 12 litigabat ⁊ ꝓcedit dictũ bar. hic ⁊ in d. l. ij. in fine. C. de edẽ. vcz ꝙ preiudicat quoad omnes eos qbus ꝓiudicasset snia. facit. l. posthum⁹. ſ. si qs ex bis. ſ. de inoff. 1 test. ⁊ qõ no. in. d. c. cãm. q fi. fint legi. sed fi ꝗris an con- 2 fessio sua ꝓiudicet alteri tunc ꝓcedit opi. Bart. in. d. l. si perlusorio. ⁊ ita vt digi volũt. d. ant. ↬bb. in. d. c. pe. de re iudi. qcqd digerit Cy. in. d. l. vnica. in. vij. q. C. de ẽxecu. in causis. et vi bo. rap. l. ij. ſ. j. qz aut testes producuntur ad eundem finẽ ⁊ nõ possunt: aut ad alium finem ⁊ possunt vt ibi dicam. Quedam sunt † acta pertinentia ad litis decisionẽ: vt snie. ⁊ iste vtrum aliꝭ prosint vel nocẽt: nõ est nostra materia bic. sed. ſ. de re iudi. l. sepe. ⁊. C. quib. res iud. nõ no. l. j. c ¶Jn alia instantia. et mutato statu psone: vt est gl. no. ⁊ ibi bart. in. l. si filio. la. ij. ſ. solu to matri.

¶Quod intellige. aꝭ secus vt dicit Ange. ⁊ Jul. in l. j. C. de eden. per c. veniens. el. ij. de testi. et do. Ant. in c. causam. el. j. ꝺ testi. sed Bart. in. d. l. ij. ſ. vi bon. rap. boc reprehendit ⁊ respondet ad. d. c. veniens. et ꝑpter boc Cy. et Bal. in j. col. l. ij. C. de edẽ. dicũt ⁊ melius qõ facta in vna causa faciũt fidẽ in alia inter easdem personas vt ibi ꝑ eos alias secus. quando ꝓcedens causa fuit ꝓbata ad secundã ꝙ lata sniа in vna parit exceptionẽ rei iudicate in alia. secus in confessione vt ibi ꝑ Bald. et istud etiã probant iura allegata ꝑ Bart. in. d. l. ij. vi bo. rap. in ver. quero vtrũ. iunctis bic not. ꝑ eum in ver. venio ad lec. placẽ. ⁊ istud teneo: qr regula est ꝙ cui nocet sententia nocent acta. vt bic etiã per Bar. tamen Abb. dicit ꝙ probatio facta in causa sperata ⁊ sic iniqua in alia sententia nõ parit exceptionẽ rei iudi. sed nõ placet ex predicto. c. veniens. ⁊ vide Abb. in. d. c. causam.

↬Andr. Pomate. e ¶Criminali. sniа inter alios lata aliꝭ preiudicãte preiudicat ⁊ acta. de quo Bart. in. l. ij. C. de eden. ⁊ No. ⁊ Fulg. in. d. l. si possessori. ⁊ facit bonus tex. in. d. l. iulia. ſ. de manu. quẽ no. ad hoc Bal. in. c. dño guerram. ſ. ad hoc. in titu. bic finiẽ leg. Ex hoc babes inferre ꝙ cũ sententia lata super nullitate processus vel instrumentoꝝ faciat fidẽ quo ad omnes. vt dicit Jmo. in. c. ad nostrã. de proba. do. Anto. in. c. penul. in versi. secũdus ꝓncipalis casus. de re iudi. ꝙ ita etiã oĩa illa acta nullitatis faciant fidem quo ad oẽs alios ex quo procedit argumentũ a sniа ad acta reliqua. circa hoc vide per do. Alex. ⁊ vide Matthes. nota. ggv. ⁊ seq. ⁊ dũ Bar. bic dicit idẽ in cõfessione. vide Alex. ẽ. ĝix. in pnn. vol. iiij. ⁊ cvj. in pnn. vol. j. ⁊ vide que posui in. d. l. si mater. ſ. fi.

de pcuratoribus. l. in cause. ſ. fi. ⁊. l. si procurator. ¶Not. etiam †ex isto versi. ꝙ coninicta persona[a] nõ est pcurator. et sic facit ad id quod digi vobis. quod enim coniuncte persone non possint solui. vt digi in. l. vero procuratori. ſ. de sol. ¶Opp. de. l. si ante acceptũ. j. eo. tit. Solu. vt ibi. ¶Secundo oppo. ꝙ coniũcte persone possint agere sine mandato: ergo videtur idem in eis quod in procuratore. vt. l. fed ⁊ he. in princi. ſ. de pcura. ⁊. l. maritus. C. de procura. Sol. licet mandatum non exigatur tamen eorum factum nõ preiudicat domino nisi mandet vel ratum habeat. vt. C. quibus res iudi. nõ nocet. l. j. ⁊ hoc in tex. ⁊ ideo cautio recepta per eos non transit in dominũ. quod secus esset in vero procuratore. vt digi super tex.

☞Tutor an ⁊ qñ tutorio nomine dicat facere ad hoc vt pupillus teneatur.

Judex actum faciens an requiratur quod sciat se iudicem remissine.

Tutor habetur vt ęxtraneus in bis que non sunt de administratione.

Sed ⁊ si cum tutor. Jbi administrat. i. administrare poterat de iure. [b]Et not. Tnotabilem casum in ver. sed et si quidem. ꝙ illud qõ facit tutor est necesse quod faciat, tanꝯ tutor vt pupillus teneatur. ¶Contra hoc oppon. de. l. post mortem. [c]ſ. j. ⁊ quod ibi no. ſ. quando ex facto tuto. ⁊. l. cum post. ſ. j. ſ. de admi. tuto. Solu. quando tutor ignorat se tutorem: tunc sine dubio non facit vt tutor. l. pe. ſ. de eo qui pro tu. nego. gessit sed quando scit se tutorem datũ si quidem facit mentionẽ officij. vt qz digit talis tutor ly non dicat tutorio nolle facere videt. vt. d. l. cum post. ſ. j. de admi. tu. ⁊. l. vlti. ſ. de insti. si vero non facit mẽtionẽ de officio si quidẽ cõtractus celebrat super re per si is qui. de acq. here. qñ tutor ⁊ similes ꝓsumãtur facere nolle officij vel ꝓpio. Adde que not. Bal. in. l. post doteni. in. ij. ⁊ melius in. v. lect. solma. ⁊ in. l. j. ſ. nũtiatio. de ope. noui nũ. vide Bart. in hac materia bic et in. d. l. post dotẽ. in. v. lect. ⁊ in. l. post mortem. quãdo ex facto tu. ⁊ in. d. l. j. ſ. nuntiatio. ⁊ in. l. qui mihi do natũ. ⁊ Bal. in. l. fi. ſ. fi qs cau. variat. de tinente ad pupillũ vr in dubio facere tutorio nolle si vterq; cõtrahentiũ sciret ipm tutorẽ vt. d. l. post mortẽ. ſ. j. qõ ibi no. ſ. qñ ex facto tu. secus si alter cõtrahentiũ ignoraret vel aliud exprimeretur vt bic. tutius ergo est ꝙ semp ĩ oĩbus actibus apponatur tutorio nolle. facit ad predicta qõ digi in. l. j. ſ. nũtiatio. ſ. de no. ope. nũ. ⁊. l. si ita stipulatus. ſ. chrysogonus. C. de ver. ob. Jn †iudice[d] autẽ an 2 requirat ꝙ sciat se iurisditionẽ habere: dic vt digi in. l. multũ. ſ. de condi. ⁊ demõ. ¶Ex ver. si tutor. nota †ꝙ quo ad res que non sunt de administratione tutoris ipse habeẽt vt extraneus. facit ad hoc. ſ. de admi. tu. l. vel ex parte. ⁊. l. si duo. et. ſ. de solu. l. quero. ¶Contra boc opp. de. l. per tutores. ſ. de admi. tut. solu. aliud ex parte cõuenti vt ibi: aliud ex parte agentis vt bic.

☞Dictio potest quod magis actum quam potentiam denotet.

Si reus. Usqz modo iurisconsultus tractant de personis que possunt istam stipulationẽ recipere que stipulatio habet in se tres clausulas. vt. j. eod. l. iudicatũ solui. Hic ↬Andre. Poma. incipit tractare de prima. ſ. de clausula. de defendẽdo. et de hac tractatur bic. et in duabus. ll. sequen. Opp. ad ver. ob rẽ. ꝑm hoc ista stipulatio nunqz cõmitterek: qz semp exigiteret aliqs q eum defenderet cũ quilibet extraneus admittak ad defendendum. vt. j. eo. l. iaz tamen. ſ. iul. Respon. illud †quod bic dicitur exigitere potest intelligitatis. i. exigitat de facto vt sic verbũ potest denotet actum magis quaz potentiam. vt. l. iij. ſ. fi quis sic accipit. ſ. de statu lib. vel aliter ⁊ melius dico ꝙ tunc videbitur non posse extare qñ facta solenni requisitione consanguineorũ ⁊ amicorũ nullus est qui eum defendat ſm formã. l. item ait prętor. ſ. fi. et. l. seq. ſ. ex quib. cau. ma. ⁊. l. boc aũt. ſ. j. ſ. g. ex cau. in pos. ea. et boc sentit gl. ꝙ doc. tenent.

¶Dota cõmissa in nõ defendendo qõ põt purgari vsqz ad sniam ⁊ ibi de ratione.

Dota instantia qõ opus sit contra fideiussorem de defendendo.

Facultas purgandi moram perimitur post solutionem.

Dota non purgat executione facta a lege siue ab homine.

Si plures. Dota cõmissa in non defendẽdo põt purgari vsqz ad sententiam: post sententiam vero vel solutionẽ purgari non potest. b. o. Et est iste valde notabilis ſ. et allegaui ipsum. multum fortiter in materia. l. si insulam. ſ. de ver. obli. in tex. in. l. is autẽ. ibi absolui dz. dic. ſ. ab observatione iudicij. Jtez in. l. iã tamen. ibi solutum est quod est falsum ⁊ iniquum.

¶†Not. ꝓmo ꝙ post lit. cõtest. põt purgari mora.

¶Contra boc op. de. l. si insulã. de verbo. oblig. glo. nõ soluit. dicunt quidam ibi in cõtractibus bc in iudicijs: vel ibi loquitur in principali conuento bic in fideiussore. truffe sunt. Sol. ergo dicit Pet. et idem sequebatur do. Andr. de Pisis in repetitione. l. si insulam. [k]hoc ideo qr stipulatio citius cõmittitur quam debeatur: ideo in alio relenaretur. vt vlteriori tempore admittatur purgatio. declaro boc quando quis tenetur ad factũ non cõmitti tur stipulatio ad totale interesse nisi cum trãsierit tantum tempus quo factum illud perfici potuerit vt. l. si stipulatus essem abs te. et. l. stipu. non diui. ſ. plane. de verb. obli. vnde bic non deberet stipulatio[s] ob rẽ nõ defensam cõmitti nisi trasierit tantũ tempus quo iudicium potuerit perfici: sed quia istud est incertũ vel forte expectare esse longũ ideo committitur stipulatio ab ipso initio ad interesse totale. et qz reus in boc grauak ideo admittit purgatio longiori tẽpore. ſ. vsqz ad sniam. ¶Secũdo not. † ꝙ contra fideiussorem de defendendo opus

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

est noua instantia. nam hic vides q̄ contra eum fit de nouo lit. contesta. ¶Contra hoc oppo. de eo quod dixi vobis. ſ. eo. l. j. Solu. hic nō erat limita ta certa dies qua deberet ſiſtere et defendere. ideo cum citius committatur ſtipulatio longiori tem- poꝛe admittitur purgatio vt dictū eſt ne ergo au ferat̄ur reo facultas purgandi moꝛam ſuam p̄m beneficium huius. l. requiritur q̄ de nouo fiat pro ceſſus. auferetur enim ſibi ſi hec ſtipulatio habe ret paratam executionem. ſed ſi eſſet limitata certa dies tunc putarem quod haberet executionem 2 mon admitteretur purgatio vltra lit. conteſt. vt 3 dixi. ſ. eo. l. j. ¶Tertio in. l. iam †tamen. in princ. mot. q̄ facultas purgandi moꝛam perimitur poſt ſolutionem factam. et ideo dico q̄ poſtq̄ facta eſt executio ſiue a iure ſiue ab homine tollitur facul tas purgandi moꝛam. vt hic. ſ. l. qui ob rem. ſ. de condi. inde. que concoꝛ. cum iſta. ſ plene dixi in. l. ſi inſulam. ſ. de verbo. oblig.

Nam tamen. In hac ſtipulatōe. Stipulatio ſemel cōmiſſa ad intereſſe totale vlte rius non committitur. h. d. ¶Oppo. ſ. eodem. l. fina. ſolu. intellige hic quādo eſt commiſſa ex vna clauſula ad totale intereſſe. ſ. q̄ totum exigatur ſe cus ſi nihil exigatur quia prima purgetur. vt. ſ. l. iij. in fi. vel ſi non exigatur niſi pro parte. vt dicta l. ſi. j. eodem tit. tunc enim alia clauſula poterit cō mitti in alia parte.

1 ☞Fideiuſſoꝛ quando venit ad defendendum te netur ſatiſdare.

2 Non ſufficit quem dicere ſe paratum defendere et ſatiſdare ſed debet cum effectu ſatiſdare.

Hunc videamus. Not. tex. ibi ſumpt⁹ adde bar to. in. l. ij. C. de ne go. ge. ſ in. l. iij. ſ. pe. ſ. de contrario iudicio tutele.

a ¶Repetit ſum ptus. an defenſoꝛ ſuccedens repetat

Hunc videamus. si vero ex trinſecus ꝛc. quia eſt notabilis tex. Item not. caſum in ver. quod ſi quis eum ꝛc. ¶Quero† quando fideiuſſoꝛ venit ad defendēdum. vtrum debeat ſatiſdare. text. dicit hic q̄ non. ſ hoc videtur tene re. Rog. ſ. proxi. ſ. ſi ex fideiuſſoꝛibus. gl. tenet hic contrarium ſ etiam ibi quod placet quia tales fi deiuſſoꝛes non habent mandatum de defenden do ſed de ſoluendo. vt. ſ. ead. l. ſ. in hac. ideo tanq̄ extraneus debet ſatiſdare. ¶Sed quero hic text. diſtinguit aut offert ſe defenſurū cum ſatiſdatio 2 ne aut ſine. ¶Quero vtrum †ſufficiat quod quis dicat ſe paratum defendere ſ ſatiſdare: an vero eſt neceſſe quod habeat fideiuſſoꝛes ad manus: ſ pu to quod ſic: nec ſufficiat verbo tantum offerre. vt l. ſeruus ſi heredi. in fi. ſ. de ſtatuli. ſ arg. ſ. de ſol. l. qui decem. ſ. idem reſpondit. in fin. ſ. circa quod dic vt. ſ. de ope. no. nun. l. pretoꝛ ait. ſ. ſi quis pa ratus. Item dicitur hic iſtius ſtipulationis nul lam partem committi. ¶Quero quare dicit nul lam partem. dic vt in glo.

Si ex fideiuſſoꝛibus. Que ro qd eſt hoc dictum ceterach eadem eſſe hic ſunt tres opinio. vna Hug. ſecunda Joan. et quelibet iſta rum eſt vera. tertia fuit Rog. et illam reprobaui. ſ. proxi. ſ de his tractabitur. ſ. eode. ſ. l. ſi ante acce ptum.

1 ☞Defendens aliquem ſine mandato ſ ſuccum bens an ſ quando expenſas repetat.

2 Defendens aliquem cum mandato an et quando ſumptus factos repetat.

3 In caſu huius. ſ. quando defendens obtinet re cuperat expenſas a principali actione mandati vtili.

In hac ſtipulatione. Iſte ē no tabilis. ſ. et in multis locis allegaui in verſi. quid tamen ꝛc. ſ eſt glo. multarum. ll. ſ eſt male intelle ctus iudicio meo. ¶Nota. tex. ibi quaſi iuxta mā datum ꝛc. dicitur hic q̄ ſi ſuccubuit repetit quod ſoluit: non tamen repetit ſumptus: contra q̄ etiaꝫ illud quod ſoluit non videtur poſſe repetere. nam ſententia non ligauit dominum. vt. ſ. eodem. l. ſi ante. ſ. l. plantius. ſ. de procura. ſ. l. iiij. in princi. ſ. de re iudi. ſol. non re petit quaſi eū liberauerit ab obligatione priſtina qua tenebatur ſed re petit nego. geſt. vt. l. de qua re. ſ. fin. ſ. de re iudic. ita debetis intelligere

a hic. ¶Item dicitur hic ſi obtinuit repetit ſumptus. a ſecus ſi ſuccubuit contra. C. manda. l. etiam. ſ. ſ. de procura. l. qui proprio. ſ. litis. dicit gl. ibi loquitur de habente mandatum. hic de eo qui mandatum nō habet ¶Contra hoc iterū opp. q̄ etiā ſi nō b3 mandatum ſufficit negotium vtiliter eſſe ceptum. vt. l. ſed an vltro. ſ. j. ſ. de nego. ge. ſo. glo. hic non be ne exprimit ſed alibi dicit aliud in cōtractibus: aliud in iudiciis. ita no. in. l. ex parte. in princip. ſ. fami. berc. pet. vero in. d. l. etiaꝫ. videt tenere

1 quod idem ſit quod in iudiciis non tamen vltra declarat. nos† tamen declaremus iſtam materiā ſic. ſ primo videamus de eo qui defendit ſi ne mandato gerendo negotia alterius. dic quandoq̄ conſtat quod vti liter defendit l3 ſuccubuerit q̄ poteſt eſſe: quia intereſt rei vt ſententia condēnatoria detur propter ſtipulationem de euict. vt. l. vtiq̄. ſ. de re i vendi. ſ. l. at qui natura. ſ. cum me. ſ. de neg. ge. iſto caſu ſine dubio ſum ptus repetentur: quia vtiliter geſtū eſt vſq̄ ad fi. vt. d. l. ſed an vltro. ſ. j.

¶Item poteſt contingere ſi expediebat reo magis defendere quaꝫ ſen tentiam pati in non defenſum: vt in cauſa nogali ſ damni infecti. iſto ca ſu ſimiliter repetentur expēſe. vt. l. pretoꝛ. ſ. his verbis. ſ. de bo. aut. in. poſ. ſ idem dicemus hic ſi forte erat pena promiſſa ſi nō defenderet̄ lon ge maioꝛ q̄ ſit id quod eſt iudicatū. nam conſtat quod vtiliter geſſit licet ſuccubuerit. quandoq̄ vtiliter geſſit ab initio: ſed inutiliter finiuit quia ſuccubuit: ſ hoc poteſt contingere ſi ab initio propoſite actiones non de beat reus condemnari. ſed pendente iudicio aliquid ſuperuenit propter quod reus fuit inſte condemnatus quod contingit in caſibus not. in. l. non poteſt. ſ. de iudi. ſ iſto caſu expenſe facte vſq̄ ad id tēpus quo vtiliter gerebatur repetuntur: ſed expenſe facte poſtea non repetuntur. arg. l. ſi quis inficiatus. ſ. depoſi. quandoq̄ cōſtat q̄ inutiliter cepit ſ inutiliter finiuit quia ſuccubuit: ſ tunc expenſe non repetuntur. caſus eſt hic. ſ ſi diceret iſte defenſoꝛ q̄ ab initio ipſe habebat iuſtam cauſam ignoꝛantie non propter hoc diceretur vtiliter cepiſſe. nam debuit conſyderare ante q̄ ad defenſionem accederet diligenter. vt. l. qui in alterius. ſ. de regu. iur. nam licet iſte aliū defendat: tamen finaliter tendit ad actio nem querendam ſibi contra alium: et ideo debuit ſibi ab initio diligen ter proſpicere. vt dicta. l. qui in alterius. Jn dubio ergo ſententia decla rat ipſum non vtiliter ab initio cepiſſe ſ ita loquitur hic. ¶Secundum hoc ſi queris an differentia ſit inter iudicia ſ contractus. dico quod non in effectu. ſed in iudiciis eſt hoc plus quod apparet ſententia ex qua de claratur inutiliter ab initio geſtum quod non eſt in extraiudicialibus.

2 ¶Secundo quero† de eo qui defendit cum mandato an repetat ſum ptus litis. breuiter dic aut iſte defendit vtiliter: quia obtinuit et ſine du bio repetit expen. caſus eſt hic ſed ſi inutiliter quia ſuccubuit: tunc aut habuit ſpeciale mandatum ad defendendum in tali cauſa ſ repetit. vt. l. etiam. C. manda. ſ. l. qui proprio. ſ. litis. ſ. de procurato. ſ. ſ. manda. l. q mutuam. ſ. fina. et ibi nota. et. l. prima. ſ. ſi procurator. ſ. ſi quis ius di cen. non obtemp. ſi vero habebat mandatum ad ſoluendum non ad de fendendum: tunc eſt idem q̄ ſi nullum habebat mandatum. vt hoc. ſ. Si vero habebat mandatum ad ſoluendum tunc ſi quidem aſſumpſit ab initio defenſionem ininſtam calumnioſe et euidenter: ſumptus litis non repetit alias repeteret. vt. l. non eſt ignotum. C. de admini. tuto. fa cit. ſ. de lega. ij. qui ſolidum. ſ. etiam. ratio quia ex eo quod habebat ne ceſſe ſoluere incumbebat ſibi de neceſſitate q̄ iuſtitia debiti examinare tur. ſ ſic non videtur ſe defenſioni ſponte offerre ſicuti in precedentibus caſibus: ſed ſi habuiſſet mandatum ad defendendum generale tantum tunc puto eſſe idem q̄ quando mandatum non habet. nam in hoc mā dato generali non venit vt inutiliter defendat. vt. l. ſi procurator. ſ. de condi. indebi. ¶Sed contra predicta opp. nam quando vincit recupe rat expen. a victo per. l. properandum. ſ. finautem. C. de iudi. ergo non videtur poſſe agere contra principalem. Solu. intellige hic quando nō potuit recuperare expen. forte quia aduerſarius habebat iuſtam cauſam litigandi. Quero in caſu huius. T. ſ. quando obtinuit qua actione expen. repetet. glo. innuit quod vtili mandati quaſi iuxta mandatum fecerit: licet mandatum non fuerit. vt dicit tex. quod eſt notabile verbū arg. pro hoc. ſ. manda. l. ſi. ſ. finali.

1 ☞Judex officium ſuum non impartitur in pertinentibus ad partis vtilitatem niſi parte petente.

2 Defenſoꝛes plures quod admittantur quando quis conuenitur pluri bus actionibus.

Procuratoꝛ accuſati de pluribus criminibus inter que erat vnuꝫ quo ingerebatur pena ſanguinis admittitur in aliis.

3 Plures heredes ſuccedentes pro iudicio cepto cum defuncto tenentur dare vnum defenſoꝛem.

4 Plures heredes creditoꝛis non coguntur ſimul agere niſi natura negotij aliud exigat.

5 Plures procuratoꝛes ſi conſtituantur ex parte rei cū clau. quod non ſit melioꝛ conditio occupantis: an vnus admittatur. remiſſiue.

Si tamen plures. Hic eſt notabilis. ſ. not. text. ibi deſyderante. ſ. ex hoc actore. Nota tex. in eo† quod dicit deſyderante hoc. ſ. actore q̄ in his que pertinent

1 ad vtilitatem

ad vtilitatem partis indeg nō dz interponere ſuū officiū niſi ad partis petitionem. facit. ſ. de iudi. l. ad peremptoriū. p hoc. ſ. de dā. infe. l. iiij. ſ. hoc autē iudiciū. ſ ibi hunc paſſum plene examinaui. ¶Scdo not. q̄ ex parte rei defenſio nō poteſt diuidi in plures. ¶Tertio no. q̄ ex par

a te actoris actio pōt diuidi. ¶Opp. de. l. omniū. a ſ. de pcur. Solu. dicit

2 †glo. mirabiliter qñ aliquis cōuenitur pluribus act. tūc poſſunt inter uenire plures defenſoꝛes p qualibet act. ſed ſi cōuenitur vna: tunc defen ſio illius nō dz ſcindi in plures. ita loquit̄ qō tene menti ad queſtionem quā vidi de facto. Unus accuſabat de pluribus criminibus inter q̄ erat vnū qō ingerebat pena ſanguinis cōparuit procurator. iudex pronuntia uit ipſum nō eſſe admittendū ꝓpter illā penā corporalē p̄m materiam quā dixi. ſ. de publi. iudi. l. pe. ſ. ad crimē. certe male fecit. nā debuit eum admittere in aliis criminib⁹ q̄ penā ſanguinis nō ingerebāt: q̄ iſta de

3 fenſio pōt ſcindi. ar. d. l. oim. ſ. j. ad tur pil. l. j. ſ. ſi plura. ¶Scdo† oppo. ſ. de procu. l. ſi quis cū procura. ſ. vnius. breuiter ſi iudiciū eſt ceptum cuꝫ

b defuncto cogunt̄ heredes b dare vnū defenſoꝛē vt hic alias non videreñt defendere: ſed ſi nō eſt ceptū cū defuncto: tunc cū per. l. gij. tabu. diuidat actio inter heredes poterit iudiciū diuidi. vt in. l. cōtraria. ſ ita ibi glo. f.

4 videt ſentire. ¶Tertio op. †ad id qō dicit de heredib⁹ actoris oppo. q̄ cogantur ſimul agere. vt. ſ. de edil. edic. l. qō ſi nolit. ſ. qō ſi plures. et. ſ. fa. ber. l. ſi familie. So. iſtud eſt verū niſi natura negotij exigat quod per vnū agat. vt in. ll. cōtrarijs. l3 gl. alleget iſtas. ll. p cōcor. ¶Itē op. de. l. hmōi. ſ. fi. ſ. de leg. j. ſol. plures heredes nō cogunt agere vna actione. vt l. cōtraria. ¶Ultimo iſte. ſ. facit q̄ ſi ex parte rei cōſtituant plures pro

5 curatoꝛes inſolidū. ita q̄ nō ſit melioꝛ cōditio †occupantis vt moꝛis eſt

c q̄ talis procuratoꝛ nō debeat admitti. c circa qō dic vt determinat hodie per cano. in. c. ſi duo. de pcu. li. vj. vt tangam. j. eo. l. ſi ante acceptum.

Judicatum. Iſtā materiā de re defendenda habui ſtis expedita. ſ. l. pgi. ſ. pe. ſ vſq̄ huc materia de re iudi. incipiet ſtatim. j. l. proxi.

1 ☞Procuratoꝛ pro quo fuit ſatiſdatū poteſt reuocari.

Satiſdatio pro procuratoꝛe non facit rem non eſſe integram.

2 Ratio quare ſtipulatio indicatum ſolui facilius committitur quando contingit mutatio perſone ex parte actoris quam ex parte rei.

3 Mutatio conditionis defenſoris ex parte rei an poſſit fieri poſt litem conteſtatam.

Procuratoꝛ poſt lit. conteſta. ſine cauſe cognitione non poteſt reuocari eo inuito.

4 Mutata conditione defenſoris ex parte rei fideiuſſoꝛes dati per defenſoꝛem liberantur.

5 Fideiuſſoꝛes dati per conuentum ſuo nomine ſi poſtea facit procuratoꝛem in iudicio non liberantur.

6 Mutatio iudicij qualiter fiat quando mutatur mutata conditione defenſoris vbi quod altero de tribus modis.

7 Procuratoꝛ qui ſatiſdedit ſi alium ſubſtituit virtute mandati ſatiſdatio extinguit̄ ſi virtute iuris ſibi queſiti ſubſtituit tunc non extinguuntur ſatiſdationes.

Procuratoꝛes plures ſi ſunt conſtituti a domino cum clauſula qō nō ſit melioꝛ conditio ꝛc. Et q̄ vnus cepit ꝛc.

Si vnus cepit cauſam ſ ſatiſdedit: alius illam terminet extinguitur ſa tiſdatio.

d **Sante acceptum.** d Iſta eſt difficilis lex ſicut eſt aliqua que ſit in iſto libro. ſ diuidit in partes tres. Primo ponit vnum dictum bimēbre. Secūdo ponit rationem. Tertio ponit duas illationes ex ratione. ſecunda ibi: nam vt committatur. tertia ibi: ſ ideo Et breuiter hoc dicit in ſumma mutata cōditione defenſoris ſ rei de ba bente mandatum ad non habentem vel econtra vel ipſum principalem actoꝛe ſciente ſtipulatio iudicatum ſolui cōmitti non poterit. ſecus acto re ignoꝛante. hoc dicit iſta. l. valde notabilis ſ ſubtilis. ¶Opp. ſ vide

1 tur† q̄ poſtq̄ ꝓ procuratoꝛe fuerit ſatiſdatum non poſſit reuocari: q̄ res non eſt integra. vt. l. ſi defunctus. ſ. de pcur. ſol. ſatiſdatio impedit reuocationem tacitam que ſit morte. vt. l. ſi defunctus. ſ quo ad illam re uocationem facit rem non eſſe integram: ſed non impedit reuocationē expreſſe. ita not. in. l. ante litem. ſ. de pcur. ſ ētum ad hoc ſatiſdatio non facit rem nō eſſe integram. nam ſatiſdatio eſt quid preparatoriū ad iu dicia. ſ preparatoria nō faciunt rem deſinere eſſe integram. vt. l. ſi pecu niam. de condi. ob cau. Scdo opp. dz hic in princ. ſtipulationē committi cōtra. ar. a diuiſione. aut dicis ſtipulationē cōmitti ex clauſula de re iu. ſ male dicis quia talis ſententia nō ligat dōm. vt. l. plantius. ſ. de pcur. ſ per cōſequens nec fideiuſſoꝛes datos ab eo: aut dicis cōmitti ex clau ſula de re defendenda ſ male dicis q̄ fuit defenſum vt hic dicit in text. aut dicis cōmitti ex clauſula de dolo. ſ male dictū eſt quia nullus dolus interuenit. huius timore. l. iſta tribus modis intelligit. quidā vt Rog. dicunt q̄ cōmittitur ob rem nō defenſam. Alij qō committitur ob clau ſulam de re iudi. Hug. ob clauſulam de dolo. Jſte lec. tanguntur in gl. mag. ſe. Roge. dicit q̄ hic committitur ſtipulatio ob rem nō defenſam. nec ob. qō hic dicit q̄ hec res fuit defenſa: q̄ verū eſt ſed mutata fuit cō ditio perſone: ideo nō videtur defendi. iſta opi. eſt falſa: quia extraneus penitus veniens ad defenſionem impedit iſtam ſtipulationem commit-

ti. vt. l. iam tamen. ſ: nunc videamus. ſ eodē. ergo multo magis ſi idem defendat licet qualitas mute tur. vnde legitur alio modo ꝓm Jo. quod hic con mittatur ex clauſula iudicatum ſolui. Ad hoc qō dicitur q̄ hec ſententia nō ligat dōm dicti Joan. hoc eſt in odiū renocātis qui nō certioꝛauit acto a rem. iſta opi. Jo. placet ſed nō reſponſio. nam hec ſentētia lata cōtra talē pcu. renocatū actoꝛe igno rāte ligat reū ſicut ſi nō eſſet renocatus. vt. l. ſi pro curatoꝛem. ſ. de pcu. ſ ibi no. ſ. l. j. C. qui ſatiſ. cog. ſ ibi no. ſ iſta eſt vera opi. ꝓm oēs. Tertia opi. fuit Hug. qui dicit q̄ hic cōmittitur ex clauſula de do lo. Ad illud qō dicit q̄ hic nullus dolus interue nit nō dicit q̄ dolus eſt pcuratoꝛem renocare nec certificare de hoc actoꝛe: ſed hoc nō placet. nā hec ſtipulatio job clauſulā de dolo cōmittitur ad inter eſſe. vt. l. iud. ſol. ſ ibi no. ſ. j. eo. ſ. l. nouiſſima. ſed cū ſententia liget eum eodē modo quo ligaret ſi pcu rator renocatus non eſſet vt. ſ. dixi ergo nō inter eſt actoris. Preterea cum iſta ſtipulatio cōmitta tur ad totale intereſſe ex clauſula iudicati. vt. ſ. di xi non poteſt committi ex clauſula de dolo. vt. ſ. c. l. cum querebatur. vnde datur alia reſpōſio quod hic fuit commiſſus dolus ex parte rei vt ꝓ ſe da retur ſententia. nec hoc multū placet. nam hic do lus non habuit effectum ſi quando actoꝛ ſcit tem lect. eſſe latam ſententiā pro actoꝛe. Preterea ratio que hic ponitur in tex. nam vt committatur ꝛc. locum non haberet. teneamus ergo opi. Jo. qō hic loquatur de clauſula iudicati. Sumus expedi ti de primo ver. venio ad ver. quod ſi quis. ¶Op. de pcu. huius ſol. dicit. Rog. q̄ quando actoꝛ ſcit ſtipulatio non cōmittitur ob rem nō defenſam. q̄ nuis non defendatur quia non eſt illud iudiciuꝫ in quo fideiuſſoꝛes ſe obligauerunt. ſ ſic iſtud nō de b fendi committitur in alio iudicio quam in eo in quo fuit facta. p miſſio ſed in prin. licet ſit aliud iu dicium tamen eſt quid imputetur reo qui procu ratoꝛem renocauit. Iſta glo. Rog. ꝓſequitur opi. ſuam qō. ſ. renocaui. ideo dicas q̄. ſ. in prin. l. ſen tentia tenet eas perſonas quas teneret ſi renoca tio ſecuta eſſet: ſecus in hoc verſi. qñ actoꝛ ſciuit: q c tunc ſententia reum nō ligat ideo fideiuſſoꝛes nō tenentur. Quid autem velit dicere Roge. cum di cit q̄ eſt aliud iudicium declarabo vobis. ¶Ve nio ad ver. nam vt cōmittat̄ op. de prin. huius vbi mutatur cōditio perſone tamē ſtipulatio cōmittit ſol. dicit gl. q̄ illa ratio nō eſt ſufficiens ſed eſt ra tio: q̄ qñ actoꝛ fuit ſciens reus qui renocauit pro curatoꝛem nō fuit in dolo: ſed in prin. l. fuit in do lo. ſim Hug. iſtā glo. ꝓſequitur lec. Hug. quā. ſ. re d ꝓbaui. ideo dicas q̄ in prin. nō videtur mutata conditio pcuratoꝛis cum eodem modo reus liga retur per ſententiam ſicut primo. Venio ad ver. et ideo op. ſ. de his qui no. infa. l. ſeruus. vbi eſt idez iudiciuꝫ. tenet ſi fideiuſſoꝛ vel pcurator ſuccedit dño. Sol. gl. nō ſol. Alij dicunt q̄ remanet idē in diciū quo ad principales ꝑſonas vt vbi nō quo ad fideiuſſoꝛes vt hic. Tu dic q̄ lz ſit idē iudiciū tū non eſt eadē conditio ꝑſone qō requirit ad hoc vt hec ſtipulatio cōmittat̄. ¶Venio ad vltimū reſpō ſum ſ hic pendet totū. ¶Opp. de. l. iul. ſ. qui ſatiſ. cog. vbi ſi contingit mutatio. de nō habēte ad ha bentez mandatū ſtipulatio nō extinguit̄ dicit gl. ſm quoſdam qō hic mutatio cōtingit ante lit. con te. qō. ꝓbatur per text. q̄ dicit ſi ante acceptum ibi poſt. ſ eodē modo ſoluat. ſ. de pcu. l. in cauſe. ſ. ſi. hec ſolu. nō eſt vera. nam poſt lit. cōte. maioꝛ dicit mutatio fieri quaꝫ ante. ſ ideo facilius deberet ex tingui ſm glo. in. d. l. iul. Preterea dicit Dy. in. l. iulia. dicit periturus fundū ſ ſic apparet qlis nō erat conte. cū vtatur participio futuri temporis ſz erat cōteſtanda. Preterea hec ſol. erat cōtra caſuꝫ l. j. ſ. fi. ſ. qui. mo. pi. vel hypo. ſolu. ſoluamus er go iſtud cōtra. eodē modo quo ſoluemus. j. proxi. ¶Opp. de. l. in cauſe. ſ. ſi ex parte. ſ. de. pcur. ſ. d. l. iul. ſolu. ad. d. l. iuli. ſecundum quoſdam ibi loquitur in ſtipulatione de iudicio ſiſti hic in ſtipu latione iudicatum ſolui que lectu. an ſit vera ꝓ tuꝫ ad illam. l. examinetis vt ibi: tamen quantum

a ¶Oppo. de. l. oim. ſed an quis poſſet agere ꝓ plures ꝓ curatoꝛes: ſ an iu dex debeat ipſos admittere. vide bal. in. l. j. in. princ. col. C. de confeſ. et Jnno. in. c. in nra. de pcur. ſ bar. hic adde bald. in. l. ſi. C. ſi plu. vna ſen. ſ in. l. ij. ſ. de exer. ſ in. l. nō tñ. de procur. Sed qd in tē poꝛe ſi actoꝛ velit cōſtituere pcu. ſolū. ꝓ puob⁹ mē ſibus ſ nō ad to tam cām an reus dēat audiri. gui. de ſuz. qō nō. l. iij. C. de pcu. vtrum añt poſſit qs ac cuſari de plurib⁹ criminibus vni co libello. vide. l. libelloꝝ. in. ſ. fin. de accuſa.

¶Cogūtur here des. ad iſta adde bal. in. l. ſi prediū. i. iiij. col. C. de edi. act. ſ qō not. bart. in. l. iiij. ſ. cato. in g. q. de ver. obli.

¶Nō debeat ad mitti. facit quod no. bar. in. l. ſi ma ritū. j. de adult. et vide bal. in. l. ſi qñ C. de teſtib. ſ vide in. l. pluribus. de pcur. ſ glo. not. iij. q. vj. c. forma.

¶Si ante acce ptum. opp. de. l. in cauſe. Jnnz tenet Pau. de ca. in. d. l. iul. in princi. iiij. col. in verſi. vt qñ cōtingit mutatio ex parte rei ꝛc. qō ſingulariter limi ta ſm ang. in. d. l. iuli. q ſatiſd. cog. qñ ageretur actio ne famoſa p text. no. in. l. ſeruus. in fin. ſ. de inſa. vide ibi latius per euz.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Non extinguit. et male ꝑm ange. ibi quem videas.

b ¶Sustinere. tu adde ꝑm ang. ibidem dicente se nescire qs spūs reuelauerit illi glo. hoc. vide per cuz.

c ¶Retrotrahitur. ⁊ sic no. in. d. l. iul. cū glos. ꝓ quā colligit q ꝑ dationē legitimi ꝓcuratoris dñs vr ratum habere qs gestuz fuit ꝑ falsum ꝓcuratorem.

d ¶Sequeret q. l. ista. ⁊ hoc etiā clarius tenet angel. in. d. l. iuli. repro bando glo. ibiper ea q̄ dicit bar. hic nā illa gl. vr velle q ꝑ in ꝓcur. rei eo qz iudicium tenebat etiā si agat sine mandato q ꝑ si post ratificet non trahat retro. naz a dicit ange. hoc eē b cōtra generalitatem. l. iz. s. de iud. vide bal. in. d. l. iulia. in fi. ꝓin. c

e ¶Rō vera est. et de hoc est no. glo. in. d. l. iul. i addi. quam ibi cōiter tenent doct. Addunt tñ q ꝑ pōt alia rō assignari. videlicet q ꝑ oīs ꝓcurator veniens ex parte actoris semper alleg. mādatum; ⁊ venit tanꝯ ꝓcur. ideo mandatū superueniens nō alterat conditionez psone imo ipsam verificat si ex parte rei venit sine alio mandato et nō tanꝯ ꝓcu. mādatū superueniēs bene alterat eius cōditionē: et ideo extinguit stipulatio fideiussoria q ꝑ z satis placet. iz nō e vr de mente mar. sili. vt refert bart. s. ꝓ qui.

ad illam. l. examinetis. vt ibi tamen quantum ad istam. l. nō est bona so. nā cautio de iudicio sisti facilius extinguit quā cautio iudicatū sol. vt. l. grece ſ. ⁊ post litē. s. de fideiuss. vnde si ista extinguit mutatione persone. multomagis extinguit illa iz vt illa lex intelligatur in cautione iudicatuz solui procederet oppositio de illis duabus. ll. sol. gl. ibi loquitur quando contingit mutatio ex parte actoris: hic qñ contingit ex parte rei. Istam tenet glo. hic ⁊ ibi oēs tenent eam: sed videre rationē est difficile. gl. ponit hic duas rōnes ꝓncipales. prima quia in. l. nostra persona mutata non defenditur legitime i. ll. ⁊trarijs legitime est in iudicio. Ista ratio est falsa per ver. ⁊ ideo in eo ꝙ loquit de ꝓcuratore q̄ heres extitit dño. Itē est cōtra vltimū rīsum cū sit mutatio de nō habēte ad habentē mādatum vel cum defensor succedit dño in omnibus istis casibus legitime defendit. ⁊ tamen stipulatio nō cōmittit. vnde gl. assignat aliā rōnez. quia in. ll. cōtrarijs nō pōt imputari dño vel eius ꝓcurato ri: quare iterum nō exegit cautionem quia esset nimis graue reo ꝙ toties ab eo exigeretur ex facto ipsius actoris: sed hic potest ei imputari. nā mutata persona dz petere cautionem de nouo cū mutatio persone contingat facto ipsius rei ⁊ sic est quid reo imputetur. Ista non est vera: nam ꝓout hic loquit de morte cum ꝓcurator reo heres extitit non est quid imputetur reo quando decessit. vnde gl. in. l. iul. ponit duas alias rationes. prima quādo mutatio contingit ex parte actoris nō dicitur mutatio ꝓprie. nam quando nullum habebat mandatum non poterat agere: ⁊ sic iudicium nullum merito ꝙ nullum est non potest mutari sed ex parte rei pōt fieri defensio etiā sine mādato. ⁊ ideo vz iudicium: ⁊ ideo superueniente mandato dicitur mutari iudicium qō erat aliquod. hec ratio sic itelecta nō videtur vera p. l. iij. ſ. si forte ex liberis. s. eo. vbi ex parte actoris erat aliquod. iudiciū qz cōiuncta ꝑsona agebat. ⁊ tū superueniente mandato vel ratihabitione nō extinguitur a vnde nō placet ista rō iz glos. videtur illam velle sustinere b in. d. l. iul. 00. ad ar. fil. intelligit istam rōnez alio mō. vt dicamus sic ex parte actoris non pōt quis venire in iudicio nisi actoris noīe: et ideo superueniente mādato vel ratihabitione retrotrahit c ⁊ fingitur negotiū semp ad actorē ptinuisse vt. l. si pupilli. ſ. vnde querit. s. de nego. ge. merito stipulatio committitur: qz nulla variatio: sed ex parte rei pōt qs venire ad defendendū aliū suo noīe: vnde superueniente mādato eum defendit alieno noīe: ⁊ sic contingit mutatio nec pōt retrotrahi cum eius noīe nō fit gestū. ꝑm istam rōnem sequeret q. l. ista d nō haberet locū nisi cū aliquis venit ad defendendus sine mādato suo noīe aīo nouandi: secus si veniret vt ꝓcurator iz nō esset vel si veniret ad defendendum tanꝯ gerēs negotia rei: qz tūc superueniens ratihabitio vel mandatū rei traheret retro ⁊ nulla contingeret mutatio ꝑm eū. qō iz Guil. de cug. in. d. l. iul. hoc nō placet mihi per istū text. qui loquitur generaliter. ꝓetere a qñ aliquis defendit sine mandato ꝓ sniaz cōtra eū latā: ipse solus defensor obligatur. ⁊ ꝓ illa fideiussor intercessit: sed qñ superuenit mandatū sniaz ligat dñm. vt. l. plautius. s. de pcu. ⁊ ꝓ ista obligatione fideiussor nō intercessit merito nō dz teneri nec curo si ipse defensor interuenit tanꝯ gestor negotiorū: qz fideiussor nullum habuit respectum ad illā obligationē q̄ oritur ex illo negotio gesto sed solū ad obligationē q̄ oritur per sniam q̄ mutatur ꝓpter superueniēs mandatū. ¶Dic ergo ⁊ ꝙ ratio vera est e qz qñ contingit mutatio ex parte actoris nō mutatur ille respect⁹ cuius respectu fideiussor interuenit. nā ipse semp ꝓmisit respectu iuris qō est vel erat apud actorem ⁊ sue iudiciū exerceat per actorē vel eius ꝓcuratorem: vel p eius cōiunctā personā: semper illud ius actoris in iudicio deducit: sed qñ contingit mutatio ex parte rei mutat iste respectus cuius respectu fideiussor promisit. Ecce in exēplis. l. nostre. qñ habens mandatū dedit fideiussores ꝓmiserunt fideiussores respectu sniе que ligaret dñm ⁊ ferretur in ꝓcuratorem secuta reuocatione mandati si iste respectus nō mutat: qz actor ignorauit non extinguitur satisdatio. secus est si mutat quia actor sciuit: qz tūc snia nō tz nisi illū defensorē sine mandato. Idem in alio exēplo qñ ꝓcurator heres extitit dño. nā reuocatū est mandatū cū ipe eidē rei sue ꝓcura. esse nō possit. ⁊ sic in eū tāꝯ in ꝓcuratorē factū snia ferri non pōt. Idē in tertio rīso qñ dedit fideiussorē defensor sine mādato. nā intercesserunt fideiussores respectu snie q̄ ipm defensorē tm ligaret secuto mādato ligat dñm: ⁊ sic nō est illa snia ꝓ qua itercessit. merito satisdatio extinguit. ¶Ad vnū tñ aduerte ꝙ illa ẏba solutionis gl. qō in cōtrarijs cōtingat mutatio ex pte actoris hic ex pte rei sunt bona q̄tū ad casum. ll. ⁊trariaꝝ. sed tu potes loq; gñalius ꝑm ꝑe. vt dicamus ꝙ ibi contingit mutatio ex parte recipiētis satisdationem: hic ex pte satisdantis. Per hoc volo dicere ꝙ si actor dedisset satisdationē ꝑm formā aut. gñaliter. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ ꝑm formā aut. libellū. C. de li. conte. si ex ei⁹ pte cōtingeret mutatio extingueret a datio fideiussoris qz mutaret respect⁹. ¶Ulteri⁹ oppo. de. l. iij. ſ. stipulationē. s. e. Sol. e. mō ibi ex parte actoris cōtingit mutatio hic ex parte rei. ¶Itē oppo. s. de iudi. l. lz. so. ibi de satisdatione nihil dicit. Expeditus de Juīs venio ad qōnes. ⁊ primo q̄ro hic dz si ante iudiciū. Quero qd si post lit. cōte. contingat hec mutatio. glos. dicit idē ꝓ rōnem q̄ ponitur in tex. Alij dicūt cōtra. qz post ꝓhibere nō pōt. ita dz in gl. ſ. ꝙ cuius declaratione duo sunt videda. f

3' f primo an post li. cōte. possit fieri ex pte rei ista mutatio. rīsi qō qñ incipit defendere ꝓcurator post li. cōtest. nō pōt renocari eo inuito sine cause cognitione: sed eo volēte pōt renocari etiā ignorāte actore. vt no. in. l. si ꝓcuratorē. in fi. s. de ꝓcur. in fi. vlt. glo. sed qñ ab initio defendit aliquis sine mādato tunc puto ꝙ aduersario inuito nō possit fieri post lit. cōtesta. ista mutatio. nam cū ille defensor cepit esse obligatus actori ista actio non pōt auferri ab

4 inuito. vt. l. stichū. in fi. s. de noua. ¶Doc ꝑmisso venio ad aliud vtrum si contingat mutatio ex parte rei post lit. contest. libereur fideiussores dicit ꝙ sic. vt hic dicit gl. ⁊ est tex. in. l. ſ. in fi. s. ꝙ. mo. pi. vel

5 hypo. so. ¶Quero ꝙuid si oīs satisdedit ꝓ seipso in casibus in gbus suo noīe conuentus olim satisdabat vt dixi vobis in. l. si eū hoīem. s. de fideiuss. si postea dat ꝓcuratorem: an fideiussores teneant glo. hic in vltima parte. l. super. versi. satisdederit. dicit stipulationē nō extingui et bene dicit qz non mutat ille respectus cuius respectu intercessit fideiussor. nā ipse intercessit ꝓ snia q̄ teneret dñm. sed snia lata in ꝓcuratorē tenet dñm ergo ꝛc. secus si superuenisset defensor sine mādato. ¶Ulterius

6 quero ꝙ nos habem⁹ hic in plurib⁹ glos. ꝙ ꝓ talem mutationem mutat iudiciū. ita not. in prima glo. mag. q̄ est super verbo Sct. post ꝓin. idē dz in alia glo. mag. q̄ est super ver. cōmitti que incipit Quis idem dicit vlti. mag. circa ꝓinc. qd dicem⁹. ¶Ad

g ¶Hoc mō. adde qō not. Bart. in. l. ꝓcurator ꝓsentis. de ver. obli. et Bart. in. d. l. mutari. s. de ꝓcura.

uertatis ista mutatio pōt fieri altero de trib⁹ modis: ⁊ hoc nō declarant doc. alicubi. vno modo ꝑm qō no. in. l. mutari. s. de ꝓcur. quasi oia acta de nouo fiant: licet vno memēto ⁊ sic recipio libellū. put receptus fuit. ⁊ sic lit. cōte. ⁊ sic rīsi. isto casu dz mutari iudiciū hoc est instantia. ⁊ hoc casu extingueret satisdationes tam ex parte actoris q̄ ex parte rei. vt. l. ij. s. eo. ⁊. l. iij. ſ. sed ⁊ si forte ex liberis. in fi. deberet ergo isto casu ex integro ꝓmitti. vt. d. ll. qñq; fit ista mutatio p cessationē iure instantie vt no. in. d. l. in cause. ſ. si ex pte. s. de ꝓcu. ⁊ rō huius cessionis est qz ad hoc vt snia valeat regrit q ꝓcedat libell⁹ ⁊ li. ꝛte. vt. l. platā. C. de sen. vñ si vn⁹ est effectus dñs instantie snia non posset ferri nisi ad illū aliū pertineret ius instātie. iō fit ista cessio isto casu. si ex pte actoris fiāt nō extinguunt stipulationes quas ipse recepit vt ibi: sec⁹ in ꝓmissionibus quas fecisset. vt. s. dixi. iz ex pte rei extingueret satisdatio. vt hac. l. tū dicerē idē iudiciū ⁊ eadē instātia. ⁊ q̄ in istis gl. dz q̄ nō e idē iudiciū dz itelligi: Ē nō e eadē snia ꝓpter diuersitatē effect⁹ vt dixi

g s. tertio mō fit ista mutatio hoc modo⁸ ꝓcurator cōpetit

cōpetit directū ius instantie dño cōpetit vtile. pōt dñs ꝙsequi eandem instantiam respectu iuris sui vtilis absq; aliqua cessione sibi facta vt. l. paulus. s. de pcu. ⁊. l. dñs litis. C. de ap. ex parte vero rei pōt ꝙsequi etiā quilibet si ad eū ius instātie nō ꝓtineat: qz glibet pōt venire ad defendēdū. vt. l. iā tñ. ſ. nō videm⁹. s. e. ⁊ isto casu etiā dz idē iudiciū: hoc est eadē instātia: ⁊ qō hic dz qō est aliud iudiciū dz intelligi. i. alia snia ꝓpter diuersitatē effectus. ¶Ulterius † ro qd si ꝛtingat mutatio hoc mō qz ꝓ

7 curator q satisdedit substituit aliū an extinguentur stipulationes. Respon. aut ꝓcurator substituit alium ex virtute mādati sibi facti de substituendo: ⁊ tūc ille substituta vr cōstituta a dño. vt. l. j. circa fi. s. de pcu. ⁊ ideo sicut mutatio ꝑsone ꝓcuratoris extinguereꝝ satisdatio ita hic: iz si pcu-

a rator substituit eū ex virtute iuris sui sibi q̄sti ꝓ cōte. tūc non extinguit a sicuti qñ reus satisdedit ꝓ seipso. ⁊ ipse idē dedit procuratorē. vt not. hic in glo. ⁊ digi. s. Et ideo dico qñ reus dedit plures ꝓcuratores hoc adiecto b ꝙ nō sit melior cōditio occupātis: sed qō ꝙ vnū ceptū fuerit ali⁹ ꝓsit ꝓsequi. ⁊ si lis fuerit cepta ꝓ vnū q̄ dedit fideiussores si postea fuerit ꝙ aliū terminata extinguit fideiussoris datio: qz ille alius supueniēs est datus a dño nō a ꝓcuratore. ⁊ ideo est satisdandū ꝓ alio superuenienti. ¶Ultimo circa istā materiā q̄ mutatio faciat extinguere istam stipula

c tionem distingue. vt dica plene. ſ. eo. l. cū apud sempronium.

Judicatum solui.

c ¶Hanc legem declara vt in glo.

1 ¶Presens quod dicatur qui est in ciuitate vel in hortis.

2 Procurator qñ tenetur satisdare pōt petere dilationem ad faciendum comparere dñm vt ꝓ eo satisdet si dñs est presens. Defensor non impetrat dilationem ad faciendum comparere dñm: sed ipsemet debet sibi inuenire fideiussorem.

d

Jad defendendum.

d ¶Ista est bona. l.

1 qō dñs teneaꝝ satisdare ꝓ suo ꝓcuratore. rñ. ¶Qñ dñs ē ꝓsens in ciuitate vel in ortis ꝑm gl. vt. l. ⁊ q in forō. de pcu. sec⁹ ergo si dñs esset absens. ¶Sz qro qd ad ꝓpositū vtrū dñs satisdet vel alius

2 Aduerte ꝙ B est vtile ꝓpter dilationes: nā si ꝓcurator cū mādato peteret dilationē ad faciēdū cōparere dñz vt ꝓ eo satisdet dareť sibi iste termin? si assereret dñm esse ꝑsentē: al⁹ sec⁹. defensor vo sine mādato nō pōt istā dilationē impetrare qz ipsemet dz sibi inuenire fideiussorē. ita itelligit banc. l. Jac. de are. ¶Quero an sufficiat illa satisdatio quā dñs facit in instrumento ꝓcurationis: dic vt digi. s. e. super rubri.

Jseruus.

¶Op. gl. de. l. si qs tibi seruus. JC. de euic. sol. ibi decessit ante lit. cōte. hic post. et eodem modo soluit. l. si seruus. s. de euic. rationem huius vide vt not. in glo. s. de rei vendi. l. vtiq.

Jpreus.

¶Opponi. j. eodem. l. vir bonus. dic vt ibi videbi tis.

1 ¶Stipulatio semel cōmissa ad totale interesse non potest amplius committi. secus si ad particulare.

2 Stipulatio ob rem nō defensam quando committatur ⁊ impediatur cō mitti ⁊ mora possit purgari vsq; ad sententiam.

3 Que exceptiones impediant litis ingressum.

4 Practica opponendi exceptiones impedientes litis ingressum.

5 Stipulatio de defendendo quod extinguať lata sentētia sicut fideiussio de iudicio sisti.

e

Cum querebatur.

e ¶Ista. l. diuiditur in partes quinq; primo ponit vnā. q. scdo ostendit dubiū qōnis. tertio facit vnā allegationem in questione. quarto questionē determinat. quinto ponit vnam nouam questionē. secunda ibi dicebā. tertia ibi ecce enim. quarta ibi. proinde vi dendum. quinta ibi. pinde ⁊ si forte vsq; ad. ſ. fi. ⁊ breuiter. h. d. Diffinitiua lata cōtra contumacē extinguit actionē cōpetentē ob rem non defensam: nisi super ea fuerit prius lis cōtesta. Itē quocūq; modo desinat actio cōpetere vel lis fuerit terminata stipulatio ob rem nō defensam finitur. h. d. ista. l. no. Tex. ibi vnā clausulā dic. i. vnam verborū cōceptionem. ¶Item ibi vna clausula. i. ad vnū interesse cōmittat. Vꝫ. vel dic vna clausula. i. vna verborū cōceptio. Item ibi cōmitti possit ⁊ videť ꝙ non: ecce enim ꝛc. vt sequit. Item text. ibi ceperit nō defendi. ⁊ ideo cum nō videat cōmissa ex clausula ob rem nō defensam cōstat cōmissam esse ex clausula iudicati. ¶Op. C. de secū. nup. aut. sed ⁊ si quis. Sol. ibi obligatio sepius cōmittitur a lege nō ex pacto. Item opp. j. tit. j. l. si procurator. ⁊. l. nō quasi. ſ. si quis ꝓcurator s. ti. j. Sol. ¶Stipulatio semel cōmis-

1 sa ad totale interesse non potest amplius cōmitti vt hic. secus si esset cōsa missa ad interesse particulare. qō dic vt plene dixi in. l. si fic. s. de ver. ob. tangam. put ad ꝑsentem. l. pertinet. j. e. l. si. ¶Item op. dicit hic ꝙ ob rem nō defensam stipulatio cōmittitur cū super ea fuerit lis cōte. contra imo cōmittitur statim cū nō defenditur: vt. s. e. l. iij. ſ. ob rem. Sol. vere cōmittitur: sed secuta sentētia credit non cōmissa fictione iuris nisi fue-

2 rit lis cōtesta. ita loquit hic. ¶Sed opp. † cōtra hoc lit. cōte. nō impedit purgari morā stipulationis ob rem nō defensam imo quocunq; defendente vsq; ad sententiā extinguiť. vt. l. iij. ſ. fi. ⁊. l. si tamen. ſ. nūc videamus. s. eo. sed ille in quē fertur sentētia ex hermocidio videť cōparere ⁊ se defendere: qz eius absentia dei repletur ꝑsentia vt. l. ꝓperandum. ſ. finautem reus. C. de iud. ergo ⁊ post lit. ꝛte. secuta snia extinguiť stipulatio. Sol. qñq; post rem non defensaz qs nō cōparet ad defendendū vel verevel ficte: et tūc stipulatio cōmittiť cū effectu vt. d. l. iij. ſ. ob rem. s. e. qñq; cōparet ad defendendū ficte: et tunc extinguiť stipulatio: ita demū si lis nō fuerit cō. vt hic qñq; cōparet ad defēdēdū vere. ⁊ stipulatio ob rem nō defensam extinguitur nisi super ea fuerit lata sentētia vel solutio facta. vt. l. cōtraria. ¶Quero hic dz q requiriť lit. ꝛte. quero sup quo requiriť lit. cōte. gl. vacillat. dic ꝙ requiriť li. cōte. super stipulatione ob rē nō defensam vt ꝑz ex tex.

3 ¶Ultimo aduerte ad vnū dz in. c. j. de lit. cōte. li. vj. ꝙ excepit. rei finite ipedit lit. cōte. sed in hac. l. in

a ver. pinde. ⁊ si forte colligiť ꝙ exceptio solutionis a trāsactionis ⁊ acceptilationis est exceptio rei finite ergo lit. cōte. ipedit. ⁊ de exceptione trāsactionis nō est dubiū. vt. l. elegāter. ſ. si post. s. de. 2di. ideb. ⁊. l. fratris. C. de trāsac. Idē puto de exceptione solutionis ⁊ acceptilatiōis. ⁊ de qualibet alia ꝙ quā concludiť actor: actionē nō cōpetere. hoc ꝑbatur. Primo per istā. l. q̄ dicit istas esse exceptiones rei finite. Scōo ꝓbatur p. l. si pupilli. ſ. videamus. s. de neg. gest. vbi dr sine actione nemo experiť: impedi ergo. l. ipsum experiri ⁊ sic impedit ne qs experiatur ne agat: impedit ergo cōte. simile videtis in

4 l. nā postea. in ꝓin. s. de iureiu. vbi ꝓtor dicit actio nē nō dabo idē est dicere ꝙ nō patiar eū agere. ratio excep. iuriſiū. ipedit lit. cōtest. hoc tñ ita demū est verū si iste exceptiones possunt ꝓbari incōtineti. als ꝙ requirerēt altiorē idaginē reseruarenť post b lit. cōte. ita no. in. l. nā postea. in ꝓin. s. de iureiur.

4 ¶Est tñ aduertendū in mō ꝓponēdi istā exceptionem. nā dz qs dicere: dico ꝙ nō pōt agere: qz non c habes actionem: secus si diceret: dico ꝙ nō foues iustitiā qz solui: qz tūc nō opponereť ad ꝓcessuz iz

5 magis ad merita cause. ¶Ultimo not. Tbic ꝙ sicut fideiussor de iudicio sisti extinguiť lata sententia. vt. l. grece. ſ. ⁊ post litem. s. de fideiusso. ita fideiussio de defendendo.

Si fuero.

d ¶Mutatio actionis vel rei im sol. cōmitti. h. d. ¶Op. ꝙ postq̄ vna actio fuit semel ꝓposita nō potuit alia ꝓponi. vt in auf. qui semel. C. quō ⁊ qñ iu. So. dic ꝙ ista stipulatio fuit interposita añ libellū: vel dic ꝙ post libellū ꝓductū fuit interposita. ⁊ log hic ꝑm iura antiqua ꝑm ꝙ licebat mutare vsq; ad lit. cōte. vt. l. edita actio. e C. de eden. vel dic ꝙ actio nō fuit mutata sed fuit alia actio cumulata ꝑm materiā in. d. l. edita. ⁊ sup actiōe cumulata fuit iudicatū. merito nō cōmittiť stipulatio. ¶Itē op. de. l. ⁊ an candē. s. de exce. rei iud. vbi variatio actiōis nil operat. So. dic ꝙ hic fuit variata actio ⁊ res. vel fuit variata actio⁹ cā: iz nō res ꝑm glo. vel verius sufficit si fuit variata actio tm̄ si sup ea noīatim fuerit interpolita stipulatio: secus si stipulatio fuerit interposita simpliciter super cā qz tunc ꝓcederet illud quod dicit glo.

Jer duobus.

¶Op. j. eo. cla. So. fateor ꝙ cōtra quēlibet fideiussorem stipulatio cōmittiť insolidū tñ ipsi habent beneficium diuisionis.

Quoties.

¶Bonus. ſ. est. ⁊ not. ꝙ qñ fideiussor repetit a dño id qō soluit dz docere dñm liberatū vel cauere de eo defendendo quod not.

1 ¶Qui paratus est soluere non cogitur suscipere iudicium.

Judicatum.

¶Not. ꝙ qui paratus est soluere nō cogiť suscipere iudiciū ⁊ vt hic

1 ⁊. l. ꝙ debitori. s. de iudic. ⁊. l. si reus. s. de ꝓcura. ¶Quero qd est hoc dictū: neq; enim est equū aut iudicio ꝛc. glo. se inuoluit. ista est veritas vt dicas non est equum iudicio astringi. ſ. iam incepto: aut ad institutionem compelli. ſ. noui iudicij.

Jclausula.

¶Op. ⁊ videť ꝙ ex cla doli nō committať insolidū. vt. j. e. l. nouissima. Solu.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Mir bonus. vide qō no. bar. in l. nō vī. ⁊ in l. j. ff. de re ind. ⁊ ibi vide.
b ¶Impedit lit. contest. No. de exceptionibus litis ingressum impedientibus. adde not. bald. in l. except. ad fi. C. de proba. ⁊ ad materiam adde q̄ exceptio transactionis excep. sol. excep. accepti. et exceptio rei finite. Item quando cautū esset hoc modo videlicet non detur actio et similia Itez exceptio inrisiurandi impedit quod vltimus limita et amplia vt dixi in l. ij. in fine. ff. de iureiuran. Itez limita vt ibi dixi quando impeditur litis ingressus in. l. post q̄ liti. C. de pactis. quod dupliciter etiam limita. primo quando non fuit facta mentio litis pendentie vt consulnit pet. de ancha. apud ferrariam in consi. vj. incipien. apud ferrariam. Item nisi exceptio peremptoria esset notoria: quia in notorio non attenditur iuris ordo. c. vestra. de coha. cler. ⁊ muli. ita tenet archi. ⁊ sequitur Lapus et do. Cardi. in c. super literis. de rescrip. Item ibi op. q̄ statutum est obscurum. ita not. tenet Inno. in. c. cum inter. de consue. ⁊ sequitur bald. in. d. l. post q̄ liti. Item si app. exceptio tua non interest p̄m Bart. in l. posthumus. in. ff. si quis ex bis. ff. de inoffi. testa. ⁊ vide que ibi dixi. Item si oppo. exceptio tibi nō competit ius agendi p̄m Bal. in l. mater. ff. de inofficio. testa. Item si statuto fit cautum q̄ non soluens collectas non audiat. c. quia frustra. de vsur. et not. Barto. in. d. l. nam ⁊ postea. ⁊ Ange. in. l. scire. C. de bono. vacan. lib. x. pro hoc tamen videbitis omnino Barto. in. l. sequitur. ff. si viam. de vsuc. Item exceptio solutionis vt dicit tex. ⁊ Bar. in. d. l. semel. C. de apo. pu. lib. x. Item exceptio cessionis bo. ita Albe. et Ang. in. d. l. ex contractu. C. de bo. auto. iu. pos. alleg. tex. fing. in. l. item si vnus. de ar bi. in pr̄in. Item exceptio quod quis allegat contraria. vt dixit not. Ange. in. l. fina. C. de codicil. facit. c. solicitudinem. de appel. Item exceptio inuentarij. pro hoc alleg. domi. Barto. in. l. cum fideicom. ff. de confes. et Bal. in. l. j. C. de iur. ⁊ fact. igno. ¶Item exceptio pacti de non agendo vt dixit Inno. in. c. j. de lit. contest. in. vj. Item pactum de non adeundo iudicem. l. dedi. in pr̄in. de condit. ob caut. Item exceptio loci non tuti. c. ex parte. de appel. Item exceptio quia tutela est finita. et sic non poterit conueniri vt tutor. c. ex parte. de appel. Itē exceptio ex qua patet actionem non competere actori. ita dicit Bar. in. l. cum querebatur. ff. eod. et ita dicit debere intelligi. c. j. de lit. contesta. libz. vi. Item exceptio laudi emologati. ita no. Pet. de ancha. in. d. c. j. de lit. conte per tuas. de arbi. ⁊ per. l. cum antea. C. eo. titu. item dicit in laudo arbitratoris quod habet vim. vt in aut. vt diffe. indi. ff. si vero. c. quintauallis. de iureirand. Item exceptio banni. ita dicit Bal. in. l. aditus. C. ne de sta. defun. et vide Bald. in. l. fina. C. de edi. diui adri. tollen. in. iiij. col. ⁊ in. l. exceptionem ad finem. C. de probatio. ⁊ in. d. l. post q̄ liti. et ibi connumerat. g. de quibus per Petrum de anchara. in dicto. c. primo. ⁊ not dictum archidia. in. c. vt circa. de electione. in. vj. vbi dicit q̄ omnis exceptio peremptoria etiam non notoria impedit lit. ingressum si opponens offerat se inconti nenti probaturum. vt in. l. iij. ff. ibidem. ff. ad exhibend. de quo dicto domi. Abbas. in. d. c. super literis. de rescriptis. facit maximus festum. vtrum autem prescriptio impediat litis ingressum posuit Barto. in. l. fina. not. ff. pro suo. Et adde quod in. l. j. ff. fina. ibi longo. ad tertu. Hostien. quod sic. Joan. andr. contra allegat Buil. in specu. dicentem curiaz ro. contrarium fernasse. Et licet domi. Domini. multa verba effundat potest sic cōcludi. quod aut prescriptio opponitur ad processum: opponens offert se probaturum: et tunc procedit opi. Hostien. ita tenet Bar. in. l. fi. pro suo. Et adde not. tex. ⁊ ibi bart. in. l. j. ff. si. ibi longo ꝛc. ff. ad tertu. alias procedit opin. Jo. an. per. l. emptor. C. de prescrip. long. tempo. Quid autem in sententia precepti reus confessus est debitum coram iudice ⁊ recipit preceptum de soluendo vtrum possit opponere exceptionem lit. siue post. x. dies infra quos non fuit appellatum domi. de rota in. cclxxxij. conclusione concludunt q̄ nō: q̄ ex sententia precepti oritur actio. vt no. in. l. fi. ff. necessitatem. C. de bo. que libe. vtrum autem procedat in causa matrimoniali doc. tenent q̄ nō: q̄ sentētia in talibus causis nō transit in rem iudicatā. c. lator. ⁊. c. cōsanguinei. de re iudi. q̄ limita quo ad partez: q̄ nedum diffinitiua sed etiam interlocutoria transit in rem iudicatam quo ad partem respectu probationis facte in illa cā. do. Ant. in. c. cum dilecti. de elec. dicit esse ibi casum meliorem de iure q̄ dictum limita nisi emanassent tres sententie. glo. est pregnans p̄m abb. in. c. fraternitatis. in versi. fornicatio. de frigi. ⁊ malefic. et quod dictum glos. ea sic intellecta non est verum ⁊ eum reprehendit. d. Anto. ibi et est ratio: quia nullum vinculum potest facere q̄ illud q̄ non est matrimonium sit matrimonium: vnde forte posset dari alius intellectus: q̄ licet dixerit glo. q̄ post tres sententias in causa matrimonij non posset appellari: nihilominus poterit querelari magime si esset notorium de iniustitia vt est glo. in. d. c. fraternitatis. que omnia tene menti. quia vtilia sunt. Item adde ad predicta q̄ dicit bal. in. c. j. de controuer. inter do. et vasallum q̄ exceptio preiudicialis ad. p̄cessum q̄ respicit non solum merita cause sed merita iurisditionis litē ipedit cōtestari: q̄ oppositum ei⁹ infert hoc q̄ not. Item adde q̄ not. bald. in ti. de pa. cōstan. in verbo ⁊ volentib⁹ per illum text. dicit q̄ exceptio pacti iuramento firmati impedit litis ingressum. idē si non sit iuratum sed factum lite pendente. argu. ff. de pact. in. l. tale pactum. ff. qui pronocauit. ⁊ in. l. post liti. C. eo. tit. ⁊ C. de fideiuss. l. iij. ⁊ q̄ no. in. c. j. de lit. cōtest. in nouella. in. vj. item adde q̄ Jo. and. in. c. fi. de libel. obla. videt velle post Inno. videlicet q̄ licet exceptio peremptoria nō impediat lit. cōte. nisi sit de priuilegiatis de quibus in. c. j. de lit. conte. in vj. ⁊. ff. dictus est tamen istud fallit q̄ si esset notoria. idem voluit specu. in titu. de exce. ver. vt aūt. ⁊ sequit. d. ant. in. c. fi. de lib. obl. posset tamen dici p̄m Jo. de imo. ibi q̄ hoc p̄cedat in exceptione excussionis: q̄ ista concludit ius agendi nō cōpetere: ideo pōt opponi ad p̄cessum per not. per bar. in. l. cū querebat. ff. eod. secus q̄ nō concluderet ipso iure actionem nō cōpetere: ⁊ per hoc rūdetur ad predictū dictum Jo. an. ⁊ etiaz dico q̄ spec. nō videt illud firmare: q̄ cōtra dictū arguit de. d. c. j. de lit. conte. in ver. dictū tñ Jmo. in se est equum. ⁊ vide q̄ dixi in. d. l. pscri. C. ff. cōtra ius vel vti. pub. ⁊ dixi in. l. arethusa. in. ff. de sta. ho. q̄ allegatio iuris cōis vel municipalis impedit cōte. litis. q̄ nō indiget. p̄batione. secus vbi est q̄ facti. c. j. de lit. cōte. ⁊ iste exceptiones impediunt litis ingressum si opponens offert se incontinenti. p̄baturum alias nō p̄m Guid. de fuza. in. l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. bis etiā adde q̄ nō. bart. in. l. si seruus. C. de bis qui ad eccle. cōfug. videz q̄ vbi est permissum homicidiū a. l. vel statuto vel aliquid aliud talis exceptio impedit litis ingressum ⁊ accusationē recipi quod no. item dicit bald. in. l. j. C. de formu. q̄ exceptio ineptitudinis ⁊ ois exceptio q̄ nō requirit. p̄bationem impedit. p̄cessum q̄ nō not. bart. in. l. j. in. ij. col. C. de lit. cōte. ¶Item dicit bald. in. l. peremptorias. in. iij. col. C. sniam rescindi non pos. q̄ exceptio laudi impedit. p̄cessum. Item in exceptione de qua in autētica p̄sente. C. de fideius. p̄m Bal. ibi eodez etiam modo exceptio. tu frater non confers bona que habes in cōi ideo agere nō potes impedit processum per. l. posthumo. ⁊ quod ibi not. bal. C. de colla. Adde ad id q̄ dixi. ff. referendo opi. Jo. an. ⁊. d. Anto. in. c. fin. de libel. obli. q̄ idem sequitur ō̄s an. in. c. super literis. de rescript. ⁊ in. c. ex parte. de fo. compe. ⁊ in. c. j. de ordi. cog. ⁊ in. c. exceptionem. ⁊ in c. pastoralis. de except. ⁊ Ludo. roma. in. l. si vero. ff. de viro. in. xxxij. fallentia. ff. solu. matrimo. in contrarium facit. q̄ si speciale est in exceptione rei iudi. d. c. j. de lit. contest. in. vj. cuius probatio est promptissima re sultans ex ipsa sententia que inducit notorium. ergo in contrarium dz esse ius cōe: quia tamen nullus tenet contra dictam opinio. ideo illa sequenda est p̄m Ludo. in. d. ff. de viro. item exceptio q̄ ego sum accusatus ab alio de hoc crimine vel absolutus impedit litis ingressum. vt in. l. senatus. p̄m Bart. ibi de accusa. ⁊ de exceptione inuentarij de qua dixi. ff. ꝛc. Adde bal. in. l. si. ff. ⁊ si prefatam. C. de iure deli. Et quid si opponatur exceptio q̄ durat tēpus conficiendi inuentarium an impedit litis ingressum vide bar. in. d. l. fi. ff. donec. Quid in exceptione quē de enictione tenet actio ꝛc. Dic vt per bart. in. l. instrumenta. C. de fi. instru. et iur. bast. fis. lib. x. Quid de exceptione q̄ cōtinentia cause nō potest diuidi. dic q̄ impedit li. ingressum. vide in. l. nulli. in ver. audientia prebeatur secundū eū ibi. C. de iud. item vbi lex prohibet ⁊ annullando. t. p̄cedit vel a lege aut a statuto fuit tēpus p̄fixum ad agendum iam elapsum. vel vbi prescribitur iudicio semper resultat exceptio impediēs litis ingressuz p̄m Bal. in. l. j. in. iij op. C. de edic. diui adria. tollendo.
¶Adde an elapso termino assignato ad opponēdū oēs exceptiones dilatorias possit qs opponere an̄ lit. cōte. exceptiones litis cōte. impediētes de qbus in. d. c. j. ſpe. in tit. de dila. ff. j. ver. itē querit. ⁊ ibi Joā. an. et Abb. in. c. pastoralis. extra. de exce. ⁊ dū alegalle. Pe. de anch. consil. vj. ego habeo. xvj. inci. viso. p̄cessu in cōi. vj. vide de exceptione inuentarij. ⁊ de istis exceptionibus. vide Pau. de ca. cōsi. clxiij. ⁊ exceptio rei finite quomodo differat ab exceptiōe rei iudicate ⁊ trāsactiōis. vide Fede. de si. clxv. ⁊ cclxxxiij. ⁊ q̄ exceptio requirēs altiorez indaginē debeat admitti cum quis offert se incōtinenti illā. p̄baturū voluit Roma. cōsi. cclxiij.

possessiones

possessionis in territorio. ¶Secūdo modo legit quod hoc intelligitur quando lis erat finita trāsactione sol. vel accep. vt. l. cum querebatur. ff. proinde. ff. eo. ⁊ ita intelligit Jo. quod not. quia secundum hoc est expressum hic q̄ exceptio solutionis ⁊ acceptilationis impedit litem contest. nam bec glo. se refert ad illos casus qui ponuntur in. ff. proinde. ⁊ sic omnes illi casus qui ibi ponūtur impediunt litem conte. Alij soluunt contra aliter ⁊ dicunt. refert an exceptio superueniat post satisdationem datam ⁊ quis debet defendi. vt. l. cōtraria an cōpetebat tempore interposite satisdationis ⁊ tunc nō debet defendi. vt hic. ¶Ad istam lec. vide licet ad primum membrum op. ff. eo. l. hec stipulatio vbicūq; quandocūq; superuenit causa ꝑpter quam quis nō debet defendi stipulatio cōmittitur. Sol. ibi loquitur in causa peremptoria q̄ ius agētis perimit vt solutio transactio ⁊ similia. sed l. si reus ff. loquitur quando superuenit quoddā beneficium temporale ⁊ personale. Itez ad secundū membrum opp. quia si exceptio cōpetebat tempore interposite stipulationis satisdādo videtur renuntiare quia promittit iudi. sol. ⁊ per cōsequens promittit defendere: ⁊ sic defendere debet. aliasisti pulatio cōmittitur. Solu. glo. ꝺe hoc dubitat. j. quando appellā. fit. l. fi. an per satisdationem iud. sol. videatur renūtiatum exceptioni fori. vt ibi patet. veritas est quod non videtur renuntiatum ni si exp̄resse quis renuntiet. casus est in aut. offerat C. de lit. conte. de hoc tangitur per Ly. C. de spor. l. vlti. circa fi. facit. ff. si quis in ius voc. non ier. l. j. ¶Quarto modo legitur ista. l. quod hic superuenit causa in persona ipsius defensoris ꝑpter quā ipse defendere non cogebatur. que causa ponūtur in. l. mutus. ff. fin. cum. l. sequen. ff. de pcura. ⁊ tunc ad contrarium respondetur quod ibi superuenit exceptio in persona principalis hic in persona de fensoris. ¶Quinto modo legitur in legato q̄ habet ius revocandi domum. vt. l. ij. ff. legati. ff. de iudic. ¶Contra istam lectu. posset opponi. quia videtur per satisdationem huic beneficio renunciare: sed non est verum: vt supra dixi. Reassume ergo ꝓmateriā huius. l. fi. aut superuenit exceptio qua re quis non cogatur suscipere iudicium in persona ipsius defensoris. aut superuenit in reo principali: ⁊ hoc secūdo casu aut superuenit exceptio ex natura actionis intentate vel rei petite. aut superuenit ex p̄uilegio personali competēti ipsi reo ⁊ hoc secundo casu aut tale p̄uilegium cepit competere ex postfacto. aut competebat ab initio vt ex predictis patet.

a ¶Cum apud. ad de q̄ hec. l. ff̄z bal. in. l. ff. in. g. q. C. de ꝛben. emp. nō procedit in iudice cōrā quo petita esset reductio ad arbitrium boni viri. et etiā pro intellectu huius legis vide in spec. de offi. de leg. ff. vi. ver. ff̄z que ritur. ⁊ in titu. de accu. ff. q̄ autē. et cano. in. c. querelā de elec. ⁊ in. c. cām que. de testi.
✠Andre. Poma.
¶Actor appellat. vide feli. in. c. cuz causam. col. j. in fi. ⁊ seq. de re iudi. ⁊ Jmol. consi. lxxxvj. in fi. et alex. cxj. col. fina. vo. v. vbi limitat nisi p̄ma sniaforet condemnatoria.

4

5

c ¶Simpliciter pnuntiare. pōt autē inde; appellationis reformare sententiā male latam vt nota. Lyn. in. l. oēm. C. q̄ prouo. nō est necess. ⁊ in. l. j. C. ne liceat tertio. pno. ⁊ ad materiā adde bar. in l. eos. C. de app. et q̄ bar. alleg. contrarius vide moder. in. d. l. fi. ꝓpter sum. j. de ap. in. q. que incipit quero de forma sniez late Jo. an. in spec. in tit. de sen. ff. vt aūt. ⁊ not. Lud. in l. j. ad fi. de re iud. dixi post bart. in l. j. in fi. C. q̄ pro uo. nō est necess. et pro hoc l. emilius de mino. ⁊ c. signi ficauit. de except. facit. l. fi. q̄ cuz eo ⁊ q̄ scribitur per imo. in. l. in summa. ff. de re iudic. in pr̄in. ⁊ ibi glos. et adde bart. in. l. eos. C. de app.

simpliciter interposita nunq̄ cōmittatur p facto extranei. vt. l. stipulatio ista. in pr̄in. ff. de verb. obl. Solu. vt ibi. ⁊ in ea. l. ff. si quis. ⁊ vt ibi dixi. et ita intelligas banc. l.
1 ☞ Sententia debet ferri in defensorem quando defensor comparet.
2 Judex appellationis reo absoluto ⁊ actore appellante qui fouet causam iniustam debet actorez cōdemnare ⁊ non simpliciter dicere bene iudicatum ⁊ male appellatum.
3 Cautio interposita coram iudice prime cause nō cōmittit coram iudice appellationis.
4 Si in cautione interposita coram iudice prime cause nō est expressum nomen iudicis an cōmittat in causa appellationis: quod nō.
Instantia cause appellationis quod dicitur alia instantia a prima.
Actio oritur ex sententia appellationis confirmāte non ex prima confirmata.
5 Stipulatio iudicatum solui interposita coram vno iudice: cuius successor iudicauit quando committatur.
6 Satisdatio prestita coram ordinario proprio nomine nō expresso q̄ durat coram eius delegato.
7 Stipulatio de iudicio sisti mutato iudice ita extinguitur sicut stipulatio iudicatū solui.
8 Stipulatio de rato q̄ mutato iudice extinguat: nec durat in causa appellationis.
9 Stipulatio interposita secundum consilium clau dij positum in fine huius. l. quod non comprehēdat iudicem appellationis: nec collegam sed successorem sic.
10 Defensor qui promittit iudicatum soluere non cogitur promittere in causa appellationis: ff̄z pro substituto sic.
11 Satisdatio iudicioz̄ua mutatione extinguat vbi quid de mutatione rei si actio mutatur de iudice ⁊ de personis litigantium: ac etiam de mutatione instantie.

a ¶Am apud. Fideiussor acceptus in prima cā non tenetur in eo q̄ iudicat in cā appel. nisi aliud actū fit. h. d. ista notabilis. l. ꝛ habeo hāc l. pro singulari. l. vide text. ¶Not. sententiaz̄ esse ferendam in defensorem. vt hic ꝛ. l. libertus. ff. fi nali. ff. de nego. gest. ⁊. l. prima. C. de sent. ¶Item no. tex eodem verbo q̄ reo absoluto fi actor appel
b let et fouet iniustam causaz̄ iudex appellationis debet eum condemnare: nec debet simpliciter pro
c nuntiare male appellatum ⁊ bene iudicatū secundum formam. l. eos. C. de appel. hoc probatur hic ⁊ not. in. l. offidi⁹. ff. de le. iij. ⁊. l. chirographis. ff. i. ⁊ ibi not. supra de administra. tuto. facit ad hoc. ff.
d de solutioni. l. credit or. ff. primo. quod tene mēti.⁹
3 ¶Tertio not. quod cautio interposita coram primo iudice prime cause non committitur coram iu
4 dice appellationis. ¶Quero ergo p̄ buius de
e claratione quid si in stipulatione nō est expressuz nomen iudicis an committatur causa appellationis. ad ar. fili. disputauit hanc. q. et determinauit quod committatur: quia quantum ad ista que respiciunt dilatorias exceptiones causa appellationis videtur eadem cum prima vt. l. ita demum. C. de procurato. ff̄z dare istos fideiussores respicit exceptiones dilatorias. vt. l. pomponius. ff. rati. supra de procurato. ergo ꝛc. Ista fuit opinio ad ar. ti. fil. sed dominus Guilielmus de cug. dicit quod ista. l. loquitur quando reus qui satisfecit fuit absolutus: ⁊ actor appellauit: secus si ipse fuit condemnatus: ⁊ ipse appellasset quia fideiussor ipe te neretur ne sit in sua potestate se et suos fideiussores liberare. vt. l. nec in potestate. supra de arbitr. ita notat Guilielmus in. l. iulianus. ff. qui satisfd. cogan. domini glo. ordi. in. l. ij. C. de procurato. tenent indistincte quod in causa appellationis non committitur. ⁊ hoc ibi textus videtur. pbare qui simpliciter loquitur hic. videtur textus instituta de satisdationibus. ff. si vero aliquis. in fine. ff. probatur per rationem per mutationem instantie liberantur fideiussores. vt. l. ij. ff. codē titu. sed causa

¶Tene menti. adde hic tex. quez ibi ad hoc not. ab bas in. c. cū Joā. de fi. instru. et ibi dicit abb. in vlti. col. q̄ iudex ꝓt re formare sniaz nō solum ad petitionē appellātis: sed etiā ad petitionez appelati ꝛ videatur dicendū ipsuz appellatuz ꝓ tacitu rnitatez confirmasse sententiam vt in. l. fi. C. de sen. q̄ sine cer. quanti. qō nota. Adde q̄ panor. in. c. cū cāz. extra de re iudic. dicit cōtra Bart. esse glo. in. l. pses. C. de sentē. q̄ dicit q̄ iudex appellationis infirmando sentētiaz aquareus fuerat absolutus videtur tacite illū condēnare ita q̄ nō est op⁹ alia condēnatione. ⁊ illā glo. dicit secutū Cal. in. c. fi gnificauerunt. extra de except. et in c. raynaldus. extra de testi. latius ibi vide.
¶Quero ergo. et not. glo. valde no. vi. q. iiij. ca. q̄ bene digit p̄ istam. l. q̄ etiam si fideiussor iurasset nō tenetur in cā appel lationis p̄m bal. in. l. inl. ff. q satisf. cog. And. barb.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Andre. Po. a aut iudex appellationis simplr cõfirmauit sniaz primã. & tũc tenet aut addit & tũc nõ tenet & est vtile fm eũ in cã criminali in q̃ dat fideiussor an in cã appellationis fiat executio in fideiussores. vide eũ oino in. o. l. iulianus. §. q satisd. cog. & vide bar. q alle. fibi ꝛius in hoc an noui testes possint recipi super nouis capkis a in. l. per banc. hic allegata.

b ¶ Ab ipsa satisdatione. in. ij. col. an satisdatio debeat præstari in cã app. adde bald. in l. eos. §. cautione. q est. C. fi. in princ. b C. de appel. q idez tenet q̃ bart. hic præterq̃ in satisdatione de causa appellationis prosequenda per illum text. & Sali. in. l. ij. C. de pcur. secut⁹ verba Jac. but. q ibi tenet idem qõ Barto. hic. Adde Jo. and. in addit. ad specu. in titu. õ satisdando. §. expedito. versic. hoc autem.

c ¶ Quero posito. Sed hoc cõsilium claudij non facit ad ppositũ. l. etiaz sic sceuola male et inepte hoc allegasset qõ non est credendũ. iõ non credo q̃ bart. hic verũ dicat postea reperi qõ ita tenet hic do Fran. tig. quem omninovi 6 de. And. bar.

d ¶ Ultimo. adde bald. qui notãter loquit in. l. iuli. q 7 satisd. cog. et glos. oz. insti. de satisd. §. i. And. barb.

e ¶ Distingue. Et ad intellectũ istorũ hic vide aliqua p Ly. in. l. ij. C. de pcu. & vtrũ extinguat virtus iuramenti calũnie. & de 9 materia plene per c bal. & ang. & ibi de materia. ff. qui satisda. cog.

f ¶ Cum qs. Quo modo debeat cauere procur. rem 18 ratam ha. videbo num text. in. l. non solũ. §. conuentuz de pcur. & ad materiã ratihabi. vide bald. in. l. obser d nare. §. posthec. ff. 11 de offi. procon.

g ¶ De rato. vide e differentiaz inter ratum et firmum per bart. et sali. in l. id quod pauperibus. de episco. et

¶ Szcã appellationis. bal. aũt distingit in. o. l. iul. q aut iudex appellationis simplr cõfirmauit sniaz primã. & tũc tenet aut addit & tũc nõ tenet & est vtile fm eũ in cã criminali in q̃ dat fideiussor an in cã appellationis fiat executio in fideiussores. vide eũ oino in. o. l. iulianus. §. q satisd. cog. & vide bar. q alle. fibi ꝛius in hoc an noui testes possint recipi super nouis capkis a in. l. per banc. hic allegata.

b ¶ Ab ipsa satisdatione. in. ij. col. an satisdatio debeat præstari in cã app. adde bald. in l. eos. §. cautione. q est. C. fi. in princ. b C. de appel. q idez tenet q̃ bart. hic præterq̃ in satisdatione de causa appellationis prosequenda per illum text. & Sali. in. l. ij. C. de pcur. secut⁹ verba Jac. but. q ibi tenet idem qõ Barto. hic. Adde Jo. and. in addit. ad specu. in titu. õ satisdando. §. expedito. versic. hoc autem.

c ¶ Quero posito. Sed hoc cõsilium claudij non facit ad ppositũ. l. etiaz sic sceuola male et inepte hoc allegasset qõ non est credendũ. iõ non credo q̃ bart. hic verũ dicat postea reperi qõ ita tenet hic do Fran. tig. quem omninovi 6 de. And. bar.

d ¶ Ultimo. adde bald. qui notãter loquit in. l. iuli. q 7 satisd. cog. et glos. oz. insti. de satisd. §. i. And. barb.

e ¶ Distingue. Et ad intellectũ istorũ hic vide aliqua p Ly. in. l. ij. C. de pcu. & vtrũ extinguat virtus iuramenti calũnie. & de 9 materia plene per c bal. & ang. & ibi de materia. ff. qui satisda. cog.

f ¶ Cum qs. Quo modo debeat cauere procur. rem 18 ratam habi. videbonum text. in. l. non solũ. §. conuentuz de pcur. & ad materiã ratihabi. vide bald. in. l. obser d nare. §. posthec. ff. 11 de offi. procon.

g ¶ De rato. vide e differentiaz inter ratum et firmum per bart. et sali. in l. id quod pauperibus. de episco. et

appellationis a dicit alia instantia a prima q̃ apparet: q̃ post publicationez noui testes recipiunt qõ nõ posset fieri si esset eadẽ instantia: vt colligit ex. l. vlti. C. de testi. & l. per hãc. C. de tẽp. ap. et ibi p doc. Non ob. qõ dicit Mar. fil. q̃ quantũ ad exceptiones dilatorias vr eadem causa appellationis cũ principali q̃ hoc fateor: ideo qui hoc nõ petijt in prima nõ põt hoc petere in scõa: sed nõ q̃tuz ad ipsas satisdationes. separata enim est exceptio seu petitio satisdationis ab ipsa satisdattõe. b nõ ob. l. ne in potestate. quã Guili. allegat q̃ imputet sibi actor qui nõ petijt de nouo satisdari in cã appellationis in quã defensor nõ audiret fine nona satisdatione. vt. o. l. ij. C. de pcur. & in. d. §. si vero aliqs. insti. de satisda. hoc apparet per rõnem. nam si iudex appellationis cõdẽnat oiitur actio ex ista sententia condẽnatoria nõ ex prima q̃tũcunq̃ cõfirmata. vt. l. furti. §. de his q no. infa. & not. in. l. eos. C. de appel. sed. p illa snia nõ satisfecit. ergo ꝛc. fateor tũ q̃ si reus victus appellasset & appellationem non fuisset pſecutus q̃ fideiussores tenerent q̃ tunc ex snia prima oriẽ actio nõ ex scõa in qua iudex cõfirmat primã: q̃ appellationẽ nõ est prosecutus vt. l. si. C. de tẽp. app. ¶ Quero ꝛ pone q̃ coram vno iudice fuit satisfactũ. iudicault succesꝛ eius an ſtipulatio cõmittat: videt q̃ nõ. vt. l. iij. in prin. ij. eo. & hic. Tu dic breuiter quandoq̃ post interpositam satisdationẽ est recessum a primo iudice & itur ad aliũ iudicẽ alterius tribunalis: & tunc ſtipulatio nõ cõmittit. vt in. o. l. iij. in prin. §. eod. Qñq̃ itur ad aliũ iudicẽ eiusdem tribunalis forte ad collegã vel successorẽ. Tunc est aduertendũ an in ſtipulatione fuerit adiectũ ppriũ nomen iudicis: & tũc ſtipulatio nõ cõmittit nisi esset adiectum q̃ ve in eius locũ succeſſit vt hic. si vero proprium nomen nõ fuit expreſſum tunc ſtipulatio cõmittet: q̃ idem iudex vr. & idẽ iudiciũ. vt. l. ꝓponebat. §. de iudi. & hoc videt tenere spec. in ti. de offi. iudi. deleg. §. excipiẽt. ver. quid si plures. ¶ Quero ꝛ satisfecit apud iudicẽ ordinariũ. ppriũ noie nõ expreſſo qui demũ cãm delegauit an fideiussores teneant. Rñdeo sic. q̃ videt idez iudiciũ. vt. l. vbi acceptũ. §. de iudi. & ibi not. ¶ Quero ꝛ hic loquit de ſtipulatione iudicatũ solui. quid de ſtipulatione iudicio ſiſti. an mutato iudice extinguat. Rñd. idem q̃ in ista vt in aut. de his q ingre. ad appel. circa pñ. co. vj. tetigi in. l. grece. §. post litẽ. §. de fideiuſ. ¶ Quero ꝛ qd de ſtipulatione de rato vtrũ mutato iudice extinguat. Dy. cõſuluit q̃ extinguit nec durat in cã appellationis per. l. iſtã. & insti. de satisda. §. ſi vero aliquis. & pbatur p text. in. o. l. ij. C. de pcur. q̃ l. loquit ſimpliciter de qualibet satisda. ¶ Quero ꝛ posito qõ eſſet cõcepta ſtipulatio fm consilium claudij positũ in fi. huius. l. an cõmittere ſtipulatio in cã appellationis. Rñdeo ista verba dicunt qui ve in eius locũ ſubſtitutus erit. credo q̃ nõ cõprehendãt iudicẽ appellatiõis q est maioz nec col legam: sed solũ successorẽ vel delegatũ in eius locũ positũ. ar. l. verbis ciuilib⁹. §. de vul. & pu. ¶ Quero ꝛ vtrũ defensor q satisdat cogatur adijcere in ſtipulatione ꝓmitto soluere iudicatũ per hũc iudicẽ vel p iudicẽ appellationis. videt q̃ sic ne als esset frustra cõſilium huius. l. Breuiter de ſuſtituto cogitur ꝓmittere. vt insti. de satisda. §. si vero aliqs. sicut nec cogit cãm appellationis pſequi vt. l. inuitus. C. de procu. ¶ Ultimo ꝛ q̃ videtis hic q̃ iudicis mutatione qñq̃ extinguit ſtipulatio iudicatũ solui. & de multis aliis mutationibus. §. vidiſtis. ¶ Pro declaratione huius distingue cũ querit qua mutatione extinguit ſatisdatio iudiciorum. distingue: aut cõtingit mutatio rei petite & extinguitur ſatisdatio. vt. l. cũ querebat. in fi. fm vnã lec. §. eo. ti. aut ꝛtingit mutatio actionis ppoſite & tunc aut fuit mutata actio tm & nõ cã: & tunc aut fideiuſſor fuit datus ſimplr aut expreſſe in illa actione. vt dixi in illo fi. §. aut contingit mutatio iudicis: & tũc aut mutatio cõtingit p modũ cuiuſdam receſſus q̃ recedo ab vno iudice et vado ad aliũ. aut p modũ appellationis. aut p modũ cuiuſdã ſurrogatiõis. Prio casu ſtipulatio extinguit: vt. l. iij. in prin. §. eo. ti. q̃ intelligo ſi vado ad aliũ iudicẽ alteri⁹ tribunalis ſecus ſi irẽ ad collegã primi: q̃ tũc dic vt dixi in tertio casu q̃ modũ ſurrogationis. Scõo casu q̃ q̃ modũ appellationis: idẽ q̃ extingui tur ſatisdatio niſi illud ſit expreſſe actũ: vt in aut. de his q ingre. ad ap. in prin. & ibi no. & C. de pcur. l. ij. & insti. de satisd. §. ſi vero aliquis. repro bata diſtinctione Guil. de cu. & Mar. fil. vt. §. digi de quo etiã tangit Ly. in. d. l. ij. Tertio casu aut fuit expreſſum nomen ppriũ & extinguit datio fideiuſſoris: aut nõ fuit expreſſum & nõ extinguit: q̃ idẽ est iudiciũ. vt. d. l. ꝓponebat. §. de iudi. & l. vbi acceptũ. & i bi no. eo. ti. & qõ no. in Spec. de iudi. dele. §. excipiẽt ver. qd ſi plures. qñq̃ cõtingit mutatio circa pſonas litigantiũ: & tunc aut cõtingit mutatio circa ſubſtãtiam pſone. aut circa qualitatẽ. primo casu aut illa pſona repreſentat eadẽ q̃ prius litigabat vt q̃ ei⁹ heres vel ei⁹ pcurator & ſtipulatio nõ extinguit. vt. l. ij. in fin. de præto. ſtip. & qõ no. in. l. ſi ante acceptũ. in glo. ſup verbo ſatiſdet. §. eo. tit. ſi vero illã perſonã non repreſentat tũc ſatisdatio extinguit. vt. l. iam tũ. §. videamus. & §. ſeq. & §. eo. ti. ſcõo casu qñ cõtingit mutatio circa qualitatem. dic aut cõtingit mutatio eius q̃ recipit ſatiſdationẽ & nõ extinguitur ſatiſdatio vt. l. in cauſe. §. ſi ex parte. §. de pcu. & l. iulia. §. q ſatiſda. cog. aut cõtingit circa perſonã ſatiſdãtis: & tũc ex tali mutatione cõmutat effectus ſnie & satisdatio nõ extinguit: vt. l. ſi ante acceptũ. primo reſpon. §. eo. tit. aut mutat effectus ſnie: & tũc extinguit ſatiſdatio. vt. o. l. ſi ante acceptũ. ij. reſpon. & per oẽs alios casus illius. & l. j. in fi. §. quib. mo. pig. vel hyp. ſol. quandoq̃ contingit mutatio inſtantie. et tũc datio fideiuſſoris extinguit vt. l. ij. §. eo. tit.

¶ In ſtipulatio iudicatũ solui semel cõmiſſa iterũ cõmittat.

Synus. Lex nostra primo ponit duo dicta. scõo reſpondet cuidã tacite obiectioni. scõa ibi qñ in vnius &c. & in fi. huius. l. summat ſeipſam hoc modo. Dec ſtipulatio ex duab⁹ clauſulis põt cõmitti ꝛtra diuerſos ſz ꝛtra eundẽ nõ ſed prænalet cã iudicati. h. d. ¶ Opp. de. l. cũ querebat. §. eo. ſol. tex. in fi. vult ſoluere. q̃ cõtra eundẽ nõ poſſunt cõmitti iſte due clauſule vt ibi ſz cõtra diuerſos ſic vt hic. Et ideo vt iſta materia tibi liqueat diſtingue: cũ querit vtrũ ſtipulatio iudicatũ ſolui ſemel cõmiſſa iterũ committat: aut q̃rit de iteratione ex eadẽ clauſula aut ex diuerſis. Primo casu nõ cõmittit ampli⁹ q̃ ſemel. vt. §. eo. l. iam tũ. §. in hac. fallit in hac clauſula de dolo. vt. §. eo. l. nouiſſima. & est rõ: q̃ cõmittit ad pticulare intereſſe vt ibi vidiſtis. Scõo casu aut q̃rit de iteratione cõmiſſionis quo ad effectũ exactionis: aut de iteratione fm rigiditatẽ iuris. Primo casu: aut cõtra eundẽ & ſemel cõmiſſa iterũ nõ cõmittit vt hic. & l. cũ querebat. §. eo. aut ꝛtra diuerſos: & tunc aut cõſecutus totũ intereſſe: & amplius nõ cõmittit & cõmiſſa nõ exigeꝫ. vt. §. eo. l. ſi ex duob⁹. §. quoties. aut est conſecutus partẽ: & tũc põt pluries cõmitti. vt. o. l. ſi ex duob⁹. & o. l. ex iudicatũ. & hac. l. in prin. Scõo casu q̃ querit de iteratione fm rigiditatem iuris & tũc dico q̃ põt ſepius cõmitti vt hic in fi. Sed dubitak q̃ prenualeat & in hoc est aduertendũ poſtq̃ clauſula ob rẽ nõ defenſam est commiſſa aut res incipit defendi poſtq̃ ſup iſta clauſula est iudicatũ vel ſolutum aut ante: primo casu prenalet clauſula ob rem nõ defenſam. vt. l. iam tũ. in prin. §. eo. ti. ſi ante. & tũc aut poſt lit. ꝛteſt. aut ante. ſi poſt: aut incipit defendi vere & prenalet clauſula indicati. vi hic in fi. & l. iij. in fi. §. eo. aut incipit defendi ficte & prenalet clauſula ob rẽ nõ defenſam. vt. l. cũ querebat. ſi vero ante litis conteſt. defendit ſine dubio prenalet clauſula indicati. vt. o. l. iij. in fi. §. eo. titu.

¶ Rem ratam haberi & de ratihabitione. Rubrica.

¶ Quas partes hz hec rubri. primo rem ratã haberi hoc est de illa ſtipulatione rem ratam haberi. et secundo dicit de ratihabitione. hoc est qualiter poſſit haberi ratum.

f Cum qs. f Nõ cõueniꝫ iſte cui exceptio rei iudicate cõpeteret: ſi ver⁹ pcurator exegiſſet ſtipulatio de rato cõmittit. h. d. Textus ibi p dño. et ponit Dy. i. p eo q ſtipulat⁹ fuit de rato. g ¶ Opp. ad id qõ dicit de cõfideiuſſore ſtipulatio iſta committit ad intereſſe. vt. l. ſi cõmiſſa. §. eo. & l. j. l. pp. ſed cõfideiuſſoris nõ interest ſi aliter fideiuſſor conuenik. vt. l. vt fideiuſſor. §. de fideiuſſ. ergo hec ſtipulatio non committit. Sol. intellige q̃ iſti fideiuſſores erant ſoci: & ſic qõ in ſimi. oz de duobus reis referak ad vtrũq̃. vel aliter dicas q̃ tex. & glo. hic habuit reſpectũ q̃ ſi fideiuſſor conuenik deberet ſibi cedi actio: ideo moleſtaret ille qui prius fuit abſolutus fm Dy. ſed precedens sol. magis plz. Et pdicta ſunt vera. put nos ponim⁹ hic q̃ iſte conuentus fuit abſolut⁹. Item poſſem⁹ ponere q̃ iſte conuentus fuit condemnatus: & ſoluit tũc ſine dubio intereſt ei⁹ ne fideiuſſor conueniat: nã fideiuſſor conuent⁹ haberet regreſſum cõtra principalẽ debitorẽ. ſed iſte fideiuſſor primo quent⁹ q̃ ſoluit ad hoc vt poſſit repetere p actionẽ mãdati debet principalẽ debitorẽ defendere. vt. §. tit. l. ſi ex duob⁹. §. quoties. & ſic eius intereſt fideiuſſorem non conueniri non habetis hic alia.

In ſtipulatione

In ſtipulatione. Vos habetis vnam magnaz glo. que non tendit niſi ad positionem casus: & habet hic tex. duas lectu. principales. secunda ibi: circa ſi. glo. ibi. scõo pone casum. tamen fm primam expoſitionem litere lec. huius. l. variaꝫ quatuor vel quinq̃ modis. tamẽ tu tene ſcõam expoſitionem litere que est clara & plana.

1 ¶ Minor qui non habet curatorẽ potest procuratorem conſtituere.
2 Procurator minoris ſiue verus ſiue falſus ad iudicia ſatiſdans dominium ratum habiturum non cogitur ſatiſdare: quod ſi minor peteret reſtitutionem in integrum dabit quãti ea res erit: ſecus in procuratore recipiente ſolutionem.
Minor non potest renuntiare beneficio reſtitutionis in integrũ.
3 Minor committens & promittens penam ſi nõ parebit ſentẽtie: petendo reſtitutionem in integrum non incidit in penam.
Promittens ſentẽtiam arbitri habere ratam ſi petit eam reduci ad arbitrium boni viri non incidit in penam.

Cum minor. Ista est nota. l. a diuidit in partes quatuor. Primo loquit in procuratore vero minoris. Scõo in procuratore falſo minoris. Tertio dat conſilium circa falſum procuratorẽ. scõa ibi: idẽq̃. tertia ibi: & ideo. quarta ibi: mãdato vero &c. tex. ibi. alioquin ſi nõ cõueniat. dic. i. ſi hec clauſula de præſtãdo intereſſe ſi reſtitutio petak non apponeretur. Item ibi cõſentiat. i. ratum habeat. Item ibi dari oportebit de iure cõi minore nõ habẽte ratũ nec pe tente reſtõnem. ¶ Oppo. & videt q̃ minor non possit cõſtituere procuratorẽ. vt. l. neq̃. C. de pcura. dicit gl. dic q̃ hic cõſtituit cũ autoritate tutoris vel curatoris. vel dic q̃ illa in iudicio ſed iſta extra iudiciũ. dicit gl. hec põt eẽ vera ſi ponis minorẽ nõ habere curatorẽ. nã ſicut ipſe possit ſolutionẽ recipere. vt. l. ſi curatorẽ. C. de in integ. reſti. eodẽ modo potest tuto. & l. etiã. §. abſens. de manu. vindi. & qõ ibi no. & §. qui petãt tuto. & l. etiã. §. abſens. de manu. vindi. & qõ no. extra de reſti. ſpo. & ex pte. Quero duo. primo gd velit dicere tex. ibi aliqn ſi nõ cõueniat &c.
2 gl. vacillat. tu expone fm qõ dixi circa tex. ¶ Scõo quero an cogatur procurator falſus & etiã verus cauere cũ hac adiectione q̃ ſi minor petit reſtitutionẽ in integrũ dabit quãti ea res erit. quidã vt Oldra. dicũt procurator falſum nõ debere cauere niſi conſentiat vt hic. & fm hoc verus curator & falſus non cogitur plus q̃ falſus fm eũ. ſed Roge. dixit minus intelligunt q̃ hoc ſcribunt. q. d. malus intellect⁹ est q̃ plus aſtringat verus pcurator q̃ falſus. Jo. vero poſuit hic gl. ſuã breue ſic. nõ per oia rectũ con filiũ dat Jo. q. d. non est ratũ pcuratore nolente cauere cũ nõ cõpellak. vnde glo. dicit procuratorẽ verũ & procuratorẽ falſum poſſe cogi ſtare iſtam cautionẽ ſi minor petat in integ. reſtitui. & cauſatiue vt ei aliter nõ ſolnak niſi caueat. ꝓdicta vera niſi debitor nõ curet cauere ſibi: quia tũc nõ cauet niſi queniat &c. & ita loquit iſte tex. alij dicũt q̃ iſta est mala litera & corrupta. glo. tũ reſidet in ꝓcẽdẽti fm quã habes notare q̃ pcurator minoris verus vel falſus cogit cauere ſi minor petit reſti. in integ. qõ no. q̃ be oppoſitiones faciunt adhuc ad mille inſtrumẽta. & hoc pbak per Dy. & Spe. de pcu. §. ratione quoq̃ cõſtituentis. ver. itẽ qõ cõſtituens. Ja. de are. tenet Zriũ. nã non debet defenſor vel pcurator cogi ad illud ad qõ nõ cogeretur principalis preterq̃ quo ad illã cautionez de qua loquit. l. ſed & be. §. defendere. de pcur. & l. minor. §. qñ. eo. ti. ſed ipſe minor nõ cogeret renũtiare beneficio reſtõnis: imo non valet ſi renũtiaret. vt. l. ſi intra. & ibi no. C. de in integ. reſti. & l. ſi indeꝫ circũuento. §. de mino. & l. doli exceptio. ver. diuerſum. §. de noua. ego puto q̃ glo. iſta dicat verũ in caſu ſuo. ſ. in ſolutione. nã nõ cogit qs ſoluere pcuratori niſi caueat predicta cautione. rõ q̃ minori poſſit taliter ſoluere q̃ beneficiũ reſtõnis ceſſaret. ſ. ſoluendo indicis autoritate. vt. l. ait prætor. §. permittit. §. de mino. vnde per aduentũ pcuratoris nõ debet eius cõditio fieri deterior vt vidiſtis in. l. ij. §. defendi. §. eo. q. cau. in poſ. ea. ſed in procuratore qui venit ad litigandũ: puto q̃ verũ dicat Ja. de are. q̃ nõ cogit præſtare iſtã cautionẽ quã nõ cogeret præſtare principalis. qõ
3 dico in pcuratore vero: idem intelligo in pcuratore falſo. ¶ Ultimo inducit banc. l. in argu. q̃ ſi minor cõpromittit arbitrũ & promittit penam ſi nõ parebit ſentẽtie q̃ petendo reſtitutionem in integrũ nõ incidit in penã. idem dico ſi aliquis promittit ſe habiturũ ratam ſniam arbitri & eam petit reduci ad arbitriũ boni viri non incidit in penam. nam ratã habet qui hoc petit. & ideo debet expreſſe adijci q̃ non petet reduci ad arbitriũ boni viri que clauſula gd operetur. no. per Dy. in. l. quidã cum filium. §. de verbo. obli. & c. ſcienti. de reg. iur. li. vj.

1 ¶ Appellans habet ſententiam ratam & illam confirmat tanq̃ ſic la tam non tanq̃ bene latam.

a Falſus. a Nõ. notabilẽ tex. ¶ Ille qui appellat hz ratam ſentẽ
1 tiam: ratio q̃ alꝫ non cõpeteret ſibi ius appellãdi niſi ſententia eſſet aliqua. vt. l. ſi exꝑſſim. j. de appel. vũ cõfirmat ſniam tanq̃ ſic latã nõ tanq̃ bene latã. facit. l. põponius ſcribit. §. õ neg. geſt. an aũt appellãdo videatur quis approbare ſentẽtiã nullã. dic vt dicta. l. ſi exꝑſſim. Dicit hic cũ ad augilium cõmune. Quero gd vult dicere augilium cõmune dicit gl. cõmune omniũ condẽnatorum vel cõmune rei & pcuratoris. ¶ Quero quid ſi decurſum ſit ad augiliũ ſpeciale reſtõnis in integrũ. dicit gl. idem. vt. §. progi. q̃ illud augilium est contra ius cõmune. ſecus ſi eſſet fm ius cõe: q̃ peteret in iudicio vel extra iudiciũ. gl. nõ habuit malum reſpectum: ſz verba ſua nõ ſunt generalia: ideo est aduertẽdum an aliquis venit cõtra: ea ratione qua poſſet etiã ſi verus pcurator litigaſſet. & nõ videt improbare vt hic. & in pñ. bui⁹. l. ſecus ſi venit cõtra ea ratione quaſi verus pcurator non ſit.

1 Nõ videt habere ratũ qñ facit illud q̃ non potest facere niſi qõ ſcit eſt a pcuratore ratũ ſit.

Procurator. In bac. l. gl. ponit ca ſum duob⁹ modis. Opp. q̃ cautio de rato bodie nõ poſſit cõmitti: q̃ dñs in rat de calũnia. vt in aut. ꝓncipalis. C. de iura. calũ. ergo videt habere ratũ factũ a pcuratore. glo. rñdet certe poſt in ramẽtũ põt pcurator renoca re. & ei ꝺdicere. tu dic vt no. & melius in. l. põpo. §. & ſi is. §. de pcur. & vide gl. q̃ incipit qualiter quis. ibi ſed ar. contra. ſed in oibus est reperire fauoẽ
1 vel aliam iuſtã cauſaz. ¶ Quero quãdo dñs videak habere ratum. Rñ. qñcũq̃ facit illud qõ fa a cere nõ potest niſi illud ſit ratũ quod factum est a procuratore. vt in exemplo hic poſito. facit. l. pro berede. §. põponius. §. de acqui. here.

Tetore. In cã ſuſpecti pcuratoꝛ ex parte rei cogit b cauere de rato. h. d. ¶ Opp. & videt⁹ qõ ex parte actoris præſtet iſta cautio: ſed ex pte rei ſufficiat cautio iudicatũ ſolui. vt. l. nõ ſolũ. §. q alieno. & §. ſeq. §. de pcu. Solu. ſpãle est in cauſa ſuſpecti tutoris: & in qbuſdã aliis q̃ ponũt in. §. ſi status. & §. ſeq. & in. d. l. nõ ſolũ. rõ q̃ p cautionẽ iudicatũ solui est cautũ actori nõ ꝺz iterpo ni cautio õ rato: qd eñ itereſt ſua dñs habeat ratũ vel nõ ſi ſibi ſoluit. certe nihil: ſed qñ dño non est cautũ vt in cauſa ſtatus vel ſuſpecti vt hic. tũc etiam ex parte rei debet cauere de rato vt hic.

Sis cui. Heres nõ põt ratũ habere qõ factuz est nomine defuncti in bis q̃ ad heredem nõ trãſeunt. h. d. ¶ Op. de. l. ſi qs offe renti. §. fi. §. de ſolu. Sol. ibi in bis q̃ ad heredem b transeũt dic in aliis. vt not. per Dy. de reg. iur. c. ratũ. in penul. q. lib. vj. & l. pantonius. §. de acqui. here. dicam plenius. j. eo. l. bonoꝝ. Item opp. de. d. l. pantonius. ſol. ſpeciale in resti. in integ.

Procurator. Propoſitio actionis cõtra q̃ exceptio rei iudicate non obſtaret ſi dominus verus egiſſet: non facit ſtipulationem de rato cõmitti. h. d.

1 ¶ Defenſor ex neceſſitate pt executionẽ ex ſua pſona ꝓponere. Itellige de neceſſitate cauſatiua.
2 Cõiunctus meus ſi petijt rẽ ab extraneo cui ego vendidi & teneor de enictione. Ego poſſum cõparere & petere cõpromiſſum vigore ſtatuti q̃ inter cõiunctos fiat cõpromiſſum. & remiſſiue.
3 Compenſatio ex debito naturali quod nõ poſſit opponi.

Si procurator. Hic est multuz ſingularis. §. et h. d. Defenſor ꝺ ex neceſſitate põt exceptionẽ ex
1 ſua perſona opponere. h. d. aduerte. ¶ Opp. & vi c
c det q̃ poſtq̃ dñs recepit pecuniã a pcuratore videtur habere ratũ factum ab eo. vt. l. quidaz. §. de euic. & l. cũ indebitũ. C. de cõdi. indebi. & ſic poſtea nõ põt improbare. Sol. intellige hic poſt improbationẽ factam ſibi ſolutũ. Item op. q̃ iſta exceptio doli que cõpetit principali cõpetat etiaz ipſi pcuratori. vt. l. quo cñ. §. iulia. j. e. Sol. dicunt q dam vt Ja. de are. hoc eſſe verũ q̃ etiã pcuratori
d cõpetat: ꝺ q̃ mihi nõ placet. nã exceptio doli que cõpetit ex ratihabitione facta poſtea poſt improbationẽ cõpetit ipſi procuratori ſicut dño. vt. l. cõ d traria. & no. in. l. diſpenſatorẽ. circa ſi. §. de ſol. ſed hec exceptio doli nõ cauſak ex ratihabitione: nõ eni impõt habere ratũ: q̃ termini ſunt mutati. vt l. cũ indebitũ. j. e. & l. bonoꝝ. ſed cauſatur iſta exceptio ex debito naturali: q̃ ipſi dño non pcurato ri cõpetit. Cõtra hoc op. ſi cõpetit dño & nõ pcu

¶ Defenſor ex neceſſitate. Et vide q̃ no. dixit Bal. i l. ſties. ad fi. C. de prœci. impe. offe. & in. l. tã mãdatori. C. de nõ nu. pe. in v. colũ. & qs dicak defenſor ex neceſſitate. vide Bal. i l. ij. C. de pac.
¶ Cõpetat. Addo glo. & Bar. in. l. cũ bis. §. fideiuſſor. & in. l. interdum. et ibi Bal. de condi. indebi.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

ratori.ergo dñs q defendit pcuratorẽ nõ poterit vti ista exceptione q nõ debeat melior? ꝺditio esse pcuratoris seu defensoris q dñi.vt.l.ſi minor.ſ. qñ.ſ.de pcu. Rñ.ibi loquit in defensore volũtario:hic loquitur in defensore necessario necessitate tũ causatiua:qz ſi procuratoꝛ non defenderet pcuratoꝛ haberet regressũm ſ eũ vt hic dicitur. vnde potest exceptionẽ ꝓponere ex ꝑsona sua. ſimile in.l.idẽq.ſ.generaliꝛ.ſ.man.ꝛ facit.l.ſed ꝛ ſi lege.ſ.itẽ ſi rẽ.ſ.de peti.here.qõ no.ꝓ Dy.in.l. marcellus.ꝛ ibi digi.ſ.de ſideiuſ. ¶ Per Bego determinaui? q ſi coniunct? meus petijt rẽ ab extraneo cui ego vẽdidi ꝛ cui de euictione teneoꝛ q ego cõparẽs possum petere qõ fiat cõpromiſſum ex vigore ſtatuti loquẽtis de queſtionibus cõpromittendis inter cõiunctos.In contrariũ fortiter facit.l.venditoꝛ.ſ.de iudi.qõ dic vt,in diſputatione mea q̃ incipit conſiliũ ciuitatis Piſane decreuit. ¶ Quero dicit hic ꝙ ſtipulatio cõmittit ꝙro ad quid cõmittaf.dicunt quidã ad ſumptus litis tantũ.vt.l.ſi fine.ſ.cũ autẽ.ꝛ.ſ.marcellus.gl.dicit ꝙ cõmittaf ad totã quãtitatem ꝛ ad totũ ĩteresse: ꝛ hoc videf velle text.hic tamen plenius dicã in.ꝺ. ſ.cũ autẽ.ꝛ.ſ.marcellus. ¶ Scõo quero certuꝫ eſt ꝙ ſecuta abſolutoria a ꝙ debito remanet debitũ naturale:vtrum ex tali debito poſſit opponi cõpenſatio ſm gl.que eſt hic videf caſus ꝙ cõpenſatio poſſit opponi in glo.ſup verbo excepti. hoc teneb at Dy.doct.oẽs noſtri tenent cõtra per d.l.quo enim.ꝛ q̃ ibi no.ad hanc.l.rñdent ꝙ hic eſt exceptio doli? nõ compenſationis.nam cõpẽſatio eſt debiti ꝛ crediti cõtributio.ꝛ ſic oportet ꝙ actoꝛ ꝛ reus inuicem ſint debitoꝛes ꝛ creditoꝛes. hic autẽ eſt vnum debitũ qõ petitur ꝛ de quo egceptio opponiꝫ:ita tenẽt doct.C.de cõpenſa.l.ex cã. ꝛ ibi plene vide Dy. ¶ Quero vtrũ dominus iſte poſſit ſuſcipere defenſionẽ iſtius procuratoris eo inuito.glo.que eſt hic dicit ꝙ non. ¶ Sed contra hoc oppo.de.l.ſi procuratoꝛ.ſ.de procu.gl.nõ ſoluit.dicaꝫ qõ ibi ambo concurrunt in iure iam quefito domino.hic loqmur in iure querendo ꝙ procuratoꝛe inuito non poteſt queri domino.ita intelligitur dictũ Jo. ¶ Quero an iſto caſu cum procuratoꝛ nõ patitur dominũ defendere poſſit agere condictione indebiti vel ſine cauſa contra dñm.reſpondeo non quia dãnum illud ſentit ſua culpa ꝛ dãnum ꝙ quis ſua culpa ꝛc.

Si quis a procuratore.

Not.tex.ibi.ſed labeo ꝛc. ¶ Oppo.ꝙ pcuratoꝛ ex parte rei non caueat de rato ſed ex parte actoris. vt.l.nõ ſolũ.ſ.q alieno.ſ.de pcura.Sol. ſpeciale in cauſa ſtatus.vt digi.ſ.eo.l.tutoꝛẽ. ¶ Opp.ꝙ in cautione de rato non cogaf quis inſerere certã ſummã.vt.l.ſi.ſ.de pto.ſtipu.Sol.hic ſpeciale:qz interponiꝫ ſup re ĩneſtimabili. ¶ Ultimo not.ꝙ iſta ſtipulatio cõmittitur eoipſo ꝙ dñs ratũ non habet.de quo dicam.ſ.eo.l.quo enim.ſ.ſ.

¶ Actoꝛ vniuerſitatis ſi conſtat de mãdato nõ cauet de rato.ꝛ nu.ii.

2 Actoꝛ pupilli põt cõſtitui vel ꝙ tutoꝛ ipm conſtituat ꝛ iudeꝫ decretũ interponat:vel ꝙ iudeꝫ ipm conſtituat ad tutoris petitionem.

3 Cauſa requiritur in actoris conſtitutione.

4 Actoꝛ pupilli nõ cauet de rato ſi cõſtat de mãdato tutoris decreto iudicis:ꝛ qõ cauſa ſit legitima.

5 Actoꝛ pupilli quãdo eſt cõſtitutus a tutoꝛe cauet tutoꝛẽ ratum habiturum:quando a iudice cauet pupillam ratum habiturum.

6 Pupillus factus adultus poteſt ratũ habere facium ab actoꝛe.

7 Bona actoris conſtituti a tutoꝛe ſunt tacite obligata ipſi pupillo.

8 Actoꝛ vniuerſitatis quando conſtituitur non requirit decretum ſuperiorꝭ niſi in pertinentibus pariter ad ſuperiorem ꝛ vniuerſitatem.

9 Actoꝛ vniuerſitatis conſtitutus decreto ſuperioris ꝛ procuratoris conſtitutus a pupillo cũ auctoritate tutoris renocatur ſine ſuperioris decreto ꝛ procuratoꝛ a ſolo tutoꝛe.

10 Decretũ ſuperioris in cõſtitutione actoris quod preſumaf interueniſſe qñ conſtat vniuerſitatem fuiſſe de mandato ſuperioris congregatam.

Curatoꝛ datus bonis abſentis debet dari a iudice a creditoribꝫ datur bonis quando aliquis ceſſit bonis.

1 **Actor.** In hac.l.iuriſcõſulꝰ facit mẽtionem de quatuoꝛ perſonis quarũ prima tenetur cauere de rato tres nõ. ¶ Op.de.l.itẽ eorũ. ſ.actoꝛ.ſ.qõ cuiuſcꝙ vniuer.ſol.ſi ꝙſtat de mãdato actoris vniuerſitatis non cauet de rato vt hic. 2 ſecus ſi non conſtat vt in ſcio. ¶ Uenio ad queſtionẽs ꝛ primo circa actorẽ tutoris:ꝛro qualiter cõſtituatur.ꝰ rñdeo debet conſtitui ſoleniter ꝛ cũ decreto.vt inſti.de cura.ſ.fi.ꝛ ita dicit hic gl.circa ꝓin.ſed.ſ.in ea.gl.circa mediũ dicit ꝙ modus cõſtituendi eſt ꝙ precedat mãdatũ tutoris ꝛ ſequaf decretũ[e] iudicis hoc eſt qõ tutoris mãdatũ interueniat.ꝛ ꝙ tutoꝛ ipſe conſtituat actoꝛẽ cũ decreto iudicis vꝫ probari in text.hic dũ dicit actoꝛ a tutoꝛe datus quaſi ipſe tutoꝛ det.hoc vꝫ ꝓbari in.l. ſolent.ſ.de tute.vbi tutoꝛ dat permittẽte iudice. Jn ſcio videf ꝙ ipſe iudeꝫ dꝫ dare ad petitionez tutoris.vt.l.ſi actoꝛ.C.de app.lꝫ gl.ibi aliter ſentiat.ꝛ.d.ſ.ſi inſti.de cur.ꝛ hoc ſentit hic gl.parua ſup verbo datus.dũ dicit.i.dari petitus q̃ſi iudeꝫ det ad petitionẽ tutoris.vtilitas eſt qꝺ vtraq; practica eſt bona.vel ꝙ tutoꝛ ipſe conſtituat actoꝛẽ ꝛ iudeꝫ interponat decretũ.vel qꝺ iudeꝫ ipſe cõſtituat ad petitionẽ tutoris.vt no.gl.in.l.neq;.C.de pcu.eo autẽ abſente non poſſet cõſtitui.vt.C.qui da.tu.poſ.l.curatoꝛem. Scõo ¶ quero vtrũ requiratur cauſa in cõſtitutione actoris:dico ꝙ ſic[f] vel cã neceſſitatis ꝓpter infirmitatẽ vel abſentiã neceſſariam:vel cã volũtaria ꝓbabilis tñ vt ꝓpter honeſtatẽ vt in muliere vel alia egregia perſona. vt.l.decreto.ſ.de admi.tu.ꝛ.d.ſ.iſti.de cura.ꝛ qõ not.in ꝑdicta.l.curatorẽ.C.q da.tu.poſ. ¶ Hoc 4 premiſſo quero vtrũ talis actoꝛ debeat cauere de rato.gl.dicit hic ꝙ qñ conſtat de mãdato tutoris tantũ ꝛ non de iudicis decreto:tunc oĩno dꝫ cauere.ita loquit hic dum dicit text.actoꝛ a tutoꝛe datus.nec aliqd dicit de decreto.Si vero de vtroq; cõſtaret tũc nõ caueret.arg.l.j.C.de.pcu.ꝛ.l.ne ſatiſdatio.ſ.eo.ti.Roſ.in libellis ſuis in titu.de act. ex ſti.rẽra.ba.dicit ꝙ actoꝛ oĩmodo dꝫ cauere ẽt ſi conſtet de decreto.ꝛ dicit ꝙ hic tenuit qdã ſuus doctoꝛ q vocaf[g] fuit Karolus. Pro hoc facit iſte text.qui dicit oĩmodo.ꝛ rõnem dicit inter actoꝛẽ ꝛ alios q hic nominanf qꝺ actoꝛ conſtituitur a non dño.alij a dño.ꝺ.Oldra.dicit idẽ ꝙ etiam ſi conſtat de mãdato ꝛ de decreto debet cauere actoꝛ rõ qz in conſtitutione actoris requiritur cauſa vt ꝺicti eſt.vnde ſi cauſa eſſet ſubreptitia decretũ eſſet f nullũ.vt.l.cũ vo.ſ.ſubuentũ.ſ.de fideicõ.liber.ꝛ l.j.ſ.hec verba.j.ne vis fiat ei.vſi adhuc eſt dubiũ de mandato an ſit validum mãdatũ actoris licet cõſtet de decreto ꝛ de mãdato:innuit ergo ꝙ ſi de cauſa conſtaret legitime qõ tunc nõ caueret.ꝛ iſta 5 ſua opi.placet mihi multũ. ¶ Quero ꝺ quoſ[g] caꝫ uet iſte actoꝛ tutoris.glo.ꝺicit ꝙ ꝺz cauere ꝙ minoꝛ ratũ habeat ꝛ ſm Rog.debet promittere certam ſummaꝫ pecunie ſi minoꝛ reſtõnem petat.vt l.iij.ſ.j.ſ.eo.tit.de hoc ſcõo ꝺic vt ꝺixi ibi.tamen de primo dubitatur ꝛ videf ꝙ non debeat cauere ꝙ pupillus ratum habeat ſed qõ ratum habebit tutoꝛ qui eũ conſtituit.l.ij.ſ.j.de cura.bo.dam.ꝓ hoc facit qz nõ ꝺicitur ipſe actoꝛ agere:imo tutoꝛ agit ꝙ actoꝛem.vt.l.j.C.de acto.a tu.ꝺã.videte ꝺubito in hoc tamẽ finaliter ꝙ modo ꝺicerẽ aꝺuertendũ aꝺ modũ cõſtituendi.nam ſiquiꝺem tutoꝛ ipſe cõſtituit cũ ꝺecreto iuꝺicis.tunc teneaf cauere rem ratã tutoꝛem habiturũ.vt ꝺicta.l.ij.ſ.j.de cura.bo.ꝺã.niſi forte eſſet ꝺubiũ ꝺe tutela.nã tũc ſicut ipſe tutoꝛ tenetur cauere.vt.l.vulgo.ſ.ꝺ aꝺmini.tuto.ita actoꝛ conſtitutus ab eo:quia tantũ ꝺurat

¶ Qualiter cõſtituatur. Uide aliquiꝺ ꝙ Bart.i.l.ſi actoꝛ.C.de app.

¶ Sequatur de cretũ. Et aꝺꝺe qõ legiſ ꝛ not.magiſtre per Bar.in.l. omnes.C.de epiſc. ꝛ cle.ſed aꝺ quem pertineat inueniꝛe actoꝛem ſeu curatoꝛez.an aꝺ minoꝛẽ an aꝺ aꝺuerſariũ:et an aꝺ iuꝺicem ſpectet illũ ꝺare aꝺulto aꝺ lites nemine peteꝛe:et quãꝺo tutoꝛ habet cũ puꝺicitias.vide ꝺe iſtis per Bal.in.l.mutus.ſ.is qui.ſ.ꝺe procura.ꝛ actoꝛa tutoꝛe cõſtitutus ꝺebet producere actoriã ꝛ tutoriã ſimul ꝛ qñ vtrũq; ſimul opp.ꝓ parte.vide Bal.ſ.de nego.geſt.in.l.liberto.ſ.quamꝙ.

Itẽ an poſſit minoꝛ aꝺ curatoꝛẽ ꝛ actoꝛẽ petenꝺum cogi ꝓ ꝺebitoꝛes vel creꝺitoꝛes viꝺe Bal.i.l.ait pretoꝛ.ſ.j.ff.ꝺe minoꝛ.vbi ꝺicit ꝙ ſic et an actoꝛ poſſet conſtitui aꝺ futura.vide Bar.in.l. cui eoꝛuꝫ.ſ.ſeꝺ ſita.ff.qõ cuiuſcꝙ vni.no.ꝛ ibi bart. in.iij.colũ.intelligit ꝑdicta ꝙ aut eſt ꝺatus ab vniuerſitate ꝛ põt qz intelligiꝫ actoꝛ.i. ſyꝺicus.aut eſt ꝺatus a priuato. ꝛ nõ poterit ſi autem ꝺatur aꝺ cauſas ſimpliciter intelligiꝫ aꝺ preſentes.

¶ Dico ꝙ ſic. Cõtrariũ ꝺicit Bar. in.l.neq; tutoꝛes. C.de procur.ꝛ ibi ꝺicit ꝙ cauſa nõ eſt neceſſaria.

Aud. Pomate.

g ¶ Quero de quo. Et aꝺꝺe qõ not. Barto.in.l. ſolet. ff.de tute.

a ¶ Sint obligata.an bona actoris ſint obligata pupillo vel aꝺminiſtratoꝛi viꝺe Bal.in.l.ꝓperanꝺum.ſ.ſi.C.ꝺe iuꝺi.

b ¶ Uenio aꝺ actoꝛẽ.Qualiter iſtruaf actoꝛ vniuerſitatis.viꝺe ꝺo.Abb. in.c.j.ꝺe ſyꝺi.vbi alleganꝺo Bar.hic ꝛ in.l.ij.C.ꝺe ꝺecu.li.ij.ꝛ viꝺe Jo. ꝺe imo.in.c.ſi.ꝺe procu.Bal.in.l.j.C.ꝺe ſer.rei.And.barba.

c ¶ Primo quero qualiter cõſtituaf actoꝛ ciuitatis.viꝺe Bal.per illum tex.in.l.omnes.in ſi.pẽin.C.ꝺe epi.ꝛ cle.et viꝺe Bal.in l.neq;.C.ꝺe pcur. aꝺ ſi.et ꝺe B an regraf ꝺecretũ viꝺe p Bal.in.l.j.C.ꝺe ſer.reipu.ma.ꝛ ꝺicit Bal.in.l.ſi cautiones.i.iij.col.C. q accu.nõ poſ.ꝙ vbi ſit ſyꝺicꝰ ali a cuiꝰ collegij pſonarũ nõ requiriꝫ autoritas iuꝺicis: qz eſt mãꝺatũ priuatũ nõ publicuꝫ ſecus i ſyꝺico ciuitatẽ vel caſtri qz eſt publicꝰ. Aꝺꝺe ꝺe Bar.ꝛ Jmo.i.l.j.c ſ.ſinaũt collegiũ. ꝓ illum tex.aꝺ tre bel.ꝛ Jmo.i.c.petitio.in gl.ꝺe pcura.ꝛ Bal.refert in ꝺ.l.nulli.i pe.col. Jmo.in.c.ſi.ꝺe procur.ꝛ Bar.i.l.ij.C. ꝺe largitio.lib.x.

d ¶ Rei ꝓpzie. Itẽ ꝺe rebꝰ que ſeruãꝺo ſeruari nõ pñt ſm Bal.i.ꝺ.l.nulli.ꝛ Jmo.in.l.j.in ſ.ſinautem colleꝛiũ aꝺ trebel.

e ¶ Excõicatꝰ.vtꝛ ſi ſupioꝛ eſt excõicatus poſſit ꝺecreꝺ tũ interponere et vtrũ habeat vocẽ in numero ꝺecurionũ.viꝺe Jnn. in.c.nulli.ꝺe elec. ꝛ in.ꝺ.c.ſuſciſti. ꝺe pcu.ꝛ reaſſumpſit Bald.in.l.itẽ. ſ.ſi actoꝛ.ſ.qõ cu iuſcꝙ vni.ꝛ notat Bar.in.l.oẽs populi.circa fi.j.qõ. ꝓn.ꝺe iuſti.ꝛ iur.

f ¶ Tutoꝛ ſolus.ſi pupillus ꝛſtituat ꝓcuratoꝛẽ cũ autoto.tuto.an ſolus tutoꝛ poſſit ꝓcuratoꝛẽ reuocare. aꝺꝺe qõ no.Bar. in.ꝺ.l.ꝓ epiſtolaz. ꝛ Bar.i.ꝺ.l.neq;. aꝺꝺe Jnnoc.in.c. bone.in gl.tenere ꝺe poſtu.p̃ela.vbi ponit an ꝓcu.cõſtitu.a capꝺo poſſet reuocari ꝓ ſingulos ꝺe quo etiã per Bal.in.l.ij.in.gviij.q.C.ꝺe ſerui.

5 ¶ Preſumit ꝺecretũ. Utrũ ꝺecretũ preſumaf interceſſiſſe.aꝺꝺe tñ qõ Bal.in.ꝺ.l.nõ aliter.ꝺ aꝺop.ꝺicit no.ꝙ vbi ꝺecretũ qõ eſt neceſſariũ aꝺ cõfirmationẽ actus reperitur interpoſitus ſemp preſumit ꝙ cognitio ꝛ ordo iuris p̃eceſſerit niſi cõtrarium ꝓbetur in ꝺecreto foꝛi contẽtioſi. vt no.in.l.j.C.ꝺe ſi.inſtru.ꝛ iure baſte ſiſ.li.ꝓ.Et viꝺe ꝺoc.in.ꝺ.c.cũ ꝺilectus.ꝺe cõſue.ꝛ qõ no.Bar.in.l.j.C.ꝺe edẽ.ꝛ ꝺicit Bal.i.l.preſes.C.qũo ꝛ qñ iuꝺex.ꝙ ꝺecretũ preſumitur ſoleniter cũ cauſe cognitione interpoſitũ.alle.hic no.ꝛ an ꝺecretũ preſumaf interpoſitũ ex iuſtis cauſis.viꝺe Bal.in.l.ſi.C.ꝺe preꝺi.mino.ꝛ qõ ibi ꝺixi.Et aꝺꝺe Bal.in.l.quecũq;.ſ. ſi.ꝺe publi.Aꝺꝺe que poſui in.l.ſciẽꝺũ.j.ꝺe verbo.obli.

b ¶ Conſenſu capituli. Fꝺe.ꝺe ſenis in cõſi.ccviij.ꝛ Lõpoſtel.in.c.cum ꝺilectus.ꝺe ꝛſue. tenet illam gl.ꝺicit tũ hic Lõpoſt. ꝓcꝺere ſi partes referãt.q.an conſenſus interueneꝛit:alꝰ ſecꝰ Jnno. et Egiꝺius quos viꝺek ſeq Jo.an. ꝺicũ ꝙ aut fit Jꝺictio añ iueſtitura.ꝛ nõ preſumit cõſenſus aut poſt ꝛ preſumit vt in.l.j. cũ ibi no.C.ꝺ fiꝺe iſtru.et iure baſte ſiſ.li.ꝙ. niſi Jnium pbetur.iꝺẽ ꝺicit qñ opp.ſ ꝓ curatoꝛe ꝛſtituꝰ ab abbate:ꝙ añ ſniam nõ preſumit cõſenſus:ſecꝰ poſt ꝺo.Anto.ibi etiã ꝺicit qõ ſi in inſtrumento cõtineꝛ qõ interueniꝛ conſenſus.ꝛ tunc preſumit l.j.cũ ibi no.C.ꝺe fiꝺe inſtru.et iure baſte ſiſ.ꝛ vꝰ tex.i c.tertio loco.ꝺe ꝓba.ſi vero in inſtrũmẽto nihil ꝛineꝛ et nihil opponiꝫ tũc preſumit conſenſus ſm qõ ꝺicit Lõpoſ.ſi vero negaf tũc aut Jꝺ ar.c.cũ veniſſent. ꝺe inſtit.ſed ſi ſtat tãꝙ actoꝛ nõ preſumit niſi poſſeſſio ſit ãtiqua.facit.c. illud.ꝺe preſum. in alijs autez actibꝰ ꝺicit ꝙ nõ preſumit cõſenſus niſi forte factũ ſit anti quũ.iugta no.per Jnno.in.c.inno tuit.ꝺe eo qui furti.oꝛ.ſuſce. Lõtra tamen iſtã ꝺiſtinctionẽ multum facit text.in.c.j.ꝛ.ij. ꝺe his que fi.a p̃ela.vbi expreſſe ſubſcriptio requiriꝫ. Itẽ text.in.c.j.ꝺe re.eccle.non alie.in.vj.vbi tractatus nõ preſumitur ſm qõ ꝺicunt ꝺoc. antiqui ibi ſi moꝺo cõtraꝺicant illi ꝺe capitulo ꝺebito tempoꝛe.vt in.c. ij.eo.ti.Si vero contraꝺicaf ab extraneo tunc ſecus.ſeꝺ Abb.in.ꝺ.c.ea noſcif.aliter ꝺigit ꝺeo aꝺ hoc viꝺe omnino Abb.ſicu.in.ꝺ.c.ea noſcif. ꝛ aꝺ materiã viꝺe qõ no.Bar.in aut.ſi quis in aliquo.C.ꝺe eꝺen.ꝛ viꝺe Ludo.in.ꝺ.l.ſciẽꝺum.ꝺe verbo.obli.in.iiij.charta.

i ¶ Probatio. Quiꝺ ſi lite incepiſti abſq; mãꝺato.ꝺeinꝺe lite penꝺente

1 ¶ Determinaui. a Aꝺ hãc q̃ſtionem viꝺe Bal.in.l.j.C. vbi in rez actio.ꝛ poſt Bal.ibi que ꝺigit Bar.in.ꝺ.l. vẽꝺitoꝛ.per Bal. in.l. emptoꝛi.C.ꝺ euic. Pet.ꝺe anc. in.c.ſignificaſti.ꝺ fo.cõpe.an autez clericꝰ ꝺefenꝺens actoꝛez poſſit ꝺeclinare foꝛum.gl. ponit.vi.q.j.c.clericum. Spe.in tit. ꝺ primo ꝺecreto. ſ.reſtãt.ver. quiꝺ ſi ꝺñs.ꝛ Builꝺ.ꝺe cug.in.ꝺ.l.cũ clericus.C.ꝺe epiſc.ꝛ cleri. Aꝺꝺe qꝺ ꝺicit Bal.i.l.ſi q̃.ſ. ꝺ his qui ſunt ſui vel alie.iur.qꝺ pa ter in casibus in qbus ex ꝺicto filij poteſt ꝺãnum pati poterit impune ꝺeclinare foꝛũ licet filius forte clericus hoc nõ poſſet ꝺe quo peunꝺem in.l. reos.C. ꝺe accu.ꝛ Bar.in l.pe.ſ.aꝺ crimen. ꝺe publi. iuꝺi. in vj.col.ꝛ aꝺ Bart. hic.viꝺe Builꝺ.ꝺe cu.i auf.clericus. C.ꝺe epiſc.ꝛ cleri.ꝛ gl.x.q.j.c. clericũ.

b ¶ Exceptio doli. Sed hoc nõ viꝺek verum per not.ꝙ Bald. in.l. ij.C. ſi aꝺuer.ſolu.

c ¶ Oppo.ꝙ. Uiõ in.l.inſtituraꝺuz ꝙ ex cõnẽtione.cum ꝺuabus ſeq.in gl. mag.aꝺ fi.ꝺe iur.

dedi tibi mandatū: an videar ratū habere ante gesta. tex. est cū gl. q̄ sic. in. l. iul. ff. q̄ satisfda. cog. ⁊ ibi vide. adde qd si mandato reuocato patiar pcuratore agere: an videar de nouo ipm cōstituisse. vide Ro. ⁊si. lxxvj.

a ¶ Tu dic sic. Quando cōmittatur stipulatio rem ratā haberi. vide gl. sing. ⁊ ibi Bar. in. l. id quod pauperibus. C. de epi. ⁊ cleri.

b ¶ Est approbare istis adde q̄ dixi post bar. i. l. j. de pcur. fm Jnn. ⁊ no. et Bal. in. l. si tutor. C. in q. cau. in integ. resti. non est necesse istis adō l. ne ī arbitris. C. de arbit. et qō ibi no. bal. post Bar. ista limita nota. per. l. si filj. et ibi bal. i fi. C. de here. et ista ſequtur dñs Abb. in. c. nōne. ō presum. ad fi. istis adō no. p Jo. an. i c. j. ad fi. de despō. impube. li. vj.

c ¶ Est ip̄obare. Et qd si qs pdu cit scripturā q̄ dicit me obligatum ego nihil Jō ipam ⁊ oppono an videar approbare. Jaco. de are. dicebat q̄sic. vt refert bal. i. l. fi. C. si cer. pe. ſ Bal. ibi vī tenere Jtiū. ⁊ vide Bal. i l. si ex cautione. in iiij. q. qō no. bene. C. de nō nu. pecu. Andre. Poma.

d ¶ Et tūc. concor. l. titj. ff. de pig. et vide Matthe. no tabili. xxij. in. iij. char. ⁊ pano. ⁊si. vij. in vlti. col. in j. dubio. volu. ij. ⁊ Feli. in. c. cuꝫ. Ad. Ferra. col. xvj. in ver. fallit. iij. de cōsti. ⁊ Allegā. consi. clxvij. col. pe. vol. ij. ⁊ cepo. cau. ſua 1 xxv. char. iij.

e ¶ Est approbare. Cautela tñ est 2 ī ꝫ casu Matthe. de mathe. in. xxi. 3 no. q̄ lr̄e ꝑsentent cotā testib⁹ q̄ sciāt tenorē lr̄arū ⁊ testes ibi stēt donec ille apparuerit: 5 nihil tñ allegat.

f ¶ Quibus reis. Qualr in iure intelligant duo rei. adde gl. ⁊ ibi bar. 6 in. d. l. si duo. ī pn. si qs cau. ⁊ hic est signādus casus ⁊ notādus fm Ange. Et adde q̄ no. Ang. i. l. si expressum. ff. de appel.

g ¶ Verbū peti. No. ad. q. positam per Bal. in. l. j. in prin. C. de lit. cōtest. ⁊ ibi de verbo populare. vide Bar. in. l. eū. ⁊ i. l. siue libertus. ff. de in repa. Bal. in aut. habita. ad fi. reprobat opi. Bar. ⁊ dicit q̄ aut verbū petere ꝓfertur respectu obligationis: ⁊ tūc habet locū lex si decē. aut respectu iudicij: ⁊ tūc habet locū ista lex. ⁊ dicit Bal. no. in. l. ab eo. C. q̄o ⁊ qsi in. in. ij. col. q̄ qsi verbū petere apponit in ꝓparatoriis vel ammonitoriis nō requirit lit. cōte. ⁊ ideo si ꝑmittis mihi vbicūq̄ fuerit petitū nō requirit lit. cōte. de verbo postulare. per Bal. in. l. si. in. ſ. illud. in prin. de tēpo. appel. ⁊ Bal. dicit etiā i. l. si. in vlti. col. C. de bo. auto. iu. pos. q̄ qsi vbū petere ordinatur ad interlocutoriā itelligit̄ plibellū vbi vero ad diffinitiuā regrit lit. cōtesta. Adde Bar. in. l. titia. de condi. ⁊ demon. ⁊ dicit Sali. in. l. si qs maior. de trāſac. respōdēs solutioni Bar. q̄ vbū petere semp vī referri ad creditorē ideo dicit q̄ si verbū petere negatiue, pferī hz locuz ad. l. si decē cū distinctione. ō q̄ bi p eū. et ō instāter petere ille q cū ali qua ꝑtinuitate petit ꝑm Bal. i. l. eos. ſ. aplos. C. ō app. v. q̄ hoc ⁊c.

7 Maritus si legat vxori multa si dotē non repetierit si ipsa recepit dotem ab herede sponte soluēte ⁊ sciente q̄ conditio videatur defecta.

8 Promittens soluere certam quātitatē ⁊ iurans si compensat totum non incidit in falsum.

9 Excōicatus nō potest cōpensationem opponere.

Julianus.

Opplius nō peti. Jsta est valde solēnis. l. ⁊ est multū singularis. no. tex. ibi. boc eñ nō petit ⁊c. Et breuiter. h. d. petitio cū cōtestatione solutiōis receptio ⁊ cōpēsatio stipulationē amplius nō petī cōmittere faciūt. sec⁹ si neutrū eorū interuenit. h. d. ¶ Opp. q̄ sine ꝫtestatione ⁊ solutione hec stipulatio cōmittat. vt. ff. e. l. pcurator. in fi. ⁊. l. quo enim. ſ. j. ⁊. ſ. fi. ff. e. ti. Sol. aliud ī stipulatione rē ratā habe. que citius cōmittitur vt in contrarijs. aliud ī hac stipulatione que cōmittitur tardius. Nec ob. ff. l. pri. vbi equiparantur iste stipulationes: q̄ quo ad aliud ibi loquit. ¶ Opp. q̄ verbū peti verificaē ꝑ simplicē petitionē factaz extra iudiciū. vt. l. si decē cū petiero. ff. de ꝓbo. ob. Sol. dicit gl. aliud ibi: ⁊ aliud hic. Et hoc ꝑ non baberes intellectū quare dico sic. q̄ verbū petis refert ad eū cui ex petitione debet acgrī: ⁊ tunc verificat ex simplici petitione extra iudicium. vt in. l. contraria. q̄ refert ad eū qui ex petitione dō obligari. ⁊ tūc requirit lit. contest. ⁊ aliter nō verificat nisi ex lit. contesta. vel ex aliquo actu ⁊ ex his que hic ponunt. Jtē oppo. ff. de in ius vo. l. Quis. sol. ibi libertus tenet̄ in ius non vocare. vnde ex simplici citatione pena cōmittitur. hic autez tenebat nō petere. ⁊ sic illa. l. Quis. quā gl. allegat vere nō debet assignari ꝑ contraria. ¶ Jtem oppo. C. de trāſac. l. si quis maior. gl. dicit solu. vt ibi. nam ibi fuit ꝑmissum nō cōuenire quo casu stipulatio cōmittit quocūq̄ modo veniat contra. hic autē fuit ꝑmissum amplius nō peti. ¶ Jtē oppo. cōtra de solu. l. cū mihi decem. ff. j. ⁊. ſ. fi. gl. nō soluit. dicit Dy. q̄ ibi ignorans factū falsi. pcuratoris fuerat lit. cōtest. hic sciens. ita dicit Dy. quod no. q̄ fm hoc totū hoc qō dicit in hac. l. intelligit̄ in sciente qō satis placet. vel dic quātum ad cōtrarium qō ibi non agit̄ de stipulatione cōmittenda: quia nō fuit ibi ꝑmissum amplius nō peti sed agitur ibi de debitore nō liberando. ¶ Jtē oppo. de. l. papianus. ff. meminisse. ff. ō ioffi. testa. ⁊ de bo. lib. l. in seruitute. ff. petisse. ⁊. l. qui cum maior. ff. accusasse. ⁊. C. de his qui. vt indi. l. alia. in quib⁹ videt q̄ reprobat vt quis persistat vsq̄ ad fniaz ad hoc vt incidat in penā. gl. nō fol. Dy. dicit ¶ ille leges hūt locū in penis legalib⁹. hic autē in penis cōuētionalibus. ⁊ mitius agitur⁹ cū. l. q̄ cum boie. vt. l. celsus. ff. de arbi. ita etiā dicebat domi. Old. Quidā doc. vepzehendūt hanc. imo dicunt q̄ durius agit̄ cuz. l. q̄ cum homine. vt. l. si libertus. ff. de iurepa. nec obst. l. celsus. q̄ mitius agitur cū. l. q̄ cū boie ministro. l. nā ibi loquitur de iudice vel de arbitro qui est minister. l. ⁊ ideo cū eo agit̄ durius: q̄ qñ ipse offendit. offendit. l. ⁊ homo. sec⁹ in boie simplici. ita refert Ly. i. l. si quis maior. C. de trāſac. ⁊. l. in criminali. C. de iurisdi. om. in. Jstud dictū nō placet. nam arbiter nō est minister. l. fm tpa digestorū cū ex eius sniā nō oziret actio: neq̄ exceptio. nec ob. l. si libertus. q̄ debes scire q̄ ēst q̄daz pena q̄ respicit annullationē ipsius actus: ⁊ in hoc durius agit̄ cū. l. q̄ cū boie. quia. l. potest facili⁹ annullare q̄ dispositio boīs. vt. d. l. si liber⁹ i tus. ⁊ qō not. in. l. ea lege. C. de cōdi. ob cau. quedā

Julianus.

Opp. de. l. dispensatorē. in. ff. ff. de sol. Sol. ibi quo ad actionē non pōt baberi ratū qō semel reprobaui hic quo ad exceptionē sic. qō plene dic vt ibi dixi.

Si cōmissa.

Oppo. imo videt beatur ratio lucri. vt. l. si sterilis. ff. si per venditorem. ff. de act. emp. Sol. ibi petit interesse propter non factum hic propter malefactū. male enim fecit agere tanq̄ procurator cum non esset ita no. fm Bail. de cug. ibi.

Si quis vni.

Hic habes q̄ equiparat stipulatio rē ratā haberi ⁊ amplius non peti quo ad ea que hic dicūtur quo ad alia: tñ differunt vt videbitis. ff. l. pri. ¶ Scōo habes hic qualiter accipit̄ quasi ꝑ totuz corpus iuris: vbi ōr de duob⁹ reis ⁊ si sunt socij. nā intelligit̄ in hoc textu qō sufficit si sunt socij eiusdē obligationis. ⁊ qō omne cōmodum ⁊ incōmodum quod contingit ex obligatione sit cōmune vt hic.

¶ Verbum peti quando verificetur per simplicem petitionem: ⁊ quando requirat litis contestationem.

An mitius agatur cum. l. q̄ cum homine.

Arbiter de iure. ff. non est minister. l.

Promittens non contrauenire vel controuersiā non mouere quoquo modo cōtraueniat vel controuersia fiat stipulatio cōmittitur.

Promittens nō petere vt stipulatio cōmittatur quid queratur.

Qui tenetur qōnem nō mouere si ex dispositione l. intelligit̄ per litis ꝫtestationem si ex dispositione hominis etiam ante litis contesta.

Verbum questio quandoq̄ ꝓ propositione dubitabili: quandoq̄ ꝓ toztura accipitur.

Promittens in ius non vocare per solā citationem contrauenit. Adde Maria. soci. in. c. significantibus. in prin. de libel. obla.

Promittens habere licere conuenit per solā cōtrouersie motionem.

in. c. cōstitutus. de cōcef. preben. ꝑ quo. c. vt nostrū. de appel. ⁊. c. si olim. ⁊. c. si capitulo. de ꝓcef. prebē. lib. vj. ⁊ gl. in. c. si eo tpe. de elec. lib. vj. ⁊ ita per predicta tenet Abb. limitando Bar. hic in. c. dilectus. de preben.

a ¶ Nō mouere. qñ qs promittit cōtrouersiā non mouere. adde. l. lucius. ſ. tres heredes. ad treb. ⁊ ibi Bar. ⁊ l. l. j. C. si aduer. vē. ⁊ qd ipz ortet. vide bar. i. l. cū postea. C. ō pac. ⁊ adde. l. j. ⁊ ibi Bald. C. de testi. ⁊ in. l. j. in pn. C. de presceri. lon. tempo. ⁊ do. Ant. in. c. si diligēti. de fo. cōpe. ⁊ ꝑ Bal. i l. causas. de transac. ⁊ vide i se. apostil. vt plene per Sali. i. l. q̄ fidē. de ꝛ transac. ⁊ Bar. in d. l. j. adde et vide late per Allegā. in cōsi. clxxvij. col. j. in. v. volu.

b ¶ C. de euic. Et ē gl. in. l. j. ſ. si vero. a per illuz tex. ff. de libe. exhiben.

c ¶ Nōne nō mouere. adde Bar. i l. i. C. de prescrip. b lon. tēp. ⁊ ibi etiā 4 de grimonia plene vide ꝑ Sali. in d. l. si qs maior. et ibi de eo q̄ pmisit § sē nō moturū qō. c nem vel imbriga turū vide Bal. in l. non solū. ff. si status. ff. de ꝓcura. ⁊ no. q̄ si ꝑmittis qōnem vel cōtro- d nersiā nō mouere e semp poterit pete re oīa que veniūt ex natura Jctus. vt in. l. qro. ff. iter 6 locatorez. ff. loca. Adde Bal. in. l. j. in vlti. colū. C. de vsufruc. ⁊ qd si pmisit nō turbare. dic q̄ cōtrauenit etiā cōtra resistēdo. vt no. in. l. extat. ff. qō me. cau. ⁊ no. Bal. in. l. j. C. de testi. qd autē si promisit firmū vel ratum habere. vide fing. Bar. in. d. l. id qō pauperibus. C. ō epi. ⁊ cle. ⁊ qd si pmisit molestiā non inferre. vide Bal. in. l. j. C. de nundi. ⁊ in. l. j. in. vj. col. C. de his q̄ pe. no. ⁊ in. l. j. C. de vsur. ⁊ Pau. de ca. in ꝓposito huius qōnis in consi. cxc. ⁊ Jmo. in. l. lucius. ſ. tres heredes. ff. ad trebel. ⁊ qd si pmitto nō agere. vide Bal. in. l. si qs maior. ff. de transac. ⁊ do. Anto. in c. si diligenti. de fo. cōpe. quē oino videas Ly. ⁊ Frā. tig. in. d. l. si qs maior. ⁊ q̄ ibi scripsi remissiue. qd autē si pmisi defendere de iure ⁊ de facto. vide Bal. in. l. stipulatio ista. in prin. de ꝛ bo. obli. Et adde q̄ si qs pmittit nō cōtrauenire cōmittit stipulatio etiam si excipiat vt est gl. in termi nis in. l. q bona. ſ. cū inter. ⁊ ibi no. de dam. infec. Bar. in. l. si vnus. ſ. pactus. in. v. col. ff. de pac. in. c. cōstitutus. de rescrip.

¶ Und. Pomate. d ¶ Si proferī ⁊c. vide Rapha. cu. consi. cxvij. ꝛsi. lj. ⁊ lx. ⁊ Alex. ꝛsi. xj. in. iij. dub. col. ij. vol. j. ⁊ de istis verbis qōnē ⁊ cōtrouersiā vide tex. in. l. si tibi. C. de lib. cau. ⁊ in. l. si cui necessitas. ff. e. de lib. cau. ⁊ ad hoc etiā vide Barba. ꝛsi. cij. col. vij. volu. j. vbi ponit de ꝛbo molestia ꝛdicere cōuenire ⁊ defendere. ⁊ Allegā. ꝛsi. cxxxviij. colū. vj. volu. j. ⁊ pulchre Feli. i. c. cām que. col. xij. ⁊ seq. de rescri. ⁊ Panor. ꝛsi. xlij. col. ij. vol. j. ⁊ in. c. in nostra. in. iiij. no. de rescri. ⁊ Alex. cōsi. lij. vol. ij. vbi ponit de ꝛbo molestia ⁊ cōtrouersia. ⁊ Panor. in. c. j. de appella. vbi ponit de ꝛbo q̄rimonia. ⁊ in. c. sepe. eo. ti. vbi ponit de verbo lis. ⁊ in. ij. col. ⁊ vlti. no. ⁊ Feli. in. c. in pītia. col. ij. de pba. vbi ponit de ꝛbo molestia. i. ij. col. in vlti. no. ⁊ Alex. ꝛsi. clj. col. ij. volu. ij. ⁊ Alex. ꝛsi. clxij. eo. volu. ij. col. ij. ⁊ Panor. ⁊ q̄ ibi addidi in. c. q̄relā. col. ij. de iureiur. ⁊ ibi Feli. i. iij. col. vbi ponit de ꝛbo q̄rela. ⁊ Alex. ꝛsi. xxxiij. vol. j. vbi ponit an ꝑ solā suppli cationē vel citationē dicatur quis ſuenire. ⁊ Feli. in. c. j. in fi. de appel. ⁊ Alex. ꝛsi. ix. col. ij. vol. iij. vbi loquit̄ ꝑ statutū ꝑhibens moueri qōnem intelligit̄ tam ex cipiendo q̄ agendo. ⁊ vide etiam ipm consi. lxxxij. vol. iij. col. iij. vbi sentit̄ secus esse si statutū loqueret̄ ꝑ verbū peto ⁊ Parid. in tracta. de syndi. cbar. xij. col. iiij. in ver. in. c. quidā. vbi ponit de ꝛbo molestia. ⁊ Ro. cōs. cccc xij. vbi ponit de verbo questio.

e ¶ Ab boie. vide de his verbis ⁊ ꝓplurimis similib⁹ ꝑ Ly. Bal. ⁊ Sali. in. l. si qs maior. C. de trāſac. ⁊ ibi ꝓplurimas remissiones dedi.

f ¶ Adotionē. qd si pmitto non agere. vide glo. in. l. si postea. ff. de pecu. ⁊ in. c. si diligenti. de testi. qñq̄ quis promittit ī ius nō vocare: tūc cōmittit̄ per solā citationē. vt. l. Quis. ff. de in ius vo. qñ pmittit habere licere: tunc etiam cōmittit̄ per solā controuersie motionem. f vt. l. stipulatio ista. ſ. j. de ꝛb. ob. ⁊ hoc no. in fi. glo. Unde intelligas q̄ notarij non sine cā apponūt in instrumentis ⁊ pmisit non mouere qōnem litem ⁊ cōtrouersiā ⁊c. ¶ Venio ad vī. si vero soluta ⁊c. dz hic q̄ ꝑ solutionē factā extra iudiciū cōmittitur hec stipulatio. ꝫtra per actū factū volenti nō incidit qs in penā. vt. l. Quis. i fi. ff. de in ius voc. ⁊ de reg. iur. c. sciēti. li. vi. vnde per solutionē factā volēti recipere a volēte videt nō cōmitti pena. Preterea tut⁹ exceptione perēptoria ⁊ fauorabili soluēs sciēter videt donare. vt. l. j. ff. de 2di. inde. l. qui exceptionē. e. ti. ⁊. l. si qs deleg aucrit. ff. de noua. vñ iste cui g erat facta. pmissio amplī⁹ nō peti erat tutus exceptione. merito soluēs sciēter videt donare nec ad penā pōt agere: ſz hic ōr 3ium: ergo male soluit. ad vtrūq̄ dico qō hoc dz intelligi in eo qui solue b bat ignorāter ꝑ apparet ex cōtinuatione ꝑceden tis. l. ad cui⁹ declarationē facta ē bec. l. nā ibi fuit fcm pactū ampli⁹ nō peti vni ex duob⁹ reis ⁊ ab alio petit: ita hic intelligo q̄ ab alio ignoāte sol nebat: sec⁹ si a sciēte p rōnes predictas. ¶ Queros p declaratione⁹ marit⁹ leguit vxori multa 7 g si dotē non repetierit: mō ipsa recepit dotē ab he b rede sponte soluente ⁊ sciēte vtrū ista vxor videat dotē recepisse ⁊ repetijsse. ⁊ ꝓpter hunc tex. Jn 3tiū facit qō mō dixi: q̄ solutū est a sciēte sed nō obst. q̄ qō. ff. dixi hz locū in eo cui est factū pactū ampli⁹ nō petī ex quo ipse eo acgrīt exceptio: sed hic non peti venit in cōditione: ex quo soluenti nulla exceptio querebat ꝫ adhuc soluere tenebat imo est qd im putet mulieri cui debuit denūtiare se paratū libe rare bre de acceptilatione vel cauere de nō petēdo vt. l. mulieri. in pn. ff. de cōdi. insti. ⁊. l. mutiane. ff. de cōdi. ⁊ demō. ¶ Venio ad ꝑ. nā ⁊ si qs. hic habes q̄ ille q cōpensat videt̄ soluere. Jtē ille q cō- 8 pensat videt petere. ¶ Juxta primū qro aliqs i pmisit tibi soluere certā quātitatē ⁊ hic iurauit k nūc cōpēsat totū: nunqd ꝑ boc liberat a ꝑiurio. k

q. mulier alteri cessit actionē de dote. an dicat exegisse ⁊ icidat in penā. ⁊ cōcludit q̄ nō. vt in. l. debitor. ⁊ in. l. verbū exacte. de ꝛbo. signifi. adde qō Pau. de ca. nō placet opi. Ang. sed dicit esse distinguendū. aut precessit petitio vxoris etiā extraiudicialis ⁊ tūc si heredes sponte soluunt vxori perdit legatū per istū text. ita intellectum aut non precessit petitio vxoris sed oblatio heredū: ⁊ tūc secure poterit repetere etiā si nō fuerit ꝓtestata: ⁊ etiā si non obtulit se heredes liberaturā non perdit legatū. ⁊ ita dicit cōsuluisse Florentie. de quo eius consi. cclxiij.

¶ Andre. Poma. i ¶ Venio ad versi. nā ⁊ si qs. Et hic iurauit. ⁊ ad hoc vide Ro. in. l. cū qui. ff. j. ff. de iureiur. ⁊ do. Alex. ꝛsi. clvij. incip. viso the mate. in vlti. col. ⁊ vide Matthe. no. suo. liiij. in char. g. als ꝛsi. d. Alex. est. xij. in. ij. volu. ⁊ in. c. veniens. Feli. in. iij. no. de testi. ⁊ aliqd ꝑ Barba. cōsi. iij. col. ix. in fi. in. iij. dub. volu. ij. ⁊ Panor. in. c. ad nostrā. col. iiij. de iureiurā. ⁊ in. c. cū dilectus. col. viij. de ordi. cog. ⁊ Are. ꝛsi. c. ⁊ Alex. xcj. col. ij. vol. ij. vbi reprobat Bal. ⁊ Feli. i. d. c. ad nostrā. col. iiij. ⁊ seq. ⁊ vide Ang. in. l. si debitor. ⁊ qō ibi posui. ff. qui pot. in pig. ba. ⁊ multa de exceptione cōpensationis vide ꝑ Feli. in. c. suborta. col. j. ⁊ ij. de re iudi.

k ¶ Liberatur a periurio. Utrum iurans soluere si cōpensat liberetur a periurio. Adde qō hic etiam allegā tex. in. c. ex parte. el. ij. de cleri. non resid. vbi ficte residens non ōr periurus. adde Jmo. post Bar. in. l. iul. la. j. de cōdi. ⁊ demon. ꝑ boc facit q̄ virtute ⁊ arameti agit ⁊ nō ob. exceptio dolo facis. c. debitores. ⁊ ibi doc. de iureiurā. Bal. in aut. ei q. in fi. in pe. col. C. de bo. auto. iudi. pos. sed certe contra Bar. videt tex. in. c. ad nostrā. ⁊ ibi doc. el. ij. de iureiurā. ꝑ quo facit q̄ dicimus q̄ si aliqd face re tenemur ex iuramēto possimus precise cōpelli: nec liberamur soluē do interesse vt scripsi post Bar. in. l. pecuniā. ff. de condi. ob cau. ⁊ ad id qō ponit hic Bar. vide moder. in. l. si. j. q. ap. non licet. in. q. an statutum pmittit opponi exceptionē solutionis. an possit opponi exceptio acceptilationis. sed Jo. fa. in. ſ. in bonefidei. isti. de accu. videt tenere exp̄sse opi. Bar. q̄ nō incurrat periurij nec excōicationes quo ad pene com-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

missionem enitã-
dam sit compẽsa-
tio ipo iure absq
eo qõ opponat.
vt in l.si ambo.de
compẽsa. sicut in
debito pfurarus.
vt in l.cum autẽ.
C. de compensa.
not.in.l.si quis.c.
tit.quia vbi nulla
petitio ibi nulla
mora.l.lecta.in fi.
si certũ peta.adde
circa hoc vnũ qõ
habes in l.iiij.§. a
soluisse.C.de re iu b
di.adde an excõi-
catus possit com
pensare. Fede. de
senis consi.cxcij. ẽ
cxvj.

Andre.Poma.
a ¶Circa scõm.an
excõicatus possit
&c. vide Alex. cõsi.
cxij. vol.ij.col.pe.ẽ
q compẽsans di-
catur petere vide
Alexã. cõsi.cxiij.
in pnin.vol.iiij.vi
de tñ Bal.in.d.c.
cũ inter.vide que
posui in.l.si.C.de
eden.et vide Feli.
in.c.cum inter.r. l
col.xj.in fi.ẽ vide
Ro.cõsilio.lxxvj.
col.ij. et Lapam
consi.xix.col.fi.

b ¶Quero. Adde
Bal.in.l.cum pa- l
pi.C.de sen.in fin.
sed Bart.contra-
rium tenet in.l.ij.
de excep.et Bal.i
d.l.quoniam Ale
xandrũ.in pnic.
vlti.colum.ẽ vide
Pau.de cast.bic.
ẽ in cõsilio.lxiij.
vbi parificat age
re ẽ compensare.
¶Adde q compẽ-
satio nõ sit p-
prie exceptio. ro.
consi.lxxvi. Et ad
Bal.hic adde ale c
gand.in consi.xij.
col. penul.v. pre-
terea.in.ij.volu.

Breuiter videtur dicere q nõ. extra de iureiur.c.
ad nostrã.qz iuramentũ dz impleri in forma spe-
cifica. Ego puto cõtrariũ. nam cõditio debet im-
pleri i forma specifica sicut iuramẽtũ. vt.l.q here-
di.in pnin.ẽ.l.meuius.ff.de cõdi.ẽ demon. sed ego
video q iussus dare seu soluere implet cõditionẽ
cõpẽsando. vt.l.si peculiũ.§.i.ff.ẽ sta.libe. ergo &c.
Preterea si ego ipedior iusta de causa facere qõ
promisi nõ sunt periurus. vt.l.vlti.ff. qui satisda.
cog. sed si ego nõ soluo tibi quãdo tu debes mihi
tantũdẽ ego impedior a te: qz ideo tibi non soluo
qz tu nõ soluis mihi. vnde quasi facto tuo ipedi-
tus non debeo esse periurus. banc rationem facit
tex. in.l.iiij. circa pnin. ver. vnde querit. ff. de sta. li-
¶Circa scõm q quero excõicatus nõ põt pete-
re sed põt excipere vtrũ possit cõpensationẽ obij
cere. hic videt tex. q non: quia qui cõpensat petit.
p hoc facit. l. quoniã Alexãdrũ. C. de adulte. hoc
tenet Oldra. ẽ Jac. de are. ẽ Jnn. ẽ Ber. extra de
excep. c. cũ inter. possumus etiã dicere per banc. l.
qõ ille qui opponit cõpensationẽ debiti soluti in-
cidat in penã statuti loquentis de eo qui petit de-
bitum solutum. vt hac. l. probatur.

Jndebitum. Quero quando
pmisit procurator rem ratã dim habi
turũ ad quid possit agi cõtra eũ. Rñ. si
quidẽ transiuit tantũ tps quo dñs potuit habere
ratũ potest agi ad interesse. vt. l. pcurator. i fi. eo.
ti. ẽ l. quo ẽm. §. iul. ẽ. l. si cõmissa. ẽ hoc si est. si
vero est dubiũ tũc potest agi cõtra pcuratorẽ q
dñs ratũ habeat. ẽ tũc lit. cõtesta. sup hac stipula
tione ad interesse: ẽ poterit agi contra ipm procu
ratorẽ ad interesse. hoc modo potest ĩtelligi hic
vt dignoscaẽ quid sit faciendũ nõ q hec sit cõclu-
sio libelli sed venit cõsecutiue. nam si dñs ante lit.
cõtesta. ratum habeat ipe cõuenitur: als si nõ ha
bebit ratũ certũ est cõmissam esse stipulationẽ cõ
tra procuratorẽ: eodẽ modo potest intelligi. ff. de
act. emp. l. iul. §. si quis concludente. vbi tex. videt
ponere similem modum petendi.
¶Si dñs rem quam procurator alienauit ipe
ignoras vẽdidit an dñs possit venditionẽ procu
ratoris ratam habere ẽ ratihabitio retrotrahi.

Si procurator. Bonus. §. est. fa
cẽ eius qui cau
sam hz a me cẽsẽt factũ meũ. h. d. iste. §. ¶Dot. qõ
digi in summario. ¶Quero qd si dñs ignorans
vẽdidit ẽ post factã alienationem a pcuratore sci
uit ẽ hz ratũ: an ista ratihabitio sufficiat. gl. dicit
vñ q non. nã non dz nocere ei cui prius vẽdidit.
Jn contrariũ videt q sic cũ ratihabitio retrotra
hat. ẽ nõ allegat allqd. no. istã gl. multũ quia ista
questio est quotidiana. ẽ q ratihabitio retrotra-
hat nõ obstante actu medio. f. venditionis. videt
pbari. in. l. si qs offerẽti. §. fi. ff. de solu. ẽ l. cũ mihi
decẽ. §. j. ẽ. ij. eo. ti. ẽ ibi p Ja. de are. tangit ista. q.
Jn cõtrariũ q retro nõ trahatur. facit qõ actus
medius iteruenies impedit ratihabitionẽ trahi
retro. nã tũc dz ratũ haberi cum ille actus possit
celebrari: vt. j. eo. ti. l. bonor. ẽ de ap. reci. l. j. §. j. dz
postq̃ res erat effecta dominij alterius nõ posset
talis act9 geri p dñm in piudiciũ alteri9 ergo &c.
ẽ hoc tenebat9 do. Oldra. ẽ do. Ray. ẽ Buil. tãgit
hãc. q. in simili. in. l. aliena. i pn. ff. de pig. act. ẽ de-
terminat idẽ q ratihabitio non preiudicat ei cui
res primo erat vendita vel pignorata. vt. l. si par
tem. in fi. quẽadmo. ser. amit. ẽ. l. potior. in fi. ff. qui
po. in pig. hanc partẽ teneo ad. l. si quis offerẽti.
ẽ. l. cũ mihi decẽ. nemo rñdit sed ego respõdeo. j.
eo. l. bonorũ. dic vt ibi. ¶Querit gl. quid si dñs
vendidisset ante sniam latam inter procuratorez
ẽ eum cui vendebat. dicit glo. idem ẽ bene. nã idẽ
est dicendum quod digi. ff. prohi. q.

Am debitore. Oppo.
ff. l. cau
se. in prin. ff. de procura. vbi non potest
pro parte haberi ratũ ẽ pro parte nõ.
glo. nõ sol. dicunt quidã vbi loquit in vero pro
curatore bic in falso. vel dic nõ potest pro parte
d
ratũ haberi pcuratore inuito. vt. l. contraria. sed
eo volente ẽ ad eius cõmodum sic vt bic.
1 ¶Stipulatio que ad particulare interesse cõmittit põt sepius
cõmitti. h. d. ¶Opp. q ratũ pro parte haberi nõ
possit. vt. l. ea. §. cato. in fi. ff. de verbo. obli. glo. po
nit bic plures solu. dic vt ibi. Jtẽ opp. qõ stipula
tio semel cõmissa amplius cõmitti nõ possit. vt. l.
si duo. ff. de arbi. ẽ. l. cũ querebaf. ff. ti. j. fol. bic cõ-
mittit ad particulare interesse in cõtrario secus
2 qõ dic vt dixi in. l. si fic. ff. de verbo. obli. ¶Ulti
e mo ex hoc tex. no. q quis repetit expensas quas
facit in aduocatis. ẽ hoc put exponit aduocat. i.
aduocatis ministrat. Jtem no. qõ quis repetit id
in quo dãnificatur ex eo qõ a suis negotijs aduo
cat scõm aliã expositionem eiusdem litere.
1 ¶Procurator constitutus apud acta non de-
bet cauere.

Me satisdatio. Cautio de ra
to nõ interpo
nit cũ est certũ de mandato. secus in cau
tione iudi. sol. h. d. ratio est in promptu: qz cautio
de rato interponit ex parte agentis. vnde reo est
cautũ cũ est certũ de mandato: quoniã si est abso
lutus possidet ẽ habet exceptionẽ secus est in p
curatore ex pte rei: qz licet actor vincat adhuc tũ
actor vadit querẽdo qõ petijt. de hoc p doc. in. l. j.
C. de pcu. ẽ vide gl. in. l. nõ solum. §. q alieno. ff. de
pcu. ¶Ultimo no. q pcurator constitutus apud
acta nõ debet cauere. de hoc in. l. j. C. de satisdan.
¶Jndebitum solutum per sententiam non po
test repeti per condictionem sine causa.

Si fine. Hec lex scz ad. §. si pcu
ratori diuiditur p 9y.
in duas partes. prima loquit i pcura-
tore falso exigẽte vsq; ad. §. cum autẽ.
ibi in pcuratore vero. Jtẽ hec pma pars diuidit
in quatuor ptes. prima loquit de pcuratore falso
exigẽte idebitũ extra iudiciũ. scõa loquit de falso
pcuratore exigẽte debitũ extra iudiciũ. tertio de
pcuratore falso exigẽte indebitũ in iudicio. quar
to de pcuratore falso exigente debitũ in iudicio.
scõa ibi: q9 si pcurator. tertia ibi: q9 si pcurator p
iudicẽ. quarta ibi: q9 si debitũ. ¶Oppo. j. eo. l. cũ
aũt. sol. qõ hic dr de pcuratore intelligas scz falso
vel ad alia cõstituto ita q nõ habebat mandatũ.
sed in. §. cũ autem. loquitur de procuratore vero.
Jtẽ oppo. q cõtra procuratorẽ nunq̃ detur cõdi
ctio indebiti sed cõditio ob rẽ. vt. l. falsus. C. de fur.
Solu. intellige banc. l. fm distinctionem q̃ ponit
in. l. falsus. §. j. ff. de furtis. ẽ. l. cũ qs. §. si debitorẽ.
ff. de solu. ẽ hec no. in gl. ¶Item opp. q nouatio
nõ fiat nisi hoc exprimat. vt. l. vlti. C. nõ noua. ergo
e condictio indebiti non tollit per istã nouationẽ.
quidã fatenr contra hodie. tu dic q hec condictio
indebiti nouatur. hoc est eius natiuitas impedit.
ita etiã intelligit. l. j. post pnic. ff. de pacto. stipu. ẽ
sic de hac. l. nihil hodie corrigit. Jtẽ dr hic q agit
ex stipulatu cõtra: imo certi cõdictione ex stipula
tione. dic vt in gl. ¶Venio ad ver. qõ si pcurator
oer iudicẽ opponi. de tex. ad feipm. nã primo dicit
non agi. scõo dicit cõtra solutionẽ dicit gl. primo
loquit de rigore. scõo dicit de eqtate. sed est viden
dũ vnde descendit iste rigor. vñ ista equitas gl. di
cit rigor apparet ex rõnibus positis in tex. qz ne-
gotiũ pertinet ad dñm. ideo nõ potest ratũ habe
re: ẽ qz nõ interest stipulatoris qõ ratũ habeaf. nã
cũ sit soluta autoritate iudicis etiam dño ratũ ha
bẽte nõ posset repetere. vt. l. j. C. de qdi. ide. ¶Equi-
tas vero insurgit ex hoc: qz licet nõ habeat condi
ctionẽ indebiti cõtra dñm habentẽ ratũ. tñ habe
ret cõdictionẽ sine causa. vt. l. si fideiussor. §. oib9.
1 ff. mãda. ita dicit gl. hic: tenet Pergo ista glo. q in
debitũ solutũ p sniam possit repeti per cõdictio
nem sine causa. idẽ tenet i. d. §. oibus. ẽ in. l. j. C. de
condi.

Andre.Poma.
c ¶Et ẽ tenebat.
qõ pro isto dicto
bar. bene facit qõ
no. Angel. ẽ ibi se
quuntur oẽs in. l.
petens. ad limita
tionem gl. ibi. C.
de pac. in prin. q
lz facto declarato
rio &c. vide ibi p
eos que not. ẽ fa
cit qõ no. Pau. ff.
ca. in. l. qõ allega-
tionibus. in ver.
itẽ. per istũ tex. in
ij. col. ff. de testi. et
vide Alre. cõsilio
clxxij. col. j. vol. ij.
vide Alexã. etiã i
l. j. col. iiij. ad fi. et
seq. C. qui admit.
¶Pro parte. an
qs possit p parte
tãtum habere ra-
tum vide aliquid
per Bar. in. l. cuz
qrit. ff. de admin.
tuto. per Bart. in
l. obtuare. §. post
hoc. de offi. procõ
sul. ẽ le. vbi plene
habes per Bald.
materiam ratiha
bitionis.
¶No. de hoc per
Bart. post glo. in
l. j. ff. de alie. iudi.
mu. cau. fa. ẽ vide
bic p Pau. de ca-
que no.

condi. inde. doc. tenent cõtra ẽ bene. qz tunc potest repeti ꝙdictione sine
causa: quãdo per hoc nõ infringitur sñia sed eius causa deuenit ad nõ
causam. vt. l. si fullo. ff. de cõdi. sine cau. nã si fui tibi cõdemnatus ẽ solui
quia rem nõ restituebam. si res postea peruenit ad te: tũc causa deuenit
ad nõ causam ẽ agendo nõ dico sniam nullam vel male iudicatũ: imo
dico bene iudicatũ: tũ causa illa deuenit ad non cãm. idẽ si dolus acto-
ris iteruenerit. vt. l. si pretor. §. marcel. ff. de iudi. idẽ si illa exceptio per
quã apparet indebitũ nõ potuit examinari in primo iudicio. vt dixi in
l. j. §. j. ff. qõ vi aut clam. hoc tenet doc. j. l. j. C. de cõdi. inde. hoc esse verũ
a pbo per hunc tex.a nã si verũ esset q9 dñs ratum habẽs teneretur cõdi-
ctione sine causa de rigore cõmitterek stipulatio q interest soluentis q
dñs ratum habeat. vñ ista ratio gl. nõ est vera que ergo est ratio istius
eqtatis. Rñ. qz procurator qui obtinuit non potest allegare illã pecuniã
fuisse indebitã: ẽ sic se obtinuisse p iniuriosam sniam. vt. l. si seruꝰ. §. j. ff.
b de leg. j. ¶Expedit principiũ omisso ver. qõ si debitã. vñ venio9 ad v.
qõ si debitã. dr hic q si fideiussor tenek insolidũ. idẽ dictũ est. ff. pgi. ver.
qõ si fideiussor tenek. Quero quãtũ ad gl. dicit in id qõ stipulator actori
presteriterit vel circa iudiciũ expẽderit q quidã exponũt actori. i. pcura-
tori falso ꝑm Ja. de are. ẽ Oldra. certe ista expositio vera est in se. tamẽ
huic gl. nõ cõgruit. quia. j. dr q hec est opi. Rog. sed exponẽdo hoc mo
esset cõtra opi. Rog. quã habuistis in. l. pcurator ad exhibẽdũ. §. j. ff. e.
vbi dr q solũ in expensis cõmittitur stipulatio. vnde alij exponunt istã
glo. sic. in id qõ stipulator actori presteriterit. i. dño postea agenti ꝑm hoc
posset esse opi. Rog. tamen tex. congruit magis precedenti opi.
1 ¶Procurator de cuius mandato dubitatur cauet de rato.
2 Solui potest. pcuratori de cuius mandato dubitaf. si cauet de rato.
¶Ex actori publico non creditur nisi ostendat mandatum ẽ literas.
3 Procurator falsus si egit ẽ succubit postea dñs egit ẽ obtinuit stipula
tio cõmittitur ad totum q9 dominus exegit. ẽ nu. 10.
4 Procurator falsus qñ egit ẽ succubuit retẽto eodẽ themate stipulatio
de rato Jpsum ẽ eius procuratorem ad quid cõmittatur. ẽ nu. 11.
5 Stipulatio de rato cõmittitur ad sumptus litis tantum qñ verus pcu
rator egit ẽ succubuit postea dominus egit ẽ obtinuit.
6 Procurator vero agente ẽ q obtinuit si dñs postea egit ẽ obtinuit sti-
pulatio non cõmittitur nisi procuratori fuisset solutum.
7 Procurator verus q egit ẽ obtinuit si postea dñs egit ẽ succubuit si p
curatori fuit solutũ stipulatio cõmittitur ad expensas litis tantũ.
8 Quãdo procurator egit ẽ succubuit: sic ẽ dominus stipulatio cõmittit
ad expensas litis.
9 Procurator si egit ẽ obtinuit postea dñs egit ẽ instãtia perempta est sti
pulatio cõmittitur ad expensas litis.
12 Procurator falsus quãdo egit ẽ obtinuit ẽ dñs egit ẽ succubuit ad qd
stipulatio cõmittatur.
13 Stipulatio ad quod cõmittatur qñ procurator egit ẽ obtinuit.
Et dñs egit sed litem ad finem non perdugit.
14 Actio descẽdẽs ex stipulatione rẽ ra. ba. q9 sit ciuilis lz p ptorẽ inducta.
15 Stipulatio rem ra. habe. si est interposita in iudicio habet executionez
paratam si extra iudicium est opus nouo iudicio.

Cum autem. §. iste diuidit in duas partes. primo loquit
qñ nõ habẽs ratum factũ veri pcuratoris
obtinuit. scõo qñ succubuit. scõa ibi: marcellus. ẽ q libet istarũ partium
dz duas lec. pmo qñ procurator verus egit ẽ obtinuit. scõo qñ procurator
verus egit ẽ succubuit dñs vero nõ habẽs ratũ egit ẽ obtinuit in istis
duob9 casibus. scõa pars similiter habet duas lect. qñ procurator verus
egit ẽ succubuit vel qñ egit ẽ obtinuit. sed dñs postea agens succubuit.
1 ¶Anteꝙ intrem gl. op. tu intelligas bũc. §. in vero pcuratore cõtra
verus pcurator nõ cauet de rato. vt. l. ne satisdatio. ff. e. ti. lz bic dr q ca
uet de rato ergo &c. sol. licet bic esset verus procurator tñ dubitabat de
mãdato. ideo fuit ꝑstita cautio. ita intelligit glo. bunc. §. j. ẽ. ff. eo. l. pcu
2 rator ad exhibẽdũ. §. j. ẽ. ff. de iureiur. l. als. ¶Scõo op. pcuratori de
c cui9 mãdato dubitaf etiã cũ cautione de rato non põt solui. vt in aut.
de col. §. eos. ita tenet gl. in. l. non solũ. §. qui alieno. ff. de pcura. ẽ Ly. C.
de pcura. l. j. in. viij. q. sed hic dicitur q pcuratori cauẽti de rato fuit so
lutũ. ergo &c. respõdeo possumus dicere quod nõ cogitur quis soluere
pcuratori. de cuius mandato dubitaf. vt ibi. sed sponte bene potest sol
uere. vt hic. ad hoc qõ facit. ff. eo. l. interdũ. breuiter istud videtur cõtra
ꝑm. istius. l. versi. qõ si pcurator per iudicẽ. ibi loquit qñ egegit ab in-
uito nõ a spõte soluẽte. ẽ cõtra. l. iij. §. j. ff. eo. ẽ ztra. l. pcurator ad exhi-
d bendũ. §. j. ẽ ideo credo9 qõ possit solui pcuratori de cui9 mãdato dubi
tatur si de rato cauet. ¶Nõ ob. §. eos. qz ibi loquit in epactore publico
cui nõ debet credi. nisi ostẽdat mandatũ ẽ literas publicas. vt. l. j. C. de
man. ꝑin. ¶Nec ob. qõ ibi dr in tex. ex priuatis negotijs &c. qz ibi loqꝝ
in epactore publico ad exigendũ id qõ pertinet ad publicum vel ad pri
natũ. vnde mãdatũ publicum prẽtẽdebat. ẽ sic debet intelligi in dicta. l.
nõ solũ. §. qui alieno. secus qñ pretendit mãdatum priuatũ: vt bic cũ si.
Jtẽ oppo. ẽ tũc intro gl. de. l. pcurator ad exhibendũ. §. j. ff. eo. vbi dr q
ꝑstipulatio cõmittit ad totũ. sol. fm Roge. illa intelligit fm istam: vt ibi
no. sed Jo. dicit aliter ẽ meli9 q ibi cõmittit ad totũ. vt p3 in text. l. Ju-
rie. in versi. sed cũ debitor. nec ob. hec. l. qz ibi loquit in pcuratore falso cui
potest imputari cur egegit ab iuito. bic loquit in procuratore vero cui
non nõt imputari si dñs obtinuit. qz cõtingit vel
culpa debitoris vel iudicis iniuria: sed solũ litis
ꝑpendia possunt sibi imputari: qz ista debitor eui
tare nõ potuit. ¶Quero de duabus qõnibus
q̃ sunt in glo. super verbo boc casu. primo qñ fal
sus pcurator egit ẽ succubuit. dñs postea egit et
obtinuit ad qd cõmittat stipulatio. dicit gl. ad to
tum qõ dñs exigit ẽ nihil allegat. pbatur in. l. iij.
4 §. fi. ¶Scõo qro retẽto eodẽ themate. procura
tor falsus egit ẽ succubuit ad qd cõmittitur stipu
latio de rato cõtra falsum. pcuratorẽ ẽ eius fide- a
iussorẽ. Jo. dicit q similr cõmittit ad totũ. inter-
esse qõ. pbat per tres rõnes hic in glo. primo sim
pliciter qñ verus pcurator egit postea dñs nõ ha
bẽs ratũ egit: tũc sine' obtineat dñs siue succubat
ad tantũdem cõmittit stipulatio. vt bic in. ff. cum b
autẽ. ẽ. §. marcellus. ergo eodẽ mõ in falso procu
ratorẽ. sed cõstat q si dñs obtinuisset cõmitteret
stipulatio in totũ vt dixi. ff. in pgi. q. ergo &c. Pre
terea sufficit ab initio iteresse. vt. l. q autẽ. ff. j. ff. si
qs cau. Sed pone q debitor qui fuerat absolut9
vere erat debitor in. c. fratim nõ ago tẽ incipit in-
teresse sua in. c. ergo licet dñs postea succubat ad
totũ. c. debet agi. ¶Preterea iniuria fcã vni: alij
nõ dz prodesse vel obesse. vt bic. §. cũ autẽ. ẽ. l. ex- c
cep. ff. de fideicõ. sed bic dñs qui postea egit succu
buit p iniuriã iudicis. ergo ista iniuria nõ debet
pdesse pcuratori: vt teneatur ad minus. iste sunt
rõnes glo. quã gl. vide q incipit. f. cũ bic ibi sicut
ergo nõ ago &c. Jstud tenet gl. ff. e. l. pcurator ad
exhibendũ. §. j. in fi. prime glo. mag. put ibi dicit
magime. hoc tz expresse in. ll. allegatis. ff. de iure-
iur. Doc. cõiter tenẽt cõtrariũ ẽ bene. nã stipula
tio de rato nõ cõmittitur nisi ad id qõ interest. vt
ff. e. l. si cõmissa. ẽ in. l. stipulatione. ff. ego sum ab
solutus a dño ẽ a vo. pcuratore non interest mea
nisi in sumptibus ergo solũ ad sumptus cõsti-
tek. p hoc videt casus. j. eo. l. si. in pnc. Preterea si
reus fuit absolutus a dño non põt dicere se absо
lutũ per iniuriã iudicis. vt. l. si seruus pluriũ. §. j.
ff. de leg. j. ẽ qõ not. i. l. stipulatio ista. §. qõ si forte.
ff. de vbo. ob. ẽ sic nõ põt allegari cõtra pcurato- d
rẽ sua interesse in toto debito. ¶Preterea qñ ex
postfacto desinit interesse ẽ cessat dãnum de prete
rito nõ sufficit ab initio iteresse. vt. l. si eũ. §. q in-
iuriarũ. in fi. ff. si quis cau. sed bic secuta absolu
toria cessat dãnũ de preterito. ergo &c. Et per hoc
apparet rñsum ad oẽs rationes Jo. nõ enim ob.
prima ratio qz nõ pcedit illa similitudo inter p-
curatorẽ falsum ẽ verũ ppter diuersitatez ratio-
nũ. Nõ ob. scõa ratio qz nõ potest reus docere sua
interesse in toto debito: qz diceret cõtra sniam p
se latã. ẽ qz cessat dãnũ de preterito vt dixi. Et eo-
dẽ modo nõ ob. tertia ratio: qz nõ potest allegare
sniam latã p se esse iniuriosam. nõ ob. l. procura-
tor ad exhibẽdum. §. j. ff. eo. per qd. l. boc tenet
in. l. alias. ff. de iureiur. qz ibi logk qñ falsus pcu
rator obtinuit ẽ egegit et dñs succubuit. merito
interest debitoris in toto eo qõ solvit pcuratori
qõ nostra loquit qñ falsus pcurator succubuit. ẽ
etiam dñs: sed si velles ĩtelligere questionẽ istius
gl. ibi dũ dicit. que eque insolidum debet cõmitti
etiã vbi ego dñm iniuste superaui &c. q̃ pcurator
falsus me vicerat. tũc ista gl. diceret verũ per. d. l.
pcurator ad exhibendũ. §. j. ¶Et ideo p declara
tione buius materie' debes assumere q̃tuor cõbi
nationes in pcuratore vero ẽ quatuor i falso. Jn
vero ꝓcuratore ꝓma cõbinatio est qñ verus p-
curator primo egit ẽ succubuit. dñs postea egit ẽ
obtinuit certe cõmittit stipulatio ad expensas li-
tis tm. vt i. §. cũ autẽ. ꝑm vnã lec. ¶Scõa cõbina 6
tio est qñ verus procurator egit ẽ obtinuit. ẽ dñs
postea egit ẽ similiter obtinuit tunc vt idem q so
lum ad expẽsas litis cõmittat stipulatio ista. vtr
isto. §. cum autẽ. ꝑm vnã lect. Hoc tñ intelligo qñ
illi pcuratori fuerat solutũ qz habebat mandatũ
ad solutionẽ recipiẽdã. ẽ sic sentit glo. als in nul
lo cõmitteret stipulatio. nã etiã si ipse dñs egisset
ẽ obtinuisset nõ fcã solutione nõ obstaret sibi ex-
ceptio rei indicate. vt. l. euidẽter. ff. de exce. rei iud.

¶Probo p hũc
tex. Adde oino q̃
digi post Bart. in
l. iul. verũ debito
rẽ. ff. de condi. in-
debi. in fi. v. col.
¶Unde venio. sz
an isto casu qz fal
sus pcurator per
sniam exigit debi
tũ liberetur debi
tor. vide Bal. i. l.
falsus. in. xxiiij.
col. C. de fur.
¶Cum autẽ. non
potest solui. vtrũ
possit solui pcu
ratori cauenti de
rato de cuius mã
dato dubitaf. vi-
de per doc. magis
me Soder. in. l.
j. C. de pcur. ẽ ibi
Bal. in fi. dicit q
nõ. ẽ ibi plene di
git Bal. in. l. non
solum. §. qui alie
no. ff. de procu. ali
quid per Jmo. in
l. apud iul. §. vtr.
ff. ad trebel.
¶Et ideo credo.
Bar. bic tenet cõ
tra cõmunez opi.
videlicet qõ pos
set solui pcurato-
ri de cui9 mãdato
dubitaf cum cau
tione de rato et p
sua opiñ. facit qõ
no. Specu. in tit.
de coniuncta pso
na. et quod retuli
ff. in. l. si vero pcu
ratori. de solu.

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO
Universidad del Rosario
Archivo Histórico

sic nō debet nocere si egit verus ꝓcurator ⁊ obtinuit. ⁊ sic stipulatio nō cōmittitur. vt. j. e. l. ℌ. si ꝓcurator. Idē si soluisset illi vero ꝓcuratori nō ba
benti mandatū ad recipiendā solutionem. nā tūc hec stipulatio nō posset cōmitti. ideo q; dñs egit ⁊ iudicatū vel sniam ratam nō habuit per eandē rōnem: sed bene potest cōmitti: q; non habet ratā
7 solutionē si sup hoc fuit cautū. ¶ Tertia cōbi
natio est qñ ꝓcurator verus egit ⁊ obtinuit ⁊ dñs egit ⁊ succubuit. ⁊ tunc cōmittitur stipulatio ante expēsas litis tantū. vt hic in versi. marcellus. ℌm vnā lec. qō intellige si ꝓcurator fuit solutū vt ba
8 bebat mādatū ad ℬ als sec⁹ vt. ff. digi. ¶ Quar
ta cōbinatio est qñ ꝓcurator verus egit ⁊ succu
buit. ⁊ dñs sil⁹ egit ⁊ succubuit: tūc nō pōt cōmit
ti stipulatio. nisi ad litis impēsas: vt hic in versi.
9 marcellus. ¶ Possumus addere qntā cōbina
tionē qñ ꝓcurator verus egit ⁊ obtinuit sine suc
cubuit non curo. ⁊ dñs postea egit ⁊ nec obtinuit nec succubuit: ꝫ lis pēdet vel perempta est ista via vel alio modo finita rei ĩteritu isto casu nō cōmit
tit stipulatio: nisi ad expensas. ita potest intelligi hic ver. marcellus. ℌm vnā lec. quā tangit hic gl.
10 sup vbo admiserit. ¶ Videam⁹ de falso ꝓcura
tore ⁊ in eo ꝑma cōbinatio est qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ succubuit dñs egit ⁊ obtinuit committit stipulatio ad ĩteresse totale ad id qō dño est solutū ⁊ ad expensas. vt. l. iij. in fi. ff. eo. ti. ⁊ no. hoc in gl.
11 ¶ Scōa cōbinatio est qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ obtinuit dñs etiā egit ⁊ obtinuit. ⁊ idē. q; ad totū ĩteresse cōmittit. ar. d. l. iij. in fi. ff. eo. tit. ¶ Tertia cōbinatio est qñ falsus ꝓcurator egit ⁊ succubuit dñs egit ⁊ sil⁹ succubuit ⁊ ĩ hoc sunt opi. vt vidi
stis sup hac glo. Ego tenui ꝙ solū ad impēsas cō
12 mittit. vt in. l. fi. in ꝓn. ff. eo. ti. ¶ Quarta cōbina
tio est qñ ꝓcurator falsus egit ⁊ obtinuit dñs egit ⁊ succubuit. ista subdistinguit in duos casus. aut iste falsus ꝓcurator egigit ĩdebitū ⁊ stipulatio de
eqtate cōmittit ad totū interesse sed de rigore ad nihil vt. ff. bac. l. ver. qō si ꝓcurator ꝓ iudicez. aut iste ꝓcurator egegit debitū ⁊ tūc sunt opi. ĩ. l. ꝓcu
rator ad exhibēdū. ff. eo. ti. veritas est ꝙ ad totū interesse cōmittit ⁊ ad totū id qō illi falso ꝓcu.
13 est solutū. vt. d. l. ꝓcur. ad exhi. ff. j. ⁊. ff. ℌ. ꝓgi. qō si debitū. ¶ Quinta cōbinatio ē qñ falsus ꝓcura
egit ⁊ obtinuit siue succubuit. dñs postea egit. nec ad finē litē pduxit. isto casu si qdem ꝓcurator ege
rat ⁊ exegerat statim cōmittit stipulatio ad totū. qz in toto ĩteresse rei statim cū nō habeē ratū. vt. l. ꝓcurator ad exhibēdū. i fi. ⁊. l. quo em. ff. j. ⁊. ff. iul.
ff. eo. ti. Jn casu tū nō potest exea stipulatione agi nisi post sniam. vt. d. l. ꝓcurator ad exhibēdū. i fi.
ff. eo. ti. sed si ꝓcurator egit ⁊ nō exegit. tūc statim cū dñs agit cōmittit stipulatio ad litis ꝑpensas. ⁊ si postea plus ꝑdet vel dñs exegerat ad plus cō
mitteret. vt. l. si ꝓcurator. ff. eo. titu. qō digi in dño agēte idem intelligas in eo q haberet ab eo cām. vt. l. cū indebitā. in fi. ff. eo. ti. ff. ecus si ageret alius qui ab eo cām nō haberet. vt. j. e. l. ꝓgi. ¶ Restat ĩ gl.
vna. q. ꝓcurator verus egit ⁊ exegit. dñs sil⁹ egit ⁊ exegit. vtrū dñs posset repetere a vero ꝓcura
re illud qō ipse exegerit. gl. hic sup vbo iniuria. ĩ fi. ꝫ ꝙ non. qz si dñs hoc ꝙsequereē a debitore ⁊ a ꝓcuratore esset iniuria. ⁊ sic quidā intelligūt istū
text. ista lec. reprehēdit per. l. q negotia. ff. de neg.
gest. ⁊ per. l. q ꝓpria. ff. ꝓcurator. vt in ceteris. ff. ꝓcura. ⁊ p. l. ex mādato. in ꝓn. ff. mā. ¶ Cōtra
a oia[a] predicta oppo. venire ℑ de facto non facit sti
pulationē cōmitti. vt. l. cōtinuus. ff. cuꝫ quis. ff. de verbo. ob. sed si verus ꝓcurator egit dñs nō pōt postea agere de iure. ergo egit de facto vī non ɔ
cōmitti. gl. hec q̄ est posita sup vbo impensa. fatek ꝙ hec stipulatio est bui⁹ nature qō cōmittit etiaꝫ si aliquis solū de facto agat mihi videt ꝙ hic nō agat de facto: imo de iure. qz res iudicata cū ꝓcu
ratore nō peremit actione dño cōpetēte ipso iure ℌ ope exceptionis. Preterea posito ꝙ esset actio perempta solutione: adhuc agit ō iure: qz valet ⁊ tz istātia: licet nō habeat actionē. vt. l. cū putarē. ff. fami. her. ⁊ extra de re iud. c. abbate sane. lib. vj.

Nō tū ꝑ hoc ipugno qn etiā si agat de facto tm̄: vt cozā iudice incōpetē
ti vel ex alia cā ꝙ cōmittat stipulatio saltem ad sumptus. vt. l. vbi. C. de trāsac. Nō ob. l. cōtinuus. ff. cū qs. ff. de ꝓbo. ob. vt ibi digi. ¶ Jtē oppo.
sniaꝫ ℑ sniam est ipso iure nulla. vt. l. j. C. qñ. ꝓuo. nō est necesse. sed hic si ꝓ
curator ꝓmo obtinuit vel succubuit nō pōt valere sniа lata postea cum
dño ℑ primā vel etiā ſm primā ſm alios modernos in. d. l. j. C. qñ. ꝓuo.
nō est necesse. ℌ intelligi qñ ex eadē instantia ferunt due sniе: qz tūc ꝑma
tantū valet. secus si ex duab⁹ instātijs: qz tunc pōt valere vtraq; vt hic ⁊
14 ff. de excep. rei iudi. l. duob⁹. ⁊ qō ibi no. in gl. ¶ Pro declaratione bu
ius materie q̄ro duo. primo vtrū actio descēdēs ex bac stipulatione sit
pretoria vel ciuilis. Rof. in libel. suis sup hoc ti. dicit ꝙ est ciuilis. s. certi
cōdictio ex stipulatione vel actio ex stipulatu. ⁊ ideo ō ꝓtoria hec stipu
latio qz per pretorē est inducta eo ꝙ qs cogaf eā prestare: nō ꝙ actio sit
15 ꝓtoria. ꝑ hoc facit. ff. de bo. pos. here. pe. l. j. ⁊ qō ibi no. ¶ Ultimo q̄ro
an stipulatio rē ra. ha. habeat paratā executionē ℌ fideiussorē videt ꝙ
sic: sicut in stipulatione de iudicio sisti. vt digi. ff. ti. j. l. j. ¶ Jn ℌ⁹ videt
ꝙ debeat nouo iudicio agi. vt. ff. eo. l. ꝓcurator ad exhibendū. ff. j. ibi. ℌ
cū debito ex stipulatione agere cepit ꝛc. ⁊. ff. ea. l. circa ꝑin. ibi existimo
actione bac cū eo agendū ⁊ sic innuit nouū iudiciū esse inchoandū. bre
uiter dico aut ista stipulatio interponit extra iudiciū ⁊ est opus nouo
iudicio. ita loquit. ff. eo. l. in ꝓn. nec pōt fieri executio. ar. ꝑ hoc. ff. de iudi.
l. a diuo pio. ff. sed fi ēptor. sed fi esset ĩterposita ĩ iudicio: tūc puto ꝙ ha
beret paratā executionez ꝓ rōnes quas digi in stipulatione iudi. fol. ff.
ti. j. l. j. ⁊ p rōnes quas digi in stipulatione de iudicio sisti. ⁊ simſibus.

1 ☞ Factum nomine defuncti potest ratum haberi per heredem.

1 **Si procurator.** †No. ꝙ fcm̄ noie defuncti pōt habe
ri ratū ꝑ hrēdē. ff. eo. l. si is cui. fo. vt ibi digi. ⁊ dicā. j. e. l. bonoz. ¶ Qꝫ. si iste fuit ver⁹ ꝓcurator. ℌ stipulatio nō
pōt cōmitti nisi ad ipēsas. vt. ff. ꝓgi. ff. sol. intellige ꝙ ꝓcurator erat fun
ditus falsus vel si erat verus: erat reuocat⁹ morte dñi. ⁊ soluēs sciebat
eū mortuū als esset liberatus. vt. l. cū qs. ff. j. ⁊. l. dispētatorē. ff. de solu.

1 ☞ Stipulatio simpliciter intelligitur de heredibus.

Si in stipulatione. Nunc finē intelligit gl. ꝙ per
imprudentiā stipulatoris com
mittebat ꝓmittēte cōmittente dolū. ⁊ intellige ꝙ dolus fuit in bocō
missus qz fuit in stipulatione adiecta dictio tantū. vt lucium titium tan
tum ratū habiturū. nam ℌ si hic nō esset dictum simpliciter stipulatio de be
redibus intelligeret: vt vidistis de verbo. obli. l. stipulatio ista. in princ.
vnde ꝓpter hoc clausula doli non posset cōmitti.

Si procurator. Nota istam regulam que ponitur hic
ibi plerūq; enim ꝛc.

1 ☞ Mutatione persone extinguitur cautio de rato.

1 **Qui patris.** †Mutatiō ꝑsone extinguit cautio rē ra. ha.
⁊ iō in stipulatione sunt cōprehendēde ꝑsone
quas verisimiliter iudicū ɔ trāfire. h. d. Ad evidentiā scias ꝙ ex iniuria
facta filio cōpetit actio iniuriarū patri seu auo. q eum ɔ in ꝑtāte ⁊ ipsi
filio tū pater seu auus ɔ exercitiū vtriusq; actiōis. Scōo scias qō ꝑte
mortuo seu filio emācipato istātia isti⁹ actionis iniuriarū trāfit ad filiū
ꝗꝗ nō fit heres. vt. j. de iniur. l. ℌ ſi vni⁹. ff. filio. Hoc ꝑmisso pone casuꝫ
in terminis vt lra iacet. No. ꝙ in mutatiō ꝑsone cautēs extinguit cau
b| tio de rato: ⁊ iō de necessitate ɔ alia ꝑsona cōprehēdi. b ¶ Opp. de. l. nō
solū. ff. si pater. ff. de procu. sol. ibi agebat ipse pater. hic ali⁹ ꝓcuratorio
noie ꝙ ꝑte de cui⁹ mādato dubitabat. ista ē vera sol. ¶ Quero circa bāc
l. quā actionē intētabat iste ꝓcurator. dicūt qdā ꝙ intētabat actionē in
iuriarū ꝓtoriā cōpetentē patri ꝓ iniuria facta filio. ¶ Alij dicūt ꝙ in
tētabat actionē iniuriarū ex. l. cornelia que cōpetit ipsi filio. ꝓmā opi.
tz gl. ij. huius. ff. ⁊ glo. mag. super verbo filij. nā cū hic ꝓcurator agereet
noie ꝑis nō pōt dici ꝙ intētet actionē ex. l. cornelia. q̄ patri non cōpete
bat ſm ista gl. vel veri⁹ dico ꝙ hic intētabat actio ex. l. cornelia. cōpetēs
filio. ꝫ qz pater illi⁹ actionis habebat exercitiū: iō ꝓcurator ꝑis inten
tabat illā actionē sicut poterat ipse pater. ⁊ ista puto verā. nā si iste pcu
rator egisset actione cōpetēti ipsi ꝑi illius actionis instātia nō trāfiret
in filiū. sed post lit. ꝛtesta. trāfiret in heredē. aut mortuo patre extingue
ret. vt. l. iniuriarū. j. de iniur. l. si eū. ff. ij. ⁊ iniuriarū. ff. si qs cau. ⁊ ideo hoc
intelligit ꝙ hic intētabat actio cōpetēs filio. cuius exercitiū cōpetit ꝑi
ita intelligit gl. hic sup verbo ad filiū. ¶ Querit glo. vtrū sufficeret si in
stipulatiōe diceret. ꝓmitto ratū habiturū eū ad quē ea res ꝑtinet. dicit
gl. ꝙ nō: qz illis verbis solū heredes cōprehenduntur. ⁊ bene dicit gl.

1 ☞ Forma stipulationis interponende de rato.

Procurator. Jsta est no. l. ⁊ clara breuiter. h. d.
Factū falsi ꝓcuratoris nō facit cō
mitti stipulationē de rato ab alio ĩterpositā. h. d. ¶ No. text.
ibi: nā ĩ stipulatiōe cauet ꝛc. no. qō digi ĩ summario. ¶ Scōo
1 no. Forma stipulationis interponēde de rato. ℌ Ly. de hoc disputet in
l. j. C. de procur. allegat bū hanc. l. ɔ tū in hac forma stipulationis adiꝛi
ci clausula doli ꝙ promittat doli malum abesse abfuturūq; esse. vt. ff. l.
ꝓgi. ff. in stipulatione. Jtē ɔ adiꝛi qñq; persona alterius ad quē iudi
ciū pōt verisimiliter trāfire. vt. ff. l. ꝓgi. ff. fi. ¶ Querit gl. vtrū hoc casu
saltem hec stipulatio cōmittat ad impensas. glo. dicit ꝙ non. ⁊ aliud est
in vero procuratore. vt vidistis. ff. eo. l. si fine. ff. cum autem.

Defectus

a ¶ Scribi literis. ⁊ vide qō per hāc l. dicit do. Anto. in. c. cū veniſſent. in
fi. de resti. spo. ⁊ limita vt p Bal. in. l. labeo. de iureiu. ⁊ aliter vt p Ang.
⁊ Pau. de ca. hic ⁊ Ja. bu. ⁊ Bar. in. l. j. C. q. admit. ⁊ aliter vt p Ange. in
l. si is qui pro emptore. ⁊ ibi Jmo. in. gvſi. col. de vſuca.

b ¶ Ratihabitionē. vtrū ratihabitio retrotrahatur ⁊ mandato compa
reē vide Barto. ⁊ Bal. in. l. obſerua
re. ff. ō offi. pcon. ⁊ limita vt p bar. ⁊ i. l. ſi vgoz. ff. ꝙ qs vgorem. j. de adul
te. ⁊ vide Ang. in l. ſi ego. ff. de neg. gest. Sed vtrum 3 mādatum super
uenies post actuz 4 ceptū ⁊ non perfe
ctum retrotraba 5 tur ad gesta. text. est no. quod sic in
l. iul. vbi no. ꝑ gl. 6 ⁊ doc. ff. q satiſda.
cog. secus si actus esset iam consum a
matus: vt in l. ſi vero nō remune
randi. in. ff. ſi post creditā. ff. mā. ⁊ vo
luit Bart. in. d. l. ſi vgoz. i. ff. ſi quis vgorem. de adul. ⁊ voluit Ange. et
Bald. in. d. l. iuli. ꝙ ſignanter man b
dant notari. item
adde ꝙ mandatū
ſuperueniens ita
demum trahit re c
tro vt. ff. digi ⁊ ra
tificatio iducitur
qñ mandās ſciuit
iudiciū inchoatū
noie ſuo als non
videt ratificare ſi
ignorat p. l. ſi qs
ita. ff. ff. de testa.
tu. ſcōm qō voluit
ſin. Jo. an. ĩ addi.
Spe. in ti. de pcu.
ff. j. vbi etiā alleg.
d. l. iuli. ⁊ in iudi
cijsqualr ratiba.
posset operari vi
de not. ꝑ Ang. i. l.
ſi defunctus. ff. de d
pcon. ⁊ an bec ra e
tibabi. retrotra
batur etiā in caſi
bus in qbus req
ritur speciale mā
datum. Joā. and.
dicit ꝙ ſic in. c. cu
piētes. de electiōe i
in. vj. ꝑbatur per
text. in. c. j. de bo
mi. eodē lib. ⁊ no.
doct. in. l. licet. ff.
de iudi. ⁊ in. l. ſi. C. ad mace. ad mandatū. adde q̄ digit Archi. in. c. consti
tutus. ō ꝙbo. ſi li. vj. ꝙ ſi autozitas ep̄i q̄ ō z inesse ſtatuto ꝑ capl̄m facto
a ꝑin. fuerit ꝙ eps notificando ſtatutū capituli illud nō cōfirmat: quia
est diuiduū omne id ꝙ regrit ad ſolēnitatē. ita refert Bald. in. c. j. in ꝓn.
de ali. feu. ad hoc vide melius no. ꝑ Bal. in. l. ſi qs mihi bona. ff. iuſſum
de acqui. here. ⁊ in ſupradicta materia vide que ibi digi ad limitationē
huius regule vide Bar. in. l. ſi pecuniā. de neg. gest. C. ſed vtrū reꝓoba
tio retrotrahat ⁊ reꝓobationi equipareē vide Bart. i. l. pōpo. la. j. ff. de
neg. gest. ⁊ an ratihabitio retrotrahat in ꝑiudiciū tertij. vide not. ꝑ
Bart. ⁊ Bal. in. l. ordo. in fi. C. de execu. rei iudi. ⁊ Bar. hic ⁊ adde ꝙ vbi
lex requiret mandatū ꝓ forma nō equiparatur ratihabitio mādato
ſm Bald. no. in. l. pe. in. v. col. de execu. rei iudi. ⁊ no. ꝙ ratihabitio non
trahit retro in ꝑiudicium iuris iam quesiti ſnia ſm Bal. in aut. ei. C
de tēpo. app. ⁊ vide no. in materia per gl. Bar. ⁊ que ibi digi in. l. ſi vero.
C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neceſ. per Bal. in. l. ſi vgoz. C. de cōdi.
inſer. ⁊ vide per istā. l. in materia not. gl. in. c. ratihabitio. ff. de iureiu. in
vj. vbi bonū no. ⁊ vide plene Ja. de bel. in. l. per fundū. ff. de ſerui. ruſti.
ꝑdi. ⁊ per Joā. and. in regula ratihabitio de regu. iur. Sed qd de illo
brocardo ſciētie.
an ſint pia a pnci.
ſcire ⁊ poſt ſcire ⁊
peti. vide bal. i. l.
cum ancillis. in fi.
C. de incest. nupt.
⁊ quātuz tempus
requiratur ad ra
tificandū. vide in
l. ratum. ff. de ſol.
Utrum ratihabi
tio trahatur re
tro vide Bart. in
l. aliena. in princi.
ff. de pigno. actꝫ
bar. in. l. ſi fundū.
ff. de pigno. ⁊ in. l.
quid ergo in pnc.
de his qui no. ifa.
Adde an ratiha
bitio retrotrahaē
et quando tertio
poſſit ꝓiudicare
Bal. cōſilio. cc.
j. lib.

¶ Nam tacendo.
No. quod tacens
et permittens la
bi tempus vide
tur tacite renun
tiare iuri ſuo. l.
ij. C. in quib⁹ can.
Nō intellige vez
in iure querēdo.
ſed ĩ iure queſto
curſus ꝓſcriptio
nis nō inducit cō
ſensum renūtian
tis vt not. in. l. fin.
j. eo. et not. Bald.
in. l. j. C. de in in
teg. reſtitu. ⁊ etiaꝫ
vide que digi poſt
Bart. in. l. ſi quis
arbitratu. de ver
bo. obli. ⁊ est text.
in. l. alienationis
verbo. de verboz
ſig. quo ad primū
dictum hic alleg.
Bar. l. ſi. ff. in qb⁹
cau. in inte. resti. ⁊
l. factā. ff. ſi qs bo
norum. ff. ad treb.
quā ad hoc alleg.
Bal. in. l. j. in. gvj.
col. C. qñ non pe.
vbi dicit ꝙ in iu
re obtinendo cur
ſus temporis hz
vim efficaciſſime
repudiationis.

d ¶ Dico quod. ⁊ adde Bal. qui hanc materiam limitat not. in. l. ſi. C. ad
mace. ⁊ in. l. obſeruari. ff. ſi. ff. de offi. procon. And. barba.

e ¶ Habetur tpe quo. limita vt per Bar. in. l. j. C. qui admit. in pe. col.

f ¶ Determinare qōnem. vide Bal. in. l. cum quis. C. de natu. li. ⁊ Jmo. ⁊
Bal. in. l. plane. ff. vgoz. ſolu. matri. vide tex. no. in. c. tanta. qui ſi. ſint le. ⁊
vide Pau. de caſt. in. l. pōpo. ⁊ in. ff. queſtū. ff. de acq. poſ. ⁊ ibi digi poſt
Jmo. facit qō no. Bar. in. l. cum qui. ff. de ſtatu ho. ⁊ vult allegare Joā.
and. in mercu. in regula ſine culpa.

g ¶ Nomine defuncti. ⁊ vtrum beres posset ratificare ꝑ defuncto ⁊ quod
posset est tex. ⁊ ibi Bal. in. l. ſi ab vno. de neg. gest.

h ¶ Quero vtrū. Adde no. in. l. ſi tutor. C. in q. cau. in inte. re. nō est neceſ.

i ¶ Querit vltra. vide Bal. i. l. generaliter. C. de reuo. do. vbi illud dictū
Jnno. ⁊ Bar. hic alle. vide que digi in. d. c. qō ſicut. And. barba.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

succedit capitulū ly ali⁹ succedat in pbēda. ita no. per Inn. extra de elec. C. q⁹ sicut. in gl. sup vbo p. pter bonū qđ est notabile. non habetis hic alia.

Pater. Ista est notabilis lex ꝛ breui ter hoc intendit. Sñ quis succedit ei quē ꝓmiut ratū habiturū succes sio ꝓ ratihabitione habetur. hoc dicit notabilis lex. ꝛ menti tenēda. Et facit ista lex ad ea que dixi in. l. cum vir. circa fi. ff. de vsuca.

1 ¶ An tutus ꝓscrip. xxx. annorum. solues repetat.

Procurator Defectus superueniens ex parte ratiꝰ habētis ex. l. disposition̄e impedit ratihabitionē h. d. ꝛ est aliquātulum difficilis. ¶ Ho. bic arg. ꝑm gl. q⁹ tutus ex ꝓscrip. xxx. ann. si soluat repetere pōt argu. ff. de admi. tu. l. si pupillus. vbi dicit qđ ꝓscribens similis est soluēti. cōtra liberatus tpe adhuc remanet obligatus[a] naturaliter. vt. l. obligationū fere. ff. placet. de act. ꝛ ob. de fideiuss. l. vbicūq; ꝛ ibi no. ff. de nego. ge. l. at qui natura. in ꝓin. ꝛ ibi no. ergo soluēs nō repetit. Sol. dicit ☽y. q⁹ licet tpe nō tollat naturalis obligatio tamē omnis eius effectus ꝛ sic pōt repeti solutū vt bic. Idē tenet ☽y. C. de iu. ꝛ fac. igno. l. cum quis. sed Buil. de cu. in. l. j. in fi. qđ quisq; iur. videt dicere simpliciter qđ remanet naturalis cū suis effectibus. Specu. tangit de hoc de ꝓscrip. ff. versi. ff. Alibi videtur circa hoc dicendū qđ qs liberat tpe ex cōuentione: q⁹ voluit esse obligat⁹ vsq; ad tps tantū: nō vltra. ꝛ tūc ista conuētio hz vim pacti: vt. l. eum qui ita. ff. qui ita. ff. de verbo. ob. merito naturalis obligatio tūc tollit ꝛ ciuilis remanet: sicut per pactū. vt. l. si vnus. ff. pactus. ff. de pactis. quandoq; qs liberatur tpe q⁹ tenetur actione tempore aliter tūc dico qđ tollitur ciuilis tm̄: et remanet naturalis vt. d. l. at qui natura. i ꝓn. ꝛ ꝙ ibi no. ff. de neg. ge. qđq; qs tenet actione perpetua. sed liberat[b] xxx. vel. xl. anno. ꝓscriptione: tūc dico qđ liberatur a ciuili naturalis vero remanet q̄uis ciuilē tollere non pōt. vt insti. de iure natu. gē. ꝛ ci. ff. sed naturalis quidē. tollitur tū ois effectus ei⁹ obligationis naturalis vt. l. sicut. ꝛ. l. oēs. C. de ꝓscri. xxx. anno. vbi dicit sit plenissima mutitione securus ꝛ sic ois effectus naturalis obligationis tollit ꝛ hoc vltimum tenent vltramontani vt refert Ly. in. l. vlti. C. ex q. cau. ma. Nec ob. ꝓdictis. l. si qs postquā. ff. de fideiuss. quia ea intelligo vt ibi dixi. Qualiter ergo hanc. l. intelligem⁹ dico q⁹ possumus[c] eā intelligere ꝑm primū modum qñ liberatus est tpe ex conuentione: tunc cū tollatur naturalis nō impedit ciuilis: sed cōpetit repetitio. ¶ Sed ☽tra istā lec. op. q⁹ actus medius impediens supueniēs facto bois non impedit ratihabitionē vt dixi. ff. ꝓ. l. ꝓ. l. sol. que ibi dixi hūc locū qñ superueniat act⁹ medius post celebratum actū de quo rato habendo tractat. bic factū hominis: hoc est cōuentio ipsa ꝓcessit illud qđ postea secutū est solum ex iuris effectu. Sćdo mō potest intelligi hoc qñ quis liberatur tpe actione temporali. Sed tūc ob. quia cū remanet naturalis obligatio. ergo repetitionē ipedit indebiti solutio vt. l. error. C. ad. l. fal. ꝛ. l. cū qs. C. de iu. ꝛ fac. igno. ¶ Rñdeo hic nō repetit: q⁹ fuit solutū falso procuratori: cui nullo mō debebat ꝛ ideo concedo ꝙ si dñs supenit ꝛ ōfensionē istius ꝓcuratoris sibi soluētis susciperet posset doli exceptionē opponere: vt. l. ꝓcurator. ad exhi. ff. j. ff. eo. Tertio mō potest intelligi ꝙ si est liberatus tpe ꝓscriptionis xxx. vel. xl. anno. tūc pōt repeti cū oēs effectus naturalis obligatiōis sint sublati. ꝛ hoc put habet respectus ad tura hodierna tm̄ illa lec. nō cōgruit bene huic. l. quia scōm hec tpa digestorū prescriptio. xxx. anno. erat icognita vt no. in. l. q occidit. ff. j. ff. ad. l. aquil. ꝛ. l. iul. alias incipit nō solum. ff. ex q. cau. ma. in aut. vt eccl. ro. gau. prescrip. c. an. ff. j. facit qđ dicam in. l. in oibus. ff. de diuer. ꝛ tēp. prescrip. non sunt hic alia.

¶ De priuatis delictis. Rubrica.

a ¶ Remanet obligatus. Vide late Bal. in. l. cum qs. in. vij. col. C. ō in. ꝛ fac. igno. l. q. statuto cauetur. ꝛ in c. si qs per triginta. fi de feu. fue. cōtrouer. inter do. ꝛ vasal. Jmo. in. d. c. fi. de ꝓscrip. tz contra dicta per Bart. bic de quo plene p. d. Ant. et Jmo. in. c. ad aures. de ꝓscrip. ꝛ vide Hostiē. in. c. fi. ꝛ significauit. de cen. vbi dicit q⁹ si contra censum fuerit ꝓscriptuꝫ. pote b rit nihilominus de nouo iduci cēsus quasi non fuerit in totū sublatus. vide Soder. de hoc vt p Jmo. in. c. fi. de ꝓscrip. ꝛ in. c. ad aures. eo. ti. ꝛ Bald. in aut. ad hoc. in. v. colū. C. de vsu. ꝛ limita c ꝑm Bal. ꝛ Ange. i. l. bene a Zenone. C. de quadri. ꝓsc. nisi statutum dicere ret oēs obligatio ꝛ actio ad hoc vide Bar. in. l. seqt. in. ff. si mā. de vsu. ꝛ ibi dixi referendo Bald. in. d. l. si quis. ꝛ per Ang. in repeti. l. j. post mediū. C. de iudi. ꝛ in statuto inducente prescriptionem an tollat naturalem vide no. Bal. i. c. eccle. san. d Marie. de consti.

b ¶ Sz liberatur. Adde Bal. in. l. si pene. ff. de condi. ide. qui dicit q⁹ lz in Sctib⁹ ꝓscriptio. i. lapsus ꝓscripti tpis a iure nō tollat naturalem obligationem vt bic. tñ dicit ipe secus in delictis in quibus ꝓscriptio ipso iure perimit obligationem: q⁹ lex dicit causaꝫ in totum aboleri. d. l. sed si vnus. ff. si ante. de iniur.

¶ Dico qđ possumus. nota etiā q⁹ ꝓscriptio non tollit ius ipso iure ope exceptiōis vt no. Bal. ꝛ Ang. in l. j. C. si aduer. cre. vide que ibi dixi. et per Bal. in. l. si. i. ij. opp. C. de edi. di. adri. tol.

¶ Tertio modo. adde Bal. in. l. cū qs. C. de in. et fac. igno. ꝛ l. q. statuto cauetur. et. c. si qs per triginta. si de feu. fue. contro. in vsi. feu. ꝛ vide Jo. de imo. in. c. fi. de ꝓscri. vbi tz contra illa q̄ bic bar. dicit plene p ang. in repeti. l. j. C. de iu. ꝛ per do. Ant. ꝛ Jo. de imo. in. c. ad aures. ō ꝓscri. Bal. in aut. ad ħ C. de vsu. vide do. Abb. in rubri. de ꝓscrip. Et vide Host. in. c. signifi. cauit. de censi. vbi dicit q⁹ si census fuit impositus. et postea fuit ꝓscriptū q⁹ poterit de nouo iduci quasi non ex toto fuerit extinctus. ꝛ vide q̄ ibi dixi. Andre. barba.

¶ Ciuilis. ff. qđ aūt. adde Bal. in rub. de priui. do. in pe. col. ad istuꝫ tez. limitanꝫ istā materiā i fi. ꝛ sentit gl. in fi. ꝛ Ang. ibi ꝓ intellectu buius materie.

¶ Tunc. Et vide que dixi in. c. fi. de sepul. ꝛ ibi domi. Abb. ꝛ Bal. i. l. j. C. ō dolo ꝛ de fur. Andre. barba.

a ¶ Ad. l. iul. repe. Itē limita nisi pena veniret imponenda per viā exceptionis. tez. est ꝑm vnū intellectū in. l. iij. ff. qđ aūt. quod qsq; iuris.

b ¶ Successorē prelati. Utrū successori in prelatura teneatur. Adde qđ no. in. c. cum dilectus. de ordi. cog. ꝛ Bal. in. l. j. C. ex delic. defun. ꝓ Ant. de but. in. c. j. ff. quibus. de priuile. Ly. in. l. j. ff. si procura. si quis ius dicen. non obtē. per Jo. an. i. c. j. vt lit. non contest.

c ¶ Quero quid si fuit. Et vide Bal. in. l. ij. C. qui accusa. non pos. et. l. j. C. ne ex delict. defun. ꝛ. l. si is apud quem. C. de eden. And. barba.

d ¶ Fuit cōfessus. Et sic not. quod si latro confitetur se mihi subtraxisse ꝛ ante condemnationem moriatur talis confessio nocet heredi. Adde Baldū in a l. vnica. in. iij. col. C. ex delic. defun. vbi dicit q⁹ idem erit sine confessione si sit cōclusum in causa. et vide Jmo. in. l. defuncto. de publi. iud. et que digi post Barto. in. l. interdum. ff. qui furez. j. de fu. item adde quod sola oblatio libelli absq; li. contesta. videtur facere penā trāsire ad heredē. glo. b est sing. ꝑm Ang. in ff. penales. institu. de perpe. et tem. actio. Adde post Specu. Joā. and. in addi. in ti. de accu. in quarta parte. ff. j. in v. quid si latro.

e ¶ Ulterius ꝛro. Allegauit istud dictum Paul. de cast. in rubri. ff. de acquiren. hered. ꝛ vide que ibi dixi. Andre. barba.

f ¶ Heredes vsurarij. vtrū heredes vsurarij teneātur ad restituendas vsuras dic qđ sic c ꝛ vide Bal. in. l. j. d in. vj. col. C. ex delic. defunc. ꝛ in auctenti. ad hec. C. de vsuris. in. vij. col. ver. quid dicetur habere. et quod e singula. consuluit f Fede. consilio. ej. et quod dixi in. l. q̄uis. C. si pendē. app. post bar. vbi dixit q⁹ ingritur

9 no. ꝓ Jnn. extra de vsu. c. Michael. ¶ Ulterius quero quid si non est lis ꝛte. fz. ꝓcessum est contra cōtumacē ad primū decretū an habeat vim cōtestatio. vt facit actionē transitoriā contra heredes videt q⁹ nō. vt. l. j. in fi. ff. de reg. re. sed ibi loquit in delictis publicis: in qbus nō sufficit cōtestatio fz reqrit fnia. vt. l. ex iudiciorū. ff. de accu. fz in actionib⁹ ciuilib⁹ puto q⁹ sufficeret ad faciēdū actionē transitoriā ꝓ heredes per. l. vt ꝓfectius. C. de ann. exceptio.[g] vel saltem ad faciēdum q⁹ possit petere restitutionem in integrū: q⁹ per defunctum stetit quominus[h] lis cōtestaret: vt. l. j. ff. eo qui. cau. ma.

10 ¶ Ulterius in ver. sed quāuis. dicitur rei vēdicatione tenebitur re exhibita: ꝛ sic innuit q⁹ actio ad exhibendū debet ꝓcedere rei vē. nec possint ꝓponi in eodem libello. de quo dic vt. ff. ad exhi. l. j. ff. l. quid de inofficioso. in fi. magne gl. ff. de inoffi. test. ꝛ. l. j. de interro. act. ꝛ per Ly. C. de rei vē. l. ordinarij. in ꝓima questione.

g ☞ Actio iniuriarum nō intelligit esse in bonis nostris ante lit. cōtest. q⁹ cōpetit ad vindictam.

1 Actiones penales cōpetētes defuncto tanꝫ vni de populo nō trāseunt ad heredes nisi lite ꝛtestata.

2 Actiones penales si cōpetunt ad vindictam non transeūt ad heredes nisi lite ꝛtestata. si vero cōpetunt ad rē familiarē: tunc transeunt ad heredes.

3 Jus accusandi criminaliter ex delicto ꝓuato an b transeat ad heredes. remissiue.

Heredem autem. † Quero q̄ sit ratio differentie inter actionē iniuriarū ꝛ alias. glo. dicit qđ actio iniuriarum nō intelligitur esse in bonis nostris. f. ante lit. cōtesta. vt. l. iniuriarum actio. j. de iniur. Sed quare nō est in bonis nostris sicut alie actiones penales. Rñdeo quia competit ad vindictam. sed alie penales ꝓsequuntur rē familiarem non vindictam. Quomodo autem hoc cognoscat: dicetur. j. vi bo. rap. l. ij. ff. j. vbi de hoc

2 per ☽y. ¶ Circa istam regulam dicas sic[i] quedam sunt actiones penales que competebant defuncto tanꝫ civilibet de populo. ꝛ ille nō trāseunt ad heredem: nisi lit. cōtesta. vt. l. si cui. j. de verbo.

3 signi. ¶ Quedam sunt que cōpetebāt sibi tanꝫ ꝓprie ꝛ ille. si quidem competunt ad vindictam non transeunt ad heredes nisi lit. cōtest. vt bic in fine. ꝛ. l. iniuriarum. j. de iniur. si vero competunt ad rem familiarem: tūc regula est q⁹ transeunt ad heredes vt bic. ꝛ isti. de perpe. ꝛ temp. ac. ff. j. fallit

4 in. l. bec actio. ff. de calū. ¶ Possumus hic quērere qđ de iure accusandi criminaliter ex delicto ꝓuato vtrum trāseat ad heredem. vidistis in. l. ex iudiciorum. ff. de accu. sed an trāseat ad heredē dicam. j. eo. l. fi.

Non tantum. Quero in quo segk noxa caput. Rñdeo vt contra eum agaꝫ actione illa apud quem seruus est vel cōtra ipsum eundem si liber est effectus vt insti. de noxa. ff. sed in criminalib⁹. quādo contingit mutatio personarum de vno statu ad alium dic vt. l. j. ff. de penis.

1 ☞ Quis an debeat puniri ꝓ pluribus delictis quando sunt plura delicta ex parte inferentis et recipientis in personam. ꝛ nu. 5.

2 Judex qui facit citari aliquem ad rēspōdendum positionibus sub certa pena: ꝛ si iterum facit citari non potest eum nisi ter punire.

3 Si sunt plures actiones ex vno tm̄ facto descēdētes qñ ex vna solum agi possit. remissiue.

4 Delictorū quedā nominata quedā innominata.

Adde an cū instantia labit dolo aduersarij detur restō. Ro. cōsi. cxxx.

i ¶ Heredem. dicas sic. vtrū actiones ex delicto trālmittant ad heredes actiue. vide Bal. in. l. j. in fi. viij. col. cum seq. ꝛ etiā vlti. col. C. ne ex delic. defun. ꝛ Bar. no. in. l. si. j. eo.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Est pluralitas. 6 ꝛ si qs fuit cū vna comitiua quā coa dunauit ad occupandū castrū ꝛ in 7 pugna iterunenit homicidium an 8 coadūatoꝛ teneatur duplici pena 9 l.i.iuli.de vi.et de homicidio . vide i.i.quoniam.ꝛ ibi Bal.C. ad le.iul. 10 devi.vbi omnino vide in.i.q. 11

b ¶Itē opp. adde Bar.ꝛ que ibi no. in.l.vulgaris.ſ.ō fu.vbi oīno vide ꝛ que ibi dixi.

c ¶Punit toties. adde qō Bal. i.l. ſi quis nō dicā in iiij.col.C.de epi.ꝛ cle.dicit no.qō pena ꝑtōnis ex multiplicatiōe actus multiplicatio penarū nō refultat. secꝰ in pena ministerio iudicis imponenda facit qō habeī in.o.l. inficiādo.ſ.infans.

d ¶Pro mille agerek.ꝛ ad materiaz vide Bar.in cōſ. icip. Ant.cōmiſit a adulterium ꝛc.et poſt eū Ly.ꝛ vide Pe.de anc.i cle. j.ſ.qbus.de puñ. late diſtinguentē poſt Ja.de are.et Ja.bu.ꝛ ponit ꝓba fere oīa illius ꝙſi.Bar. p longā 1 ꝛ latā diſtin.ꝛ dicit ſic ꝙ aut ſunt plura fcā aut plura delicta reſpicientia diuerſas ſpecies delictoꝝ ꝛ bz locū.C.de fur. l.aduerſus.idē ſi reſpiciūt diuerſas ꝑſonas q̄ idē cōſiliū nō participauerūt idē etiā ſi reſpiciant diuerſas res vt l.i.agraria. ō termino mo.factū autē eſt vnū ꝛ delicta plura et 2 bz locū.C.de ac.l. que de crimine cū no.per domi.ibi. aut ſunt plura facta ꝛ vnū delictuz ꝛ boc cōtingit qñ ꝓmo durāte.ſcōm ſeqī iterato circa idē ꝛ eadez ſpecie crimiſ.ꝛ tūc vna tm̄ pena imponit vt in.l.ei qui.ſ.de fur.ꝛ ita intelligi tur gl.i.o.l.vulgaris.eo.ti. iſtud eſt verū ſm bar.ꝛ ſa-

Vulnerans pluribus vulneribus ex quibus ſequit homicidiū potest accuſari de vulneribus ꝛ iudex boc pati debet ſi maioꝛ pena imponitur ꝑ vulneribus q̄ ꝓ homicidio.

Qñ plura delicta tendūt ad eundē effectum vt in inſultu ꝛ pcuſſione qs nō puniꝝ niſi de inſultu.

Percuſſione ſecuta ſtatim nata eſt actio iniuriarum cū inſultu qui tū confundiꝝ cū percuſſione.

Si ꝑ inſultu imponitur maioꝛ pena q̄ ꝑ percuſſione:in eo quod plus excedit delinquens puniꝝ. Ratio quare punitus ꝓ vulneribus nō poteſt puniri ꝓ homicidio vel econtra.

Coadunans gentem ſi mittit illam ad certū locū non punitur niſi ꝓ vno actu.

Percutiens aliquez vno ictu vel ſimul pluribus alapis vel percuſſionibus an ꝓ vna an vero ꝑ omnibus debeat puniri.

Vnq̄ plura. Hec eſt vna notabilis lex.ꝛ gl.bāc.l.dinidit in duas partes. Primo ponit regulā.Scōo.ꝓbat ea quatuoꝛ exēplis.Tertio foꝛmat vna qōnē circa ꝓdicta.Quarto redit ad regulā ꝛ ꝓbat eam tribus alijs exēplis.ſcōa ibi:qui hominē.tertia ibi:item queſtū.quarta ibi:ītē ſi qs.¶Circa iſtā materiā intēdo tenere hūc ordinē qñq̄ plura delicta committunꝝ ex parte inferētis ꝛ recipiētis circa ꝑſonā:ꝛ de hac materia tractabo hic.qñq̄ plura delicta cōmittunꝝ ex parte cōmittētis circa rem.ꝛ de boc nō dicā hic ꝑncipaliter ſz dicā.ſ.ti.ſ.l.inficiādo.ſ.infans.qñq̄ cōmittunꝝ plura delicta ꝙbo. de boc dicā in.l.ītē apud labeonē.ſ.cōuitiuz.ſ. de iniur.qñq̄ cōmittiꝝ vnū delictū ex ꝑte inferentis ſed eſt pluralitasᵃ ex parte recipiētis vt ſi aliquē pcutio cū bidēte vel foꝛcipe.de boc dicā.ſ.arboꝝ fur.ce.l.ſi gemina.qñq̄ cōmittunꝝ plura delicta ꝑpter plures ꝑſonas cōmittētes.de boc digi.ſ.de fica.l.ſi in riga.qñq̄ cōmittunꝝ plura delicta ꝓpter plures ꝑſonas recipiētes.de boc dicā i.l.ſi plures.ſ.ar.fur.ce.qñq̄ cōmittiꝝ vnū factū tantū: ex quo reſultant crimina plura de boc digi i.l.ſenatus.ſ.de accu.ꝛ.l.ſi adulterium cum ſceſtu.ſ.de adul. ¶Modo ad ꝓpoſituz redeamus qñ ſunt plura delicta ex ꝑte inferētis in ꝑſonā. ¶Oppo. de.l.ſi.C.de modo multa.vbi dicit ꝙ nō pōt imponi pena niſi ter.dicit gl.ibi in extraoꝛdinarijs criminibus bic in oꝛdinarijs.boc nō placet.nam crimen furti de quo loquitur hic puniꝝ extra oꝛdinem ꝛ crimē iniuriarum:ꝛ quaſi oīa ꝓuata delicta.vt.ſ.l.ꝑgi.ꝛ.ſ.ti.ſ.l.ſi.ꝛ.l.ſi.ſ.ō iniur.vnde dicit gl.alibi ꝙ ibi loquitur in multa.boc dicit gl.in l.gcūq̄.C.de ſer.fugi.ꝛ illā tenet Ja.de ra.ideo qz ſi iudex haberet i multa nimis largas habenas poſſet ꝑtē multū grauare.Dy.vero aliter ſol. ꝛ dixit ibi loquiſ in delicto ꝙ non vertitur ad alicuius iniuriam:ſed habet tantū coertionē moꝛū. Jac.de bel.in quadā ſua diſputatione dicit aliter qō debet intelligi quādo contumacia continuaꝝ circa idem:tunc iudex non poteſt multare vltra ter.ſecus ſi circa diuerſa.ar.huius.l.ꝛ ideo ꝓ ſi iudex facit citari aliquē quod compareat in iudicio ad rūdendum poſitionibus ſub certa pena:ꝛ iterum facit citari nō poteſt imponere penā:niſi ter. ſed ſi ex diuerſis cauſis fuerit citatus:quoties delinqueret poſſet iponi pena.iſte tres ſolutiones placent mihi ſi coniunctim accipiantꝝ vt dicamus ſic.ibi loquiſ in multa que imponitur ꝑ delicto. ꝙ nō vertitur in alterius injuriam ꝓncipaliter que nō poteſt imponi niſi ter.illud delictū cōmittatur circa idē.ita loquitur ibi alias quoties deliquerit toties poſſit puniaꝝ vt bac.l. ¶Secundo opp. de.l.nemo ex bis.ſ.quoties.ſ.de re indic.ꝛ.l.qui ſeruum.ꝛ.l.plura.ſ.de act.ꝛ obli.ſolu.bic plures actiones deſcēdūt ex diuerſis factis ibi ex vno facto:ideo vna tm̄ agi poteſt. ¶Contra boc oppo. de.l.cum ex vno.ſ.de act.ꝛ obli.ꝛ.l.j.ſ.vi bo.rap.

3 ſol.ꝛ qō digi ex vna tantū agi intelligi poteſt niſi quatenus plus ſit in vna quā in alia.ita dicit glo. ꝙ an ſit verum.dic vt digi in.l.j.ſ.digerit aliqs. ſ.de publi.ꝛ ibi plene per Dy. ¶Item opp.ſ.loca.l.ſi vulneratus.ꝛ de acti.ꝛ oblig.l.qui ſeruum. ſ.ſi is.iſta glo.ſoluit qō ibi eſt vna ex delicto:alia ex cōtractu bic ambe ex mero delicto ꝓteꝛea ibi ambe ſunt perſecutorie.bic ſaltez altera eſt penalis.tu dic verius quod ibi ambe dantur ex eodez facto:bic ex diuerſis factis:vt dictū eſt in ſolutione ꝓcedentis contrarij.ſm Dy.ꝛ Oldra. ¶Itē
b opp.ᵇ de.l.inficiādo.ſ.infans.j.ti.j.ſol.dicit glo. iſta.l.loquiſ quādo ſunt diuerſe ſpecies delictoꝝ ſecus ſi ſunt plura delicta einſdē ſpeciei:quia nō puniunt.niſi ꝑ vno vt in cōtrario.Jſtud dictum gl.reprehenditur per Dy.per.l.quicūq̄.C.de ſer uis fugi.j.ti.j.l.inter oēs.ſ.ſi.quare dicit Dy.qñ
c ſunt diuerſe ſpecies delicti punit toties⁽ quoties delinquit:vt bic:ſed ſi ſunt eedē ſpecies ita demū agi pōt ꝑ qualibet vice ſi ſepius agentis intereſt. vt.o.l.qcunq̄.ꝛ.l.inter oēs.in fi.alias generaliter ageret ꝑ vna vice tātū.vt.o.l.inficiādo.ſ.infans. ¶Dibi vꝛ qō Dy.ꝛ glo.dicāt contra illā.l.inficiando.ſ.infans.nā ibi eſt vnū furtū tantū:merito ꝑ vno agiꝝ:ſed ſi eſſent plura furta etiā ſi eſſent mil
d le ꝑ mille ageretur:ᵈ vt bic.ꝛ.l.inter oēs.in fi.ꝛ in l.qcūq̄.ſed ꝑ Dy.ꝛ glo.quod ſint plura furta vi-
4 detur ꝛez.in.l.ꝙis.j.ti.j.circa ꝓin.ꝑ quarū.ll. ſolutione debes aduertere qō ſicut in cōtractibᵒ ſunt quidā cōtractus nominati:ꝛ quidā innomi-
e nati:ita in delictis ſunt quedā delicta noiata.ᵉ q̄dam innominata:vt not.j.ad turpi.l.ꝛ in ꝓuatis. q̄dā enim delicta habent nomina a iure vt furtū. nam ex aīo lucrandi ꝛ ex contrectatione colligiꝝ vnū qō appellatur furtum.Item homicidium ex percuſſione ſecuta examinatione vocaꝝ homicidiū. Itē de adulterio.nā ex illa fornicatiōe habito reſpectu ad matrimoniū colligitur boc nomē qō appellaꝝ adulteriū.Illia ſunt delicta innoiata.vt percutere verberare:ꝺ omū itroire⁽ ſiliā vt l.lex cornelia.j.de iniur. Jſta eñ ſunt noīa actus nō delicti:qz poſſunt percutere etiā ſine delicto:ꝛ ingredi domum etiā ſine delicto:ſed non poſſum cōmittere furtū vel adulterium ſine delicto.Hoc ꝓmiſſo licet pluries ego cōtrectē rem tuā accipiē do furtum ꝓout eſt nomē iuris vnū furtū eſt.ita loquitur.l.inficiando.ſ.infans.ſed ſi tu acciperes furtū ꝑ cōtrectatione ſola.fateoꝛ ꝙ ſepius cōtrectatur:ꝛ hoc modo dicitur fieri ſepius furtū.boc eſt ſepius fit ille actus ex quo ſequit furtū tamen qꝛ animus eſt magis cōtinuatiuᵘ ꝙ reiteratiuus ꝓpꝛie debet dici vnū furtum.ita debet ītelligi.l. q̄uis.j.tit.j. ¶Itē opp.de.l.ſed ꝛ ſi furripuerit.j. ti.j.ſol.vt ibi. ¶Itē oppo.ſ.ad le.ag.l.illud.ſ.ſi. ſol.dicit glo.bic fuerunt iſta plura delicta cōmiſſa ex interuallo.ſecus ſi ſimul ꝛ ſemel.Vide hanc gl.que eſſet notanda ſi eſſet vera.Jſta glo.ſi eſſet vera deſtrueret totū mūdum.nā ſi percuteꝛe aliquē pluribus percuſſionibus ſimul:non teneꝛer niſi de vna.ꝙ eſt ꝛtra teg.būc in ꝓin.ibi oū dicit plura delicta cōcurrētia:ergo fuerunt ſimul plura facta.Ad.l.illud reſpōdet Dy.ꝛ bene quod ibi plura delicta tendūt ad vnū finalē effectū:boc eſt plura vulnera ad vnū homicidiū.ſecus ſi quodli bet delictū per ſe tēderet ad ſuū effectū vt percuſ
e ſiſti aliquē pluribus percuſſionibus.nam ex plu ribus ꝓcuſſionibus teneberis.ita dicit Dy.ꝛ bñ. ¶Venio ad ſcōam partē ꝛ opp.de.l.qui ſeruum. in fi.ſ.de act.ꝛ obli. Quidam dicunt ꝙ bic poteſt agi actione.l.aqui.in eo ꝙ plus eſt in ea ꝙ in conditio.furtiua.Alij vt Hug.dicunt ꝙ bic agiꝝ inſolidū ex vtraq̄ qz ex diuerſis factis deſcendunt. ꝓcedens opinio cōmuniter tenetur:vt no.iſti.ſi quadru.pau.fe.dica.ꝛ.l.idēq̄.ſ.fi.ſ.nau.cau.ſta. ¶Secūdo oppo.ꝛ videtur ꝙ in cōditione furtiua inſpiciatur quāti plurimi fuerit a tēpoꝛe furti facti:vt.j.tit.j.l.inficiando.ſ.infana.dic vt in glo.
5 ¶Venio ad aliquas queſtiones quando plura delicta cōmittuntur ab eodem contra eundem in perſona.dixi ꝙ ſi tendūt ad eūdem effectum vna pena

li.niſi pena eēt ſoluta ex ꝓmo delicto:vl ſaltē lis eēt ꝓteſ.ante delictū. boc eſſi caſu iterā do nonuz adulteriū iterak pena.l. ſi diuturno.j.de pe.ex quo colndit cū glo.in.o.l.vulgaris.ꝛ iſtud ē ve rū etiā ſi pena pecuninria interpo nak et de materia etiā ꝑ Bar.ꝛ do.i l.qd ergo.ſ.pena grauioꝛ.de inſa. Adde ꝙ Bal.i.l. ſi qs nō dicā rape i.iiij.col.C.de epi. ꝛ cle.dicit ꝙ in pe na ꝑtōnis ex multiplicatiōe einſdē actus nō reſultat multiplicatio penarū.ſecꝰ in pena miniſterio iudicꝫ infligēda.facit ꝙ bī in.l.inficiādo. ſ.infans.j.tit.j.et qñ ex vno facto reſultāt plura cria vel vnus ledit plures quot penis te neantur vide in.q. gñaliter vꝛgeri in regula delictū.de re.in.i.vj.ꝛ ꝓ.ſ ancha.i.o.cle.j.et vide Bar.i.o.ꝑſi. et ſi ſtatutū dicat ꝙ puniaꝝ pēa manus an debeat intelligi ō ambabᵒ. vide Bar.C.de ꝓmi.in.l. ꝓeclarū. lib.giij.vbi tenuit qō ſic ꝑ gl.ibi ſed adde ꝙ ipe no.in l.vulgaris.ō fur. ꝛ ad materiā bar. bic vide Jo.an.i ſpe.de ſen.ꝛ.ſ.ꝓpone.ꝛ Bar.i.l.ſenatus.ꝛ in.l.ſeq.j.de ac.adde an q vno ictu plura infert vulnera pluries deāt puniri.Bal. cōſi.clxvj.v.lib.et an ꝓeſtans auxiliū pluribꝰ teneaꝝ vna pena vel plu ribus. vide Bar. conſi.cxxxiij.

¶Delicta noiata.Nō.q̄ quedam ſunt delicta noiata ꝛ q̄dā innominata ſicut in Jctis no.Bar.in.l. ſenatus.j.de acc. ꝛ in.l.i.ſ.vnde q̄ritur.de pub.ꝛ in l.j.in.xxiij.colū.j. ad turp.ꝛ Bal.in l.non ideo.in fine v.col.de accuſ.C. Bart.in.l.ſi quis id quod.ſ.j.ꝛ.l.ſi

familia.ff.de iuriſ.om.iudi.in.iij.col.in ver.per boc concludo qō ſi ego vulneraui te ex ꝓpoſito qñ dicatur vnum delictum ꝛ qñ plura vide.ſ. ꝓtoꝛi.col.ꝛ que no.Bal.i aut.ſed nouo iure in.ij.ꝛ.iij.col.C.de ſer.fugi. ꝛ Bal.in.l.aduerſus.C.de fur.ꝛ vide.j.eo.

a ¶Quero circa.Bene faciūt no.ꝑ Bar.in.l.ſenatus.de accu.ꝛ in.l.pretoꝛ edigit.j.de iniur.ꝛ vide Spec.i tit.de accuſ.ſ.j.ꝛ. ſed ſi vulneratus. cū ſe.ꝛi terminis tz Bal.i.l.qcūq̄. in.ij.col.C.de ſer. fugi.idē ſequitur Bal.in.l.cum anciſſis.in fi.col.C. de inceſt.nup.

b ¶Eundem effectū.Nō.q ſi pdꝛi teſtes ꝛ inſtrumenta falſa in ꝓbatione vniᵘ cau 6 ſe nō dicitur com a miſſum niſi vnus delictus falſitatis ſm Bal.in.l.quicunq̄.in.ij.col.C. de ſer.fugi.ꝛ ſi ſta tutū punit portā tez arma ꝛ titius percuſſit te cū armis an puniatur 7 de delicto armoꝝ b rum ꝛ de percuſſione Bal.ꝙ nō: in.l.aduerſus.C. 8 de fur.vbi vide. c

c ¶Quero vtrum. ꝛ an quis puniaꝝ de inſultu ꝛ pcuſſione.adde tū ꝙ ſi inſultus ſequitur poſt percuſſionē punit ꝓ vtroq̄z ſm Bal.in.o.l.ad uerſus.C. de fur. 9 ꝛ ibi qd ſi in ingſitione dicitur ꝙ quis percuſſit et inſultum fecit.ita etiam teſtes dicūt nec apparet quis ꝓius ꝛ poſterius an ꝑoterit puniꝛi de vtroq̄z ꝛ dicit ꝙ non Jnnoc. etiam ſi eſſent iſta verba poſtea vulneranit non ſuffi cit ſm bal.ꝛ imo. in.l. quoties.ſ.ſi quis poſt de beꝛe.inſti.quod ſin. no.eſt.

d ¶Actio iniuriarum.adde qō no. Bal.in.l.ij.ſ.ſiꝛ. 10 quibus mod.feu. amit.ꝛ ꝑ Bart.in l.reſpiciēdum.ſ. deliquūt.j.de pe. 11

e ¶Circa qō ꝙro. vide que no.Bal. e in.o.l.aduerſus. C.de fur.ꝛ.l.quoties.C. vbi ſena. vel clariſ.

f ¶Unum conuitium.Vide Bar. in.l.item apud.ſ. ſed quod adijcik.

g ¶Ego teneo opinio.Et idem voluit idē Bart.in.l.ſi gemina arbor.ff. arb.fur.ce.ꝛ vide Jo.an.in.c.delictū.li.vj.in mercu.vbi diſputat ꝛ vide eundem poſt Spe.in ti.de ſen.ꝓola.ſ.ij.vide que remiſi ad Bald.in.l. quicūq̄.C.de ſer.fugi.And.barba.

b ¶Nec ob.ratio.Et ad materiam adde Bal.in conſi.inci.Jn Chriſti nomine eiuſq̄ beate virginis ¶Marie et ¶Dichaelis archangeli.ex inſultu ꝛ pcuſſione i q̄ cōſuluit ꝙ titius fecit iſultum cum pena imponiꝛ.vt.l.ſi.ſ.de termi.mo.nec telligendo facit ꝑ:nā debet illas plures iniurias quis cōiungere in eo libello tū ex qualibet per ſe pena imponiꝛ.vt.l.non eſt nouum.ſ.de act.emp. ꝛ dicetur in.o.ſ.ſi mihi plures.Pro boc.l.ſi adulterium eū inceſtu.ſ.de adulte.ſi enim ex vno facto ſequunꝝ plura delicta punitur ex qualibet:vt ibi multomagis ſi ex pluribus factis ſequunꝝ plura delicta:nec ob.l.illud.ſ.ad le.aquiliā.vt.ſ.reſponſum eſt:quia ibi plura facta tēdebant ad eūdem effectum:ꝛ ita tenebat Dy.Jac.de are.dicit aliter in.l.apud labeonē.ſ.conuitium.j.de iniuriſs.vbi dicit ipſe aduertēda eſſe verba ſtatuti.nā aut dicunt ꝓniiꝛ ꝓo qualibet vulnere:ꝛ ꝑ qualibet alapa ſeu ꝑ qualibet percuſſione ꝛ tunc fateoꝛ dictū Dy.aut dicūt ſi quis alapauerit vel ꝑcuſſerit:ꝛ tunc ꝓo omnibus imponiꝛ vna pena: quia eſt vnus actus alapandi:ſeu percutiendi:ꝛ ſint plures alape.vt.o.l.ītē apud labeonem.ſ.cō
f nitiū.vbi ex pluribus verbis ſit vnum conuitiū:ᵏ
g ego teneo opinionemᵍ Dy.ꝑ iura allegata ꝑ eū nec obſtat.ſ.conuitium.quia queſtio noſtra lo quiſ in legibus ſeu ſtatutis que puniūt delictum ſub nole alicuius actus vt ꝓo percuſſione ꝑ vulnere ꝛc.ſeu ſi qs percuſſerit ꝛc.non curo.ſed.ſ.cōnitiū.loquiſ in quodā delicto qō recipit nomen a iure:appellaꝛ enim cōuitiū aliqua oꝛatio seu vociferatio ſignificatiua iniurie alterius vt ibi vſi omnia verba ibi ꝓlata tendūt ad eūdē effectū. ſecus ſi tenderent ad diuerſos effectus.vt ibi di
b cam.nec ob.ratioᵇ que mouit eū qñ ſtatutū dicit ſi quis alapauerit:vel ſi qs percuſſerit qō vna fit percuſſio:imo in veritate ſunt plures percuſſiones:licet ſimul facte.vt.l.ter enim a.j.de verbo.ſig. ꝛ.l.lex cornelia.ſ.fi.j.de iniuriſs.ad quod facit.l. ſcire debemus.ſ.de verbo.obli.cum ſuis ſimili.ꝛ boc obſeruat cōſuetudo . Predicta vera:niſi per impoſitionē vnius pena conſumeretur vt puta ſi eſſent duo crimina ſimul cōmiſſa ꝛ ex quolibet illoꝝ deberet iponi pena mortis.non enim poſſet occidi niſi ſemel:ꝛ ideo ſemel tātum puniꝛ:vt.l. vulgaris.in principi.j.titu.j.et ibi dicam. Cetera autem pertinētia ad banc materiam dicam in locis conſuetis.

1 ¶Hec lex loquiſ de ꝓuatis delictis.
2 Pro furto agi poteſt criminaliter.
3 Pena ordinaria ꝓo delictis in quibus pena certa non eſt appoſita dicitur illa que cōſueta eſt apponi.
4 Judicium criminaliter dicitur quādo quis agit ad penam applicandam fiſco vel inferēdam parti in corpus.
Judiciū ciuile quando agitur ad penam ſibi applicandam.
5 Actio ciuilis an tollik per criminalē.remiſſiue.
6 Quilibet extraneus quando poterit accuſare de iſtis criminibus ꝓuatis.
7 Extranei qui dicaꝝ in bac materia ꝛ qui poſſunt accuſare in bis criminibus ꝓuatis.
8 Jus accuſandi in ꝓuatis delictis non tranſit ad beredem vt beredem:ſed beres ꝓo ſuo intereſſe bene poterit.
9 Pro damno dato vbi habet locum.l.aquili.qs poteſt criminaliter accuſari.
10 Accuſatio ꝓuata:ꝓo rapina qō habeat locum vno caſu.

Jquis actiones. Jn bac.l.non ſunt contraria. ¶Sed ꝛro de quibᵒ maleficijs loquatur bic.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Quero vtrū. Vtrum de istis criminibus priuatis possit accusare q libet extraneus late per Bald. in rubrica. C. qui accusa. in. iiij. ꝛ. v. colū. tenet contra Bart. ꝛ Bal. in. l. aduersus. C. de fur. ꝛ ibi an accusatio vbi tenet contra Bart. ꝛ Bal. in. l. aduersus. C. de fur. ꝛ ibi an accusatio vbi tenet contra Bart. ꝛ Bal. in. l. j. in furti ꝛ vtrum ius accrescendi transeat ad heredem. vide Bald. in. l. j. in vlti. col. C. ne ex delic. defunc. vide in. l. j. ℌ. fi. ℌ. eo. ꝛ Bal. ad hoc in. o. l. j. in vltima colum. ꝛ ibi tenet contra Bar. hic.

b ¶Accusari criminaliter. an ista accusatio sit publica vel priuata ꝛ quid si accusans de crimine priuato non probat de interesse suo. ad de Joan. andr. in addi. Specul. de accusat. vide omnino Bald. in. c. j. ℌ. iniuria. de pace iura. fir. et Bald. not. in. l. ea que in iij. col. C. de cōdi. indeb. dicit quod pro dāno dato vi aut clam agitur criminaliter dicit glo. esse notabi. et ibi subdit q ista pena criminalis non crescit p̄ inficiationem.

c ¶De furtis. Circa istam rubricā vide Barto. in cō silio. cccj. incipiē te. videtur dicendum vbi dicit qō accusans de furto debet dicere rē ad se pertinere et illam possidere. vide ibi. ꝛ vtrum possit cōmitti fur tum in re immobili ꝛ videtur inquisitio. vide Ludoui. roma. in cō silio. cxlij. et vide eundem Ludoui. roma. in consilio cclxxiij. de eo q furatur lapides patrij si dicatur cōmittere furtum. Andre. barba. ¶Furtis. vtrum furtum etiam capitale dicatur priuatum delictum dicit glo. quod sic b jn. l. penul. de conditi. ob cau. vide que digi in. l. ij. j. de bo. dam. in fine apostille magne. et not. Bald. in. l. j. in penulti. colum. C. ne ex delic. defun. que autem dicatur robaria. et quis sit dēpdator digi post Barto. in. l. capitaliū. ℌ. famosos. de penis. ibi etiaꝫ quis sit predo ꝛ fi milia.

Respondeo de priuatis: de publicis enim nō est dubiū q̄ quis se subscribit. vt. l. si cui in p̄cipio. ꝛ. l. libellorum. in princi. ℌ. j. j. de accu. ¶Quero an p̄o furto possit agi criminaliter. glo. dicit q̄ non nisi contra furem nocturnum. sed contrariū tenet glo. j. de furtis. Bald. in. l. j. ꝛ bene. nam cōtra furem nocturnum augetur pena vt. l. aut facta. ℌ. tempus. j. de penis. tamen de vtroq̄ potest accusari vt. j. titu. j. l. fina. ¶Quero hic dicitur ad ius ordinariū remittēdus est. Sed quid est istud ius. glo. dicit q̄ id quod olim erat in titu. de formulis. vel dic ad ius ordinarium. i. ad penam ordinariam dupli vel quadrupli. tu dic ꝛ verius. i. ad ordinez qui est in publicis iudiciis. ¶Quero quid in crimine iniuriarum. ꝛ in aliis in quibus non est certa pena apposita que sit pena ordinaria dicit glo. arbitrio iudicis: vt not. l. iniuriarum estimatio. j. de iniur. ꝛ puto q̄ sit ordinaria pena illa: que p̄o illo delicto cōsueuit apponi vt d. l. quid ergo. ℌ. pena grauior. ℌ. de bis qui notā. infa. ꝛ. l. bodie. j. de penis. ¶Quero quomodo cognoscam vtrum sit iudicium ciuile vel criminale. Respondeo aut quis agit ad penam applicandam sibi ꝛ est iudicium ciuile aut agit ad penam applicandam fisco vel inferendam parti in corpus: ꝛ tunc est iudicium criminale: ita no. bic. ꝛ. l. iij. in princi. j. de sepul. vio. ¶Quero qualiter fiat ista subscriptio: dic vt digi in. l. si cui. in princ. j. de accu. ¶Quero an ciuilis actio tollatur per criminalem: dic vt dicitur in. l. j. ℌ. j. j. vi bon. rap. ¶Quero vtrum[3] de istis criminibus priuatis possit accusare quilibet extraneus. gl. que est bic videt dicere q̄ non. Dy. intellegit hanc glo. quādo ex delicto venit pena imponenda pecuniaria. alias quilibet de populo posset accusare ita dicit Dy. ita not. glo. j. de popu. accu. super rubrica. et notatur etiam in. l. fina. C. de litig. quod qualiter intelligatur dicam super rubri. j. de popu. actio. ¶Quero dicit glo. ista q̄ extranei non admittuntur. quero qui dicantur extranei. Respondeo intelligo quātum ad propositum q̄ admittantur omnes illi qui p̄opter illam iniuriam videntur iniuriam pati: vt consanguinei ꝛ affines qui pōnuntur in. l. lex cornelia. circa princi. j. de iniur. et quod ibi no. in gl. vel dic aliter omnes illi admittuntur qui in eum inuiti testimonium dicere nō coguntur: vt. l. ij. ꝛ quod ibi digi. j. de accusa. Et p hoc[8] apparet soluta questio: an ius accusandi de priuato crimine trāseat ad heredem: ꝛ dico q̄ nō transit ad heredem vt heredem: quia non erat in bonis defuncti: vt. l. iniuriarū. j. ō iniur. sed bene potest accusare heres tanq̄ p̄sona cuius interest: ꝛ qui prosequitur propriam vindictam. cum p̄o sequitur iniuriā defuncti. vt. l. j. ℌ. ij. j. de iniurijs. ¶Querit glo. an p̄o dāno dato vbi habet locū actio. l. aqui. possit quis accusari criminaliter:[b] ꝛ constat q̄ si dānum est datuꝫ per vim habet locū accusatio. l. iulie. de vi publi. ſz questio nostra debet intelligi quando damnum est datum leuissima culpa que venit in. l. aquil. vt. l. i. l. aquili. ℌ. ad le. aquili. vtrum tunc possit accusari criminaliter Cy. in. l. si quis non dicā rapere. circa fi. C. de epis. ꝛ cle. videtur tenere q̄ non: sed habuistis contrarium no. in. l. respiciendum. ℌ. delinquunt. j. de penis. ꝛ ibi digi vobis. probatur. ℌ. de legi. l. prima. ibi sponte vel ignorantia ꝛc. ꝛ quod ibi not. in gl. ¶Quero an p̄o rapina habeat locum accusatio priuata. de publica constat. j. ad le. iuliam. de vi publi. vel priua. gl. non declarat istud. veritas est ista: q̄ in casu potest esse p̄o rapina accusatio priuata: vt. l. si quis ex domo. j. ti. j. ꝛ no. in. l. infamem. j. de iudi. publi.

c ¶De furtis.[c] Rubrica.

d ¶Ab etymologia. Quando procedat ar. ab etymologia. adde Barto. in. l. j. de acquiren. pos. in. o. l. omnes populi. ꝛ in rubri. solu. matrimo. ꝛ scripsi post Bar. in. o. l. j.

e ¶Diffinitio furti. Et quia hic dicit innito domino. limita in casu not. l. si quis seruo. C. eo. item intellige sane. per not. per Bal. in. l. mala fide. C. de cōdi. ex. l. in Rub. C. de condi. ob tur. cau. ꝛ in. l. incendiū. C. si cer. pe. ꝛ que scripsi in l. ei q. C. de furt. ꝛ pulchre declarat Archi. ciiij. qō. v. penale. vbi oīno vide. ꝛ ibi quid in dubio per Bart. in. l. inter omnes. ℌ. recte. j. eo. et qs fit fur māifestus. vide. j. e. i. l. si qs ī seruitute. ꝛ p Cy. ꝛ Bart. in. o. l. falsus. ꝛ qō ibi Bal. in. iiij. oppo.

d ¶Adulteriū manifestū. per Bart. in. l. ij. i fi. de adulte. vi. ō. j. e. l. si qs ī seruitute. per Cy. in. l. falsus. ℌ. eo. ꝛ ibi etiam Bar. in p̄in. ꝛ sequit etiā Bal. i. o. l. falsus. in. iiij. op. vbi idē tenet qō Bart. bñ facit qō habetur in. l. si quis adulterijs. Et Specu. in tit. de p̄esum. ℌ. j. ꝛ Bald. in auten. quas actiones. C. de sacrosanc. eccle. in fi. ꝛ in terminis Joan. and. in tit. de pba. ℌ. j. versi. giij. de quo Jmo. in. l. fin. ℌ. de here. insti. ꝛ per Bald. in. l. fi. in. iij. colū. C. de proba.

¶Bladio euaginato. hoc appro bat Bal. in. l. negꝫ natales. i fi. j. col. de pba. ꝛ qō dicit Bart. bic de gladio euaginato re prehendit Ange. bic ꝛ vide Ange. in. l. fi. in princ. qō me. cau. C.

¶Dixit supra de priuatis delictis in genere sequit videre in specie: sed quia delictum furti frequentius cōmittitur. ideo de furtis premittit.

1 ¶Furtū ex sola cogitatione nō cōmittitur.

2 Argumētum ab etymologia vocabuli q̄ nō valeat. ꝛ remissiue.

3 Contrectare est rem de loco ad locum remouere.

1 **Furtum.** Ponit tres deriuationes furti prima est a tempore. secūda est ab animo. tertia est ab actu cozpozeo. in versicu. sola cogitatio pone casum. ¶Quero vtrum ex sola cogitatione quis committat furtum. videtur q̄ sic: quia furtum dicitur a fraude. et sic ab animo. iurisconsultus determinat contrarium.

2 ¶Not. ergo q̄ argumen. ab etymologia[d] vocabuli non est validum: ꝛ potest esse ratio: quia f huic repugnat diffinitio sequens. simile in. l. j. ℌ. de tutel. ꝛ. l. ij. ℌ. appellata. ℌ. si certum petatur. et insti. de testa. in p̄inci. digi in. l. prima. ℌ. de testamentis. in p̄incipio. in versicu. furtū ponitur diffinitio furti[e] dicitur hic quod furtum est contrectatio. ¶Quero quid est contrectare. Respondeo est de loco ad locuꝫ admouere: vt. l. rei. ℌ. si rē. ℌ. de acquiren. possessio. item dicitur hic lucri faciendi qnid si non intendat lucrari sibi sed alteri. respondeo sufficit. vt. l. si quis p̄referendū. in p̄in cipio. j. eodem. Cetera circa hanc diffinitionem: dic vt in glo.

1 ¶Delictum dicitur manifestum quādo quis deprehenditur in ipso delicto vel aliquo actu p̄pinquo ad delictum.

Adulterium dicit manifestum qñ quis deprehēditur in domo alicuius pulchre mulieris.

Homicidium dicitur manifestū quando aliquis reperitur mortuus: ꝛ qs fuerit visus effugere cū gladio euaginato.

2' Fur vt dicatur manifestus non requirit eius captura: sed sufficit q̄ fuerit visus cū re ꝛ fuerat acclamatum.

3 Usurarius manifestus qualiter quis dicatur.

4 Famosus fur qualiter intelligatur. remissiue.

5 Initium dicitur illud totale tempus quo ducis ad locum destinatum.

6 Stante statuto q̄ potestas teneat aliquid facere in p̄incipio sui officij: qualiter intelligat p̄incipium vbi q̄ prima pars id est primus mensis.

7 Fieri aliquid in p̄incipio platee dicitur q̄ fit in prima parte ea diuisa. in. ij. partes.

Cōmunis vsus loquendi attenditur.

8 P̄incipiū rei dr a parte superiori pars ad quā descendit cursus aque dicitur finis.

Fur est manifestus. Ex hac[f]. l. no. q̄ delictum dicitur esse manifestum quando quis deprehēditur in ipso delicto vel aliquo actu p̄opinquo ad delictum: ita videtur hic si deprehendit quis cum re furtiua: licet nō fuerit visus furari est manifestus fur idē dico si aliquis deprehendit in domo alicuius vbi pulchra mulier est. excerte facit bunc adulterū manifestum. f ita debet intelligi. l. capite quto. j. de adul. ¶Item si aliquis fuerit visus effugere cum gladio euaginato.[g] ꝛ reperitur aliquis mortuus certe ex hoc est homicidiū manifestum q̄ talis fecit.

2 ¶Secundo q̄ro an ad hoc q̄ fur sit manifestus requiratur apprehensio seu captura quidam dicunt q̄ sic per hāc. l. sed cōtrarium est verū. qz sufficit q̄ fuerit visus cū re ꝛ Ꝺ eus acclamatū. vt. l. si qs in seruitute. ℌ. j. j. eo. ꝛ not. p Cy. ℌ. de fur. l. falsus. in. ij. oppo. ¶Ista. l. facit ad questiones. dicit decretalis q̄ nō valet testamentum vsurarij manifesti

a ¶Usurarius manifestus. Quis dicat vsurarius manifestus. adde pulchrum dictum Bar. in. l. j. ℌ. adde labeonem. ℌ. de edil. edic. ꝛ in materia vide quod no. Bar. post glo. ꝛ que notaui post Bald. in. l. cū allegas. C. de vsur. ꝛ ad hoc vide Bald. in. l. j. C. de test. ꝛ in. l. j. C. de fal. cā adie. leg. ꝛ no. Moder. institu. de acti. ℌ. ex maleficijs. ꝛ ℌ. quadrupli. ꝛ de multis fraudibus quas excogitāt fenera tores. ad hoc vt a sui ꝛtractus non dicantur fenerati tij. tetigit Jo. an. in. c. ex literis. de iureiuran. et in. c. ad nostrā. ō emp. ꝛ vendi. ideo quia infinite sunt constitutiones synodales prouidetur de modo conuincendi vsurarios ꝛ adde q̄ Juluit Ange. in consi. qō incipit in causa p̄dicta est ratio qō ille etiam dicitur manifestus vsurarius qui per diocesanum p̄onuntiatus esset publicus vsurarius et potest hoc facere quādo vsurarius est testibus supatis de tali crimine aut vsurarius cōfessus est etiam coram episcopo ipz crimen vel cōtra ipm laborant notabilia argumēta fama concurrēte extra de vsur. i. c. cuz tu. ꝛ hoc tenet Guiliel. extra de vsur. c. j. libro. vj. alias si diocesanus istis non concurrentibus p̄nūtiaret nō esset vsurari[o] manifestus. ſm eum. Jtez ille est vsurarius manifestus quātum ad hoc vt testari non possit si coram sacerdote ꝛ testibus publicis fatetur se vsurarium ꝛ vsuras mādat restitui forte libzum rationum tradens. ꝛ p hoc facit q̄ dicit Joā. an. in. c. ℌ. ℌ. de vsur. in. vj. in ver. manifeste non igit sufficit ista extraiudicialis confessio coram testib[o] tantū facta vel etiā coram sacerdote nisi mandatū intercederet de restituendo vsuras saltem per assignationē libzorū rōnum. sed ista tria requirunt copulatiue vt apparet ex p̄dicta glo. ſm Ang. Jtē dicit Ang. in. o. cōsi. q̄ ad hoc vt manifestus vsurarius non possit testari requirit q̄ tpe quo testatur fuerit manifestus vsurarius. secus si ante ꝛ post ipm penituit. aut ante mortē fuerit occultus fenerator ꝛ post mortem icepit esse palam: quia testiū valet ꝛ pbat per tex. in. o. l. ℌ. ℌ. dicentē q̄ nullus manifestozū vsuriozū interfit testis postea subdit q̄ testamēta vsuriozū manifestozū facta non valent. vnde qualitas mādati iuncto versi. nemo significat ſm tēpus verbi. ff. de noza. l. in deli. ℌ. si extraneus. ꝛ in l. j. ℌ. qō ait. ℌ. quo. bo. ſm eum qō no. in practica. adde qō not. Bal. in. o. l. j. in. vj. col. C. de execu. rei iudi. ꝛ in. l. posthumo. in fi. de contratab. ꝛ in l. j. C. de fal. cau. adie. le. Jtē an ille qui pbat per coniecturas vsurarius dicatur vsurarius manifestus ꝛ sic dicatur satis probatū licet non per dictas pbationes. Bal. per gl. ibi in. l. cū proponeret. de lega. ij. tenet q̄ sic allegat q̄ habet in. c. vlti. de succes. ab intesta. tu etiā potes ſm Jmo. ibi allegare q̄ habet in. c. cum in dioceſi. de vsu. lib. vj. ꝛ per glo. in. c. j. ꝛ ij. eo. ti. quis dicetur vsurarius manifestus per Ang. in. q. astensis. in. j. charta. ꝛ Bal. in. l. j. C. de sacrosanc. eccle. in lec. ꝛ in repe. ꝛ Cy. dixit in. l. ea quidē. C. de accusa. qō vsurarius manifestus dicitur ille qui in p̄sentia decem testium fenerauit. ꝛ vide no. per Bart. in. l. interpositas. C. de transac. ꝛ qualiter per famā ꝛ argumēta probetur quē esse vsurarium. vide tex. cum glo. in. l. cū in dioceſi. de vsur. ꝛ no. per Fede. cōſi. xj. Et no. qō licet pbetur quē esse vsurariū non tamē per hoc pōt rescindi Jctus factus cū eo nisi probetur vsurarium fuisse in illo contractu ſm Bal. in l. interpositas. in p̄in. de transa. ꝛ dicit Bald. ꝛ Cy. in. l. j. C. de p̄oba. q̄ si vnus qui erat consuetus fenerari. cc. p̄o centenario quod mutauit mihi centum que sibi solui an p̄esumatur vsuras habuisse ꝛ dicunt q̄ non et quomodo probetur quem vsurarium. adde Bald. in. l. cum allegas. in vlti. colū. C. de vsur. ꝛ. l. ij. ℌ. similiq̄ modo. C. de lati. libe. tol. ꝛ in. l. scripturas. C. qui po. in pig. habe. et i materia vide Bal. in. l. prima. C. de testamē. vbi no. loquitur ꝛ an per solam confessionem quia in iudicio quis confessus est se vsurarium pbetur vsurarius māifestus vide Bald. no. in l. j. ad finem de cōfessi. sed quod per coniecturas non probetur quis eē vsurarius not. in l. duos. C. de app. sed an in genere si sibi probāti resultet cōmodum admittetur qui testificatur tale sibi mutuasse sub vsura. vide Bald. in l. dictantibus. C. de testamen. ꝛ ille qui mandat restitui vsuras si reperiatur aliquasha buisse non cōuincit vsurarius allegatur Feder. in consilio. lxij. adde qō consiliū Ang. est. ꝛ. in ordine de quo etiā per Bal. cōsilio. cvij. tertio libzo. ꝛ ibi an possit pronūtiari manifestus a iudice laico, et. cxxxj. ij. lib. ꝛ consilio. cxv. ꝛ. cccl xxv. primo libro. per Fede. consilio. viij. ꝛ an per confes. de restituendis vsuris. quis probet vsurarius. vide per eundem consilio. lxiiij. per Abb. consi. cxiij. Et de eo q̄ tenuit Barto. quomodo intelligatur p̄incipium. vide Pe. de ancha. consilio. cxviij. vbi approbat doctrinam Bar.

b ¶Dicit statutū. vide aliqd p Bar. in. l. iiij. in fi. de tēp. ap. p Bal. i rub. ff. de re. diui. in antepe. col. ꝛ Alexā. in. l. j. ff. si qs ins dicē. non obtemp.

c ¶Ulterius opponi. In omnibus casibus quibus potest capere furem vide Barto. in. l. j. C. vnde vi. ꝛ ad intellectum huius. l. vide. ℌ. eodem. l. fur est manifestus.

a ¶Jurta hoc quero. vtrū laicus posset capere clericum delinquentem ꝛ ipsum ducere ad ptātem. adde Bal. in. l. si qua per calūniam. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ digi post Bar. in. o. ℌ. si debitorē. ꝛ no. Bart. in. l. si miles. de exhibe. reis. ꝛ per cano. in. c. cū non ab homine. de iudi. Lapus alleg. cxxvi. al's cxxij. vide no. per Ang. ꝛ doc. in. l. j. ℌ. ne quis eum. ꝛ qō no. Jnno. in. c. si quādo. de offi. dele. adde qō Bal. in. c. ℌ. ℌ. si qs. de pa. iur. fir. dicit q̄ capi possunt clerici delinquētes vt p̄sentent epō ꝛ ibi eū omnino videas alle gat Jnno. ꝛ Jo. and. in. c. vt fame. de sen. excom. ꝛ hoc in ipso actu delin quendi vel immediate post. sed ex interuallo nemo potest eos capere nisi ex concessione episcopi. vt no. extra de iudi. capitu. cum non ab homine sed domi. Anto. in dicto capi. cum non ab homine in hoc tenet contra Hostien. in dicto capitu. vt fame. sed Jnnocen. tenet domi. Anto. adde tamen quod clerici vel monachi in sacris constituti non possunt capi etiam per iudicem ecclesiasticum p̄o debito ex contractu vel quasi. no. Jo. an. in capi. si clericus. de senten. excōmuni. in. vj. ad quod allegatur tex. in. c. latoz pignoza. ꝛ in. c. vt fame. de senten. excōmuni. secus si fit debitoz ex delicto vel ex contractu ratione doli vt in. c. j. de deposito. ꝛ hoc ibi tenet do. Anto. sicut etiā videmus in doctoribus in. l. medicos. C. de

Universidad del Rosario Archivo Histórico

profes.ꝛ medi.lib.x.ꝛ eox filijs ꝛ vxorib⁹.ꝛ ideo dicit Bal.Ang.ꝛ Jmo. in.l.qd ergo.ff.si beres.de leg.j.q pater inueniēs clericū adulterātē cū filia si ipsum occidit nō incurrit penā canonis. vide.c.si vo.el.j.ad fi.de sen.excō.ꝛ ad no.per Bar.hic vide no.p Doder.in.l.de pupillo.ff.me miniſſe.de noui operis nuntiatio.ꝛ in hac materia ad Bar.hic adde q̄ p bono publico quilibet potest ca pere fugientem.vt est tex.i.l.genera li.de decu.lib.x.ꝛ bene facit text.in l.fin.C.de male.ꝛ ma.ꝛ not.p Bar. 2 in.l. neminem.C. a de exhi.reis.ſz in teresſt reipu.vt de licta non rema neant impunita. 3 ergo quilibet pōt capere clericū vt eū pūtet suo iudi ci.vt i aut.de de fen.ciui.ff.nos igi 1 tur.ꝛ in aut.vt iu di.sine quoq̄ suf 2 fragio.ff.vitatez. ſz aduerte quia ℨ 3 doctrinā.d.Abb. in.c.cū nō ab bo mine.facit text.in d.c.si vero.in fi.de sen.excō.vbi expſſe dr q̄ nō lz cleri cū inuētū in adul terio vel ſtupro ca pere ꝛ ei violētas manus impone re nisi sint pſone quedam cōiuncte que ibi notantur ꝛ q̄uis posset ad illū tex.responderi q̄ procedat q̄ clericus nō est in fuga vel nō est ve risimile q̄ fugiat hoc tamē multuz 1 restringit illā ra tionem cū in du bio manifestū est sen verisimile q̄ fugiat hoc tamē multuz restringit illā ra tionem cū in du bio manifestū est sen verisimile q̄ fugiat boc tamē multuz restringit illā ratiōnem cū in dubio manifestū est sen verisimile q̄ fugiat hoc tamē multuz restringit illā rationem cū in dubio manifestū est sen verisimile q̄ fugiat boc tamē multuz restringit illā rationem cū in dubio manifestū est sen verisimile q̄ fugiat ho

res cuius mãdatũ suscipit requirit. vt.l. in re mãdata. C. mãda. qñq; mandaꝛ aliqd qõ nullã regrit diligẽtiã: qz oẽs scirẽt facere vt poztare vnã lram seu eplam vel aliqd aliud de vno ad alium. ꝛ tunc nõ tenek nisi de dolo ꝛ lata culpa. nisi ꝑtũ suscepe-rit. seu custo diã in se receperit: vt hic. simile in mã-4 dato† q videk fierifideiussoꝛi q soluat: nã fideiuss-oꝛ nõ tenek nisi de dolo ꝛ lata culpa vt. l. si fideiuss-oꝛ circa ꝓin. ff. mãda. facit bñ. l. ij. ff. de pig. cõtra istud vltimũ. ita debetis intelligere hãc legem.

Reditoris.

Dominus.

No. q dicit q̃ si pignoris lo-co. ¶Quero circa hoc quid si cadat a possessione: vtrũ habeat hypothecariã. certe nõ: qz text. dicit q̃ si pignoris nõ pignus ꝓpzie. ad quod facit. ff. de leg. j. l. si domus. la picola. cũ. l. se.

a ¶Serui ꝛ filij. vi de b q inter dñm ꝛ seruũ nõ oritur obligatio qd in-ter abbatẽ ꝛ mo-nachũ. vide Bal. a in. l. cuz affirmes. C. de li. cau.

b ¶In ꝓcessu de-claretis. in proces su potest eꝛ dz li-bellus ambigu⁹ declarari. vi bar to. in. l. inter stipu lantẽ. ff. j. de ver. obli. ꝛ i. l. nõ solũ. ff. sed vt ꝑbari. de oper. no. nun.

c ¶Nihil operaꝛ. ista vba plus mi-nus: apposita i li-bello nihil opank vide omnino tex. ꝛ bal. in. l. publia. ff. titius depositi. et de libello vide in fili de hac ĩcer-titudine Jnno. in c. ex parte abbatis. de ꝓbatis. glo. in c. cũ interdũ. de ꝑ bo. fig. de ista aũt dictione plus. vi bal. i. l. ab hostib⁹. ff. sz q simpliꝛ. ex q. cau. ma. et. ff. si quis cau. in. l. et si post tres. adde an ꝓcedat libell⁹: q 1 talis surripuit et celauit aĩo furan-2 di et ꝛtractãdi res ꝛ bona q̃ ascẽdũt ad estimationem ꝛ. salvo erroꝛe cal-culi. Bal. consilio cvj. j. lib.

Serui ꝛ filij.

a Vide q non põt agi furti ciuiliter: sed an possit agi furti criminaliꝛ. dic vt in l. respiciendũ. ff. furta domestica. j. de pe.

Illud quesitum.

Jste. ff. legit bus modis in glo. ꝓmo in bonefidei possessoꝛe. ꝛ ꝓ ista lec. faciũt multe fol. 3ziozet ꝓ hoc facit etiã tex. q dicit de vsucapiõe: q̃ vsucapio in dño vero nõ cade-ret. Scõo mõ legiꝫ hec. l. in vero dño. ꝓo qua facit tex. qui exꝑsse in dño loquiꝫ. ponam⁹ ergo casum vt litera iacet. ꝛ in 3rijs expediem⁹. ¶Opp. C. eo. l. apud antiquos. ff. si aũt desinat. Solu. hic loquiꝫ in bone fidei possessoꝛe: qõ apparet ex eo qõ dicit de vsuca. ibi ꝙ loquiꝫ in vero dño. et qõ hic oꝛ in tex. plurib⁹ locis dño exꝑone. i. bone fidei posses-soꝛe. ita intelliguntur quasi oẽs glos. hic posite: sed ꝓout intelligeres hãc. l. in vero dño ad. l. apud an tiquos. Rñdeo: ꝓout hic oꝛ in. ij. solu. quia ibi ser uus fuit postea reuersus apud verũ dñm: hic nõ. ¶Scõo opp. ff. adle. a qui. l. si seruus seruũ. ff. ser-ui. scõo rñso. Sol. hic glo. vno mõ: q aliud in aqui lia: aliud i actiõe furti. ꝓ rationẽ quã hic assignat. ibi sol. aliter ꝛ meli⁹: iõ tene illã sol. ¶Jtẽ opp. ff. ea. l. in ꝓin. vbi oꝛ q dñs nõ bz actionez furti ꝓo furto serui. Sol ꝓout intelligis hic in bone fidei possessoꝛe. nõ obst. Jniũ ꝓut intelligas hic in vero dño. tũc glo. sol. q intelligaꝫ de furto qõ ꝛmisit dñ esset apud scõm bone fidei possessoꝛẽ. tũc eñ cum dñs non posset eum seruum coercere: cessat ratio que ponitur in ꝓin. l.

f Estimatio rei furate furto ꝓbato ꝓbatur ꝑ iuramentũ actoris. 1

Vas argenteum quando petitur debet poni in li bello de qua liga. 2

Libellus ꝓcedit quãdo in eo aliquid certũ ponik licet adjiciatur clausula ꝛ plus. 3

Clausula ꝛ plus: adiecta in libello nihil operaꝫ ni si postea ꝓbetur aliquid certum.

Ex actione.

Not. modum for-mãdi libellũ qua liter res certa dz poni in libello. ¶Opp. ff. de le. i. ff. si quis argẽtũ. Dicit glo. aliud in depo sito vbi deponẽs potuit sibi ꝓuidere qõ nõ est in furto. ¶Sz. tũc op. quõ poterit duplarivel. q̃dru plari si nesciꝫ põdus alicuius vasis. Rñdeo q̃ hic dz sufficit q̃tũ ad dãdũ libellũ: nõ q̃tũ ad cõdẽna tionẽ ferẽdã: niſi postea in ꝓcessu declaretis b de põdere. vt not. in. d. ff. si quis argẽtũ. vt hic in vlti. glo. in ꝓn. hui⁹. l. sup v. ꝓueret. puto q̃ lz in actiõe 1 depositi. ꝓcederet qõ dictũ est: tũ † ꝛtra furẽ. ꝓba to furto de estimatiõe statur iuramẽto actoris. C. vnde vi. l. si qñ. dicã in. l. quidam tabularium. j. eo. 2 ¶Ulterius q̃ro † cum materia argẽtea sit diuer-sarũ specierũ: alia est eñ liga Perusina: alia liga Senẽsis: ꝛ alia est liga Venetoꝝ: vtrũ debeã pone ꝛe in libello de qua liga fit. Rñdeo ꝛc: hoc eñ totũ pertinet ad declarationẽ materie: ꝛ si hoc ignoraꝫ nõ põt sciri estimatio. vt. l. cũ aurũ. ff. de an. ꝛ argẽ. lega. ¶Ultimo no q̃ hic dicit in tex. aureos tot plureſve q̃ admittaꝫ libellus q̃i pono aliqd cer-tum: ꝛ adjiciã clausulã illã ꝛ plus: tñ ista clausula pluresue nihil operaꝫ: nisi postea ꝓbetur aliquid certum. vt. l. cum furti. ff. de in li. iuran. 3

Qui rem.

Opp. d. l. si rem. ff. si. ff. de pre-scrip. ver. ꝛ. l. si vẽdidero. in fi. j. eo. Sol. q̃ hic oꝛ nõ possidebat. itelligẽ si aliquo tpe creditoꝛ ceperit possidere. debitoꝛ tñ postea ro gauit a creditoꝛe ꝓecario: ꝛ sic creditoꝛ saltẽ ciuili ter possidebat. alij vt Jrne. dicunt etiam si nunq̃ creditoꝛ possedit ꝛmittit furtũ debitoꝛ q̃ potest ꝑ cedere quãdo ꝑcialiꝛ res erat obligata: vt vide bitis. j. eo. l. si is qui in ꝓin.

Tames.

Si bona.

No. casum in quo fit furtum ꝛ cõpe-tit actio furti. ꝛ non est res furtiua. de q̃ vide glo. sequiꝫ. ff. si rem. ff. de vsuc. ¶Op. de. l. si de eo. ff. si. de acq. pos. Sol. alio casu ibi loquiꝫ. ita dicit gl. qõ declara. nã ibi oꝛ q̃ rei ꝓpzie qs nõ est clãdestinus possessoꝛ: nec oꝛ clãdestina possessio. ita hic non oꝛ furtiua possessio nec res furtiua. et ideo si quenire tur ĩterdicto vti possidetis: vel vtrobi. iste dñs nõ posset sibi obijcere q̃ possessio ista sit clandestina: sz bene teneret furti. ¶Opp. de. l. ij. ff. hac actiõe. j. vi bo. rap. Sol. ibi nõ fuit in dolo: quia putauit sibi licere. ¶Opp. j. eo. l. q iniurie. ff. si. Rñdeo: ibi habebat ex cã lucratiua ille cui res est subꝛepta: ita q̃ sua nõ intererat si res est subꝛepta: sec⁹ si sua interesset: vt ibi patet. ¶Alteri⁹ opp. q̃ vsucapio bic sit interrupta ꝓpter naturalẽ iterruptionẽ. vt l. naturaliꝛ. ff. de vsuc. So. ꝟ nõ iterrũpit vsucapio: qz res sit furtiua sz ꝓpter interruptionẽ possessio-nis. posset q̃ de nouo incipe possidere ꝛ vsucapere. 1

f Qui pluries ad vxorem alicuius accedit vna tantũ pena tenetur.

2 Actio furti q̃ nascaꝫ ex assidua contrectatione q̃ res iterũ reuertik in potestatẽ dñi.

3 Statuto stante q̃ si qs pcusserit aliquẽ cũ sanguine in platea manus sibi amputeꝫ. aliquis pcussit Titiũ in platea cũ sanguine pluribus percussio-nibus: an sibi debeant ambe manus amputari. d

Vlgaris.

d Nec. l. diuiditur ĩ tres ptes. ꝓmo po-nik qõ. scõo rñsio Offilij ꝛ ei⁹ rõ et illa-tio. tertio ponit rñsio iuriscõsulti autoꝛis huiꝰ. l. ꝛ ꝓbatio ꝑ exꝑla. Scõa ibi Offili⁹. ter-e tia ibi: sz verũ. ¶No. tex. ibi: qui auricula ꝛc. ꝓo declaratiõe hui⁹ tex. q̃ro qualiꝛ steꝑ si. nã ꝛ si qs. in ducik ad ꝓbationẽ determinationis iuriscõsulti. Rñdeo q̃ ꝛm qõ sentit glo. ꝛ Dyn. cũ iste tex. dicat eiusdẽ rei manifest⁹ fur erit ꝛ nõ manifest⁹. vi de quez re q̃ de alijs nõ est fur. vt. l. cum ꝓtoz. ff. de indi. ¶Op. de dicto Offilij ad dictũ Ulpiani. So. glo. Offili⁹ logk de rigoꝛe: sz Ulpian⁹ logk de eqtate. puto q̃ Offili⁹ nõ dixerit verũ: nec õ rigoze nec de eqtate. nõ obstat rõ sua: qz q̃ aurẽ alicui⁹ tetigit ꝛc. quia illud loquiꝫ in toto ĩtegrali qõ ꝛmisit vno spi ritu seu vna alimentatione nec diuidik. sed qõ nra loquiꝫ in toto qõ ꝛmisit in partib⁹ separatis: ꝛ qõ diuidik vt aceruꝰ frumẽti. ¶Ad idẽ opp. j. de in cen. rui. nau. l. ij. ff. senat⁹. Sol. ibi est ali⁹ casus ꝓ terea ibi in toto periit dño: vnde de toto interest. ¶Jtẽ oppo. dz ꝟ in fi. q̃ eiusdẽ rei est fur manife-stus ꝛ nec manifest⁹. Jmo ex ꝑ ma ꝛtrectatiõe tñ teneꝫ. vt. l. ei q. ff. e. Dicit gl. fateoꝛ q̃ ex prima tñ ꝛtrectatiõe teneꝫ: sed tñ plura furta sunt. nã ex q̃li bet ꝛtrectatiõe est vnũ furtũ: sicut plura sunt adul teria: si pluries accedis ad vxoꝛẽ alteri⁹ tñ vna pe na tñ ponek reo. ita dicit gl. q̃ inci. imoꝟ q̃ tñ ex ꝓma ꝛtrectatiõe ꝛc. Jsta so. duo dicit. ꝓmo q̃ plu ra furta sũt. sz illud est ꝺ casũ. l. ifiḉiãdo. ff. ifans. j. eo. nec ob. l. q̃nis. ff. e. vbi oꝛ q̃ sepe furtũ fit: q̃ ĩtel ligo. i. sepe ꝛtrectat. tñ vnũ furtũ est: vt dixi. ff. ti. j. l. nũq̃. dicã. i. ff. infans. † Scõo dicit[e] glo. q̃ si plu e ries ad vxoꝛez alteri⁹ accedis vna tñ pena ponek cõtra banc

¶Vulgaris pe na imponek. adde no. in. l. inficiãdo. ff. infans. j. e. vide Jo. cal. et Joã. de lig. in cõsilio inci. vnũ an multipli cãda pena. et alio incipiẽ. in. q. hui⁹ themat is rei ꝛc. et no. Bart. i. l. nũq̃ plura. ꝛ ibi Jmo. ff. de ꝓna. delict. vide gl. ꝛ ibi bart. in. l. mariti. ff. seg menfiũ. j. de adul. ꝛ glo. ꝛ Bar. in. l. diuortio. ff. penis. ꝛ. glo. ꝛ Bar. in. l. mariti. videlicet q̃ tot dicunk delicta quoties lugu riatũ est. et sequiꝫ Sal. i. l. j. ff. quib⁹, de pui. quẽ videas et vide Bart. in. l. ei qui. ff. eo. ꝛ que dixi in. d. l. nunq̃ plura. et vide glo. ij. q. vj. mutuate. ꝛ extra. q. j. c. virgini bus. adde vt per bal. ff. ccclvj. i. li. ꝛ meli⁹ ff. eccl. xxiij. ij. li. vbi ponit de intelligẽtia sta tuti q̃ ꝓ tribus furtis quis dãne tur ad furcas.

¶Scõo dicit. ad de. d. Bal. in. d. l. q cũq̃. C. de ser. fu. vbi singulariter loquiꝫ vide Bar. in. l. j. ff. vnde que ritur de pub. glo. in. l. pen. de act. et obli. sup glo. in. c. inuitare. vj. qõ. j. text. in. c. sicut. de test. ꝛ ibi. d. abb. et ibi dixi text. in. c. ad apostolicam. de reg. iur. li. vi. et ibi Archi. Bar. ĩ cõsil. incipi. antonius commisit. d. pet. de anch. in cõ si. iiij. vbi singulr sequiꝫ. d. Abb. in c. sicut dignuz. de ho. Dy. in. l. nũq̃ plura delicta. de ꝓina. deli. Joan. de imo. in. d. ff. vñ q̃rit And. barba.

cõtra banc babes glo. in. l. mariti. ff. seg menfiũ. j. de adul. ꝛ. l. si quis diu turno. j. de penis. rũdeo fateoꝛ q̃ ex quolibet coitu nascitur accusatio. l. tul. de adul. qz nunq̃ plura ꝛc. vt. ff. ti. j. l. nunq̃. sed qz pena non est reite-rabilis qñ pena capitis imponitur ꝓo adulterio: vt. l. q̃is. in fi. C. de adul. ꝓo tãto dicit gl. q̃ vna tñ pena imponiꝫ ita dz intelligi ista glos. lz ergo glo. ista in ista pte dicat verũ. tũ so. in se ad Jniũ nõ est vera vt ptz 2 ex ꝓdictis vnde glo. soluit† alio mõ q̃ incipit eiusdẽ rei. cũ dicit q̃ assi-dua ꝛtrectatione nõ nascitur actio furti. verũ est nisi res iterũ reuertaꝫ in dñi potestatẽ. vt. j. e. l. inter omnes. in fi. sed hic fuit ꝛtatio facta et res dimissa in dñi ptãte: postea iterũ ꝛcta: merito ex qualibet nascitur actio furti. ar. l. sequiꝫ. ff. item labeo. ff. de vsu. ꝛ hoc tz. Dy. ꝛ hoc vos teneatis. ¶Oppo. cũ oẽs res hic fuerint ꝛctate: ergo ꝓ oibus cõpetit actio furti cũ furtũ sit ꝛc. vt. ff. e. l. j. in fi. rũdeo lz oẽs res fuerint ꝛctate: non tñ fuit animus lucrandi nisi in vna re tñ. ff. in exportatis: vt. j. l. ꝓi. ff. j. requirit 3 eñ animꝰ lucrãdi: vt cõpetat actio furti: vt. l. j. in fi. ff. e. ¶Quero statu tum est in hac ciuitate q̃ si quis percusserit aliquẽ cũ sanguine in platea amputeꝫ sibi manus. mõ quidã percussit aliquẽ pluriꝰ percussionibus a cũ sanguine. an debeãt amputariꝰ plures manꝰ. Habui hanc questionẽ de facto. ista glo. facit q̃ nõ sed intellecta: vt dixi vobis q̃ hoc ideo fuit qz pena nõ recipit reiterationẽ nõ faceret qñ manus sunt due: vita aute est vna. vnde videk dicendũ q̃ si quidẽ statutũ dicit amputeꝫ manus sim pliciter ꝛ indefinite non dicit que manus. ff. dextera vel sinistra ꝛ tunc po terunt amputari ambe. sicut enim genus generalissimũ: vt pena q̃ est in q̃titate recipit multiplicationẽ ita hic genus subalternũ recipit multi-plicationẽ donec durat. arg. l. in ratione. ff. diligentes. ff. ad. l. fal. sed si di cit manus dextera hic est aduertendũ. si quidẽ illa plura delicta precesse rũt anteq̃ de aliquo fieret cõdẽnatio tunc sufficit amputari vnã manum ꝓ oibus. sicut hic dicit ar. ei⁹ q̃ dicit q̃ sivꝰ seruus cõmittit plura de b licta vna datione[b] illiꝰ indiuidui dñs liberaꝫ: vt. l. si quis a multis. ff. de noxa. ff. si. j. l. nũq̃ plura. ff. si seruus. sed si primo facta esset cõdemnatio de vno delicto postea cõmitteret ille aliud delictũ tũc posset iudex altera re penã vt amputareꝫ altera manꝰ cũ illa pena amputatiõis manꝰ dexte re nõ posset amplius imponi. vt in. l. bos accusare. ff. ois. j. de accusa.

Si is qui.

Differt iste. ff. a precedenti qz. ff. fuit exportatio tñ ex parte. ¶Op. ff. ꝓi. ff. si. vt statim videbitis.

1 f Veritas circa eandẽ rem magis inspicitur quã opinio secus si circa diuersas res.

2 Ex cõtrectatione rei quãdo fiat furtũ totius vel partis.

Si quis es.

c † Dicit in. ff. si qs es qõ inspicik potius veritas quã opinio: c sed in. ff. ꝓcedenti ꝛ seq. dicit ff. q̃ inspicik potius opinio quã veritas. ff. so. dicit doc. hic in. ff. si quis es: in-spicik potius veritas qz est circa eandẽ rem in. ff. ꝓcce. ꝛ sequenti. inspici tur potiꝰ opinio qz est circa diuersas res. ita dicit doc. C. ad. l. inl. de vi, l. qñ multa dixi in. l. dinus. j. de fica. vel ꝛm gl. magis rationabiliter in ff. si quis es. fuit error circa qualitatẽ qui error nõ facit cessare ainm furã di sed in. ff. precedentiꝛ fe. fuit error circa dñium ꝛ facit cessare animũ fu randi. ¶Cõtra hoc op. de. l. in actione. in fi. ff. e. so. ibi sciebat ius alienuz esse lz suã crederet ꝛ eodẽ modo rñde. ff. l. ꝓi. in fi. itẽ op. in ver. sz si cãm vbi error in dñio nõ impedit furtũ. sol. ibi loquiꝫ in toto integrali nõ di uiso de se nec per furẽ: ideo pars accedit ꝛ error in dñio excusat ab illa 2 parte. ꝛ ideo est aduertẽdũ ꝙ declaratiõe materie qñq; totũ ¶ctatur: lz pars exportak tunc illius partis tñ fit furtũ siue fit totũ qõ ꝛmittit ex par tibus seꝑatis. vt hac. l. in ꝓin. ꝛ hic in ver. sed ꝛ si de naui ꝛc. siue fit to tũ integrale ꝛsistens ex partibus coherentib⁹: vt. ff. l. ꝓi. in fi. qñq; totũ exportak. sed animus nõ est in toto tũc aut animus errat in qualitate rei ꝛ totius fit furtũ: vt in. ff. si quis est: aut erat in dñio ꝛ tũc aut erat totũ in tegrale ꝛ totius fit furtũ vt in ver. sed ꝛ si de naui aut illud totũ cõsistebat ex partibus seꝑatis ꝛ illius partis tñ in qua animus fuit fit furtũ vt in istis. ff. dicitur.

1 f Regula q̃ affectus puniaꝫ etiã si non sequaꝫ effectus babet locum ad actionẽ criminalem nõ ciuilem.

2 In casu huius. l. qs nõ põt puniri criminaliꝛ ꝓ furto sz extraoꝛdinarie. Jntrans domũ alicuius animo furãdi simpliciter ꝛ q̃ nõ cũ effectu furã di aliquã rem precise punitur extraoꝛdinarie.

Qui furti.

d Op. q̃ delictũ habeaꝫ ꝓo facto. vt. l. si qs non di d cam rapere. C. de epi. ꝛ cle. sol. illa materia† sez pu 1 nitur affectus etiã ꝛ si nõ sequaꝫ effectus habet locũ quantũ ad accusatio nem criminalem vt in contrario nõ quantũ ad ciuilem actionem vt bic ita not. ꝛm Ja. de ra. ꝛ Pe. vt refert Cy. in. d. l. si quis nõ dicam rapere. 2 in. ff. ꝟ in. l. si quis ad se fundũ in. iiij. q. C. ad. l. inl. de vi. †tamen in casu huius. l. nõ crederem qõ posset puniri criminaliter de furto qz nõ ba buit affectuz furandi aliquã rã precise. sed intrauit animo furandi sim e pliciter. ideo punik extra ordineꝫ tanq̃ de extraoꝛdinario crimine: vt. l. pe. in ꝓin. ff. de extraoꝛdi. cri.

Item si quis.

Glo. intelligit qõ totius est fur qñ cõtrecta nuit vt oẽs tolleret. ista exꝑositio videk ꝛtra tex. ibi lz soluerit vt singulas ꝛc. puto gl. dicere verũ. ꝛ q̃ dicit lz soluerit intelligo vt tolleret singulas boc est singulariter qualibet rẽ non oẽs si mul fo. te qz si oẽs simul potaret videreꝫ ꝛc.

Si duo.

Simile habetis in. l. ita vulne-ratus. in fi. ff. ad. l. aquil.

1 f Qui coloni habeant conditionem furti-uam.

Japes.

Item constat.

Oppo. de. l. cuz a ¶Debeãt ampu-tari. vide que not. bar. i. l. si gemina. j. arbo. fur. cesa. et p doct. in. l. si fugi tiui. et se. C. de ser. fugi. et vide q̃ no. Bart. in. l. sanctio. in fi. j. de penis. et qõ not. bal. in. l. j. ff. vlti. col. in fi. v. sed nunquid. C. de sen ten. que ꝓo eo q̃ intereſt.

in plures. ff. messem. ff. loca. hui⁹ timoze glo. distin guit inter colonũ q̃ colit numis ꝛ colonum partia riũ. vide glo. q̃ incipit hic est. ꝛ ibi dũ dicit ipse sol⁹ dic vt. ff. digim⁹. in eo q̃ gl. dicit q̃ fruct⁹ ꝓcpti a fure sunt coloni q numis colit dicit male. nã tales fruct⁹ ita demũ efficiunk coloni si sunt percepti ab eo vel ab alio eius noĩe: vt. j. e. l. si seruꝰ cõis. ff. loca ui. sed fur nõ percipit iure coloni. ergo ꝛc. Preter-ea fructuarius habet plus iuris q̃ colonus et tñ fructus nõ efficiunk sui percepti a fure ergo nec co loni: vt. l. si fur. ff. de vsufru. Ex hoc sequiꝫ q̃ colo-nus talis conditionẽ furtiuã non habet. ꝛ sic male dicit gl. nõ ob. iste tex. hic: qz hic nõ dicit q̃ fructus percepti a fure sunt coloni. sed dicit q̃ colonus ha- b bet actionem furti quia sua interest. Jnteresse autẽ coloni in hoc qz si fur non ꝛaccepisset quamprimũ fructus fuissent percepti a colono vel ab alio suo nomine fuissent sui. vnde est impeditus colonus per furem: ꝛ istud est suũ intereſſe. ꝛ ista est vera ra tio tex. quã tenet Jac. de are. Jn eo vero q̃ intelli-git glo. de eo qui conducit ad nõ modicum tẽpus dicit verũ: qz ille habet vtile dominium item in eo q̃ glo. intelligit. ff. messem in colono partiario. bic ꝛ ibi non dicit verum: qz ibi dicitur q̃ agitur ex lo-cato. ergo loquitur in eo qui colit numis. nã par-tiarius ageret actione ꝓo socio: vt. l. si merces. ff. vis maioz. ff. loca. ꝛ. l. cum duobus. ff. si in coeũda. ff. ꝓo so. Preterea glo. alibi non facit differentiã inter colonũ partiarium ꝛ eũ qui colit numis: vt l. eum qui. ff. ꝓpreterea. ff. eo. ut. Sed illa glo dicitve rum in eo qõ digit fructus qui percipiuntur per fu rem efficiꝫ coloni. ¶ ꝓo huius igituroꝛe declaratio 1 ne debes scire quod reperiuntur coloni quadrupli cis temporis. quidam conducunt ad non modicũ tempus ꝛ isti fine dubio habent actionem furti et condictionem furtiuam: qz habẽt vtile dñium. qui dam conducunt ad tps modicum: ꝛ isti quandoq; numis colũt. quandoq; dant pensionẽ in alia ma teria. vt tantũ de frumento: vino: ꝛ oleo: nõ inspe cto eo q̃ perci pitur ex fundo. quãdoq; est colonus partiarius: ꝛ inter istos est differentia qz primus agit locati. scõs ꝓscriptis verbis agit quasi ex cõ tractu innominato: lz quandoq; appelletur loca tio: vt. l. si olei. C. loca. tertius agit actione ꝓo socio c vt. d. ff. vis maioz. itẽ duo primi nullo modo faciũt fructus suos: nisi ab eis vel eoꝝ nomine sint per cepti: vt. l. si seruus. ff. locaui. j. e. ꝛ ideo si surripian tur nõ habent condictionẽ furtiuam. qz nõ efficiũ tur domini. sed habent actionẽ furti: qz sua inter-est: vt bic. tertius eodẽ modo si haberet actionem d furti nõ conditionem furtiuã tamẽ differt a prece dentibus: qz nõ habet actionẽ furti: nisi ꝓ eo qz sua qz ꝓo illa dimidia sua interest alij habẽt actio nem furti insolidum.

¶Extra datiõe. vi de q̃ dixi post bar. in. l. nũq̃ plura. in ꝓn. iiij. col. s. ti. j. sz qd si statutũ dicat q̃ amputãs manũ dexteraꝫ puniaꝫ in manu dexteraq; in delinquẽte postea nõ reperiaꝫ an pote rit iudex mutare penã. bal. vk dice-reꝫ sic i. c. j. ff. inin ria. v. seu furtũ. de pa. iur. fir. in. q. in-cip. q̃ro qualiter õ beat puniri ille q absc idit alicui ma nũ. ꝛ vide bart. ꝛ q̃ ibi dixi i. l. bos ac cusare. ff. oib⁹. s. õ accu. sz qd si statu tũ punit eruentez oculũ nõ videntẽ dic q̃ nõ includik i statuto ꝛm Bal. i. l. cõenticulã. in iij. col. õ epif. ꝛ cle. cum bar. bic trãsit imo. ꝛ ange.

1 f Notarius põt scribere instrm in tabulis de ce ra vel de ligno ꝛ facit fidem.

2 Statutũ q̃ babẽs instrm a. q. libris. s. teneaꝫ illud insinuare cõprehẽdit instrumentum de. q. libris: lz e nõ sit exigibile.

3 Debitoꝛ põt petere a creditoꝛe vt sibi reddat in strumentũ debiti soluti.

4 Actoꝛ quod teneatur edere reo ad exceptionẽ fun dandam.

5 Jnstrumentũ cancellatũ ꝛ inane q̃ ꝓbet debitũ ꝓcessisse.

6 Creditoꝛ teneꝫ liberare debitoꝛẽ per acceptilatio-nẽ si debitoꝛ petit sibi reddi instrumẽtũ debiti so-luti ꝛ creditoꝛ nõ baberet ipsum.

7 Creditoꝛ qui reddidit instrumentum debiti solnti debitoꝛi potest cogere debitoꝛem facere instrumẽ tum per quod apparet debitum ꝓcessisse ꝛ debi tum soluisse.

¶Quã opi. an in dictis ĩspiciaꝫ po ti⁹ veritas q̃ opi-nio adõ pulchra dist. bal. i. l. si quis seruo. C. de fur.

¶Qui furti. alle-gat istũ tex. bal. i. l. si qs ad se. in. ij. co. seq. ij. not. ꝛ in vlti. col. C. ad. l. inl. õvi. ꝛ adde glo. not. in materia ꝛ bal. i. l. si ꝙs. ff. C. si regũdo.

¶Extra ordines. vide q̃ dixi i. l. pe. j. de extraoꝛ. cri.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Qui tabulas. 1 adde tex.in.c.cum delicto. de confir. vtili vel inutili. vbi fuit scriptū priuilegiū ił papyro: vide ibi. d. abb. post alios. And. barb.

b ¶Ultimo habetis. adde do. Pe. de anch. in. c. cū pdē. de pact. vbi dicit tex. op. quē allegauit bar. hic & adde 3 Bal. in l. pecunie. C. de sol. & q ibi re misi. Andr. barb. 4

c ¶Per instrumētū. no. q instrm cācellatū pbat olim debitū fuisse & pesumit satisfactū. b Adde bart. in l. in offerēdis. C. de ap. c & ēt not. bal. i rub. C. de fide instru. i 6 giij. col. ver. ingta hoc q̄ro not. bart. in l. pluribꝫ. ff. de his q̄ in testa. delē. d per bar. latius i l. 7 qui fullo. ff. q tabulas. j. eo. & facit qō no. Bar. de sen. cācellata in l. acta. ō re indi. & Bald. in l. emancipatione: C. de fide instru. tu vide oīno bart. in l. j. ff. li. de lati. li. tol. adō qō voluit bal. cōsi. ccxx. qō liber rationū mercatorū cācellatus dicat cōis inter ipm & creditores & debitores: q̄ ł ūt cācellatus tū pbat debitū precessisse.

Qui tabulas. a ff. No. tex. ibi qd si iā erāt inanes. q̄ solutū &c. Pro declaratione l. & gl. quero primo quid vult dicere tex. circa principiū dū dicit. & si tāti interfuerit. Rñdeo dicunt quidā forte q̄ pars debiti erat soluta et sic pro illa parte interest hoc est falsum. q̄ etiā toto debito soluto dr̄ interesse: vt in ver. qō si iā. dicendū est ergo q̄ hoc dicit: q̄ si forte alie probationes essent de parte vel de toto nō interest in tantū. ita intelligit gl. q̄ an sit verum dicaꝫ incōtinenti in sequen. ff. ¶Quero qñ debitū est solutū qd duplat gl. rūdet & bene quod totum: q̄ possibile est sua interesse in totū qō ibi cōtinet: vt. j. c. l. fullo. & l. sarcinator. ¶Hoc p̄missō habes notare primo q̄ si notarius scriberet instrm in tabulis de ligno vel de cera q̄ faceret fidē: vt hic. in prin. & l. j. in prin. ff. de bo. pos. ſm tab. & l. in cōmodato. ff. sicut. ff. commo. & ibi p Hail. de cu. ¶Scō no. hoc argu. ad statutum cōmunis perusij quo cauet̄ si quis habet instrumentū donationis testamēti vel codicillorū a. q. libris. ff. teneat̄ in finnarevt intelligatur etiam a. q. libris si tanta quantitas est p̄missa vel legata nō inspecto vtrū debitor sit soluendo vel nō sol uēdo vt videbitis hic. licet enim debitor soluēdo non esset possibile est q̄ perueniret ad pinguiorē fortunam. & sic verū est q̄ instrumentū est de tanta quātitate quanta ibi cōtineatur. ¶Tertio tu habes hic q̄ debitor pōt a creditore petere fibi reddi instrm debiti soluti. vt hic. & C. de cōdi. sine causa. l. dissolute. & ex hoc habes casum cōtra Azo. qui dicebat q̄ actor nō edit reo ad exceptionem fundadam. ita no. in. l. j. ff. edēdi. ff. de edē. & l. fi. C. de edē. certe hic est casus qō re? petit ab actore sibi reddi instrm debiti vt possit fundare exceptionez suam sez se voluisse. ¶Ultimo b habetis hic q̄ per instrumētū cancellatū &c. inane probat debitū precessisse. nam hic ideo retinet creditor instrm vt possit probare fuisse debitū: et videbitis. j. eodē. l. fullo. & l. sarcinator. ¶Quero circa hāc materiā qñ debitor petit fibi reddi instrm debiti soluti et creditor nō baberet ipm: ad quid condēnabit creditor: certe vt eā liberet per acceptilationē: vt. l. ab oībus. ff. j. eo. de leg. j. ¶Ulterius q̄ro q̄ñ creditor reddidit instrm debiti: vtrū possit cogi debitorē facere instrm per qō apparet debitū precessisse: et debitum soluisse. certe sic: alias esset captio creditoris vt hic videtis. pbatur. C. de fide instru. l. plures apochis.

¶An debeat estimari quantominus creditor venderet nomē debitoris ppter instrumentū subtractū qō babebat executionē paratā. & tunc non pōt nisi per testes probari.

Inde pōt queri. Jn hoc ẏ si. forma casus. Dicit̄ est. ff. proxime q̄ duplat illud qō cōtinet in instrūmēto si modo tū interfit inde quero &c. No. ergo q̄ si sunt alie, pbationes de debito non videt interesse. ℨ hoc op. q̄ alie, pbationes pōt deperire ergo vr̄ in totū interesse. vt. ff. eo. l. eum. ff. papinianus. Dicit Hug. ista vba iurisc̄sulti: q̄ dicunt sed mihi videt &c. q̄ male sibi videt. ita dicit bic Hugo. rōnes ergo precedentes sunt meliores. alij vt Pla. dicūt q̄ hī vr̄ iurisc̄sultus locutus. et q̄ est dictū. ff. est dictū pbice & disputando: hic ẏo loquit̄ determinādo: sed mihi videt &c. Ity. a. d. Ol. vident tenere opi. Hug. glo. tenet opi. Pla. bic & ff. in. iij. glo. l. Ego credo gl. dicere veritatē. primo per tex. huius. l. scō per casum in. l. quidā tabularij. ff. eod. vbi est expressum q̄ si tpe furti essent alie probationes nō videt interesse. nō ob. ff. paṗ. l. eū ff. eo. q̄ ibi agit de estimādo iure qō habet in re: bic de iure estimādo qō hꝫ extra rē. Preterea ibi inspicit̄ qō euenire pōt ſez mors serui q̄ pōt cōtingere sine culpa creditoris. sed q̄ alie probationes pereant nō pōt cōtingere sine culpa creditoris qui habet in sua potestate agere ℨ suū debitorē. Que ro? quid si habebat instrm & testes: subtractum est instrumētum quod habebat paratā executionem ſm formā statutorū: vel saltē habebat pbationem paratam de iure cōi. nōne creditoris interest. certe puto q̄ sic q̄ debeat estimari sua interesse quāto minus venderet illud nomen propter illas probationes subtractas arg. l. j. ff. si heres. ad treb.

1 ☞ Delens instrm animo lucrandi fibi vel alteri tenetur furti si animo iniuriādi & nocēdi creditori tenet̄ damni iniurie.

2 Proficiens aquā vel oleum in loco vbi est instrm tenet̄. l. aquil.

Interdictū de tabulis exhibendis est pparatorū interdicti quorū bonorum.

Sed si quis. Dicit̄ hic q̄ q corrūpit tabulas tenetur actione furti. ff. tra. ff. ad. l. aqu. l. si qui testamentū. ff. fi. fol. dicit Rug. hic subaudit̄ q̄ non amouit. s. tantum et hanc tenet Hy. alij dicunt † q̄ ñ quis delet instrumentū aīo lucrādi fibi: q̄ erat obligat̄ in illo instr̄ vel aīo lucrandi alij quē diligebat. ar. l. si qs proferēdū. j. e. ti. tūc tenet̄ furti. q̄ deletio illa nō pōt fieri sine ꝛtractatione. sed si nō fecit aīo lucrandi sed animo iniuriādi & nocēdi creditori: tunc nō tenet̄ furti: ſz dāni iniurie ita debetis intelligere. 2 ista em̄ est vera. puto etiā † q̄ si qs sine cōtractatione deleret vt q̄ deiecerat oleū vel aquā in loco vbi instrm iacet: q̄ tūc nō tenet̄ furti: sed. l. aquil. ſm p̄cedentē solutionē. Scō dr̄ bic delēdo nihil ad pnā adiscit. cōtra. ff. ti. j. l. nūq̄. fol. gl. duob? modis. & bene. primo hic duo facta fuerūt eodē momēto: ibi separatim q̄ satis placet: q̄ illa duo tendūt ad vnū & eundē effectū vel dic q̄ nihil adiscit. f. ad pnā hī tū tenet̄ nona actiōe. f. eg. l. aq. & ēt bona so.

3 ¶Jte babetis hic q̄ pōt agi interdicto quorum bonorum. cōtra interdictū quorū bo. non cōpetit cōtra debitorē: vt. l. vltra. ff. quorū bo. so. expone qō dicit quo. bo. i. interdicto: de tab. exhib. q̄ est ppara torū illius interdicti.

1 ☞ Instrumento deleto in quo erat debitū cōditionale an agetur ad totū an fiet executio statim. remissiue.

2 Quādo dānum datur culpa: modus probādi interesse habet in bac. l. & in. l. si quis arg ētarius. ff. cum autē. ff. de eden.

Jnteresse probat̄ per iuramentū qñ dānum est datum dolo: vel furtū factum.

Quidam tabularū. Jsta est notanda lex & pulcherrima. in bac. l. habes casum expressum q̄ si tpe furti facti sunt alie probationes nō dicit̄ interesse. 1 ¶Quero qñ deletum est instrm in quo erat debitū ꝺditionale. Utrum ageā ad totū an fiet executio statim. dic: vt. l. in. l. aqui. ff. si deletū. ff. ad. l. agl. vbi gl. in. l. locū. ff. condēnatio. de tab. exhibē. ¶Quero2 vtrū sint alij modi probādi interesse quā illi qui ponunt̄ hic & in. l. argētarius. ff. cū aūt. ff. de eden. respōdeo in. l. aquil. si ponimus dānum esse datuꝫ culpa nō puto q̄ sit ali? modus, pbandi nisi illi q ponunt̄ bis. ll. sed qñ furtū est factū vel dānū esset datū dolo tunc credere q̄ pbato furto pbaret̄ interesse p iuramentū. vt not. in. l. j. boc interdicto. ff. de vi & vi arma. & C. vnde vi. l. si quando. q̄ pbatio aduersus principalē debitorē non sufficeret.

1 ☞ Actio furti manifesti est pretoria & non datur contra opem prestantem furti: nec talis est fur manifestus.

2 Homicida qō nō dicatur qui prestat opē homicidio ſz puniat̄ de homicidio. ſz dicat̄ homicida de iure cano. nu. 4.

3 Percussor non dicitur qui prestat opē percussori & ſz teneat̄ de percusso.

5 Prestans opē ad maleficiū qualiter puniat̄.

Si quis opē. Jsta est notanda lex & aduertas: tu intelligas: arg. † q̄ bic facit iurisc̄sultus debes sic intelligere: actio furti manifesti est pretoria: vt insti. de perpe. & tēpo. ac. ff. j. & edictū requirit vt si qs teneat̄ illa actione q̄ sit fur manifest? sed ille q̄ pstat opē: nunq̄ est manifestus. imo q̄ plus nunq̄ est fur: q̄ nō ſctatvt bic dicit glos. et probat̄ insti. eo. ff. interdū. merito nūq̄ pōt teneri furti manifesti

¶Ulterius q̄ro. an debitor possit cogi instrm facere vide bar. in. l. si finita. ff. elegāter. de dā. infec. & l. j. ff. ff. fol. so. ma. & in. l. dedi. in pn. de cōdic. ob cās. & q̄ nō. d. Jo. in. d. l. huiusmodi. ff. si ita. de leg. j. vide de Bar. & bal. in. l. nām. in. iiij. col. ō testa. C. & no. ex de testi. in. c. significauit. & in. c. alberic? & l. sicut data. C. de libe. cā. & dicit bal. p illū tex. in. l. fi. C. de pact. quē. q̄ qñ pcurator ediderit instrumēta dño cogitur dñs ipe facere instrm ō suscepto. et bic adde qōdicit barto. in. l. plures apochis. & sequit ibi bal. C. de fi. instru. & vide bart. et bal. i. d. l. nām. C. ō test. adde q̄ dicit debitor: pōt cogere beredes creditoris: vt faciāt sibi instrumentū quieta tionis de solutis̄ functo vel qō redāt instrumēta cācellata: vide Bal. cōsi. cclxx. & an creditor teneat̄ facere generale libera tionē debitori: vide per eundē cōsi. ccclxx. eo. volu.

a ¶Homicidio. tenē mēti p statuto. an prestans opem homicidio dicatur homicida. Adde q̄ no. dixit Bar. in. l. nihil. C. de fica.

a ¶Qualiter puniat̄. q̄ro qualiter puniat̄ prestās opē: vide Barto. in. l. in furti. ff. ope. j. eo. & quod not. bart. in. l. nō solum. ff. si mādato. maxime ad fi. j. de iniurijs. & bar. in. l. nō ideo minus. in. vj. col. C. de accu. sed qualiter ꝺz in accusa. dici. vide oīno Bar. in l. oēs. de agri. & cē si. li. xj. vbi dicit̄ q̄ ꝺz dici q̄ sciēs fecit. item not. quod Jnno. in. c. cōtingit de cle. pcus. dixit q̄ illi q sunt fi mul vt vn? alteri dare auxiliū q̄ ē not. & reassumpsit bal. in. c. j. de būficio fratris. et dicit a ibi Jnnoc. q̄ qui 3 stat armatus cum alijs ſz nullū actū 4 faciat dicit facere opē q̄ dicit Bal. mēti tenendū in. l. 5 raptores. C. de epi sco. & cleri. & in. l. j. in. vj. col. C. de ser. b fugi. Et vide bal. in. l. j. in vlti. cbarta. C. vñ vi & repe. c in quibus locis & idem q̄ Jnno. vbi ff. & statutū dicens si qs occiderit nō verificabit̄ in dan te opē. l. nihil iter est. et ibi Bal. j. de fica. Adde etiam, ħ q̄ ille dicit̄ opē prestare qui suis verbis robur prestat. & aduersarius timoꝛē incutit ſm Jnno. in. c. j. de homi. & generaliter: vide Bar. in. l. in furti. ff. ope. et in. l. si is qui rem. ff. si tu. in fi. j. eo. & Bal. in. l. si familie. ff. de iurisdi. oīm iudi. & in. l. j. C. de ser. fugi. & an distinguat an faciēs facturus esset. vide Ang. in. l. j. de eo per quē fa. erit. & quis dicat̄ prestare fauorē: vide Bal. in. l. ob hec verba. ff. de infa. & qd fi in principali pena ex postfacto augmētat̄ vel minuit̄ qd in prestāte opem. vide qō not. Bar. in. l. si libertus. la. ff. ff. post humis. de ali. leg. & dicit Bar. in. d. l. rap. C. de epi. & cle. & ibi Bal. & Bar. in. l. j. C. de rap. vir. in qbusdā lec. q̄ si aliqs accusat̄ de augilio ꝺz deduci q̄ tpe delicti prebuit auxiliū. sed qd si pstat auxiliū nō crimini sed crimi noso. dic vt in cle. j. de penis. & qd si statutū dicit: si qs suis manibus occidit: an puniat̄ opem pstans. babes q̄ nō in. d. c. ꝗtinēti. & adde q̄ tū dicetur prestare opem ſm Bar. & l. l. qcūq̄. j. ad le. iul. maie. Et qd si in accusatione dicat alter alteri pbuit auxiliū: de qbus intelligat: vide Bal. in. l. ancille. C. de fur. & faciūt no. p Bar. bic in fi. & an qs associando simpliciter dicat pstare auxiliū: vltra predicta vide. l. j. C. de bis q latro. & tex. in. d. l. j. de rap. vir. & Bal. in. d. l. raptores. ad fi. & q̄ babeſ in cle. j. de penis. et qualiter puniꝛ q̄ prebet auxiliū ẏ filiū & fauorē. & vide bonū tex. ff. ff. q. v. cū hō. & in. c. si qs. cū seq. & ff. q. vl. g alio. & tex. de peni. dist. j. in. c. periculose. & si occidi aliquē an socij puniant̄ qui mecū erāt. vide Jnno. de homi. in. c. sicut dignū. & Hosti. eo. ti. c. q̄ pena. ibi: agit. & ibi: qd ergo. p Jo. an. de elec. in. c. cupientes. als ceterū. in. vj. adde qō no. Bar. in. l. si vēdidero. ff. raptor. j. eo. & l. fi. j. de fica. & in. l. fullo. la. ff. j. eo. et an prestās testimoniū p aliquo dicat̄ prestare auxiliū: vide Bart. in. l. post legatū. ff. his vo. & fi. de bis q. vt indi. et. supradictis adde q̄ ſz aliqs sit pśens et assistat alicui simpliciter nō dr̄ opē prestare: vt in. l. j. ff. & in eo. & ibi Bar. & ad fille. & si statutū punit certa pena cōmittentē maleficiū: an verificet̄ in prestante ẏ si liū & auxiliū. dic vt p Guid. de suza. in sua. q. inci. pone q; sunt de facto. statutū dicat q̄ qui facit. & adde q̄ etiā ille qui mecum stat a remotis armatus si per eum efficiar audacio: & offensus timidior dicitur prestare opem mihi. Bal. in. l. nō ideo minus. in. iij. colū. C. de accu. an prestās opem teneat̄ pena pacis rupte sicut principalis. vide Jo. an. in addi. Specu. in titu. de treu. & pa. & j. in vlti. addi. & Jmo. in. l. si stipulatus fuero. de ver. obli. & ad materiā vide omnino Ange hic: qui limitat in hoc materiā. & Bal. in. l. j. C. de nili agge. nō rumpen. & Ange. & Sali ce. in. l. j. C. de rap. virgi. & requiritur vt opem prestans sit in dolo. Bart. in. l. sepe. in fi. de verbo. signi. & dat Ange. practicam in auc. de teste. in. ẏ.

si vero absint ad probandum me non prestitisse opem: q̄ debeo produce re testes qui deponant se fuisse presentes in homicidio & non potuisse me prestare opem quin ipsi vidissent. facit q̄ not. per cano. in. c. ex tenore. de testi. adde quomodo qui dicat opē prestare Bal. cōsi. ccxx. iij. lib. & quali ter tenearis si qs venit ad te dicens volo titium interficere et tu rñdeas facias cito aliter res tibi non bene succedet. vide Ange. consi. xxij. et an assistens cū armis dicat opē ferre. vide ro. consil. cxvij. & qualiter quis dicatur dare auxiliū bānito. vide paul. de ca. consi. ccxcvi.

Et qualiter puniatur parans vel nemum causa occidendi. vide bal. cōsilio. cxxj. v. libr.

Et qualiter puniatur associans ad delictuꝫ. ij. ff. se nihil commiserit per eundem consi. ccccxxxvj. j. ff.

b ¶Opē prestans. an prestās. opē tenea tur de dāno dato ab alijs. vide bar. post glos. in. l. j. ff. si is qui nō bonis ff. vi bo. rapto. & de materia hui? l. vide per Jmo. in no. in. c. sicut dignum. d. hosti. & gl. in cle. j. de penis. in vbo defensant. et vide oīno Bal. in. l. ob hec verba: de insa. item an procedat vt cōtra prestantē

C. de nili agge. nō rumpen. q̄: sic est ibi expressum.

c ¶Jte fallit̄ qñ qualitates propter quas pena debet augeri vel minui reperiunt̄ diuersē in persona facientis: & opem prestantis vt bic. q̄ tū intellige: vt statim dicā ad hoc: vt cessent Jura. Pro cuius declaratione debetis scire q̄ quedam sunt qualitates ex quib? augenꝫ q̄ supuenerūt preter pposituꝫ delinquentiū ex postfacto extra ipsum delictuꝫ: vt de prehēsōe: de qua bic dicit: & tūc glibet punit̄ ſm q̄ illa qualitas inest in eo: vt bic. ppter qō dico q̄ si principalis offendēs est condēnatus in plus: q̄ negauit vel q̄ fuit cōtumax. certe si opē pstās fuit cōfessus: vel pūs nō cōdēnabit̄ in pl? ppter cōtumaciā principalis: q̄ in eo iste qualitates cessant. Quedā sunt qualitates q̄ insunt ab ipso initio tpe delicti ſm propositū delinquentium. & iste quidē in sunt in psonis delinquētū. Exemplū principalis occidēs erat fili? opē prestans? erat extraneus ista casu opē prestās punit̄ in plus ppter qualitatē in herentē ipsi filio principali: vt. l. vtrū ad. l. pōe. de paricidijs. & ideo dico q̄ si popularis prestaret opē nobili qui punit̄ in plus ſm statuta huius ciuita tis: vel ciuis pstaret opē forēnsi: qō puniet in plus propter qualitatē inherentē principali deliquēti. Quedā sunt qualitates q̄ insunt tpe delicti rōne loci vel tpis: vel psone eius in quē deliquerunt. Exē plum ego pstiti tibi arma ad homicidiū cōmittendū de die tu cōmisisti de nocte: vel ego prestiti tibi opē standō ad tui securitatē extra platea: vel extra ecclesiā: et tu cōmisisti in ecclesia vel ego prestiti tibi opem: hoc est arma ad interficiendum titiū qñ erat priuatus tu interfecisti eū qñ erat in dignitate positus vtrū opem prestās puniat in plus ppter illas qualitates inherentes ipsi delicto. Jsta q̄ iacet in hoc an prestans opē obligēt ex delicto: tūc cū opē prestat: an tunc cum delictum perficitur. certe tunc cum delictū perficitur: vt. j. e. l. qui seruo. ver. plus opē si quis cōsentiat in maleficio. tractat Bar. in. l. si is qui. in fi. j. eo.

d ☞ Andr. Pomate. ¶Jte fallit. Jte limita nisi sequeret̄ fragesmulto rum ita ang. bic & barb. in. c. j. de offi. deleg. col. xj. Item limita qñ prestitissem simplicē opē vt puta q̄ oīno illi sine me fuissent sufficientes ad faciendū delictū: & sic per me nō est auctum delictū. ita Ang. bic & in. l. in furti. ff. opē. j. eo. & Barba. ibi. ff. col. qñ. & do. Ange. de are. in addi. ad ange. in tracta. maleſi. in gl. in verbo semper assistit dicto maleficio & Lepo. cō si. cxxvij. limita & alio mō. vt p. d. Ang. ibi. ff. post bal. in. l. j. C. de ca. pec. & opi. Bar. bic tenēt cōiter Cano. in. c. j. de offi. deleg. in. iij. mēbro glo. ibi scz do. Ant. de bu. Lardi. Jmo. & Capi. & Pau. Feli. & moderni. pa. ibi et Feli. in. c. sicut dignū. col. iij. de homi.

e ¶Reperiuntur diuerse. an qualitas que est in faciente dicatur etiaꝫ esse in prestante opem. quid in mandante. vide Bart. in. l. non solū. ff. si mandato ver. quero vnde oritur. j. de iniur. & vide Bar. in. l. verū. j. de pari. et Bald. in. l. nō eo minus. de accu. C. in. vi. col. & quando pena talis minoratur propter talem qualitatē an videatur inesse in prestante opē: vide Bartolum in. l. qui seruo. ff. idē placuit. j. & ista adde Bal. in. l. j. in. iiij. contrario. C. de rapto. virgi. & vide Barto. in. l. ob hec verba. ff. de insa. et in. l. cum mulier. in. iiij. colum. solu. matri. vide Modern. in. c. j. in. xx. colū de offi. iudi. delega. adde an mandans ista puniatur sicut executor? stante statuto qō nullus corporaliter puniatur nisi. l. municipali caueat̄ et alio statuto caueat̄ q̄ occidens occidatur ita qō statim moriat̄ Bal. cōsil. lij. iiij. lib.

f ☞ Andr. Pomate. ¶Opem prestans. vide Pau. & doct. in. c. j. de offi. delega. in tertio membro. glo. ibi: et ibi Barba. et Feli. in. c. sicut dignū. columna. iij. de homicidi. et vide quod per istam decisio. decidit Joā. fab. in. ff. alie. institu. de publi. iudi. tenet contra. tamen aduerte Areti. in. ff. ope. insti. de obliga. que ex deli. et in tracta. maleficiorum. in glo. in ver. sempronium mandatorem. an autem contra administratione attendatur qualitas que est in delinquente. dic q̄ non: vt per Barto. in. l. qui seruo. ff. j. eodem. et Areti. vbi. & Feli. in. l. j. C. de rapto. virgi. que autem sit ratio diuersitatis: cogita. mihi videtur q̄ neutro casu: idest quod neq; ad augendum: neq; ad minuendum debeat attendi qualitas que insit persone delinquentis. nec obst. l. vtrum. quia qualitas ibi non inerat persone: sed inerat delicto. et ita sentit Bald. in. d. l. j. in. iiij. nota bili. C. de rapto. virgi.

a ¶ Pro cui⁹ declaratione Angel. in l.i.C. ō nili ag. nō rūp. dicit dictum bar. verū in se: sed est qualitas male ficij. facit qō ipse met bar. no. in l.j. ff. de in lit. iur. vbi dicit cautelā vt si deiusſor itercedat in oē id qō venit ex pceſſu ergo illud qō creſcit pro pter contumaciā venit ex proceſſu ⁊ vide qō idē bar. to. no. in l. libert⁹. §. poſthum⁹. ff. de ali. leg. and. barb.

b ¶ Tenebit ne. de pſtante opē an teneat vt principalis vel acceſſorie. dic vt per Bar. in l.ſ si vni⁹. in vlti. q. j. de iniur. ⁊ idē qd in mandāte. et idē tz Sali. in. d. l.j. de rap. virgi.

c ¶ A. generaliter. an dānatus p furtū ſeu per fractu ram hoſtij videat condēnat⁹ p violētia compulſiua pau de ca. in cōſil. cxxxiij. inci. In ꝓpi noie viſa qōne ⁊c. Adde qñ plures cōmittunt maleficium qualiter teneant bal. 2ſi. xx ix. iiij. li. ⁊ §. cccx. iiij. li. per alex. cō ſi. xv. j. lib.

p ¶ Tūc pōt teneri. ⁊ adde qō not. Bar. i. l. ſi in riza. in pe. col. ver. dak bis reg. j. de fica. ⁊ vide qō no. bal. in. l. nō ideo min⁹. C. de accu. in. cxiij. col. in. §. ſed inqua ſi venit. q. cū ſe. et limita not. vt digi not. poſt bart. i. d. l. ſi in riza p ang. in. l. ſi reos. in pn. de duo. reis.

e ¶ Uerū eſt. ⁊ quō pbat⁹ anim⁹ vide glo. in. l. apud celſum. in pnn. ff. de do. ex. ⁊. l. fulcini⁹. §. ptoꝛ. ex q. cau. in poſ. ea. et vide ibi bar. vbi dedit remiſſiones. bal. Angel. ibi et vide Joā. an. in. c. fruſtra. de reg. iur. li. vj. in mercu. and. barba.

f ¶ Inſpici dz animus. vide Bal. in l. ſi quis non dicā pompo. ⁊. l. ſi qs vgoꝛi. §. necꝫ verbo. j. eo. ⁊ videtur glo. velle alibi ꝙ obligeꝫ ex delicto ꝓpter mādatū: ſeu ꝓpter precedentē opē. ita ſentit glo. in. l. j. §. perſuadere. ff. de ſer. coꝛ. ⁊ inſti. eo. §. opem. ſi ergo tunc obligeꝫ: ergo in preſtāte opē inſunt ille qualitates: qꝛ de nocte incepit obligari ex delicto et in platea ⁊ in hoꝛe et in dignitate vꝛ deligſſe: ſicut pn cipalis ⁊ ideo equali pena punietur. de hac opē dicam aliqua. j. e. l. furni. §. ope. ⁊. l. qui ſeruo. §. ſi.

Si quis perferendū. Adde bis qꝛ ſi duo delinquūt circa idē ⁊ in vno ſubeſt qualitas augmentādi penam in alio ceſſat. in vno augmētāqualitas in alio nō. ¶ Oppo. et vꝛ ꝙ ille q accepit rē pferendā nō teneatur furti: qꝛ nō facit animo lucrādi. ergo ⁊c. vt. l. j. §. ſi. ff. e. ſo. nō facit animo lucrādi ſibi: ſed alij vnde ſuf ficit ꝙ faciat animo lucrandi alter.

Uti ſeruo. Qui pſtat opē furto irregulari nō te neꝫ furti: niſi furtum regꝛare ſequatur. ¶ Not. teg. ibi tunc tū incipere teneri. ¶ Ad pmū dictū op. de. l. neratⁱ. §. Quis. ff. de ſer. coꝛ. dicit glo. ꝙ ibi ſecuta fuit fuga. hic nō: hoc nō eſt verū vt ptz ver. plus pōpo. veritas eſt ꝙ ibi fuit ſecuta fuga ⁊ ille q pluſaꝛat recepit ſeruū fugiētē vnde furtū regulare cōmiſit retinendo eū merito furti tenetur. arg. l. eos. C. eo. ¶ Item op. de. l. con filij. j. de reg. iur. ſol. glo. tūc de malo conſilio quis obligaꝫ de dolo: qñ non cadit in ſpāle nomē maleficij: ⁊ intereſt eius cui⁹ conſiliū eſt datū ſed hic nō intereſt eius: qꝛ fuga non eſt ſecuta. et ſi eſſet ſecuta daretur alia actio ſpecialis ſcz ſerui coꝛrupti. merito nō cōpetit de dolo. in eo qō glo dicit hic ꝙ fuga nō eſt ſecuta: dicit male. vt ptz in ver. plus pompo. ſol. ergo ſic. ibi loquit qñ ipſe cui datū eſt conſiliū malum vult agere ℨ dantem: hic vero qñ vult agere alius in cuius pniciē eſt datū conſiliū. facit ad boc. l. ſi cū ſcires. §. de dolo. ¶ Itē op. ſeruⁿ fugitiuus facit furtū ſuiꝑſius. ergo ille qui perſuaſit vꝛ pſtare opem furto: et ſic obligatur. l. j. C. de ſeruis fugi. glo. ſoluit tribus modis primo verum eſt ꝙ ſeruus fugiendo facit furtū ſui ſi alius eū ap prehendat: alꝫs ſecus. cum enim nō ſit qui principa liter teneaꝫ non pōt qs teneri acceſſorie tanꝯ pꝛeſtans opem. iſta ſol. non eſt vera in ſe per. §. itē pla euit. j. progi. illud tū qō dicit glo. ꝙ pꝛeſtans opem tenetur acceſſorie qualꝫ procedit: dicam in ſeq. §. ſe cundo modo ſoluit ꝙ ſit furtū ad impediendā vſu capionem: non quo ad alia. Tertia ſol. eſt ꝙ ideo bic nō ſit furtū: qꝛ ſeruus bic nō aufugit. ⁊ ſic con trectatio nō eſt ſecuta. hāc reprobaui: qꝛ fuga fuit ſecuta. vt in verſi. plus pompo. quare ſol. ſm Jac. de are. ꝙ ſeruus fugiendo facit furtum ſui. tū hoc vocatur furtū irregulare: qꝛ inter furem ⁊ rē ſub tractam dz eſſe diuerſitas. ſed in ſeruo fugitiuo eſt vnum ⁊ idem fur ⁊ res furata: ideo furtū irregula re eſt: ⁊ ideo qui ei pꝛeſtat opem non teneꝫ furti: ſe cus ſi eſſet furtū regulare: vt in ver. ſed ſi ali⁹. et in ver. plus pōp. vbi dicit ꝙ ille q ſpuadet vel mādat maleficiū cōmitti nō obligaꝫ niſi tūc cū maleficiū cōmittit. facit. l. ſi qs vgoꝛi. §. necꝫ verbo. j. eo. qō te nē mēti. Quero qñ qs ſpuadet alicui ꝙ fugiat vt ꝛ eſt neceſſe ꝙ habeat aiūm ꝙ capiatur ab alio. glo. bic videtur dicere ꝙ non ſufficit ꝙ fit ſecuta rapi na vel furtū ab alio. iſta opinio vꝛ pbari in. l. ve rum. j. eo. ti. ⁊ ideo glo. videt velle ꝙ quis habeat aiūm ꝙ rapiaꝫ ab alio nō dico ab alio certo: ſz ab alio in genere. ita intelligitur glo. ſ. j. l. progi. ⁊. l. in furti. §. ope. j. eo. titu.

g ¶ Pꝛeſtans opem dicitur teneri acceſſorie qꝛ fa ctum accedit facto.

Qualitas pꝛeſtantis opem maleficio cuius vigore augeꝫ pena nō principalis minuētis attenditur.

Item placuit. Habes ꝙ tz princi palis nō teneaꝫ pu nitur tū pꝛeſtans opem. Cōtra pꝛeſtans opem ac ceſſorie teneꝫ vt habes. §. in pnn. l. ⁊ pbaꝫ in. l. nō eo minus. C. de accu. ſi ſic. ergo non pōt teneri: niſi teneatur principalis: vt. l. grece. §. illud. ff. de fide inſ. ſolu. ¶ tum ad iſtū. §. dico ꝙ principalis tenetur naturali obligatio ne: vt. l. ſed ſi dānum. §. ſiue autem. ⁊. §. ſeq. ff. de pec. ergo ei poteſt accede re obligatio: vt teneaꝫ qs acceſſorie efficacius: vt. l. ſi pupillus. ff. de ver. ob. et hoc videtur innuere teg. in. l. ſi qs id qō. §. ſi. de iuriſdi. om. iud. vbi nullo modo teneꝫ principalis. et tū pꝛeſtās opē teneꝫ. Pꝛoꝛ cui⁹ declaratione⁹ debetis ſcire ꝙ pꝛeſtans opem dicit teneri acceſſorie nō ꝙ obligatio accedat obligationi: qꝛ quelibet obligatio eſt per ſe principalis ꝙ apparet: qꝛ vno ſoluēte alter nō liberaꝫ: qꝛ. d. l. ſi quis id qō. §. fin. ⁊. l. ſeq. ⁊ pōt in plusteneri vnus ꝙ alius: vt. l. is qui opē. §. e. ſed. ōꝛ teneri acceſſorie: qꝛ factū accedit facto: nō eſt qs pōt pꝛeſtare opem alteri facto: niſi illud factū fiat: vt. l. ſi is qui. §. ſi tu titium. j. eodē. et ideo merito ſufficit principaliter feciſſe illud factū ad boc vt pꝛeſtans opē teneaꝫ: nec requi ritur principalem eſſe obligatū non eſt obligatio accedit obligationi: ſed factum facto. ¶ Iuxta boc poneꝫ ꝙ in cōmittente maleficiū eſt que dam qualitas ꝓpter quā pena eſt minoꝛ in pꝛeſtante opē. et quedā eſt qualitas ꝓpter quā pena eſt maioꝛ. exemplū nobilis pꝛeſtitit opē po pulari delinquenti vel foꝛēſis pꝛeſtitit ciui opē tenebiꝫ ne ᵇ in minus pꝛe ſtans opem certe nō imo qualitas que eſt in pſona eius ſemp inſpicitur nec minoꝛabiꝫ ꝓpter perſonā principalis delinquentis: vt bic ⁊. l. ſi qs id qō. in fi. ⁊ probatur j. ad. l. pōpe. de pari. l. j. vbi ſi aliqua de cōiunctis perſonis mandaret extraneo vt interficeret cōiunctā pſonam ſimiliter tenetur de paricidio. vt ibi ptz dum dicit cuiuſve dolo malo ⁊c. et differt bec. q. ab eo qō dixi heri in. l. bis qui opem. §. e. qꝛ ibi dixi qñ in principa li delinquente erat qualitas que augebat bic quando in principali eſt qualitas que minuit. iſta tene menti.

Idem pomponius. Op. de pnn. huius. l. reſpō deo bic aufugit cum rebus ⁊ ſecit ſecutū furtum regulare: qꝛ alius eſt contrectās ⁊ aliud res ſcta. ⁊ hoc eſt qō dicit teg. qꝛ opem et conſilium contrectationi tulerit ⁊c.

1 ¶ Si duo interfecerunt vnum an quilibet teneatur de homicidio.
2 Practica foꝛmandi accuſationem vel inquiſitionem ⁊ vt aliquis tenea tur de auxilio et de vulnere.

Si duo. Not. §. ꝙ quis teneꝫ ⁊ de ope ⁊ auxilio inuicē pꝛeſtito Facit ad qōneꝫ duo in terfecerūt vnū. queritur vtruꝛ quilibet teneaꝫ de homicidio ⁊ auxilio inuicē pꝛeſtito: bic videt eſſe teg. ꝙ ſic. breuiter ego determinaui per bunc modū: qñꝫ plures cōmittunt vnum maleficiū vt vnū homicidiū vel furtū vnū ⁊ oēs ſimul ſubtrabē do trabem tūc quilibet teneꝫ vt principalis: vt. j. eo. l. vulgaris. §. pe. et. l. ita vulneratus. circa fi. §. ad. l. aquiliam. ⁊ ideo non pōt teneri acceſſorie c vt. l. generaliter⁶. §. de fideicōmiſ. ⁊ licet poſſes dicere duo facta fuerūt et homicidium ⁊ auxiliū. oīa iſta tendunt ad vnū effectū. et ideo vna pena imponitur: vt. l. illud. in fin. §. ad. l. aquil. quandoꝫ plures committunt maleficia diuerſa vt puta furanꝫ diuerſas res vel vnus faciat vnum vel d nus in capite ⁊ alius in brachio tunc pōt teneri⁹ vt principalis de vulne re vel de furto ſuo vt opem pꝛeſtans vulneri vel furto alterius. ⁊ hic eſt 2 caſus in noſtro. §. Aduerte ⁊ tū boc ſecundo caſu qualiter formeꝫ accuſa tio vel inquiſitio. nam ſi ego dicerem Titius percuſſit caium in capite ⁊ ille Martinus in brachio. ⁊ ad predicta cōmittēda pꝛeſtiterunt adinuicem auxilium et fauoꝛem ex hac accuſatione non pōt ſequi cōdēnatio de au xilio: qꝛ non exprimiꝫ qualiter pꝛeſtiterūt auxiliū vel fauoꝛē ⁊ ideo cum verba debeant intelligi in benignioꝛē partē: vt. l. ſi pꝛeſes. de pen. intelli getur ꝙ percutiēdo pꝛeſtitiſti mihi opem ſeu auxiliū. ⁊ ego tibi pꝛeſtiti ſimiliter auxiliū percutiendo. ⁊ ſic actus meus fuit auxiliū tibi et tuus mihi. ſed de iſto actu ego puniꝛ vt principalis non puniar tanꝯ pſtās opem ſed debet dicere accuſatio vel inquiſitio ꝙ vnus pꝛeſtitit opē alte ri aſſiſtendo vnus alteri vt babilius committeret. ⁊ ſic pꝛeſtitit opem p alium actum quam per illum de quo principalis accuſaꝫ: ergo ⁊c. vt bic ſed ſi in accuſatione vel inquiſitione diceretur auxiliū pꝛeſtitit. ⁊ ſilium ⁊ fauoꝛem. ex eo ꝙ dicit cōſilium poſſet puniri tanꝯ pꝛeſtans opem: qꝛ perſuadens videtur pꝛeſtare conſilium qō eſt pꝛeſtare opem: vt pbaꝫ per totam banc. l. lz teg. videatur inter opem ⁊ cōſilium facere diſamvt j. e. l. in furti. §. ope. ⁊. §. conſilium ⁊ ibi dicam: ⁊ iſtud conſiliū de neceſſi tate pꝛeſuponit aliū actū ꝙ illū de quo accuſatus merito pōt puniri: ita debetis intelligere, tene menti.

Spauonem. An aūt requiratur ꝙ ille qui perſe cutus eſt ſupꝑoſuerit eū qui cepit. dic vt in glo. ⁊ dixi. §. progi. §. item placuit.

Mater. De materia huius. l. mater ⁊. l. ſi filius. dic vt dixi §. eo. l. eum qui. §. ſi filius.

1 ¶ Animus et non factum quando inſpiciatur.
2 Coitus cū meretrice de iure eſt impunitus.
3 Rapiens ꝓ vim meretricem nō tenetur titulo de raptoribus.
4 Faciens pacem cū aliquo ⁊ ꝓmittens eū nō offendere ſub pena ſi cōmit tit adulterium cū eius vgore non incidit in penam.
5 Qui fecit furtum ei cū quo pacem fecerat non dicitur pacem rumpere. Furtum non eſt iniuria in perſonam.
6 Retinens mulierem cauſa libidinis circa. gy. bozas nō tenetur de pla giario nec de ꝓuato carcere ſecus ſi vltra. gy. bozas.

e **Verum eſt.** ¶ Dicitur bic quod inſpici debet animus
f non factum. Contra. §. e. l. vulgaris. §. ſi quis eſt.

7 hoc ſegmē & comede deaj mi c mꝰ gmpi neuraꝝ mi ⁊ lettuꝝ co. ⁊ de cortice & ſoa. ⁊ de vuoſtꝝis m Seluꝝ impiidi folio 125 ●1 & ſugel hic

g vide ſodoriem gomesiꝫ mi & semel fꝰ inſt de. xxx rath ⁊ mꝰ 3 & ſ & de cruce. mij. oño florii m. l. ſi gnis teſtamenti & ſi ꝓ toti ff ad l. agnile.

¶ apere. in. vj. colū. 1 de epiſ. ⁊ cle.

a ¶ Eſt impunit⁹. et an et qñ coitus cū concubina ſit li citus. vide tex. no ta. i. l. ſi vꝛoꝛ. i pn. de adul. ſ. et quid ſi erat nupta. et h 2 adde glo. ⁊ Bart. a i. l. j. C. de rap. vir. vide no. gl. et bar. in. l. q adulteriuꝫ. C. de adul. vbi po nit de meretrice nupta. 3

b ¶ Scdo facit. ad de po. pe. in. C. pe titio. de iureiurā. b bal. in. c. j. in pnn. 4 de pa. tenen. ibi al. c legauit dictum bo ſtiē. in. c. ſi. de imu. eccle. vide ange. in l. ſi cū exceptione. §. ſatis clementer qō met. cā. ang. bic tz bart. Jo. and. in regula. fruſtra li. vj. tenet idē qō bic dicit bar. licet bart. non faciat de eo mentionē Bal. in. c. j. §. fin. de pa. tenē. Lud. ro. i. l. li citatio. §. qō illici te. ff. de publi. vbi tenet cōtra bar. et idē ſequit. Do. Jo. et Ang. in rub. ff. 6 de adul. ⁊ vide eūdem in. c. j. de furt. alleg. in rubr. vide Aud. ro. in cōſi. cc lv. vbi alle. bar. bic And. Barba.

c ¶ An incidas in penam. an adul terare in vꝛoꝛem alicui⁹ ſit offenſa ⁊ boc itelligit bic ange. qñ conſtat ꝙ ſolū ad finē libidi nis alꝫs ſec⁹ qꝛ pre ſumptio degene rat cōtra libidinē faciētē. ar. l. j. C. de fica. vbi eñ actus ad plura delicta pōt ſe bꝛe odio de linquētis fit inter pretatio ℨ enim in partem duriozē al d legat no. p Dy. in regu. in obſcuris. de regu. iur. in. vi. et bic addo bonū arg. in. c. cū volun tate. de ſen. excō. ⁊ bal. in. c. j. in pnnc. in pe. col. qui. mo. ſeu. amit. et de iſta q. vide per Jo. an. in regula fruſtra in mercu. ꝓ Pau. de. c. in. l. qui ſer num. de ver. ob. ff. dicit bic Ange. qō credit Bart. intel ligere qñ detinet quis eſt. ⁊ Solu. ibi preter animū ſuū incidit in eā dem ſpeciem delicti granioꝛē quaꝫ cogitaret. ideo iuſpicitur euentus. bic vero incidit in aliā ſpeciem delicti quā cogitaret: ideo non inſpicit eventus vt dixi in. l. diuus. j. de ſica. ¶ Secundo oppo. gl. ſ. e. l. ſullo. §. qui ancillā. plures ſolu. dantur illa eſt ve ra. bic erat meretrix. ibi non. ideo bec cauſa quare iſtud faciebat licet eſſet mala: tū erat a iure impu nita: qꝛ coitus ⁊ cū meretrice a iure eſt impunit⁹, a vt. l. j. de cōcubi. ſed cā ꝓpter quā ſurripuit eſt pu nibilis de iure: ideo ſi facit vltra cum ab initio da ret operā rei illicite tenebiꝫ. ¶ Quero pro rebus ſubtractis: non teneꝫ furti. qꝛo an actione. l. aquil. teneaꝫ. Rñdeo ꝙ ſic quaſi videaꝫ dediſſe occaſionē tāni: vt. l. qui occidit. §. in hāc. §. ad legem aquiliā. 7 bec leꝫ facit ad tria. ⁊ Primo ꝙ ille qui rapuit ꝓ vim meretricē nō teneatur pena illius titu. de rap. virgi. ⁊ not. in. l. j. in pnn. C. de rap. virgi. ¶ Scdo facit⁹ quod ſiᵀ tu feciſti pacē cum aliquo ⁊ promiſi ſti eū non offendere: ⁊ poſtea cōmiſiſti adulterium cuꝫ vgore eius. an incidas in penā. ⁊ Quid. de ſuza. determinauit ꝙ nō per hāc. l. quia nō facit animo iniuriandi: ſed cauſa libidinis. ⁊ ſic non facit cauſa vendicādi ſeu retractādi inimicitiam iam ſopitam ſed ſi faceret cauſa vendicandi. quia forte ipſe paſ ſus eſt ſimilē iniuriā. de qua facta eſt pag. tunc ſine dubio incideret in penam. Contra iſtā determina tionem facit. ꝛ. col. que fuit prima cauſa bene amit. §. preterea. ⁊. §. ſe. vbi vaſallus perdit feudū ꝓpter adulterium cū vgore vel cū filia dñi. ſed ibi in vaſal lo qui ꝓmittit dño fidelitatē. Iſtivero faciētes pa cem nō ꝓmittūt ſibi ſolummodo non offendere occaſione precedētis bzige. facit quod dixi in. l. aut facta. §. cauſa. j. de pe. ⁊ Et eodē mō facit ſi aliquis facit furtum ei cū quo fecerat pacē qō non incidat in penā qꝛ nō facit animo vendicādi: ſed animo lu crandi. ꝓ o boc facit qꝛ lz furtū ſit iniuria ſeu offen ſa nō eſt oñenſa in perſonā: vt not. in. l. itaq; fullo. §. eo. ⁊ dixi plene. §. de publi. in. l. licitatio. §. qō illi cite. ¶ Itē facit bec. l. qō ſi aliquis liberā mulierē 7 tenuerit cauſa libidinis nō poſſit accuſari de pla gio ſeu de ꝓuato carcere: ſed bic loquit de mere trice ſed in alia muliere libera per vim detēta puta rem aduertendū vtrū detinuerit eā per. xx. bozas vel nō: vt. l. capite quinto. j. de adul.

Uiumenta. Gloſ. querit ſi ſic facit fur tū quid duplicabitur vel quadrupla tur vtrum pretiū rei vel pretiū vſus. bic ſunt opi. quidam dicūt pretium rei: quidā pretiū vſus. ⁊ iſta ſe cunda opi. eſt vera. ⁊ gl. tenet eā bic. inſti. eo. in pn. ꝓ o boc facit qō no. §. de cōdi. fur. l. qui furtū circa ſi. gl. ⁊ boc tenet Cy. C. de ſer. fugi. l. j. in. j. q. ¶ Que ro vtrū res efficiaꝫ furtiua videtur ꝙ nō qꝛ nō ſit furtū rei ſz vſus ipſius. ꝓterea res nō deſiit eſſe in poteſtate dñi: ergo nō incipit eſſe furtiua: vt. l. ſeq tur. §. l. abeo. §. de vſuca. qꝛ per iſtū commodatariū dñs poſſidet. ſed ſi poſtea interueꝛteretur poſſeſſio tunc inciperet res furtiua eſſe ⁊ nō procederet vſu capio: vt. d. §. labeo.

Si ſeruus. Dicit bic ꝙ actio eſt vulgaris formula cō ſtra inſti. de actio. in pnn. dicit ibi gdā. ⁊ ita dicit ibi teg. aliud erat olim actio aliud bodie: qō nō eſtverū qꝛ actio erat idē olim qō bodie: vt. l. nihil. §. de act. ⁊ ob. ſed ſolēnitas ⁊ forma impetrā di eſt ſublata bodie per ti. C. de formu. ⁊ reſpectu il lius ſolēnitatis iſta actio appellaꝫ formula vulga ris. Itē opp. actio deſcendens ex delicto nō daꝫ de peculio: vt. l. j. §. cum ſeruus. §. de his qui deie. vel effu. bic dicit contrariū. ſolu. ex boc babetis intel lectū huius. l. debes ſcire ꝙ ex edicto nau. cau. ſta. deſcendit actio quādoꝫ ex receꝓto: ⁊ ſic ex contra ctu vt qñ eſt perditū aliquid abſq; facto exercitoris nante vel cauponis. ⁊ ideo tūc datur actio de pecu lio que durat infra annū etiā ſeruo manumiſſo vt bic. qñꝫ illa actio deſcendit ex delicto vt ſi res pe riit facto nante cauponis, ⁊ tūc non daꝫ actio de pe culio: ſed noxalis. que actio ſequit caput ſerui. ita loquitur bic. probanꝫ predicta. §. nau. cau. ſtab. l. lz

§. poſſumus.

1 ¶ Soluto facta falſo. pnratoꝛi qñ liberet debi toꝛē. ⁊ ipſe ſolutionē recipiens teneaꝫ furti.

Tullus. Lex iſta in ſui pn. eſt ſub tilis. Opp. de toto tit. de condi. inde. vbi ſolnēs per erroꝛē hz cō dictionē indebiti. ⁊ ſic transferꝝ omnia qꝛ nemo rē ſuam cōdicit. Dicit gl. boc debet intelli gi qū quis labiꝫ in perſonā. aſſerebat enim ſe eſſe titium cū nō eſſet: vt. j. eo. l. ſi quis vgoꝛi. §. ſi titio. dicit Dy. iſta ſo. nō eſt neceſſaria: imo ſiue labiꝫ in perſonā ſiue nō: nunꝯ transfertur oñium in ſalſus creditoꝛē ſcientē: vt bic: ⁊. l. qñ. in pnn. §. de cōdi. fur. Non ob. tit. de cōdi. indebi. nā nemo cōdicit rē ſuam ꝓterꝯ a fure: vt. l. ſi. §. quēad. vſufru. ca. fed e contra furē degenerat oīs actio. ⁊ ſic cōtra eū pote rit dari condictio indebiti: ſed. glo. cōiter tenet ꝙ ꝓius digi: vt bic nota: ⁊. d. l. quoniā: mihi videt oī cendum ſic quādoꝫ falſus creditoꝛ ſimulat ſe cre ditoꝛē. ⁊ ſic ſuo facto inducit debitoꝛē ad ſoluendū indebitū iſto caſu facit furtum pecunie: vt bic dicit text. ⁊. d. l. quoniā. in pnn. de cōdi. furti. videt enim ſoluere ſub conditione ſi eſt creditoꝛ. Quādoꝫ ipſe f nō ſimulat ſe: ſed debitoꝛ erat abqꝫ facto creditoꝛis ⁊ ſoluit ei indebitum ſua ſponte non creditoris ſuggeſtione. iſto caſu videt ſoluere pure ⁊ ſimpliciᵀ ter ⁊ tranſfertur oñium ⁊ boc modo poteſt loqui alia oppo. ⁊ ſic intelligit totus tit. de cōdi. indebi. g ¶ Ultimo vide gloſ. que incipit videtur enim ſub quadam ⁊c. ibi. l. qō meo. §. j. ſo. vt ibi: ⁊. d. l. ſi me in vacuam.

Falſus. Hic eſt not. §. ¶ Op. de. l. qui mi hi donatum. §. de dona. Solu. vt b ibi patet. ¶ Quero quādo fiant numi procuratoꝛis. glo. que eſt hic dicit in duobus caſibus. primo quando credo eū procuratoꝛem in rē ſuā. Secun do quādo boc agitur: vt ſui fiāt ea ipſe faciat me li 1 berare ⁊ ex iſtis ᵀ glo. in. l. ſi procuratoꝛi falſo. §. de condi. ob cauſam. ⁊. l. falſus. C. eo. diſtinguit ſic. quā doꝫ ſoluit falſo procuratoꝛi: vt ipſe poſſet credi toꝛi. ⁊ tunc ſine dubio ſit furtū contrectando: vt bic i ⁊ iſto caſu habet locū actio furti ⁊ ꝙdictio fur. Quā doꝫ ſoluit falſo procuratoꝛi credens eū procura toꝛem in rē ſuam. ⁊ tunc habet locū condictio inde biti: vt. l. creditoꝛis. C. de ꝙdi. inde. quandoꝫ ſolui tur falſo procuratoꝛi vt faciat liberari debitoꝛem ⁊ tunc habet locuꝫ condictio ob cauſam. ⁊ ita intel ligitur. l. ſi procuratoꝛi falſo. Iſta diſtinctio⁸ vera eſt in ſe. tamē ꝙ bic ſit intellectus illius. l. ſi procu ratoꝛi nō eſt verum. nā bec diſtinctio loquitur quā do datur condictio ob cau. ideo qꝛ non feciſti me li berari ſcōm qō ꝓmiſiſti ita loquitur bec diſtin ctio. ſed. l. procuratoꝛi. loquit quando quis ſoluit procuratoꝛi falſo vt procuratoꝛi ſimpliciter quo ca ſu videt agi inter ſoluentē ⁊ procuratoꝛē recipien tem qō debitoꝛ ſtatim libereꝫ ſi recipiens eſt procu ratoꝛ vel ꝙ dominus habeat⁹ ratū. ⁊ ſic liberetur ratihabitione nec tranſferꝝ oñium in procurato rem. ſed credit⁹ per procuratoꝛē tranſferri in dñm: vt. l. qui mihi donatū. §. de dona. ideo ratihabitio ne nō ſubſecuta cōpetit contra procuratoꝛē condi ctio ob cauſam: qꝛ nō fecit dominum ratū habere ſm qō tacite cōuentum fuit. Itē poteſt agi furtū: qꝛ illam pecuniā inuito debitoꝛe cōtrectauit. ita log tur. d. l. ſi procuratoꝛi falſo. ¶ Oppo. de. l. ſi. §. ij. §. ꝓ emp. ſo. ibi ſoluit falſo procuratoꝛi ſciens eum eſſe falſum qō examina: vt ibi: ⁊. l. diſpenſatoꝛē. §. de ſolu. cetera que pertinēt ad hanc materiā nō di co bic. dic plene per doc. in. l. falſus. C. eo. ⁊ in. d. l. ſi procu. falſo.

Sed ⁊ ſi is. Quero que eſt rō hui⁹. l. videt enim ſolutū ipſi creditoꝛi quādo ſoluit alte ri eo mādante. ⁊ ſic videt ipſi ꝛectare. qō tene mē ti. Iſta aūt fictio nō pōt habere locū contra abſen tem. vt. l. qui decē. §. idē reſponſum. §. de ſolu. facit qō no. in. l. ſingularis. §. ſi cer. peta.

Si quis. Oppo. de. l. ſi quis vgoꝛi. §. cuꝫ titio. j. eo. Solu. ibi mentitus eſt circa ſubſtantiam perſone. bic circa qualitatez

o ſtum nobā opinionē gmlen toñ bene. Repe bñ mgel. in pre ſenti. gnā. bñ de qi eius opinio non inſuppant.

a ¶ Pro anima. Adde qđ uolnit Fede. cõsi. cvij.
b ¶ Non fit furtũ. Qualiter rei nõ possesse fiat furtũ. not. plene p Bart. in l. nec legatario. de cõdi. fur. & in l. si abducta. & ibi Bal. C. eo. de fur. & quid in suscipiẽte rem que mihi cecidit: an faciat mihi furtũ. vide Jmo. in. l. in terdũ. §. j. de acq. pos. ff. & vide qđ no. Bal. in. d. l. si. C. vnde vi.
c ¶ Judex. No. istã q. l. adde Bart. i. l. 4 & 5 Item dicitur hic in fine si alia actio non fit contra trãsigere. C. õ trã 6 cat. i. iiij. col. bene facit qđ not. Bar. in. l. j. §. & post one ris. de ope. no. nũ. & que in simili not. Bart. in. l. j. §. vsq; adeo. in princ. de iniu. et qđ ibi dixi et cũ dictis Bart. videt satis concor dare Bal. in. l. fal 2 3 sus. in. iij. col. C. e.
d ¶ Nõ preiudicat. adde qđ no. Bal. i l. falsus. i. iij. op. C. eo. & q. not. Bal. et 5 ange. in. l. q iure fa 6 miliaritatis. §. de acq. pos. & Bal. in l. si sine. in. iij. q. C. advelle. & oĩno ba. in. l. j. in vlti. col. C. cõia de leg. ver. ite 1 si testator. & i. l. trã sigere. C. de trãsac. & vide oĩno Sali. in. d. l. si nõ cõuitij. C. de iniu. 2
¶ Tamen bene Vide Jnno. i. C. ij. de cõsti. vide Bal. 3 in. d. l. falsus. & no. qđ iuramẽtũ suf ficiat ad probãdũ ignorantiã vel ea que pendẽt ex ani 4 mo nostro. adõ tñ post bartol. hic qđ istud fallit nisi aliqua psumptio iuris esset ℨ iurantẽ vt not. Jo. an. post 4 Jnno. in. d. c. ij. de 2sti. & faciũt no. in 5 reg. presumit. i. vj. & p Pau. de leaza. 6 in cle. cõstitutus. de elec. & vide glo. i cle. j. ad fi. in versi. cõmode. de pe. & vide Jo. an. i. d. c. ij. & bar. in. l. ij. §. fi de pupillo. & emp. et plene no. i. c. signi ficasti. el. j. õ homi. & dicit bal. i. l. ij. §. pen. in fi. §. si quis 1 cau. qđ si notificatio dilationis fuit facta ad domũ statur iuramẽto tuo qõ ad tni notitiaz nõ puenit. adõ gl. in. c. dudum. eõ de elec. in ver. furtũ.

ſit credendũ ipſum putaſſe dñm permiſſurum nõ crederetur ei. nec ob. glo. in. §. alie. quia illud verũ eſt in bis in quibus non eſt iuris pſumptio cõtra afferentem. arg. C. de iniu. l. ſi non conuitij. ¶ Ult. bunc. §. allego ad duo valde notanda. † primũ eſt qđ tu interfeciſti aliquem bannitũ quem licet occidere: vtrũ habeas tu neceſſe docere te ſciuiſſe ipſz eſſe exbãnitum tempore quo occidiſti. puto qđ nõ: imo etiam ſi ignorabas iuſta ignorãtia: & credulitas tua non poteſt tibi allegari ad incommodum. tunc caſus eſt hic. & inſtitu. eod. §. placuit. facit. l. et ideo. §. de bis qui no. infa. Sed ecõuerſo ad cõmodum tuum poteſt allegari dicendo: putabam eum exbannitũ. cum ipſe non ſit. qđ dicis vt. l. penul. ſ. de adul. ¶ Secũdo dicebã per hanc. l. † qđ in male ficijs non debet reſpõderi poſitioni[b] per credit et non credit. ſed debet rũderi de veritate[b] ſic eſt: vel non eſt. nam vides qđ in maleficijs credulitas non inſpicitur ad incõmodũ accuſati: ſed veritas: vt dicit tex. hic ibi ſe facere ſciuit. & ibi per Jnno. ꝛc. et ſic debet rũderi: de veritate non de credulitate. de hoc dixi plene in. l. marcellus. §. rerũ amo.

Si furtiua. Opp. §. eo. l. qui ſolut. ibi fuit aſſidua contrectatio non interrupta. hic vero fuit interrupta.
¶ Actio furti qđ naſcatur ex aſſidua contrectatione ſi contingat mutatio dominij.
Faciens furtum Flo: ẽtie ſi reperitur hic Mediolani cum furto qđ poteſt hic puniri.
Arbitratores ſi ceperũt cognoſcere tanq̃ arbitri: & poſtea aſſumpſerunt tertiũ cuius interuentu videtur nouum cõpromiſſum qđ poterunt redire ad viam arbitratoris.
Tertius ſi eligit ab arbitris non dz nouũ compromiſſus: nec dz arbiter: ſecus ſi eligit a partibus: qz dicit arbiter: & eſt nouũ cõpromiſſum.

Si dominium rei. Interuẽtu noui domini aſſidua cõtrectatiõe naſcit actio furti. h. d. i ſumma.
¶ Oppo. & videtur qđ aſſidua contrectatione non naſcat actio furti. vt. l. ei qui. §. eo. Sol. dicũt quidam hoc ideo: quia ex prima cõtrectatione nõ habebat actionẽ. & ſic hec. l. peedit clare in legatarijs prout vere loquit in heredib[b] & bonoꝝ poſſeſſoribus: et a patre adoptiuo non habet actionẽ ex noua contrectatione ſed ex veteri. ita intelligit Roge rius hic cuius opi. tenet glo. ſi. in. l. ſi abducta. C. eo. ſed iſta opi. Roge. eſt cõtra mentem huius. l. & glo. reſpondit eã hic: & etiã in. l. ſed nec legatarij[a]. §. de cõdi. fur. Ad ℨium rũdeo † aſſidua cõtrectatione nõ naſcitur actio furti noua verũ eſt: niſi cõtingat mutatio dominij: vt hic. iſta vera eſt habebit ei go heres bonoꝝ poſſeſſor: & pater duas actiones furti pro eadem re: vnam pro contrectatione facta in vita defuncti: alia pro ea que eſt facta poſtq̃ ad eũ peruenit dominiũ. & iſtud eſt valde no. Et aduerte: aliquis † facit furtũ Florẽtie reperitur hic cum re

abducta. C. de furt. & omnino adde Bald. in. c. j. §. iniuria. & in. §. ſiue furtum. de pace iura. firman. queſuit aliquis cum armis fecit rapinã Peruſij poſtea cum re rapta captus eſt Mediolani: vtrum debeat puniri tanq̃ latro: an tanq̃ ſimplex furtum: cum ibi non fecerit rapinam: an nullo modo. vide ibi omnino Bald. vbi etiam querit: an iudex qui habet ius cõmune & ſtatuta poſſit ſeruare ius cõe tñ. Et adde qđ opi. Bar. hic ſeq̃tur do. Ant. i. c. j. õ rap. & tenebat Frã. õ alb. de are. per. l. inficiãdo. §. infans. j. eo. & idez do. Saluſtius de peru. alĩ. l. vej. in pzin. de mino. & in l. j. C. de noga. et l. iij. in pzin. §. reruz amo. & glo. in. l. de bis. C. de fur. & qđ no. Bar. in. l. ſi. C. eo. & per Ange. de are. in. trac. malefi 7 follio 34 col 1 & ciozũ. in ver. et ve ſtem celeſtẽ. qđ eſt verũ ſi contractat rem nõ ptiũ exea. Cujus. Bart. hoc. vide l. qui vas. §. ſi. j. e. per Cano. in. c. j. õ rap. c. ſi. de fur. vi & de oĩno Ang. hic Adde quod opi. Bar. dicit Bal. de iure verã ℨ de fa cto non ſeruet ei? Angelus l. 4 ff. 14 m conſi. ci. v. lib. 7 pour

¶ Nõ interuẽu. ℨ qđ aſſumpto tertio poſſint arbitratores redire ad viã arbitramẽti: videt velle bar. in. d. l. neq; natales. i. fi. C. de proba.
¶ Adde an tertius aſſumptus dicatur arbiter. Pet. de ancha. conſilio cclxxvij. & an tertius electus habeat eandem poteſtatem q̃ alij duo: vide Bal. cõſi. x. v. libro.
¶ Sed arbitri. Vide iſtud dictum allegari in. c. ſuſpicionis. de offi. de lega. Andre. barba.
¶ Si vero ille. Adde Bartolum in. l. ſi vnus. §. principaliter. de arbitr. Andre. barba.
¶ Facit ad hoc. Pondera qz imo videt qđ ſit ordinarius vel quaſi per id qđ volnit gl. in. d. c. ſuſpicionis. Andre. barba.

a ¶ Utrum habeas. Utrum occidẽs exbãnitũ debeat habere premiũ ſtatuti: ſz neſciret occiſum bãnitũ eſſe: vide Bar. in. l. oẽs populi. de iuſti. et iu. in. v. q. prin. vide qđ no. Bar. in. l. genero. de bis qui no. infa. ff.
b ¶ De veritate. Jn maleficijs debeo rũdere de veritate: ſic eſt vel non eſt: facit qđ no. Bar. in. l. de etate. & nihil. in vlti. dicto. ff. de interro. act.
c ¶ Sz ℨ tibi dico. Adde qđ ℨ iũ cõſuluit Joã. de lig. Bar. de ſali. Bal. Baſp. cald. Adde Bal. in. l. j. de 2ſeſ. 4 in. 3ij. col. qui tenuit cum Bart. ſi a res nõ eſt vẽdita: et eam ſecũ hz: qđ no. Bal. in. l. cunctos populos. in 3viij. co. 9ſi. iuxta hoc tertio q̃o dicit ſtatutum. C. de ſum. tri. et ſi. catb. 5 & dicit Ang. q̃ vidit diſputari opi. b bar. ℨ per plures aſſeſſores & eſt vi lis reipu. tñ dicit q̃ bmõi opiõ. de ri goze iuris cõiter reprobat: nã ſi per mutationẽ territ ij in cõtractiõe continua cõmitte 1 reẽ nouũ furtũ va riari poſſet ex mu 2 tatione loco pretiã furti ℨ litas: & ſic 3 reſpectu vni? loci eſſet fur manifeſt? ſi ibi depheẽſus eſ ſet reſpectu alteri? 4 nõ cõtra. l. iij. §. fi. cuz trib? ſeq. §. eo. niſi ſuſtinẽdo bar to. dicas ſm eũ q̃ iterũ additio facti fuerit mutata: vt de ſeruo liber factus ſit in itinere. vel niſi dicas qñ imo furti actionõ ſit nata: vt i dictis iuribꝫ: vel quia in ipſo initio fur fue rit eo animo vt ſe in alio territorio trãſferret ſue ſecu ritatis cauſa ibi 1 tribꝫ caſibꝫ tenet odi. ſuam An. ſed opi. Barto. tenet Bal. in. l. ſi abdu cta. C. eo. & Spec. de compe. in. ade. §. j. in vlt. & pe. col. 2 in verſic. ſed pone quidam lucanus. ibi: preſertim ſi ſpolia. & Buil. & Bal. in. d. l. ſi furem. ff. de ſtatu homi. contrarium conſuluit Oldra. & Collegium Bononienſe: pro quibus vide tex. in. c. j. de rap. & l. inficiãdo. §. infans. j. eo. & no. Bar. in. l. nunq̃ plura. in. iij. & ibi. col. in ver. item opp. de. l. inficiando. & tit. j. & quod dixit glo. not. in. l. j. §. nemo. C. de anna. excep. & verio: videtur hec opinio niſi in vagabundis. l. iiij. §. ait pretor. & quod ibi Barto. de dam. infec. & quod no. in. d. l. ſi abducta. vel niſi prozogauerit iuriſdictionem. Item niſi per cõtractationẽ primo loco factam non eſſet nata actio furti primato exemplum in. l. falſus. §. qui alienam. in. l. inter omnes. §. recte. & j. eo. Item niſi eodem die furti in aliud territorium cõtractaſſet per. l. quid enim. §. eod. quod no. Ly. in. l. vulgaris. §. eo. & in. l. j. de crimi. fal. tamen poteſt puniri de contrectatione: quia celare res alienas eſt delictum: in l. iij. §. qui merces. j. de crimi. ſtellio. et hoc caſu eſt delictum innominatum: ſm Bar. in. l. nunq̃ plura. §. de prima. deli. idem tenet Bar. in. l. ſed nec legatarius. de condic. fur. licet Bal. & Sali. teneant contrariũ in. d. l.

subtracta: poterit ne puniri hic. cõmuniter dicerẽtur qđ non de iure: quia aſſidua cõtrectatione non naſcit actio furti. ſz cõtra tibi dico c per hanc. l. nã c ſicut mutatione dñi naſcit noua actio furti ad pe nã applicãdã parti: ſic mutatione territorij & iuriſ dictionis noua naſcit actio ſeu accuſatio furti ad vindictã publicam per iſtã. l. notabi. & tene menti.
¶ Oppo. rei non poſſeſſe non fit furtuz: vt. l. here ditarie. j. eod. ſed iſtam rem nunq̃ poſſedit heres: ergo non fit furtum. rũdeo qñq; quis nunq̃ poſſe dit rem facto furis: & tunc non impedit naſci actio furti: vt h. t. l. ſi abducta. C. eo. & ibi glo. qñq; nunq̃ poſſedit rem. ratio: quia nõ apprehendit abſq; fa cto furis. & tunc nõ naſcitur actio furti. vt. d. l. here ditarie. ¶ Ulti. Dy. inducit. in ar. bãc. l. ad. q. T q̃ ſi arbitratores inceperũt cognoſcere tanq̃ arbitri 3 d de adul. ¶ Secũdo dicebã per hanc. l. † qđ in male ficijs non debet reſpõderi poſitioni[b] per credit et non credit. ſed debet rũderi de veritate[b] ſic eſt: vel non eſt. nam vides qđ in maleficijs credulitas non inſpicitur ad incõmodũ accuſati: ſed veritas: vt dicit tex. hic ibi ſe facere ſciuit. & ibi per Jnno. ꝛc. et ſic debet rũderi: de veritate non de credulitate. de hoc dixi plene in. l. marcellus. §. rerũ amo.

Si furtiua. Opp. §. eo. l. qui ſolut. ibi fuit aſſidua contrectatio non interrupta. hic vero fuit interrupta.
¶ Actio furti qđ naſcatur ex aſſidua contrectatione ſi contingat mutatio dominij.
Faciens furtum Flo: ẽtie ſi reperitur hic Mediolani cum furto qđ poteſt hic puniri.
Arbitratores ſi ceperũt cognoſcere tanq̃ arbitri: & poſtea aſſumpſerunt tertiũ cuius interuentu videtur nouum cõpromiſſum qđ poterunt redire ad viam arbitratoris.
Tertius ſi eligit ab arbitris non dz nouũ compromiſſus: nec dz arbiter: ſecus ſi eligit a partibus: qz dicit arbiter: & eſt nouũ cõpromiſſum.

Si dominium rei. Interuẽtu noui domini aſſidua cõtrectatiõe naſcit actio furti. h. d. i ſumma.
¶ Oppo. & videtur qđ aſſidua contrectatione non naſcat actio furti. vt. l. ei qui. §. eo. Sol. dicũt quidam hoc ideo: quia ex prima cõtrectatione nõ habebat actionẽ. & ſic hec. l. peedit clare in legatarijs prout vere loquit in heredib[b] & bonoꝝ poſſeſſoribus: et a patre adoptiuo non habet actionẽ ex noua contrectatione ſed ex veteri. ita intelligit Roge rius hic cuius opi. tenet glo. ſi. in. l. ſi abducta. C. eo. ſed iſta opi. Roge. eſt cõtra mentem huius. l. & glo. reſpondit eã hic: & etiã in. l. ſed nec legatari[a]. §. de cõdi. fur. Ad ℨium rũdeo † aſſidua cõtrectatione nõ naſcitur actio furti noua verũ eſt: niſi cõtingat mutatio dominij: vt hic. iſta vera eſt habebit ei go heres bonoꝝ poſſeſſor: & pater duas actiones furti pro eadem re: vnam pro contrectatione facta in vita defuncti: alia pro ea que eſt facta poſtq̃ ad eũ peruenit dominiũ. & iſtud eſt valde no. Et aduerte: aliquis † facit furtũ Florẽtie reperitur hic cum re

1 ¶ Dominus auferẽdo rem ſuã a ſure nõ amittit actionẽ furti.
2 Licet qs dicat rem maioris põderis & reperiat mi noris & nihilomin? ſequit cõdẽnatio in minori.
3 Vas de quo eſt contentio debet exhiberi teſtibus vt illud recognoſcant.

Quivas. Opp. & videt qđ dñs an ſerẽdo rẽ perdiderit ius ſuũ. vt. l. extat. §. qđ me. cau. & l. ſi qs in tan tam. C. vnde vi. Glo. dat multas ſol. ſed vltima ſo lu. eſt vera. nam hic dz qđ non obſtat violẽtia furti debet 2dẽnari ad penã circa quã nullũ delictũ cõ miſſus eſt auferẽdo rẽ: ſed ſecus eſſet in 2dictione furtiua circa quam delictũ fuit cõmiſſum auferen 1 de rem: quia cõdictio furtiua eſt ex re. & ideo aufe rẽdo rem amiſit ius ſuum: ſed actio furti eſt extra rem. & hanc opi. tenet Lyn. C. vnde vi. in. d. l. ſi quis 2 in tantam. ¶ Item oppo. † qđ quis non teneatur dam. in ver. poſſit. per Roma. in rub. de arbi. in. g. charta. & no. Bal. in l. nec codicillum. in fi. C. de teſt. & no. Bal. in. l. j. C. de fur. & Ange. in. l. j. et ij. §. de iudi. & Anto. de bu. in. c. quintaualli. de iureiuran. et Guido de ſuza. in. l. ſi qui ex conſenſu. de epiſco. audiẽ. & no. qđ etiam aſſumpto tertio poſſunt arbitri redire ad viã arbitramẽti: vt videt velle Bald. in. l. neq; natales. in fi. C. de proba.
¶ Adde an tertius aſſumptus dicatur arbiter. Pet. de ancha. conſilio cclxxvij. & an tertius electus habeat eandem poteſtatem q̃ alij duo: vide Bal. cõſi. x. v. libro.
f ¶ Sed arbitri. Vide iſtud dictum allegari in. c. ſuſpicionis. de offi. de lega. Andre. barba.
g ¶ Si vero ille. Adde Bartolum in. l. ſi vnus. §. principaliter. de arbitr. Andre. barba.
b ¶ Facit ad hoc. Pondera qz imo videt qđ ſit ordinarius vel quaſi per id qđ volnit gl. in. d. c. ſuſpicionis. Andre. barba.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

dicere pondus.vt.ſ.eo.l.in actione.Sol.hic ſponte dixi. ☞Ex hac.l.no.duo:primū eſt q̄ ſi quis dicat rem maioris pōderis:et reperiat minoris: q̄ nihilominus debeat ſequi cōdēnatio p̄out reperitur ſicut cum peteret decem ⁊ non p̄obat niſi in quinq; debeat in parte condēnari: et in parte abſolui.vt.C.ſi aduer.rem in.l.j.ꝫ q̄ ibi not. ¶Quero † quādo eſt ꝑtentio de aliquo vaſe:vtrum actor poſſit petere:vt illud vas exhibeat vt teſtes illud recognoſcāt:⁊ videatur de pōdere vaſis ⁊ qualitate materie? Text. iſte facit q̄ ſic.tu dic vt dixi in.l.ſi cum exhibuiſſent.ſ.de publi. 3

1 ☞Qualiter teneatur celans furem: et an illum iudicare teneatur.

Qui furem. Quero qualiter teneatur celans furē.aduerte q̄ſdā quis celat furem:hoc eſt ſeruum fugitiuū:⁊ tūc nō eſt dubium: quin teneat furti diſtinctione: tamen que.j.proxi.ſ.facit.l.j.in p̄in.ſ.de ſer.fugi.† q̄ſdā quis celat alium furem: tūc aut celat eum cum refurtiua:⁊ tunc tenetur furti tanq̄ p̄ſtans opem furto.C.eo.l.eos.ſed ſi celat furem ſimpliciter non tenetur furti: ſed tenetur pena illius titu.ſ.de recepta. ¶Ultimo videtis a hic:q̄ quis non cogitur indicare furem.hoc eſt verū q̄ nō cogitur a parte vel a lege:vt hic,ſed a iudice poteſt cogi.vt no.in.l. ciuilem.C.eod.l.idemq̄.ſi tibi ob indicium.ſ.de condi.ob tur.cau. a

Vetare, b nō cōſentire eſt vetare.iſta materia tangitur hic per glo.⁊ plenius in.l.filiusfamilias.ſ.inuit?.ſ.de pcu. pleni? per Dy.in.c.qui tacet.de reg.iur.lib.vj.⁊ per Ly. in.l.inuitus.C.de procu.dixi pleniſſime in repeti. l.que dotis.ſ.ſolu.ma. b

Siego. Oppo,de.l.enm.ſ.is apud quez.ſ.eo.titu.⁊.ſ.idem pomponius. Glo.nitit ſoluere:ibi tu dic vt ſtatim dicā. ¶Item oppo.ſ.nau.caupo.ſtabu.l.fed ⁊ ipſi.Glo.ſol.vno modo.tu dic ⁊ aduerte q̄ q̄ res peruenit ad furē ab initio cōtra dñi voluntatez:⁊ tunc nunq̄ habet actionē furti occaſione illius rei.vt.l.itaq; ſullo.ſ. eo.q̄ res peruenit ad furem ab initio dñi voluntate:vt quia eſt ſibi cōmodata locata vel ſimili modo cōceſſa:⁊ tunc aut ipſe eſt fur eiuſdem rei reſpectu proprietatis eiuſdē:q̄ dominū p̄mare voluit proprietate:⁊ tunc actionē furti nō habet.⁊ ita loquitur.l.cum.ſ.is apud quem.⁊.ſ.idem pompo. nius.ſ.eo.ſed ſi eſt fur reſpectu vſus:vt q̄ alij commodauit:et tunc poterit agere furti.caſus eſt hic ratio quia hoc ſecundo caſu commodatarius nō p̄uat dominuz poſſeſſione.vt.l.qui vniuerſas.ſ. fin.ſ.de acqui.poſſeſ.⁊ ita tenent doc.C.eo.l.ſi.circa p̄in.facit quod no.inſti.eo.ſ.furti. ¶Opp.dicitur hic idem in pecudibus contra imo fetus pecoꝝ ſtatim efficiūtur c bone fidei emptoris.vt.ſ. proxi.ſ.ver.ex furtiuis.Reſpō.illum ver.idem in pecudibus.referas ad p̄inc.ſ.non ad proximum precedentē caſum. ¶Item opp.de.l.ſi aliena.ſ.fi. ſ.de vſuca.Sol.quidā dicūt q̄ illa cozrigitur per iſtam.tu dic q̄ ibi fuit conceptuz apud furis heredem qui erat bone fidei:hic fuit conceptum apud ipſum furem. ¶Quero que eſt ratio quando partus eſt natus apud bone fidei poſſeſſozē cōceptus apud furem eſt furtiuus:ſed nō naſcitur actio furti: Rūdeo.qui eſt in vtero quātū ad ſui cōmodum habetur p̄o nato.vt.l.qui eſt in vtero.ſ.de ſtatu hominū.ſed de commodo pactus eſt q̄ non poſſit vſucapi:⁊ ſic dominiū nō immutat.vt.l.generaliter.ſ.ſi.de fideicō.lib.ideo eſt furtiuus:⁊ a ſure erit contractus:ſed q̄ actio furti cōpetat: hoc non eſt ad cōmodum partis:ideo quātum ad actionē furti non videtur Jctus.circa pertinētia ad hāc materiam dic plene vt per glo.⁊ doct.in.l.ſi ego.ſ.partus.ſ.de publi.⁊.C.eo.l.ancille. c

d ☞Pretium in vniuerſalibus quod ſuccedit loco rei.

Cum fur, Oppo,de.l.ſi res,ſ.de in.do. d ſpeciale vel ibi ponit caſus cōtra.dic tu q̄ in vniuerſalibus † iudicijs pretiū ſuccedit loco rei ſicut in petitione hereditatis ⁊ in fideicōmiſſis vniuerſalib?.vt.l.⁊ ſi rem ⁊ pretiū.⁊ q̄ ibi no.de peti.her. ſ.⁊.l.imperator.ſ.ſi.cum.l.ſeq.ſ.de leg.ij.ſed dos eſt quoddā vniuerſale ſicut hereditas peculiū:⁊ ſi. vt.l.q̄ dicit.ſ.de impen.⁊ ibi no.dixi pleni?.ſ.ſol. matri.ſuper rub.in.q.illa quid ſi dos.

Si furti. Opp.de.l.ſi quis fur.ſ. qui lancē.et.l.qui tabulas.ſ.eo.Hl.dicit ſubandi hic tantū.q.d. ſit in electione actoris:quid dupleturi:dic tu q̄ duplatur intereſſe e verū ⁊ cōmune nō ſingulare:hoc eſt affectionis.Pro cuius rei gratia debetis ſcire q̄ſdā quis vult agere furti ratione dñij rei ſubtracte:⁊ tunc fit duplatio vel quadruplatio reſpectu veri dñij:vt hic.item reſpectu intereſſe.vt.l.qui tabulas.⁊.l.ſi quis vxori.ſ.penul.⁊.l.ſi vendidero.in p̄in.Q̄ſdā quis vult agere furti reſpectu alterius intereſſe:⁊ tunc ſemper duplat vel quadruplatur illud intereſſe.vt.d.l.ſi quis vxori.ſ.penul.licet quedam opi.ſit hic in glo.que innuit cōtrariū ⁊ male. e

f ☞Augilium malecio qualiter quis dicatur preſtare.

2 Opem preſtare maleficio dicitur qui preſtat auxilium ante maleficium et tenetur eadem pena qua delinquens.

3 Preſtans auxiliū in ipſo actu quo maleficiū committitur ō: opem preſtare ⁊ eadem pena punitur.

4 Preſtans auxiliū poſt maleficiū nō tenetur tanq̄ opem preſtans:ſed tenet ex illo titu.C.de bis qui latro.niſi p̄ius preſtiterit conſiliū.nu.6.

5 Impediens familiam capere malefactorē tenetur lege iulia de vi.

7 Conſilium preſtans dicitur opem preſtare large non ſtricte.

* **Ope.** Ad id q̄ hic dicitur inimicitiaruz tū cauſa.Oppo.de.l. qui iniurie.ſ.eodē. Sol,hic ſciebat alios facturos furtum certos vel incertos nō curo.ibi ſecus ſimile habuiſtis.ſ.eod. l.qui ſeruo.ſ.plus pompo.et.l.ſi panonem. Circa legem iſtam eſſent querēda duo.primo de cōſilio. ſecundo de ope.materiā de cōſilio ponit Dy.in.c. nullus ex cōſilio.extra de reg.in.lib.vj.⁊ gl.in.l.cō ſilij.ſ.de regu.iur.dicam plene in.l.non ſolum.ſ.ſi mādato.ſ.de iniu.⁊ de auxilio ⁊ ope dicā hic aliā. f

f ¶Aduerte f debetis ſcire † q̄ punitur quandoq̄ opem ⁊ conſiliū ſimpliciter datum alicui non contemplatione certi actus:vtputa dicit ſtatutuz quicūq̄ dederit opem vel auxilium exbannito punitur in tantum:quandoq̄ punitur auxiliuz reſpectu certi actus:vtputa qui dederit auxiliū ad maleficium committendū.primo caſu auxiliū intelligitur multuz late pro quolibet adiutorio ſine mutuetur pecunia: ſine pariter aſſocietur: ſine quid aliud faciat quod ad eius vtilitatez pertineat.hoc ꝓbat in.l.iiij.in p̄in.ſ.ad leg.iul.maie.ibi:cuius re opera ꝛc.Tamen circa hoc eſt aduertendū quia quandoq̄ prebetur tali auxiliuz ſciente ſuperiore implorādo ſimpliciter miſericordiā: vt ſi procurop̄ic q̄ aliquis exbāniatur iſtud eſt licitū regulariter.vt.l.ſi fuerit.ſ.de reb.dubijs.⁊.l.in metallum. j.de penis.et.l.diuus.fallit in eo qui eſſet damnatus p̄o crimine leſe maieſtatis p̄o quo non licet ſupplicare.vt.l.quiſquis.C.ad leg.iul.maie.quandoq̄ hoc fit coram ſuperiore in via iuſtitie:vt quia g peto pronuntiari bannum nullum vel peto caſſari allegans aliquē caſum iuſtitie.⁊ pone q̄ cum ſuccumbam:an ego qui fui ꝑcurator vel aduocatus in curia videor preſtare g auxiliuz.ad hoc facit q̄ ponit multū late Jnno.extra de ſenten.excommu. c.ſolent.in glo.magna.Quandoq̄ preſtatur auxilium extra iudicium ignozante ſuperiore vt mutando pecuniam vel aliud adiutozium:⁊ tunc punitur.vt.d.l.iij.ſ.ad legem iuliam maieſt.⁊ hoc de p̄imo. ¶Venio ad ſecundū ⁊ debes ſcire † quandoq̄ quis preſtat auxilium ante maleficium vt ſi preſtat

¶Duplatur intereſſe.An i maleficijs intereſſe poſſit excedere duplū vide Bar.in.l.j.in g.col.de ſenté.que p̄o eo.in.ſ.ope.i j.col.in verſi.q̄ſdā punit auxiliuz reſpectu certi actus ibi in.l.iiij.poſt p̄in.ad le.iul.maieſta.⁊c.⁊ i.l.ſi ſciēte.⁊ ibi Bart.ſ.ad l.pompe.de pari. per illuz tex.⁊ ibi dicit q̄ etiam mutuata pecuniā nō ō: p̄ſtare opez ſeu fauorē.idem dicit Bar.in.d.l.iiij.

¶Aduerte.Adō Ange.in.l.j.C.de nili ag.nō rump. vbi reꝑhendit iſtā diſtinctionē Bar. vō Sali.in.l.j.C. de rap.virgi.vide que dixi in.c.ſicut dignuz.de homi. Andre.barba.

¶Videor p̄ſtare. Et aduerte: quia Bart.in.l.poſt legatuz.ſ.ſunt qui. de his qui.vt idi. tenet q̄ aduocat? vel fideiuſſor? banniti ō: p̄ſtare auxilium vel opem.

* ¶Pro cōcordia. Aduerte a banno vt extrabaſ bānitus q̄ſ aliquis inſtat:an dicaſ preſtare opē:⁊ ſic pu niatur pena q̄ im ponit preſtantib? fauoꝛē vigoꝛe ſtatuti:Bar.q̄ ſic in l.quiſqs.C.ad le. iul.maie. Contra allegaſ ſentire in boc.ſ.ope. tu dic regulariter qui ſolū ſupplicat p̄incipi vt extrabaſ a bāno nō delingt: fallit in crimine le maieſtatis.⁊ita allam ſpecialitatē all.Bar.in boc.ſ. ope.propter enoꝛmitatē criminis. Adde ad Bar.i.l. poſt legatā.ſ.ſunt qui.ſ.de his qui. vt indig.

---

a ¶Preſtat ferra a mēta.adde tñ q̄ ſi cōcedo armavel famulatū tibi dicēti te ire in villaz ⁊ iuiſti ad occidendū hominē nō teneoꝛ vt p̄ſtās opē ideo opz conſtare de ſciētia.l.qcūq̄. ⁊ ibi bal.in pe.co. C.de ſer.fugi.⁊ vi de Bart.in.l.oēs C.de agri.⁊ cenſi. li.xi.⁊ de materia preſtātis auxiliuz videplene ſali.i.l. j.C.de rapt.vir. a

b ¶Poſt maleficium.Adde Bar.p illam.l.in.l.iij.ſ.ſi q̄ſdā ad ſil.et adde bal.i.l.nō ideo minus.in pen.col.de accu. b

c ¶Impediret familiā.vide bar.in l.furti.j.eo.Bal.⁊ Ange.in.l.ij.C.de bis q latroc.⁊ in.l. c nō ideo min?.C.ō accu.i pe.col.⁊ qd de receptāte rē furatā vel ipm furē vide Bar.in.l.fur tum.j.eo. c 5 6

d ¶Quero vtrum. An p̄ſtās cōſiliuz videat p̄ſtare opē Sali.in.l.j.i.j.col. C.de ſer.fugi.⁊ habes ibi quo et q̄ qs teneat de cōſilio.adde bar.in.l. nō ſolū.ſ.māda to.de iureiur.i v. q̄ro vtrū in pſua dēte ⁊ in ſi.illi?.ſ. d 1 7

Adde an preſtās conſiliū dicat̄ preſtare opē bal.conſi.ccxx.iij.li.⁊ bar. e cōſi.clxv. 1 2

e ¶Si quis vxori. ſ. apud labeonez ſine culpa. Adde bal.in.l.falſus. in fi.ix.colū.C.eo. e

f ¶Ulterius iſta. Et vide glo.ſing. ſm Mod.in.c.ſi gnificauit. de appel. vbi inducit citat p̄nuatū nuntiū ſi idē dat ſigillū.⁊ ibi.d.ant.dicit nō q̄ is q mitūt annullū q̄ limitat niſi ille qui portat potuiſſet ſibi ſubtrahere.l.j. C.de la.liber.tol. c.eccl̄ia.el.ij.vt li. pen. Jtez limitat q̄ſ mittentes erāt ſoliti talia facere alias ſecus ſm eū q̄ moderni ibi limitāt niſi eſſet cōſuetudo loci:quia f 1 2

preſtat ferramenta a vel ſcalam cauſa faciēdi furtū vel pecuniā cauſa inueniendi aſſaſſinuz vel domū vbi ſtet ad talia faciendū:⁊ ſimilia. ⁊ tunc videtur preſtare opem maleficio:vt.j.eo.l.ſi pignoze.ſ.ferrameta.⁊.l.vtrum.j.ad.l.pompe. de parici.⁊.j.de adul.l.qui domum.⁊ iſte punietur eadē pena qua principalis delinquens habita tamen diſtinctione qualitatis ſecūdum quod dixi in.l.is qui opem. ſ.eo. Jn accuſatione tamen que fieret de tali auxiliante non eſt neceſſe quod ponatur tempus illius auxilij antea preſtiti:ſed ſufficit tempus delicti: et locus delicti:q̄ illo tunc obligatur:vt.ſ.e.l.qui ſeruo.⁊ ibi dixi.⁊.j.e.l.ſi qs vxori.ſ.nec̄ vbo. ¶Quādoq̄ † quis preſtat auxilium in ipſo actu quo maleficium committitur aſſiſtendo malefactoꝛi vt hic bilius cōmittatur:et tunc idem punitur tanq̄ preſtans opem et eadem pena ſemper cum diſtinctione quam dixi in.l.is qui opem.ſ.eo.probatur in.l. j.C.de rapt.virgi.que eſt notabilis.l.ad iſta. Q̄ſq̄ preſtatur † auxiliū poſt maleficium b vtputa qui dam preſtitit auxilium homicide ad eu adendum vidi iam aliquos aſſeſſores illos punire tanq̄ preſtantes opez homicidio.ar.d.l.raptoꝛes:ſed mihi non placet.nam ſi bene reſpicis hanc.l.requiritur q̄ preſtet auxiliū ad ipſum homicidiū ſeu maleficium cōmittendū.ſed in q.noſtra nō fuit preſtitum auxilium ad cōmittendū:ſed ad eu adendū:⁊ ideo puto q̄ teneat ex illo tit.C.de bis qui latroc.⁊.l.j.⁊ vlti.vel ſi impediret † familiā c capere tenet ref.l.iul. de vi.vt i.l.lege iulia.j.ad.l.iul.de vi pub.⁊ in aut. vt omnes obe.iu.ſ.pe.dixi in.l.ij.in fin.j.ad.l.cor. de ſica.hoc ꝑbat.d.l.raptoꝛes.punitq̄ aliter iſtos qui preſtant auxilium ad eu adendum quam eos qui preſtant auxilium ad maleficium committendum predicta † vera niſi preceſſiſſet conſilium ante puta facias:q̄ ego adiuuabo te ad eu adendum:q̄ tunc illa ſpes data eſt auxilium ad maleficiū cōmittendum vt hic ō:.Quero vtrū d ille † qui dat conſiliuz videatur preſtare opem.reſpon.tex.in.l.qui ſeruo. ver.idem pompo.ſ.eo.videtur dicere q̄ ſic:ſed hic videtur dicere cōtra.Bzeuiter large ſumendo oēs qui dant conſiliū dant opem eſt enim quoddā adiutoꝛium et quedam conforꝛtatio iſta talis impulſio et conſilium ſed ſtricte modo loquendo differt conſilium ab ope vt hic:⁊.l.ſepe.j.de ver.ſig. Alia plura circa opem dicvt dixi in.l.is qui opem.ſ.eo. ⁊.l.qui ſeruo.per to.de gem. g d 1 7

☞Actio in factuz p̄o furto facto per patrē filio datur in patrem non actio famoſa.

Filius ſubſtrahēs patri:an puniaſ pena coꝛporalis ſi p̄o furto imponitur pena coꝛporalis. 2

Si quis vxori, c Oppo. diciturbic q̄ vxoꝛ tenetur rerum amotaruz. ¶Contra C.eo.l.fina.ſ.fina. Solu.intellige rerum amo.boc eſt in factum p̄opter res amotas ſm Jac.de are. ⁊ not.in.l.contraria. ¶Item oppo.de.l.⁊ ideo.ij. reſpon.ſ.re.amota.glo.ſolu.quod ſeruus ibi non commiſit furtum:q̄ erat bone fidei.ideo tanq̄ preſtans opem mulier non poteſt teneri:hic vero fecit furtum. ¶Item oppo.ad id q̄ dicit de conſilio ⁊ videtur q̄ tex.ſibi ipſi contradicat ſolu.dicunt quidam q̄ ſequens reſponſum coꝛrigit precedens vel verius p̄imum loquitur quando filius caſtrenſe peculium non habebat.ſecundo quando habebat ¶Oppo. † q̄ in partem actio famoſa non detur ſolut.fateoꝛ q̄ non datur actio furti nec alia actio famoſa:ſed datur actio in factum. ¶Ultimo tenemenți diſtinctionem poſitam in gloſſ.⁊.l.ſequitur. ſ.ſi rem.ſ.de vſuca.circa quod vide q̄ no.Ly.in.l. j.in.viij.op.C.de ſer.fugi.⁊ quod dixi in.d.ſ.ſi rē. Principium huius.l.Jnducebant quidam ad.q. q̄ quādo p̄o furto imponitur pena coꝛporalis puniatur filius ſubtrahēs patri quonia habet vnde ſoluat:ſcilicet corpus ſunm ſicut cū habet caſtrēſe peculiū:ſed de hoc habuiſtis tex.in.l. reſpiciendū. ſ.furta.j.de penis. c c 1 2

Si ſulphurarie, Circa materiaz huius.ſ.dic vt babuiſtis.ſ.eo.l.ſi apes.ſ.ſ.

1 ☞An teneatur bidellus ſi alius quam famulus ſcholaris capiat libꝝ dimiſſum.

Apud labeonem. Hic.ſ.eſt ſingularis nec reperitur alibi circa.ſ.noſtrum.queritur vtrū iſte venditoꝛ filiginis liberetur cedendo actionem g quidā dicūt q̄ ſic:vt Rog,nec aliquid allegat.ſed p̄o eo allegat Dy.ſ.eo.l.eū qui.in p̄in.⁊.l.cū qs. ſ.ſi debitoꝛem.ſ.de ſolu.⁊.l.ſi quis ſeruo. Alij dicunt cōtra.nā ſi iſte ſiliginarius erat debitoꝛ in genere:ergo non liberatur interitu.ita dicit glo.Abl l.contrarias reſpondet Dy.quia in.l.eū qui.erat debitoꝛ ſpeciei merito interitu liberatur ſi ſine culpa definit poſſidere.ad.ſ.ſi debitoꝛ.et ad.l.ſi quis ſeruo.reſpondet quod ibi fuit ſpeciale mandatuz de ſoluendo certe perſone hic autem fuit mandatum generale:vt quia non deſignata certa perſona cui ſoluꝛetur iſta opi.eſt glo.⁊ Ly.⁊ iſta ſatis placet.argu.p̄o hoc.ſ.de ſolu.l.ſi hominem.ſ.ſi nullo. ¶Ulterius † iſta f.l.inducitur in argu. p̄o ſcholari:vt.l.ſi alius quaz famulus ſuus vadat ad bidellum p̄o libꝛoꝛ:a ipſe ſibi tradidit non liberetur bidellus.ita dicit Dy.⁊ non plus dicit:ſed certe hic.ſ.loquitur in eo qui eſt debitoꝛ generis: ſed bidellus eſt debitoꝛ ſpeciei certe:et ideo eſt aduertendum:quandoq̄ ſcholaris recedit ⁊ aſſignat libꝝm bidello ſpecialiter ⁊ tunc videnduz eſt cui bidellus reddit aut enim reddidit famulo conſueto aut ſocio conſueto:ita quod ſibi culpa non poteſt imputari ⁊ non tenetur vt.l.eum qui.ſ.ſi.⁊.l.argē tum.ſ.commo.⁊ idem puto eadem ratione ſi reddidit alteri apꝛtanti aliquod ſignum cui debeꝛet bidellus veriſimiliter credere.ſed ſi libꝝm non aſſignauit bidello: ſed ſimpliciter poſuit in ſcholis g an teneatur bidellus.tex.videtur quod ſic.in.l. j.in fi.ſ.nau.cau.ſta.ſed certe ille ti.loquitur cōtra nautas cau.⁊ ſtabularios ſpecialiter contra ius cōmune vt.l.iij.in fi.eo.titu.⁊ ibi not.⁊ habuiſtis.ſ. eo.l.qui vas.ſ.ſi ego:vnde cuz bidellus non ſit de illis de iure communi non tenetur:ſed magis diceꝛem in eum debere dari actionem ſecundum diſtinctionem.l.dominus borreoꝛum.in p̄inci.ſ.loca.⁊.l.ex diui.C.loca. 1

1 ☞Cuſtos carceris qui dimittit aliquē de manda to rectoꝛis non tenetur:ſed ipſe rector.

2 Promittens vel dans aliquid iudici vt p ſe ferat ſententiā tenetur pena falſi.ſecus ſi promittit de cō ſeruando eum indemnem.

3 Rector poteſt licite relaxare carceratum quē facto bannimento nō reperit ad cuius inſtantiam ⁊ p̄o qua cauſa eſſet carceratus.

Si fugitiuum. Hic eſt etiam bonus et ſingularis caſus aduerte circa † .l.iſtam. primo nota quod cuſtodes carcerum qui aliquos dimittūt de mandato rectoꝛis non tenentur:ſed tenetur rector cuius mandato dimittit:ſed ſi qua actio dari debeat debitur cōtra ipſum qui facit dimitti:vt.l.ne quis.j. de cuſto.re. ¶Ulterius dicitur hic q̄ datur actio in duūuiros vt ipſi cedant actionem.Contra imo actio competit ipſo iure ex ſtipulatione iſtoꝛum officialium ſine ceſſione.vt.l.j.ſ. exigere.ſupra de magi.conuen.Solu.dicit glo.concedo de vtili:ſed hic loquitur de directa doc.dicunt ⁊ bene quod.l. cōtraria loquitur quando officialis ſtipulatur nomine alterius et ad vtilitatem alterius:ſecus ſi ſti pulet ad cautelam ⁊ defenſionem ſui:tunc nulla actio cōpetit niſi cedaſ ita loquit hic. ¶Sed quero que cautio fuit iſta quam duumuiri receperunt glo.dicit quod iſta fuit cautio.de rato potius puto quod iſta fuit cautio de conſeruando duumuiros indēnes vel de defendēdo eos:vt.l.cum idem. ſ.de petitio.heredi.quā glo.allegaui.l.ſi is a quo. ſupra de rei vendicatio.⁊ ſecundum hoc habes hic caſum ſatis pulchꝝm.tu habes † quod qui iudici dederit aliquid vel p̄miſerit ſibi ad hoc vt habeat ſententiam incidit in penam falſi:vt.j.ad.l.corneliam de ſal.l.j.ſ.ij.ſed illud debet intelligi quando p̄omittitur aliquid per qō ſibi acquiraſ.ita loquitur.l.j.⁊.ij.ſ.de calum.ſed ſi p̄omittitur tantum tūc nō attenderek cōſuetudo vnius ar.l. q̄ ſi nolit.ſ. aſſidua. de edili. edicto.Aud.bar. 2 3

¶Poſuit i ſcholis.ſed qd ſi ſcholaris ad domū p priā doctoꝛ? ſui le gētis libꝝū portauit ⁊ ibi relaqauerit nec aliter cuſtodiri mandauit et ſit pditus an doctoꝛ teneaſ.dic q̄ nō ita tenet bal.i aut.habita ad ſi. C.ne filij? p̄o pa.⁊ eſt tex.per argu.a ſpali.in.l.j.ſ.pui. ſ.nau.cau.ſta. q̄ doctoꝛ teneaſ ad le gendū non ad cuſtodiendū libꝝuz. Et ad iſtas.q.bñ facit glo.ſno.in.l. rogaſti.in p̄in.in verſi.alij.ſ.ſi cer. pet.ad aūt.ſi q domo amici mei re poſui rez meā vel aliter eā cuſtodiri mādaui ſi ſit pdita an teneatur dic q̄ nō ſm Lyn.et Bal.in.l.inuitus. C.de pcu.⁊ eſt tex. in.l.ſi ego.in fi.ibi ſi cuſtodit ꝛc.ō intendo.⁊ Joā.and. in rubr.depoſi.in addi.ſpec.q allegaſ tex.inſtit.qui.mo. re contrahi. obli. ſ.preterea.⁊ hic i l.j.i p̄inc.ff.depo. Bal.etiā ponit in d.aut.habita.i fi. ⁊ no.Bal.in.l.certi.C.loca.⁊ ibi cy. ⁊ bal.in.l.filius.ſ. innit?.de pcu. niſi ratio cōiunctiōis ſanguinis induaſ cat tacitū conſenſum vt.d.l.ſeruus cōis. de do. inter vi.et vxo.et ita reperio q̄ trāſit ro. in.l q̄dons.ſolut. mat.in fi. ſed ego conſidero q̄ in.d. l.ſi ego. erat ratio coniunctionis qz maritus et vxoꝛ ſunt coniuncti. l. manifeſtiſſimi. ſ. fin.C.de furt.⁊ ſi ibi nō preſumitur cōſenſiſſe.p opin. cōmuni facit q̄ ē ſpeciale i nauta ⁊ caupone.l.ij.ſ. re cipit. ſ.nau. cau. ſta.in contrarium videk eſſe ius cōe q̄ no.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a defensio de cõseruando[a] eum indemnem: tunc nõ incidit in crimen falsi: vt in hac.l. Tertio vos habetis hic in fi. quid si duumuiri non receperunt fideiussores quod ipsi duumuiri nullo modo teneãtur. Contra qui incaute dimittit seruum alienum detẽtũ in carcere teneẽ ei cui? interest. arg. in.l. mãcipia. circa fi. C. de ser. fugi. ¶ l. fi. in fi. ff. de cust. reo. Solu. debes hanc. l. intelligere ꝙ iste seruus vt fugitiuus detinebatur in carcere: ¶ ignorabatur cuius esset. vt. l. liminarche. ff. de ser. fug. ¶ sic cuidam reposcenti fuit redditus tanq̃ ꝓprius cum alius contradictor vt dominus non appareret: ¶ gõ not. ꝙ rector qui quando aliquem reperit in carceribus: nec reperitur causa quare sit ibi: si factis banimentis nõ reperitur aliquis qui faciat eum detineri poterit eũ licite relaxare: vt hic: et iam ego pluries fieri feci.

Si quis de manu. Quod hic dicit alius intelligas: siue alius sit ab eo suppositus: siue non. vt. l. in furti. §. opem. ff. eo. ¶ ibi dixi.

Si quis massam. Que erat ratio dubitandi. dicit glos. ratio est: quia videbatur ꝙ desisset esse dominus per specificationem. sed hoc non est verum: quia non specificauit bona fide. et ista ratio est generalis ad totus. §. preterea in massa et in poculo est alia ratio: quia potest reduci ad aliam rudem materiam. vt. l. adeo. §. cum quis. ff. de acqui. rerum domi.

Neq; verbo. Dyn. ponit casum per l. si is qui simulabat. §. eo. de hac. l. vidisti. ff. eo. l. qui seruo. in princ. ¶ in §. plus pomponius. tene menti.

Si quis asinum. Ibi furandi animo. i. nõ soluendi ꝙ ꝓ tali vsu consueuerat dare.

Cum titio. Hoc est verũ si erratur in persona: secus in qualitate persone. vt. l. falsus. §. si quis mihi. ff. eo.

Si maiora. Hanc materiã habes. ff. de dolo. in. l. arbitrio. §. dolo cuius. ff. de dolo.

Si linea. In hoc ꝙ dicit hic de margaritis qõ debet dici numerus debes intelligere de margaritis grossis que venduntur ad numerũ: sed de margaritis minutis dz dici pondus vel mensura: sicut in vino: frumento: ¶ similibus: quia est eadẽ ratio.

b ¶ Si quis iurauerit.[b] Intellige hunc. §. fin ea que dixi. ff. eo. l. ei qui.

¶ In actione furti nõ habetur ratio lucri perciendi cũ alterius iniuria.

Si seruus. ꝙ in actione furti non habeat ratio lucri. vt. l. si is cui. ff. eo. Glo. fol. hic multum no. † non habeatur ratio lucri percipiẽdi cuz alterius iniuria: vt in Glo. sed hic percipitur fine iniuria alterius, hoc tenet Dyn. ff. de dam. infec. l. proculus. ¶ omnes. ¶ sic glo. que est in. l. j. C. de sententia. que ꝓ eo qõ interest, que dicit ꝙ bodie indistincte habetur ratio lucri: non dicit verũ: imo bodie distinguitur sicut ¶ olim.

¶ Conditio existens non trahitur retro in legatis.

2 Verum pretium rei dicitur quanti vendi potest; scienti conditionem ¶ qualitatem eius.

Si statu liber. Opp. de. l. inter omnes. in princ. ff. eod. Sol. hic exitit conditio ante aditam hereditatez: ¶ sic non potuit committi furtum, ¶ hec est vna lec. et ꝑm hanc lectu. hec. l. non haberet dubium. ideo dicũt alij ꝙ hic fuit res subrepta post aditam hereditatem: ante tamen quam adiretur iudex conditio exitit vel res perijt. ¶ sic obst. contrarius. sed glo. respondet ꝙ hic extinguitur actione furti con dictione furtiua: sed. l. Glia loquitur in actione penali. Alij vt Cy. sequẽdo Ultramon. ꝙ hic loquitur quando desijt interesse ex causa que retrotrahitur: ibi vero secus: vt arg. ꝓ hac solu. §. i. si vendidero. §. titius. versicu. quod si pecunia. ita no. per Ly. C. de fur. l. fi. circa princ. hoc non placet † ꝙ in legatis cõditio existens trahatur retro. vt. l. si mater. §. eandem. ff. de excep. rei iudi. ¶ l. j. §. i. ff. ad fil. leia. ideo tene solu. glos. ¶ Item oppo. de. l. si vendidero. §. cum autem. j. eo. Sol. fateor † ꝙ considerandum verum pretiũ rei: sed verũ pretium est quanti res vendi potest homini qui sciat conditionem et qualitatem eius: vt hic. ¶ l. mortis causa capio. §. fi. ff. de dona. cau. mor.

Si quis ex domo. Hec est sing. l. nec habet ꝓcedẽtẽ. ꝙ ponitur infra vi bonorum raptorum. l. j. et instit. vi bono. rapto. in princ. vbi qui rapit vi tenetur furti. Dicit Placen. sol. specialem in ista rapina que committitur sine violentia persone eum persona non inuenitur. hoc non placet glos. ¶ ideo dicit ꝙ hic dicitur actionem furti tolli. intellige per exactionem que est facta per actionem vi bonorũ raptorum: als secus. Item scias ꝙ Placẽ. per hanc legem fundabat vnam suam opin. ꝙ raptor non tenetur furti manifesti etiam si ipse deprehendatur. sed ipse dicit contra casum. l. si vendidero. §. cum raptor. j. eo. ¶ Ultimo scias quod glos. dicit; ꝙ hic est casus specialis in quo rapina est ꝓinatum crimen. ista habuistis not. j. de publicis iudi. l. infamem.

Si iniurie causa. Opp. de. l. in furti. §. ope. ff. eo. Sol. ibi habuit animum vt furaretur res ab alio certo vel incerto: vt ibi dixi. als secus.

Si seruus. Hic §. est aliquantulũ difficilis. Dicitur hic ꝙ actio furti euanescit si desinat actoris interesse. cõtra de. l. inter omnes. in princ. ff. eo. dicit glos. expone furti actione. i. condictione furtiua. Ista expositio non potest sustineri: nam condictio furtiua datur soluz domino non commodatario. vt. l. j. §. de cõdi. fur. ¶ l. finali. §. sed cum in secunda. C. eo. dicendum est ergo ꝓout nota. in. l. contraria: quia ibi loquitur quando agitur actione furti ratione dominij: secus si ratione alterius interesse. vt. l. fullo. §. si actione. j. eodẽ. Rationem autem diuersitatis cogitetis per vos, bodie autem istud procederet sine scrupulo cum commodatario non detur actio furti nisi conueniatur commodati. vt. d. l. fi. C. eodem. vnde si dominus est paratus actionem remittere nunq̃ videtur nata actio furti commodatario. ¶ Item oppo. ꝙ iste actiones inuicem tolli debeant compensatione quatenus concurrunt. vt. l. j. et. ij. ff. de compensa. Sol. hic licet ex vtraq; parte debeatur quantitas: tamen ex vna parte est datio ꝓ noga in solutum. et ideo quodammodo species videtur deberi cum sit in electione debitoris: merito compensatio non potest obijci. vide glos. que inci. id est conditio. ibi: sed quare ¶c. contra hoc videtur text. in. l. si seruus communis. §. j. j. eodez. ideo intellige hanc glos. vt ibi dicam. ¶ Circa secundum responsum querit glos. que est ratio ꝙ ex contrectatione serui commodatarij non nascatur actio furti: sed ex contrectatione ipsius commodatarij oritur: Glos. non respondet, sed dic ꝙ potest esse ratio ꝑm doct. quia quando commodatarius contrectat est persona que potest obligari commodanti cui danda est actio: sed quãdo seruus cõtrectat non est persona que potest obligari commodatario domino suo: cui tunc daretur actio. certe ista ratio procedit ꝑm hec iura bodierna cum non debeat dari actio commodatario: sed ipsi commodãti si vult. vt. d. l. fi. C. eo. dicenduz esse bodie obligari commodatarium ex persona sui.

Ipignore. Qui ferramenta. De materia huius. §. dixi. supra eodem. l. in furti. §. ope.

Cum creditor

---

a ¶ Si quis in tantam. Vide ibi glo. ¶ Bar. ¶ doct. qui hoc tenent. et vide omnino Bar. in. d. l. iij. in princ. C. de pigno. in sua lectu.

b ¶ Habes hic. Vide que per istum text. dicunt Bar. ¶ Bal. in. l. si ab hostibus. solu. ma. §. j. ¶ scripsi insti. de act. §. fuerat. in. iiij. charta, ¶ vtrum index inquirens posset damnare inquisitum ad restituendum damnum passo. vide Ang. in. l. si vacantia. in vlti. q. C. de bo. vacan. libro. ¶. ¶ vide Bar. in. l. si defuncto. in fi. ff. de pub. iudi. et l. penul. ff. de calũ. et Bal. in l. j. ad fi. C. de edẽ. adde qõ not. Bal. in. l. quod euitãdi. a de condic. ob tur. cau. ¶ in. l. si qs ad fundum. in vlti. col. C. ad le. iul. de vi. ¶ que ibi dicit.

¶ Un glibet possit capere malefactorem: dic ꝙ sic si cõmisit crimẽ publicũ ꝓ quo qui libet posset accusare. vt. l. generaliter. et ibi Barto. C. de decu. lib. ¶. sed pone: latro accusat[a] confessus est se palam furtũ ¶ plura delicta fecisse de in de suspẽditur: an ista cõfessio prosit aliis ꝙ accusatori quo ad bona furto subtracta. Jo. 1 an. in addi. Spec. in titu. de accu. in iij. parte. §. j. versi. quid si latro. vide tur dicere ꝙ solũ. accusatori: si ꝓ via inquisitionis: de quo dic vt ꝓ Bal. c in. l. ij. ad fin. C. de eden. et Ang. i. l. j. §. ti. j. ¶ Bal. in. l. j. in. iiij. col. C. de iudi. in. l. penul. et in 2 l. mercalẽ. C. de cõdi. ob tur. cau. per Bart. in. l. j. in. iij. co. §. de pua. deli. c ¶ Alij dicũt. ad d de do. ¶e. de anc. in. c. j. de rapt. vbi mulier exponit ratui, alĩ. no. hic. et Cy. in. l. neminez. C. de exhi. re. Cy. ibi remittit se ad Dy. insti. de acti. in pri. tu salua istã gl. vt intelligat ꝙ 3 iudex torqueat et non ꝓinat?. Andreas barbatia.

d ¶ Potestas torquẽdi. Bene facit qõ no. Bart. in. l. alia. §. j. §. sol. ma. vbi Bal. ¶ Ange. reprehẽdũt istam glo. quod not. e

e ¶ Vt. l. iij. §. i. Et 4 per Salice. in. l. si quis ad se fundũ. C. ad legẽ iul. de vi. ¶ ibi no. per Cy. et Bal.

f ¶ Et incidenter faciat. Judex maleficiorũ potest incidenter cognoscere de causa ciuili facit. l. quoties. C. de iudi. facit ꝙ de conuerso no. in. l. nullum. C. de testi. ¶ ibi Bar. ¶ no. Innoc. in. c. cum oporteat. de accu. ¶ dicit hic Bar. in eodem libello. addẽ eũdem in. l. j. C. q̃ actio ciui. ¶ adde quia Bal. i. l. de posses. incidenter poterit cognoscere de questione ciuili descẽdente ex eodem facto de quo criminaliter cognoscit iubendo rem restitui. hic est text. ¶ in. l. iiij. §. si dicatur. §. finium regũdo. Et per hoc dico † ꝙ quãdo formatur libellus seu accusatio de damno dato vel de robaria facta dicendo: peto eũ puniri et condemnari: et rem mihi restitui seu damnum emẽdari quod talis libellus procedit: nec videtur intẽtari ciuilis ¶ criminalis in eodem libello contra. l. interdũ. j. de publi. iudi. sed video: intentare criminalẽ tantũ ¶ incidẽter implorare officiũ iudicis vt incidẽter faciat[f] rem mihi restitui seu damnum emendari: ꝑm formam huius. §. r. d. §. si dicatur. sic intelligo. l. medicos. j. de va. et extraord. cogni. ¶. l. penul. §. de calum. ¶. l. quod euitandi. C. de cõdi. ob tur. cau. cum multis simi. facit ad hoc quod no. per Cy. C. ad legem iuliam de vi. l. si quis ad se fundum. ¶ Sed contra hoc opp. de. l. defuncto. §. j. j. de publi. iudi. Respondeo contra ipsum delinquentem contra quem iudex maleficiorum potest criminaliter cognoscere: cõtra eundem potest cognoscere in ciuili incidenter: vt hic. sed cõtra tertiam personam non: vt. l. contraria. quod tenement.

5 **Si quis rem.** ¶ Oppo. de. l. in actione. §. si rem. ff. eo. Glo. nõ fol. fol. ibi: habebat retentionem occasione debiti. idem ¶ hic qñ habet retentionem ob aliquam causam occasione debiti. ¶ Item opp. ff. eo. l. cũ es. §. j. sed ibi habebat causam ab alio ꝙ a fure. ꝑm Dyn. puta ibi intereret sua retinere ꝓpter actionẽ de euictione. facit qõ no. ff. eo. l. qui iniurie. §. fi.

Si seruus cõmunis. Hec lex diuiditur in. ij. partes. Prima loquitur in seruo communi furripiente. Secunda de seruo pignorato. Tertia de seruo redhibito. Quarta de seruo certo empto mãdato alicui?. Quinta de seruo deposito. Sexta de seruo cõmodato. Secũda ibi: is etiam ¶c. tertia ibi: idem dicẽdum. quarta ibi: quod vero ad mandati actionez. quinta ibi: idẽ ꝙ euidentius. sexta ibi: circa commodatum vsq; ad. §. locaui. no. tex. ibi: communi diuidundo continueri ¶c. q̃ no. est tex. ¶ Oppo. de. l. falsus. §. fi. ff. eo. Sol. actio furti non nascit: imo nata extinguitur si aliquis dominus efficeret partis: vt l. contraria. sed nascitur actio cõmuni diuidundo: vt hic. contra hoc videtur iste tex. ij. respõso. vbi dicit ꝙ partem suam alienauit remanet actio. Sol. intellige ꝙ partem suam alienauit socius nõ ille cui erat furtum factum. nam si ille alienaret nõ haberet communi diuidũdo: quia alienauit: nec haberet actionem furti: quia fuit dominus partis: vt g d. l. falsus.

Is etiam illud. Hoc est verum nisi sciens dederit: vt. j. in versi. qõ si sciens.

Idem dicendum. Not. tex. ꝙ in bis qõ amplius sit aduerte. ¶ Oppo. de. l. si heres generaliter. ff. de lega. j. Solu. glos. dicit aliud hic: quia hic sua sponte heres se obligauit. aliud in contrario: quia obligauit se de necessitate vt heres: sed certe idez est ibi quod hic vt ibi no. ¶ Quero quid vult[s] dicere illa litera dum dicit: nisi ꝙ in bis ¶c. Ꝓ o cuius declaratione debetis scire: ꝙ quãdoq; in estimatione damni vel datione ꝓ noga est plus ꝙ sint fructus: quia seruus valet plus quam sint fructus: tunc non cogitur restituere fructus opposita compensatione: idem et si tantũ sit in sola noge deditione quantum sint fructus et plus est in estimatione damni: si vere sit tantum in estimatione damni quantum est in fructibus: minus

---

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Actione mandati. Idem videt pbari in actione mandati cõtraria vt notat Bartol. in.l. quod nerua. §.deposi. versicu. viij.⁊ ver.sed que ro.⁊ in ver.ig.prin cipaliter q̃ro. vide i.l.iiij.§.mutat.§. nau.cau.stabu.

b ¶Ultimo. adde Ange. in.q. ego ꝛa guerra vide do cto.in.c.cũ p causa de pcur.vide q̃ allegani in facto Judei sancti Jo. vbi fuit pas⁹ furtũ in pignoribus q̃ licet capiãt vsuras ex mutuo tñ nõ tenenť de periculo casus fortuiti. Andre. barba.

c ¶De ambasiatorib⁹. an ambasiatorib⁹ captis vel derobatis debeat emẽdari damnuz adde q̃ dixi post Bar. in.l. legatuz. j. de adi. leg. adde qõ Bal. in.c.j. an agnatus vl filius in fi. quesiuit si dñs vasallus vadit ad seruitia dñi dero bat in itinere an dñs teneatur sibi de emẽdando. dicit q̃ nõ q⁹ in hoc cõtractu nõ cõuenit casus fortuit⁹ sed discretus dñs bene faceret cõpatiẽdo sibi in emẽdando damnum iuxta glos.l. inter casus. §. non oia. hic allega. et vide per odof. in.l.i.C. de leg. et per Jnoc. in.c. ficuti. de iureiur. sicut si lucraretur domino lucrarek.⁊ ad hãc q. bene faciũt not. per Bar. in.l.j.C. de sentẽ. que p eo quod interest in viij. colũ. in.q. an habenda sit ratio interesse extrinsecus: p specu. in ti. de iudi. §. specialiter. ad fin. et facit quod not. docto. in.l. quoniã. C. ad le. iuliã de vi. vide ad hanc. q.l. focij qui in eo. ff. p so.

1 2 3 4 5

Ambasiator

a ¶Actione mandati. Idem videt pbari in actione mandati cõtraria vt notat Bartol. in.l. quod nerua. §.deposi. versicu. viij.⁊ ver.sed que ro.⁊ in ver.ig. principaliter q̃ro. vide i.l.iiij.§.mutat.§. nau.cau.stabu.

b ¶Ultimo. adde Ange. in.q. ego ꝛa guerra vide doc to.in.c.cũ p causa de pcur. vide q̃ allegani in facto Judei sancti Jo. vbi fuit pas⁹ furtũ in pignoribus q̃ licet capiãt vsuras ex mutuo tñ nõ tenenť de periculo casus fortuiti. Andre. barba.

c ¶De ambasiatorib⁹. an ambasiatorib⁹ captis vel derobatis debeat emẽdari damnuz adde q̃ dixi post Bar. in.l. legatuz. j. de adi. leg. adde qõ Bal. in.c.j. an agnatus vl filius in fi. quesiuit si dñs vasallus vadit ad seruitia dñi dero bat in itinere an dñs teneatur sibi de emẽdando. dicit q̃ nõ q⁹ in hoc cõtractu nõ cõuenit casus fortuit⁹ sed discretus dñs bene faceret cõpatiẽdo sibi in emẽdando damnum iuxta glos.l. inter casus. §. non oia. hic allega. et vide per odof. in.l.i.C. de leg. et per Jnoc. in.c. ficuti. de iureiur. sicut si lucraretur domino lucrarek.⁊ ad hãc q. bene faciũt not. per Bar. in.l.j.C. de sentẽ. que p eo quod interest in viij. colũ. in.q. an habenda sit ratio intereſſe extrinsecus: p specu. in ti. de iudi. §. specialiter. ad fin. et facit quod not. docto. in.l. quoniã. C. ad le. iuliã de vi. vide ad hanc. q.l. focij qui in eo. ff. p so.

1 2 3 4 5

autẽ est in noge deditione: tunc nõ potest obijcere compensationem propter facultatez quam habet dñs dandi pro noxa. ita dicit glos. hic. ¶Contra istam glos.⁊ tex. videtur alia glos. in.l. qui iniurie. §.j.§.eo. Possumus dicere q̃ illa intelligitur ſm istã: videlicet q̃ noge deditio tunc impediat compensationẽ quando in estimatione serui est minus q̃ sit debitum. certe istud nõ videtur verum: quia speciei ad quantitatẽ nõ admittitur compensatio. vt.l.si cõuenerit. de pig. act.⁊ ideo nõ est curandus quãtum sit in estimatione serui: siue modicuz: siue multũ. Quare Ja. de are. dicit q̃ ista glos. nõ dicit verum simpliciter.⁊ qõ hic dicitur in tex. nisi quid in his amplius. exponit in his: scz negotijs quia sciens furem dedit vel furem nõ esse promisit: vt. j. sequitur. ita intelligit Jac. de are. Videte credo q̃ ista glos. posset sustineri qñ ex vna parte est debitũ quãtitatis simpliciter ex alia parte est debitũ quãtitatis.⁊ speciei alternatiue: vel est debitũ quãtitatis: sed est species in solutione: vt in casu nogali. si quidem quis vult obijcere compensationẽ simpliciter.⁊ vult cõpensare inuito tali debitore non põtita loquit gl. in.l. qui iniurie. §.j. sed si vult obijcere cõpensationẽ cõditionaliter hoc modo si eligeres mihi soluere quãtitatẽ oppono tibi cõpensationẽ: tunc nõ potest opponi.⁊ ita loquit ista gl. hoc probatur per duas.ll. not. ad hoc. prima est in.l. si debes. §. de cõpen. vbi loquit in debito alternatiuo. ꝛ.C. si ma. fac. ra. non hab. l. v. vbi loquit in debito quantitatis qñ species est in solutione.

¶Officium suum nemini debet esse dãnosum. Leuissima culpa q̃ veniat in actione mãdati ẑia. In actione depositi ẑia que dat depositario contra dñm venit leuissima culpa.

In actione depositi ẑia que dat depositario contra dñm venit leuissima culpa.

In actione cõmodati contraria non venit nisi dolus solum.

Ambasiatoribus cõmunitatis captis vel mortuis cõmunitas tenetur ad emendam: si ambasaria nõ fuit pcurata.⁊ portauerit res necessarias ad ambasariam.⁊ alias peritura non fuisset.

Quodvero ad mãdati.

¶Ho. tex. ibi: iustissime eñ ꝛc. primo not. q̃ officium suum nemini debet esse dãnosum. ¶Ad hoc oppo. glo. C. de dolo. l. j. Sol. vt in glo. ¶Secũdo no.† tene mẽti: q⁹ alibi nõ reperies q̃ in actione mandati ª ẑia venit leuissima culpa. ¶†Tertio habes hic q̃ in actione depositi ẑia que datur depositario contra dominum venit leuissima culpa: quod alibi non reperies. et quod veniat leuissima culpa pbatur: q⁹ dñs ad id tenetur ad qõ tenentur homines diligẽtiores: istud aũt vt scitis est leuissima culpa.⁊ plene dicã in.l. qõ nerua. §. deposi.⁊ dicam in.l. Jctus. j. de regu. iur. ¶Quarto no.† q̃ in actione cõmodati ẑia nõ venit nisi dolus tãtũ: vt hic et habetis in.l. penult. §. cõmo. ¶Ulti.ᵇ bec.l. inducit in arg. ad. q.† de ambasiatoribus ᶜqui fuerunt capti vel in itinere mortui: an cõmune teneatur ad emendã. hec questio fuit Bononie de facto in pſona Jo. an. tẽpore legati qui missus ad curiaz in reditu fuit captus⁊ derobatus: tunc legatᵘ voluit scire vtrum de iure teneať emẽdare damnũ. et omnes doc. dixerũt q̃ sic de curialiter nõ de iuris rigore. vt. l. inter causas. §. non omnia. §. manda. et ibi no. sed alijs antiquus doct. reperiť qui tetigit istã. q. multũ soleniter: vt Jo. fasioli de pisis cuius additionẽ habui de libro dñi Cy.⁊ dicit primo vi detur q̃ non debeat fieri emẽda de iure. vt. l. inter causas. §. non omnia. §. mãda. Preterea ambasiatores habent certum salariũ: ergo ꝛc. vt. l. idemq;. ver. sed ꝛ si ad vecturã. §. manda. Preterea cuz debeat facere istas operas suo sumptu et suo periculo. vt. l. suo sumptu. de ope. lib. Preterea debuit cogitare hoc posse euenire. vt. l. si quis domũ. §. j. Jn contrarium quia officiuz suum non debet esse sibi damnosum: vt hic. ⁊. §. quẽadmo. testa. ape. l. hic si quis ex fignatoribus. Preterea officiũ legationis est munus necessariũ. vt. l. j. §. j. j. de mune.⁊ bono. et. l. munerum. §. legati. ergo non debet ei esse nociuum in aliquo. vt. l. post legatum. §. aduocatuz. §. de bis qui. vt indig. et. l. cum postulassem. in fi. §. de dam. infec.⁊ per hoc videtur esse responsum ad omnia iura ẑia que loquũtur de procuratoribus cuius officium est volũtariũ. Finaliter distinguit sic do. Jo. aut illa ambasiata fuit procurata: tunc nõ debet sibi emẽdari sicut nec procuratori. vt. d. l. inter causas. §. non omnia. pro hoc induco. §. de egcu. tuto. l. tria onera. ᵇ ibi. non affectata.⁊ qõ ibi no. si vero nõ fuit procurata ista ambasiata:⁊ tunc aut portabat res non necessarias ad ambasiatam: vtputa propter pompam sui ducit plures equos quã deberet vel alias res: tunc nõ debet sibi emendari: vt hic quia est q̃ sibi imputeť: vt hic in versi. hec ita puto vera. si vo portauerit res necessarias ad ambasiatã: tunc ista debent sibi emendari: vt. l. cum duobus. §. dãna.⁊ §. quidã sagariã. §. pro so. qui tex. probant istam distinctionem. ita determinat ille solẽnis doctor. sed hoc est verum si dicte res perierunt nõ alias periture: secus si alias periture fuissent naturaliter: vt in. d. ll. probatur ſm eundẽ do. Jo. fasioli. de pisis.

d ¶Tria onera. facit tex. in.l. vniner si. C. de leg. lib. g.⁊ l. qui data opera. ex qui. cau. ma.

1 ¶Dominiũ ex cõtractu emptionis⁊ venditionis q̃ non transferatur nisi pretiũ sit solutũ vel habita fides de pretio.

Idem an sit in cõtractibus innominatis: et in eis habetur fides de pretio.

2 §. Vendite. insti. de rerum diui. quod habeat locuz in omni contractu.

3 Dominus permittendo colonũ fructus percipere ante solutã pensionẽ videtur fidem habere de ptio seu de mercede.

Locaui. Solennis. §. est iste.

¶Opp. hic q̃ conuenit q̃ fructus essent pignoris: contra imo etiã sine conuentione sunt pignoris. vt. l. in predijs. §. in quib. cau. pig. taci. Sbik: Sol. dicunt quidã q̃ verum est q̃ fructus sunt tacite obligati pro mercede. sed tñ ista tacita obligatio non sufficeret vt eius causa dñs haberet furti actionẽ. requirit enim q̃ res fuerit expresse obligata. vt. l. si is qui. j. eodẽ.⁊ ideo hic ponit q̃ fuit expresse conuentum. glos. hoc reprobat⁊ dicit q̃ tacita obligatio sufficit ad hoc vt cõpetat actio furti. l. qui seruum. §. si is qui. §. de act.⁊ oblig.⁊ quod hic dicit conueniat scz causa dubitationis tollende. idem tenet in. d. l. si is qui. Contra videtur tenere. §. eo. l. in actione. §. fin. scilicet q̃ requirať expressa obligatio.⁊ istam opin. vero puto per. d. l. si is qui. in prin.⁊ qõ tacita obligatio non sufficiat. est text. in.l. interduz accidit. vbi apparet q̃ pro⁹ non habet actionẽ furti pro re dotali: 3 fit ibi tacite obligata. nõ obst. l. si seruum. §. si is. §. de actio.⁊ oblig. vbi dicit q̃ colonus furripuit aliquid ex fundo et tenetur furti. nã ibi intelligo q̃ furripuit aliquid ex fructibus pertinentibus ad dñm: qõ apparet: quia ibi subijcit de act. l. aquilie. que domino non daretur pro fructibus qui essent effecti coloni. ita intelligo. l. istam ſm istam glos. que dicit tacitam sufficere ad actionem furti.⁊ glo. que est. j. eo. l. si is qui. in princ. non dicit verum. ¶Item oppo. dicitur hic in ver. sed ꝛ si tu. q̃ si emptor fructus percipit incidit in causam furtiuam. contra emptor percipit bona fide⁊ insto titulo: ergo nõ facit furtum: quia non contrectat animo furandi:⁊ sic fructus non sunt furtiui. huius timoze dicit quedam glo. hic dic vt. §. eo. l. falsus. §. sed si is.⁊ vult dicere q̃ hic emptor percepit presente colono:⁊ sic colonus ipse videtur percipere. vt. d. §. sed si is. boc nõ placet: quia ſm hoc tam in primo casu q̃ secundo fieret furtum ab ipso colono respectu pignoris. sed tex.⁊ glo. boc hic non vult: quia primo casu fit furtum respectu pignoris. in secundo respectu dominij. Dicendum est ergo q̃ ipse emptor sciebat fundum locatum et fructus percepit obligatos. et ita intelligit Jaco. de are. ¶Tertio oppo. ᵉdicitur hic q̃ colonus percipiendo fructus facit eos suos. contra non soluto pretio: vel mercede non aufertur dominium. vt instituta de rerum diuisione. §. vendite. Solutio. intellige quod hic erat pretium solutum vel fides habita de pretio. ita dicit glossa quam vide: et nota bene. ¶Videamus an ista glos.

e ¶Tertio oppo. Adde sing. gl. de qua Sali. facit festuz in.l. traditionib⁹. C. de pact. ex qua not. q̃ colon⁹ q numis colit nõ facit fructus suos nisi soluat vel habeat fidẽ de ptio. And. barba.

a ¶An dicat. Nota ad illud qõ hic dr an in contractu innoiato habeat fides de pretio vti in venditione qõ b si tenem⁹ q̃ in venditione in dubio trãsferatur dñiuz inter Jctus noiatos⁊ innominatos nulla est dñia si tenemus q̃ in dubio nõ videť velle trãsferre dñiuz: vt in boc. §. videtur 2 pbari: tũc pcedit dñia. And. barb.

b ¶Innominatis. Fallit in cõtractibus innominatis ſm Bal. in.l. tradi c tionib⁹. in j. co. C. de pac. Et adõ gl.⁊ bar. in.l. j. §. 3re. permu.⁊ Bal. in 3 d. l. j. C. de re. pmu. licet Bald. teneat contra Bart. ubi⁊ Sali. in. d. l. traditionib⁹.⁊ hic per tex. i. d. l. sabinus. de cõtrahẽ. empt.

c ¶Et inquãtum. esset videndum qõ no. in.l. idem. C. locati. per illũ tex. et i. d. l. si seruus me nij. §. fina. de stipser.⁊ Bal. in.l. traditionib⁹. in. j. co. C. de pact.† bal. in l. ij. C. de re. pmu. tenet cõtra istã gl. etiã quo ad casuz huius. §. sed Bal. in. l. licet. in. iij. oppo. C. loca. tenet istam gl. videlicet qõ fructꝰ efficient coloni nisi mercede soluta vel habita fide de ea.

an ista glo. dicat verum in se. scõ an dicat ª verum quo ad istũ. §. in se innuit q̃ non solum quo ad cõtractũ emptionis⁊ vẽditionis: sed etiã in alijs cõtractib⁹ debeat ptiũ esse solutũ vel fides de eo habita: vt hic vides in 3ctu locationis. idem in 3ctibus innominatis ᵇ tenetur glo. in. d. cum pponas. C. de dolo. in gl. super ver. remãsit. cõtra tenet glo. C. de pac. l. traditionib⁹. in. j. gl. C. de re. pmu. l. j. q̃ solũ in cõtractu emptionis⁊ venditionis habeat locũ. §. vendite. alt. glo. in alijs trãsfertur dominiũ pretio etiã non soluto vel fide de pretio non habita. puto istam glo. dicere veritatẽ reprobatis alijs per tex. in. l. iij. §. de pigno. act. vbi si reddit res pignorata non recepta solutione vel habita fide de ea nõ remittit pignus:⁊ sic non transfertur ius qõ erat apud dantem. non obst. §. vendite.† q̃ intelligo ibi venditionẽ large pro quolibet contractu ex quo debet trãsferri dominiũ: et sic large: vt. l. statu liberi a ceteris. §. fi. §. de statu libe. Ad ꝺdicta facit l. procurator. §. plane. §. de tribu.⁊ qõ no. per doct. in. l. inciuile. C. de rei vendi. ¶Secũdo videamus an ista glo. dicat verũ quo ad. §.⁊ inquantũ. ᶜ glos. dicit q̃ merces sit soluta. non dicit verum: quia illo casu iam dñi non interest.⁊ sic nõ haberet actionez furti: sed in eo q̃ dicit vel de pretio fides habita dicit bene† q̃ dominus permittebat colono fructus percipere anteq̃ sibi pensionẽ solueret:⁊ istud permittere est habere fidez de pretio seu de mercede. vt not. in. d. §. vendite. et in. d. §. plane. ¶Quarto oppo. dicitur hic q̃ quando fructus percipiuntur ab alio q̃ a colono non efficiuntur coloni. Contra §. eo. l. si apes. §. j. vbi fructus percipiũtur a fure et efficiunť coloni. Sol. gl. dicit alius percepit ex voluntate coloni. ibi cõtra volũtatem videte ſm hoc colonus efficeret citius dñs quãdo fructus percipiuntur cõtra eius voluntatẽ: q̃ qñ fructus percipiuntur eius voluntate q̃ est absurdũ.⁊ ideo dico q̃ in. l. si apes. fructus nõ efficiuntur coloni. vt ibi dixi. ¶Quinto oppo. q̃ fructus efficiantur emptoris: nã cum colonus baberet ius percipiendi:⁊ faciẽdi suos potest hoc ius in aliuz transferre. vt. l. in edib⁹. §. j. §. de dona.⁊. l. in ẏeditionib⁹. in princ. ⁊. §. j. §. de bo. auto. iudi. possi. ℟Rndeo: illud est verum qñ colonus haberet ius percipiendi fructus simpliciter:⁊ esset merces soluta: sed mercede non soluta non videtur q̃ habeat potestatem vendẽdi fructus alteri cũ debeant remanere in fundo obligati domino pro mercede: ita debetis intelligere legem istam.

1 ¶Prestans opem furto irregulari nõ tenetur actione furti.

2 Prestans opem ad enadendum delinquenti:⁊ sic delicto iam consummato non videtur opem prestare maleficio.

3 Receptans furem cum re dicitur opem dare furto⁊ tenetur furti: quia semper fur fur atur donec contrectat.

Furtum. §. in prin.⁊. §. persuadere.

Oppo. §. de ser. cor. l. Blos. dicit intellige q̃ hoc fecit in odiũ dñi: vel vt ei⁹ irã euitaret nõ vt seruus a fugeret. hoc est truffa. ¶re dicť q̃ hoc ideo: quia hoc scilicet a fugere est furtũ irregulare ideo prestãs opem huic furto irregulari nõ tenet furti nisi furtũ sit subsecutũ: vt. §. eo. l. qui seruo. et facit iste tex. ad id q̃ dixi. §. eod. l. in furti. §. ope.† q̃ ille qui prestat opem ad aliquẽ euadẽdum: non videtur prestare opẽ maleficio iam facto: vt dixi. sed cõtra hoc videtur. l. eos. C. eodẽ. vbi receptanit eum post furtum factum⁊ tenetur tanq̃ prestãs opem. Sol. illud ᵈ q̃ dixi habet locum in delicto iam cõsummato perfecto⁊ finito.† Sed. l. eos loquitur in furto quod delictum: licet sit consummatum: tamen adhuc durat: quia fur semper furatur donec rem contrectat. vt. l. inficiando. §. infans. j. eodem. ideo recipiendo furem cũ re dat opem furto: quia illo tempore cum furem recipit facit furtum ideo tenetur.

d ¶So. illud. Nota ad intellectum. l. eos. C. e. ⁊ ideo punitur recipiẽs rez furatam sicut ipse fur. l. crimen.⁊ ibi Bal. C. ad. l. iuliã de vi.

1 ¶Snia sola sine causa an infamet. remissiue.

2 Condẽnatus ex. l. municip. vel inquisitione an sit infamis. remissiue.

e ¶On potest. fuerit aucta vel minuta. vt. l. quid ergo. §. pena grauior. §. de bis qui no. infa. ¶†Querit an snia sola sine causa infamet. Blos. tangit hic⁊ in. l. fina. j. de publi. iud. dic vt ibi. ¶Consueuit queri f an †condemnatus ex. l. municipali vel ex inquisitione sit infamis. Dic vt dixi in. l. infamem. de publi. iudi. Boc itellige nisi cã c cognita pena

f ¶Dominiũ rei legate recta via q̃ transeat in legatarium ficte a tempore mortis: vere a die adite hereditatis. nu. j.

2 Legato facto de re heredis q̃ eius dominium nõ transeat in legatariũ nisi traditione facta.

g ¶Titio. †Not. q̃ dñium rei legate d directa via s trãsit in legatarium. ¶Contra hoc opp. de. l. cum vero. §. fi. §. de fideicom. lib. Sol. vt ibi. ¶Itẽ oppo. de seruitu. l. põponius. †Dicit glo. solue vt ibi: q̃ ibi testator legauit rem heredis non ipsius testatoris: tunc enim non transit dominiũ in legatarium nisi traditione facta: vt ibi.⁊ in. l. fi qs inquilinos. §. seruum. §. de lega. j.⁊ not. in. l. si heredis seruus. eo. titu.⁊ ibi plene dixi. licet glo. aliter dicat in. l. ij. C. cõmu. de leg. tamẽ reprehendit per doc. ¶Quero 3 dicitur hic †q̃ dominiũ recta via transit in legatariũ. quero a quo tempore trãsit. Respondeo: ficte a b tempore mortis. ᵏ vt. l. j. ⁊. ij. C. cõmunia de le. vere a die adite hereditatis. vt. l. si tibi homo. §. cũ seruus. §. de leg. j.

1 ¶Scholaris quis retinuit pullos alienos ani mo comedendi: si penitentia ductus reddidit non tenetur.

2 Penitentia in foro conscientie accipitur pro sola animi contritione: sed in foro nostro quando res potest reponi in pristinũ statum.

3 Delicto consummato an sit locus penitentie plena distinctio.

Peccatũ in spiritũsanctum nunq̃ remittitur: q̃ est nunq̃ penitere.

4 Penitentia an habeat locum in delictis non consummatis in contractib⁹ in vltimis volũtatibus. remissiue.

Vi ea mẽte. Beneiter h in

tendit. q̃ tenet ex delicto actione penali originalr non liberať penitẽtia. h. d. i. l. si quis nõ dicã rapere. doc. solebãt tractare de hac materia: ego h tractabo an sit locus penitentie. ¶Oppo. de. l. sequitur. §. item labeo.⁊. §. de vsucapio. dicit glo. ibi vendidit et non tradidit: et sic nõ cõtrectauit. vnde delictum non fuit ibi perfectum. hic sic. boc est falsum quantũ ad. l. illam. dic ergo vt ibi no. quia ibi ex penitẽtia purgatur vitium rei: quia definit esse furtiua si redijt in domini potestatem non autem liberatur fur ab actione penali furti. ¶Secundo oppo. §. de ser. fugiti. l. j. §. j. Solu. ibi glol. ignorauit ipsum esse fugitiuum qui receptauit. et sic fuit in culpa. bic in dolo. hoc est contra casum illius. l. in princip. vbi dicit q̃ est fur. Alij dicunt q̃ ibi loquitur in mulcta. hic in pena. quod nõ placet. quia cum ibi sit certa quantitas statuta non potest propie dici mulcta: vt. l. aliud. j. de verbo. significati. quare dic q̃ ibi delinquit quis incitatus a re super qua delinquitur: quia seruus fugitiuus iuit ad i eum vt eum retineret:⁊ ideo dicerem † q̃ si in do 1 mo tui scholaris veniunt pulli alieni: et tu retines eos mala fide animo comedendi postea penitentia ductus reddis quod admittitur penitentia. ¶Item opponi. §. de in ius vocan. l. quãuis. Solu. ibi speciale. ratio specialitatis est vt quidã dicũt: quia ibi pater vel patronus non leditur. vel melio: est ratio ista q̃ statuatur ibi aliquod speciale contra filium vel libertum facilius admittitur penitentia. ista potest esse ratio. ¶Item oppo nitur ˡ de. l. si conuenerit. §. de iurisdictio. omnium iudi. Solu. illa. l. nihil ad propositum. nam ibi loquitur in facto inualido in quo locus est penitẽtie. hic vo loquit in delictis perfectis⁊ cõsummatis.

Snia

Andre. Poma.

¶Tempore mortis ꝛc. volẽs pbare q̃ per aliud tẽpus possedit aliquã rem tit. legati dz pbare quanto tẽpore mortꝰ sit ille qui sibi legauit vt per do. ale. cõsilio. clvj. ad fi. volu. iij.

2 ¶in hoc Angel. metuit. q. Cuman. ¶ dic q̃ non tolluit ea q̃ ibi prelibata fuit ante sua forte regulari mente penitentiã concedit ad euadendũ pericu.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

niatur sicut et factum principale: vide per Specu. in titu. de accusa. §. i. versi. quid si. ¶ in materia est tex. in l. j. §. fi. ¶ ibi per Ange. §. quod quisq; iuris. et in l. j. de extraordi. crimi. ¶ quod habetur in l. aut facta. §. eneruatus. j. de penis. cui adde q; in crimine lese maiestatis: et patriam impugnare volentis punitur solus conatus: ſm Ange. in. d. l. j. in fine. quod quisq; iur. quod reassumit Archi. xvij. q. j. si ergo. ¶ no. in l. si quis nō dicam rapere. de episco. ¶ cle. ibi la te p Bal. ¶ in materia vide Cy. in. l. is qui cuz telo. de sicarijs. Adde qō Specula. in locis prealleg. videtur sing. dicere: q; oia iura et leges punientes conatum tanq̄ factuz principale sunt hodie correcta per generalem constitutionem: de quo per Barto. in. l. j. §. dinus. de sicarijs. ¶ per Inno. in materia in. c. perpetuo. de electio. lib. vj. et tene menti multum glos. not. ¶ ibi Bart. in. l. fi. §. de re. diui. Adde an stante statuto q; qui adulteriuz nigus fuerit capite puniatur ¶ aliquis fentiés ruinorem aufugiat: debeat capite puniri. Bal. consilio ccevj. iij. lib.

a ¶ Qui cogitauit. Quando in delictis habeat locuz penitētia: de qua in hac. l. ad quod vide Bal. in. l. j. C. de plus peti. et in l. si quis in suo. de inoffic. testa. ¶ Jo. andr. de iure patrona. C. cuz laici. super prima glos. in qua ponitur casus in quib⁹ nō cō summato delicto penitendo qs euadit pena. Et sunt quidam casus in quibus penitētia non prodest vt in heretico. de hereticis. inserto. c. ad abolendam. et in c. ex communicatus. §. credētes in crimine lese maiestatis. l. quisquis. C. ad legem iuliam maiesta. in consciente sibi mortem. ff. de bo. eorum. l. iij. primo responso. in extralxente fugientem in ecclesiam. C. de his qui ad eccle. confu. in. l. fina. §. similiter. Item in casu huius. l. qui est nouus casus: adde q; pena que imponitur ipso facto vel ipso iure nunq̄ imponitur pro actu imperfecto: sed pro consummato: nec sufficit imperfectus actus in atrocioribus: ſm Pau. de leaza. in clemen. j. de statu mona. in glo. ¶ similiter no. in. c. perpetua. de electione. lib. vj. ¶ est argumē. contra in. l. ij. §. remouet. de postulan. ¶ no. in. l. sed et partus. quod metus cau. vide Bald. in. l. j. C. de condi. inde. ponit Bald. in. l. si quis non dicam rapere. C. de episco. et cleri. quando autem dicatur imponi pena ipso iure vel ipso facto. vide in. l. j. §. de infami. Et adde q; l. si is qui cum telo. cum simi. non habet locum in penis statutorum: ſm Bald. in. l. j. §. diuus. ff. de sicarijs. ¶ Bal. in. l. si fugitini. C. de ser. fugi. et in. d. l. si quis non dicam rapere. ¶ in materia vide glos. ¶ ibi Bal. in. l. si constiterit. C. finium regū dozum. vbi dicitur: q; quando agitur ciuiliter requiritur factum consummatū. Et no. q; si statutum puniat volentem violare: intelligit id est voluntarie volentem: ſm glo. in l. finali. ¶ ibi Bar. C. de rerum diui. quod no. ¶ ibi dixi. et dixit Bald. in. l. data opera. i xxiij. columna. C. qui accu. non pos. q; vbi imponitur plonalis pena requiritur actus cō summat⁹: ſecus si minozi pena: quia tunc sufficit actuz inchoatum esse. ¶ vide quando dicatur actus inchoatus: ¶ qñ consummatus: ¶ an mandans teneatur de attētatis mandatarij: per Balduz in. l. non ideo minus. in penul. col. de accusa. et adde tex. et ibi Barto. in. l. qui seruo. §. eodem. ¶ an accusator vt cuitet penam talionis posset penitere etiam in crimine heresis: vide Baldum in. l. finali. C. de ac cusa. et statutum dictans si quis accesserit ad castruz non comprehendit illuz qui est in via et non peruenit ad castruz: ſm Bald. in. l. cum te. de dona. ante nuptias. ¶ de ista materia plene p Jacobū de Belui. in dicta. l. si quis nō dicam rapere. et Joā. and. in dicta regula: in penis. in mercurialib⁹. ¶ dominum Anto. de eo qui mitti. in possel. cau. rei seruan. in. c. j. in vltima charta. Et qd si statutum punit euntem ad ecclesiam capiendam: an comprehendat euntem prope ecclesiam: ¶ metu aduersariozum recedentem ¶ non audentem capere: vide Bal. in questione incipiente: accusatus de vi turbatiua. in fine. item quando est pena imposita ipso iure nunq̄ habet locum penitentia. ita dicit Bald. in aut. habita. in vlti. colū. C. ne filius pro patre. allegat glos. in dicta clemen. j. de statu mona. adde tex. glo. ¶ Barto. in. l. si fugitiui. in ver. deprehendantur. C. de ser. fugi. Adde quod voluit Joan. andr. in additionibus ad Specu. in rubri. de constitu. q; stante statuto q; si quis fuerit inuentus portare bladum extra districtum illud amittat ¶ an in alia q; si quis inuentus fuerit reuertēdo quia penituit quod debet minus puniri.

Si is qui rem

a ¶ Homen iuris. Adde quod legitur ¶ no. ¶ ibi per docto. in. d. l. j. §. fecisse. §. de eo per quem factum est.

b ¶ Nam siue dolo. Adde quod in simili no. Bar. in. l. si quis obzepserit. in. j. q. j. de fal. ¶ ad ista vide Bal. et Jmo. in. l. cum mulier. in. iij. colum. soluto matrimonio.

c ¶ Quod pus cōstet. ita quādo iudex procedit contra aliquem tāq̄ auxilium prestantem debet primo in ipso pcessu cōstare principalez deliquisse, et not. bene istud dictuz q; omnes sequuntur. et ita tenet et practicatur magis me id quod dicit in fi. et concordat l. j. §. itē scienduz. ad fille. item adde quod tūc nō sufficeret confessio principalis. scōm Bal. in suo consilio quod incipit in Christi nomine de accenso delicto et hoc repetit Ange. ¶ doc. ante Salic. in. l. j. C. de rap. virg. quānis a enim esset facta probatio cōtra principalem non habet obesse opem b prestanti nec sententia lata cōtra eum. l. si veteris. de fide instru. est ergo necesse contra ipsum probare furtum principale et opē et hoc vltimū tenet bal. in. l. iuris. in fi. C. quibus res iudi. nō nocet. vide pe. de ancha. in consilio. ccvi. in fine. et Sali. in dicta. l. j. C. de rap. virg. in penul. col. et vide Bart. in consilio ccl v. in ver. absoluto pncipali posset quis condēnari de auxilio in fauozez. vide Bar. c in. l. adulte. §. si eo corpore. de adul. ¶ Adde an confessio pncipalis delinquentis nocet accessozie delinquenti. Bald. consi. cxxv. lib. v.

d ¶ Unum furtuz est. Et ista faciunt ad questionem q; si quis sit damnatus ad standū in carceribus etiaz vltra decem dies possit appellare: quia grauamē est continuum. ita dixit Bal. in. l. ij. de epis. audien. alle. Spec. in ti. de appellatione. §. restat. versi. sed quid tu dices cum ver. seq. bene facit. l. ij. ff. qui. ex cau. maiozes. ita no. Bal. per illam gl. mag. ibi. in. l. ij. C. de ser. ¶ aqua. idē no. Bal. per illam glos. mag. ibi. in. d. l. ij. C. de epis. audien. bene facit quod not. Barto. in. l. pretor. §. fi. de ope. no. nuntia. idē tenet Jo. an. in. c. dilectus. cl. ij. de rap. ¶ c. vbi dicit quod quoties interlocutoria habet actū executiuū. vt in casu illius c. quia tunc semper grauatus appellare potest: sed illud dicit esse verū domi. Pet. de ancha. quādo quis grauaretur pluries super eodē per diuersas seu plures interlocutorias: quia tūc a quolibet semper potest appellare: alias secūdum eum semqueretur absurdum: quia si quis est damnatus in perpetuuz vel ad tempus ad standum in carceribus quod semp posset appellare. qō non est dicēdum. sed aduerte: quia Bal. post Specula. expresse tenet contra. vt. §. dixi. sed post cogitani quod illud dictū Bald. non videtur. Nam videmus quod si qs est damnatus vltimo supplicio statim efficitur ferus: et sic semper grauatur. vt in. l. quivlti. de penis. et tamen solū in fra decez dies potest appellare: vt patet ex ibi nota. per Bar. et simiter est in dānato de furto q; efficitur infamis. l. non potest. §. eo. ¶ in. l. furti. in pnn. §. de insa. potest tamen solum appellare infra decem dies. vt not. docto. in dicta. l. furti. facit quod no. in. l. si. si a non compe. iudi. C. et c. pastoralis. §. j. de appellationi. ideo dicemus qō nec a sentētia lata expresse quod aliquis sit infamis possit semp appellare. et ideo videtur opi. do. Det. mihi periori cum opi. Bal. cuz Specula. transit Ange. in aut. ho die. de appella. et Bar. fili. in suo tractatu concoz. ¶ Matthes. in suo tracta. de carcere. Bal. etiam in. l. j. ad fi. C. sentētiam rescin. non pos. et pro sentētia Bal. bene facit quod idem no. in. l. ius. C. de probatio. tu intellige. vt per Bald. in. d. l. j. C. senten. rescin. non pos. adde quod not. Anto. de but. in. c. fin. in. iiij. col. de fur. Adde quod Ang. consi. cclvj. dicit qō sententia perpetui carceris est nulla ¶ a iure ciuili reprobata. et quod taliter dānatus potest agere iniuriarum contra magistratū etiā si habeat arbitrium plenum.

De furtis.

Si is qui rem. Dicit hic specialiter. Quero vtrum de actione furti requiratur specialis obligatio: videtur qō sic vt hic. ¶ l. si ab eo. C. de ser. pig. da. ma. Alij dicūt qō sufficit generalis obligatio. ¶ hoc tenet hic gl. et qō hic dicitur speciali pactione ideſt expressa et hoc placet tacita autem non sufficeret vt dixi in. l. ferunt cōmunis. §. eo. §. locaui.

Si is cui. §. eo. titu. Dic plene in. l. si dominium.

1 ¶ Furtum est nomen iuris: ¶ nō est furtum nisi sit animus furandi in faciente: ¶ ideo fieri faciens non tenetur furti.

Faciēs corrumpi album pretoris: licet principalis non sit in dolo tenetur: ¶ ibi ponit rationem.

2 Quando proceditur contra aliquē de auxilio vel ope ad maleficium oportet qō prius cōstet de maleficio.

Contumacia principalis delinquētis qō non nocet auxilianti.

Si tu titium. Videtis hic qō si ille qui accipit non est in dolo ¶ ille qui facit accipi nō tenetur furti. ¶ contra hoc opp. §. de iurisdi. om. iudi. l. si quis id qō. §. fi. sol. est ista vt alias dixi furtum est nomen iuris: ª quia est cōtrectatio rei aliene ¶ c. ¶ ideo nisi sit animus furandi in faciente non est furtum. si furtum nō est factum nō potest dici opem prestitam esse furto: sed in contrario est nomē actus: vtputa si quis corrumpit albū pretoris ¶ c. nā siue dolo siue sine dolo albū corruptuz sit: vere corruptum est. ¶ ideo potest quis teneri faciens corrupti tanq̄ prestās dolum ad corrumpendum albū vel tanq̄ faciens corrumpi: licet principalis faciens nō sit in dolo. ¶ cōtra hoc oppo. j. ad. l. cornc. de fica. l. nihil. cum sua glo. nam ibi homicidiū non est nomen iuris. ¶ principali faciēs ibi nō fuit in dolo. ¶ tamen tenetur tanq̄ prestans opem. Respō. licet ibi faciēs nō sit in dolo: tamen non impedit quin sit homicidium: ſz hic propter defectum doli impeditur quod non est furtum: vnde non pōt quis tenere tanq̄ prestās opem. nam vt dixi vobis ille qui prestat opē tenetur necessario: quia est necesse qō factum accedat: licet obligatio obligationi nō accedat dixi. §. eo. l. qui seruo. ¶ Item opp. de dicta. l. qui seruo. §. item placuit. §. e. ¶. l. si quis vpozi. in pnn. §. eo. fol. ibi committitur furtū: licet nō nascatur actio vel obligatio furti: vnde potest teneri tanq̄ prestans opem: hic vero furtum nō cōmittitur. ¶ Ultimo ex isto. §. no. ¶ practicā maleficiozum quādo proceditur cōtra aliquē quod ipse prestitit opem vel auxilium ad aliquod maleficiū oportet qō prius cōstet de maleficio principali: ¶ oportet quod cōstet in processu qui fit contra auxiliantem: licet enim principalis sit cōtumax vel alio modo contra ipsum de maleficio cōstet tamē hoc nō nocet auxilianti. vt. l. oenuntiasse. §. fi. j. de adulte. et ibi dixi tene menti.

Si stipulatus. Vidistis. §. eodē. l. cuius interest. ¶. l. ita ¶ sullo. et. l. seq.

Inficiando. Oppo. ad fi. ¶ videtur qō re quirat cōtractatio oī modo. vt. l. iij. §. fi rē. §. de acq. pos. sol. fateoz. Sziū et qō dic dī in fi. pro suo habere destinauit intelligo et cōtractauit. hec est vera solu. alie solu. danē in gl.

2 Circa primū scias quod in delictis que negligendo cōmittūtur fiquidem precessit dispositio seu preceptum de faciendo. ¶ si non fiat imponatur pena: tūc dicitur esse cōmissa negligentia quādo est elapsum tempus statutum in dispositione vel si nō est apposit um: quādo est elapsum tempus tantū quod

que veritatē non continent ¶ contra. d. §. fi rem.

Si tibi. In actione furti habetur ratio interesse quod est extra rem. b. d. de hoc dixi in. l. in furti. in pnn. §. eo.

1 ¶ Fur qō possit recuperare possessionē ab alio fure de iure. remissiue.

2 In delictis que committuntur negligendo extra personam circa rem qualiter cognoscatur an sint plura vel vnum.

3 Plura delicta si cōmittūtur circa rem extra personam in faciendo an puniatur pro vno delicto vel pluribus.

4 Uendens vinum vltra prohibitionē vna die pluribus personis: pro pluribus delictis punitur.

5 Stante statuto quod ludēs ad azardum punitur si vnus vna die lusit cum pluribus personis ¶ pluries vicit et pluries perdit: punitur pro vno delicto.

Ludus dicitur perfectus ¶ habetur pro absoluto quando lusozes recedunt.

6 Stāte statuto qō quis nō possit ducere vltra tres famulos qō si ducit. ¶ punitur pro vno delicto.

7 Statutū disponens qō nemo possit ducere ad cōuiuium vltra. ¶. personas sub pena si habuit. ¶ vnum est delictum.

8 Statuto stante qō ad nuptias non possint inuitari nisi. ¶ si. ¶ ofie si pater ¶ filius ducunt pozem simul non poterunt inuitari. ¶ iiij.

Infans. Uide est bonus. §. ¶ breuiter hoc intēdit. pro toto tempore furtū

d vnum est⁹ nisi fuerit possessio interrupta. Item actione furti inspicitur quanti res plurimi fuerit a principio a tempore furti facti. b. d. ¶ Opp. ad hanc. l. ¶ videt qō plura furta sunt. vt. l. quānis. §. eo. circa pnn. ¶ gl. in. l. vulgaris. in pnn. §. eo. Respondeo plura furta sunt hoc est plures cōtractiones. tamen in veritate vnū furtū est continuatum per plura tempora. sic expresse patet i hoc. §. in pnn. ¶ in fi. ¶ ideo semel potest agi furti. Item dicitur hic quod duo furta plura sunt quando possessio fuit interrupta ab alio fure. ¶ tamē semel tātum potest agi furti cōtra. §. titu. j. l. nunq̄ plura. Respondeo scōm veritatē sunt plura furta: qz vere fuit possessio interrupta ſm fictā possessionem nunq̄ videtur perdidisse: quia eam poterat recuperare. vt. l. si quis in pnnci. ¶. l. non videtur. §. de acqui. pos. ¶ ideo videtur vnuz furtum merito semel tātum potest agi: sed in contrario sunt plura delicta vere ¶ ficte. ¶ Iuxta hoc qro digi qō fur potest recuperare possessionē ab alio fure. ¶ ro quo iure. tex. hic dicit quod eam recuperat ab altero fure: nec dicit quo iure. glo. j. eo. l. qui rem. §. j. dicit quod recuperabit de facto. Ego dico qō etiam de iure potest recuperare vt ibi dicā. Modo circa istum. §. quia vos videtis hic quod continuatio temporis nō sequitur pluralitatem delictorum. ideo quero circa hanc legem quādo fiunt delicta circa rē extra personam quomodo possuz cognoscere: an sint plura delicta vel vnū. et sic an veniāt imponende plures pene vel vna. Circa qō debes aduertere: quia quedam delicta cōmittuntur negligendo quedam faciendo. ¶ Circa primū scias quod in delictis que negligendo cōmittūtur fiquidem precessit dispositio seu preceptum de faciendo. ¶ si non fiat imponatur pena: tūc dicitur esse cōmissa negligentia quādo est elapsum tempus statutum in dispositione vel si nō est apposit um: quādo est elapsum tempus tantū quod

a ¶Exemplum.l.aut. ista faciũt ad nota. in.d.l.si quis id quod. cum simili.in.l.si familie.de iurisdi.om.iudic.et quod not. Barto.j. de sepul. viola.in.l.iij.ff.si plures.

b ¶Exemplum aliquis.quid in accedente pluries ad vtorem alterius. vt in.l.vulgaris.ff.eo.dic qđ punitur vna pena tantum ꝛ si statutũ dicit qđ retinẽs vtorem alicuius puniatur in centum vnus retinuit per duos menses continue multiplicabatur vna pena. secundum Bald. in.l. si duo. ad fi. ff.i.ff.de arbitris. Item ad materiam.vide Bart. in.l. libellorum. de accusa.et Bar. in.l.pomponius. de nego.gest.ꝛ qđ dixi post Barto. in.l.nunq̃ plura. in.iij.colum.ff.de priua. delic. vide que dixi post bar. to.in dicta.l.vulgaris.adde quod omnia commissa a in vna rixa puniuntur pro vno maleficio etiam quo ad omnes vt no.Bar. in.l. bo mini accusare.ff. lege.de accusa.et Bart.in.l.j. in fi. C.vnde vi.ꝛ Bal. in.l.cum rationis bus. in.iij. et.iiij. q.C.qui accu.non pos.ꝛ vt nota. hic Ange.ꝛ supra retuli ad id qđ dicit hic Barto. de producente plures testes falsos.

¶Adde Bal. in l. quicunq̃. in.ij. colũ.C. de seruis fugi.ꝛ ibi quid si cum testibus pro duxit instrumenta falsa ꝛ ibi etiaz qd in muliere reperta cum vestibus prohibitis.

c ¶Plures terminos. Hoc intelligit verũ hic ang. si eodem tempore terminos eunl d fit.seu testes produxit: quia idẽtitas temporis facit idem esse delictum.vt no. glos. in.l.j.C. vnde vi. secus si diuersis tẽporibus: qz diuerse erunt pene. ꝛ plures.l. vulgaris.in princ.ff.eo. optime ad legem aquil.l.illud.ff.ti.

d ¶Causam successiuaz. dicit hic Ange.quod dicitur vnum delictũ quo ad penã: sed commode potuit explicari:sed si inciperet a cõditione:tunc diceretur esse cõmissa negligentia quã do desijt posse dari vel fieri. vt.l.ita stipulatus.ff. de ver.obli.ꝛ.l.si ista stipulat⁹ essem abs te.l.insulam.ꝛ.l.cõtinuus.ff.item qui insulam. cum si. eo. tit.hoc tenet Jnno.extra de pbẽ.c.extirpãde. hoc etiã probatur per iura infra scripta. Hoc pmisso dico quod si aliquis fuerit negligẽs per longissimum tempus totũ hoc est vna negligentia ꝛ meretur vnam penam:nisi ex pluralitate terminorũ statutorum inducerẽtur plures negligentie:pro bo primũ.aliquis negligit vendicare mortem de functi vel negligit petere curatorem patri furioso vel negligit redimere patrẽ captũ ab hostibus totum hoc est vna negligẽtia. vt.l.j.C. de bis qui. vt indig.ꝛ.C.de episc.ꝛ cleri.aut.ff.si captiui.ꝛ.C. de episco.audiẽ.aut.liberi furiosi.et ideo si syndicus comitatus qui maleficia tenetur denũtiare staret per plures menses non dicerentur tot negligẽtie commisse quot mẽses fuerunt.sed vna tantum negligẽtia dixi predicta vera nisi pluralitas terminorum statutorum aliud induceret exemplum.l. aut.[a]credentes.C.de hereti.vbi per primam contumaciam ex communicatur postea si fuerit cõtumax per annum plus punitur:simile in missione in possessionẽ que fit in actione reali.nam pro prima cõtumacia fit missio si est postea cõtumax infra annum nõ auditur postea: nisi de proprietate vt.l.si quis.ff.sed ꝛ si quis.C.de prescrip.xxx. an.ꝛ ideo si per iudicem vel per legẽ essent statuti certi termini ad aliquid faciẽdum pro qualibet termino posset dici vna negligẽtia ꝛ vna contumacia:ꝛ pro qualibet imponit noua pena. ¶Quandoq̃ committuntur plura delicta faciendo. hic est aduertendum:quia quedam sunt delicta momentanea quedam sunt delicta successiua momentanea exẽplũ aliquis[b] produxit plures testes falsos vel euulsit plures terminos[c] punietur ne p qualibet. Dy.tãgit hoc in.l.nũq̃ plura.ff.tit.j.ꝛ ibi dicit sic siquidem plures testes producãtur ad vnum effectum vna est productio ꝛ pro vno tantum delicto punietur.arg.l.illud.ff.ad.l.aquil. ꝛ quod dixi in dicta.l.nunq̃ plura.ff.ti.j.sed si producãtur ad diuersos effectus tũc pro qualibet punietur. arg.l. agraria.j.de termi.mo.ꝛ in.d.l. nũq̃ plura.ff.ti.j. Itẽ dico si testis digerit falsum sup diuersis articulis.si illi articuli tendũt ad vnam cõclusionem et vnam victoriam vnum delictum est si tenderẽt ad diuersos effect⁹ essent plura. Idẽ dico de euellẽte terminos:siquidem essent plures lapides in vno loco vnus terminus dicerek euulsus:tũc pro vno termino tantũ puniretur:qz tẽdũt ad eundẽ effectum si illi lapides essent in diuersis locis: tũc pro qualibet puniretur:qz tenderent ad diuersos effect⁹.vt.d.l.agraria.quedã sunt delicta que habẽt causam successiuam.Dꝛ hic aduerte:qz istorum delictorũ quedam sunt in quibus animus plurimũ operatur exẽplum vt in heretico.vt in.d.aut. credẽtes. Item exemplũ in retentione possessionis vbi requirit animus.vt.l.iij.in princi.ff. de acqui.pos.in istis pro toto tẽpore vnum maleficiũ est:casus est bic nisi possessio interrumpatur ad idem facit.ff.de vsuca.l. si is qui pro emptore, ff.pe.ꝛ.l.qui bona fide.ff.ti.ꝛ ideo si ego accusarẽte quod tu occupasti vel tenuisti pvim aliquam meã possessionem vel tenuisti per vim aliquam ciuitatem vel castrum cõtra dñm vel retinuisti ipsum meũ si per plures annos eum tenueris vnũ delictum est nisi ista retẽtio esset iterrupta. vt hoc ff.ꝛ.l.quicũq̃.ff.de ser.fugi. Quedam sunt in quibus animus nõ tantum operat:sed magis actus corporeus vt portare arma vel portare vestes feriasꝛ similia.ꝛ que actũ persone mere concernunt; sunt plura respectu temporis pcedendi ꝛ aliorum.vt no.Bar.reprobãdo glo.in.l.eum qui in popularibus.de iureiuran.

¶Adde ibi animus plurimum operatur. Pet.de ancha.consi.v.

e ¶Dicatur vnus ludus. Fallit nisi vnus a bãcho ludi recesserit q mutato proposito redeat:licet incõtinenti dicitur bis delinquere. vt.l.ff.si rem.ff.depositi. fm Ange. hic idẽ in deponente arma mutato proposito et ea reassumente. fm eum idem dicit si statutum non punit ludentem vel arma ferentem: sed inuentũ cum armis vel ad ludũ: quia tunc si quis pluries inuenitur pluries punitur: licet sit continuatus ludus: qz ad inuentum sit relatio.vt.l. qd ergo. in prin.de infa.ff. facit.C. de seruis fugiti.l. si fugitiui serui. adde hic Bal.in.l. qcunq̃. in.ij.col.eo.ti.

tunc puto quia ista naturaliter interrũpantur:et tũc debeamus dicere qõ pro qualibet die sit vnus delictum.vt.l.foramẽ.ff. de ser.vrb. predi. facit.ff. eo.ti.l.quo destinauerat.ꝛ de ope.lib.l.j. Quidam sunt actus ꝛ qui habẽt quandam successionem ex reiteratione.verbi gratia.prohibitũ est nevinum vendaꝛ vltra.viij.denarios pro qualibet foglieta seu mẽsura tota vna die vẽdidisti certe puto quot personis vẽdidisti:ꝛ quot mensuras singulariter vendidisti tot sint delicta.vt.l. cum mãcipiũ. ff. de edil.edic.ꝛ.l.scire debemus.ff.de ver.obli. ¶Sz pro huiusmodi declaratione quero dicit statutuz si quis luserit ad zazardũ puniatur ad tantũ. modo lusi vno sero cũ pluribus:ꝛ pluries vici ꝛ perdidi:an videãtur plures ludi et plura delicta. Respondeo ex pluralitate vincendi ꝛ perdendi non sunt plura delicta:sed puto quod totus iste dicaꝛ vnus ludus[e] donec sit habitus p cõpleto ꝛ absoluto recedẽtibus lusoribus.vt.l.contractus.C.de fi.instru.nec ẽm possum dicere perfecte vicisse donec ludus non sit perfecte completus:quia adhuc superest spes perditionis multa ẽm possunt accidere per que pecunia quam vici perdam et recedat a me.vt.l. naturalem.ꝛ.l.in laqueũ.ff. de acq. re.do.facit.l.qui cũ maior.ff.accusasse.ff. de bo.liber.ꝛ.l.in seruitute.ff.petisse.e.tit. ꝛ ideo aliud est hic quam digerim.ff.in vẽditione vini:quia ibi in persona cuiuslibet ꝛ in qualibet mẽsura est perfecta vẽditio:nec superest spes rescindẽde illius vẽditionis. Item circa ludũ dico quod ex pluralitate personarum cum quibus vna simul ego ludo nõ dicantur plura delicta.nam ille persone cum quibus ego ludo nõ dicũtur offense a me:sed magis offenditur respublica:ideo vnum est delictũ. vt.l.si plures.ff.ar.fur.ce. ¶Eadẽ ratione dico dicit statutũ quod nullus possit ducere vltra tres famulos ꝛ aliquis duxit.xx.certe vnũ delictuz est nõ autem est vnum delictum pro qualibet famulo vltra numerũ debitum ducto:sz pro omnibus est vnũ cum ipsi offendantur ex tali ductione: sed magis respublica que est vna offendit ab vno ducẽte vltra numerũ. ¶Eadem ratione si statutũ dicit qõ nemo possit habere ad cõuiuium vltra decẽ psonas sub certa pena. certe si habuit.xxx. vel xl. vnum delictũ est pro omnib⁹ qui excedunt numerũ: vt dictum est. ¶Juxta hoc quero de questione quam vidi de facto pisis. Dicebat statutuz quod ad nuptias nõ possunt conuitari seu inuitari nisi xij. domine:modo quidam ducebat vxorẽ ipse ꝛ filius suus vtrũ possint inuitari.xxiiij. domine:tanq̃ sint due nuptie an.xij. tantũ. Respondeo:sz duo sint matrimonia et isto respectu possunt dici due nuptie: tamen quia fit vno tempore simul quo ad solẽnitatem vnice nuptie dicuntur. vt.l.patris ꝛ filij.ff.de vulga.ꝛ pupilla.ꝛ quod ibi no.et hec sufficiant.

1 2 3 4 5 6 7 8

f ¶Respondeo licet. Adde quod Ange.hic contrarium tenet quem videas.

Hereditarie. Non habet qs per aliũ quod per se habere nõ potest.h.d. cum duabus.ll.seq. ¶Opp. de.l.eos.in fi.C. de vsu.gl.hic dat duas solu. vt in ea habes.aliam solutionem dat gl.in.l.labeo.in fi.ff.de vsucapio.de hoc per Dy.in.C.quod alicui nõ licet. de reg. iur. lib.vj. ¶Quero[g] que est ratio qõ rei hereditarie nõ fit furtum nisi in istis casibus. Respõdeo furtum est cõtrectatio rei aliene inuito domino ꝛc.sz res hereditaria nõ habet dñm ergo ꝛc.sed in istis casibus est persona cõmodataria creditoris ꝛ vsufructuarij qui representat personã:et ideo fit furtum in his casibus rei hereditarie.

g ¶Quero. Aideno.per glo.Ang. et Bar.in.l.fin.C. vnde vi. et qõ no. Bar. post glos.in l. sed nec legatarius. de cõdi.fur. vbi oĩno videas.

Piscui. Opp.de.l.rei cõmunis.ff.pro soc. et.l.q seruũ.ff.si is.ff.de act.ꝛ obli.solu.quod hic dicit furti.dic.i.cõdictione furtiua, nam actio furti penalis nõ tollitur per persecutoriam:licet bodie forte secus vt glo. dicit. ¶Quero que sit ratio qõ actio cõmodati tollatur per cõdictionẽ furtiuã ipso iure:sed cõdictio furtiua per actionem cõmodati ope exceptionis. Respondeo qz condictio furtiua est plenior vt glo. dicit.

1 2

Eius rei.

Hic est.ff.notandus ꝛ est glos. multarum legũ. ¶Oppo. de l.cũ ea.ff.i.ff.e.solu. bene potest agere actione furti bonefidei possessor:sed non quod estimetur dominiũ acti suscepisset. ¶Itẽ opp.ꝛ videtur quod etiam habeatur lucri ratio. vt.l. si quis vxor.ff.pe nul.ff.eo.Sol.ibi loquitur in lucro quod percipitur sine alterius iniuria:secus in lucro qõ percipitur cum alterius iniuria[a] vt vsucapiẽdo vt hic quod est notabile multum.

a

Emptonia. Quero quid continebant isti libelli due sunt[b] glos.j.dicit qõ erat libellus repudij.alij dicunt qõ erat libellus quo cõtinebat qđ dabitor sempronie q postea aufugit ꝓpter hanc oppositionẽ ista scba placet. ¶Scõo quero vnde nascat actio ista furti.glo.dicit ex eo quod legit istum libellũ: hoc nõ est ver.vt.l.si quis vxoris.ff.nec̃ verbo.ff.eo.dicendũ est ergo quod ista actio furti nascat ex furto.ꝛ ex contrectatione ipsorum libellorum.

b

Vi resibi.

Si quis alteri. Dicit hic qõ fur prior nõ potest agere contra.ff.eo.l.inficiãdo. ff.infans.dicit gl.qõ ibi recuperauit de facto. Videte dñi imo potest fur possessionẽ recuperare de iure vel condictione certi vel triticaria.ff.de cõdi. tritica.l.ij. Circa hoc vide qõ per Ly.C.eo.l.si.circa prin.ibi sequitur ex honesta ꝛc. ¶Alterius dicitur hic in fi.quod potest agere contra vtrũq̃ cõdictione furti.cõtra.C.de condi.furti.l.j. Sol. gl. dicit quod hic debet distingui aut prius fuit cõsecutus rem a primo:ꝛ non tollitur cõdictio furtiua cõtra alium:aut prius fuit consecutus estimationem:ꝛ tũc condictio tollitur. vide hãc glo.que incipit alterius iniuria.ista gl.est corrupta scriptoris vitio ꝛ vult dicere totũ cõtrarium et debet dicere sic:aut prius fuit cõsecutus estimationẽ ꝛ nõ tollit condictio furtiua:aut prius consecutus fuit rem.ꝛ tunc tollitur.

c

Si saccum. Oppo. furtũ nõ cõmittit sine alio vt.l.j.ff.j.ff.eo. hic dicitur cõtrariũ. ergo male. Respon. licet hic non sit animus principaliter furandi saccum accessorie est tamen talis animus:simile habetis.ff.eo.l. eũ qui.ff. non solum. Item istam.l.habetis canonizatam in decretis.l. dist.c.qui saccum. ¶Ultimo nota casus in quib⁹ non committitur furtum vide glo.

d ¶Cum raptor. quero vtrum raptor sit fur manifestus.vide.ff.eo. l.si qs eo domo.

Si debitor. Puto tamẽ circa hãc.l.qõ si debitor anteq̃ condẽnetur paratus sit soluere de bitũ qo liberetur ab actione furti.vt.l.fullo.ff.qui ancillam.j.eo.l.qui iniurie.ff.j.ff.eo.

1

¶Si agit furti ratione dominij estimaꝛ dominiũ ꝛ quãdo ratione interesse estimaꝛ interesse.

Si vendidero. Ibi cum autẽ. Noqõ quãdo agitur actione furti ratione dominij estimatur dominium: quãdo agitur ratione interesse ipsum interesse estimatur tene menti de hoc plene dixi.ff.eo.l.in furti.

1

¶Raptor dicitur fur manifestus si cõtra eum clametur seu occurratur.

Opem prestans raptori non dicitur fur manifestus nisi deprehendatur.

e ¶Si quis alteri. Bald.not.in.l.ab anastasio. in ver. extra queritur. Cmãda.alleg. bunc tex. fm eum valde not. quod fur habet remedium ad recuperãdũ possessionem contra furẽ. Adde etiam Bal.in.d.l.si.in.j. col.C.eo.ꝛ est tex. in.c. in literis. de resti.spolia. adde Sali.ꝛ Ly. in.l.j. C.de cõdi. furti.

2

a ¶Alterius iniuria. Nota quod non dicitur interesse meũ si ego lucrum quod capiebam cum alterius iniuria omitto.adde gl.in.l. si quis vxorem.ff.penul.ff.eo.quã ad hoc no.alleg.Bart. in.l.parentes.in prin.C. de testi.vbi dicitur qõ quis non dicit nocere fisco:licet querat ipsum priuare lucro sibi adueniente cum dãno vel iniuria alterius et ad hoc adde not. per Bart. in.l.j.in.ꝛ.colum. ver.venio ad vltimam partem. de senten.que pro eo qõ interest. adde tamen qõ quãdo lucrum est radicatum priuatio lucri dicitur damnum fm Bald. et Lyn. in.l. cum te. in.j.colũ.C. de dona.ante nup.ꝛ ad no.hic adde Bal. in.l.si.in princi.in a iij. oppo. C.eo. et priuare fiscum pena sibi debita nõ dicit lesio. sed sola duritia dicitur fm Bal.in.l. milites. in fi.C. de testa.mili. adde gl. Bar.et doct. in.l. iij.ff.labeo. de acqui.pos. et qõ dicitur hic de lucro radicato. adde qz verius not. in.l.j. ff.si quis.ff.de iti. actuq̃ priua.

b ¶Due sunt glo. Vide Bal. in.l.si. fi ea.C. qui accu. non pos.

c ¶Si quis alteri. Bald.not.in.l.ab anastasio. in ver. extra queritur. Cmãda.alleg. bunc tex. fm eum valde not. quod fur habet remedium ad recuperãdũ possessionem contra furẽ. Adde etiam Bal.in.d.l.si.in.j. col.C.eo.ꝛ est tex. in.c. in literis. de resti.spolia. adde Sali.ꝛ Ly. in.l.j. C.de cõdi. furti.

d ¶Cum raptor. quero vtrum raptor sit fur manifestus.vide.ff.eo. l.si qs eo domo.

e ¶Respondeo si quidem. Quomodo probet instrumentum cancellatum vide in.l. labeo.ff. de pactis. et ibi dixi ꝛ quod ibi not.Bar. in.l. tabulas.ff.eod.et qõ ibi dixi Bart. hic sentit quod il la sit plena probatio videlz si instrumentum cancellatum reperiat penes debitorẽ qui non sit domesti- ca persona probetur debitum esse solutum.idem sentit Bart. ꝛ expressius Fulg.in.d.l.labeo.et do. Anto.in.c.clerici.el.ij. vt lite pendente. et Ly.in.d.l.si de possessione.contrarium sentit glos.in.l.postq̃.in fi. glo. mag.de pac.quam ibi sequitur Guil.de cug. Bal. Jac.but.et tenent qõ si debitor erit persona suspecta poterit deferri sacramentum in supplementum pbationis.vt not.glo. et Bald. in.d.ff.ille. Pau. de ca. in.l. labeo.aliter puto opi. Bar. esse veriorem per istum text. ꝛ de.l.chirographum.in ver. libertus.vbi presupponit qõ ista presumptio sit tãta vt inducat libe rationẽ in effectu ꝛ ad predicta adde qõ notari⁹ nõ tenet reddere instrumentũ debiti debitori:sz creditori per glo.ꝛ doct. in.l.pretor.circa princi.in versi. meum.ff.de eden. et debito soluto creditor tenet dare instrumentum debiti debitori.l. dissolute.C. de cõdi.sine cau. et bic adde Ang. in.l.si vnus. post Ly.C. de test.vbi screpat Ange. ibi ab bis que dicit Bar.vi de Jo.and. et do. Ant. in.c.accepimus.de fi. instru. Adde qõ Barto. sequitur Bal.cõ filio.cclxxxj.lib.j. de quo vide per eundẽ consi.ccliij. lib.iiij.

1 2

Cum raptor.

Hic est bonus ꝛ singularis text. ibi furti sez manifesti. ¶Quero vtrum dis raptor sit fur manifestus.quidã dicũt qõ sic. qz publice ꝛ manifeste rapit.veritas est in contrariũ:quia ad hoc vt quis sit fur manifestus requiritur qõ deprehẽdatur vel post eũ clametur:nec sufficit sola visio. vt ff.eo.l.ij.ꝛ.l. si qs in seruitute. vñ raptor ita demũ erit fur manifestus si cõtra eũ clametur seu occurratur. ¶Ulterius hic dicit quod ille q presta opem raptori nõ tenetur furti manifesti.contra.ff. vi bono.rap.l.j.gl.dicit fateor quod tenetur furti nec manifesti:sz plura dixerit cõtra sed furti manifesti nõ tenetur nisi deprehendatur. Istud vltimũ qõ glo.dicit non est verum. nam etiam si deprehẽdatur opem prestare nõ est manifestus fur vt dixi ff.eo.l.is qui opem.non habetis bic alia.

1

Si titius.

Jste.ff.est notandus. primo loquitur quãdo falsus procurator indebitũ recipit.sed quãdo recipit debitũ.tertio ponit quasdã questiones circa predicta. sed ibi:quod si pecunia.tertia ibi:falsus autẽ vi de literã. Hic dicitur qõ noie eiusdem quãtitatis habet locũ cõdictio indebiti:ꝛ condictio furtiua. ¶Contra condictio indebiti presupponit dominium esse trãslatũ.vt.l.ff.ff.vsufruc. quẽadmo.caneat.vbi nemo cõdicit rem suã ꝛc.sed cõdictio furtiua presupponit dominiũ nõ esse translatum. vt l.j.ff.de condi.fur. Sol.cõdictio furtiua fuit nata tẽpore solutionis:quo tempore solues erat dñs: sed condictio indebiti nascitur tempore ratihabitionis quo definit esse dñs. ¶Sed cõtra hoc opp. si desijt esse dñs:ergo extinguitur cõdictio furtina.vt.l.ꝛ ideo.ff.de condi.furti.fol. hic definit esse dñs absq̃ suo facto:ergo nõ extinguit dicta cõdictio furtiua.vt.d.l.ꝛ ideo. ¶Item oppo. ẽt hic in secũdo responso qõ per ratihabitionẽ extinguit actio furti.contra in.l.inter oẽs.in prin.ff.eo. sol. hic desijt interesse ex causa q̃ retrotrahit ibi non. ¶Ultimo circa materiã huius.l. dic vt in.l. falsus.ff.eo.ꝛ.l.si procuratori fal.ff.de condi.ob cau.

Qui rem titij.

No.tex. ibi nec̃ dominiuz nec̃ possessio. ¶Opp.qõ ille q non habet dominiũ vel possessionẽ habeat actionẽ furti.vt.l.si is q.in prin.ff. eo.ꝛ.l.rem inspiciendã.ff.eo.sol.fateor qõ hic text. ꝛ debet suppleri qõ nõ habeat ius in re nec ad eũ pertinebat periculũ ratione custodie. ¶Ultimo quero ẽt hic qõ habet locũ cõdictio indebiti ꝛ cõdictio furtiua. ¶Quero ad qd denẽ ille actiones. Alzo in summa.de cõdi.inde.in.ff. datur. dicit qõ condictio indebiti tm̃ daꝛ ad possessionẽ q̃ statim fuit trãslata in illũ falsum procuratorẽ:sed condictio furtiua datur rõne dominij ipsi solnẽti. et sic diuersis respectibus iste cõdictiones dantur.

Alloqui ancillam.

De hoc dic vt in.l.verum.ff.eo.

1 ¶Instrumẽtum debiti si reperitur cancellatũ quando probet debitum precessisse:ꝛ solutum. Condẽnatio licet reperiatur cancellata ꝛ pecunia soluta:tñ presumitur qõ condẽnatio precesserit.

Qui tabulas.

Hic est bonus.ff. et nota.not.tex. ibi:qz ex bis debitũ ꝛc. Ex quo habes ꝛ quod per instrumentũ cancellatum probatur debitum solutum.

e ¶Quero an hoc sit verũ. Respondeo siquidem[e] tabule cancellate reperiunt penes creditorẽ: ille tabule probãt debitum precessisse ꝛ solutum esse. hoc modo põt intelligi hic.sed si reperiuntur penes debitorem:tũc si debitor esset persona domestica creditoris non probaret debitũ solutum nisi probaret illud sibi redditum.vt.l.j.ff. ille autẽ.C. de lati.liber.tol.sed si nõ esset domestica persona

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

probatur debitum solutū. vt.l. si chirographum. ff. de proba. ꝛ no. p Jac. de are. ꝛ Cy. in. l. si de possessione. C. de proba. eadē ratione si instrumētum cancellatū reperitur penes tertiā personā presumitur debitū precessisse ꝛ solutionē esse factam. ff. eo. l. qui tabulas. Et p hoc iam dixi duo ỹba. primo ego solui pro titio condēnationē: ꝛ reperit cō dēnatio cancellata ꝛ pecunia soluta in camera cōmunis. certe ex hoc fit cancellata condēnatio tñ presumitur condēnatio precessisse. Preterea tota die in curia ep̄i per instrumētū cancellatū redditū debitori probatur debitum esse solutum.

Si quis ex bonis. In fine ibi vna facti. i. iudicij facti sup furto simul commisso.

Si cuius interest.

Item is cui. Opp. dicit hic qō is q̄ habet ex testamēto actionē: nō habet actionē furti. Cōtra. ff. eo. l. si ffilium. ꝛ. l. si is qs. ff. fol. intelli ge hic qō res erat ibi obligata sub conditione vel nō erat res hereditaria. vt no. i. l. si is q. ff. eo.

Actio furti nō oritur contra domesticos furantes si res est modica que subtrahitur.

Si libertus. No. istā. l. qō quā do isti domestici furant non oritur actio furti ꝛ qō est verū si res modica subtrahitur. vt. l. respiciendū. ff. furta domestica. ff. de penis.

Creditori. De hoc dic vt plene habuistis no. in l. eum qui. ff. idem scribit. ff. eo.

Illo. De hoc dic vt. l. inter oēs. ff. eodem. ꝛ. l. qui iniuriarum. ff. eo. titu.

Nemo. [a] Exemplum ponit glo. per. l. ím puberem. ff. j. ff. eo. Oppo. ff. de parici. l. vtrum. Respondeo dic debes intelligere in eo q̄ nō pōt facere furtum propter defectū consilij ꝛ intellectus: ꝛ ideo non pōt teneri tanq̄ prestans opē furto: q̄ non est talis persona q̄ posset fingi quod faciat furtum: sed in. l. contraria alia ratione non poterat committere paricidiū.

Pro furto agit criminaliter: ꝛ que pena imponatur. remissiue.

Emisisse. [b] Hec lex est bona ex qua habes q̄ō pro furto agit criminaliter. ꝛ qualiter imponaꝫ ista pena criminaliter. vidistis. ff. de penis. l. capitularium. ff. famosos.

De tigno iniuncto. Rubrica.

Glo. continuat rubricam. [c] dicit babetis in ea. Supradictum est de furtis in genere: sz quia quedam sunt in specie: ideo ponit tit. de tigno iniuncto. Item dicit gl. quod rubrica ponitur familiariter: vel potest dicere ꝛ addere de furto p tigno iniuncto. et hec est verior. ꝛ ptz ex prin. l. j. eo. qō est vtile propterea que. j. dicam.

Quot actiones dentur contra eum qui dolo malo iniunxit tignum alienum in muris suis.

Lex. xij. tabula. Oppo. de prin. huius. l. ad fi. Respondeo non potest vēdicare res tanq̄ a possidente. vt in prin. sed tanq̄ ab eo qui dolo desijt possidere sic vt in fi. Item non possum te conuenire vt omnino restituas. vt in prin. sz vt contra te iuret in litem sic. vt. l. qui res. in fi. ff. de solu. Quero quot actiones dantur contra istum qui dolo malo iniunxit tignum alienum in edibus vel muris suis. glo. dicit quinq̄. sz actio furti: condictio furtiua: actio de tigno iniuncto: ꝛ actio ad exhibēdū et rei vendicatio. Sed quero an vna istarum per aliam tollatur dicam. j. l. proxima.

a Memo. not. qō intelligit de fur. cōsilij. vide Bal. in. l. j. C. de ser. fugi. Andre. barb.

b Demisisse. no. hic qō pro furto potest quis ex traordinarie puniri criminaliter Bal. in. l. si post. ꝛ glo. ff. tit. j. Adde ff. de anch. si. cir. in vlti. ỹbis.

c Rubrica. practicam huius tit. vide in Spec. ff. ti. de conse. eccle. vel alta. versi. ꝛ qō ꝛc. et ibi videas.

d Quero qd. Vide in. l. ij. C. de rei vendi.

e Glo. cōtinuat. Formā autem libelli vide in spec. de furtis. ff. j. ver. pone plerūq̄.

f Ultimo no. cōtra prefectū. Adde quod not. per Bar. post Bui. in l. contra. ff. de leg. cōtra eos q̄ sciūt edictū futurum ꝛ incontinenti vendunt frumentum vt teneantur vide vt ibi cum no. vide tex. et ibi dixi ī c. pe. de excef. prela. tex. in. l. qui data. C. ex qui. caus. ma. ꝛ remisi ī tex. Andre. Barba.

g Jtē facit. Adde Lud. in. l. si vero. ff. de viro. in ex ij. fallen. solu. matri.

1 Una ex quinq̄ actionibus competētibus pro tigno alieno iniuncto qualiter per aliam tollatur.

2 Actiones plures quando se habent tanq̄ excedētia et excessa vna per aliam non tollitur.

3 Tignum alienū iniunctū edibus: licet ab edibus separari possit sine difformitate vel damno: tamen agi non potest vt separetur.

Sed si proponas. Opp. ff. l. progi. in prin. Sol. nō potest vēdicari vt estimetur vt ibi: sed vt iuretur in litē sic. vt hic. ꝛ. l. qui res. in fi. ff. de solu. Scōo op. extra glo. q̄ per actionē tigni iniuncti tollaꝫ rei vēdicatio. vt insti. de re. dini. ff. appellatione. gl. ibi sol. qō hic fuit actū nō tamē exactū. ꝛ sic non tollitur electione vna istarum actionū p aliā sed perceptione. Quero cū quinq̄ actiones cōpetāt cōtra istū vt vidistis. ff. eo. l. proxi. quō tollaꝫ vna per aliā glos. in. l. in rē. ff. tignū. ff. de rei vēdi. tractat plenius istā materiā quā alibi. ꝛ etiam in d. ff. appellatione. dicit qō rei vēdicatio ꝛ actio ad exhibēdū ꝛ cōdictio furtiua tollunt adinuicē: q̄ sunt rei persecutorie. Jtē tollit actio tigni iniuncti in eo qō in isto duplo cōtinet ipsam rē nō in pena: actio vero tigni iniuncti tollit psecutorias perceptione cū in illo duplo insit res vt dictū est: actionē vero furti nō tollunt actiones dicte rei psecutorie: nec actio de tigno iniūcto tollit actionē furti: nisi ī eo simplo qō est pena eo dē modo actio furti cū sit mere penalis nō tollit persecutorias: sed tollit actionē tigni iniūcti in eo qō est penalis. Pet. de bel. perti. ī eo qō dicit de istis actionibus penalib⁹ dicit cōtra gl. nā quādo sunt due actiones penales que habēt se vt genus ꝛ species: tūc verū diceret gl. qō vna tolleretur per aliā quatenus cōcurrūt. vt. l. j. vi bo. rap. Sed qñ se habēt vt excedētia ꝛ excessa: tunc vna per aliā non tollitur in aliquo. vt l. j. ff. de tutela. ff. de tute. ꝛ ra. distra. ꝛ. l. si adulterū cū incestu. j. de adul te. ꝛ dixi in. l. j. ff. dixerit aliquis. ff. de publi. sz actio de tigno iniūcto ad actionē furti habet se tanq̄ excedētia ꝛ excessa. nā pōt esse tignū iniunctum ꝛ furtū nō esse cōmissum: ꝛ potest esse furtū cōmissum ꝛ tignū non esse iniunctū. ita dicit ipse. Tu tene gl. nā ista actio nō est proposita nisi pro tigno iniuncto furtiuo seu p furto de tigno iniūcto: vt ptz in prin. huius. l. cū glo. super rubrica. ꝛ sic habēt se vt genus ꝛ species. nā furtū est genus furtū tigni iniuncti est species. Sed cōtra hoc opp. nā ego video qō ille qui iniunxit bona fide: ꝛ sic nō cōmisit furtū ꝛ ille qui habet iniunctū tenetur. vt no. hic in gl. ff. tignū. ergo non est verum quod semper requiratur furtū factū. ꝛ respōdeo de natura actionis tigni iniuncti. ím verba. l. ij. tabularū. requiritur furtū factū vt hic ptz. ꝛ illud quod gl. nō est exētione ꝛ interpretatione ꝛpter alias leges nō ex verbis. l. xij. tabu. Cetera circa istam materiam. dic vt not. in. d. ff. tignum.

Quero qd⁰ si tignū pōt a domiᵇ vel a muris separari sine difformitate vel sine dāno: an posset agi vt separet. Pet. dicit qō sic: q̄ cessat ratio huius. l. ergo ꝛc. argu. l. adigere. ff. quāuis. ff. de iure patro. mihi videt cōtra. vt. ff. eo. l. proxi. ff. tigni. vbi dō qō tigni appellatione continent tegule ꝛc. ꝛ qs dubitat qō tegula posset accipi sine difformitate et alia poni. certe nemo ad suā rationē cum dicit cessat ratio dico qō non cessat ratio. est enim alia ratio: quia tegule per se nō censentur. vt. l. rerum mixtura. ff. de vsucap. ꝛ. l. eum qui edes. eo. titu.

Si quis testa. liber esse iussus fuerit. Rubrica.

Glo. continuat [e] vt in ea habes. Jtem dicit glo. quod hec rubrica nō ponitur materialiter sz significatiue: vel ponit verba edicti: hoc nō placet. vt. ff. eo. l. j. ff. non autem. vel ponit summariū tituli. de istis duabus tene quam vis. vt dicam in. d. ff. non autem.

1 Prefectus romanus nō liberaꝫ a debitis dolo contractis per incoronationē breui fiendā de imperatore: nec illi qui festinant ad delinquendū ꝛpter pacē fiendā de ꝓximo debēt gaudere beneficio pacis.

Si dolo malo. Hec aūt actio. quero que est actio dicunt qdā actio in factū que descendit ex quolibet edicto. vt. l. iiij. ff. an tamē. ff. de dā. infec. ꝛ. l. si. ff. de eo per quem fac. est. Alij dicūt quod est cōdictio ex. l. vt. ff. de condi. ex lege. l. j. qō nō placet: q̄ illa. l. intelligitur quādo actio introducit noua lege: sz ciuili. secus si pretoria: q̄ tūc semp cōpetit actio in factum in dubio: vt dictū est. Quero vbi est pretoris edictum in hac materia dicunt quidā quod est in rubrica: quod nō placet: vt dixi super ea. Alij dicunt quod nō habemus verba edicti sed eius mētem vt hic in princi pio. quod satis placet. Quero dicūt hic qō pro tali furto cessat actio furti ciuilis. quid in actione furti manifesti que est in pretoria. glo. dicit idem licet Barti. dixerit contrariū. Ultimo no. istum tex. contra dōm prefectum de vrbe romana. qui cōsonat imperatorē. nā de consuetudine: imperator tunc satisfacit oībus creditoribus suis: ꝛ eū a debitis liberat ꝛ ipse prefectus quādo sentit aduentū principis audacior factus cōtrahit multa debita propter spem liberationis fiende a principe vt ab istis debitis nō debeat liberari. Item facit iste tex. contra eos qui sentiunt pacem promulgādam de ꝓximo ꝛ propter hoc festinant ad delinquendum propter spem immunitatis.

Lata culpa

a Lata culpa nō equiparatur dolo. Adde Bart. in. d. l. quod nerua. et quod ibi dixi ꝛ que habētur in. l. respiciendū. ff. de in quunt. j. de penis. est etiam alius casus no. in. l. ij. cum ibi no. ff. qō quisq̄ iur.

b Aut. l. expresse. Jta etiam tenet Ange. in. l. si mora. solu. matri. et ibi etiam vide per Bal.

c Per statutum imponitur. Quādo statutū impōnit penā pro aliquo facto an sufficiat lata culpa. vide Bal. in. l. j. ff. de legi. vide ang. in. l. si accusationi bus. ff. de in litez iurā. vbi respōdit Bar. q̄ si statutū non fecit mentionem de dolo. dicit Bart. qō subauditur. contra riū ibi tenet ipse per text. in. l. si qs a liquo. ff. abortiuus. ff. ō penis. ꝛ ita secutum fuit collegium paduanum.

d An requiraꝫ dolus. vide remiſſiue quę dixi in. l. iij. ff. ff. ne quis eū qui in ius vocat. ꝛ dicta hic per Bar. sequtur precise Bal. in. l. j. C. de noxalib⁹. adde Bal. l. j. data opera. C. qui accu. nō poſ. ver. item statutum precise punit homicidium. et que dixi post Bar. in. l. qō nerua depositi.

e Jnfertur principaliter. Ad hoc bene facit. no. per glo. ꝛ doc. in. l. iij. ff. ff. in verbo cesset. ff. ne quis eu. q in ius voc. licet Bal. in. l. in actionibus. de in lit. iurā. ꝛ in repeti. c. de consti. lib. vj. teneat cōtrarium: sz quod tam lata culpa ꝓ dolus debet puniri cogita. et Bald. videtur sequi Roma. in. d. l. in actionibus. vide docto. in. d. c. ij. de constitu.

f Et per hoc dico. banc questionē format Bart. in. l. iuste. in fi. de acq. poſ. ꝛ ideo dixit Ang. ibi quod requiritur dolus ꝛ ignorātia iuris que est iniusta. vt in. l. libelloꝛ. ff. notātur. cum ibi no. de infa. nō facit eū puniri. ita dicit ibi nota. Ang. in. l. si quis id. per illum tex. in. ff. doli. de iurisdi. om. iudi. et Bal. et Ange. in. l. sicut. in fi. de prescrip. xxx. annoꝝ. vide glo. in. l. plagij. la. ij. C. de plagi. que vult quod quelibet causa etiā iniusta excusat a dolo ꝓsumpto. ꝛ ibi Bal. et Bar. in. l. penul. j. de adul. si autem. l. nō requirit dolum. vide que notā. insti. de act. ff. penales. ꝛ id quod tenet Barto. in. d. l. iuste. in fi. de misso in possessionē. ꝛ consilio in cipiente in questione vertente in curia. ꝛ Pet. de ancha. in consi. cxvij. Et quod no. Bar. in. l. in actionibus. de in litem iurā. ꝛ adde bonū text. in. l. quis aliquid. ff. qui abortionis. j. de penis. ꝛ. d. ff. limita. per. l. iij. ff. si senatus. de sica. Jstis adde que dixi post Bart. in. l. respiciendū. ff. j. ff. de penis. adde alios casus similes in. l. qui multa. ad. l. iul. de vi. in prin. collige rationē ex nota. in. l. omne delictum. de re mili. ff. exploratores. ꝛ in. ff. qui in acie. ꝛ in. ff. si caligati. ꝛ in. l. penul. de incen. rui. nau. ꝛ quādo lex requirit dolū nō tamen excusabitur quis a culpa: quia ex ea punietur criminaliter. casus est in. l. ij. ff. hec aetio. j. vi bo. rap. hoc dictum fuit Bar. in. l. penul. j. ad. l. iul. de adulte. vbi etiam allegat concor. adde Bar. in. l. si mulier. ff. j. ff. rerum amotarū. vbi dicit qō si statutum punit amouētem rem intelligitur etiam si sine dolo. secus si furtum. istis adde no. per Bar. in. l. ij. ff. de adulte. ꝛ dicit Ange. in. l. si vacantia. C. de bonis vacā. lib. x. quod semper in facto illicito presumitur dolus. vt in. l. j. C. de sica. ideo dicit qō nō est necesse qō in inquisitione dicatur dolose cōmisit ꝛc. facit quod no. per Bar. in. l. nec exēplum. C. de fal. ꝛ quod no. in. l. dolum. C. de dolo. facit quod dicitur in. l. iniuriarū. ff. de iniur. et Bal. in auf. habita. in. vj. colū. C. ne filius pro patre. in. vj. col. dicit quod vbi qualiter exprimēda in libello tacite inest ex natura facti procedit libellus absq̄ expressione illius qualitatis. vide ibi ꝛ dicit Bal. in. l. j. de cōfes. qō in furto ꝛ homicidio semp inest dolus. ꝛ decisionem Bart. bic limita notabiliter vt colligit ex no. per Guil. de cug. in. l. extat. quod metus causa. Et ad questionem tactā. in prin. huius ver. Adde qō vbi sumus in materia actus qui indifferenter potest esse factus cum dolo et sine dolo qō tunc quelibet causa iniusta excusat a dolo. vnde titu. qō. Barto. bic est: an accusatus de turbata possessione inducta a statuto debeat absolui si dicat se ingressus aliqua ratiōe: ita quod dolus absit et dicit quod fic. si statutuz loquatur in personam vt qꝛ dicat si quis turbauit aliquez in possessione ꝛc. ꝛ ad no. per Bar. bic vide gl. in. l. j. ff. de itine. actuq̄ prima. super verbo vsus fit. que vi detur velle quod ad hoc vt quis ex cusetur a vi sufficit probare se ali qua causa motuz esse que fi vera fo ret ipsum releuaret a lata culpa et per consequens a dolo. ꝛ per consequēs a pena. Sz dic quod ad illaz glossam posset re spōderi quod in penis pecuniarijs tantum pro cedit arguēdo de lata culpa ad dolū. l. in lege. et ibi Bar. ff. ad. l. corne. de sica. sed vbicūq̄ imponitur pena pecuniaria sufficit nedū lata culpa: sed etiam leuis ad hoc vt cadat in penam. vt visum fuit in precedēti apostilla. ergo illa glo. non facit aliquid ad propositū. Bart. dicit quod stante statuto quod homicida occidatur intelligatur de doloso ꝛ culpabili non casuali: quia statutum debet glossari sm ius cōmune ꝛ remittit ad nota. per se in. l. ij. C. de noxa. ad idem quod not. do. Flo. in. c. latoz. de homici. vbi refert accidisse de facto quod duo in vna naui erant ꝛ alter cum ligno in quo erat ferrum ad trahēdum ramos arborum casu percussit socium ꝛ mortuus est. dicebat statutuz qō de homicidio puniatur dicit fuisse consultum et bene quod non tenetur de homicidio si alias sibi adhibuit diligentiam: quia statutum debet intelligi de homicidio doloso ꝛ culpabili allegat nota. in dicta. l. ij. de noxalibus. ꝛ in. c. in nostra. de iniurijs. addēdo quod dixi in. l. respiciendū. ff. de penis. ꝛ no. hoc exprimere Cy. ꝛ Bal. in. d. l. ij. C. de noxa. ꝛ Bal. in. l. data opera. in. v. colū. C. qui accusa. nō poſ. in. vj. colū. Ange. in maleficijs. in ver. quas si non soluit infra decem dies amputetur sibi manus: sed vtrum pcedat libellus accuſo te eo qō culpa occidisti talem. Bal. in. l. que fortuitis. in. v. colum. C. de pigno. actio. tenet quod sic: quia intelligitur de latissima hoc est dolo. et dicit Bal. ibidez in vlti. colū. quod si statutum punit delictum nec dolī facit mentionem quod nec nos facere debemus. vt in. l. prospexit. qui ꝛ a qui. nisi p statutum atroꝝ pena imponeretur. quo casu saltē lata culpa requiritur. vide tamen no. per Bar. in. l. j. C. de stra. lib. xij. ꝛ Bal. in. l. quicunq̄. C. de ser. fugi. qui videntur cōcordare huic dicto: vt apparet. j. eo. l. labeo. in apostilla magna. circa prin. Et ad materiam adde Bart. bic in fi. qō nedū lata culpa: sed levis sufficiet et ybi effet pena pecuniaria sm Bal. in. d. l. data opera. in fi. v. colum. vide Bal. et Pau. de cast. in. l. j. de liti. et Bal. in. l. ij. ff. quod pretoꝛ. ne quis eum qui. et do. Anto. in. c. ij. de cōstitu. per Bal. in. l. j. et in. l. si seuerioꝛ. in. iij. colū. C. de infa. et limita per Sali. in. l. ij. C. de noxa. Adde an iusta causa excuset a pena turbationis possessionis. Pe. de ancha. consi. cxxxvj. Bal. consi. cccxxxj. lib. j. Et an homicidium requirat dolum si statutum dicat quod occidens occidatur. vide que posui in. l. j. C. de ser. fugi.

RRRR iij

Universidad del Rosario Archivo Histórico

uendus: nisi probetur dolus. Sed si punit actum illatū in re. vtputa si quis ingressus fuerit in possessionē alterius: vel si qs occupauerit possessionem alterius: vel turbauerit: tūc nō requiritur dolus: ſz sufficeret lata culpa per ea que supra dicta sunt. pro hoc insti. vi bo. rapto. §. quia tamen. et per. l. si quis in tātam. C. vnde vi. Aliud est igitur dicere. si quis turbauerit aliquē in possessione sua: et aliud est dicere si quis turbauerit possessionem alicuius. vt ideo tūc non egerit: si non esset motus rationibus iustis.

1 ☞ Actio introducta in subsidium nō habet locum cōtra eum qui iure ordinario pōt coerceri. Dominus nō potest concedere repetitiones alias cōtra vniuersitatē sibi subditam quam potest iure ordinario coercere.

Communitas non potest concedere repetitiones alias propter factum sui subditi quem potest iure ordinario coercere.

ats habet

Hoc itaq; Iste est pulcher text. Not. bic in versi. qd tamen: qō actio introducta in subsidiū non habet locū contra eum qui iure ordinario potest coerceri. et ideo puto quod de iure cōmuni dīs non posset concedere repetitiones alias contra vniuersitatē sibi subditā quā potest iure ordinario coercere eadē ratione non potest ciuitas seu cōmune concedere repetitiones alias propter factum sui subditi quem potest iure ordinario coercere. in ar. hoc induco non determino. Ad hanc. l. oppo. §. eo. l. fi. fol. vt ibi.

Si seruus pure. Op. insti. de noxa. §. fi seruus. fol. contra dīm non potest agi actione ordinaria. sed hac actione sic. Item cōtra. ista actio nō est introducta: nisi cōtra eum qui liber esse iussus est. vt hac. l. in prin. fol. etiam cōtra eum qui est legatus inducitur per extensionem iurisconsul. vt hic.

Anteaditam. Supra expōsita sūt mento liber esse iussus fuerit: tūc exponūntur verba ante aditam hereditatem.

1 ☞ An actio subrogata sapiat naturam eius in cuius locum subrogatur.

a ¶ Quādoq; vna. Adde quod not. in. l. certi condi- 1
ctio. si cer. pet. per Bar. et Ang. Ly. i. l. j. C. de rei vxo. act. And. barba.

Hec actio. No. hunc text. ibi. nam et si in locū etc. ¶ Quero vtrū hoc sit verū indistincte: quod actio subrogata in locum alterius sapiat eius naturam. Istam materiā tetigit Jaco. de are. in. l. qui id qō in prin. §. de dona. et modicum dixit. do. Ly. tetigit eam. C. de rei vxo. act. l. vnica. §. iij. glo. aliquātulum dicit in. l. certi condictio. §. si cer. pe. in. j. glo. mag. circa fi. quidā alij egerunt ordinarij doctores etiā distinxerunt. mihi videtur latius et clarius dicendum sic quādoq; vna[a] actio subrogatur in locū alterius per modū suppletionis: quia actio producta certis casibus non cōpetebat. vnde suppletur alia in illis casibus in loco deficientis actionis. Quādoq; hoc fit per modū substitutionis: qr in locum alterius actionis extincte alia introducitur quādoq; fit per modū cumulationis: qr actioni iam inuente et nate alia actio cumulatur in eodem casu. et ad idem. Primo casu aut queris vtrū sapiat eandē naturā circa id quod actio trahit ex natura efficientis seu introducētis eam. et tunc ita demū sapit eandē naturā si sunt idem efficientes: secus si diuersi. ex ēplū in hac. l. ista actio est introducta ad supplendā actionem furti ciuilem. vt. §. eo. l. j. §. j. cum ista est pretoria: vt hic, illa est ciuilis. et hec parit diuersos effectus, propter inuētores varios. nā vna est perpetua: alia est temporalis. idē in similibus legibus allegandis infra. Aut queris an sapiat eandē naturā quo ad alia. et dico quod sic regulariter. vt hic. et. l. penul. §. fi. §. si quadru. paupe. fecisse dica. et. l. quēadmodū. §. magistrat. §. ad l. aquil. C. ad. l. aquil. l. de pecuib. ¶ Fallit pmo in his propter que prima actio nō competebat. vt apparet in hac. l. cū §. nam hec leg habet locum in casu in quo nō habebat locum actio furti. Item fallit in his q̄ i actione subrogata specialiter sunt expressa. vt probatur in hac. l. et. §. ea. l. §. j. cuius sua

glo. nā hic specialiter est statuta pena dupli. ideo non habet eādem natūrā quam habet actio furti. vt si deprehendatur sit pena quadrupli: qr hic pena specialiter est expressa. vt no. §. §. j. in gl. super verbo ciuilis. quod not. propter multa statuta.

b ¶ Secūdo casu[b] principali qñ actio subrogatur p modum substitutionis in locū actionis extincte hoc aduerte. aut ista substitutio fit a lege aut ab hoīe. Primo casu aut fit cōtra ius cōmune: et nō habet eandē naturā specialem quo ad vtā. vt apparet in actione vtili rescissoria restituta. vt in. l. i bonorarijs. ver. ſz cū rescissa. §. de act. et obli. et. l. fi. C. ex qui. cau. maio. sic intelligo. l. j. et. ij. C. si aduersus. Aut substituit fm ius cōmune: et tunc aut ad idē et sapit eandem naturā. vt. C. de rei vxo. act. l. j. ij. et. iij. et insti. de actio. §. fuerat. aut circa diuersam rem: et tūc nō sapit eādem naturā si rei diuersitas diuersitatē rationū inducat. vt. l. cum in fundo[c]. §. cū fundus. §. de iure do. Aut substituitur poīem: et tunc aut queris an sapiat eandē naturā quo ad executionē. et dico quod nō sapit eandē natura si prima habebat executionem parata. vt. C. de execu. rei iudi. l. si causam. et. l. iiij. §. fi ex connētione. §. de re iudi. si vero q̄ris quo ad alia. dic vt in. l. alia. §. de noua. Tertio casu principali quando subrogat p modū cumulationis: tūc aut accumulat accessorie aut principaliter. primo casu sapit eius naturā. vt. l. si eū. §. qui iniuriarū. §. fi qs cau. et. l. j. §. si qs sub cōditione. vt leg. no. ca. Aut accumulat principaliter: et tūc aut i diuersis principijs aut ex vno. Si ex diuersis principijs: tunc nō sapit eādē naturā regulariter. et diuersa principia itelligo siue oriant ex diuersis factis. vt. l. iij. b §. idē scribit. §. de pecu. et. l. tuto. §. de fideicō. siue ex eodē facto diuersis tī obligationibus. vt. l. rei cōmunis. §. pro so. et. l. si duob[b]. §. fi colonus. §. de iureiurā. cū §. predicta vera. quādo cumulatio ista fit. per. l. idez si fiat ab homine. vt. l. item illa. §. qō adijcitur. §. de consti. pecu. et. d. l. iiij. §. si ex cōuentione. §. de re iud. et. l. si creditori. de leg. j. et. l. fideicōmissa. §. plerūq;. §. de leg. iij. fallit in. l. q id qō. §. de dona. Ratio est ne ex liberalitate sua etc. vt. l. b ne ex liberalitate. de re iudi. Si vero[b] descēdit seu accumulat ex eisdē principijs: tunc aut vna accumulat propter aliā: aut quelibet per se principaliter. primo casu illa que propter aliā accumulatur sapit eius naturam. vt. l. et tātum. in prin. §. de ser. corru. quod intelligo de natura quā ipa actio pri mordialiter habebat nō de ea que supervenit ex accidēti. vt. l. item veniūt. §. sed cum predigimus. §. de peti. heredi. Item preterq̄ quo ad infamiā. vt no. in. l. certi cōdictio. in prin. in fi. mag. gl. prime. §. si cer. peta. Si vero quelibet propter se principaliter cumulatur: tūc nulla sapit naturam alterius. vt. l. cū filius. §. varijs. de leg. j. et. l. j. et. ij. C. cō c munia de lega. et isti. de leg. §. nostra aūt. vbi tres actiones accumulātur propter legata principaliter. et quelibet habet propriam naturam.

Scevola ait. [c]Dictus est. §. pgi. §. qō ista actio ptinet ad furta modo q̄rit vtrū proprie ad furta ptineat: et respondet vt in tex. ¶ Op. qō rei nō possesse nō fiat furtū. vt. l. falsus. §. si tactū. §. de fur. fol. vt ibi.

¶ Itē oppo. qō aditio trāsferat possessionē in heredē. vt. l. cū miles. §. ex qui. cau. maio. fol. vt ibi. d

¶ Itē op. de. l. qr seruo. in fi. §. de act. et obli. solu. ibi hereditas nō possidetur proprie sed improprie qō dic vt dixi. §. de vsucap. l. si is qui p emptore. sup ver. qō si seruus. ¶ Quero vtrū ista actio habeat locū in cōmissis post aditam hereditatē ante apprehēsam possessionē. hic videtur qō sic. cōtrariū est veritas cū statim seruus fit liber adita hereditate. vt. §. ea. l. §. ante aditā. quod est verū si li e bertas fit relicta pure. secus si sub cōditione. vt. j. eo. l. fi. et. §. ea. l. §. sed si fideicōmissaria. ¶ Ultimo quero ad quid scevola hoc dixit: hic respōdeo: qr dictū est. §. istam actionem pertinere ad furta: hic declarat qō improprie dixit furta: vñ magis pro prie dixisset pertinere ad intercepta: qm̄ iacēte hereditate non fit proprie furtum.

Stante

doct. et facit ad q̄ stionem passagiū debetur pōti qui postea fuit destructus et remittitur an nouo pōti debetur. de quo per Bald. in. l. ij. C. de priui. fis. Item facit ad questionez an eps succedens in executione i loco cū executoris negligentis dz seruare formā impositam per executorem primi executoris. de quo vide Bal. qō sic in. l. fi. C. si māci. ita fuerunt alie. et no. Bal. in. l. fi. i. vij. col. C. vñ legi. quod si potestas est aliquo casu substitutus ca pitanei quod tamē debebit seruare tēpora assigna ta potestati p statutum: et nō tēpora signata capitaneo. qō no. bene.

¶ Secundo casu. Et vide vnum singulare dictum quod dicit glo. in ista materia in. l. certi condictio. si cer. pe. Bal. in. l. j. §. j. C. de rei vxo. act. And. barba.

¶ Secūdo casu. dicas qō quando succedit per locū a remotis nō potest assimilare naturam iā extincte actionis: qr quē admoduz illa est extincta: ita ista dicit Bal. in. l. pactuz qō dotali. in gviij. q. C. de col.

c ✠ Andre. pomate. ¶ Ut. l. cū in fundo. not. qō subrogatum nunq̄ sapit naturaz eius in cuius locū subrogatur quando in eo est diuersa qualitas. et vide Allegan. cōsil. clx. colū. ij. volu. iiij.

¶ Si vero. Etiaz pro hoc est glo. in l. certi cōdictio. in j. glo. ff. si cer. pet. quam Bart. dicit ibi nota. et non reperiri alibi ita expresse.

¶ Scevola ait. vide Bal. in. l. iij. C. fami. ber. nā hereditas bene continet in se iura et dominia. l. j. §. j. §. e. et no. Bal. in rub. C. fami. herci.

a ¶ Labeo. Si statuitur terminus accusatori. et post terminū tantum venit in notitiā eius an adhuc accusare possit. vide Alleg. post Bal. in. l. fi. C. de dolo. et vide qō no. Bal. in. l. genero. ff. de bis qui no. infa. vbi tenet qō non: qr si paria sunt p̄scripsisse et absolutū esse. vt probat in. l. sed si vnus. §. sed si ante. de iniur. prō qua facit ista. l. qō no. in. d. l. genero. nec ob. quod delictuz remanet impunitū: qr omne illicitum non punitur per. l. j. de ifa. nec ob. §. hoc interdictum. hic alleg. qz ibi nō agebat ad vindictā: ſz de in famia. actiōes autem ad vindictaz sunt magis odio se. ideo restringende. vt i. l. auxiliū. ff. de mino. Item qr actiōes ad vindictā non sunt in bonis nr̄is a proprietate. ideo nō est aliquod incōmodū. vt in. l. si emācipati. §. emancipati. de colla. vide qō no. Bar. in. l. eum qui in popularibus. i vlt. q. de iureinr. et faciūt ista ad not. per Bal. i l. j. si quis cau. vbi querit qd si a iudice datus est terminus parti an currat a tempore dati termini: an vero a die notificationis et sciētie dicit qr a die sciētie. facit quod no. Bart. in. l. labeo. §. de iureiur. et facit tex. in. l. de pupillo. §. meminisse. et ibi per Lud. de ope. no. nun. et ad. q. Bar. hic vide Bar. in. l. j. C. cōstrato. lib. xij. et facit. C. de epi. et cle. l. j. ſz postēa qs cepit tenere bospitiū: et qs posuit signa bospitij: tūc bospites cogik recipere: vt bic. et facit. l. in cōmodato. §. sicut. §. cōmo. nisi ex cā recusaret: vt propter multitudinē bospitātiū. sicut dicim[b] de notario q ſz cogaī facere[c] instrumenta. vt. C. de colla. fundo. pa. l. placuit. lib. xj. tū excusak[d] propter multitudinē cōtractuū. vt in aut. de tabel. circa me. col. iiij. 1 2 3 4 5 1 2 3 a b c d

1 2 3 Labeo. [a]Oppo. §. pgi. l. si paulo ante. fol. ibi diu stetit i seruitute post furtū factū: ſz dīs ignorauerit. hic aūt statim furto facto puenit ad libertatē. ¶ Quero dicit statutū qō potestas possit pcedere de maleficijs cōmissis retro p annū cōtingit qō fuit cōmissum quoddā maleficium occultū: vtputa fuit factū vnū instrm falsuz secrete qō i notitiā puenit post annū an de hoc possit procedi videk de hoc tex. qō sic. l. l. ann[a]. §. de cal. et §. qōvi aut clā. l. semp. §. hoc iterdictū. ¶ In ſciū videk bec. l. pgi. pcedes q̄ icipit si paulo ante. p quo facit. §. de diuer. et tēp. pscri. l. fi. in fi. vbi ignorātia nō impedit currere pscriptionē. in hac. q. dubito ex est de facto modo i his terminis dimitto nūc qr volo melius cogitare. Ad vnū tū aduerte qr an ignorātia excusat aliquē a pena. de hoc nō est dubiū qō sic vt dixi in syndico in simili in. d. §. hoc interdictū. sed an ignorātia conferat ius alicui. de hoc loquitur. q. nostra. et de hoc est dubiū.

¶ Furti aduer. nau. caupo. stabu. Rubrica.

☞ Tres differētie iter būc ti. et ti. nau. cau. stab. Actio in factum oritur ex hoc edicto.

¶ Glo. querit q̄ est differētia inter būc tit. et tit. §. nau. cau. sta. qdā ponūt hic vnā differētiā quā differentiā glo. reprehēdit: vt habes in glo. ſz in rubrica. illi[a] ti. gl. ponit alias tres differētias. Prima est qr ibi tractat de actione i factū. q̄ est ex cōtractu. §. ex recepto et de ea q̄ est ex quasi maleficio. hic de ea q̄ est ex maleficio tantū. hec est bona differētia. preterea ibi loquit qñ arguit factū certe psone. vt. l. penul. §. j. eo. ti. hic qñ factū certe psone nō arguit. ¶ Itē ibi totū duplū est pena hic in isto duplo simplū est rei psecutio. ita dicit ibi gl. Sed certe puto qō gl. potius voluit dicere cōtrariū qō hoc totū sit pena ad instar actiōis furti. ibi in vno duplo. ptinet simplū. Rof. in libellis suis sup hoc ti. dicit qō inter titulū istū et illū nulla est differentia et si dicas quare fecit duos ti. Rñdeo. qr hic tractabat de quibusdā furtis specialiter: et ideo voluit facere titulū specialem que in alio titu. ponunk inciderenter. hec opi. mihi multū placet: sed opi. gl. cōmuniter tenetur. ¶ Quero que actio oriatur ex hoc edicto. quidam dicūt actio furti manifesti vel non manifesti aduersus nautas caupones stabu.

Dy. et Rof. intelligūt hic qō agatur actione in factum aduersus nautas caupones etc.

1 ☞ Actio ciuilis furti qō pōt competere aduersus nautam vel eū qui cōuenitur ex suo furto: ſz agens ex hoc edicto semper est pretoria.

Hoc edicto. Prio ponit mēte edicti vsq; ibi ad ver. nauigādi. ¶ Quero q̄ est illa actio. dicit gl. primo casu qñ ipsi faciūt furtū est actio ciuilis: qr ex eorum facto conueniuntur.

¶ Secūdo casu quādo conueniūt ex facto alieno est pretoria actio ex quasi delicto. vt insti. de obli. q̄ ex quasi delicto. §. fi. glo. Idicit verū in se qō actio furti ciuilis pōt cōpetere aduersus nautā: vel eū qui cōuenitur ex suo furto: sed si qs ex hoc edicto vult agere semper erit pretoria. argu. prō hoc. l. j. in prin. et §. digerit aliquis. §. de publi. et. §. nau. caupones. stabu. l. idem ait. §. ex hoc edicto. Gildemeyl. mi- nist. mult. fo. 37. colu. 1. mi glosam chiarit. Bal. fustra.

1 ☞ Caupo qō nō teneatur de facto viatorum.

1 Non improbare est approbare.

2 Quis teneatur hospitare nisi in casu aduenientis multe militie.

3 Hospes posteā posuit signa hospitij teneb hospites recipere nisi ex causa multitudinis vel alia. Notarius excusatur a confectione instrumentoz propter multitudinem contractuum.

4 Hospes qui intrauit hospitiū si i mane dicit sibi pecuniam subtractam in hospitio quādo credak sibi et quod contra hospitem non iuratur.

5 Hospitatus q dedit valisiam hospiti. et dicit sibi subtractū de valisia: an ei credatur: et de remedio.

1 **Serui.** Glo. signat vnū. et trariū: dic vt in caupo nō teneb. et tra i. l. j. §. fi. et. l. sicut. §. nau. cau. stab. fol. ibi recepit salvū fore. Et si fuerūt sibi assignate ex ipe recepit. hic nō. ¶ Sēo not. hic qō q̄ nō improbat approbat. qō dic: vt dixi i. l. quo ēm.

b §. j. §. rē ra. ba. Itē oz hic qō qs nō pōt repellere[b] inter agētes. et tra. l. j. i prin. §. nau. cau. sta. vbi oz qō est i eoz arbitrio nō recipere. Sol. dicit Bull. de cug. qō ab initio est i eoz arbitrio nō retinere hospitiū: vel stabulū: vel similia. vt. l. Stia. nō ēm

3 Tqs cogik recipere hospites regulariter: nisi i casu aduenientis multe militie. vt. l. j. C. de meta. lib. xij. et. l. ij. et facit. C. de epi. et cle. l. j. ſz postēa qs cepit tenere hospitiū: et qs posuit signa hospitij: tūc hospites cogik recipere: vt bic. et facit. l. in cōmodato. §. sicut. §. cōmo. nisi ex cā recusaret: vt propter multitudinē hospitātiū. sicut dicim[b] de notario q ſz cogaī facere[c] instrumenta. vt. C. de colla. fundo. pa. l. placuit. lib. xj. tū excusak[d] propter multitudinē cōtractuū. vt in aut. de tabel. circa me. col. iiij. c d

in fi. eo. ti. et silr in statuto dicēte qō instrumēta debeāt infra certū tēpus insinuari intelligik a tpe sciētie et ignorātia presumik. vt declarat Bal i l. pe. de peri. tuto et vide q̄ digi post Bal. in. l. ☞ diu. C. qui admit. et i. d. l. si. C. de dolo. et ☞ Doder. in. c. tua nos. §. j. de homici. adde qō ſz dicat in fi. buius. l. dubi ſ esse tamē in. l. quinquaginta. de excu. tuto. tēpus prescriptum ignorāti. et ins qō etiā ibi tenet glo. Adde an terminus currat officiali ignoranti crimen cōmissum. ☞ De. de ancha. cons. v.

b ¶ In eos. §. serui. non potest repellere. Caupo tenetur recipere hospites nisi ex causa. vide que digit Bart. in. l. mariti. §. j. de adul. et multas fallentias. vide in. l. j. vel. ij. in apostilla magna. C. eo.

c ¶ Cogaī facere. adde Bar. in. l. munerū. §. iudicādi. j. de mu. et bo. Itē limita vt dicit Bar. in. l. j. de tabel. lib. xj. et ipse no. post gl. l. fi. §. fi. de eo per quē fac. est. et Bar. in. l. semper. §. si in sepulchro. §. qō vi aut clā. per Ly. in. l. fi. §. ne quis eū qui in ius vo. per Ang. Bal. et ☞ Pau. de cast. in. l. si duo. §. fi. §. si qs cau. et an notarius nolēs facere instrumētū possit pjuari ex officio. Bal. videk velle qō sic in. l. quidēdū. C. de postula. et ☞ Jo. an. in. c. sicut. ne cle. vel mona. et vide no. p Bart. in rubri. de fide instrū. in. ij. col. adde glo. in. l. argentarius. in prin. §. de eden.

d ¶ Tñ excusak limita nisi notarius esset adept[b] dignitatē fm Bal. in. l. nec. p. C. de ope. lib. x vide Jo. an. i addi. Spe. in rub. de istru. edi. l. v. col

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Quidam peregrin⁹. vide Bar. in l.j.§. si cista.ff. depositi. et qō ibi digi.t qō no. doc. cano.in.c.j.de cōmoda.t Bal. i rubr.C. depositi. et qō no. Bar. in.l.i actionibus. ad fi. ff.de in lit. iuran. adde qō hospes nō tenetur nisi p b bek quod eo scien te impōsita est hospitio. vt est glos. l.j.in versi. in nauē.ff.nau. caupo. sta.t Bal.in.l. certi.C.loca.

b ¶Secundo q̄ro. Et qñ hospitator vel nauta teneat ad res perditas. t an cōtra eū p̄sumat. vide Bal. c in.l.j.C.loca.t vide de omnib⁹ in Spe.in ti. de fur. §.j.versi.pono. et ibi videas.

c ¶Eius iuramēto. vide bal.i rub. C. depositi. et in.l.j. C.loca.t no. in.d. l.j.§.si cista.ff. depositi.t posuit Ludo.in.l.in actioni bus.C. de in litez iuran.t Bal.in.l. certi.C.loca.

¶De facto obseruaui.not.quia qñdie seruat tormentant familia res cauponū. ad de Bart. in.l.j.in pn.de offic. p̄fec. vigil.facit qō no. Bar.in.l.dñi bo reorum.§.loc. sed Spec. videtur tenere contrariū in titulo de fur.§.j. ver. pone.

¶Adde videndū Pet.de anch. consi.cclxxxix.

✳ Aduerte qō bar. allegatur contrarius t bac.l.j. Sz in quo videat cōtrarius et p eius saluatiōe. vide cō cor. positaz ad.§. omnibus autem. in.l. bos accusare.j. de accusa.

4 ¶Quero qd si hospes t intranit hospitiū t ī mane dicit subtractā sibi esse pecuniā vel alias res: ſz probationē nō hz. ¶Dic.q.t seq. ponit Rof. in ti.§. nau. cau. sta.t Bul. in.l.j.§. nau. cau. sta. lz nō alleget Rof. ſz Jaco. de ra.t dicūt ipi qō in quibuſdā ptib⁹ est cōſuetudo qd credat hospiti: t tunc illud est seruādū. Sed qñ cōſuetudo nō apparet est videndū de cōditione hospitātis si est bō male cōditionis vel nō: t de cōditione hospitatit: vt si est gdā peregrin⁹q vadit romā vel ad sedē sancti Jacobi t de quātitate pecuniē quā dicit se amisisse: t de modica quātitate credet suo iuramēto ppter p̄dictas p̄sumptiones. est em̄ verisimile qō tātā pecuniā portauerat qō sibi sufficiat. p eūdo t redeūdo. ar.l.admonēdi.§. de iureiur. t in.l.in bonefidei.C. de iureiur. mihi videt qō bō nō fit verū. nā caupo vel stabulari⁹ nō teneť nisi de facto suo t eoz quos in nauivel caupona sua hz qñ nō recepit saluū fore: vt hic: vñ posito qō sint oēs ille p̄sumptiōes tñ nulla p̄sumptio est qō magis fecerit hoc caupo vl aliq̄ familiares sui q̄ aliq̄ viatores vñ ē eū nō videō qō possit differri iuramentū. qō aūt sit remediū dicā.j. ¶Scō q̄ro[b] qd si hospitatus t dedit cauponi valisiā vl fardellū. t i mane dicit hospes aliqd sibi subtractū de valisia. dicit Rof. figdē valisia fuit data signata t sigillata t reddit sigillata nō hz hospes de q̄ cōqueraſ. Si vō nō fuerit data sigillata vt reperiť nō sigillata tūc eodē mō recurrēdū est ad p̄sumptionē. vt.§. imo plus. ¶ casu cuz cōstet de maleficio stabiť iuramēto hospitis. ar.l. si qñ. C. vñ vi. ita dicit Rof. t Buil. hoc sentit. ar.l. semp.§. ſ̄ iterdicto.§. qō vi aut clā. mihi vō vť qō qñ valisia reddiť sigillata qō ipe dicat verū. cessat em̄ ois suspicio qñ signa nō sunt mutata. vt.l. vlt. C. de edic. diui adri. tol. Sz qñ reddiť dissigillata: tūc nō credo qō steť ei⁹ iuramento. c nā.l. si qñ. t.l. semp.§. hoc iterdicto. loquunť i eo q dolū cōmisit t hec ꝯstat: vt. pbať eť qō me. cau. c. vlt. ſz hō nō cōstat vtrū ipe caupo fecerit an ali⁹. t sic nō ꝯstat an cōueniať ex facto suo vel ex quasi maleficio ex fctō alterius: vñ leges ille nō habēt locū. vñ pbari oz recte qd sit ī valisia. vt.l.j.§. si cista.§. deposi. et ibi no. ſz qualiter poterit fieri ista pbatio. i hoc dico qō dať cōsiliū a.l. qz iudex hz sup hoc potestatem tormētādi familiares domus t alios q erāt i domo t p̄cedēdi sup hoc summatim. vt. C. de naufra. l. quoties. t.l. de submersis. eo. ti. t ita de facto obseruauiº cum pisis mihi occurrisset de facto.

¶Si familia furtum feciſſe dicatur. Rubrica

¶Ad euidentiā debes scire qō iste titulus nō inducit nouam actionem: sed est quedā additio per quam pena minuitur. vt.j. videbitis.

¶Dñs qui sciuit delictum fuisse cōmissum per familiam quando teneatur suo nomine.

Ratio huius edicti qō nō habeat locū in liberis hominibus non habentibus dominum.

Hec lex nō habet locum quando plures serui de vna familia accusantur criminaliter.

Si plures homines liberi accusantur criminaliter non habet locum hoc edictum.

Plures dñi si iusserūt vni vt faceret aliquod maleficiū vna pena an p̄stari debeat ab oibus.

Vtilissimū. Oppo. de l.familia.t l.quoties. in fi.j.eo. vbi dñs delinquit: t tñ hz būficiū huius edicti. glo. nō soluit. fol. hic loquit quando dñs delinquit circa ipm maleficiū cōmissuz ibi qñ ex postfacto delinquit desinēdo dolo possidere. ¶Itē oppo. de.l.ij.§.j.t.l. si ex duob⁹.§. de noxa. t.l.iiij.§. cū dñs. eo. ti. fol. vt ibi. ¶Circa hāc l. q̄ro primo qñ dñs sciuit vtrū ipe teneat suo noīe. glo. rñdit aut dñs iussit. t tūc etiā ipe teneť suo noīe. t etiā noīe seruoz. vt.l.ij.§.j.t.l. si ex duob⁹.§. de noxa. aut sciuit tñ. t tūc suo noīe nō teneť: sed tenetur noīe seruoz nec hz beneficiū dui⁹ edicti. t ita loquiť hic ītellige hoc nisi in illis casibus in qbus ex sola sciētia qs punit: de qbus vidistis. j. ad. l. pōpe. de pari. l. vtrū. t i fi. ¶Quero hic loquiť de furto t dāno: q̄ro qd de iniuria illata in p̄sona. certe videť secus. vt. l. si familia. in fi.§. de iurisdi. om. iudi. vel veri⁹ ibi: in iniuria: vt ibi pt. z text. exponē: vt ibi qō hic t ¶Dy. ¶Quero extra gl. qd si vna familia hoīm liberoz deliquēt an sufficeret tm̄ p̄stari quātū si liber fecisset. ¶Dy. qō sic. vt ipe no. i. l. semp. §. j. §. qō vi aut clā. ¶Cōtra dico[2] qō istud edictū est tantū ī fauoē dñoz. vñ in liberis boibus q nō babēt dñm cessat ratio hui⁹ edicti: hoc etiā apparet: q si essent plures serui diuersoz dñoz. p quolibet deberet p̄stari solida pena. vt. j. de iniur. l. si plures. z no. i. d. l. si familia. in fi. gl. mag. §. de iurisdi. om. iudi. ¶Quero vtrū ista. l. habeat locū qñ plures serui de vna familia accusanť criminaliter. rñdeo qō non. Dicto p tex. d. l. si familia. nā qñ agiť ad vindictā publicā nō hz locū edictū istud: vt ibi dz. ¶Scōo pbo p rationē: accusatio ex qua imponeret pena pecuniaria nō cadit ī seruū. c vt. l. bos accusare. §. oib⁹. j. de accu. sed deberet illa pena alterari in corporalē q̄ caderet in seruū. vt. d. §. oibus. in fi. sed qñ tractať de pena corporali nō hz locū istud edictū qō est introductū in fauoē dñi ne cogať nimium soluere. z sic vbi de solutiōe nō tractať nō hz locū. Ex p̄dictis etiā tapparet qō qñ plures bōes liberi accusanť criminaliť non hz locū istud edictū: q agiť de vindicta publica. vt. d. l. si familia. Tu habes bic qō dñs sciuit z iussit teneť isolidū suo noīe. p vno iussu. ¶Quero qd ecōtra si plures iusserūt vni: vt faceret aliqō maleficiū an debeat vna p̄stari pena ab oib⁹ qō videť per tex. in. d. l. si familia. sed certe ibi loquiť tantū in familia seruoz. sed si plures liberi iusserūt vni quilibet tenetur insolidum. nec vnius solutio estimationi⁹ alium liberaret. vt. l. si plurium seruos. z ibi no. §. de noxa.

¶Si pena imponitur respectiue ad aliā intelligitur cum omnibus qualitatibus illius pene ad quam fit relatio.

Cum plures. Si p̄m iudiciū ita se habz ad primū qō cōdēnatoria lata ī p̄iudicio ex actiōe secuta tollať ſcōz interim differť z cumulatio impedit. h. d. ¶No. nō regulā impediēte cumulatiōis quā dixi ī summario quā ¶Dy. nō ponit ī. c. nullus pluribus. de reg. iur. lib. vj. nec pe. in. l. edita actio. C. de edē. de hac regula feci mentionē in. l. naturaliter. §. nihil cōe. §. de acq. pos. in repetitione quā feci de illo. §.

¶Quero dz hic pene noīe duplū z cōditione simplū q̄ro qd si familia fecit furtū manifestum. dicit gl. dz p̄stare quadruplū sicut si liber hō feciſſet.

¶Ex hoc tex. cū gl. no. qō qñ vna pena imponiť respectiue ad aliā ītelligiť cū oib⁹ qualitatib⁹ illi⁹ pene ad quā fit relatio. z p hoc erat B anno q̄stio. Dicit statutū qō nobilis puniať pena quadrupli ei⁹ ī q̄ puniret popularis. cōtingit qō nobilis delinquit de nocte vel ī platea. q̄rit vtrū debeat q̄druplari pena simplicis maleficij: an vo pena maleficij sic qualificati. z h est casus qō pena maleficij sic q̄lificati q̄druplicet. q. ad illā referť cū oib⁹ suis qualitatib⁹. f ¶In p̄mo facit. l. ī furti. in pn. §. de fur. de hoc plene scripsi in. l. sanctio legū. j. de pe.

¶Quādo vnus ex pluribus debet penā alius rem alius estimationē ex dispositione. l. an solutione vnius alij liberentur.

Quoties. Hec lex est difficilis. et dividiť ī duas partes. primo an solutio dñi p̄odit habentibus causam a dño. scōo an solutio habentiū causam a dño. p̄sit dño. scōa ibi: qō si p̄mus. nunq̄ legi istā. l. qō nō daret mihi laborem. ¶Oppo. z videť qō solutio dñi nō p̄odit manumisso: q. habet titulū lucratiuū. vt. j. sequiť in eadē. l. sol. dicunt qdā qō hic fuit manumissus data pecunia. certe non placet: qz seruus cū ex suo facto. z ex suo delicto cōueniať nō pōt habere regressum contra dñm. z ideo nō video qd operet datio pecunie vel nō. ¶Alij dicūt qō iste v. idēq̄ erit. referť ad casuz subauditi: quasi diceret solutio dñi. p̄sit emptori q̄tagat subaudi nō donatario z qō sequiť idē erit in manumisso

¶Oibus qualitatibus. adde qō no. in. l. j. in p̄in. j. de receptato.

¶Nō cadit ī seruū. vide Bart. in l. bos accusare. §. omnib⁹. j. de accusa. contra. vide turipe tenere qō pena pecuniaria cadit in seruum: lz ipse cōtrarium bic teneat.

numisso subaudi q̄ in donatario. z in hoc glo. resident. Tu potes dicere q̄ in p̄n. l. log tur qñ dñs soluit cuius solutio p̄odeſt manumisso. scōa ps l. loquitur qñ manumissus soluit cuius solutio nō p̄odeſt dño. Sz cōtra hoc facit qō hz in hoc p̄n. q̄ p̄odeſt emptori dūtagat. quasi diceret non habenti cām lucratiuā: sed manumissus hz cām lucratiuā: ergo z c. vnde sic dicerē: aut dñs soluit anteq̄ alienaret: t tūc cum illa solutione oēs serui sunt liberati. p̄derit postea manumisso. vel alienato quocūq̄ ti. Si vero dñs soluit post alienationē: tūc nō. p̄odeſt: nisi emptori dūtagat. ita intelligo hāc. l. nō enī nisi factō dñi. p̄odeſt ei qui hz cām ab eo si ipsius dñi nō interest. vt no. in. l. rē aliena. §. de pig. ac. ¶Venio ad scōam partē. Op. q̄ solutio manumissi. p̄sit dño: vt. §. de noxa. l. de illo. in fi. t. l. si. so. ibi cū vnus seruus delinqt: bic q̄ delinqt tota familia. rō qñ vn⁹ delinqt a q̄cūq̄ solueť illius delicti: t p̄sone noīe seu cōtēplatiōe soluit. secus qñ delinquit a familia ita loquiť bic: t eodē mō rñdead. l. si seru⁹ nauē. §. fi. §. de fur. ad qō facit. l. si seruū. §. de interro. ac. ¶Op. de. l. etiā. §. pe. §. ō pe. here. vna gl. dicit bic sol. vt ibi. alia. glo. ma. intrat in vnā distinctionē satis longam. Timoz huius ſrij q̄ nec clare nec bene expedit: ideo tu dicas qñq̄ qs tenet ad rē z ad penā. p̄missam ex cōuentione: tūc an solutio vnius tollat obligationē alterius nō est nostra materia bic: lz gl. tāgat: sed plene examinaui in. l. ita stipulatus. in ſrijs vltime partis. §. deō. ob. qñq̄ t vnus[a] dz rē z alius penā vel ali⁹ estimationē ex dispositiōe legis z ista est materia nostra in qua dic: aut actio est realis vel mista cū illa q̄ vter q̄ tenetur: t tūc aut primo cōsequo: rē z postea nō possum agere ad estimationē: vt. l. sticbum. §. dolo. §. de sol. t. l. necyllā. §. pe. §. de pe. here. Aut primo cōsequo: estimationē ab vno: t tunc aut ille a quo exactū est fuit cōuentus t exactus rōne doli: aut fuit exactus rōne doli: ſz nō cōuētus: aut fuit quētus rōne doli: ſz nō exactus: aut neq̄ cōuēt⁹ neq̄ exact⁹ rōne doli. Primo casu qñ fuit cōuētus et exact⁹ rōne doli: puta q̄ dolo desiit possidere fuit quētus t exactus. t tūc aut possesso⁹ qui postea quē nireť esset habiturus regressum ꝛ ipsius solueťē: t iterū ad rē nō poterit agi. arg. huius. l. z no. in. d. l. necyllā. §. de pe. here. Aut nō esset habitur⁹ regressum z poterit agi ad rem cōtra possessorē. vt. d. l. nec yllā. §. pe. t. l. sticbū. §. dolo. §. ō so. Scōo casu qñ fuit exactus rōne doli: ſz nō quētus exēplum egi cōtra possessorē: t sic fuit quētus rōne possessiōis: sed q̄ nō restituebat fuit facta exactio estimationis: t sic fuit exactus ppter dolū: t tūc ad rē nō poterit agi. vt. d. l. sticbū. §. dolo. Tertio casu. qñ fuit quētus rōne doli: ſz nō exact⁹. exēplū egi cōtra eū q dolo desiit possidere nō fuit exactus p ſniam ſz deuenim⁹ ad transactionē. vel pactū. t tūc. p̄derit possessori. vt nō possit cōueniri se habere cām a me: siue esset habiturus regressum ꝛ me: q̄ emptor se siue nō q̄ donatarius: vt. l. si tibi. §. cōuētū. §. de pac. Si vero nō haberet cām a me tūc secus. vt. l. si vnus. §. ante oia. §. de pac. t. l. nā postea. §. fi. t. l. seq. §. de iureiur. Quarto casu[b] qñ nec cōuētus nec exactus rōne doli: sed forte soluit rōne culpe: vel alꝰ: t p̄oderit possessori si hz cāz ab eo alꝰ secus p iurā prealle. Sñq̄ cōtingit q̄ actio quaterq̄ cōuenit est actio p̄sonalis: t tūc aut cōpetit ad speciem: t eadē est adhibēda distinctio: vt not. C. de cōdi. fur. l. i. per glo. lz Ly. aliter ibi dixit. Aut cōpetit ad quātitatē. t tūc aut quātitas debeť simplr: aut respectu certe speciei. Primo casu a quocūq̄ solueť nō pōt ab eo vel ab alio peti. vt. §. de re iudi. l. si qs dolo. §. j. Scōo casu. aut quātitas debeť respectu vnius speciei determinate. t solutio facta ab vno liberat oēs. vt. l. de illo in fi. §. de noxa. t. l. si seru⁹ nauē. in fi. §. de fur. aut debeť respectu plurium specierū: vt vni⁹ familie. t tūc aut q̄ris an vnius solutio facta ab vno p̄osit alijs: t hz locū materia. l. nostre in qua dic aut ille alius ꝛ quē vis agere est eius dē q̄ditiōis cuius erat p̄mus soluēs. vt puta q̄ est ali⁹ dñs socius ignorās sicut primus: t illi. p̄derit. vt. l. si familia. j. e. t ibi videbitis. Aut nō est eiusdē q̄ditiōis. vt q̄ est alius dñs socius g soluit sciens. lz primus eiusdē q̄ditiōis fuerit ignorās et dic vt. d. l. si familia. aut est alius babēs cām a dño. t tūc distingue. aut p̄mo soluit anteq̄ eū alienaret vel manumitteret: t p̄odeſt oībus babētibus cām ab eo etiā si baberet titulū lucratiuū vt bac. l. in p̄n. ver. idēq̄ erit. aut soluit posteq̄ eū alienauerat vel manumiserat: t tūc nō. p̄odeſt nisi ei qui baberet titulū nō lucratiuū. vt bac. l. in p̄n. Si vo ille primo soluit q hz cām a dño quā ipse dñs tūc aut solueš erat talis q babebat regressum cōtra dñm. t eius solutio p̄odeſt dño. aut nō: t tūc secus vt bac. l. §. q̄ si primus. ¶Sñq̄ cōtingit q̄ vnus ad estimationē exactus est. t cōuentus actione p̄sonali ītra aliū vult agere ad rē actiōe p̄sonali. t tūc aut ille qui quenit ad rē hz cāz a primo quēto. z nō pōt queniri. vt. l. illicite. §. de re. eo. aut nō hz cām ab eo. t tūc secus exēplū si ego egi cōtra cōmodatariū. t habui estimationē potero agere contra possessorē rei licet postea habitare teneat illi reddere estimationem. vt. l. si fullo. §. de cōdi. sine causa. t. l. in cōmodato. in fi. §. commo. t per ¶Dy. in. c. p possessore. de reg. iur. lib. vi. ¶Ultimo in glo. magna est quedam glo. corrupta vitio scriptoris. vide eam et corrige eā ibi: in nō socijs. si ab vno rem peto dz dicere si ab vno penam peto: t ab ab alio rem nihilominus peto. non babetis bic alia.

c **Si familia cōmunis.** ¶Ista lex diuiditur ī tres partes. primo loquitur quando familia plurium delinquit vno sciente: non tamen iubente. Scōo qñ delinquit vno iubente. Tertio repetit qō dixerat in principio. z circa illud determinat vnā questionem. scōa ibi: t si seru⁹. tertia ibi nisi ergo. versi. qō si ille: legitur in glo. duobus modis. tene quā vis q: vtraq̄ est bona. ¶Opp. ad p̄nci. t vť q ille qui sciuit nil repetat a socio: vt. l. si ex duob⁹. §. de noxa. fol. ibi loquiť in iubente bic in scīēte simplr. ¶Venio ad scōam partē. dicit bic si modo cū eo ex l. aqui. vel ex. l. q̄ſ. tabu. agi pōt. ¶Quero vtrum aliquo casu possit seruus delinquere quo nō agať in dñm socium ignorantem. glo. bic se innoluit circa hoc z ponit multos casus et notabiliter loq tur sic. Aut ille qui est ignorans nō possidet: nec odo desiť possidere: t nō tenetur vt. l. quoties. §. p̄tor. a te soluit non ex necessitate. aut possidebat eū: t tūc aut seruus deliquit coactus ab altero domino iussu: ita q̄ aliter facere non poterat. t tunc: domi nus ignorans nō tenetur: q̄ nullū est delictū serui aut potuit aliter euadere: et tunc aut deliquit de licto leui t idē: q̄ aliter socius nō tenetur: cū seruo in hoc deberet dño parere. si vero cōmisit delictum atroz tūc tenetur seruus: q̄ deliqt seruus qñ parere non debuit seruus in hoc vt. l. ij. §. is qui. §. de noxa. ita colligitur bic ex glo. nostra.

o ¶Arborum furtim ceſarum. Rubrica.[b]

Si furtim. [c]Hāc legem declara per ea que dicta sunt in. l. j. §. digerit aliquis. §. de publi b ca. tangam in. l. j. §. titu. j. Larto.

f **Edere.** [c]Vide glo. que incipit sed qualis. ibi: sic enim p̄tor. dic imo fuit leg. q̄ſ. tab. vt. §. eo. l. j. §. j. eo. l. furtim. §. fi quis radicitus. Item vide glo. ibi sed certe p̄tor: intelligebat not. istam glos. q̄ licet leg vtatur verbo p̄sentis temporis in puniēdo actū intelligiť de tēpore p̄terito t pluſq̄ perfecto.

¶Emphyteota t feudatario cōpetit hec actio.

Jsculus. Oppo. de. l. item mela. §. fin. c §. ad. l. aquil. Sol. ibi habet vtilem: ita bic. sufructuarius habet istam actionem vtilem. Sed tunc opp. de eo qō bic dicitur de emphyteota. † Respō. emphyteota qui habet dominium vtile habet istam actionem directam. qō tene menti: quia actio. l. aquilie directa: t ista actio directa competit emphyteote t feudatario t similibus quod no. Bar.

Si plures. No. p̄m Dyn. † q̄ ex pluralitate delinquē tium pena delicti multiplicatur: quod dic vt plene dixi in. l. si in rixa. j. ad. l. cor. ne de fica. t di §. titu. j. l. j. Scōo not. q̄ ex pluralitate eorum in quos delinquitur pena non multiplicabitur. qō nō dico bic: q̄ boza non patitur: dicā in. l. ij. §. si ad plures. j. de sepul. vio.

Si radicibus. Circa hoc de istis d radicibus: dic vt ī l. j. C. de interdic. facit qō dixi in. l. de pupillo. §. me minisse. de no. ope. nū. ad fi. huius. l. op. insti. de re. divi. §. fi vicinus. t. l. adeo. §. fi. §. de acq. re. do. glo. ponit multas fol. tene primā vel secundam.

¶Statuto stante quod si alicui est domus diruta sibi damnum emendetur: damnum nō dicitur e probatum licet probetur domus diruta et quod tātum valebat.

Dānum domus dicitur qō supereſt deducto valore soli t deductis cementis.

Facienda. No. hunc tex. in p̄in. quadā questiōe: dicit statutū castri plebis f q̄ si alicui est diruta domus q̄ sibi damnum emē detur modo quidā cui erat domus diruta † pbauit domum esse dirutā. Item probauit q̄ domus tantum valebat: ego dixi q̄ iste non pbabat quā tum erat dānum: q̄ nō est dānū totus valor dom⁹ g sue rei sed illud qō supereſt deducto valore soli et deductis cemētis dicitur dānum. vt hic et babes similē tex. in. l. cū prætor§. fi. §. de dā. infec. qō not. ad formationem articulorum. 777

¶Si delictū ex parte inferentis est vnus actus z ex parte recipientis resultant plures an vna pena vel pluribus puniatur.

777 Nota de forma verbi. Cum quis habeat in Antignis cedulas. qui fabricatus est. Et sic fieri ista duo q̄ si Antignis condemnatus esset. & ejus milpa deterioratus est. ita q̄ petit Actor mihi valere quia fuit condemnatus esse

a ¶Si gemina.ad hūc tex. vide qō no.scribit bar.i.l.vulgari.i fi.de fur.
b ¶Utrum veniat de hac.q.per Jo.an.in addi.spe.in ti.de sentē.§.spēs. versi.sed pone Cy.ꝛ Bal.in.l.qcūqꝫ.in.iij.col.C.de ser.fugi.ꝛ Bal.in.l.si familie.de iurisd.om.iudi.ꝛ spe.de cōtu.§.nūc dicemus.ver.sed pone index.ꝛ Jo.an.in regula delictū in mercuria.§ꝫ qd si aligs pīscit aquā putridaꝫ ꝛin facie et in gula.an punitur de facie et gula.Bal.in.d.l.qui ꝛ cunctꝫ.in.iij.colū. ꝙ sic.ꝛ per Dy.in l.qō dicitur.la.j. de verb.ob.ꝛ in simili per Paul.de liāza.i.q. inci.epūs monuit.
c ¶Aut dicit. not. cōtra Jac.de are.§ vide Bart.ꝛ ꝙ ibi remiſi in.l.nunꝯ. de prīna.delic.vi.
d ¶Ego puto. Sz a Flo. in.l.iiij.§.ad l.agl. dicit ꝙ cōi ter tenet opi. Jac. de are.ꝛ mod. vid Jac.de bel.C.vt i tra cert.tps in.iij. q.pn. in.q. q̄ inci. qō disputata ē.l. municipali caue tur ꝛc.Adde vide dū.Ang.§si.exc.
e ¶Quero qd.si te fugaui ꝛ oū fugeres cecidiſti et cadendo te vulnerasti.an tenear:et q̄ modo.ꝛ idē dicit Bal.in.l.de pretoribus.C.ad.l.agl. dicit ꝙ si de pcussione facta cū sanguinis effusiōe nō potest fieri cōcordia.ꝛ ego te pieci in terrā et quo super lapidē capite leso fregisti caput cū sanguinis effusiōe.ꝙ de hoc poterit fieri ꝛcordia et de hoc not. per Bar.in.l.§ si vn⁹. c i.iij.col.j.de iniu. Adde qd si cū eq̄ quē calcarib⁹ prēmebā te fugientē cadēdo pessundauit eqnit sanguis eo q̄ pedeferrato eq facta sunt duo vulnera.an h erit vnū maleficiū vel plura. vide Bal. cōſi.cix.ij.vol.
f ¶Quid si accusator.si dico percussisti me pluribus percussiōibus de quot intelligitur quid si dicatur multis percussionibus. vide Bar.in.l.j.§.hoc rescriptū ad sil.qui dicit ꝙ verificat in duabus vel tribus de quo glo.in.c.ad nostrā.de re.eccle.nō alie.vide tex. in.c.ꝓiano.xxxiiij.di.vbi no. ꝙ§ duo dicanꝯ plures nō tñ plurimi sunt ita no.ab.in.d.c.ad nostrā.ꝛ qō libel-

Percutiens cū bidēte vel forcipe§an vna vel plu ribus penis puniatur.
Percutiēs vno ictu aliquē ī capite si postea descēdit in brachio postea in crus ꝓo pluribus punit.
Percutiens aliquē vno ictu in pluribus digitis ꝓo pluribus percutionibus punitur.
Osse fracto:si exinde sequaꝫ vulnus ī alia ptē corꝑis ꝙ duobus vulneribus punitur delinquēs si agitur de vulnere:secus si de osse fracto.
Jnſequens fugientē si fugiēs cecidit ꝛ in cadēdo se vulnerauit tenetur quasi si fecerit vulnerari.
Percutiens aliquē ī cerueleria si repercussio ceruelerie fecit vulnus in frontevel in capite videtur vulnerasse.
Percutiens aliquez cū cultello bis in eodē loco: si statutū ꝙsiderat percutiones punitur ꝙ duab⁹ si vulnus ꝓo vno vulnere.
Accusatus ꝙ pluribus percutionibus condēnaꝫ ꝙ duabus:si ꝓo pluribus ꝛ pluribus ꝙ quatuor. Cautela ꝙ in accusatione ponatur pluries.

Si gemina. ª Querit gl.quare fuit facta ista l.dicit glo.hoc est vtile scire ꝓpter.l.saltui datū vt ꝙ arboze succisa certa pena pōsteꝫ. ¶Quid vult dicere ꝓpter.l.saltui datā.dic hoc est ꝓpter statutū factū super saltibus seu prediis.ꝛ isto vocabulo vtif.l.ij.C.de nog. ¶Uenio ad tractandū materiā nostrā qñ ex parte inferentis est vnus actus:ex parte recipiētis resultāt plures.vtrū veniatᵇ imponēda vna pena vel plures: exempli gratia aliquis percussit te cū bidēte vel forcipe an puniaꝫ vna pena vel pluribus:ꝛ vt ꝙ vna per banc.l.Jn cōtrariū vt ꝙ pluribus:q̄ actus dz cōſiderari respectu recipiētis.vt.l.j.i fi.j. de iiur.ꝛ.l. si adulteriū cū incestu.j.de adul. ꝛ.l.qñ multa facinora.C.ad.l.iul.de vi.ꝓterea resultāt plures effectus:ergo ꝓo pluribus punit.vt.l.nūꝯ plura.§. de prīna.delic.Sol.ꝛ dubitetur:tamē est aduertēdum qñꝯ lex vel statutū punit actum nō illatum in alterum:sed put fit seu agitur ab agente.verbi gratia.Statutū dicit si qs sagittauerit in rure puniatur in.x.ꝛ si qs admenauerit alicui punitur in xx.tunc si vno iactu semel aligs sagittauerit plures sagittas si vno ictu admenaret cū bidēte vnus esset actᵒ ꝛ ꝙ vnico actu puniretᵏ:q̄ solū actū agētis.l.respicit.ar.ꝙ boc.l.tria onera.§.de exc.tut. qñꝯ punitur actus a lege: ꝓout ī aliū inferꝛ:vt dicit statutū si qs percusserit aliquē in hoc est dubium ꝓpter opi.Jaco.de are.de qua fecit mētionem in.l.nūꝯ plura delicta.§.de prīna.delic.qui distinguit aut statutū dicit ꝙ ꝓo percussione seu ꝙ vulnere:ꝛ tūc quot sunt vulnera ꝓo tot punietur. Aut dicitˡ si quis percusserit ꝛ punietur ꝓo vno tantum:q̄ vnus est actus percutiendi. Sed ego putoᵒ qō puniaꝫ ꝓo pluribus.q̄ cum.l.puniat actū qui infertur in alterum nō potest considerari ex parte agentis quin etiaz cōſideretur ex parte patientis, et ideo ꝓo pluribus punietur ꝙ iura.§.alleg.facit ad hoc.l.titia.§.fi.§.dever.ob. ꝛ.l.pluribus.in prin.Et predicta vera ī si ista fiant vnico ictu:sed si fierēt successiue:vt pcussit aliquē in capite et descendit in brachiū. ꝛ postea in crus plura sunt facta successiue:§ꝫ non vno momento. ar.l.ter enīza.j.de v.sig.ꝛ.l.aretbusa.§.de sta.bo. in fi.Item dico ꝙ si vno ictu percussit ī pluribus digitis.nam ex diuersitate locoꝝ dicitur ꝙ cussiones diuerse.vt.l.de pupillo.§.si qs nuntiat.§.de ope.no.nū.ꝛ facit.l.si seruus seruū.§.rupisse.§.ad l.aql.Sed si pcussit ī aliquē in vno loco ꝛ fregi os lus in quo fit mētio ꝙ me pluries pcussisti intelligaᵏ de duobus vulneribus.tz Bal.ꝓ illū tex.in.l.de fideiusso.§.si qs.§.de leg.iij.ꝛ in.l.si post tres.in.§.col.§.si qs cau.ꝛ dicit Ang.ꝓ illū tex.in aut.de trien.ꝛ semis.ī §.ꝛ qō sepe.cū gl.in ver.filioꝝ.ꝙ si testis dicat ꝙ plurimis vicibus percussit intelligiᵗ de tribus si vero dicat de pluribᵒ intelligit de duabᵒ.ꝛ vide q̄ scripsi in.l. iij.§.ex plurimis. §.de acqui.pos.
4 ¶Quero ꝛ qdᵉ si te fugaui ꝛ cū fugeres cecidisti:ꝛ cad ēdo vulnerasti te in aliqua parte corꝑis:an tenear quasi vulnerauerim. Rñdeo non:sed quasi vulnerari fecerim:ꝛ.l.qua actione.§.ꝓoinde.ꝛ.l. si obstetriz.§.si seruū.ꝛ.l.si ex plagis.§.fina.j.ad.l. aqui.quod no. ¶Quero ꝛ quid si ego percussi aliquem in cerueleria ꝛ percussio cerueleriē fecit vulnus ī fronte vel in capite an videar vulnerasse.puto ꝙ sic.vt.l.item mela.in prin.§.ad.l.aqui.ꝙ apparet ꝙ teneoꝛ directa aquilia. ¶Sz q̄ro ꝛ quid econuerso percussi aliquem bis in eodem loco cū cultello vno impetu an puniar ꝙ duobᵒ vulneribus vel ꝓo vno:respondeo cōſideranda sunt verba statuti:aut statutū imponit penam ꝓo vulnere.ꝛ tūc veritas est ꝙ vnum vulnus est ꝛ vna scissura§ ampliata per secundam percussionem aut imponit penā ꝓo percussione.ꝛ tūc quia plures sunt percussiones ꝛ plures ictus ꝙ pluribus punietur:vt.l.nūꝯ plura.§.de prīna.delic. ¶Quero ꝛ quid si accusatorᵏ dicat ꝙ pcussit aliquē pluribus percussionibus de quot intelligaᵏ:certe de duabus ad minus:vt.l.vbi numerᵒ.§.de testi.nec possumus intelligere de pluribᵒ vt.l.si preses.ꝛ.l. interpretatione.j.de penis.§ꝫ si diceret pluribus: ꝛ pluribus percussionibus puniretᵏ ꝓo quatuor ar.d.l.ꝛ hoc cōmuniter obseruaᵗ.verūtamē magis propriūs modus loquēdi esset vt diceremus percussit pluries.q̄ cuz dico pluribus intelligit vno impetu ꝛ vno ictu:§ꝫ cū dico pluries intelligitur de diuersis ictibus.

Ei agrum. Vide glos.que icipit de arboribus in fi.imo dicas ꝙ ibi cōpetebat actio de dāno futuro.ideo trāſit ad emptoꝛē hic ꝓo dāno ꝓterito ante venditionem.ꝛ ideo remanet penes venditorem.

¶Ai bonoꝝ raptoꝝum. Rubrica.

1 ¶Stante statuto ꝙ ꝙ homicidio imponatur pena centum si aligs sit punitus per statutum:an possit p.l.cornelią accusari.Et an per statutuz sit sublata pena iuris cōis ꝛ an imposita pena statuti imponi possit pena iuris cōis.ꝙ non.

Ei rem. Quādo duo delicta ex eodem facto descendentia se habent vt genus ꝛ species bene tolluntur inuicem quatenus concurrunt. b.d. ¶Oppo.ꝙ ꝓo rapina agaꝫ furti manifesti: vt.§.de fur.l.si vendidero.§.cum raptoꝛ.sed hic dicitur contrarium quare male.Sol. intellige ꝙ hic in rapina nō fuit deprehēsus vt qz fuit coadunatis gentibus ad domū alterius ꝛ neminem inuenit vt.l.si quis ex domoˢ.§.de fur.per quā.l.dz poni casus hic. ¶Itē oppo.de.l.pretoz. §.j.j.de iniur.solu.ibi quelibet actio cōpetebat ad vindictam vnde vna per aliā tollitur simpliciter. hic vero vtraqꝫ persequebatur rem familiarem. ꝙ plene dic per Dy.in.l.j.§.digerit aliquis.§.de publica. et plenius ibi dixi. ¶Quero statutoᵛ cauetur quod proᵃ homicidio sit pena centū:modo aliquis est punitus pena statuti:vtrum poterit accusari.l.cozne.de fica.vt puniatur ī eo quod plus est Dy.ponit istam questionem hic.ꝛ Cy.ponit eaz in.l.q sepulchza.C.de sepul.viola.breuiter ista qō hz duo dubia. Primo an p.l.nouaᵇ.§.an per statutū sit sublata pena iuris cōis:ꝙ qdaz dicūt ar.l.q cūyno.§.qui post desertionē. ī fi.§.de remiſi.ꝛ ar.§.ad.l.aqui.l.j.vbi per.l.aquiliā.fuit oībus legibus anteriozibus derogatū.ita hic§et ꝙ statutū:sed cōtrariū est veritas:vt.l.quoties.§.de act.ꝛ ob.nō em vī a lege veteri recessum nisi noia tim fit dictū.facit.C.de noua.l.§. Jdez si apparet aliquibus ꝓesumptionibus tacite voluisse a lege antiqua recedi:qz tūc accusatio ex.l.antiqua tolleretur§ altē ope exceptionis vt habuistis notatum §.de noua.l.ij.facit.§.de adi.le.l.iiij. Et ideo cū in multis ciuitatibus italie sint statuta que dicūt ꝙ vbi pena nō est determinata in statuto procedaᵗ de similibus ad similia:ꝛ vbi non reperitur simile recurratur ad ius cōmune.ex hoc apparet ꝙ volunt penaz iuris cōis in subsidium imponi.vnde putarem tūc penā iuris cōis esse sublatam per.l. nouā in qua penam expresse imponit. sed dubiū est vtrū postꝫ imposita est penaᵉ ꝙ statutū possit imponi pena iuris cōis ꝛ in hoc oēs cōcordant ꝙ non.nā vtraqꝫ actio tendit ad vindictā:ꝛ ideo indistincte vna tollitur per aliā:vt.l.ꝓetor edixit.§. j.j.de iniurijs.nec obstat dec.l.cuz simili.quia iste actiones persequuntur rem familiarem vt dixi.

Retor. Quero quot capita bꝫ istud edictū. respōdeo tria.duo ponuntur hic.tertiū in.l.ꝓetoz.§.j.j.eo. ¶Quero que est differentia inter ista capita,respondeo differentiam inter ꝓimum caput ꝛ scō m dic vt hic in glo.tertiū differt ab istis manifeste. ¶Quero vtrū in quadruplo insit simplum:rñdeo sic indistincte licet quidā aliter dixerunt.

¶Actio ciuilis ꝛ criminalis qñ ꝓcedunt ex eodem fonte non possunt simul cōcurrere nec etiā si cōpetunt ex diuersis factis rōne maioritatis.

Accusatio criminalis ꝓncipaliter ꝛ restitutio rei ablate ciuiliter:vel expensarū per officiū iudicis potest simul intentari.

Actio ciuilis ꝓncipaliter ꝛ accusatio criminalis incidenter nō potest simul intentari.

Sententia lata in causa ciuili quando faciat ꝓiudicium in criminali vel econtra.

Sententia absolutoria lata in causa criminali super vno facto non ꝓhibet accusationē super eodem fiendam a tertio.

Probationes facte in instātia cause ciuilis an ꝓsint in causa criminali vel econtra.

Testes ꝓducti in causa ciuili an possint ꝓduci in causa criminali super eisdē articulis vel cōtra:ꝛ an alij.

Hocedicto. In hoc.§.iacet tota lectio nostra ꝓmo ponit vnū dictū.Scōo ponit opinionē quoꝝūdam circa vnū dubiū descēdens ex edicto.Tertio ponit determinationez illius dubij.scōa ibi:neqꝫ debet. tertia ibi:sed vtilius.ꝛ legit iste.§.in gl.tribus modis. ¶Prosequamur ꝓmo lecturā Joan.tanꝯ veriozē§ quā breuiter.h.o.Quādo ex eodē facto oritur ciuilis ꝛ criminalis ꝓhibet qs eas simul intentare.sed vna peracta poterit ad aliam redire.hoc dicit.ꝛ pone casum. Queritum fuit quare pretoz fecit hoc edictū cū ꝛtra raptoꝛes cōpeteret accusatio.l.iul.de vi rñdetur ꝙ ꝓtoz ꝓ hoc edictū introduxit actionē ciuilē§ ei cōpeteret cuius bona sunt rapta accusatio criminalis p.l.iul.de vi. ¶Jn v. necz debere.q̄rit vtrū ꝓposita actione ciuili impediaᵗ qs ꝓponere actionē criminalē p.l.

Andre.Poma. a ¶Cauetur ꝙ ꝓo.sentit ergo Bar.ꝙ tale statutū valeat ꝛ idem sentit Panoz.in.c.de causis.col.fi.de offi.deleg.sed cōtra sentit idē in.c.licet.col.iij.de pe.ꝛ in.c.fi.col.iiij.de consti.ꝛ ibi vide addita ꝛ vide etiā Fely.in rub.extra de homici.ꝛ seueri.in.l.omnes populi. col.ly.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ Are.§fi.l.viij.col.v.in fi.ꝛ seq.

Andr. Pomate.
b ¶An per.l.no.a uam. vide ad hec Panoz.consi.xci. col.iij.ꝛ seq.vol.j. ꝛ cepo.xliij.col.ij. ꝛ seq.ꝛ Barb.xxv. col.xv.vol.i.ꝛ Ro. cxviij.anch.in.c.ca nonū statuta.col. lxij.de cōsti.ꝛ Pan oz.i.c.de causis. col.pe.ꝛ seq.de office.delega.vbi sequiē Bartol.ꝛ ibi vide alios et vide Alberi.de rosa.in j.parte statutoꝝ q.viij.vbi dicit ꝙ tota mundi obseruantia est qō per l.nouā fit sublata antiquaꝛ tz etiam hoc Ang.de are.ī tracta.in glo.ꝛ ca put eius a§patuꝛ lis amputetur: et ibi.d.Ang. de arimino.ꝛ Ang.are. i.§.quadrupli. in §ti.de actio.col.v. in versi. an aūt pena.ꝛ ꝛndod.pap.ī d.c.de causis.
Andr. Pomate.
c ¶Postꝫ impoſita est pena.ibi tz in omnibus Panoz.i.c. de causis. col.fi.de offi.delelimita tamē istud ꝙ dicitur qñ imponitur ad vindictā ꝛc.ꝛ non seruatur quoꝛ vna pena maioꝛ propter impotentiā iudicis q non poterat imponere maiorē ita are.i.c.eꝛ bis. col.iij.de accu.
d ¶Oppo. eligendo.Si ꝓo crimine agitur ciuiliter an possit ꝙ eodez agi criminaliter. adde imo.in.l.interdū.§.de pub.iudi.ꝛ not. Bart. in l.ꝓetoz.§.fi.C. de iniur.ꝛ qō not.gl. te.C.ad legē aqui. ꝛ vide Bar.in.l.si ab eo.ff.de calum. ꝛ in.l.qui exitādi. C.de cōdi. ob tur. cām. adde tamen quod si agatur ciuiliter nō ꝓo delicto sed ꝓo debito poterit ꝓo eo qō acciderit in dicta causa ciuili agi criminaliter.ꝛ interi

iul.de vi.Quidā dicebāt ꝙ nō.in §.sed vtilius iurisconsultus rñdet ꝙ interim donec pēderet actio ciuilis nō pōt quis intētare criminalē accusationē.tamē post latā sententiā super ciuili nō ꝓhibetur intētare actionē criminalem.b.d.vide tex.ibi cōſuluit ꝓetor.dic actionē ciuilē inducēdo:§ꝫ accusatio criminalis antea cōpeteret vt ſtat supra§. Jtem ibi experiri:dic.§.criminaliter. Jtē ibi neqꝫ debere:dic criminaliter. Jtez ibi publico iudicio dic ꝙ est casus datini. vide tex.ibi preiudicari dicit etiam interim ibi ꝓinata fiat dic§ interiz pendē te actione vi bo.rap.ꝓposita.ibi denegāda actiōe dic idē accusatione.ibi ꝓinata perfectionē.dic id est actionem vi bo.rap.ciuilē ꝛ hoc ea finita fm Jo. ¶Oppo.eligendoᵒ ciuilem interim nō preiudicatur in criminali:vt.l.rerū amotarū.actio.§. re.amo.§o.fm Dy.Thic loquiᵗ qñ ciuilis ꝛ criminalis actio descēdūt ex eodē facto ibi qñ ex diuersis.hec nō videnf vera p.l.j.C.qñ act.ciui.pīu.cri. ꝓout ibi loquitur de liberto qui ꝛuenīt ciuiliter de operis ꝛ accusaᵗ ex.l.vicellia que indicia oriūt ex diuersis factis etiā ꝛtra.l.preſes.C.de plagia. possumus dicere sustinendo Dy.ꝙ ille.ll.loquūtur quādo sunt duo facta se inuicē cōtingētia.ita ꝙ sententia lata in vno pareret exceptionē rei indicate in alio.sed solu.Dy.loquitur quando sunt duo facta penitus separata. Videte domini ciuilis ꝛ criminalis ꝓhibenf ꝙponi eodez tempore ratione preiudiciī:qz absolutoria lata in vno pōt parere exceptionē rei iudicate in alio.ita intelligit do.Dy.in.c.nullus pluribus.de re.iur.lib.vi.ꝛ.j. dicam.ꝛ isto respectu verum dicit Dy.qz quando oriunt ex diuersis factis separatis ista regula nō est impedimento.ꝓhibetur etiā concursus ciuilis ꝛ criminalis ratione maioritatis:vt.l.ꝓ minozez. §.de re iudi.ꝛ.l.fi.C.de oi.iu.ꝛ isto respectu nō dicit verū Dy.qz ciuilis ꝛ criminalis non possunt concurrere vt dictis legibus.Non ob.l.rerū amotarum:quia intelligo eam fm aliā lect.ibi posita.
¶Secūdo oppo.ꝙ possum simul intentari vt.C. qui accusa.nō pos.l.crimē.vbi simul et semel peto quem puniri ꝛ cōdēnari mihi in expensis ꝛ hic ꝙponitur criminalis in eo qō pene veniunt applicāde parti:vt not.in.l.ij.j.de sepul.viol.sol.dicunt qđā ꝙ ibi loquitur quando ciuilis ꝛ criminalis oriuntur ex eadem.l.tūc possunt simul intentari. alias secus ꝛ ita dicebat domi.Jaco.but.hec sol.nō placet.nam cū regula sit ꝙ ex quocūqꝫ maleficio potest quis accusari criminaliter ex eodez potest agi in factū ciuiliter:vt.l.que nomine.j.de fal.ꝛ.§.ꝓo socio.l.nec quisꝙ.ergo semper posset ꝙponi ciuilis ꝛ criminalis:quia ex eadez.l.ꝓterea predicte rationes q absolutoria lata in vna potest parere preiudiciū in alia:ꝛ etiaz ratione maioritatis habent locū sine ex eadē.l.fine ex diuersis.vnde dico ſticut alias dixi si aliquis vellet intentare ciuilez actionem ꝛ criminalē accusationē nō pōt vt hic.ꝛ l.interdū.j.de pub.iudi.Sed§ velit intentare accusationem criminalem ꝓncipaliter ꝛ petere restitutionē rei ablate incidenter ꝙ officiū iudicis:vel restitutionē expēlarum bene posset.ita loquīf.C. qui accu.nō pos.l.crimē.ꝛ.l.interdū.§.qui furē.et ibi dixi.§.de fur.ꝛ.l.qō euitādi.C.de ꝛdi.ob cām. ꝛ.l.iij.§.si dicātur.§.fi.regun.ꝛ.l.pe.§.de calū.ꝛ.l. medicus.j.de va.ꝛ extraordi.cogni.sed si qs vellet principaliter intentare ꝛ ciuilē criminalē accesſorie nō posset cum in ea requirantur ꝓbationes lucidiozes.vt.l.sciant.C.de ꝓba. ¶Ulterius op.§ꝛ bic ꝙ peracta vna pōt ad aliā redire.cōtra in.l.§ toz edixit.§.j.j.de iniur.solu.ibi vtraqꝫ cōpetit ad vindictā.s.ciuilis ꝛ criminalis.bic§ vo ciuilis pleqñf tñ rē familiarē.qō ꝛliter intelligaᵗ dicā ibi.
¶Sumᵃ expediti de lectura Jo.venio ad lecturā

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Absolutoria lata. An absolutoria lata in ciuili pariat exceptionem in criminali. ⁊ cū bar. hic. ⁊ Ly. cōcordat bal. in. l. eg morte. C. ad. l. aqui. gl. ⁊ bal. in. d. l. i. C. ad. l. famiā de pla. dicit q̄ absolutoria in ciuili nō pre iudicat in criminali niſi in ciuili incidēter fuiſſet deductū crimē ⁊ fuerit lata abſolutoria excluſiua criminis. de quo per Jmo. ⁊ Jo. and. in. c. de bis. de accu. ⁊ per alios. in. c. dilect⁹. a de pur. ca. aliasde iure pat. alias de iure ca. p Jmo. in d. l. iterdū. de pu. bli. iudi. vide aliqd per bart. in. l. ſi quis. d. ſ. ita iul. ſ. ō iureiurā. adde an abſolutoria lata. 3 q̄ nō, pbatū pari et exceptionez rei iudicate ſi de eo dē crimie accuſet ro. ℣ſi. cc. xxxiij. vbi dicit q̄ iura q̄ alleg. bart. nō pbāt intentionē ſuam.

b ¶Quero vtrum confeſſio de ciuili piudicet in criali. vide in ſpe. de confeſ. ſ. nūc videtū. ad ſi. vbi etiā dicit idē qđ Bart. hic p d. Ant. in. c. cāz q̄. de teſt. ⁊ vide bal. in aut. ſz nouo iure. in ſi. de pe. iu. g male iu. et q̄ acta facta i ciuili cā faciāt fidē in cā criali. vide bal. in. l. q̄ euitādi. C. de ꝺdi. ob tur. can. p bal. in. l. j. C. de eden. p imo. i. l. iterdū. de pu. iu. per Ly. i. l. j. ad finē. qñ ciuil. actio pin. cri. bal. in. l. negāda. i. gi. col. C. qui accu. nō poſ. ⁊ vide ab. i. c. at ſi clerici. in pn. de iudi. ⁊ limita p Bartol. et dicit ibi poſt eū in. l. pe. C. de cal. ⁊ ab. in. d. c. at ſi clerici. de iudi. dicit q̄ cōfeſſio facta in iudicio ciuili piudicat i criminali. alle. Jnn. in. c. ingſitioni. de elec. confirmat ex bis q̄ tradūt Jnno. ⁊ doc. i. c. cū dilectus. de. 02. cog. vbi dicit Jnn. gō confeſſio facta in iudicio ſummario facit fidē in plena ſ rio facit optīe gl. b ⁊ qō ibi ponūt doctō. mod. in. c. veniens. el. ij. de teſti. hoc eſt verū ſi cōfeſſio fiat principaliter in iudicio ciuili. ſz qd ecōtra ſi fiat icidēter declarat bal. ſing. in l. mercalē. in ſi. C. ō ꝺdi. ob tur. can. Pla. ſm quā h breuiter dicit. Abſolutoria lata[a] i ciuili parit exceptionē rei iudicate i criali cā: ſec⁹ ecōtra. b. d. Jn ꝑma pte nō mutaſ caſus. ſz in ſcōa ⁊ tertia eſt variatio. videte eſt ne ỹa lec. Pla. certe nō nec reperio aliquē q teneat eā: q̄ eſt ℨ oēz rōnē nā ſi abſolutoria lata in ciuili parit exceptionē, rei iudicate i criali ℨz eū cū multomagis abſolutoria lata in criali in qua ſit exāminatio plenio⁹ parit exceptionē i ciuili. ⁊ ſic magis ꝺeberet ecōtra. tenet ergo lectura Jo. ¶Tū p ꝺeclaratiōe lec. Pla. q̄ro vtrū ſnia lata in vna pariat pindiciū i alia. Rñ deo aut vtraq; tam ciuilis ℨ criminalis tēdit ad vindictā ⁊ ſnia lata in vna parit preiudiciū i alia ſiue fuerit cōdēnatoria ſiue abſolutoria vt. l. ꝓtor edictū. ſ. i. j. de iniur. ſi ỹo ciuilis actio, pſegtur rē familiarē ⁊ tūc aut ſup vna ferē abſolutoria ſuper facto q̄ſi crimē nō ſit cōmiſſum aut ſup iure q̄ſi nō ſit, pbatū aut eſt lata abſolutoria ſimplr. prio caſu obſtat exceptio rei iudicate: prio p teg. in. l. pſes. C. de pla. ſcōo p rōnē: q̄ nūcq; illud q̄ eſt exāminatū ⁊ ꝺeciſum in vno iudicio venit exāminādū i ſcōo obſtat exceptio rei iudicate: vt. l. ſi gs cū totū. ſ. plane. ⁊. ſ. i ancillā. ſ. de exce. rei iud. hoc tz Ỹ. in. c. nullus pluribus. de re. in. li. vi. ⁊ ēt alij doc. ſi ỹo abſolutoria ferē ſup iure quaſi nō pbato nō obſtat exceptio rei in. ar. ſ. de iurein. l. ex duo b⁹. ſ. a fideiuſſore. ⁊. ſ. ſi gs iurauerit. ⁊. l. ſi. e. titu. ⁊ hoc etiā tenēt dicti doc. in dictis locis. Ỹ. in. d. c. null⁹ pluri⁹. ⁊ Ly. i. l. i. C. qñ ciui. ac. cri. prē. aut dubitaſ: tūc vȳ prīa facie indicatū eē ſup factovt no. in. l. ſi. ſ. de iureiur. ⁊. l. j. ſ. ſi fideiuſſor. ſ. quarū re. act. nō daſ ℨz certe iſte. ll. loquītur i iuramēto. tū i ſnia mihi ℨiū viſus eſt q̄ in dubio qs videaē abſolutus q̄ nō pbatū p. l. jul. in pn. ⁊ q̄ ibi no. ſ. de ꝺdi. inde. vbi vȳ caſus in. l. pcurato⁹ ad exhibē dū. ſ. j. ſ. rēra. ba. ⁊. l. ſi inter me ⁊ te. i fi. ſ. de exce. rei iudi. rō ꝺcīe inter iuſturādū ⁊ ſniaz eſt. prīo q̄ iuſturādū bz vim ſolonis q̄ nō eſt in ſnia. ſcōo q̄ ille q̄ iurat. iurat de eo q̄ ſcit ⁊ de facto ſuo. vñ pōt recte ſcire ⁊ iurare eē factū vel nō eſſe factū vel eſſe ℨctū vel nō ℨctū. iude ꝙ ỹo iudicat de fetō alieno. ⁊ iō nō pure pōt ꝺicere factū eſſe vel nō eē factū vel eē ℨctū vel nō eſſe ℨctū. ar. l. cū falſus. ſ. de acq. hr̄. ſi ỹo ſeqrēt ſnia cōdēnatoria ſup vna: tūc nullo mō ꝓbibēt ad aliā redire caſus eſt h ſm lec. Jo. ⁊ verāt. C. q̄ ciui. act. pze. cri. l. j. ¶Predicta ỹa q̄ iudicū eſt finitū ſnia in diffinitiua ſz ſi eſſet finitū abolitione tūc nullo mō impediret intētare aliā actionē. vt. l. j. C. de gene. abo. facit. C. de ſi. inſtr. l. ij. ⁊. l. ſi docueris. C. de fal. ¶Quero abſolutoria lata ſuper facto parit exceptionē rei iudi. in alia accuſatione. vt. ſ. ꝺicti. ¶Quero ſi an hoc ſit verum etiaz alio agēte ſeu accuſante: vȳ q̄ ſic. vt. l. q̄ denūtiaſſe. ſ. ſi. j. ſ. ō adul. ſz ibi ſpāliſ eſt caſus i muliere. vnde cōtra puto alio accuſante vt hic. ⁊ eſt caſus. C. ō accu. l. q̄ ō crimine. cū gl. ſua in eo qō permittit q̄ accuſatione intētata ab vno ſup vno crimine pōt intētare accuſatio ab alio ſup alio crīe ex eodē facto nō ab eodē: rō q̄ qñ ab eodē abſolutoria lata in ꝑma. pōt parere exceptionē rei iudicate: in ſecunda q̄ nō habet locū qō ab alio. ⁊ illa eſt ratio illius. l. ¶Quero ⁊ vtrū[b] ꝓbationes facte i vna iſtaz cauſarū ꝓſint in alia. breuiter aut ꝓbationes ſunt facte ad abſolutionē ⁊ ꝓſunt in alia: vt. l. pſes. ⁊. l. i. C. de plagi. aut facte ſunt ad cōdēnationē. ⁊ tunc aut ꝓbationes ſunt facte i cā ciuili ꝓncipaliter circa delictū: ⁊ nō ꝓſunt in cā criminali. ita tz gl. i. l. ſi gs ad ſc fundū. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ ꝓbaꝫ l. l. iij. ſ. idē diuus. ſ. de teſti. ibi teſtibus nō teſtimonijs ⁊ eſt rō: q̄ in criminalibus regruntur ꝓbationes luce clariores meridiana. q̄ dico nō faciūt fidē: intelligo ſ. plenā: tū adminiculanē. ar. l. quero. in ſi. ſ. de edil. edi. ⁊. l. capite qnto. ſ. de adul. aut ꝓbationes ſunt facte in cauſa ciuili ſuper aliquo admini culo ad crimē: vt ſup oñio. ⁊ faciūt fidē in crīali. vt l. j. ⁊. l. preſes. C. de pla. aut ꝓbationes ſunt facte in criminali: ⁊ tunc ꝓſunt in ciuili: qō intelligo inter eaſdē ꝑſonas: vt. l. is apud quē. C. de edē. ⁊ ibi no. c ⁊. l. cū antea. circa ſi. C. de ar. Item inter alias perſonas quib⁹ preiudicaret ſnia vt dixi in. l. ij ſ. iud. ſol. ſz vȳ q̄ ꝺebeat diſtingui. aut ſm iudiciū tēdit ad eundē finē cū primo ⁊ faciūt fidē an ad aliud ⁊ tūc nō faciūt fidē, niſi de nouo exāminēt. vt extra de teſtibus. c. veniens. ⁊ notaē per gl. ⁊ Jnn. extra de ord. cog. c. cū ꝺilect⁹. vbi ꝓbationes facte ſuper exceptione nō ꝓſunt ſup actione niſi de nouo ꝓbetur dico q̄ illa diſtinctio, an ad eūdē finē tēdat an ad aliū mihi nō placet in ꝓpoſita qōne. ℨz pu⁹ o ſic ꝺicendū an prime, ꝓbationes fuerū facte. in cā vbi ſufficit ſummaria cognitio. vel fuit facta nō ſeruato iuris ordine vt ante litē ꝙteſtatā ſup aliqua ꝺilatoria ⁊ tūc nō faciūt fidē i alia cā etiā iter eaſdē ꝑſonas. hic eſt caſus in. d. c. veniēs. ⁊ ita pōt intelligi qō no. in. d. c. cū ꝺilectus. q̄ ille exceptiōes fuerūt ꝺilatorie ſecus puto in, ꝓbatione facta ſup exceptione perēptoria: ꝓ hoc: q̄ etiā victoria ſup exceptione q̄ſi facit fidē in actiōe vt ꝺixi. in. l. q̄ rome. ſ. duo fratres. ſ. de ỹ. ob. ⁊ ita vȳ ſ intelligere Jnno. eȳ de. 02. cog. c. ſup ſpoliatiōe. circa finē gl. ma.

6 ¶Quero ⁊ qd ſi illeq̄ ꝓduxit teſtes in vna cā velit eoſdē vel alios ꝓducere in alia cā ſup eiſdē articulis an ꝺebeat audiri vȳ q̄ nō inuito eo cōtra quē ꝓducunt: vt. l. ſi. C. de teſt. ⁊ qō no. in. l. ꝑperandū. circa finē. C. de iudi. ¶Ꝺuerte in vna ⁊ ead ē instantia poſt ꝺidicita teſtificata nō poſſunt teſtes ꝓduci ſup eiſdē articulis: vt ſ aut. q̄ ſemel. C. de ꝓba. ⁊ in aut. de teſti. ſ. q̄ñ vero. ſi vero eſt alia inſtātia ſi qdē eſt ſup eoſdē ⁊ ad eūdē finē. tūc aut teſtes fuerūt ꝑmo recepti coꝝ arbitris ⁊ eſt locus diſtinctiōi l. ſi. C. de teſt. ſi vero fuerūt recepti coꝝ iudice ordinario: tunc indiſtincte primis attestationib⁹ eſſet ſtādū omiſſa diſtinctiōe. l. ſi. C. de teſti. q̄ dicta talīū teſtiū ſemper faciūt fidē: vt. l. geſta. C. de re iud. ⁊ ita tenebat Ja. bu. ⁊ Jnn. tz extra de teſti. c. cum in tua. lz gl. aliter ſentiat in. d. l. ꝑperandū. in ſi. C. de iudi. ſi vero alia inſtātia tēdat ad aliū finē: vt i caſu. l. noſtre. tūc idiſtincte pōt qs ꝓducere nouos teſtes ⁊ etiā teſtes antiquos ſup eiſdē articulis: vt eȳ de teſt. c. veniēs. ⁊ in. d. c. cū i tua. ⁊ ibi no. ꝓ gl. et ꝑ Jnno. ¶Venio ad tertiā lec. antiquoꝝ ſm quā breuiter. b. d. Donec ꝑt agi criminaliꝝ nō pōt agi ciuiliꝝ. b. d. Jſta lec. ponit in glo. ſup. v. putāt ⁊ hec lec. nō applaudet lr̄e ꝑterea. l. vȳ velle indiſtincteq̄ qui poſſit eligere quā vult. ſ. vel ꝑus ciuilē. vl̄ ꝑus criminalē. vt. l. j. ſ. q̄ ciui. ac. cri. ꝑiu. ⁊. l. iterdū. j. de pub. iu. vbi ꝑus ciuilis pōt intētari. ⁊ ſic iſta lect. nō vȳ vera. ℨz cōtra q̄ ꝓ iſta lec. vȳ caſus i. l. ꝓtor edictū. ſ. i. j. de iniur. Rñ. ſm q̄ gl. ibi ex ponit tex. nihil facit vel ꝺic q̄ ſpāle eſt i. l. cōzne. de fica. vt nō poſſit fieri ꝑiudiciū ꝓ actionē ciuilē iniuriarū vt ibi ꝺicā. Jtē ꝓ iſta lect. vȳ caſus in. l. i. j. ſi. ⁊. l. j. ſ. ad carb. C. vbi cau. fiſ. l. i. Rñ. hic loqr̄ q̄ñ ciuilis ⁊ criminalis cōpetūt cōtra eūdē ꝺelinquētē quo ca ſu poſſum eligere quā volo. ℨz cōtraria loquunr̄ q̄ñ volo intētare ciuilē cōtra aliū quā cōtra ꝺelinquentē quo caſu nō poſſum viuo ꝺelinquente ſm Jaco. de are. ⁊ not. Ly. C. de fide inſtru. l. ſi.

c ¶Quero ⁊ vtrū[b] ꝓbationes facte i vna iſtaz cauſarū ꝓſint in alia. breuiter aut ꝓbationes ſunt facte ad abſolutionē ⁊ ꝓſunt in alia: vt. l. pſeſes. ⁊. l. i. C. de plagi. aut facte ſunt ad cōdēnationē. ⁊ tunc aut ꝓbationes ſunt facte i cā ciuili ꝓncipaliter circa delictū: ⁊ nō ꝓſunt in cā criminali. ita tz gl. i. l. ſi gs ad ſc fundū. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ ꝓbaꝫ l. l. iij. ſ. idē diuus. ſ. de teſti. ibi teſtibus nō teſtimonijs ⁊ eſt rō: q̄ in criminalibus regruntur ꝓbationes luce clariores meridiana. q̄ dico nō faciūt fidē: intelligo ſ. plenā: tū adminiculanē. ar. l. quero. in ſi. ſ. de edil. edi. ⁊. l. capite qnto. ſ. de adul. aut ꝓbationes ſunt facte in cauſa ciuili ſuper aliquo admini

d ¶An teſtes preſumanē rogati ſi ꝺicīē vocatis. ⁊ rogatis: lz nō ꝺicat ad hoc: ⁊ cū ꝺicitur inſpectis ⁊ cognitis verbis teſtamenti ꝺz intelligi ad hoc.

* **Homines.** Notabilis eſt. ſ. iſte ⁊ fa cit q̄ q̄ñ ī inſtrōz teſtib⁹ vocatis ⁊ rogatis ⁊ nō ꝺr ad hoc[d] nō valet q̄ ꝺebent eſſe rogati ad hoc. ſed ꝺic q̄ preſumunē eſſe rogati ad hoc. vt ſcripſi in. l. ſciendū. ſ. de ver. ob. Item facit ad hoc. l. de bis. ſ. de trāſa. que ꝺicit q̄ non poteſt tranſigi niſi inſpectis ⁊ cognitis vbis teſtameti. ꝺz intelligi ad hoc. ⁊ hoc ex aminani i. l. qui rome.

vide ad materiā qō ipſe ſcribit in. d. l. j. in fi. C. de re iudi. ⁊ vide abb. in. c. cām q̄. el. ij. de teſti. ⁊ vide Bal. in. d. l. ſi gs ad ſe fundū. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ facit tex. ⁊ ibi Ja. bu. in. l. ij. C. de eden. ⁊ qō no. bar. in. l. locū. ſ. ſi gs duo. de ta. ephi. ⁊ an acta facta in vno iudicio faciāt fidē in alio in criminali. adde qō no. Bal. in. l. nā ⁊ poſtea. in. ſ. ſi minor. ff. de iurein. ⁊ Bar. in extraug. ad repti. i ỹ. ſummarie. ad fi. de bis lati⁹ ꝺicti in. d. l. ij. C. de edē.

¶Contraria lo quunt. adde Jac. bu. in. l. ſi ex falſis. C. de trāſac. ⁊ in. l. fi. C. ſi ex falſis inſtrumentis. ⁊ ſeq̄tur Jmola. in. d. l. diuus. in. ꝓ. col. de re iudi. in. q. an viuēte illo q̄ pnci paliter falſum cōmiſit poſſit primo et pncipaliter agi contra illū q̄ vſus eſt falſo inſtrō q̄ te nuit Bal. in. d. l. fi. C. de fi. inſtr. ad fi.

¶Aduerte trāſactio facta ſuper ꝺepēdentibus ex teſtamēto alicui⁹ nō valet niſi in ea ꝺicatur viſis ⁊ cognitis vbis teſtamēti Bart. in boc ſ. boies. Ange. in l. qui rome. ſ. duo fratres. ff. de ver. ob. col. ꝓ. allegat bar. Ziari in. l. de bis. ff. de trāſac. et idē tenuit bart. in d. ſ. duo fratres. i. iij. q. et iſta ſequtur Ang. cōſi. ꝓ. ciij. col. ij. et iſta ſcōa opin. eſt cōis ſm do. Aler. in. d. ſ. duo fratres. pri mā tenuit Ludo. ro. ℨſi. ccc. ciij. in. ij. ⁊. iij. colū. Tu dic. bar. ꝺz intelligi in boc. ſ. boies. ſcōz qō ſe ꝺeclarat i. d. l. de bis. ⁊ in. d. ſ. duo fratres. q̄ ille ſatis ꝺicit inſpexiſſe ⁊ cognouiſſe qui vere ſcit et intelligit mentem ⁊ oculo intellectus poſſet etiā ſubtiliter ꝺari alia ſolutio quaz ſenſit do. Alexā. in conſi. ꝓ. col. iiij. in illo vbo quandocūq; ⁊c.

¶Boies. i nō ꝺicitur ad hoc. vide bart. in. l. heredes palā. ſ. in teſtamē tis. de teſtamen.

a ¶Sed ſi vnus. ſtatuto cauet. vide Bar. in. l. iij. ſ. negotia. ff. de neg. geſt. idem tenet Bald. in. l. gallus. ſ. quod ſi is. de libe. ⁊ poſtbu. ⁊ per glo. ibi in fi. deinde in fi. adde Bart. in. d. l. negotia. de neg. geſt. ⁊ in. l. j. ſ. de procur. Pe. de anch. in. c. relatū. el. ij. de teſti. ⁊ in. c. j. de li. ꝙteſt. ⁊ vide glo. in cle. ij. de reſcrip. ⁊ iſta faciunt ſi teſtator mandauit bona ſua diſtribui inter pauperes per titium ꝙ titius poſſet diſtribuere in vnum tm̄. ℨz cō trariū volnit bar. per ea que ibi habentur in. l. ij. de a optio. le. itē faciūt ad id qō ꝺixi poſt Bart. in ſimili de ꝓteſtatione facta coram vno vicino tm̄ in. l. de pupillo. ſ. ſi qs ipſi prē torī. in. ij. colū. de ope. no. nū. adde q̄ not. Bal. in. l. ij. C. de cōdi. incer. ⁊ Bal. in. l. iubem⁹. 1 ſ. ſi autē. C. ad tre bel. ⁊ vide no. per bal. in. l. quicūq; in. ij. col. C. de ſer. fugi. vbi no. que 1 rit in caſu. q. Bar. bic qd ſi ꝓduxi te 2 ſtes et inſtrumēta falſa. an ſit vnum falſum et tenet q̄ ſic. ⁊ ad Bart. bic 1 ad de Jmol. idem b ꝺicentē in. d. c. re 2 latum vbi allegat c Albe. de ro. in. ij. parte ſtatutorum in. q. ꝛxvj. et idem ꝺicit econtra per illū tex. vide bar d to. in. l. ſi. in ver. ℨz quero. j. de queſt. Adde q̄ ⁊tra hec facere videnē que conſuluit Oldra. 2ſi. cxlij. q̄ ſi teſta toꝝ inſtituat poſt bumū vel poſthu mos ⁊ deinde ſub ſtituat ⁊ caſu quo cōtingat eſſe plures et moriantur 1 in pupillari etate ſuperuiuente pre mortenti ſubſtitu to ⁊ ſi omnes mo 1 ri cōtigerit in pupillari etate vel als quandocūq; ſine herede ex ſuo 1 corpe ſa. a. ⁊. b. ſo 2 rores ſuas eiſdez poſtbumis ſubſti tuo equis portionibus ⁊ cōtingat q̄ vnus ſolus na 1 ſcatur et moriaē q̄ ſubſtitutio eua neſcit nec reſolui 3 tur pluralitas in ſingularitatem.

b ¶Si quis non homines. ille qui coadunauit homines et dederit damnum tenetur de damno ſuo et coadunatorum quos adunauit. ſi vero coadunatus det damnum tenetur de damno tm̄ ſuo. et vide per Jnno. in. c. ſi. qō met. cauſa. ⁊ in. c. in noſtra. de damno ꝺato. ⁊ vide Bal. in. d. non ideo minus. in. ℨ. q. C. de iniur. ⁊ de damno ꝺato. ⁊ vide Bal. in. d. non ideo minus. in. ℨ. q. C. de accuſa. ⁊ ad Bar. hic adde Bart. glo. text. ⁊ docto. in. l. quoniam. C. ad. l. iul. de vi. ⁊ Bal. in. l. j. in. vj. col. C. de ſer. fugi. ⁊ ibi quis ꝺicatur capora lis et principalis. et adde. l. j. in boc. et ibi no. de ſer. corrup. An autem ſi aliquod damnum paſſus eſt coadunatus poſſit ipſe illud repetere a ca poz ali. vide in ꝺicta. l. quoniam. Adde quomodo teneatur coadunator. Bald. conſi. ꝛxix. iiij. lib.

1 ¶ℨſi plus puniatur clam faciens ꝙ palam.
2 Familiaris ꝓ modico furto non poteſt conue niri actione vi bonorum raptoꝝ.
3 Conuentus hac actione non poteſt referre actoꝛi queſtionem dominij.

Et generaliter. Gloſ. ſignat vnum argu. in contrariū ſ. cui facit palam ꝙ q dictur bic q̄ plus ꝺelinquit[e] qui facit palam ꝙ q facit clam. contra in. l. fina. ſ. de ritu nup. ⁊. l. pupilli. ſ. ſane. ſ. de auto. tuto. et. l. non intelligitur. j. de iure fiſ. et. l. non exiſtimo. ſ. de admi. tuto. gloſ. d 1 non ſoluit. Ỹ. ꝺicit Taut id quod fit eſt omnino ꝓ hibitum: per. l. vt furtum. et ſimilia. et tunc magis punitur palam faciens ꝙ clam: vt bic. aut non eſt omnino prohibitum: vt matrimonium et vendi tio ⁊ tunc magis punitur clam faciens: vt in contrariſs ſm Ỹ. tu dic latius vt not. Ly. C. de ſummā tri. l. nemo clericus. in fi. ¶Opponitur bic inquit q̄ ꝓ re ꝺepoſita etiam ſi non interfit habet locum actio vi bonorum rap. ſed. ſ. ſtatim in ver. ſi quis igitur. innuit q̄ ad bāc actionem requiritur q̄ interſit agentis ſaltem modice. Quibus timore e iſte. ſ. ibi vtilius vſus eſt ⁊c. legitur duobus modis. primo q̄ bic loquatur quando actio furti ce ta ꝓ re ꝺepoſita: quia non intereſt tunc ad verſi. ſi quis igitur. Reſpon. ꝺum ꝺicit intereſt ſua vel modice: ſubaudi magime iſta eſt vna lectu. glo. Secundo modo legitur qō ꝺicitur in iſto ver. vtilius. tamen ſi ceſſet actio furti ob rem ꝺepoſitam intelli gas ꝙ ratione perſone. vt quia liber⁹ vel familiaris qui ꝓ modico furto non poteſt conueniri furti ſed actione vi bo. rap. poteſt cōueniri ꝓ modico intereſſe. Jſta ſcōa eſt vera ſimpliciter ſed poſſet ne prima ſuſtineri: videtur q̄ nō quia ſi nō intereſſet ſua: nō eſſet quid quadrupletur. ⁊ iſta actio datur ad quadruplum vt. ſ. eo. l. j. in pzinc. ergo nō cōpetit ſi ſimplum non repetitur. ſed poſſumus ꝺicere q̄ ſimplum eſt eſtimatio rei. vt. ſ. e. l. ſ. in bac actio 3 ne. nec ꝙ poteſt conuentus referre actoꝛi queſtionē dominij. vt. l. ſi qs emptionis. ſ. ſed boc ſuper bis. C. de preſcrip. xxx. an. ⁊ boc modo ꝓcedit iſta lect. ſed ſi poneres q̄ actoꝛ ſi confitetur rem ſibi ꝺepoſitam: et non intereſſet ſua non video qualiter iſta actio poſſet competere ſibi.

¶Actio ex ꝺelicto que ꝺenominatur ab eo non datur contra heredes.

Hec actio. Not. q̄ actio ex ꝺelicto que ꝺenominatur ab ipſo ꝺelicto nō ꝺatur cōtra heredes etiam in eo qō ad eos peruenit: qō ꝺixi in. l. j. ſ. de pziua. ꝺelic.

¶Quando vna actio ꝺatur contra plures ne gligentia adhibita contra vnum quando preiudicat contra alios.

Si ſeruus. Oſi vna actio ꝺatur cōtra ꝺiuerſos negligentia adhibita contra vnum preiudicat cōtra aliū. b. d. ¶Not. tex. ibi q̄ cū quocūq; ⁊c. ſed ꝺicitur bic ſi actū eſt cū ꝺño nō pōt agi cū manumiſſo. an ſ eſt ver. ſiue ꝺñs fuerit ꝙdēnat⁹ ſiue ab ſolutus. ꝺicit glo. q̄ ſi ꝺñs fuit cōdēnatus ⁊ ſoluit ſine ꝺubio boc eſt verū qō ꝺicit ꝺixi in. l. quoties. ſ. ſi fa. fur. fe. ꝺi. Jdē ſi fuit abſolutus. vt. l. liez. ſ. ſi. ſ. nau. cau. ſta. ¶Oppo. C. de inof. teſta. l. ſ maioꝛres. glo. non ſoluit. tu dic ibi non erat negligens: ſed ꝓſequebatur illud ius qō credebat ſibi competere. preterea ibi erant plura remedia. bic vnū tm̄. licet ℨ ꝺiuerſos. ¶Scōo oppo. de. l. item. in pzi. ſ. de alie. iu. mu. cau. fa. vbi negligentia ℨ vnū nō pre iudicat contra aliū. Quibus timore vic tria verba.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Utrū negligē- a
tia. vtrū negligen
tia quo ad vnum
preiudicet quo ad
aliū vide in.l.be
res.ꝛ ꝙ ibi Bart.
ff.de ꝛdi.ꝛ demō.
ꝛ Bal.in.l.ff ma
ior.C.de inof.test.
ꝛ qō not. bar.in.l.
si prius.in.ig.col.
ff.de ope.no.nun.
silr et diligens in
vno psumit dili
gēs in alio vt no
bar.ī.l.fi.C.de bis
q a nō dño ma. 1
b ¶Faciūt turba. 1
quot boies faciāt 2
turbā vel collegiū
de quo ī rub.ff. de 3
colle. illi. adde in 4
no.in.c.j.de elec.q 5
tz ꝙ duo ꝛgrega-
tionem tres colle
gium.ꝛ.populuz.
ꝛꝛ.turbam.qtuor
vel. quinq; pozci
gregē.ꝛ. oues gre
gem.ꝛ ibi vide qc b
faciunt vnionē et 1
est glo.in.d.ꝛ.j.qd
est ppls.vide bal.
in.l.etiā in.iij.col.
C.de ꝛecu.rei iu-
di.ꝛ quot faciāt ce
tū vide Ly.ꝛ bal. 2
in.l.j.ꝛ qō ibi bal.
de tu.ꝛ cura. illu-
strīū plonaz. ꝛ.ꝛ.
faciunt parochiā
ciij.q.j.vnio. vide 3
bart. in.l. sicut. ff.
qōcuiusq; vniuer.
no.et qd in fami- 4
lia vide Bal.in.l. c
iubem. ff. sinaūt.
C.ad treb.et glos. 5
no.ꝛ.q.j.c.j. ponit
de bis que hic di-
cūtur ꝛ vide bart.
in.l.j.ff.de ꝓba.
quot faciāt gētē ꝛ
quot faciāt ꝛercī
tū vel legionē vi
de gl.2 doc.in.l.ij.
C.de infa. et quot
faciāt gentē. vide
Bal.in.l.j.in fi.ff. 1
de iusti.ꝛ iur.
Andr. Pomate.
c ¶Quero ꝙt ho-
mines. primo viō
ad hec aliquid p
alex. in.l.fi. col.ij.
C.de test. mili. vbi
ponit quot boies 1
faciunt villam.

quandoq; est ī vna ꝛ eadē actio numero que cōpe
tit contra diuersos. tunc negligentia adhibita cō
tra vnum preiudicat contra aliū vt hic. quādoq;
sunt actiones diuerse ꝛ tunc aut competit contra
diuersos ex dispositione cōtra hētiū: aut ex dispo
sitione legis. Primo casu vtrum negligentia ad
hibita contra vnum preiudicet contra alium dic
vt dixi in.l.cum quis. ff. si quis pro reo. ff. de solu.
Secūdo casu aut negligentia adhibita 2tra vnū
tollit illud quod erat causa dande actionis cōtra
alium. ꝛ tunc cōtra aliū preiudicat vt.l.fi.C. de bis
qui a non do.ma. aut non tollit illud qō est causa
dande actionis cōtra aliū ꝛ nō preiudicat vt.l. ite.
in prin. ff. de alie. iud. mu. cau. fa. ꝛ ibi de hoc p gl.
ex hoc patet ꝙ falsa est gl. C. qō met. cau. l.iij. que
dicit ꝙ si est emptor liberatus prescriptione non
potest agi contra metum inferentem. nam cū do
minium nō sit causa actionis ꝙ me. causa sed me
tus: non debet tolli actio quod metus causa pre
scriptione dominij. vt.o.l. item. ꝛ ita tenent doct.
in.o.l.iij.ꝛ bene.

☞Tres homines faciunt collegiū ꝛ etiam vni
uersitatem.

Turba fit ex centum boibus: multitudo pōt esse
maioris vel minoris numeri.

Duo homines faciunt cōgregationem.

Decem homines faciunt populum.

Bens dicitur ex minori numero decem ꝛ verifica
tur in quatuor vel quinq;.

Bens ꝛ populus est idem.

Statutū puniens coadunantem gentē bz locū in
coadunante quatuor vel quinq;.

Retor. Hic ponitur tertiū ca-
put edicti ptoris. Nota
quot homines faciūt turbā. b¶Opp.
de.l.neratius. ff. de ver. signi. Sol. Tibi
loquitur de collegio quod fit ex tribus ꝛ idem di
cit glo. in vniuersitate per illam. l.in.l. sicut. ff. pe.
ff. qō cuiusq; vniuer. no.ꝛ in familia. ita not. ī. l. de
testamento. ff. fina. ff. de verbo. significa. hic loquitur
de turba. ¶Secundo oppo. in stitu. de iur. perso.
in fi. glos. non soluit. Tu dic ꝙ hic exponitur qd
sit turba. ibi vero exponitur quid sit multitudo q
potest esse maioris ꝛ minoris nmneri: vt ibi not.
Quero quot homines faciunt cetum certe hic ba
bes in ter. ꝙ idem est dicere cetum hominū ꝛ tur
bam hominum. ¶Quero quot homines faciūt
congregationem. glo. que est extra de elec. c.j. dicit
ꝙ duo homines faciunt congregationem. Quero
quot homines[c] faciunt populū credo ꝙ ad mi
nus requirantur decē. ita not. gl. extra de electio.
c.j. pro hoc ista. l.ꝛ.l. oues. ff. de abige. coniūcta. l. re
rum mixtura. ff. de vsucapio. Quero quid de gē
te quot homines faciunt gentem. iam vidi qōnez
de facto in ciuitate ista. Dicebat statutum si quis
coadunauerit gentem. Respōdeo est idē ꝙ popu
lus quod probat. ff. de iust. ꝛ iur. l. omnes populi.
coniuncto. ff. oēs populi. insti. de iure natu. gen. et
ciui. nā in vno loco dicitur gens: ꝛ in alio dicitur
populus: ꝛ ponuntur pro eodem. ergo ꝛc. puto tñ
ꝙ si quis coadunauerit homines equites minori
numero diceretur gens forte quatuor vel quinq;
armati. o.l. oues. ff. de abigeis.

☞Locus vbi maleficium est commissum inspi
citur non mandati delicti.

Hocautē edicto. No. ad istud
ꝙ dixi tibi.
ꝙz inspici locus vbi est maleficiū cōmissum nō
locus vbi qs mandauit cōmitti maleficiū vt hic fa
cit. l. si vt ꝓponit. ff. de fide. ꝛ ibi dixi. ꝛdicam in. l.
non solū. ff. si mandato. ff. de iniur.

☞Stante statuto ꝙ si quis coadunauerit gen
tem puniatur habet locum etiam si per spatium
distent vnus ab altero.

Hocedicto. Dicit hic si intra tur-
bā sit ꝛc. ff. ff. ff. ꝓxi. vbi
sufficit etiā si est absens. gl. dicit ꝙ turba pōt cōti
nere magnū spatiū. vnde requiritur ꝙ quis sit in
turba: ꝛz non sit in eodem loco vbi damnū datur:
aduerte ꝛ tene menti. Dicit statutum si quis ꝛco-

adunauerit gentem. requirit ne ꝙ omnes sint co
adunati in vno loco. vel in vna domo vel ī vna ec
clesia. rñ. nō. sufficit enim si sint coadunati: licet di
stent per magnū spatiū. ita videbis hic in hac gl.
ꝛ ideo si vnus famulus staret ī vna domo ꝛ alius
in alia: ꝛ sic de singulis esset coadunatio. licet sint d
in diuersis locis. sed licet glo. soluat istud contra
rium multum notabiliter. tamen Jac. de are. sol
uit istud contrarium aliter. ꝛ sic. ff. ff. ꝓxi. loqui
tur de eo qui commisit domum in coadunatione
turbe. hic cum esset in turba dolo fecit: vt damnū
daretur. fateor tamen ꝙ idem locus non debet sic
stricte accipi pro eo puncto: vt latius examinabo
in.l.j. ff. ex incendio. j. titu. j.

1 ☞Offenso licet clamare succurrite succurrite.
2 Quādo plures determinationes resp̄iciūt verbū
quelibet per se determinat verbum.

Si quis aduentu. Nota. ꝙ e
d ricordiam clamare offenso dicēdo ꝛ clamādo suc
2 currite succurrite. † Ite no. ꝙ quando plures de
terminationes respiciunt vnum verbum quelibet
per se determinat verbū nec determinat inuicem
iste determinationes. declaro dicit ī edicto preto
ris. pretor ait cuius dolo malo in turba damnuz
quod datum vel factum esse dicetur istud partici
pium datū vel factū esse bz istas duas determina
tiones ꝙ fit datū in turba: ꝙ fit datuz dolo malo
tamen non requirit ꝙ turba sit coadunata dolo 7
malo vt hic. qō tene menti ad multa.

1 ☞Dicta in vno capitulo quādo intelligantur
repetita in sequentibus.
2 Statuto stāte ꝙ iudex teneatur dare quamlibet
sententiā cū cōsilio sapientis: ꝛz per aliud statutū
dicatur ꝙ in certis causis procedat summarie: in
illis etiam tenetur dare consilium.

Eritq; hec differentia.

Nota hic ꝙ dicta in precedenti capite in subsequē
e ti non intelliguntur repetita[e] nam verbū coactis
hominibus non intelligitur repetitum vt hic vel
raptum etiam non coactis ꝛc. Contra. ff. ad. l. aql.
l. quemadmodum. in fi. ꝛ insti. ad. l. aquil. ff. hoc ta
men capite. respon. dicta in precedenti capite que f
pertinēt ad dispositionem in sequenti intelligun
tur repetita: vt in contrarijs. secus in his que per
tinent ad facti narrationem vt hic. ¶Cōtra hoc
f oppo.[f] qō etiam ea que pertinent ad facti narra
tionem intelliguntur repetita in sequenti: vt. j. ti.
j. l. j. in prin. coniuncta. l. iij. ff. qō ait pretor. eo. tit.
¶Breuiter dic quandoq; lex disponit circa plu
ra in diuersis orationibus. et tunc dictum in una
oratione nō intelligitur repetitum in alia oratio
ne circa facti narrationem: vt hic quādoq; lex di
sponit circa plura in eadē oratione: ita qō omnia
illa reguntur ab eodem verbo tūc dictum in vno
intelligitur repetitū in alio ita loquitur. l. j. ff. j. c. 5
iuncta. l. iij. j. tit. j. ff. qō ait pretor. nam cum omnia
ab eodem verbo reguntur qualitas que respicit
illud verbum respicit ipsum vniformiter quo ad 7
omnia: ita debetis intelligere hūc articulū. p hac
solutione. ff. de fun. instru. l. scie. ff. caio. ¶Latius
1 Tergo in ista materia distingue sic: vtrum dicta in
vno capite intelligantur repetita in sequentibus
dicunt est vna l. habens plura capitula aut sunt
plures leges separate et distincte: primo casu aut
queris de bis que pertinent ad facti narrationez.
aut de bis que pertinent ad iuris dispositionem.
primo casu aut illa plura capitula inferūtur sub
diuersis orationibus ꝛ nō intelligunt repetita in
sequentibus: vt. l. ij. in prin. ff. eo. ꝛ boc. ff. Aut infe
g runtur[g] sub eadem oratione et intelliguntur repe
tita. vt. l. j. in princip. coniuncta. l. iij. ff. ait pretor. j.
titu. j. argumen. l. scie. ff. caio. ff. de fundo instru. se
cundo casu quando queris de bis que pertinent
ad iuris dispositionem. et tunc aut dicta in prece
dentibus sunt contra ius commune et exorbitant
a iure[ꝛ] communi: ꝛ non intelliguntur repetita in se
quentibus. argu. ad boc. l. vxori. ff. vxori. de leg. iij.
quod no. per gl. in. l. talis scriptura. in fi. de le. j. fa-

cit extra de reg. iur. c. ea que a iure cōi. li. vj. ꝛ. l. qō
vero. ꝛ. l. in bis. ff. de leg. ꝛ per hoc posset[a] determi
nari qō qā disputauit Jac. de bel. ivno capitulo
statutoꝝ quo cauet ꝙ habeat locū in preteritis ꝛ
futuris. certe hoc exorbitat a iure cōi cum natura
legis sit dare formaz futuris negotijs. vt. l. leges.
C. de legi. ꝛ ideo in sequētibus nō intelligeret[ꝛ] re
petita. ꝛ ita determinat Jac. de bel. licet per alias
rōnes ꝛ eius disputationē babetis in auf. vt cum
de ap. cog. circa ꝓin. Si vero nō exorbitāt a iure
cōi. tunc aut queris vtrum intelligantur repetita
in sequentibus. c. ꝓximis. ꝛ intelligūtur repeti-
ta[b] vt. l. qūeadmodū. in fi. ff. ad. l. aquil. ꝛ ff. ti. ad. l.
aquil. ff. hoc tamē capite. ꝛ. l. de adulte. l. mariti. ff.
hoc quinquēnīū. aut queris vtrū intelligant repe
tita in alijs capitulis distantibus mediatis a plu
ribus alijs capitulis: ꝛ nō intelligunt repetita vt
insti. de re. diui. ff. item lapilli. ꝛ ibi nota. per glo.
quā no. bene. ꝛ hoc est verū nisi ꝓout statim dicā
in diuersis legibus separatis. Scdo casu ꝓcipa
li quādo diuerse leges seu diuersa statuta: aut vna
lex ꝓcedit per modū regule ꝛ in oībus alijs intel
ligitur repetita. arg. l. regula. circa fi. de iur. ꝛ fac.
igno. ex ēplum in. l. de vnoquoq; ff. de re iudi. vbi
ponitur regula ꝙ in vnoquoq; negotio dz pars
citari. superuenit postea. l. ij. ff. de sen. ex peri. reci.
que tradidit formam qualiter ferat sñam ꝛ nō repe
tit de citatione partis ꝛ certe illud intelligitur re
petitum: qz ī alia. l. per modum regule est traditū
ꝛ per hoc Oldr. ꝛ disputauit[c] vnam questionē di
cebat ꝓmū statutū ꝙ iudex teneatur dare quāli
bet sententiā cū consilio sapientū. demū aliud sta
tutū dicebat ꝙ in quibusdā casibus iudex debeat
ꝓcedere summarie certe intelligit repetitū ꝙ iu
dex det sñam cum ꝛsilio sapientū: qz illud ꝓmū
statutū procedit per modū regule. si vero nō pro
cedit per modum regule: ꝛ tunc aut vna lex venit
ad interpretationē alterius: ꝛ tūc oia que dicunt
in. l. interpretata ītelliguntꝛ repetita in. l. interpre
tante. vt. l. nibil. ff. de cōiung. cū emā. lib. ꝛ in auf.
de filijs añ instru. do. na. ff. j. si vero vna lex nō ꝓce
dit ad interpretationē ꝓme. tunc dicta in vna nō
intelligūtur repetita in alia vt. l. j. ff. meminisse. et
ff. quid tamen. ff. de ven. inspi.

Hec autē actio. Aduerte glo. in
ta ꝛ nō soluit. vide glo. que incipit fic. j. ibi: ꝛz ar.
cōtra ꝛc. sol. hic agit ratione dominij: ibi ratione
alterius iuris qō quisq; bz in re vel ex re. ar. l. vē
didero. ff. j. ff. de fur. non babetis hic alia.

Docere que. Facit ad ea q̄ dixi in. l.
denuntiasse. ff. quid ta
men. j. de adul. ꝛ dic vt ibi.

Mon prodest. De hoc dic vt
l. ea mente. ff.
de usuris.

Quod vi. Opp. ꝛ videtur ꝙ suf-
ficiat reuerti in potesta
tem violentiam passi. vt. l. certe. ff. j. ff. de
prea. ꝛ ibi no. sol. intellige ꝙ hic fuit vi possessuz
aliquid mobile: ita quod cadit in vitiuz furti. als
secus in contrarijs.

¶De incendio ruina naufragio. Rubrica.

Retor. Dicitur hic ꝙ dānū
dedisse dicet. Que-
ro vtrū sufficiat dicere tm̄ vel regrat
probatio. rñ deo ꝙ dicit: dicet subau
di: ꝛ probat vt not. in. l. ꝓtor. in ꝓn. ff.
tu. j. ꝛ. l. j. in ꝓn. ff. si quadru. pau. feciss. di. quod est
verum. ꝛ tene menti ad multa.

☞Dictio ex: denotat cām remotā licet regula-
riter denotet causam ꝓximam.
Idem in dictione de.
Equo vulnerato in bello bz postea moriatur ī ci-
uitate: dz emendari ac si mortuus esset in bello.

Ex incendio. No. ꝙ dictio ex: hic
significat causam re-
motā: ponit enim ex incēdio id est ꝓpter incendiū

regulariter est cōtra qō denotat causam ꝓximā e
vt. l. non dubiū. C. de legi. ꝛ. l. j. C. ff. si ferus exte. ꝛ. l.
eo tpe. in fi. ff. de pec. Idez de dictione de: vt. l. j. ff.
nunc videamus. ff. de cōiun. cū emanci. lib. eius. si
mile in dictione de: ꝙ denotet causam remotā. vt
l. fi finita. ff. j. ff. de dam. infec. ibi de eo opere ꝛc. cū
d gl. sua licet regulariter denotet cāz ꝓximā: d vt. ff.
2 dixi. ¶Ultimo iste ver. † Quēadmodum cōsueuit
e induci ad questionez[e] de equo vulnerato in bello
qui postea moritur in ciuitate an debeat emenda
ri sicut fi fuisset mortuus in bello scōm pactum fa
ctum cū stipendiarijs: ꝛ bic est argu. ꝙ sic. facit. l.
ait lex. ꝛ. l. huic scripture. ff. ad. l. aquil. ꝛ. l. dāni in-
fecti. ff. sabini. ff. de dā. infec. ita dicit Dy. ¶Ulti-
mo vide glo. super isto ver. si suspicio. que incipit
no. ergo ꝛc. ibi. ff. is quoq;. solu. dic vt ibi: qz ibi in
odium denuntiatoris superuenientis. Ite ibi. ff.
quod dicitur. sol. dic vt ibi. Item ibi. l. si quis. ꝛ. l.
quis. sed ibi est legis suspicio. bic hominis nō ba
bens administriū iuris. ꝛ. j. de pe. l. absentē. Dyn.
Item ibi: sed ibi solues. dic ꝙ loquitur in accusa
tione criminali: bic in actione ciuili.

1 ☞Quando ad actū requiritur certus locus: et
certum tempus illud debet probari.

Item ait pretor. In fi. cū. l. seq.
No. ꝙ qñ ad
f aliquē actum requirit certus locus ꝛ certum tps
debet istud ꝓbari[f] vbic qō tene menti.

1 ¶Ablatiui absoluti verificantur in presenti.

Clo naufragium.
Deinde. No. ꝙ ablatiui absoluti[g] bz sint ꝓteriti tē
g poris verificanti ī pñti: nā dz ħ rate naue expugna
ta. ꝛ tñ sufficit si fiet dū expugnak. qō tene mēti.

1 ☞Receptans bannitum ignoranter non tenet
pena statuti.

Non solum. Not. ꝙ iste q recipit ex
bānitū ignoranter † nō
tenetur pena statuti vt hic. ꝙ boc. ff. de recep. l. ij. et
ff. de penis. l. methodorum. ꝛ quod ibi dixi.

Quod autē ait pretor.
Istum. ff. intelligatis sm ꝙ habuistis in. l. si ali⁹.
ff. est ꝛ alia. ff. quod vi aut clam.

Senatus. Vide glo. que incipit ꝛ me-
rito.

1 ☞Maleficium estimatur leuius ꝛ seuius respe
ctu rei ꝛ persone.
2 Nobilis qualiter puniatur plus ꝙ ignobilis.
3 Processus quando fit contra rapientem ex nau
fragio debet apponi de valore rei vt possit certifi
cari de pena.

Pedius.
Diuus pius. No. tex. ibi
† nec ꝙ aut
diuus. no. ex boc. ff. ꝙ maleficiū estimat granius
ꝛ leuius respectu rei rapte. Ite respectu persone
rapientis. ¶Opp. circa primū † vt ꝙ plus punia-
2 tur nobilis[b] ꝙ ignobilis: vt. C. de epis. ꝛ cle. l. pres
b byteri. glo. nō soluit tu dic vt per Ly. de summa
tri. l. fi. ꝛ dixi. j. de pe. l. quedā delicta. ¶Quero fa
3 ctus † est. pcessus contra istum rapientem ex nau
fragio ꝙ abstulit rem tamen et de rei valore non
apparet que pena erit imponēda: certe cōsiliū est 7
1 ꝙ rei valor ponatur[i] i pcessu. vt simus certi vtrū
pena maior vel minor debeat imponi. nā si valor
rei apponitur tunc assumimus penam que est mi
nor: vt. j. de penis. l. preses. ꝛ. l. interpretatione. et
l. bec enim. ff. de suspec. tu. qō tene mēti. ꝓpter sta
tuta huius ciuitatis que limitant penā actionis
furti secundum valorem rei subtracte.

Si quis.
Deeo quoq;. ff. No. būc
k tu ba-
bes ꝙ ex naufragio dicitur fieri quod fit trepida
tione naufragij: et sic parum ante naufragium. vt
ff. ꝓxi. ff. in ꝓin. Item quod fit in ipso naufragio

¶Ald. q. not. q. de
equo vulnerato ī
stipēdio q postea
morit in ciuitate
an debeat emēda
ri sicut si mortu⁹
esset in bello facit
qō not. Bart. in. l.
qō ait lex. ō adul.
qō not. bene ꝛ ad
bāc. q. vide in. l. in
bello. amisi. ff. de
excu. tu. in lec. an-
tiqua. et ibi Bal.
not. loquentē. idē
in. c. j. quib. mod.
feu. amit. ꝛ qō no-
tat Bald. in. l. j. C.
de nūdi. ꝛ in. l. trā
figere. C. de trāsa.
ꝛ in. l. damni. ff. sa
bini. ff. de dā. infec.
et Bart. in. l. item
mella. ff. si plures.
ff. de excu. tut. ꝛ in
l. non solum. ff. ff.
vt probari. ff. de
ope. no. nun. et ibi
alle. istū tex. ꝛ not.
Bart. in. l. j. in ꝓn.
de aleato.

g ¶Ablatiui abso
luti. vide. l. si quis
id qō. vbi qō si dū.
ꝛ ibi doct. de inri.
om. iudi.

b ¶Puniat nobi
lis an puniat ma
gis nobilis p bal.
in. d. l. fi. post Ly.
et plene in. c. cum quidā. de iureiur. ꝛ per Jac. de bel.
in. d. l. presbyteri. ff. per gl. gliij. disti. nō cogunt: ꝛ vide
Bar. ꝛ glo. in. l. fi. ff. de re. diui.

i ¶Rei valor ponatur. no. ꝙ in inquisitiōe dz appo
ni estimatio rei fu
rate. Adde ro. in
l. si quis id quod.
ff. de iurisd. om. iu.
et in. l. magistrati
bus. eo. tit. Adde
Bal. ff. si. cvj. lib. j.
vbi ponit an pce
dat libellus ī quo
narratur ꝙ talis
aīo furandi sub-
traxit tot res: bo
na que ascendunt
ad valorē centum
saluo errore cal-
culi. ꝛ cōcludit ꝙ
non procedat.

k ¶ff. de eo quoq;.
Facit iste text. ad
q. de qua dixi i. l.
iij. ff. armis dele-
tū. ff. de vi ꝛ vi ar.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Quero quid.no. qualiter teneat dominus de delicto familie sue vel coloni sed nunqd quis tenetur de facto sui domestici dic q nō vt extra de resti.spoli.in.c.cum ad sedem.ꝛ quod no.Bar.in.l.j.C.de epis.ꝛ cleri. doc.in.l.ad inuidiā.C.qō met.can.Ista adde bart.in.l.si seruus seruū. ff.pculus.per illum tex.ꝛ ibi flo.ff.ad.l.aquil.nam per istuꝫ tex.ꝛ per.l. videam⁹.ff. loca. limitantur hec dicta. nisi famulus deliqsset in re cuius custodia speciabat ad dñm et de omnibus vide do.Anto.in.d.c. 1 cum ad sedem.de resti.spol.

✳ Pro concordia. 2 ¶Aduerte nunqd iudex huius territorij possit punire testem alterius territorij ꝛ bartolus in.l.nulluꝫ.C. de testi.videtur q 5 sic ibi summata fori prescriptione ꝛ in hac.l.ne quis 6 fi.Contra videtur determinare in.l. 7 cūctos populos. i.viij.q.C.de summa trini.ꝛ fide catho.Sol.dat bar. inferendo etiā ad statuta in.d.l.cunctos populos vt regula sit in cōtra arium fallit autem in pluribus casibus specialib⁹ dic vt per eum. 1

b ¶Secundo quero.adde q notat Bald. in.c.j.in.ff. conuenticulaz.de pac.iur.fir. vbi dixit quod exigētes pedagia debēt retinere itinera tuta vnde ffm eū si fiāt alique robarie in eorum curia territorio seu districtu ab eis possesso. vbi egisunt peda b gia a trāseuntib⁹ c tenētur restituere et malefactorē exhibere allegat gl. cum tex.ꝛ Archi. 2 ita no. exxtiij.q.v. d si qs peregrinos quod est no. scōm eum. Adde quod not.scribit Inno. ꝛ doct. in ca.si.qō met.can. qō dictū allegat Bal.in.l. accusare.C.ō edē. ꝛ retuli ffm Bart. in.l.iniuriarū. de iniur. et ifud dictum Inno. not. Bald.in.l.si. C.de pena iudi.q male iudi.et dicit Bal. i.l.si.de capti. q si fiat robaria ppe castrū obtinēs castrū teneꝫ succurrere ꝛ phibere ne- 5 fiat adde Ludo.ro.in.l.i.ff.ff.ff.de publi.

c ¶Glo.dicit.adde Jo.an.in regula non dz in mercuria.

d ¶Quero ꝛ reuoco. An villa ꝛ castrū teneātur de dā.dato.ꝛ dicit Bal. q sic in.l.si quis non dicam rapere.in.xiij.col.C.de epis.ꝛ cle.nisi quando villa non posset custodire:vt quia de nocte dānum fieret per vnum ostium quod no.

nisi interueniat iussus.vt.l.i.ff.ff.si fa.fur.fe.di.ꝛ ibi e dixi.ꝛ.l.si sciēte.de parici.ꝛ qñ delinqūtur sua so la scientia faciet ipm teneri ciuiliter.criminaliter vero nō teneꝫ nisi in casib⁹ quos dixi in l.sciendū. f j.de ppari.facit ad hoc.C.de here. aut.si vero dñs zf tpalis.ꝛ intelligo vniuersitatē hoc scire qñ maleficium factū est ita palā q sciuit maior parsvniuersitatis vt.l.qō maior.ff.ad muni.ꝛ.l.aliud.ff.de reg. iu.ff.refert.Sz tu dicis qualiter rūdebis ad text.q dicit intra fines agri.Rūdeo agri.i.ville simile in g l.sciendū.ij.rū.qui satisfda.cog.vel accipias ppzie. ꝛ sic zgruit vtricq dicto.vides ergo qualr tenetur de iure cōi.ff in multis partibus italie sunt statuta de hoc q cōia comitatuū teneant emēdare dānum in territorijs eox. ¶Quero tūc† qñ agit cōtra villā vel cōtra dominū qualiter ꝑbabitur dānum cōtra eū.dicūt quidā q per iuramētū vt.l.si quādo.C.vnde vi.Doc.determinant cōtra.qz illa loquit quādo agitur ℨ ipm delinquētem secus qñ alius cōuenit ex quasi maleficio ꝑpter alteri⁹ delictū vt.l.j.ff.qñ ex facto tuto.ꝛ ibi per Dy.ꝛ Ly. in.d.l.si qñ.C.vndevi.dixi vobis i.l.j.ff.fur.aduer. nau.cau.sta.ꝛ ꝑbabit ergo eodē mō quo ibi dixi.

4 ¶Quero † quādo teneꝫ villa.vtrū teneaꝫ qlibet de villa insolidū.ꝛ vꝫ q sic q; in delictis qlibet de villa insolidū teneꝫ:vt.d.l.si qs id qō.ff.ff.l.seqℨ.de iurisdi.om.iu.cū si. Dy.determinauit cōtra riū qz no soluēte oēs liberaꝫ qñ ex delicto alterius b teneneꝫ vt.l.ex maleficijs.ff.is quoqꝫ.ff.de act.ꝛ ob.

e ¶Sed quero⁹ in vniuersitate† dz imponi collecta 5 p soluenda ista 2dēnatione.qualiter imponetur an imponeꝫ per solidū: libā an per capita.vꝫ q per capita:qz vniuscuiuscq par delictū est.ergo zc. vt.l.si quēℨ.C.de epi.ꝛ cle. In ℨiū q imponaꝫ p quātitate patrimonij.facit.l.j.C.de mune.pa.li.g. ꝛ.l.fi.C.de naufra.lib.xij.ꝛ hoc dicit Dy.esseveri⁹ idem videꝫ tenere Spe.in ti.de rap.ff.j.ver.sed pone vniuersitas tetigi in.l.aut facta.ꝛ fi.ff.de penis. plenius examinaui in.l.iiij.ff.si actor.ff.de re iud.

6 ¶Venio ad ver.†de his aūt.ꝛ op.de.l.pedius.ff. eo.respōdeo ibi loquit† ī eo qui semel tm̄ tale delictū cōmisit ille vo q pluries cōmisit puniret tāℨ latro.vt hic.ꝛ.ff.de pe.l.capitaliū.ff.famosos.Itez dicit hic vt facilior sit probatio de hoc apud prefectū dz testari.quero qualr fiet ista testatio.dicit gl. q dz hoc cōa testib⁹ notificare.hec expositio non vꝫ vera qz per notificationē factā ꝑsentibus testibus maleficiū nō probaꝫ vt.l.metū.C.qō me.cau. non iactationib⁹.sed tex.hic dicit debere hoc fieri vt sit facilior ꝓbatio ꝛ ideo alij intelligūt hic testari.i.apud eos testes ꝓducere ꝛ sic casus erit specialis in quo testes ꝓducunt ante li.ꝛte.qō satis plz. ar.l.de submersis.C.de naufr.vbi dicit q iste can se debēt examinari leuato velo⁹ hoc est summarie f dicit hic vel vincti vel sub fideiussoribus ad ꝑsidē mittanť. ¶Quero de quo ꝑside hic loquať.di cit gl.de ꝑside cui subest actor vide gl.ꝛ sic est casus ſspecialis in quo reus sequit forū actoris.doc. dicūt ctra istā gl.q imo mittunť ad ꝑsidē eius 7 ꝓuincie in qua deliquit ffm Ja.de ra.ꝛ ꝑe.ꝛ Ly. ꝛ refert.C.vbi de cri.agi opoꝛ.aut.qua in ꝓuincia in.iiij.q.qō magis plz.tamē tenēdo lec.gl.allegabam istū tex.ad.q.⁸ciuitas ista facit statutū q qui g cunq; offenderit peruisinū⁹ in quacūq; ꝑte mundi b possit puniri hic.an valeat tale statutū. determinaui q nō qz facit statutū de eo qō ad suā iurisdictionē nō pertinet. Fallit ī casu huius.l.ffm lec. gl. facit qō not.per Jnno.ex de foro cōpe.in.c.significasti.tu dic ꝓout dixi plene in repetitione mea.l. cunctos populos.C.de sum.tri.ꝛ fide catho.

1 ¶Quis cōsequitur iure retentionis quod iure actionis consequi nō poteſt.

2 Dominus agri non pōt retinere animal inuentū dare damnum in agro.

Ratis

a ¶Ratis.All.istam.l.glos.in.c.ex cōmunicationi.de rapt.sed eam all.in C.qui titu.nō reperitur in.C.vide ibi doct.And.barba.

b ¶Dic vt ibi.Latius per Bart.in.l.hoc amplia. ff.de bis.de dam.infec. vbi videas Bal.in.l.ij.C.de ser.fugi.

c ¶Qui edes.Circa.l.istam vide do.Ant.in.c.vij.de consti.vbi all.istum tex.ꝛ ibi do.Abb. ꝛ per Barto.in.l.a apud.de offi.ꝑsec. vigilum.

d ¶Iniuriam.Fortaz libelliuide in 1 Specu.de iniu.ff. iniuria.ꝛno.insti. de actio.in ꝓin.et Bal.in.l. iniuriarum.j.eo.de pena leuis iniurie:vide Bal.i.l. athletas. ff.item si quis.de infa.ff.

e ¶Accusari crimi b naliter.in quo est c veritas per istum text.si remissa est iniuria:an posset iniuriās crimina liter accusari.facit ad no.ff.de fur.ī.l. inter oēs.ff.recte. et ibi Bar.ꝛ vide Bar.in.l.j.ff.si ea. deven.ī pos.mit.ꝛ qō no.Bald. post Bar.in.l.tranſige re.C.de trāſact. in d l.j.C. de aboliti o. et qō ibi Bar.ꝛ fa ciunt no.in.l.non solum.ff.j.eo.titu. et an per reconci liationē.ꝛ pactuz 1 factum inter oīm ꝛ fideles ciuitates intelligātur cassa 1 ta damna.ꝛ condēnationes:vide bal. in.l.filius a patre. 2 C.de libe.ꝛ posth. in.ff.ff.ꝛ quod ibi 3 dixi.ꝛ in.l.j.de in. fisci.vbi videas.ff. 4 not.per Bal.in.l. si quis in hoc genus.C.de episco.ꝛ cle. Adde in materia buius apostil. Ange.consi.cclvj. 1

f ¶Quero. Et faciūt in simili not. e in.d.l.oēs.ff. recte de fur.ꝛ vide Ly. de episc.ꝛ cleri.i.l. raptores.ꝛ vide in l.interdum.ff.j.de furtis.ꝛ an fiat iniuria in volentem 2 adde qō dixit bal. f in.l.oēs populi.ī vij.col.in ſstione de barbitonsore.ꝛ adde.l.lege come. ff.plane.j. de fica.

g ¶Permittit tibi rusticus.An valeat pactum q facit rusticus q si inuenio eū in vinea mea possim eū verberare.adde qō dicit Bal.in aut.sacramenta.C.si aduer.vendi.dicens:q non valet pactū q licet vindictā facere vel rumpere pacem.qō no.ꝛ vide qō no.in.l.cū donationis.de transactio.ꝛ ibi Bal.in.l.an valeat cōsuetudo q offendens debeat se ponere in manib⁹ inimici.vide Bar.in.l sed si vnius.ff.preto.j.eod.ꝛ glo.et ibi Bar.in.l.penul.vbi dixi.ff.de arbi.valet tamen statutū permittēs cōpetentē vindictā:ffm Bal.in.l.is penes.C.depo.

¶Adde an valeat statutum permittens vindictā.Ange.consi.cclv.

b ¶Iniuria clerico.Si fiat iniuria clerico an cōpetat actio episcopo:et sic de famulo sed qd si fiat iniuria colono vl vasallo: an competat oño: dico q duplex iniuriarū actio ozit scilz que fit vasallo ad burſale com modū eius:et ista non cōpetit domino sine mandato. alia est iniuria q̄ cōcernit dominū de interesse appli cando sibi dño:et ista sibi potest intentare. ita tenet Jnnoc.l.c.dilect⁹. de appel.Bald.in c.j.ff.iniuria. de pa.iura.firman.ꝛ vide omnino glo. de priui.in.c.accedentibus.an autē ꝓlat⁹ possit re mittere iniuriam illatā sue ecclesie: vide Bar.in.l.qui accusare.C.de edē do.glos.in.d.c.accedētibus.Canonistas ꝛ ibi magis me Abba.in.c.parochiano.et in.c. contingit.de sententia excom.ꝛ dum traditur hic q de iniuria viri nō datur accusatio vxori ꝛc. dic q fallit i vxore accusante de morte mariti: vt no. Bal.in.l.ij. in.ccxiij.col. versſ. sup tertio. C. qui accu.non poſ.et si fiat iniuria vni cōsorti: videtur toti consortarie facta: vt not.Bart.C.de agri.et censi.in.l. cum scimus.ꝛ no. in.l.lex cornelia. in ꝓin.ꝛ quod ibi dixi.j.eod.ꝛ.l.seq. ff.si quis.j.eo.ꝛ vide in.l.aut facta. j.de pe.ꝛ ad materiam Jnno.in.c. licet.ff.de ꝓoba.

¶Adde ad quez ptineat actio iniuriarum facta mo nacho:an ad abbatem monasterij:an ad superiorem. Federicum cōsilio ccxiij.ꝛ.ccix.an iniuria facta fratri dicatur facta sorori:et econtra: vide Alleyan.consilio.lxxxix.ij.volumine.et consilio.cxxiij.ibi:an iniuria facta vni de agnatione censeatur facta omnibus.et consilio etiam.cvij.secundo volumine.

i ¶Cum enim.Vide in.l.aut facta.de penis.ꝛ Jmol.in.l.respiciendum. eo.titu.an autem ꝓlatus possit remittere iniuriam sine capitulo: vide Bal.in.d.l.qui accusare.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Tali delicto. Cū fit iniuria vni de cognatis.adde qđ dixit Bal.in.l.j. in.ij.col.C.de rap.virgi.q; si fiat iniuria vni de domo intelligit facta iniuria toti cafate.ꝛ ideo null⁹ de cafata poterit testificari vide bal.per illū tex.in.l.j.C.si quacūq; prędi.pote.in duobus locis.bar.in.l.cū scimus.C. de agri.ꝛ censi.li.xi.Et vide Bar.in.l.si ita stipulatus.ꝑ.chrysogonus.de verbo.oblig.ꝛ qđ no.bart.in.l.iij.ſ. si tutor. §. de ſuſpec.tut.et dixi in l.de pupillo.l.ſ.ſi quis ipſi pteor.ff. de ope.no.nun.et quid de iniuria facta vni ex trāſeuntibus. vide bal. in.c.j.ſ.ſiir.quib⁹ mo.feud.amit.et qđ dixi in.o.l.tutor.in.ſ. ſi tutor inimicus.§.de ex cu.tuto.

Andre.pomate.

b ¶Facta iniuria. vide aleg.ꝑſi.cxv. col.j.vol.iiij.et ſe li.in.c.literas.col. iij.de pręſumpti.ꝛ aliquid per barb. ꝑſi.ij.col.xiiij.vo. ij.ꝛ aleg.lxx.co.iij. in ſi.vol.j.cōſilio xcij.col ij.eo.vol. ij.ꝛ Bal.in.c.non nulli.col.iij.de re ſcript.ꝛ cōſil.xlj.in v.parte.ꝛ Anna. in.c.petēs.co. j.de bomici.ꝛ alegan. xxiiij.colū.v.ꝛ vbi idē dicit in cognatis volu.ij.ꝛ.xiiij. col.i.volu.iij. vbi ponit de eoqui eſt offenſus in ꝓpria perſona ꝛ vult de ponere qđ ſit etiaꝫ in articulo mortꝫ cōſtitutus.ꝛ vide aleg.ꝑſi.cxviij.co. ij.vol.iij. vbi dicit qđ ſi quis ſtupraꝫ aliquā qđ facit iniuriā familie ei⁹.

¶Ultimo facit. adde Cy.latinsin l.j.C.ne qs in ſua cā.et tradit in.l.q iuriſditioni.§. de iuriſ.om.iudi.

¶Dom⁹.an appellatiōe domus habitationis veniat campana vtiq; dixi i.l.pleriqꝫ ff.de in ius vocā.

¶De familia.gli dubet de familia pōt e prohibere ne qs ingrediaꝫ domuꝫ ꝛ ſi interim ingrediaꝫ pōt agi actione iniuriarū tex.ꝛ ea.l.in v.attamen dicēdū.ꝛ.j.e.in.l. ſi iniuria.et.§. de fur.in.l.vulgaris. §.qui furti.

f ¶Scholaris habeat.adde bal.in l.qſitū.de lega.iij.

Jcum ſeruo. Nota iſtuz caſum qui quotidie euenit pręmanib⁹:ꝛ eſt ratio qꝛ non habui animū percutiendi te. Item qꝛ dabam operā rei licite qꝛ percutere volebā ſeruū meū. ¶Sed quid ſi volēs percutere illum quē nō licebat mihi percutere:ꝛ percuſſi te.cogitabis ſuper hoc. ¶Cōſanguineus an poſſit eſſe teſtis de iniuria facta conſanguinei.

Et an poteſtas poſſit eſſe iudex de iniuria facta familie.nu.2.

Lex cornelia. Opp.ꝛ videtur qđ habeat locū actio iniuriarū in iſtis caſib⁹: vt.j.ea.l.§.illud.gl.fateꝫ cōtra.qđ iſta ꝛ illa actio habeāt locū. ¶Sed tūc opp.ergo iſta eſt ſuperflua:qꝛ inter illam ꝛ iſtam multe ſunt differentie:vt gloſ.dicit. ¶Ulterius venio ad ſecundū.ꝛ caput ad ver.qua.l.dicitur.hic ꝓpriuſve eorū.Cōtra in.l.nō facile.§.gradus.§.de gra.ſolu. qđ hic dicitur ꝓpriuſve eorum .nō referas ad affines in quibus nō eſt gradus:vt glo.dicit. ¶Itez op.§.de iud.l.in priuatis.de arb.l.quinetiā.Solu. dicunt quidam hic in criminali:ibi in ciuili:certe iſta actio eſt etiā ciuilis vt videbitis.j.eo.l.prętor. §.i.dic ergo qđ hic loquitur quādo agitur de delicto commiſſo circa perſonam quo caſu ſiue criminaliter ſiue ciuiliter agatur nō poteſt eſſe iudex cōſanguine⁹ vel affinis vt hic.ibi qñ de tali delicto[a] nō agitur:ꝛ eſt ratio ſm gloſ.quia quando iniuria fit vni de cognatione:toti cognationi videtur fieri Pro qua glo.facit.l.j.cum.l.ſeq.de libe.cau.q no. f ꝛ ꝑ hoc dicimus qđ licet conſanguinei poſſint eſſe teſtes pro conſanguineis:vt no.in.l.parentes. C.de teſt.ꝛ.§.de teſti.l.lege iul.tū in tali crimine teſtis eſſe non pōt:qꝛ videt eſſe teſtis in cauſa ꝓpria: qꝛ oib⁹ videt eſſe facta iniuria[b] per hunc tex.nō tū ꝺ fieri iniuria toti cognationi vt per hoc cuilibet cōpetat actio iniuriarū ciuilis : quia nō competit niſi ei qui hꝫ ipſum in pťate.vt.l.j.in ſi.§.eod.ſed qꝛ propter hoc admitteret ad criminaliter accuſandū:licet ſit ꝓinatū crimē.tetigi in.l.fin.§.de priua. deli.¶Opp.de.l.ſenatus.§.de offi.pſi.Sol.ibi in ſubſidiū vſqꝫ ad lit.conte.poteſt eſſe iudex ne actio pereat.¶Ulti.facit[c] hec.l.qꝛ ptās nō pōt eſſe iudex de iniuria facta familie:qđ dic vt dixi.j.de pe. in.l.ſi qs forte.§.j.qualiter.aūt formet libellus in actione iniuriarū ex.l.cozne.dicemus in.l.iniuriarum eſtimatio.j.eo.

☞Quilibet de familia poteſt prohibere aliquē ne domū ingrediatur:ꝛ ſi ingreditur habet actionem ex.l.cozne lia.

Lex iraq;. Oppo.ꝺz hic hoſpitio.cōtra ret per tēpus. ¶Ex quo no.ꝙ qꝛ non ſolū dñs domus:[b] hoc eſt principalis habitator domus ꝛ caput familie:hꝫ quilibet de familia[c] poteſt prohibere aliquē ne domū ingrediaꝫ ꝛ cōtra ingredientem eo inuito habet actionē ex.l.cozne. ¶Oppo.ad id qđ dicit de colono.j.progi.So.hic loquit qñ colonus habitabat in fundo cōducto:ſecus ſi non habitaret.vt.j.progi.§.

☞Scholaris qñ conſtituat domiciliū in ſtudio vbi qñ habet animuz reuertēdi nunqꝫ cōtrahit in dubio per decēnium.

Habitatio perpetua qꝛ dicatur etiā qñ eſt ad non modicū tempus.

Actio.l.cozne.de qua hic quando detur habitanti partim in vna domo partim in alia.

4 Statutū puniens facientem inſultum ad domum ꝛ qđ no.Ang.in cōſi.quidam victor de castro.vbi dicit qꝛ ſola habitatio nō facit quē de foro:niſi appareat qꝛ ibi habitās vero alioꝛ pręſumpto incolatū cōtrahat:ꝛ devero alio ꝺz cōſtarevbi ſtetit per decēniū.vt no.gl. in.l.eſt verū.C.de inco.lib.x. Itē ſſumit ſi ibi habitaret cū maiori parte ſuarū fortunarū.vt in.l.absentē.ꝛ ibi glo.mag.de iudi.ꝛ in.l.ciues.C.de inco.ꝛ videt ꝺ volu iſſe no.Ey.in.l. ij.vbi ſena.vl cla. qđ no.Jnn.de fo. compe.c.ex parte. de hoc aliquid.§. Jo.an. in pri.de creta.ꝛ lati⁹ habet in.c.ſi qs cōtra.de fo.cōpe.vide bar. in.l.j. vbi de cri. agi op.ꝛ do.Ant. in.c.qđ clerici.de fo.cōpe.vide Canoni.ꝛ magie Ab. in.c.ſi.de paroch. et vide Bart.in.l. prędia.de fun.inſtru.et vide Jmo. in.o.l.ex facto.la grāde.de heredi. inſti.do. Anto.in c.qđ clerici.de foro compe.

¶Adde an quis dicaꝫ ſortiri foꝛmratiōe incolatus. Bald. conſi.ccxij. iiij.libro.

¶Ad dūas qſtiones. Nunquid habitūcū ſi domo cōi:vide Bald.in duab⁹ primis.q.ꝛ ibi dixi in.l.j.C.q teſta.face.poſ.vbi etiā vide:qđ ſi eſt offenſus filius vel vxoꝛ : de quo per Bal.ꝛ Ang.in.l.j. §.dom⁹.ff.ad ſilt. Adde Bar.i.o.l. domum.ꝛ qđ dixi in.l.j.§.ō cloacis. ꝛ an verificetur in domo ꝺducta.tex. eſt in.o.§.domuz. ꝛ quid ſi ſtatutum dicit:qꝛ nō poſſit capi in domo:an poſſit capi in apotheca:vide Pan. de caſt.in cōſi.incip.in Chriſti nomine amen:viſo puncto ꝓdicto ꝛc. ꝛ qđ eſt.glꝫ.

a ¶Ad domū.vtruz citatio facta ad ſtationem valeat vide bar.in.l.iiij.§. toties.de dā.infec.ꝛ quod no.Bar.in.l.pleriqꝫ.§.de in ius vocā.ꝛ in.l.j. de libe.ag.ꝛ bar.in.l.meminiſſe.de offi.pcō.in ꝓinc.ꝛ bar.in.l.cū quidā. de fun.inſtru.ꝛ bal.in.l.iuſiurandū.ꝛ ad pecunias.§.de iureiur.

b ¶Hac.l.aliqui allegāt iſtū tex.cōtra gl.in.c.tam lſis.de teſti.qvoluit qꝛ in cā criminali ciuiliter mota non deferꝛ iuramētū. ſed hic dicit ℥ reſpōde ꝓ ſolutiōe. Andre.barba.

c ¶Delatum refert a re.Quādo hoc iuramētū poſſit referri.ꝛc.vide bart. in.ō.l.iuſiurandū et ad pecunias.in 1 §.ꝓto.poſt ꝓinc. 2 §.de iureiur.

d ¶Si qs libelluz. b ad intellectuz huius.§.ꝛ ei⁹ mate c rie.vide qđ dixi in 1 l.diu⁹.in.iij.col.j. de cuſt.reo.ꝛ alleg̃ak iſte tex.cū gl. in.c.tuz ex literis. de in integ.reſtit. per aliquos qꝛ in cā criminali ciuiliter mota nō defertur iuramentum.

e ¶Nam indicare. not.qꝛ ꝺz indicare 2 q accuſat qđ facit ꝓ ſtatuto. adde qđ no.§.de condi. ob tur.can.l.i.iij. 1 §.fin.ꝛ fa.l.ſi barſatoꝛes.C.de fideiuſ.et.l.ſi pignoze. d §.de fur.in.§. qui furem.ꝛ de cuius ſubſtantia debent ſolui iſta ꝓmia an malefactoꝛis an rei communis dic vt per ang.hic in 1 reporta.ꝛ bart.in l.cornel. in fi.per per illuz tex.§.ad fi.dixi in.l.diuus. e in.ij.colū.j.de cuſto.reo.

f ¶Advindictam. qñ actio ciuilis et criminalis tēdūt ad vindictam vna tollit alia qđ intelligę ſi integra pena fuit impoſita alꝫ ſecus ꝺm bal. f in.l.nullum.C.de teſti. 2

g ¶Competit cuilibet.adde tex.in.l. g manicheos.C. de bereti.ꝛ vide in.l. itez apud.§.cui.ꝛ ibi bart.j.eo.ꝛ ibi 1 videas.

b ¶Pretoꝛ edixit. b facit ad qſtio.de q per ange.in.l.j.de libe.ꝛ poſthu.

i ¶Siue infamat. adde bar.ꝛdoc.in l.edita.C.de eden do.in.ij.col.ꝛ bar to.in.l.an eandē.

ma dicit ſtatutū ſi quis fecerit inſultum ad domū alterius puniaꝫ certa pena certe dom⁹ intelligit: vt hic ꝺz.facit.j.de adul.l.cui domū.ꝛ.§.de alea.l.i. §.domū. ¶Secūda queſtio eſt ℥ permittit in quibuſdā caſibus a iure ꝛ etiā a ſtatutis ꝙ citatio fiat ad domū[a] modo querit vtrū citatio facta ad domū vel ad apothecā valeat:hic videt eſſe tex.qꝛ nō in verſi.igit tū ad meritoꝛia.ꝛ eſt tex.expreſſus in l.j.§.j.§.de lib.agno. Jn cōtrariuz facit.j.eo.l.item apud labeonē.§.cōuitiū vero.ſed ibi ſolu.

☞Juramentū qñ poſſit referri in criminalib⁹.

Poſitionibus in criminalib⁹ qꝛ quis teneatur reſpondere.ꝛ remiſſiue.

Hac lege. b ¶Quero vtrū reus poſſit hoc iuſiurādū ſibi delatū referre[c] vł qꝛ nō in.l.marcellus.§.re.amo.ſo.℥ qđ ſunt delicta de quib⁹ pōt eſſe cert⁹ reus ꝛ nō actor: vt de furto.ꝛ iſto caſu reus nō poteſt referre actori:vt.o.l.marcellus.quedā ſunt delicta in quibus viter qꝛ poteſt eſſe equaliter certus:vt in iniuria facta de die in facie.ꝛ tūc pōt equaliter referri.argu. l.delata.C.de iureiur.ſed ſi iniuria diceretur facta de nocte vel de retrovel per proiectionem lapidis ꝛ ſic alonge.ita qꝛ actoꝛ nō poteſt eſſe certus : tunc nō permittit relatio:vt.o.l.marcell⁹. De hoc vtrū in criminalibus poſſit iuramentū deferri.no.per glo.in.l.iiij.de iureiu.et vidiſtis in.l.maritus.j.de queſtionibus. ¶Ultimo hec.l.facit ꝙ in criminalibus debeat quis reſpōdere poſitionib⁹.tetigi in.l.inter omnes.§.recte.§.de fur.plenius dixi in l.marcellus.§.re.amo.

☞Jndicare dicit quis accuſando.

Quando crimen nō cōmittit in certā perſonā tunc accuſatio cōpetit cuilibet de populo.

Si quis libellum. b Hic incipit tractare de ſecūda parte rub.ſ.de famo.lib.ꝛ primo ponit verba ſenatuſcōſulti.ſcōo exponit aliquaꝫ illa vba in.l.qđ ſenat⁹. ¶Op.in iſto.§.dicit qꝛ de ea re agere liceret ꝛ ſic innuit qꝛ eſt actio ciuilis ſed in.l. qꝛ ſenat⁹.ꝺz qꝛ eſt accuſatio criminalis. Sol.expone agere ℏ.i.accuſare ſm Ja.de are. ¶Quero ℥ circa iſtū.§.ſi qs libell⁹.dicit hic ei qui indicaſſet dat pręmiū qualiter qs ꝺz indicare ſufficit ne ire ad indicē vel ad notariū:ꝛ dicere ſibi:certe nō.nā indicare[c] dicit qs accuſando.vt.l.indicaſſe.j.de v̄.ſig. qđ tene menti ꝓpter multa ſtatuta. ¶Ad.l.qꝛ ſenatus.op.dicit hic qꝛ eſt publica accuſatio ex hoc ſenatuſcōſul.cōtra qꝛnon iuratur in litem.vt.j.de pub.iud.l.j.ſo.vt ibi dixi. ¶Item op.qꝛ actio ciuilis per criminalem nō tollitur.vt.l.ſi.C.de oz.iu. ſolu.ibi intentabatur viciſſim boc eſt vna ab vno alia ab alio:ſed hic vtraqꝫ ab vno ꝛ eodē. ¶Item op.C.qñ ciui.ac.cri.pręiu.j.ꝛ.l.ij.§.j.§.vi bo.rap. ſm lec.Jo.Sol.hic loquit qñ ciuilis et criminalis pertinet ad vindictā[f] ibi qñ ciuilis ꝓſequitur rem familiarem.no probatur.j.l.pxi.§.j.et ibi ſtatim dicam. ¶Ultimo no.℥ ex hac.l.qꝛ qñcunq; eſt crimē qđ nō cōmittit in certā perſonā : tūc accuſatio cōpetit cuilibet[g] de pplo vt ſi dicat ſtatutū qcūq; maledixerit deo vel portauerit cultellū vel de nocte merit vel ſi.que non cōmittūtur in certam perſonam.dixi in.l.j.§.de publi.iud.

☞Qñ de delicto agit ciuiliter an debeat ſſeri locus ꝛ tēpus ſm formā.l.libellorum.

Retoꝛ edixit. b Op.qꝛ ꝙ cedat libellus incert⁹.vt.ſ.l.progi.ſo.fallit ibi vbi nō cogitur dicere perſonā paſſi iniuriā ſed perſona inferētis iniuriā ſemper ꝺz dici vt bic. iſta eſt vera. Alij dicunt ibi in accuſatione criminali hic in actione ciuili:truffa eſt.nā multomagis in accuſatione criminali ꝺz quis ponere certū:vt.l.libellorum.§.de accu. Alij dicūt qꝛ debet dicere certum §.actiones.ff.de excep.rei iudi.ꝛ qđ no.bar.in.l.ꝓcuratoꝛes.ff.de obſeq.ꝛ in.l.viro.ſolu.mat.ꝛ in.l.j.§.hoc interdictuz in.iij.col.§.vti poſſi.et adde bal.in.o.l.edita.in.vj.col.in.iiij.op.ꝛ etiā in.cxviij.q.ꝛ oino in.c.j.in ꝓncipi.in.vj.col.qui.mo.feu.amit.ꝛ Bar.in.l.neratius.ad.l.aquil.ꝛ per do.de ro.deci.cxvj.ꝛ adde quod aliqui dicebāt qꝛ iura per q̄ ſe fundat Bar.hoc nō probāt ſed potius poſſent retoꝛ queri contra eū.et ad.c.tue.de pcur. rñdet qꝛ ibi cōſtabat delictū eē mere criminale vcz i crimine adulterij ex quo peruenierāt ad ſeparationez tori.in ℥ium etiaz vide aliquid per fulgo.in.l.j.in ꝑn.in antepenul. col.de edē.ꝑ Bal. in.l.ij.ff.nau.cau. ſtab. Adde an in libello in quo intētatur actio famoſa debeat apponi tēpus.bal.cōſilio cccxvij.lib.j.

¶Si dicaꝫ.iſtum text.limita vt per bar.in.l.nō impoſſibile.§.de pactis ꝛ limita omnino vt per moder.i.c. de his.de accu.

¶Sed dic. Quādo actio dicaꝫ pdi ad vindictā et qñ ad perſecutionez rei vel damni per Jmol. in.l. interdū.de publi.iudi. ꝑ Bar.in.l.j.C.qñ ciuilis actio ꝓiu. crimi. Jmol.ꝛ ibi glo.in.l.ꝑ herede. §.ſi.in glo.ſin.de acqui.here.

1 ¶Quero ℥ vtrū qñ de delicto agit ciuiliter debeat inſeri locus ꝛ tꝑs ſm formam.l.libellorum.j.de accu. Roſ.qñ format libellum ſuper actione iniuriaruz non ponit locū vel tꝑs.ſpe.in tit.de iniur.ꝛ dā.da. cū format libellū in actione iniuriarū ponit locū ꝛ tꝑs:hz cū format libellū in actiōe.l.aql.de dāno da to nō ponit do.Ly.in.l.ſi nō cōuitij.C.eo.nihil tetigit vbi ponit materiaz de iniur.tu dic ꝙ qñcūq; agitur ciuiliter aliqua actione que infamat tunc debeo ponere certuz ponēdo tēpus ꝛ locū vt bic.ꝛ l.idē exigit.§.de dolo.ꝛ in.c.tue.extra de pcu.ꝛ intelligo ſiue infamat[i] de iure ſiue de facto.hoc dico per iura q̄ volūt ꝙ etiā in exceptionib⁹ cōtinentibus delictū inferaꝫ loc⁹ ꝛ tꝑs:vt.c.ꝓſentiū.extra de teſti.li.vj.dixi in.l.j.§.de excep.hz ſi eſt actio ciuilis q̄ nō infamat:tūc nō cogitur quis dicere locuz ꝛ tꝑs:qꝛ tunc ceſſat ratio buius.l.ꝛ.l.idez exigit.§. de dolo.nā tex.dixit qui famoſam accuſationē ꝛc. ꝛ ſic eadem ratio eſt qñ nō eſt famoſa que in alijs ciuilibus deſcēdentibus ex ℥ actibus in quibus nō inſeritur locus ꝛ tēpus.vt.§.de eden.l.j.in ꝓinci.ꝛ k ibi not.in gl.mag.ꝛ ex hoc ſequitur ꝙ cū actiones deſcēdentes ex quali maleficio nō infamāt non eſt neceſſe ꝙ inſeraꝫ locus ꝛ tēpus.ꝓbo fortius.certū eſt ꝙ perſona delinquentis ꝺz exprimi in libello vt hic:quaſi agatur ex delicto qđ infamat:ſed ſi agit ex quaſi delicto nō cogoꝛ certā perſonā delinquentis exprimere vt.l.licet.§.pe.§. nau.can.ſta.ꝛ l ꝛ quod ibi no.facit ad hoc.l.ſi cum exceptione.§.in hac actione.§.qđ me.cau.

1 ☞Actio ad vindictā quādo ꝺicatur competere ꝛ quando ad rem familiarem.

2 Titulus.C.qñ actio cini.ꝑindicat criminali an habeat locū in ꝓnatis crimiñbus.

3 Differentia inter actionem.l.aquil.ꝛ actionem iniuriarum.

4 Agens ad intereſſe nō tenetur exprimere in libello certam quantitatem.

5 Judex poteſt libellum non continentem certam quantitatem reijcere.

Contra agentem actione iniuriarū poteſt opponi ꝙ iniuria non eſt atroꝛ.

6 Pater qui fecit atrocem iniuriā filio poteſt accuſari criminaliter.

k Si dicatur. k Jſte.§.bon⁹ eſt ꝛ ſolennis.et diuidit in partes quatuoꝛ.ꝓmo ponit duas qōnes et rñſiones.ſcōo opponit ꝛ ſoluit.tertio ponit aliaz.q.ꝛ rñſionem. q̄rto ſilr ponit aliā.q.ꝛ rñſionē.ſcōa ibi:at quin.tertia ibi:qđ ḡ de lege.q̄rta ibi:igđ ergo ſi quis.ꝓima pars legit vno mō ſm glo.alio mō ſm Jac.de are. in ſcōa ꝛ tertia parte legit vnifoꝛmiter ſm oēs.in q̄rta parte legit duob⁹ modis ſm gl.tertio mō ſm Ja.de are.ꝛ ſm glo.iſte.§.h.o.Si actū eſt actione ciuili q̄ cōpetit ad vindictā tollit accuſatio crimina lis:ſec⁹ ſi ad rē familiarē ciuili⁹ ſit actū.h.o. ¶Oppo.§.vi bo.rap.l.ij.§.j.ꝛ.C.qñ act.ci. cri.ꝑindi.l.j. ſol.habetis in tex.hic loquit qñ vtraqꝫ cōpetit ad vindictā ibi qñ altera ꝓſequit rem familiarē. ꝓ bac ſol.et videdū qñ actio dicaꝫ cōpetere ad vindictā ꝛ qñ ad rē familiarē.Dy.§.l.pxi.dicit ſic. nō eſt pubiū ꝙ accuſatiōes criminales ſunt pdite ad vindictā:vt.l.licitatio.§.ꝙ illicite.§.de pub.ꝛ.l.ſi. §.de pua.delic.ꝛ.l.ſi.§.de fur.ꝛ.j.e.l.vlti.hꝫ de actionib⁹ ciuilib⁹ dubitaf.ſed dic[l] aut agit ꝓ delicto circa rem eſtimabilē cōmiſſo:ꝛ non dicit ꝓdita ad vindictā:ſed ad ꝓſecutionē rei vel dāni rei familiaris:hz rōne delicti dē:vt in actione vi bo.rap.et.l. ag.ꝛ furti.aut agit ꝙ delicto circa rē ineſtimabilē cōmiſſo:ꝛ tūc ꝺz ad vindictā ꝓdita vt in actiōe iniuriarū:vt boc.§.ꝛ.§.l.progi.ꝛ.l. penales.ad.l.fal. ita dicit Dy.boc diſplicet ℓ ꝓmo mebꝛoꝛ.qꝛ videt ℥ caſum buiꝰ.§.nā hic agitur de delicto circa ſeruz

a ¶Jac.de are.no. q iudex non pōt pmittere aliquem agere ē iniuriarum ciuiliter ne tollat accusatio l.cozne lie de sica.et adde bart.in.l.qd ergo. §. pena grauior. ad fi.ff.de infa. in l.j.C.qñ ciui.acti. cri.pīud.per imo. in.l.interduz.ff.de pub.iud.vbi imo. q gl. hīc tex. volūt intelligi quādo fi nito iudicio pmo intētato ad vindictā nūq̄ in perpetuū posset agi criminaliter qō not. z adde īnol.i.d.l. p herede.§.fi.vbi est alia glo.in fin. de acqui.here.

b ¶Quero q̄.adde a bal.in.c.j.§. iniuria.de pa.iur.fir.q dicit q̄ iniuria q̄ nō cadit i speciale nomen delicti tū cadit i atrocitatez facti poterit ōpliciter puniri.z ibi: tu omnino videas z vide Ly.in.l.do minus.C.eo.z ō possit cedi actio iniuriarum. vide in l.fin.C.de here.vel act.vē.et an dicaī in bonis nostris. dic vt in.l.emancipatus.de colf.bo.

c ¶Atrocē iniuriā. q̄ aūt dicaī atroz iniuria. vide not. in.c.solet.z ibi per īmo.de sen.excō.z qō no.in.c. per literas.de resti.spo. z le.z no.per guil. in.l.sed si hac.§. ptoz ait.de in ius voc.z vid.j.l.ptz. insti.eo.§.atroz.z adde qō no.Bar. in.l.nō solum.§.si man.j.eo.an autē pcussio manu vacua sit atroz iniuria. vide insti. de act.§.pena.sed qd si aliqs occidit aliquē manu vacua an teneaī sicut de gladio. dic q̄ sic. dūm cuz dolo.l.q̄ act.§.j.ad.l. aqui. §m Jaco.z bal.in c.j.de iniu.ppe fi. de pa.iu.fir.z bal. in.l.si neg.C.q ac cu.nō possi.vbi tū dicit q̄ vulnus est grauioz offensa.

cōmisso:z tamē si agit iniuriarū actiē cōpetere ad vindictā. ¶Item displicet in scō mēbro: q̄ pro furto filij pōt agi actiōe furti:vt.l.eū qui.§.fi filiū. ſ.de fur.z tñ cōstat q̄ actio furti pſequit rem familiarē:vt.l.j.§.vi bo.rapt. Contra By.facit etiaz.ſ. de li.ho.ebri.l.iij.§.j.dicam² igit vt dicit glos.nra notabiliter in.l.ij.§.emācipat² filiū.ſ.de colla.naz q̄ñq̄z ago ad estimationē cōtumelie z iniurie: quia dico p tāto nolle esse passus talē iniuriā: z tunc ōz pdita ad vindictā. aut agitur ad estimationē dāni simplicē vel peto illā estimationē duplari vel quadruplari:z tunc ōz quis pſequi rem familiarē. boc pbat expresse hic in vers. qd ergo de lege. nā cum dānū sit diminutio patrimonij z rei familiaris: vt.ſ. de dā. infe.l.dānū. merito qui pſequit emēdationē dāni pſequit rē familiarē. ¶Opp. ad v. qd ergo. z videt q̄ in actiōe iniuriarū veniat estimatio dāni: vt.C.eo.l.oīm.fol.vt dicā.j.eo.l.itē apud labeonē. §. si quis seruo. ista est lect. quā tenet glo. in vltimo rīsō huius.§.glo. ponit vnā aliā lec. quā nō prosequor:q̄ nullius est effect². ista lec. glo. lz in se fit vera tñ nō applaudet lre. nā litera hec nō ḡrit vtruz si actū est vno iudicio possit agi alio: imo pro constāti ponit q̄ nō possit agi alio: sed per vnuz alteri piudicat. sed.q.teg. est an ꝑtoz debeat hoc permittere q̄ ꝓponatur accusatio iniuriarū per quā prēiudicetur accusationi. l.coz. z ideo ſm Jac.de are. lex ista breuiter hoc intēdit. nō oz ꝑtoz permittere actionē ciuilē ꝓponi per quā piudicet accusationi criminali ex. l.coz. de sica. desecēdēti. h.o. ſm eū. verat qui solem². in hoc ver. potes legere vniformiter ſm oēs vt dixi. Itē pōt mutari pſequēdo lecturaz Ja. de are. z sic pone casum. ſ. nōne est licitū intentare pmo quā vult ciuilē vel criminalē: vt.ſ.l.ptz. z.l.ij.§.j.§.vi bo.rap.z.C.qñ ciui.act.crimi. pīu.l.j. ad hec rīdet iurisconsult² vt in tex. vide tex. ibi publicā executionē id est ad vindictā boīs occisi. Ja. de are. in ver. quid ergo. de lege non mutat casus. ¶Op.z videt q̄ possit intētare pmo quaz vult. vt.l.ij.§.j.§.vi bo.rap.z.C.qñ ciui.act.cri.pīu.l.j. Rñ. ibi qñ ciulles nō piudicāt ad inuicē nō interim: q̄ altera pſequit rem familiarē. sed hic qñ piudicant inuicē. ¶Cōtra hoc op.ſ.l.ptz. Sol. dico q̄ spāle est in.l.cozne. de sica. z veneficis. vt pretoz nō debeat pmittere itētare actionē ciuilē per quā ei piudicet secus si esset alia accusatio criminalis. z hoc pbat expresse hic in fi. hui². §. vbi innuit q̄ alij accusationi possit piudicari pter accusationis. l.coz. de sica. z hāc lec. puto verā z verissimā. ¶Pro declaratiōe pīo q̄ro ſ an ille titu. C. qñ ciui. act. cri. pīu. habeat locū in puatis criminib². hic tex. t. facit q̄ nō. sed tu dic vt no. in. d. l. j. C. qñ ci. act. cri. pīu. ¶Quero q̄ differētia ſest inter actionē. l. aquil. z actionē iniuriarū. glo. dicit differētia est in formatione libelli: q̄ qñ ago actiōe. l. aql. debeo expīmere certā quātitatē dāni: sed qñ ago actione iniuriarū nō debeo certā quātitatē expīmere. vide gl. q̄ incipit z ideo cessat. quā no. si ista gl. esset vera destruerētur multi libelli cū in eis dicaī peto mihi dānū emendari cū dānū nō estimet in libello. videte id qō gl. dicit de actiōe. l. aql. nō puto esse verū de necessitate. nā actio. l. aql. cōpetit ad interesse ſ et qui agit ad interesse nō cogit certā quātitatē expīmere in libello vt. l. certi ꝑdictio. z ibi no. ſ. si cer. pe. et ego tenui in l. quidā. z in. l. stipulationes nō diuidunt. ſ. de ver. obli. sed qō oz de actiōe iniuriarū an debeat expīmi certa quātitas. dicā. j. eo. l. iniuriarū estimatio.

¶Preterea ſ no. hic in ver. nec em ꝑtoz ferre debet q̄ iudex pōt istū libellū sua autoritate reijcere. facit. ſ. de iure dot. l. si extraneus. et. l. si seruus. C. de his qui ad eccle. cōfu. Item not. q̄ ista exceptio q̄ iniuria nō est atroz potest apponi ante lit. contest.

Circa fi. huius. §. quero ſ quid si pater filio in potestate cōstituto fecit atrocem iniuriam c certum est q̄ non pōt agi ciuiliter vt hic: an criminaliter poterit accusari. z puto q̄ sic. argu. j. de penis. l. respiciendū. §. furta domestica. z. j. ad. l. pompe. de parricid. per totum.

¶Alternatio q̄ inducat incertitudinē z incertitudo vitiat libellum.

2 Libellus z sua alternatiua admittuntur qñ actor non potest certum expīmere.

1 **Quod autem.** ¶Nota ſ q̄ alternatio inducit incertitudinem. secundo no. q̄ incertitudo vitiat libellum. ¶Opp. q̄ valeat stipulatio alternatiua vt. l. vbi autem. §. qui illud. ſ. de verb. obliga. et. l. inter stipulantē. §. si stipulati. eo. tit. so. istud verū in his que procedunt ex voluntate contrahentium. idem in legato quod consistit ex mera voluntate leganris: hic in libello qui datur inuito. ¶Item contra qz ſ libellus z sententia alternatiua admittuntur vt. l. eum qui certaū. in fi. ſ. de verb. oblig. z instit. de acti. §. curare. sol. illud est verum quando actor non potest expīmere certuz: q̄ nō est eius electio: sed hic potest expīmere certum: vt. l. vbi autem. §. qui illud. ſ. de ver. obli.

1 ☞Si ex pluribus actibus vnus effectus sequit ille solus punitur: si plures ex quolibet punitur.

2 Accusatus in vno libello de pluribus delictis potest pro omnibus vna summa cōdemnari et etiam distincte pro quolibet.

3 Si ex plurib² iniurijs factis vna tantū prosequit potest alia prosequi si reus nō opponit et cogitur actor omnes ponere in vno libello.

Similiter. Opp. de. l. nō est nouū. ſ. de act. qō habet ꝑ Jnno. in. c. nuper. de sen. excō. vbi ponit de capiente frenū eq clerici seu de scindēte vestem an sit excōmunicatus.

1 Sed z est quēstionis. No. hūc tex. q̄ qñ scinditur vestimentū dicit iniuria fieri in corpus ſ contra. ſ. de his qui de re. vel effu. l. j. §. hec aūt verba. so. in illo edicto requritur q̄ fit violentū corpori qō nō fit sciſſis vestimentis hic antē sufficit iniuriam fieri corpori quod fit sciſſis vestimētis. de hoc plene dixi in. l. licitatio. §. illicite. ſ. de publi.

☞Qui mandauit aliquem percuti q̄ teneatur. l. cozne lia de iniurijs directa.

Statutum loquēs de faciente an loquatur in fieri faciente.

e **Non solum.** e Opp. quod ille qui fecit mandato alterius non teneaī: vt. l. liber homo. ſ. ad. l. aquil. solu. ibi in persona que habebat necesse parere.

e ¶Nō soluz. §. iniuri. act. inest obliga. nat. vide Bar. in. l. j. de cōdi. indebi. in. iij. col. z in. l. cū qs. C. de iur. et fac. igno. lz qualiter cogno. an qs reuo. ad animū in iuriā sibi factā dicit bal. in. l. qñ. C. de testi. q̄ ex vbis z signis iuzta gl. in. l. apud in pīn. ſ. de doli except. nec est necesse q̄ tunc dicat ad animū meuz revoco iniuriā ſm gof. et Host. z do. Anto. in. d. c. cuz te. de re iudi.

a ¶Non sufficiat. Vide circa hoc bal. in. c. j. §. iniu. in. ij. col. de pa. iura. fir. z in. l. ij. ad filleia. z in. l. in ipsius. C. fami. hercis. et an remissa iniuria vi deatur etiā remissa dāna; vide By. in. l. si vn². §. si añ. j. eo. z Bal. in. l. si tibi. §. q̄dā. ō pac. z vtrum remissio possit fieri absenti: vide Bal. i. l. ij. in pen. col. C. de li ber. et eo. lib. z ibi qd in parte: z q̄liter remittat iniuria: vide bal. i. c. i. ſ. all. z plus dicit Bal. not. in. d. l. fi lio quez pater. de 3 lib. z posth. videlz q̄ si aliqs saluta quit inimicū suum qō videt facta reconciliatio. all. c. cū oēs. xiij. q. j. z vide Bal. in. l. in ipsi². C. fami. her. ite z p tactū palmarū: vt est glo. quā ibi bñ ponderat bal. ad 1 hoc in. l. j. in pn. ſ. de pac. z ibi Ang. 2 idez dicūt si fuerit a pbatū q̄ biberūt simul: itē per cōsessionē factaz facer doti: z remissio facta etiā in foro penitentie videt remitti actio iniuriosa: de quo vide b Jo. and. in tit. de c instru. edi. §. nunc vo aliqua. z Ant. 3 de but. z Jmo. i. c. de his. de accu. et Bal. in. l. ij. ad fill. z in. l. ij. C. de lib. z eo. lib. vide remissiue de aliis modis remittēdi iniuriā. q̄ dixi in. l. j. d circa pn. ſ. de pac. z ad primuz adde Bar. in. l. si tibi. §. q̄dā. de pac. z glo. insti. eo. §. fi. quaz alt. i aut. si dicaī. C. de testi. in v. col. et in. l. j. ad finē. C. 4 cōia de lega. e

b ¶Dic tex. Et facit ad no. in. l. j. ſ. eo. z p quos actus probet pater: vide i l. athlete. ſ. ō exc. tuto. in pīn. z gl. all. p Bart. sequit Bal. i. l. id q̄ pauperibus. in. ff. l. co. de episco. z cle.

c ¶Insti. eo. Jstuz 1 teg. all. Bal. i aut. si dicaī. in. iij. col. 2

parere: z delictum erat leue. statim dicam. j. in. §. si mādato. ¶Quero ſ vtrum iste qui mādauit percuti aliquē teneatur iniuria? z. l. cozne. vel teneatur iniuriaruz pretoria: Glos. dicit q̄ teneaī pretoria: quia non facit directe: sed per cōsequētiam. vt. l. lex cozne. §. illud. ſ. eo. ¶Not. gl. q̄ si statutū loquitur de faciēte nō porrigit ad fieri faciētem: Quidaz tñ reprehendūt istā gl. p. l. sed si vnius. §. seruus meus. j. eo. breuiter Ly. tractat hoc in. l. nō eo minus. in v. q. C. de accu. quātū ad. q. dico q̄ ista gl. non dicit verū: quia imo tenetur. l. cozne. directa: nā si verba l. cozne. respicis sunt scripta in rem ex parte offendētis in personā ex parte offensi. sed in eo q̄ dicit pulsatū impersonaliter apparet q̄ est in rē ex parte offendētis. vt. l. aut qui aliter. §. penul. z fi. ſ. qō vi aut clā. z. l. hec verba. j. de adul. sed ex parte iniuriam passi non cōtinetur q̄ patiē iniuriā per cōsequētiā. vt. l. lex cozne. §. illud. ſ. eo. dicam tñ de hoc plenius. j. ea. l. §. si mandato meo.

☞Obligatio ex delicto est de iuregentium et in ea est obligatio naturalis.

Remissio iniurie q̄ nō requirat partis presentiā: q̄ ex bono vel ꝓquo introducta est actio in eadem equitate remittitur.

Jniuria nō videtur remissa ex solo q̄ quis tanq̄ bonus christianus fuit confessus peccata sua.

4 Absolutio ab excōicatione si est facta cuz pacto q̄ si decetero fuerit inobediēs reicidat in excōicationem qō illud pactum non teneat.

Jniuriarum actio. Oppo. q̄ actio iniuriarū sit ex delicto nō ex bono z equo. insti. de obli. q̄ ex delic. nascū. in pn. Sol. ibi loquit ex parte rei: nā causaī ex delicto: lz ex parte actoris ex bono. z equo. vel dicas q̄ ex parte rei est eqtas q̄ ipse puniaī. z p b dico ſ q̄ in obligatiōe ex delicto inest obligatio naturalis vel est de iuregētiū: qō apparet: q̄ est ex bono z equo: vt hic vides. ¶Opp. ſ q̄ nō sufficiat remissio patiētis tm: lz regraī vtriusq̄ cōsensus: vt. l. pōponi? scribit. §. de neg. ge. Sol. illud q̄ b dzest verū ab ipso initio quo tpe sufficit dissimulatio sola nō reuocare ad aīm ex postfacto vo regrit remissio aliter. s. cū pīsentia ptis. ita not. isti. e. circa fi. vel aliter. sicut ex bono z eq̄ ista actio est iducta: ita eadē eqtate sola remissiōe z dissimulatiōe etiā sine partis pītia tollit actio iniuriarum ab initio vel ex postfacto. ita videt velle h tex. b z p b dicit gl. i. d. ſ. fi. isti. eo. q̄ si aliqs in testō suo remisit iuriā z postea qualnerit nō pōt agere actiōe iniuriarū. ¶Quero ſ iugta b ego cōuenus actione iniuriaz facio ad mei defensionē talē positionē q̄ tu post illā iniuriā receptā fuisti cōfessus tāq̄ fidelis ꝓpian² peccata tua tu cōfiteris hoc an ex hoc sit pbata iniurie remissio. Guil. de cu. tāgit i. l. si tibi. §. q̄dā. ſ. de pac. veritas est q̄ non vr remissa actio iniuriarū. q̄ de necessitate ad salutē anime sue nō teneī remittere actionē iniuriarū: lz bene teneī remittere rācōnē q̄ habz in animo ad offendēdū ita dicit Bul. ego reperi in libro sniarū: oz in oratiōe dnica. dimitte nobis debita nra sicut z nos dimittimus debitoribus² nris. ꝛc. ex b colligit q̄ sicut mihi nō dimittit nisi petā: ita nō teneoz dimittere inimico meo nisi petat: tñ vtrū hoc sit verū vel nō. nō affirmo: tñ si esset verus esset determinatio pdictg. q. q̄ nō teneoz tibi remittere si a me nō petis. ¶Ulti mo iste. §. facit ad. q. isti officiales c eccliē cōsuenerūt facere pacta z cōuētiōes cū rebellib² z redeūti bus ad obedientiā boc modo: liberamus z remittimus vobis omnia delicta: z omnes sentētias: oēs penas spirituales et temporales quas incurristis vsq̄ in presentē diem hoc acto q̄ si decetero similia attentabitis reincidetis in oēs istas sentētias. ¶Quero an valeat ista adiectio vt possint in dictas snias reincidere: z vr q̄ nō: nā iste obligationes ex delicto bñ pōt tolli pacto: lz nō possunt renūnsci pacto: vt hic. z. l. si vn². §. pactus ne peteret. ſ. de pac. vidi magnā. q. de hoc nō examino modo.

☞Mandatum rei turpis nō producit actionez inter mādatariū z mādātē cōducentē z cōductum.

1 Mandator dicitur qui mādat delictum committi ꝓpter seipsum mandantem ad satisfactionē voluntatis sue nulla data pecunia.

Conductor qui facit hoc data pecunia. d

Persuasor qui persuadet alicui ꝓpter seipsum cui fit persuasio.

3 Ex mandato in atrocibus etiam delicto nō secuto quis extraordinarie teneī non si delictum est leue.

4 Mandans mandato secuto tenetur.

5 Mandatarius an excuset ratione ignorātie.

6 Mandatarius qñ excuset ratione mandantis cui tenebatur obedire: q̄ accusatur in lenibus.

7 Delictoruz quedā leuia: quedā grauia: quedā grauissima.

8 Mandans z mādatarius an teneatur eadē lege: z fit idem delictum. remissiue.

9 Obligatio qua tenetur mandās an teneaī ex mandato an ex delicto postea subsecuto: q̄ ex delicto.

10 Locus z tēpus cōmissi delicti apponitur in accusatione quando proceditur cōtra mandantem nō tempus mandati.

Locus z tēpus delicti cōmissi inspicit quo ad augendam vel minuendam penā.

11 Si mādauit tibi vt mādares an tenearis: remissiue.

12 Mandatarius si diu stetit post mandatū sibi factū ad committendum delictum: an mandans teneatur quod sic nisi tacite vel expresse mandatū sit reuocatum.

13 Que differētia inter mandantē z conducentē.

14 Delictuz dicitur magis atroz qñ fit mediante pecunia z pena augetur vt in assassinis.

15 Persuasor a mandatore in quo differat.

16 Persuadēs vt teneaī pro delicto facto a persuaso an debeat distingui an delinquēs esset aliter factus vel ne.

17 Persuadere z dare cōsiliū: est opem prebere.

18 Persuasio seu cōsiliū qñ sit circa id quod nō cadit in delictū adhibetur distinctio an dolo fecit an nō z an erat aliter facturus vel non.

19 Distinctio an erat facturus an non habet locum in mandatore.

20 Persuadens seu dans consiliū an puniatur eadez l. qua faciens. remissiue.

21 Persuasio z cōsiliū quare nō possit revocari sicut mādatū z cōsiliū qō persuadens non teneatur.

22 Inter persuasionem consiliū: instigationē: z instructionē non est differentia.

Omnis actus qui fit verbis gratia tantū facientis e potest dici consiliū.

Si mandato meo. Jste. §. est no. z diuiditur in partes quatuor. Primo loquit in eo qui mādauit ex traneo q̄ delictū cōmitteret. Secundo loquitur in cōducente. Tertio in mandante subditis sibi personis. Quarto loquit in persuadēte: secunda ibi: proculus. tertia ibi: idemq̄. quarta ibi: attilicinus. ¶Opp. z videt ſ q̄ mandans nec cōducens teneatur: quia rei turpis nullū est mandatum z nullus est ꝑcus: vt. l. si vero nō remunerandi. §. rei turpis. ſ. man. z. l. a reo. §. fin. ſ. de fideiuss. nullū est mandatū vel ꝑctus est nullus quantū ad actionē pariendā inter mandantē z mandatariuz cōducentē z cōductum. sed quantū ad actionē pariendā in cuius pernicie mādatur vel aliquis cōducit sic: vt hic. ¶Oppo. in eo qō dicit de filio. de. l. liber hō. ſ. ad. l. aquil. fol. ibi in lenib² hic in grauib². dicā. j. ¶Oppo. dicit hic in fin. al's nolenti. ꝑ in. l. i. §. persuadere. ſ. de ser. cor. sol. dicunt quidaz subaudi hic magime. alij dicūt ibi loquitur in delicto qō sola corruptione animi cōmittit hic in his in quib² requiritur factū qō satis placet quātum ad. l. cōtrariā. j. tamen plenius dicā. ¶Venio ſ ad materiam. ſ. z pro eius declaratione quero que sit differentia f inter mandantē z conducētē z persuadentem de quibus loquit iste. §. respon. mandator dicit ille qui mandat delictum cōmitti ꝓpter seipsum mandantē z ad satisfactionem voluntatis sue nulla data pecunia. cōductor dicit ille qui hoc facit data pecunia. persuasor dicit ille q̄ persuadet alicui ꝓpter ipsuz cui fit persuasio. z ideo nō curo quib² verbis vtatur: sine mādo: sine rogo: sine qui-

f ¶Que sit differia. et vide bar. j. eo. §. fi. i fi. qui aūt dicaī consiliarij socij vel aliter participes in delicto vide in cle. j. de pe. in glo. mag. z qō hr i. l. j. C. si rector. puin. et plus delinquit mandans q̄ cōsulens. vt dixit bar. in. l. j. in colū. ij. C. de ser. fugi. et vide ad predicta bal. i l. ob hec verba. ſ. de infa.

SSSS iij

¶Jsti officiales. vide Ange. in sua q. q̄ incipit ex orta guerra. z Bar. in §. inci. videt mā sor. frater minor.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Quid si aliquis.si aliquis mandat nec secutū est maleficiū an teneat: quid autem si mandatarius solus attentauit an mandans teneatur. vide bal.in.l.nō ideo minus.in vlti.col.C.de act.ꝛ quid si excessit formam man.ꝛ ad bar.hic adde bal.in.l.si quis id qō.ff.ꝛ ibi glo.ꝛ bar.ꝛ docto. de iur.om.iudi.ꝛ hic adde Bal.in.l.j.in.iij.col.de ser.fugi.ꝛ quid in persuadēte vide bar.

ff.eodē.ff.ff. ¶Adde an teneatur mandans de maleficio qō nō est secutum ꝛ bal.consi.ccccxxiij. a lib.iiij.

b ¶Sed q̄ro.qñq̄ excusatur ratione cause si est talis cā que a iure sortiatur effectum: licet puniaꝛ vt est tex.ꝛ Bartol.ibi et oēs doc.in.l.iij.ff.j.qō quisq̄ iur.et facit ad qō.de qua ibi Angel.et faciunt hec ad.q.an prōcura.teneaꝛ tanq̄ principalis ad vras resti.vide ō ff Alegan.in.d.l.iij. ff.j.qō quisq̄ iurꝫ vbi plene de oib⁹ aliꝫ.ꝛ faciūt hec ad.q.si statu.permittit alicui sevin dicare: an possit alij mandare.ꝛ videtur q̄ nō per ea que habes hic qō c videt tenere Bal. i.l.accu.C.qō me. cau.et in ca.j.ff.si vero.de pa.iura. fir.ꝛ in.d.l.ad offi cium.in fi.C.com mu.diuidi.et in.l. vt vim.de iu.ꝛ iure.et in repe.l.j.C. vnde vi.licet bal. cōtrariuꝫ dixerit i.l.graccbus. per illū tex.C.ō adul. per ff.de.anch. in repeti.c. canonū statuta.de constit.ad fi.vers.ꝛ hic subiungi.p paul. de cast.in.l.si cum dotē.ff. transgrediamur.fol.ma.p Ludo. in.l.iij.ff.si mari.ff.ad silf. et in.l.j.ff.in additio.de ope.no.nū. ff.adde ꝛ in pmis quod punitis oc cisoribus tenetur mādans fm Bal. in.l.ij.ad finez.C. quorum appel.et no.quod bal.in.l.j.in.iij.col.C.de ser.fug.dicit q̄ in quadam inquisitione in qua continebatur q̄ famulus mandauerat domino ꝛc.fuit manifesta falsitas deprehensa.ꝛ idē dicit in similibus: vt qō filius patri ꝛc.et an mādatari⁹ cui fuit mādatū vt retin fundo mādantis qui erat tunc alius cuius alimentus egenerat̄ur.vide bal.in.l.non ideo minus.in pr̄in.C.ō accu. bertoꝛ.ff.excusanꝫ.ff.de infa.q̄ si potestas mandat alicui de fami.q̄ toꝛ queat aliquē in casu illicito: qō licet teneaꝫ mandans nō tñ teneaꝫ mādatari⁹: qꝛ facit vt executoꝛ. facit qō no. Dy.in reg.ff quis māda.in.vj.in cō trariū facit qō no. Jnno.in.c.pasto.in verbo iustā.de offi.deleg.ꝛ qō not. in.c.cū in iure.eo.tit.ꝛ in.l.ff quis vgo.q.ff.fugi.ff.de fur.ꝛ istis addē q̄ dixi in.l.ff sciente.ff.de paricid.

c ¶Andre.pomate. ¶Adādare alteri.vide feli.in.c.q̄ in ecclesiarū.col. iiij.de consti.ꝛ in.c.ad nostrā.col.ij.de pba.ꝛ Roma.gfil.ccccl.xxxiij.vbi ponit alia multa similia.

d ¶Andre.Poma. ¶Sed gratia huius.q̄ dicanꝫ crimina leuia ꝛ que grauia vide Lepo.cōsi.xj.col.v.q.vj.ꝛ alex.ccij.vol.ij.vbi ponit aliquid circa q̄ dicaꝫ grauis iuria.de quo j.per bar.ꝛ q̄ dicatur leue crimē.

licta granissima: vt delicta publica: pro quib⁹ imponitur pena mortis.ꝛ in istis duob⁹ loquit̄ glos. in.d.l.augiliū.ff.in delictis.ff.de mino. ¶ Quero digi q̄ tenetur mandās ꝛ mādatarius.quero an teneantur eadē.l.an sit idē delictū vtriusq̄ de bo tetigi.ff.e.l.in pr̄in.dicam in l.sed si vnus.ff.seruus meus.j.eo. ¶Quero⁹ vnde oriatur obligatio qua tenetur mādās an ex mādato an ex delicto postea subsecuto.ꝛ videtur q̄ ex mādato ad similitudinez cōtractuū: vt in toto tit.ff.man.ad idē in.l.j.ff.persuadere.ff.de ser.corrup.in cōtrariū est veritas.p cui⁹ declaratiōe debes scire⁹ q̄ nos nō loquimur hic de obligatione q̄ oritur inter mandantē ꝛ mādatariuꝫ q̄ nulla est: vt dixi.ff.in pr̄incipio.ꝛ ita titulus mādati nihil ad propositū.sed hic loquit̄ de obligatione qua quis tenet ei in cuius perniciem mādat: vt sicuti cuꝫ mādo cū aliquo cōtrahi celebrato cōtractu illi obligoꝫ ppter mādatū ꝛ ex mādato ita hic obligoꝫ ex delicto propter mandatū nō ex mandato.hoc tenet glo.in.d.l.j.ff.persuadere.ff.de ser.coꝛ.per quā apparet respōsio ad illū.ff.idez tenet insti.de ob.q̄ ex deli.nas.ff.ope.hoc probat in.l. si quis vgoꝛi.ff.neq̄ verbo.ff.de fur.et.l.qui seruo. ff.j.j.e.ti.vbi apparet q̄ tunc tenetur cū maleficiuꝫ est cōmissum. ¶Et ex ꝛ hoc sequit̄ q̄ in accusatio ne dz poni locus ꝛ tps cōmissi maleficij: naz locus ꝛ tps mandati probatur.ff.vi bo.rapt.l.pretoꝛ ait. ff.hoc aūt edicto.sic etiā inspicit̄ locus ꝛ tēpus cōmissi⁹ delicti quo ad penā delicti augēdam vel minuendā: vt.d.ff.ꝛ apparet q̄ ibi dz puniri vbi delictum est cōmissum: vt dixi in.l.si vt proponit.ff.de cu.nō pos.in.viij. fideiuss. ¶Quero ꝛ qd si tibi mandauī vt aliq̄ mandares: an tu tenearis.digi i.d.l.j.ff.incidit.j.ad tur pil.l.j.aut qui aliter.ff.pe.ff.qō vi aut clā. ¶Quero mandauī ꝛ tibi vt tu delinqueres et dix: postea tu cōmisisti delictū: an ego tenear. Jnno.ponit ista q.extra de homi.c.ad audientiā.et dicit q̄ semper teneatur mādās nisi mādatū sit reuocatuz tacite vel expresse: vt qꝛ fecit pacē cū inimico suo vel parentela.argu.l.iiij.ff.de adimē.le.ꝛ hec sufficiant circa mandatū. ¶Venio ꝛ ad cōductorē q̄ro vtrū inter cōducentē ꝛ mādantē sit aliqua differētia.ꝛ ff. prima differētia est qꝛ in conductione daꝫ pecunia.in mādato nō.tū quantū ad eius personā in quā delinquit nulla est differentia sicut dicim⁹ in māda to licito.si ego mādo tibi aliquid nō intercueniente mercede est mādatū ꝛ actio mādati inter te et me. si interuenerit pactiū est locatio ꝛ cōductio et actio locati ꝛ cōducti inter te ꝛ me: vt.ff.mā.d.l.j.ff.ꝫ quantū ad eū cū quo ꝛbitur vel cū quo agit nihil ad propositū.eodē modo obligaꝫ per vnū sicut per aliuz ꝛ eodē modo acquirit nobis p vnū sicut per aliuz. ff.de prescrip.verb.l.naturalis.ff.pe.vel antepe.in hoc tū est plus ꝛ qꝛ q̄ aliquis facit vel fieri facit mediante pecunia dz delictū magis atroc.ꝛ ppter hoc pena posset augeri ꝛ de facto videmus augeri in istos qui in vulgari dicūtur assassini.argu.j.de pe.l.cicero.ꝛ.l.venales.C.qñ puo.nō est necel.ꝛ vide ff eqz:ressus bodie extra de ho.ca.j.lib.vj.vñ hoc excepto oia que dixi.ff.in mandante ꝛ mādatario i intelligas repetita in cōducente ꝛ cōducto. ¶Le Pe.de anc.in repe.c.postu.de fo.cōpe.ꝛ in materia.vide not.per Bal.in l.metū.in fi.C.qō me.cau.

k ¶Semp teneaꝫ.Sed Pau.de ca.in.l.sancim⁹.C.de test.dicit Jnnz esse benignius ꝛ equius per.l.in vtilitatib⁹.de cōfir.tut.vide.l.si mādassem. ff.manda.et ad hoc facit qō in simili not.Bar.in.l.iij.ff.vnde queritur.ff. de manu.in Jnnz videtur glo.j.ff.ope.insti.de obli.que ex maleficia nasc. ꝛ in.l.j.ff.persuadere.de ser.coꝛru.ꝛ limita dictū Bar.vbi mandatum nō fuisset acceptatū: fm Bal.in.l.si literas.in fi.C.mand.vbi vide.ꝛ Bal.in l.non ideo minus.in fi.C.de accu.

l ¶Dicuntur assassini.Not.contra assassinos an autez contra eos posset agi ad pecuniam quam acceperunt: vide Bal.in lec.ꝛ Pau.de cast.in.l.j. ff.ff.de eo per quem fac.erit.ꝛ ibi Alegā.ꝛ vide in.l.cicero.j.de pe.ꝛ qui niamus

dicantur assassini.vltra Bart.hic vide Archi.ꝛ Pe.de anch.ꝛ Do.in.c.1 de bo.in.vj.ꝛ Alb.in suo dictio.in ver.assassi.ꝛ vide Ang.in.l.qui sepul. C.de sepul.vio.ꝛ aliqd de assassi.vide per Bal.in.l.j.ff.hec verba qō qsq̄ iur.Adde assassinus quis dicatur bal.consil.ccxxxiij.vol.iij.

a ¶Quero vtrū.ꝛ dicit bal.in.l.j.in.ij.col.C.de seruitu.q̄ magis delingt mandans q̄ cōsu lens ꝛ de persuaso re institore hortatore autoꝛe ꝛ fautoꝛe. Vide pl'chre Bald.in.l.ob hec verba.de infa.ꝛin l.cū qs de dolo.et de suggerente.vide teꝛ.i.l.j.ff.si curatoꝛe.ꝛ ibi Bal. in summario.ff.ō magi.conne.

b ¶Debeamus distinguere.vide bal. in.l.data opera.i xxxij.col.C.de ac. ꝛ ibi quid i dubio presumaꝫ et in.l.j. C.de ser.fugi.ꝛ vide de Barto.in.l.fin. eiusdem titu.ꝛ vbi limitat.

c ¶Als facturus. ꝛ qualiter cogno. posf.an māda.eēt alꝫ facturus seu non.vide.j.in vlt.ꝛ aposti.in fi.huius q.sup ver.nō erat facturus. et vide Bal.in.l.metū.C. qō me.cau.vbi dicit q̄ si mandatarius fuisset alꝫ facturus: si tū mandatari⁹ fecit noīe mādātis mandās tenetur alt.c.cum quis.de senten.ex

niamus † ad persuasorem ꝛ quero vtrum a differt a mandatoꝛe.certe sic vt dixi in.j.q.nam persuadere est ppter ipsum cui fit pſuasio. ¶† Quero vtrū in persuadente debeamus distinguere⁹ an ille cui facta erat persuasio erat alias facturus vel non glos.hic videtur tenere q̄ non:cum subaudit hic magime idem in.l.consilij.ff.de reg.iur.idem tenet Dy.in.c.nullus ex consilio.de regu.iur.lib.vj.que nota.insti.de ob.que ex delic.nas.ff.ope.ꝛ.ff.de ser. coꝛ.l.j.ff.persuadere.ꝛ.l.sepe.in fin.ff.de verb.signi. quid dicemus.quidam dicunt q̄ in maleficijs leuibus debet distingui vtrum erat alias facturus c vel non.ꝛ ita loquitur hic tegt.ꝛ glos.ff.allegat in grauibus secus.et ita intelligitur dictum Dyn.et glos.hic.boc non placet:quia hic loquitur in maleficijs grauib⁹ quod apparet:quia iussus patris non excusat filium ꝛ ideo non est nouus iste intellectus. Alij dicunt aut loquimur in maleficijs que cōmittuntur circa rem:vt in furto:ꝛ tunc habet locum dicta distinctio erat alias facturus vel non:ꝛ ita loquuntur glo.contrarie.aut in maleficijs que cōmittuntur circa personam.et ista distinctio non habet locum.ꝛ ita loquitur ista gl.que videtur pre supponere boc vide gl.que incipit alias volēti ꝛc. ibi dum dicit:vt in furto.et sic pſupponit q̄ in furto illa distinctio sit adhibenda in alijs non: ita videtur sentire gl.ego tenere⁹ indistincte opi.Dy.ꝛ q̄ ista distinctio sit alias facturus vel non habeat locū istud probatur.j.ad turpi.l.i.ff.incidit.ibi autem qui instigat ꝛc.ꝛ.j.de adul.l.hec verba.ibi per suasit ꝛc. Preterea † persuadere ꝛ dare consilium est opem prebere:vt.l.qui seruo.ver.plus pompo. ff.de fur.sed in prestāte opem absq̄ dubio nō adhibetur distinctio predicta.ergo ꝛc.predicta vera q̄n persuadet illud c q̄ cadit in delictū si † vero persuasio siue cōsilium fieret circa aliud qō in delictuz non cadit:tunc adhibet illa distinctio.aut fecit do lo aut non.ꝛ an alꝫ erat facturus vel nō:vt.l.si cū commu.lib.vj.ꝛ vide Bald.in.l.ob hec verba.C.de infa.ꝛ vide Sali.in.l. j.C.de rap.vir.in ver.q̄ro an persuadens.vide qō dixi in.l.is qui opē.in fi.mag.apost.ff.de fur.ꝛ vide Jnno.in.c.querela.de ele.in glo.subtract⁹. Adde qñ quis aliter erat facturus q̄ posui in.l.j.C.de ser.fugi.

d ¶Ego tenerē.sed aduertendū est qꝛ ō opi.Dy.ꝛ Bar.vī multū obstare ille sing.ter.in.ff.ope.ꝛ ibi glof.tenet cōtra Bar.insti.de oblig.q̄ ex deli. naſ.sed opi.Bar.videtur sequi Jo.de lig.in.c.mulieres.extra de senten. ego cum.quam etiam retulit ad Bathesilanus in suis nota.dictis.no.lxxvj. plene etiam in.d.l.j.de raptu virginum.

e ¶Persuadetur illud.Quod si dixi famulo meo q̄ talis fuit mihi iniuriatus nunc̄ redeas domuz nisi aliquid sentiam.iste famulus interfecit iniuriantem:an per boc videatur mandasse.vide Bart.in.l.ff quis mihi bona.ff.sed quid si mandauit.de acqui.beredi.

f ¶Si tibi.vide teꝛ.ꝛ bal.in.l.j.de eo per quem fac.erit.

g ¶Nisi gratia mandantis.vnde si fuisset alꝫ facturus videretur et dicere tur persuadere ꝛ probatur ipsum alꝫ facturum si minaꝫ⁹ fuerit se tale qd facturū ante mandatū.vide q̄ dixi in.l.metū.C.qō met.cau.ꝛ qūo cognoscatur an esset alꝫ facturus vel nō.vide Angel.in.l.j.ff.de eo per quē fac. erit.Bal.in.l.data opera.in.xxxij.col.C.qui accu.non posf.ꝛ in.d.l.metuz. ꝛ vide.ff.in apostil.in prece.col.

h ¶Possint reuocari.qualiter persuasio cōsiliū ꝛ mandatum possint reuocari.ꝛ ande glo.in.c.cū quis.de sen.excō.lib.vj.ꝛ no.per Pe.de ancha. in cle.j.de renū.ꝛ quod no.in.l.j.in fi.de Sben.emp.ꝛ Pe.de ancha.in.d. cle.j.sequit opi.bar.hic.ꝛ Jnn.in.d.c.ad audientiā.ꝛ vide in.c.mulieres. de sen.excō.ꝛ bal.in.l.nō ideo min⁹.C.de accu.que no.etiā an si mandatarius executus est mādatū post multū tps intelligaꝫ de liquissevigore mādati ꝛ an tale mādatum possit revocari.ꝛ se remittit ad Jnnoc.in.d.c.ad audiētiam.ꝛ ad bal.hic ꝛ in.l.mādatū.C.mā.ad fi.ꝛ in.l.ob hec verba.C. de infa.ꝛ vide bal.in aut.sed nouo iure.C.de ser.fugi.ꝛ quid si aliquis in stigat vt percutiaꝫ clericus:an percussione secuta teneaꝫ ex canone si qs suadente gvij.q.iiij.bal.ang.ꝛ Lyn.ꝛ Jmo.in.l.quid ergo.de lega.j.tenet q̄ sic.adde q̄ no.Bar.ff.ea.l.per.quero vnde oritur ꝛc.

i ¶Persuadeā contrariū.Aduerte tū fm Bal.in.l.nō ideo minus.C.de accu.quod nō debeo sibi denuntiare personam que debet ipsum offendere ratione scandali.ꝛ Bald.idem dicit in.l.mandatum ad fin.C.manda.

k ¶Quero statuto.Si statuto cauetur q̄ qui non soluit collectas non audiatur si alicui denegatur audientia in ciuilibus ꝛ in criminalib⁹ videtur denegata inquisitio iudici.quod est perpetuo no.ꝛ adde quod not.in.l.j. in pr̄in.ff.ad trebel.idē qō bar.hic tenent doc.in.l.j.ff.de bis qui sunt sui vel alie.iur.p glo. ibi in ver.requiritur et ibi quo ad cōmodū ꝛc.ꝛ pba tur in.l.dominuz. C.de iniur.nō ob. q̄ qñq̄ permittitur iudici inquisitio in casibus in quibus non cōpetit actio.vt patet ex rōne.l querelā. C.de falsis.qꝛ potest dici quod illō ex post facto non euenit.sed ab origine.et ita transeunt doct.in.d.l.j. et ita ponunt doct.i.d.l.quesituz. de in ius vocan.ꝛ bar.post gl.in.l.j. C.si tutoꝛ non ges scrit.sed cōtra hāc doctrinaꝫ videtur facere tex.in.c.ad nostrā.el.ff.de iureiur.quē in prō posito allegāt doct.in.d.l. de pupillo.ff.ꝛ ibi dicit Bart.ff.de ope.no.nun. Itez limita hoc dictuz vt p Ang.in.l.iusrisqētiū.ff.si paciscar.de pac.Item cōtra bar.videtur tenere. Jac.bu.in l.g adulterium.C. de adul.ꝛ Ang.in.l.si vacātia.C.de bo.vacā.li.g.Sali.in.l.ea quidem.C. de accu.vbi distinguit̄ per bar.facit qō ipse no.in.d.l querelam.C.de falsis.ꝛ cōtra bar.videtur glo.exposse in.l.falsi.ꝛ ibi bal.C.de fal.ꝛ in.l.j.C. de calū.ꝛ in.l.j.C.q accu.nō posf.p bal.in.l.j.in.iij.colū.C.si a non cōpe.iudi.plene per ange.in.d.l.si vacātia.in vl.q.ꝛ dixit bal.in.c.j.in pr̄inc.in ti. bic incipiūt cōstitu.reg.qō licet bānitus nō posset audiri tamē cōtra eū posset inquiri de delicto per eū cōmisso.vt no.in.l.j.C.si tutoꝛ nō gesse.et facit qō no.bal.in.l.nō dubiū.ij.de legi.fm Ja.de bel.in q.incipi.statuto cauetur qui dicit q̄ si adulteriū cōmittaꝫ in vgoꝛe illius talis nō soluentis collectas boc nō obstāte poterit inquiri:ꝛ talis remissio pene in casu isto nō pōt fieri p pactū: vt in.l.trāfigere.C.de trāsa.ergo nec per statutū imo etiā si statutū diceret bānitū posse impune offendi non posset offendi per modū adulterij:per teꝛ.in aut.de leno.ff.j.ꝛ ratio est.qꝛ ex hoc nō tantū iniuriatur marit⁹:sed cōsanguinei ꝛ respublica:vt.l.j.ff.vsq̄adeo. ꝛ in.l.ij.cū ibi no.ff.e.vnde cū inquisitio fiat ob vindictā publicā.ff.si de linquētes.in aut.de mā.pnc.ꝛ ppter iniuriā factā reipublicā.vt.l.licitatio. in.ff.qō illicite.ff.de publi.poterit inquiri ꝛ puniri.ꝛ fic dicerē.ergo idez essēt in quolibet maleficio qō est absurdū ꝛ cōtra mentē statuti.respō.qō speciale est in adulterio.d.aut.de leno.ff.j.ꝛ vide Bart.in cōsi.incipien.a faceret delictum impunibile:secus si solum remoueret bannitum quere lando per glos.in.l.querelam.in glo.mag.C.de fal.ꝛ vide Bald.in.l.cum mulier.in vlti.char.fol.matri.per Pet.de ancha. in.c.nulli.de accu.vbi transit cum Bar.hic Adde q̄ opi.bart.secutus est Roma.consil.ccxiij. incipiente Venerabilis.limitans nisi talis fuerit percussus ante tempus soln.fiende de collectis ꝛ effectus fuerit malpagus tempore quo iudex debebat inquirere.quia iam ius erat acquisituz fisco q̄ malpagi negligentia tolli non potest.alleg.Bal.in dicta.l.cum mulier.ꝛ ibi vide alias remissiones vltra hic positas.ꝛ cōtra Bar.est glo. quam sequitur Pano.de eius dicto faciens mentionem in.c.nulli episcoporum.extra de accusa.quia ex delicto acquiritur ius priuato ꝛ reipublice licet priua tus nō possit agere.pro hoc alleg.quod idem Bar.no.in.l.inter omnes. ff.recte.ff.de fur.alleg.etiā qō voluit glos.in.c.j.de iudi.lib.vj.q̄ iudex ex officio suo debeat repellere procuratoꝛem in criminali.ꝛ alꝫ parte non opponente valeat iudicium.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Audientiam. Facit quod no. Bart. in. l. transigere. C. de transact. et in l. inter omnes. §. recte. §. de fur. ⁊ Bal. in. l. si quis in hoc genus. C. de epi. & cleri. et latius per Bal. in. l. non dubium. in vlti. q. C. de legi. ⁊ Bal. in. l. j. §. offilius. §. ne quis eum qui in ius voca. ⁊ Bart. in. l. quesitum. de in ius voca. ⁊ in. l. j. §. quod autem. de aleato. tenet idem quod hic. vide Alex. in. d. l. quesitum.

§. de in ius vocā. a vbi videas oīno. ⁊ ad hoc an statutum denegās audientiam in ciuilibus videat denegare inquisitionē iudici. adde q̄ no. in. l. j. in pr̄in. §. ad trebellia.

¶Si quis. Pro intellectu istius. §. est not. q̄ pro violentia turbatiua: nō est p̄dita actio publica. ⁊ vide in l. item apud. in. §. si quis bona. j. eo. sed q̄ turbans dicitur maleficiū cō mittere q̄ dolo vel lata culpa: facit quod no. Bal. in. l. si. C. finius re gundo. et q̄ ciuiliter puniatur: al b leg. l. seruus nō in omnibus. ff. de ac cusa. ⁊ q̄ iniuriā faciens dicaī̄ committere maleficiū babes in. l. sed si vnius. §. quidam. c j. eo. ⁊ Bal. in aut. sacramenta pube rum. in vlti. colū. C. si aduer. vendi. tractat multū notab. Bal. l. si quis in tantaz. C. vnde vi. qui dicit q̄ statutum volens q̄ de maleficijs non cognoscatur inter cōiunctas personas debet intelligi de maleficijs cōmissis circa personas: non circa res: vt in violentia possessionis: ⁊ in furto. q̄ not. et quod pro vi turbatiua fit prodita actio publica. tenet Bal. in. l. momentanee. C. vnde vi. et sic contra Bar. hic. Barto. in. l. ejtat. §. quod metus causa. in penulti. colū. tenet idem q̄ hic. ⁊ idem Ange. ⁊ Jmo. in. l. cum filius. §. j. in pr̄inc. de verbo. obligationi. et sic remanet magis communis opinio: q̄ pro vi turbatiua non est prodita accusatio de vi publica: cuius est alia pena q̄ in actione iniuriarum. vt in. l. qui dolo. in fine. cum ibi no. j. ad legem iuliam de vi. iuncta. l. fina. j. eo. si quis autem vellet tenere opi. Bal. in. d. l. momentanee. posset allegare tex. in. l. hoc iure. in pr̄incipio. j. de regulis iuris. vbi vide Bart. plene. ⁊ per Bal. in questione incipiente: accusatus de vi turbatiua.

c ¶In mari eorum. Sed an in mari possint imponi passagia: vide Bal. in. l. penul. in. penul. col. C. de nau. fe. ⁊ Ang. in. l. si. §. de vsur. ⁊ Jo. de platea in. l. diligenter. C. de aqueductu. lib. x.

p ☞ Andre. Pomate. ¶Si quis pulsatus. Pro declarattone huius ad hec vide aliquid per Lepo. consi. lxxvij. et pulcre Barto. consi. cvj. et Fely. in. c. cum te. col. ix. de re indica.

e ¶Nota hic de admenatione. Vide Angelum hic. et Angelum de aret. in tractatu maleficiorum. in versiculo: admenauit. dicit Jmola in. l. his verbis. §. illa. institutta de heredibus instituendis. quod per statutum puniens maledicentem deum: et si quis ex communi vsu loquendi proferat verba in despectum dei. tamen punitur: quia talis vsus dicitur abusus.

f ¶Dicit statutum. Nota. de statutis punientibus verba iniuriosa. et per Bartolum in. l. nunq̄ plura. in penultima colum. §. de p̄iua. delictis. et Bartolus in. l. si quando. C. de vacan. lib. x. ⁊ Angel. in. l. si non cōitij. C. de iniur.

g ¶Verbum iniuriosum. vide barto. in consilio incipiente in causa vertente inter dominum Nicolaū et Saram eius filiam. ⁊ ad hoc per Barto. dicta ad de Alberi. in simili. in. §. parte statutorū. x. q. et que babes in. l. si famil. §. de iurisd. omn. iudi.

h ¶Verbum iniuriosum. ⁊ vide alia verba iniuriosa per tex. in. l. si quis nomen. §. de iniuriis. ⁊ ibi Bartolus in. l. ij. §. de lib. ꝓpost. bu. et in. l. turpia. in p̄inc. de lega. j. ⁊ vide oīno Ozo. in. §. summa. C. de in fa. in. j. col. vbi dicit q̄ si dixi te nō esse de legitimo matrimonio natum vel calumniatorem q̄ dicor te infamare ifamia facti. l. obligatione. C. de infa. et vide quid sit diffamare in. d. l. turp. de lega. j. in p̄incipio. Adde an iniuria que fit per scripturam dicatur verbalis. Rota. consi. cccl. xxviij. et an inculpans aliquem de eo quod non est verum sez q̄ portauerit aliquas merces non bonas teneatur actio. iniuriarum per eūdem cōsilio xcvij. et an si quis aliquem citari fecerit tanq̄ cessantem et fugitiuum

1 Statutū quod pro quolibet verbo iniurioso quis puniatur qualiter intelligatur verbum: ⁊ qualiter iniuriosum.

Verbū intelligitur vna oratio significatiua.

Oratio idē significans: si pluries repetatur vnum est verbū: secus si orationes sunt diuerse.

Una oratio cōtinens plura tendētia ad diuersos effectus dicūtur plura verba.

Unum nomen cōtinens tantū vnam significationem dicitur vnum verbū.

3 Uerbum iniuriosum qō dicatur.

Uerbum iniuriosum dicit qs dicit tu mentiris.

4 Blasphemare ⁊ maledicere qualiter differant.

5 Blasphemia q̄ sit verbum iniuriosum.

1 **Ait prętor.** No. bic q̄ licet sit verbo rū pluralitas tamē vnam vociferationem ⁊ vnum connitium facit. sicut multa verba faciunt vnam stipulationem: vt. l. titia. in fine. §. de verbo. obliga. ita dicit Jac. de are. et per hoc dicit ipse quando aliquis dat plures alapas simul debemus aduertere qualiter statutum loquatur: vt recitaui tibi in. l. nunq̄ plura. §. de p̄iuatis delictis. ¶Pro huius † declaratione pone dicit statutum † q̄ pro quolibet verbo iniurioso quis puniatur in certa quantitate qualiter intelligatur verbum: ⁊ qualiter intelligatur iniuriosum. Ad p̄imū dico q̄ verbū intelligitur vna oratio significatiua. hic est casus. ⁊. §. eo. l. j. §. verbis. ⁊ ideo puto q̄ si illa oratio idez significās pluries repetatur q̄ vnum verbum sit: vt. §. de test. l. vnus. ⁊. l. cum filius. §. eum. §. de leg. ij. ⁊. C. de test. l. testā. sed si sunt diuerse orationes significantes diuersa tunc dicūtur plura verba iniuriosa. vel si esset vna oratio continens plura tendentia ad diuersos effectus: vt. d. l. titia. §. fina. de verb. obl. ⁊. l. pluribus. in p̄in. eod. ti. Idem puto quādocūq̄ apponatur vnum nomen tantū significatiuū: vt nomen meretrix. vel latro. certe debet intelligi tu es. vt. l. j. §. de heredi. instit. ⁊. l. verbum volo. C. de fideiuss. sed si in oratione apponeretur aliqua dictio ad qualificationem alterius nō credo q̄ faciat verbū iniuriosum ⁸ vt puta dico q̄ interfecisti aliquem, p̄ditorie.

g b z Uideamus quid sit verbū iniuriosum. ¶ † Respō deo quādocūq̄ tibi reimproperо aliq̄ maleficiuz per te cōmissum vel aliquod crimen commissum per te vt probatur in. l. j. in fi. §. de obsequi. patro. p̄est. Jdē si tibi reimproperaī aliqua iniuria in te vel in tuos cōmissa: vt. l. si inimicitie. §. de bis qui. vt indig. ⁊ ibi no. ⁊ hoc puto verū sine exprimatur maleficiū seu iniuria: sine in genere dicā̄ latro: homicida: fur: ⁊ filia. vt not. in. l. iij. in p̄in. §. de libe. ⁊

k posth. ⁊ ideo puto q̄ si dicitur tibi tu mentiris[k] q̄ cum non sit tenеatur acti. iniuriarū per eundē cōsil. ccvxiij. ⁊ vitans aliquē tanq̄ excōmunicatū qui de pluribus fuerat ligatus doceat vnā sententiam absoluto. non potest ab ipso reputato excōmunicato cōueniri act. iniuriarū. vt per eundem consi. ccclxxxvij.

i ☞ Andre. Poma. ¶In genere dicam. dicit do. are. in. d. l. iij. q̄ z hoc sit verum q̄ tamen grauio: est iniuria quando deueniunt ad speciem q̄ qui est in genere dicit per tex. ⁊ ibi bar. in. l. non debet. §. de dolo. sed certe hoc mihi non placet: quia quādo in genere dicit tu es fur obijcitur quedam qualitas que videtur ineſſe persone ⁊ consuetudine ⁊ habitu quod non sequitur si dicaī in specie tu subtrax̄isti furto vestem sempronio: pro Aret. tamen facit q̄ plus creditur trib⁹ testibus in specie deponentibus q̄ plurib⁹ in genere. ita Nico. de neapoli in. l. turpia. in p̄in. §. de lega. j. ⁊ sequitur alex. consi. suo. cxlviij. col. i. vol. ij.

k ¶Tu mentiris. ⁊ si sit dictum saluo honore tuo q̄ tu dicit Bar. in. l. si quis extraneus. in p̄incipio. §. de acquirenda. hereditа. sed quid si dicatur tu dicis falsum: an sit verbum iniuriosum. Sali. q̄ non. in. l. de tutela. de in integrum restitu. mino. ⁊ ibi limitaui hoc nisi dixerim tu mentiris. quia p̄ius mihi dixisti q̄ eram homicida. vt no. Bart. in. l. que omnia. versi. sed si aduersarius. de procura. ij. Adde q̄ dicere tu mentiris non est iniuria quando ille qui dicit facit ad defensionem sue innocentie. ita dicit Bal. consi. clxv. iij. lib.

est verbum

a ☞ Andr. Pomate. ¶Est verbū iniuriosum. Jmo hoc est verum etiaz si diceret: tu mentiris saluo honore tuo. ita dicit Bart. in. l. si quis extraneus. in p̄in. §. de acqui. here. de quo Alex. in. d. l. iij. j. col. et hic in apost. in. l. turpia. col. ij. §. de lega. j. et Alberi. in. ij. parte statutorum. q. cliij. et Alberi. in. c. cum te. de re iudi. ⁊ in. c. eam te. extra de iurciuran. Jdē tenet lz cōsentiant Specu. in titul. de adua uoca. §. ea nunc. in versi. sed hic tamen caue. et dñs Prepos. in. c. nec. distin. ig. vide etiaz Feli. in. c. que in ecclesiarū. colū. xxx. in fi. de cōsti. et aliqua etiam in. c. dilecti filij. col. vj. in fi. et tribus seq. de except. ⁊ Bald. consi. clv. in. j. parte. vbi ponit an hoc sit verum: si dico tu mentiris: tamen ad meam defensionem cum tu improperas mihi aliquod delictuz.

b ¶Aliqua differentia. Quid sit blasphemare: vide post Bart. in. l. turpia. de lega. j. Ange. in. l. bis verbis. de here. instit. et vide. xxiiij. q. v. c. qui capit. et de deri. male. c. j. ⁊ ij. et do. Bal. in. l. ea. C. de re. credi. qui dicit: q̄ faciens in ramenta scelerata dicit blasphemare: ⁊ vide eundem in. l. ignorātia. ad finem. C. de crimi. stellio. et adde q̄ Bald. no. in consi. incipien. ¶ Christi nomine amen. an dicat maledicere: vel blasphemare ille qui dicit: maledito sia dio: vel a despecto dedio: et vide q̄ sic: per tex. in aut. vt non lucu. contra naturam. et in. c. ij. de maledi. ⁊ in. l. j. C. si quis impera. maledi. ⁊ xxv. dist. in. c. qualis. contrariū videtur ex communi vsu loquendi: quia sunt ista verba potius iniuriosa q̄ maledica. arg. §. de heredi. instituē. l. quoties. §. si quis nomen. fm intellectum Angel. non ergo omnis contumelia est blasphemia vel maledictio: maxime fm cōmunem vsuz loquendi istius patrie Bononiensis in istis sermonibus sceleratis. et vide Jmol. in. d. l. bis verbis. §. j. que autem sit pena percutientis imaginem dei: aut sanctorum: aut scindentis imaginē ligni: vide tex. in. c. ij. §. ceterum. de offic. ordi. lib. vj. et Ly. etiam in. l. quisquis. C. ad legē iuliam maiesta. plenius in. l. senatusc̄ōsulto. j. de sicarijs. ⁊ etiam puniri possit pena mortis. Que autem sit pena blasphemantis deum: vide de clerico percussore. in. c. statuimus. et. xxij. q. j. si quis per capillum. vide que dixi in. l. damni infecti. vbi vide. §. de dā. infec.

c ¶Faciente insultum. Quis dicatur facere insultum ad domum: vide Jaco. de are. Barto. et Bal. in. l. cetera. §. hoc senatus. de lega. j. ⁊ ibi post Bartolum dixi.

d ☞ Andr. Pomate. ¶Si curauit quis. Facit. l. si quis non dicam rape re. ⁊ de epis. ⁊ cleri.

e ☞ Andr. Pomate. ¶Si quis virgines. Adde plene Bald. in. l. si qua per calumniam. C. de epis. et cleri. ⁊ Sali. in. l. quoniam multa facino-

ra. C. de vi publi.

f ¶Qui verberat clericum. Qui percutit clericum non incedentem in habitu non tenetur. idem tenet Dyn. in. l. gerit. de acquiren. hereditate. Et predicta vera: nisi percutiens sciuisset eum fuisse clericum: quia in pena ꝓponderat culpam: vt in. l. si fructus. et in. l. qui victum. §. finali. ff. ad legem aquiliam. Sed quid si verberauit portātem habitum ⁊ tō suram: tamen non erat clericus: vtrum teneatur. Dyn. vbi. §. tenet q̄ non. argumen. l. finali. de crimi. expila. hereditatis. et. l. eu3 qui. §. si iniuria. j. eodem. et ideo dicitur in. c. j. quibus modis feudum. amittā̄. ⁊ ibi Baldus post glos. quod si quis insultat dominū: quem nescit esse dominum suum: non perdit feudū suū: nisi esset ignorantia crassa: ⁊ sic pina: quia paria sunt scire: vel scire debere. l. quod te. si certum petatur. idem dicit ibi glossa: q̄ si concubuit cum vxore do mini sui nesciens eam vxorez quod non perdit feudum. Item quod cognoscens monialem: nesciens eam monialem: non punitur tanq̄ de stupro monialis. quam glos. tene menti scōm Baldum. et facit l. si quis ignorās. §. loca. ⁊ j. de adul teriis. l. penulti. et quod dixi ibi. ⁊ quod dixi de seruis fugitiuis. in l. quicunq̄. et ade not. in. l. j. §. de legibus. et quod notat Baldus in l. nemo. §. de in ius vocan. et per Baldum in. l. si quis non dicam. in fine quinte columne. C. de episcopis et cleri. et cum Barto. concordat etiam Baldus. in. l. si qua per calumniam. in p̄incipio. vbi omnino vide. C. de episcopis et clericis. et quod habitus faciat presumptionem: tenet etiam Baldus in. l. directis. C. de manimiss. testamento. et ad istam materiam vide Joannem andreā in regula: cum quis. in mercurialibus. Et qualiter ꝑbetur virginitas vel non virginitas: vide Abbatem in capitulo: proposuisti. de probationibus. ⁊ vide bonam glossam. trigesimatertia questione quinta. que instruit patrem puelle ad probandum virginitatem: vt in capitulo: hec imago. que dicit: q̄ si prima nocte reperta sint lintheamia sanguinolenta: probatur virgo. et ibi est alia ratio in versiculo sequenti: que dicit: si non fuerint reperta sanguinolenta: non presumitur virgo: dic vt ibi: ⁊c.

g ¶Nota q̄ pro violentia. An autem pro violentia turbatiua et ablatiua agi possit iniuriarum: vide in. l. qui pendentem. §. de actione empti. et nota quod ex vi expulsiua potest agi iniuriarum. vt in. l. vulgaris. in. §. qui furtis. §. de furtis. et notat Baldus in. l. si quis a se. in secundo notabili. C. ad legem iuliam de vi. vbi videas ea que dicta sunt.

Universidad del Rosario · Archivo Histórico

a ¶Verbū videō. Facit ad no.p bar. in simili de teste.ī l.j.in princ.de no. ope.nun.

b ¶Ulti.gl.op. Ad de qō not.bal.in.l. 2 j.in fi.ff.e.in.fi. idē 1
si liberū.ꝛ ꝙ iniu- a
ria facta famulo
vel pastori itelliga
tur facta dño.tzgl.
ꝛ bal.in.l. si qs bo
micidiū.C.de accu.
qd aūt de iniuria 2
fctā socio itineris.
Bal.in.l.qm̄.C.de
testi.vī velle ꝙ so
cius posset agere ſi
iniuriā reuocauit
ad aliū.alle.bāc.l.
et no.bart.in.l.iij.
ff.ſi tutor.ō ſuſpe.
tuto.ff.

c ¶Agit ī virtute. Vide qō no.Bar. 1
in.l.ſi gemina.ff.
arbo.fur.ecſa. ibi:
quer o quid.

d ¶Necessitate ciui li.No.ad ti.ff.ad le. aql.ꝛ vide ꝟ q̄ no. p Ange.ꝛ qō not. Bar.in.l.j.ff.diu⁹. de fica.

e ¶De necessitate. Adde no.p Bart. in.l.iij.ff. ſi procu. b
qō qſcz iu.ꝛ in.l. ſi
is q̄ ꝙ emptore.in
xxiij.col.ff.de v̄ſu
ca.ꝛ bal in l.j.vlt.
col.C.de ſen.ꝛ bal.
in.d.l.iij.ff. ſi pcu.
qō qſcz iur.ꝛ bal.
in.l. nō iō minus.
C.de acti.in.vij.q.
vide oīno Bar.ī.l.
diuus.ff. ſcribere.
de fal.ꝛ vide Bal.
in.l.ſi familia.ī ali
quib⁹ lect.ff.de iu-
riſd.oīm iud. ang.
hic ꝛ Bald.in.d.l.
iij.ff.ſi pcur. et ibi 1
Ange.ꝛ Paul.de
ca.ꝛ dicit Bal.p il 2
lū tex.in aut.eode
cursum.C. de do. 3
ante nupti. ꝙ il-
lud dī fieri in pſo
na mea qō ſit meo 4
noīe. 5

6 ¶Mandans fieri delictū an teneatur vt principalis vel vt preſtans opem.

Sed si vnus. Seruus meus. Opp. dicit bic in ſi.ꝙ agitur de dāno dato.ꝙra:in actione in iuriarū non venit dāni eſtimatio.vt.l.itē apud labeonē.ff.ſi qs ſeruo.ff.eo.Sol.intellige bic in ſi.ꝙ 1
agit.f.l.aql. ¶Ultimo ſcias ꝙ qdā dicit ꝙ bic eſt caſus ff glo.quē habuiſtis in.l.nō ſolū.in pn.ff.eo. vbi dicit ꝙ ille qui fieri facit nō teneſ cornelia: ſed teneſ ptoria ꝙ videſ ff banc.l.in eo ꝙ dicit ꝙ agit inquātū iudici videbit:ꝛ ſic ex.l.corne.vt.l. ff 1
j.eo.ſi em̄ agereſ ptoria agereſ inq̄tū pars eſtimaret.vt not.in.l.iniuriarū.j.e. veritas eſt ꝙ bic agit ptoria:qō apparet.qz bic agit dnīs nō iniuriā paſſus in ſe:vt.l.leg corne.ff.illud.ff.e.ad id ꝙ dicit ꝙ tunc deberet agi inquātū pars eſtimaret:dicā.j.e. 2
l.iniuriarū. ¶Quero circa banc.l.vtrū ille q mā dat aliq̄d fieri : ſecuto facto dicaf ipſe vere facere: vel dicaf facere interpretatiue videl ꝙ vere faciat ſicut ille qui aliquē peutit cū pila vel ſagittavere p cutit.vt.l.itē mella.in pn.ff.ad.l.aql.qō apparet:qz teneſ directa.l.aql.vt ibi.ita eadē rōne ille q tep aliū peutit vere peutut.ꝙ boc videſ tex.ff.de vi ꝛ vi arma.l.j.ff. qō igit.ibi:ceterum ſi iuſſit ipſeꝙ deie cit ꝛc.lz gl.videaf illū text.deſtruere.pro boc.ff.de ma.vindi.l.pater.in fi.ibi: ceterū ipſe manumittit. pro boc in.l.ſi qs id qō.circa fi.ff.de iuriſd.om.iud. expreſſe extra de ſentē.exc.c.mulieres. Inſiū facit ff.de vi ꝛ vi ar.l.j.ff.deiecīſſe ibi:facere vī.ꝛ.l. ſi pī. ff.de bis q̄ in frau.cre.ꝛ ibi no.expſſuz.ff.ad le.aq. l.itē ſi obſtetrix in pn.ꝛ.ff.j.vbi ille q p aliū facit nō dicīf facere:lz dī cām prebere. Quid dicem⁹? Iſtā materiā alias tetigi ī repe.l.ſi is q pro emptore.ff. de v̄ſu.in qōne illa de fictiōe tranſlatiua de ſona ad pſonā:imo tū latius ꝛ intelligibili⁹ dico:quidā ſunt actus q nō poſſunt expediri p inſtrm̄ ſeparatū ab ipo corpore vt adulteriū:tūc q per aliū facit ipſe vere nō facit.ꝛ boc voluit dicere gl.in.d.l.j.ff. quoties.ff.de vi ꝛ vi.ar.C.de cadu.tol.l.j.ff.ne autē interpretatiue. bñ pōt cōmitti per aliū:vt ibi dixi. idē dico in falſo teſtimonio:cū em̄ requirat actū p ſone teſtificātis nō pōt proprie cōmitti per aliū ea dē rōne quedā ſunt facta q̄ poſſunt explicari p inſtrumentū ſeparatū a corpore vt pcuſſio: homicidiū:ꝛ ſimi.q̄ poſſunt perpetrari ſagitta vel lapide emiſſo.ꝛ bic aduerte:qñq̄ illud inſtrm̄ quo mediāte talis act⁹ perpetraf agit de neceſſitate nec poteſt nō agere:ꝛ tūc qui facit mediāte tali inſtrumēto vere facit.ita loquif.l.itē mela.in pn.ff.ad le.aq. qñ q̄ illud inſtrm̄ quo mediāte perpetraf actus agit in virtute libertatis ſue:vt ſi mādo homini babē ti intellectū pcutias vel occidas talē : tunc ille lī ber occidit merito ipſe vere facit : ſed ego q mādo dico⁹ prebere cauſam:qz mandatū meū nō eſt cau ſa neceſſaria illius actus.ita loquif.o.l.itē ſi obſte trix.ꝛ multe alie.ll.ff.ad le.aqui.modo ad propoſitū qñ ego mādo tibi aliq̄d ꝙ eſt poſt ſuſceptū man datū:tu habes neceſſe facere neceſſitate ciuili:qz es obligatus ad boc:vt puta ſi mandaf tibi aliq̄d qō eſt honeſtū:vel ſi dñs mādat ſeruo aliq̄d qō nō ca det in graue delictū.ꝛ tunc ille vere facit cuius mā dato fit.quandoq̄ inſtrumentū quo mediāte agit de neceſſitate agit dico neceſſitate ciuili.ᵇbic eſt ca ſus in.l.pater.in fi.ff.de ma.vindi.ꝛ.ff.qō quiſq̄ iu. l.iij.ff.ſi procurator. lz enim verba illius edicti lo quantur in perſonā qō quiſq̄ iuris ſtatuerit ꝛc.tñ habet locū in eo qui impetrauit per procuratorem cum enim mandatū de impetrando ſit licitum ille procurator de neceſſitate impetrauit:et ſic dñs ve re impetrauit.ꝛ eſt caſus.ff.de adminiſtra.tut.l.ita autem.ff.geſſiſſe. per boc dicebā in queſtione de facto Aſſiſij ſtatutū dicebat ſi quis produxit exceptionē aliquā contra inſtrumentū confeſſionatuz: nec probauerit puniatur in tm̄.modo quidam pro duxit exceptionē cōtra inſtrumētū per procuratorē habētē mādatū ad hoc nec pbauit.dico ꝙ exhibis ſtatuti dñs punit:ᶠ quia vere dominus produxit: quia

¶Dñs punit. Limita tū boc eſſe verū niſi lex vel ſtatu tū diceret qcūq̄ p ſe ſeu pſonaſ̄ op poſuerit ꝛc.qz tūc nō cōprehendit fa cies p aliū glo. eſt no.in cle.j.in v̄. pu blice. de vi. et bo. cle.ꝛ no. Bal.i.c. ſi de feu.fue.contro.ī ter do.et agna. et Bal.in.c.j.ff.ſi.pnc. in ti.quib.mo.feu. amit.ꝛ in.c.j.ff. in iuria.de pa.in.fir. ꝙ bart.in.l.p bāc C.de ero.mili.an. li.xij.bū facit tex.ī l.j.ff.ne aūt.inver. ſuis manib⁹.C. de cadu.tol. p boc fa cit qō not. Jo.an.I c.ſicut dignū.ō bo micī.vbi dicit ꝙ ſi ſtatutū punit bo micidiū factū ma nibus ſuis nō pu nit mādans.bñ fa cit tex.de pe.diſt.i. c.in periculoſe.vbi cit bar.in.l.quēad modū.C.de agri.ꝛ cēſi.li.xj.ꝙ ſtatuta puniētia faciētē de lictū habēt locū. ī mādate vigore ex tenſionis ne deli ctū remaneat im punitū. Adde ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ bo micida capiteſ ita ꝙ ſtatim moriaf ꝙ mādās nō decapi tabiſ. ité cōſulit Bal. cōſi.lij.iij.li. Mediolani vbi ē tale ſtatutum.

a ¶Quero vtrum. Vide text.in.o.l. certe.ff.j.ō preca. per Ang.clare in trac. maleficiorū. in glo.in ver. ſem proniū mandato rem. et vide.j.de adul.in.l. bec ver ba.ꝛ adō q̄ digi in l.non ſolū. in.ff.ſi mādato. quia bic debebam ponere 4
ff.e. ſed q̄o pone accuſo te ꝙ me a poſſeſſione deieci ſti: et in veritate eſſci feciſti: an ſuf ficiat:dicit Jnno. ꝙ nō.qō eſt verū: ſi dico ꝙ p te feci 5 a
ſti:ſecꝰ ſi ſimplici ter:ſm Jo. mo.q ita no.in.c.q per aliū. de reg. iu. li. vi.vbi omninovi deas.ꝛ vide oīno bal.I.c. j.ff.iuria. ī fi.de pa.iur.fir.ꝛ vide bal.de pa.cō ſtan.in ver. opizo ni.et adde no. per bal.I. l.j. C.de ſer. fugi.et in aut.ſed nouo iure. eo. tit. ꝛ in.l.quicūq̄.eo. tit. vide Bald. in l.j.ff.ne autē.C.de cad.tol.et Bal. in l.ſi familia. ff.ō in riſdi. oīm iudi. et no.in.l.non eo mi nus.C.de procur. An aūt ſtatutum concedens pacez fieri pcuſſori veri 6
ficē in mandāte: vide no. pro Bal. in.l. trāſigere. ī fi. C.de tranſac. iſtis etiā adde qō not. Bal. in. l. accuſa tiōes.qō me. cau. pro cuius intelle ctu vide etiā Bal. in.c.j.in.ff.ſi vero. de pa.iura.firmā. et Ludo.in.l.ſi qs in graui.ff. ſi ma ritus.ff.ad filleia. et Cy.in.l.ij.circa vlti.q.C.vndevi.ꝛ dixi post Bart.in l.cū fundus. de vi et vi arma.ꝛ Bar. in.l.vt vim. de iuſti.ꝛ iu. vide Bal. in aut. ad officiū. in fi. C. cōi diui.et vide Bal. in aut. habita.in.vij.col. C.ne ſi. pro patre. per tex.in.l.quod ſepe.ff. ſi quis ani mo.de Jbē.emp:ꝛ vide in.l.gracchꝰ. C.de adulte.et ibi Bald.ad materiā vide Bar.in.l.ve rum. ff. de parici.

quia procurator tanq̄ inſtrumentum boc fecit de neceſſitate.ſ.ciuili:nectunc debet inſpici:vtrū verba ſtatuti loquantur in perſonam vel in rem:lz ſi mandatum non eſſet licitum:ꝛ ideo ille per quem quis fecit non fecit boc de neceſſitate nature: quia liberum habet arbitrium:nec ex neceſſitate legali:quia rei turpis nullum eſt mandatum: tunc ille qui mandat non facit vere: ſed interpretatiue . ita loquitur.l.j.ff.deiecīſſe. de vi ꝛ vi arma. ꝛ.ff. de bis que in frau.credi.l.ſi pater.et.d.l.ſi obſtetrix. ff.ad legem aqui.et omnes leges que boc dicunt debēt intelligi ſm modum predictum. Non obſt. c. mulieres.ex de ſenten.excō.vbi dicit ¶ excōvere facit.dicunt quidam canoniſte vere facit: ſcilz quātum ad peccatum vult dicere:quia canoniſte magis conſi derant animum ꝙ actum: ſed nos magis actum ꝙ animum.vt no.per Dy.in.c. pecatum. ex de re. iu.lib. vi. ꝛ ideo ꝙtum ad peccatū mortale in foro conſcientie ille vere facit: quia conſiſtit in animo ſed reſpectu actus quem nos inſpicimus vere nō facit. ¶Quero ¶vtrum a mandantis ꝛ facientis ſit idem delictum numero: Jſtam.q.conſulit Dyn. et determinat ꝙ ſic.Lyn.refert in.l.non eo minus. C.de accu.ꝛ per.l.j.C.fire. vel accu.mort. fue.mihi videtur dicendum ꝙ iſta.q.poteſt conſiderari.pri mo ſic:vtrum ſit idem delictum: boc eſt vtrum ex eodem delicto teneatur mandans ꝛ faciens:ꝛ dico faciens immediate fieri faciens propter mandatū: vt dixi.ff.eo.l.non ſolum.ff. ſi mandato. Secundo modo poteſt intelligi vtrum ſit idem delictum nu mero:boc eſt vtrum ſit eadem obligatio: ꝛ ad boc reſpondeo ꝙ non: nā tot ſunt obligationes quot ſunt perſone delinquētium:vt.l.ſi plures.j.eo.et.l. ſi id quod.ff.ſi.cum.l.ſeq.ff. de iuriſdi. oīm iudi. cū ſimi. Tertio poteſt intelligi vtrum ſit idem delictum boc eſt vtrum eadem accuſatione vel actione puniantur.ꝛ bic eſt aduertendū: aut loquimur in caſibus in quibus ille qui mandat fieri vere facit ꝛ tunc ſine dubio eadem.l.punitur non attento vtrum verba ſint ſcripta in rem vel in perſonam: aut loquimur in caſibus in quibus ille qui mandat fieri non facit vere.et tunc diſtingue:aut verba ſunt ſcripta in rem aut in perſonam. vt.l. bec verba.de adul.ꝛ.l.iij.in fi.ff.quod vi aut clam.ꝛ.ff. de eqn ir.heredi.l.ſi ſeruum.ff.admonere. ¶Quero vtrum ¶ ille qui mandat fieri teneatur vt principa lis vel vt preſtās opē Banc.q. tangit Cy. in. l.nō eo minus.C.de accu.finaliter nil eſt dictum : nam faciens eſt principalis:mandans tenetur vt man dans:preſtans opem tenetur vt preſtans opem: et omnia iſta ſunt diſtincta ꝛ ſeparata:vt dixi tibi in l.non ſolum.ff.ſi mandato. ff.eo. Et aduerte: quia obligationes quibus iſti tenentur quelibet per ſe eſt principalis:nec obligatio accedit obligationi: licet factum accedat facto.quod dic vt.l. qui ſeruo. ff.j.ff.de furt. ¶Sed quid de eo qui preſtat opem: an videatur vere facere? Dic vt dixi in.l.is q opē. ff.de furtis.

Quedam iniurie. Nota ꝙ inſpicimus perſonam facientis iniuriam.

Cum seruus. Oppo.ꝙ quātitas ſo la ſit in obligatione: noxe deditio ſit in ſolutione.vt. ff.de re iudi.l. mi les.ff. cum decem. ergo non eſt in poteſtate domi ni eum tradere verberandum.Sol.dicit gloſ. boc eſt verum actore poſtulante. alibi habes gloſ. que indiſtincte tenet qō in qualibet actione noxali ſit in poteſtate domini tradere ſeruum verberādū vt liberetur a noxe deditione.ita no.ff. de mino.l. qō ſi minor.ff. ſi ſeruus. Sed lz o in ſum.C. eo.ti. di cit et melius ꝙ in qualibet actione noxali que pſe quitur vindictā dominus habet eam poteſtatem: de qua bic dicitur: ſcz tradere eum verberandum vel dare eum pro noxa.ꝛ bocvult iſte tex.dum di cit:ſed in arbitrio oñi ꝛc. ſi em̄ requireret qō actor boc peteret non eſſet in domini arbitrio. in aliis ꝙo noxalibus actionibus que non proſequuntur vindictam:ſed rem familiarem non habet oñs il lam poteſtatem:ſed dz ſoluere vel dare pro noxa.

v.d.l.miles.ff.cum decem.ff.de re iudi.ꝛ ſic gl.que eſt in.o.l.quod ſi mino:ff. ſi fernus. nō bene dicit. habes ergo notare inter actiones que dātur ex fa cto ſeruī noxaliter advindictam ꝛ aliam noxalem duas differētias.prima eſt illa de qua modo dixi. ſecunda differentia eſt: quia in aliis noxalib⁹ ab ſente domino pernenitur ad primum et ſecūdum decretum.vt.d.l.ij.ff. ſi ex noxa.cau. aga. Jn ea vō b
que proſequitur vindictam abſente domino per uenitur ad diffinitiuam ſententiam.vt.l.lz eſt que ſtionis.ff. ſi atrocem.ff.eo.

¶Judex vir bonus dicitur:ꝛ an valeat conſue tudo Piſana ꝙ offendens ponat ſe in manibus offenſi.ꝛ an ſi offenſus excedat modum in vindi cando poſſit puniri. 1

Pretor ait. bNo.ꝙ index dicitur bo nus vir: vt bic.ꝛ.l. contī nuus.ff.cum ita.ff.de verbo.obli.et no.in.l. ſi ſocie tatem.ff.arbitrorum.ff.pro ſocio.et eſt ifte.ff.in ar gumen.¶ conſuetudo eſt Piſis ꝙ ille qui facit ali b
cui iniuriam ponat ſe in manibus iniuriati vt de c
eo ſumat vindictam etiam in perſonam. que con ſuetudo licet non valeat de iure.vt.li.j.ff.ſi ſcandeo. ff.eo. tamen poſito ꝙ valeat ſi ille excedit modum in vindicando poteſt puniri:quia arbitrio boni vi ri debet boc facere arg.huius tex. 1

Si ante iudicem. cFormat Dy. talez queſtionem.bic feciſti mibi furtum demum poſui ſti te in manibus meis et mihi rem reſtituiſti:an p boc tollatur actio furti in duplū vel quadruplū? certe non:vt.l.qui ea mente.ff. de furtis. Nec ob.l. iſta:qz bec actio proſequitur vindictam: illa proſe d
quitur rem familiarem.

1 ¶Furioſus loco abſentis habeſ.et remiſſiue.
2 Pater poteſt remittere iniuriam factam filio.
3 Pater vilis non poteſt iniuriam factam filio re mittere.
Pater vilis non poteſt filio ſubſtituere pupilla riter.
4 Quando iudicium transfertur de perſona patris in filium ſuper eadem inſtantia proceditur.
5 Actio ꝙ competat patri pro iniuria facta filio emancipato.

Filiofamilias. ¶In primo dicto babes ꝙ furio ſus habetur loco abſentis:contra. ff. de procur.l. ij.ff.j.Sol.vt ibi.ꝛ.l.ij.ff.voluntate.ff.ſolut.matri. 1

2 ¶Venio ad verſi.plane.Not.ex iſto verſi.¶ ꝙ pa
d, ter poteſt remittere iniuriam factam filio: quod
no.propter ſtatuta huius ciuitatis que minuunt s
penam propter pacem ſeu concordiam. ¶Opp. ꝙ pater non poſſit remittere in preiudicium filij. vt.l.j.C.de bo.mater.Sol.ibi ideo quia magis vi detur iniuriā pati pater ꝙ filius.vt.l.iſti quidem. ff.quod me.cau. ¶Item opo.ff.de inofficteſta.l. papinianus.in pin.Sol.ibi erat iniuria ſoli filio que non tranſibat ad patrem:ideo per patrem nō poteſt remitti.et vide circa hunc.ff. quod not. per glo.ff.de pac.l.in perſonam.ꝛ per Jnno.ex de ſen ten.excom.c.non dubium. ¶Venio ad verſi.e interdum.¶ Not ꝙ quando pater eſt vilis perſona non permittitur ei ꝙ remittat iniuriam filij. per boc ego dicebam in.l.ij.ff.de vulga.ꝛ pupi. in ma e
teria ſuſtitutionis pupillaris: quando pater eſt e
vilis nō poteſt filio pupillariter ſubſtituere: ſicut enim ei aufertur adminiſtratio bonorum filij in vita:ita in morte.vt bic.et.l. ſi. C. de ſenten.paſſis. 3

4 ¶Venio ad verſi.ſi pater.dicitur bic ¶ ꝙ transfer tur iudicium de perſona patris in filium. Quero an ſuper eadē inſtantia debeat procedi:Gloſ. deter minat ꝙ ſic.l.tam ex tractibus.ff.de iudi.ꝛ.l.j.ff. videamus.de rei vxo.ac.ꝛ bene dicit per hunc tex. ꝛ.l.ſciendū.ff.de ac.ꝛ obli. ¶Venio ad ſi.glo. intel ligit hunc tex.quando filius fuit emācipatus poſt 5
iniuriā ſibi factam. Quero ¶ quid ſi iniuria erat f
facta a tempore quo erat emancipatus. vtrum ex tali iniuria competat actio iniuriarū patri: Gloſ. videſ ꝙ ſic.inſti.e.ff.patimur. Cy. hoc tractat in.l. ſi non conuitij .C.eo.in.iiij.q.

ꝛ Bal. l.l.ſi.ff. in pn C.ſi a nō cōpe.iu. et Bal.in.l.perem ptorias. in.v.col. C.ſenten.reſcindi. non poſ.

✠ Andre. Poma.

¶Pretor ait.bar tol.in verſi.finaꝰ tem.dicit nō aliter vī ꝙ bari ꝙ q nō pot ſoluere luat ī corpꝰ ſi poſtea ve niat ad pinguio rem fortunā non teneſ ſoluere:fa cit glo.no.i.c.ſicut dignū.de bomi.ꝛ vide glo.no. i.l.ſi. de arbi.

¶Si ante iudicē. Ho. mirabilē ter. ꝙ inſtigās iudicē vt iniuriantē ſibi torqueat: ex ꝙ vi dēt remiſiſſe iniu rias:facit.l.inter dum.ff.qui furez. ff.de furtis.ꝛ vide Bal.ꝛ doc.in.l.ab hoſtibus.ff.j.ff.ſo lu.matri

¶Poteſt remit tere. Hoc verum niſi iniuria fuiſſet facta a pſona con iuncta.vt no.in.l. lucius.ſol. matri. facit qō legi ꝛ no. in.l. papinianus. de inof.te.ꝛ Jmo. in.d.l.lucius.ī fi.ꝛ ibi illud in verſi. opponitur ꝙ nō poſſit pōt remit tere in iudicio: adde glo.ꝛ Bar.p illū tex.in.l.perſo nam.ff.de pactis. ſ add ad l. 22 tier 1. mi 7. pa
ꝛ no.Jnno.ī.c.nō dubiū.de ſent.ex. cōi.vbi quid in tu tore:ꝛ curatore:an poſſint remittere iniuriā factā pu pillo:vide Bal.in l.pactum curato ris.C.de pac. et in l.preſes.C. de trāſ act.vbi etiā ponit an abbas cum ca pitulo poſſit re mittere iniurias.

✠ Andre. Poma.

¶Venio ad ver. Pater poteſt re mittere iniuriam illatā filio niſi eſ ſet vilis perſona. Jnū tenet ibi An ge.quē vide oīno. nam ſi nō interdi cit teſtari ſibi:ergo nec interdicī tur teſtari p filio: qō tene menti.

¶Quero quid. Adde Bal.in.l.ex facto.ff.ſi.quis ro gat⁹.ff.ad trebel.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Procuratorem. Ad istum tex. vide Bal. in l. eos. C. de accu. in. xij. col. in. q. an requiraꝫ speciale mandatū in criminalibus. vt in l. seruū. ff. de publice. ff. de procura.

b ¶Potest agere. l. in puinciali. ff. si ego. de ope. no. nun. ꝛ Jmo. in. c. fi. eꝫ de pꝛoba. ꝛ facit tex. in. l. cū clericis. circa mediū. C. de episco. ꝛ cle.

c ↷Andr. Pomate.

c ¶Cum qui nocentem. Ad hoc vide do. Allegā. in. l. iij. a in. ij. col. s. de libe. ꝛ posthu. qui dicit opi. Bart. hic esse b cōmunem. et vide Raph. cuma. cōsi. lxxiij. col. ij. ꝛ Oldra. consi. liij. ꝛ do. Prepositus i. c. fi gens. distin. lvj. et Pau. de ca. i pꝛoe mio. C. colum. ij. ꝛ Feli. i. c. j. colum. fi. de excep. ꝛ in. c. dilecti filij. colū. vij. de excep. ꝛ Roma. consi. cvj. ꝛ seq. et vlti. qñ. xliij. ꝛ ibi addita ad hoc viō Roma. i. l. fi. ff. qō qſcp iur. vbi dicit q̄ qñ objicitur ali cui causa q̄ itereſt reipublice fieri. et eſt verū q̄ ſi obij cik in iudicio nūq̄ poterit agi actiōe iniuriarū. alle. gl. in. c. ſi peccauerit. ij. q. ij. qñvero obij citur extra iudiciū i dicit q̄ ſi objicitur aio cozrigendi q̄ d nō teneꝫ. alleg. c. ſi lo. gj. dist. ſi vō nō habet causaz obijciēdi: vt puta quia hoc eſt rira dicit: ꝛ tunc licet ſit verū tamē teneꝫ actiōe e iniuriarū: quia iz ſit bonū. hoc tñ eſt male dictum ſicut fuit bonum Chriſtum occidi tamē fuit male factum. ꝛ vide ad hoc Ang. i l. veſtē. ſ. e. ꝛ Alb. in. ij. parte ſtatu torū: inci. itē ſtatu to ꝛc. ꝛ qui digerat verba iſurioſa ꝛc. et vide tex. in. c. cū te. de re iud. vbi p minima re agitur actione iniuriarū an autē puocatus qui dixit iniuriaz teneaꝫ. tex. i. l. i. ff. qō qſcp iur. vī facere q̄ nō. et ita tenet Spec. in tit. de accu. ſ. j. verſicu. ſz quid ſi te vocauit la ronem. et ibi Jo. an. in addi. magna. ſed Abb. in. c. j. extra eo. q̄ imo puocatus teneaꝫ ſed q̄ mitius puniaꝫ. ꝛ vide ad hoc Ange. in. l. vt diui. ff. de iuſti. ꝛ iure. et Bal. in repeti. l. i. C. vnde vi. ꝛ vide plura in materia in. l. turpia. ff. de lega. j. in. j. dicto. Abb. in. d. c. olim. j. de reſti. ſpolia. q̄ ille qui occidit aggreſſorē pꝛouocantem: etiam ſi fugere poterit: non debet puniri vt doloſus pena homicidij: ſed mitius vt culpabilis. ꝛ vide Bal. in. d. l. ſi non cōſtitutus. ꝛ Ancha. conſi. cccxxv. ꝛ vide etiam Roma. in. l. cum mulier. ff. ſolu. matri. ꝛ vide etiam Ange. in. l. itez apud labeonē. ſ. quod ait. ſ. eo. ꝛ in. l. iniuriarum. ſ. ſi quis. ſ. e. ꝛ Feli. in d. c. cū te. ad fi. vt no. vide ad hec Sozi. cōſi. cxviij. col. iij. ꝛ seq.

c ¶Cum qui nocentem. Vide de hoc per Lyn. in. l. iij. de libe. et poſtbu. et Hoſti. in ſum. de iniu. ſ. contra nos. ꝛ per Canoñ. in. c. accedens. de pur. cano. per Oldra. plene cōſi. liij. incip. cōſueuit dubitari. per Azo. in ſum. C. de infa. et vide Bal. in. j. conſtitu. C. in pꝛin. in. iij. oppo. ꝛ quādo poſſit impune iniuria di ci: vide remiſſiue per Allegā. in. l. fi. qō quiſcp iur. ꝛqd ſi dico: tu es per iurus. per Ange. in. l. iij. de liber. et poſthu. ꝛ que not. Bar. et Ang. in. l. que oia. de pcu. ſ. et no. Bnil. de cu. ꝛ Pau. ō ca. ꝛ Bal. et Ange. in. l. fi. qō qſcp iur. et Old. in d. 2ſi. And. de ſer. in. c. j. ſ. preterea. q̄ fue. pꝛi. cau. beneficamit. p Ly. ꝛ Pe. ꝛ alios i. l. fi nō cōuitij. C. e. gl. ꝛ. q. j. in primis p Abb. et alios in. c. cū te. ō re iud. adde poſt cōſi. Oldr. Pet. et anch. cōſi. cc xxvj. ꝛ Roma. cōſi. cxvj.

d ↷Andr. Pomate.

d ¶Quidam ſunt. Adō doc. i. c. lega bat. ō maio. ꝛ obe.

e ↷Andr. Pomate.

e ¶Alti. Quod bñ no. propter ſeruādos teſtes vide gl. in. l. i operis. ſ. loca. vide ibi bar. vi de gl. in cle. j. ō ap. ꝛ ibi. d. Ant ꝛ Jo. de imo. ꝛ do. Ant. illā alle. in facto te ſtis cuinſdā q̄ tñ fuit minaꝫ Florē tie: vide gl. i. c. bone. i gl. ſi. de elec. vi de q̄ dixi in. c. cum tu. de teſti. ꝛ i. d. c. bone. vide Bal. in e l. pact⁹. C. de pact. in penul. folio. ver. nūcveniō ad gloſ. vide ad ſalnandū teſtes qō dixit do. Ant. in. c. trāſlato. de ẏſti. vide. c. j. de mu. peti. ꝛ ibi do. Abb. qui ad hoc all. illū tex. cū glo. vide. c. cuz dilect⁹. de cau. poſ. ꝛ Bal. et alios ibi. vide do. Abb. in. c. pꝛeterea. de teſti. vbi all. gloſ. in. c. nihi lominus. iij. q. ix.

f ¶Si ſtatuta. Ad de Bar. in. d. ſ. ille 2 caſus.

a

b ¶Et no. i. l. Ro. p Ly. i. l. fi. c. ō bere. vel acti. vēdi. ſz an pro iniuria illata abbati agat ſucceſ 2 ſor: vide bal. i. l. fi. ſ. j. C. ō bo. q̄ libe. vbi olno videbis: vide gl. inſti. de ac. in pn. inver. debeꝫ 1 in ver. itē op. de. l. iniuriaruz. Adde b Jo. an. i ti. de acti. ꝛ peti. i. ſ. inꝛta. ỹ. vtrū agēs. vbi po nit an actio iniu riarū poſſit cedi.

c ¶Hec magiſtrati bus. Māc. l. limita vt dixi i. l. pars li terarū. ſ. de iudi.

↷Andr. Pomate.

d ¶Quidam ſunt. Adō doc. i. c. lega d bat. ō maio. ꝛ obe. 1

↷Andr. Pomate.

e ¶Alti. Quod bñ no. propter ſeruādos teſtes vide gl. in. l. i operis. ſ. loca. vide ibi bar. vi de gl. in cle. j. ō ap. ꝛ ibi. d. Ant ꝛ Jo. de imo. ꝛ do. Ant. illā alle. in facto te ſtis cuinſdā q̄ tñ fuit minaꝫ Florē tie: vide gl. i. c. bone. i gl. ſi. de elec. vi de q̄ dixi in. c. cum tu. de teſti. ꝛ i. d. c. bone. vide Bal. in e l. pact⁹. C. de pact. in penul. folio. ver. nūcveniō ad gloſ. vide ad ſalnandū teſtes qō dixit do. Ant. in. c. trāſlato. de ẏſti. vide. c. j. de mu. peti. ꝛ ibi do. Abb. qui ad hoc all. illū tex. cū glo. vide. c. cuz dilect⁹. de cau. poſ. ꝛ Bal. et alios ibi. vide do. Abb. in. c. pꝛeterea. de teſti. vbi all. gloſ. in. c. nihi lominus. iij. q. ix.

f ¶Si iniuria. Quando iniuria conferꝫ in aliquem principaliter inſpicitur potius veritas q̄ opinio: at cum inferꝫ tur in aliquem per conſequentiam inſpicitur potius opinio q̄ veritas. b. d. ¶Oppo. j. pꝛogi. ſ. Sol. habetis in ſummario. ¶Item oppo. de. l. illud. ſ. fi. ſ. eo. Sol. ibi non babebat animum inferendi iniuriam alicui. hic ſic. ¶Item oppo. ē. eꝫ qui. cau. in poſſeſ. eatur. l. fulcinius. ſ. ſi aduerſus. Glo. non ſol. ſol. ibi latitatio non erat fraudulosa contra illas perſonas quas fraudare nolebat. ſed hic erat animus iniuriandi contra eum cui fecit iniuriam. ¶Item oppo, C. de heredi. inſti. l. ſi pater. Glo. non ſol. tu dic: licet ibi teſtator errauerat heres inſtitutus nullum paſſus eſt damnuz: vnde cōtra teſtatoris propoſitum agere non poteſt. hic vero licet inferēs iniuriam errauerit tamen iniuriatus paſſus eſt damnum ꝛ iniuriam: ꝛ ideo agit ne alterius erroꝛ ſit ſibi damnoſus. ¶Item oppo. de. l. ſi per erroꝛem. ē. de iuriſdi. om. iudi. Solu. gl. ibi loquitur in actu in quo requiritur conſenſus duorum. hic non. ¶Venio ad. ſ. at cum aliquis. Et oppo. de. l. item apud labeonem. ſ. interdum. ſone. Item ibi. ſ. diui fratres. ſed ibi eꝫ augmentatione rei creſcit eſtimatio futura. ſed hic eꝫ augmentatione dignitatis nō creſcit eſtimatio iniurie iam facte.

¶Impōnit pro iuꝛta cauſa euitāde ẏrietatis. Teſtes quoꝝ vnus dicit factū in hoſtio alius iuꝛta hoſtiū pꝛobant.

1 ꝛ per hoc dico q̄ in caſibus in quib⁹ patri nō cō f petit vſuſſructus nō eſt legitimus autoꝛ filio mino ri. dixit in. l. ſi. ſ. j. ē. de verbo. obli.

1 Tem valeat reſeruatio quā fecit iudeꝫ q̄ nota rius poſſit ꝛficere inſtrumēta cum eū damnat.

f ¶Ius. Oppo. de. l. et ſi ſeuerior. ꝛ l. ſi poſſidonium. C. de his qui not. infa. Solu. ibi fuit pena minuta cauſa cognita hic ſine cauſe cognitione. Et p hoc dicim⁹: ꝛ q̄ ſi iudeꝫ reſeruauit notario ius faciēdi inſtrumenta: ſi quidem fecit cauſa cognita valet: g als ſi ſine cauſe cognitione: tunc non valet. pro hoc in. l. ſi quis in principio teſtamēti. ſ. miles. ē. de lega. iij. ꝛ. l. militari. de milit. teſtamen. C. ꝛ ibi per Lyn.

1 ¶Quādo agitur criminaliter actione iniuriarū pena impōnit alternatiue. b

2 Procuratoꝛ nō admittitur vbicunq̄ pōt imponi pena coꝛporalis.

3 Quis non dicitur obligatus quando ei infertur pena advindictam publicam: large tamen dicitur obligatus.

1 ¶Iniuria. ꝛ Nota quādo agit criminaliter actiōe iniuriarū que eſt pena. ꝛ videtis q̄ hec pe na ponitur alternatiue ſm qualitatē perſonarum.

2 ex qua. l. coniuncta. l. ſi. C. eo. ¶ ꝛ Not. q̄ vbicunq̄ eſt poſſibile penam coꝛporalē imponi non admittitur procuratoꝛ. ¶ ꝛ Quero vtrum⁸ ad penā que infert ur alicui ad vindictā publicā quis dicatur obligatus. dicam in ſeq. lectu. Ad hāc queſtionem reſpondeo q̄ nō: quia illa pena inferꝫ officio iudicis. vt inſti. eo. ſ. in ſumma. et ſic non preſuppo nit obligationem: vt. l. cum poſtulaſſem. in pꝛinc. ē. de dam. infe. ꝛ. l. qui per collusionem. ē. de actio. emp. verumtamen largo modo ſumendo obligationem poteſt dici obligatus. ꝛ ita not. glo. l. relcri ptum. in pꝛincipio. ē. de pactis. in gloſ. ſuper ver. bypothecas.

¶De extraoꝛdinarijs criminibus. Rubrica.

¶Gloſſa continuat rubꝛicam duobus modis: vt babes in ea. i

b ¶Solicitatoꝛes. ¶Oppo. imo debent puniri qua tenus ſi perfeciſſent. vt. l. ſi quis nō dicaz rapere. C. de epiſ. ꝛ cle. iz gl. alleg. eā pro concordan. Solu. fm Pet. ibi peruenit ad actū facti. hic peruenit ſoluz ad actū verbi. ꝛ ſm hoc gl. que eſt hic que dicit q̄ peruenit adi colloquia⁹ vel ad baſia. male dicit in i eo q̄ dicit baſia: q̄ tunc puniꝛet acſi eſſet perfectū delictum: per. d. l. ſi quis nō dicam rapere. q̄ peruenit ad actū facti. ¶Item oppo. de. l. qui autem. in pꝛin. de his qui notan. infa. Solu. vt ibi. ¶Itē oppo. de. l. j. in fine. ē. quod quiſcp iuris. Dicit gl. ibi in atrociozibus. hic in leuiozibus. vel aliter. ibi loquitur in eo qō delictum non continet. circa hoc vide Ly. in. d. l. ſi quis non dicam rapere. in. ij. op. ¶Item oppo. de. l. cogitationis. j. de penis. Sol. ibi non peruenit ad aliquem actum. ſed hic peruenit ad actum verbi. ¶Ultimo diſtingue vt docto. diſtinguunt in. d. l. ſi quis non dicam rapere. C. de epiſco. ꝛ cleri.

k ¶Qui puero. k Oppo. ꝛ videt q̄ pro ſtupro mulieris non ſit k pena capitis. vt inſti. e. ſ. item lex iulia. Sol. intelli ge q̄ hic interuenit aliqua violentia interpellādo: vel cōducendo eā: vel cōmittendo: alꝫ ſecus vt ibi ſm Jac. de are.

l ¶Capitanei terrarum poſſunt videre ſtatuta diſciplinatoꝝ: ꝛ ſi viderint aliquid q̄ non ſpectat ad religionem diſſoluere collegium.

¶Diuus. Et hic babes q̄dānatus actione iniuriarū eſt infamis: vt i. l. decuriones. C. de infa. qō eſt verū ſi fuit atroꝛ: als nō. c. cū te. de re iudi. ꝛ no. Bal. i. d. l. decuriones. adde bar. in. l. ſi qs in pꝛinci pio teſtameti. ſ. j. de leg. iij. ꝛ i. d. l. eꝫ militari. vbi vide.

¶Quero vtrum. Adde bar. i extra uagā. q̄ ſint rebelles. et vide q̄ dixi poſt Bal. i. l. reos. in. ix. col.

¶Solicitatoꝛes. Vide in hac mate ria q̄ dixi in. l. j. in fi. qō qſcp iu. ꝛ etiā materiam hui⁹. l. B eſt de effectu ſine conatu. Bal. in. l. ſi fugitiui. C. de ſer. fugi. ꝛ in. l. arboꝛibus. ē. de vſufr. in l. data opera. C. q accuſa. non poſ. in gviij col. vel circa. ꝛ in. l. qui aūt operas. de infa. ꝛ vide do. Anto. in. c. j. in vlti chart. de eo q mit. in poſ. cau. reiſer. Spe. in titu. de accu. ſ. j. ver. qd ſi poſt. ꝛ Ang. in. l. ſi. in fi. qō qſcp inr. et vide Bar. in. l. j. ff. diu⁹. ꝛ in. l. fi. ff. de ſicar. ꝛ Bal. in. c. j. ſ. iniuria. in vlti. col. de pa. iura. fir. ¶Colloqa. Nota etiā de alloquijs ꝛ baſijs: clericus tñ amplectens mulie rem ceſſetur facere cauſa benedicēdi. ẏſi. q. iij. c. abſit. et ad hoc vide not. p Bal. in. l. ſi qs non dicam rapere. C. ō epiſ. ꝛ cle. i. iij. col. ꝛ gl. in. c. perpetue. ō cleri. li. vi. ꝛ Bal. in d. l. ſi qs nō dicam rapere. tenet iſtaz gl. quā reprehēdit Bart. hic pōt dici q̄ ſi ſolū oſculum interuenit. pcedit illa glo. ꝛ Bal. ſec⁹ autē ſi interuenit amplexus. ꝛ ita lo quitur bar. ꝛ vide bald. in. d. c. j. qui. mo. feu. amit.

¶Qui puero. Ale. iſte. ſ. p bald. in. l. ſi fugitiui. C. de ſer. fugiti. in. ij. col. q̄ delictum nō cōſummatum nō punitur.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Collegiū dissoluere. Not. q propter mala statuta licitum collegium potest cessari. ⁊ hoc dictū sequitur Bal. in c. j. §. conuenticlā. de pa. iura. firmā. vbi etiam dicit q cogentur etiam isti edere sua statuta episcopo ⁊ episcopi contra mala cōuentiones habēt iurisdictionem a iure. vt. d. §. cōuenticulam. qō no. §m Bal. ibi. ⁊ cum Bar. hic transit Bal. in l. j. C. de monopo. ⁊ in l. collegium. C. de bere di. insti.

✠ Andr. Pomate.

a ¶Collegium dissoluere. adde bal. in c. ij. de pba. vbi a dicit: q potest index reuocare statuta dolosa fine superiore. alle. l. j. ff. de do. excep. ⁊ l. b ambitiosa. de cre. ab ordi. fa. sed non alleg. istū teg.

b ¶Solu. dicit glo. Not. de pena faciē tis aborsum. ⁊ est glo. ij. q. v. cōsului. ⁊ et glo. ij. q. j. missas. ij. q. j. c. si quis nō naturalis: et in l. cicero. j. de pen. ⁊ per bal. in l. quod dicitur. §. de libe. ⁊ postbu. ⁊ adde qō c etiā tenet. l. aquil. l vt in l. si seruꝰ. §. si mulier. §. ad legez aquil. vide plene i l. pe. vbi late. C. de fica. Addō qualiter puniat prebens ⁊ recipiens poculuz licet non sequatur aborsus. Barba. consi. cxxxij. lib. ij.

c ¶Annonā. Not. i qñ qs cogat vēdere: et vide in l. nec 2 emere. C. de iur. de l libe. et qō ibi digi plene in. c. j. de emptio. et vēdi. ⁊ per doc. maxime bal. i 2 l. j. C. de epa. aud. ⁊ e tex. cū glo. no. in. c. sicut. xvij. distin. et no. Bar. i. l. j. §. cura carnis. de offi. l pse. vb. ⁊ vide gl. Bar. ⁊ doct. in. l. §. de bis qui sunt f sui vel alie. iur. l

d ¶Ex prin. Not. q g qui ingreditur do mum animo furandi ⁊ non furatur: punitur extra ordinem: nec alibi est meliꝰ q̄ hic: §m Bal. in l. si quis non dicam rapere. in. j. col. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ Bar. in. d. l. qui furti.

e ✠ Andr. Pomate. ¶Ex scōa. Adde Bal. in l. si quis nō dicam rapere. C. de episco. ⁊ cleri.

f ¶Doze prouinciarū. Not. tex. in eo. ⁊c. q delicta puniant §m cōsuetudinem: adde Bal. in l. si quis nō dicam rapere. in. iij. col. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ in l. si seuerio. in. iij. col. C. de insa. ⁊ in l. quid ergo. in. §. pena grauior. ff. de his qui no. insa. ⁊ in l. ij. in fi. de noxa.

g ¶Scōm morē. Vide Bar. in l. j. C. de sum. trini. ⁊ fide catholi. ⁊ Bar. in aut. qua in prouincia. C. vbi de crimi. agi opor. ⁊ Bal. in l. i. C. de aduoc. diuer. iudi. in l. quicūq. C. de ser. fugi.

b ✠ Andr. Pomate. ¶Preto: ait. Pro hoc vide clare Joā. de imo. in rub. de publi. iudi. ⁊ do. Bbbas in rub. de iudi. ⁊ ibi digi. ⁊ vide tex. in. c. per tuas. de simo. ⁊ in l. caius. §. ad filleia.

i ¶Pena criminalis. Adde qñ do. Abb. sicu. in rub. de iudi. credit Jnō: videlz q etiā qñ pena applicat parti iudiciū dicat criminale semper: p c. per tuas. eꝛ de simo. ⁊ in. c. sup his. de accu. vnde ipse aliter dicit: videlz q aut agit pena ordinaria delicti. ita q per illam puniat delictū maiozi pena q̄ sit pena statuti. ⁊ tūc sempoicit agi criminaliter: siue pena applicet fisco: siue parti. si vo agat ad penā delicti nō ordinariā: sed accidentalē ⁊ tunc semp indiciū fit ciuile: etam si pena applicet fisco. ⁊ inducit alia de quib⁹ ibi. sed ista sua doctrina aliquo modo nō pcedit: eo quia qñ pena applicat parti agit de cōmodo priuato. et boc patet q iudiciū est ciuile. tuntur: nō §m morē loci vbi de delicto cognoscit: vt hic habusti p Dy. in l. si cui. in fi. j. de accu. ⁊ per Ly. in l. cūctos populos. C. de sum. tri. in. j. q. ⁊ ego plenius in repe. illius. l.

¶De sepulchro violato. Rubrica.

Si sepulchra.

Oppo. de l. si statuta. §. de iniur. Sola. vt ibi.

1 ¶Quando dicat ciuiliter vel criminaliter agi.

b ## Decreuerait.

b Oppo. q dicta pena sit. g. pōdo auri. vt. C. eo. qui sepulchra. Solu. dicit gl. ibi quādo agitur criminaliter ad pe nam inferendā fisco. hic quādo ciuiliter ad penam 1 inferendā parti. ¶Alo. eg hac glo. q tunc dicitur ciuiliter agi quādo parti debet applicari id q petitur: sed quādo debet applicari fisco: tunc dicitur pena criminalis. ⁊ alibi videtur dicere glos. q ciui i liter dicitur agi quādo imponit pena pecuniaria: criminaliter quando imponit pena corporalis. ita k not. k in l. si qua per calūniam. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ l. qui sepulchra. C. eo. ⁊ l. j. C. qñ ciui. act. cri. piu. et in glo. super ver. ciuiliter. ⁊ C. de bis qui ex publi. ra. l. si. lib. g. l. obseruare. §. proficisci. in fi. magne glos. l §. de offi. procon. ⁊ lega. alibi videtur velle glo. ⁊ q quandocūq; agitur de crimine: siue ad penam applicandam parti: siue ad penam applicandā fisco: dicatur agi criminaliter: quia de crimine agitur. ita not. in. l. lex cozne. circa prin. §. de iniur. licet ibi m reprobauerit. Sed veritas est q in hac glo. m dicitur: ⁊ oēs tenent hic. ⁊ pro boc. C. tue. extra de procura. Item aduerte quia boc est verum quādo pena infertur alicui ex accusatione: et sic applicatur n fisco: "secus si fisci noīe aliqua actio moueretur pe titio hereditatis: ⁊ similia: q tūc diceret ciuilis. vt l. j. C. de bis quib. vt indi. l. j. ⁊ l. deferre. ⁊ quasi per totum tit. j. de iure fisci.

Si quis in hereditariū.

Not. q testato: potest iura sepulchroꝝ vni heredū applicare. facit. C. de leg. l. monumēta.

1 ¶Lex generalis quod tollat preceptum speciale precedens.

Diuus adrianus.

Nota versi. quid tamen.

1 Nota ⁊ q lex generaliter corrigit statutū speciale o precedens. facit ad idem. C. de testa. l fi. licet illa cū violentia ad boc inducat. ibi enim dr q rustici ob seruent consuetudinē eorū in testamētis suis ordinādis. quasi innuat q per. l. hac cōsultissima. esset ei cōsuetudini derogatū niſi specialiter esset pro ca statutū. cōtra boc tamen videt casus extra de con- ita vr dicere teg. in l. infamem. in vlti. rñsio. de pub. iudi. ⁊ bene facit text. in l. qō senatus. ff. de iniur. vñ ꝺ natura attributam legib⁹ est: q vbi pena applicat parti et pncipalr agit: ipsum iudiciuz fit criminale. vñ puto dicuz Abb. non esse verū. nec est veruz §m eu: zoū dicit q si pena venit applicāda fisco oum modo non sit ordinaria pena delicti dicit agi ciuiliter: q boc est 2tra. l. si qs falsa. in pnc. ff. ad le. cozne. de fal. vbi patet q si qs cōmittit ꝺ iudicē qui bz ptātē ciuilem ⁊ nō crimina lez q licet remitti ad iudicē crimina liuz. ergo patet q vbi punitur pena extraordinaria: vt est i casu huius. l. non agit ciuiliter. nō ob. d. c. p tuas. quia possumus rñ dere dupliciter: vi delz q ibi verbuz dupliciter: stat im proprie. vel voluit sentire q illa pena non applicat fisco: nec q parti in remoto ab offerēda illa quia ibi est pene spēs. ita dicit text. formaliter in. c. liter q qñ. in pn. de accu. ⁊ enā gelio ibi allegat: ad quā penā agit ciuiliter: vt ibi dr. etiā. p bat text. in. l. iij. §. tutor qui ad alimēta. ff. ō susp. tuto. ⁊ no. Bar. in l. j. C. vbi cau. fis. ⁊ adde Bal. in. l. j. C. de legi. per gl. ibi dicit q istud q bic dicit verū est qñ pena venit applicāda fisco ex delicto. secus si veniret applicāda ex illicito ꝺctu. q: tūc non dicit accusatio. dic vt ibi.

k ¶Ita not. Adde ad materiā do. Anto. in rub. eꝛ de iud. ⁊ ibi Jmo. post glo. ⁊ vide Bal. in l. träsigere. C. de transac. ⁊ Ly. ⁊ Bal. in. d. l. si qua per calūniam. in pnc. bic alle. ⁊ si imponaꝝ pena pecuniaria applicāda fisco ⁊ alia applicanda parti. dic pro parte que applicaꝝ parti dicet causa ciuilis: vt colligit §m Bal. in l. j. in. iiij. col. C. de iudi. et §m do. Ant. in dicta rub. de iudi. appellaꝝ causa mixta: vt est teg. ⁊ ibi no. in. c. tue. de pcu. ⁊ ibi scripsi post Jmo. ⁊ vide. §. in apostil. posita. §. istā ⁊ cognoscere: an qs ciuiliter agat vel criminaliter ex forma cōclusionis libelli: vt si dico accuso te. Abb. in. c. series. de testi. ⁊ ad boc no. vide. d. glo. in. l. fi. C. de pua. deli.

l ¶Velle glo. Et pro gl. est tex. quem ponderat ibi Bar. in. d. l. illicitatio. in. §. qō illicite. de publi.

m ¶Hac glo. Et est filis glo. in. l. j. de sepul. vio. ⁊ l. aut nāa. in pn. de pe.

n ¶Fisco. Adde qō no. in. l. si mihi ⁊ tibi. §. fi. ff. de lega. j. et bart. latius in extraua. g. ad reprimē. in ver. nō obstantibus. ad fi. vbi oīno vide.

o ¶Statutū. An lex generalis tollat statutū spāle pcedēs: adde bar. i. l. si qs id qō. §. de iurisdi. oīm iu. ⁊ qō no. bar. in. l. inficiādo. §. infans. de furtitu. c. j.

sti. c. j. lib. vj. sol. istam. q. examinat Lyn. in. l. si. circa finem. C. de testa. et. l. ij. C. que sit lon. consuetu. invlti. q. principali. circa princi. communiter tenemus q debemus intelligere q bic imperator specialē mentionem fecit de illis statutis: vt no. in. d. c. j. de consti. lib. vj.

Qui de sepulchri.

Oppo. et videtur q ista actio non detur ad interesse sed ad vindictam: vt l. sepulchri. et. l. questium. j. eo. solutio. non datur ad interesse sed datur ad vindictam propter id qō interest.

1 ¶Plures possunt accusare in publicis accusationibus si eorum interest: vel si non fuerit appositum.

2 Delictum si cōmittitur in plures an quilibet possit accusare vt pena inferatur in solidum ex persona vniuscuiusqꝫ.

3 Plures si inferūt iniuriā vni oēs tenentur.

4 Si decem boies cōtra decē boies faciūt insultum an dicantur plures insultus q sic.

Si ad plures.

¶Glos. bic format ynam qōez quam solue: vt in glo per istā. l. † ego dico a q lz in accusationibus publicis nō admittant plures: vt. l. si plures. j. de accu. boc est verum nisi plurium interfit equaliter per bunc text. Item dico q si plures accusauerūt ⁊ nō fuit oppositā exceptio q accusatio peceditur. t. l. si accusatoꝝ⁹. C. de accu. et ibi no.

a ¶Ego dico. Et ista faciūt ad not. in. l. si qs. in. §. fi. cum. l. seq. §. de iu 2 risdi. om. iu. et qō not. bar. in. l. inficiando. §. infans. de fur.

¶Juxta banc. l. qro † quādo delictū cōmittitur in plures: vtrum glibet possit agere vel accusare vt pena inferatur insolidū ex psona vniuscuiusqꝫ bic videt tex. et glo. q non: sed inter oēs vna pena pro boc facit. l. si plures. in pn. §. ar. fur. ce. mihi videt sic dicendū. qñq; delictū cōmittit principaliter in iniuriā eoꝝ in quos cōmittitur: ⁊ tunc glibet babet actionem per se insolidū: vt. l. j. in fi. §. de iniur. et. l. eum qui nocentē. §. si nupta. eo. tit. qñq; delictum cōmittit principalr circa res: et tunc oēs quoꝝ interest babentur loco vnius vt bic. et. d. l. si plures. §. ar. fur. ce. et. l. item apud labeonem. §. fi. cū. l. seq. §. de iniur. per boc reducamus in practica dicit statutū plures sunt possessores vnius fundi aliqs ingreditur possessionē illā ⁊ turbat illā possessionē: vtrum glibet ex oīs possessoꝝ⁹ possit agere per se vt imponatur pena insolidū ex psona vniuscuiusqꝫ: puto aduertenda verba statuti aut denotant actū pout infert persone seu in psonā: qr dicit statutū si quis aliquem turbauerit in possessione sua: vel si quis turbauerit alicui possessionem ꝛc. et tunc cū verū sit quēlibet esse turbatum glibet poterit accusare insolidum sicut cum vnus seruus verberat in iniuriā pluriū dominoꝝ qui libet actione iniuriarū agit suo noīe: vt. d. l. apud labeonē. in fi. et ibi no. §. de iniur. Si vero statuta denotāt actū put infertur ī rē nō babito respectu ad personā: vt q dicit statutum. si quis intraverit in possessionē alterius tunc oēs oēs vnius psone vicē repsentant vt bic. et. d. l. si plures. §. ar. fur. ce.

3 ¶Quero † qd econtra qñ plures inferūt iniuriā vni certe sine dubio oēs tenētur: vt. in. l. si plures. §. de iniur. qō plene examinaui tibi in. l. si in rixa.

4 j. ad. l. cozne. de sica. ¶Quero † qd si plures pluribus facerūt iniuriā. et pono vnū exemplū. Decē boies fecerūt insultū 2tra decē boies punient ne insultātes de tot insultib⁹ quot sunt psone insultantes: credo q sic: certum est q quilibet insultantium fecit insultū cōtra quēlibet eoꝝ qui sunt insultati: vt. d. l. si plures. §. de iniur. coniuncta. l. si quis in grauī. §. si oēs oñi. ad fill.

1 ¶Penitentia in bac actione admittitur ante litem contestatam.

2 Actio iniuriarum qñ tollatur dissimulatione.

3 Actio iniuriarum an tollatur si quis expresse renūtiat buic actioni. q sic.

Siis cuius.

Nota † q admittit penitentia ante lit. cōtest. 2tra. j. de adul. l. si marit⁹. §. si negauerit. so. vt ibi Jtē opp. C. qui accu. nō pos. l. accusatio. et. l. si ea. eo. tit. veritas est q ibi desistit postq̄ accusationē proposuerat. vnde postq̄ desistit nō potest postea accusare: vt. l. qui desistit. j. ad turpil. bic ver o accusationē nō ppositum. ¶Jtē opp. de. l. postq̄ liti. C. de pac. so. ibi litē incboauit et ei eꝛpsse renūtiauit bic aūt solū dixit se nolle accusare. ¶Item oppo. de. l. non solū. §. j. §. de iniur. fol. dicit glo. aliud in actione iniuriarum q̄ facilꝰ remittit nō placet: q eodez modo tollit actio iniuriarū sicut alie actiones ex delictis: vt. l. si tibi. §. q̄dā. §. de pac. non ob.

2 l. 2tra: † qr fateor q actio iniuriarū tollit dissimulatione boc est eius natiuitas impeditur: ꝛ postq̄ est nata tollit sicut alie actiōes crimiales: vt insti. de iniur. §. fi. ¶† Querit glo. vtrū si qs renuntiat eꝛpresse buic actioni an tollat. Jo. dicit q nō. imo postea volēs agere audit: vt. §. de pac. l. iurisgētiū. §. si paciscar. alij dicūt 2tra. quos puto verū dicere: q: actio iniuriarū nō 2petit principalr ad vindictā sed ad pīnatū commodū: ⁊ sic nō ob. §. si paciscar. de hac materia huius. §. dic plene vt dixi in d. §. si negauerit. ¶Ultimo vide glo. q̄ incipit siue dicas in fi. ibi argu. ff. de fur. l. qui ea mente. ⁊ vi bo. rap. l. nō prodest. fol. ibi in delicto ne maleficia remaneāt impunita nō est loc⁹ penitētie ex parte delinquētis: bic ex parte eius q petit puniri. Item vide glo. ibi. §. sticbū. so. ibi fuit statim ius quesitū ex sola electione. bic nō niſi secuta renuntiatione.

1 ¶Si alicui est concessa securitas veniēdi videt concessa securitas recedendi.

b ## Timur eo iure.

b Alo. istā glos. que incipit. i. circuitꝰ vel ambitus ꝛc. q† si cui

1 2cessa est securitas veniēdi videat esse concessa se-

c curitas recedendi. et boc puto verū non aūt venit secure ille qui non pōt recedere: vt. l. sciendū. §. j. j. de le. et. l. de etate. §. ad trebel. de boc tetigi in. l. re legati. j. de penis.

1 ¶Condēnat⁹ de maleficio in minus ppter qualitatem omissam ⁊ soluit an possit de nouo accusari occasione illius qualitatis. remissiue.

2 Perusinus delinquēs in ducatu si in ducatu cōueniaꝝ cōtumaꝝ sit an primo pcessu pendēte possit perusij contra eū procedi.

Perusinus delinquēs in ducatu ꝛ ibi cōuētus sit cōtumaꝝ nō potest cora iudice perusino inquirēte opponere exceptionē preuētionis.

Jnterdictū vti possidetis q competat qñ aliquis turbatur in sua iurisditione.

Remissio in delictis q non fiat §m consuetudinem Jtalie.

4 Accusans perusinū delinquētem in ducatu coram iudice ducatus an possit opponere exceptionem preuentionis coram iudice perusino pariter procedente q non.

5 Reus delinquēs q in primo iudicio fuit cōtumaꝝ si cōparet ⁊ cōtumacia purgat potest exceptionē preuētionis coram secūdo iudice opponere.

6 Perusinus delinquēs in ducatu si fuit cōtumaꝝ ⁊ cōdemnatus an cōtra eū possit per iudicē perusinum pcedi. nō obstante dicta sñia. q sic.

7 Qui duobus locis fuit 2tumaꝝ ⁊ pro eodē delicto fuit cōdemnatus: potest cogi vtramq; condemnationem soluere.

Sepulchri violati.

¶Op. q absens reuersus possit iterū accusare si doceat se ignorasse: vt. l. si cui crimen. §. ijsdem. j. de accusa. fol. ibi loquit quādo fuit reus absolutus: bic qñ fuit cōdēnat⁹ et soluit.

¶Hec lex est argu. † q si de maleficio est aliquis condemnatus in minus propter aliquam qualitatem omissam et soluit occasione illius qualitatis non possit de nouo accusari: quod patet: qr ista accusatio datur ad plus quando datur domino q̄ quando datur extraneo: vt. §. eodem. l. iij. §. qui de sepulchri. et tamen bic simpliciter domino denegatur si semel facta est condemnatio: de

b ✠ Andre. Poma. ¶Ultimur. vide do. ppo. in. c. disciplina. dist. xlv. in pn. ⁊ Pano. in c. ego. N. colū. iij. ⁊ ibi addidi de iure iuran. et Alexan. ij. fol. vj. col. j. vol. ij. vbi querit an immunitas data conducēdi res ad tales intelligatur data et recōducēdi. et col. ij. vide se li. i. d. c. ego. N. col. pe. in fi.

¶Securitas veniendi. Ad materiā saluiconduct⁹. vide i. l. si lege. ad Liuli. de adul. Ad de qō no. Barto. in. l. i. j. ad. l. iuli. maiest. ⁊ no. Bar. in. l. j. C. de naufr. lib. xj. et per illum tex. ⁊ qō not. i. c. fi. de treu et pace. in c. statutum. §. j. de rescrip.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶An excep. An reus contumax possit opponere exceptionē li. penden. coram alio iudice: vide per Jac. de bel. disputatem in l. j. C. vbi de cri. agi oport. et Bal. in. l. j. de lega. j. ⁊ vide que digi post Barto. in. l. vbi ceptum de iudi. et in. l. quānis. in penul. col. de dam. infec. ⁊ que no. Bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. ⁊ Bal. in. d. l. j. in. fj. col. C. vbi de crimi. agi oport. et qñ opponi debeat exceptio li. pen. vide Bar. ī l. peremptorias. ad fi. C. de rescī. nō posset. et ad Bar. hic adde Bal. in. d. l. senat⁹. C. q accu. non pos. q idē tenet: et ꝙ ista exceptio ꝺ uentiōis debeat opponi añ li. ꝓtest. tenet bal. in aut. sed nouo iure. C. ō seruis fugi. in. iij. col. et disputauit Jac. de bel. in. d. l. j. vbi de cri. agi oport. et Bald. in. l. fi pluribus. de leg. j. et ibi qd si ī casu isto penam subijt in vno loco: an teneatur ʒ in alio. et hic adde Jmo. in. c. de his. de accus. vbi trāsit cum Bart. ⁊ adde ꝙ Bal. in. c. sanctimus. ī tit. quo tpe miles iuesti. petit. dicit ꝙ sic: oīa reuocanť attentata appel. pēdē. ita at tētata dolo oīa reuocanť vel male a partiꝫ ptinēt ad officiū iudicis: vt ꝺ illa corrigat et reformat nec est speciale in causis appellatiōis: ꝑm ipʒ qō est not. Et adō ꝙ pendēte lite ī curia seculari sup cōtractu possum brē recursuʒ super obseruatiōe iuramēti: ꝑm bal. in. l. j. C. de re. cre. de materia vide p Bal. in c. j. de ꝓtro. feu. in. par. ter. p Pet. de anc. ī repe. c. postu ẞ lasti. ō fo. cōp. ī. vj. et q. ⁊ ēt vide doc. ī. c. cū. C. laic⁹. ōso. cō.

quo plene dixi. j. de accu. l. senatus. Item est argu. ad. q. in qua pluries consului. aliquis Perusinus commisit maleficium in ducatu: proceditur ibi cōtra eum ⁊ est cōtumax: demum accusatur: hic queritur an possit? Ista questio hʒ duo puncta principaliter. primo an pendente primo processu possit procedi hic in loco originis. secundo an lata sententia condemnatoria: ibi contra contumacem obstet hic exceptio. ¶Circa primum est videndum an excep.ª li. penden. vel preuentionis possit opponere ipse reus contumax: et dico ꝙ non: cum enim coram eodem iudice coram quo contumax est ipse non potest vti illa instantia nisi suam contumaciā purgauerit ⁊ expensas reficiat: vt. l. sancimus. C. de iudi. multominus poterit[b] vti beneficio illius instantie coram alio iudice: ⁊ sic non potest vti beneficio illius. l. vbi actione. ꝺ. de iudi. preterea si hoc esset sequeretur ꝙ in eius potestate esset eludere pœnam. nam hic nō posset conuenire: quia processus est alibi ceptus: ibi nunq̄ compareret: ⁊ sic penam eluderet: quod esset absurdum. arg. ꝺ. de arbi. l. ne in potestate. ¶Secundo est videndum: ª an ista exceptionem possit opponere iudex qui primo incepit: vt dicat per secundū non posse procedi cum ipse preuenerit? Respondeo: iudicibus concessum est iurisdictionem suam defendere. vt. l. j. ꝺ. si quis ius dicen. nō obtem. ⁊ si quis turbatur in sua iurisdictione habet interdictum vti possi. vt digi in. l. vlti. ꝺ. vti possi. facit. l. sane mentis. ꝺ. de inin. et extra de officio delega. c. j. vnde si per processum scōi iudicis processus primi impediret quoquomodo ipse posset opponere ⁊ impedire. impedimentū autem est manifestū de iure cōi ꝑm ꝙ fit remissio reorum. vt in aut. vt nul. iudi. ꝺ. si quis vero cōpreben ſorum. ⁊. l. si cui. ꝺ. si. j. de accu. sed ꝑm cōsuetudinē Italie ꝑm quā remissio nō fit: ᵇ nō video ꝙ impedimentum primus iudex patiatur. ⁊ sic primus iudex impedire nō posset: libere enim procedit nō obstante processu secundi. ¶Tertio est videndum: an ille qui coram primo iudice accusauit possit istā exceptionē opponere coram secundo iudice ne coram eo procedat: cum coram primo in accusando preuenitur? Rndeo idem ꝙ ꝺ. si per hoc processus eius quoquomodo impediret habet istā exceptionē: alꝫ secus. arg. ad hoc. j. de adul. l. ij. ꝺ. si. cuʒ. l. seq. sed nō video ad qd processus eius impediat: cum in primo iudicio ille sit cōtumax. fateor tū ꝙ si reus in ſ primo iudicio cōpareret ⁊ cōtumaciā suā purgaret: tunc posset istam exceptionē opponere: quia cessaret rōnes precedētes: ⁊ interest sua ne de eodē delicto sepius cōtra eū queratur. vt. l. pe. ꝺ. si. ꝺ. naucau. stabu. ⁊. l. senat⁹. j. de accu. ¶Circa scōm[c] qñ est lata sniа contra eum tanq̄ cōtumacem: an procedi possit coram secundo iudice. Istā. q. disputauit Jac. de belui. ⁊ eā ponit in solutione ẞiorum i. l. j. C. vbi de cri. agi oportet ⁊ determinauit qō possit iterū ꝓcedi ⁊ condēnari. arg. hui⁹. l. vbi dicit ꝙ litis estimationē sustulerit. Si ergo primā condēnationem soluisset haberet exceptionem ex ea. ſʒ ille qui fuit vt ꝙtumax condēnat⁹ nō soluit cōdēnationē ex ea ergo ⁊c. ꝓ hoc etiā. j. de cust. reo. l. diuus. ver. sic et diuus. vbi apparet ꝙ nō obstāte ꝙ gs sit cōtumax exhānit⁹ ꝓ. maleficio: nihilominus debet ex maleficio iterū constare: sed ibi loquit de īre cōi: ꝑm qō absens nō pōt cōdēnari in criminib⁹ grauioribus vt. l. absentem. j. de penis. sed de iure municipali ꝑm qō absens habeť ꝓ cōfesso ⁊ pōt condēnari nō esset necesse facere nouū processum: ⁊ ibi digi. tamē puto verā determinationē do. Ja. primo per. l. euidenter. ꝺ. de excep. rei iudi. vbi non prodest exceptio rei iudicate: nisi ei qui condēnationem soluerat. scōo arg. l. qui repudiantis. ꝺ. de inof. fi. testa. vbi sniа lata cōtra absentem nō pōt preindicare alteri nisi absenti: ita hic per hāc cōdēnationē non preiudicat alteri iudici quin possit procedere: ⁊ ita pluries de facto iudicauī assidēdo ⁊ consulendo. ¶Quero iuxta ꝓdicta quid si in duob⁹ locis fuerit condēnatus tanꝯ cōtumax de eodē maleficio: an possit cogi vtrāq; condēnationem soluere punto ꝙ sic. ᶠ ⁊ imputeť sibi cur hoc passus est arguī. ad hoc. ꝺ. rē ra. ha. l. si fine. ꝺ. cū autē. in eo q condēnatus est dño ⁊ procuratori: vt ibi digi.

¶Un filius accipiēdo pecuniā de morte patris occisi videať adire. ꝙ non.

Quesitum. Facit ad. q. filius fecit pacē de morte patris accepta pecunia † vtrum per hoc videatur adire hereditatē: vel pone statuto[g] huius ciuitatis cauetur ꝙ occidens condēnetur in certa quātitate cuius medietas applicet filio an filius accipiendo illā medietatem videat adire: ⁊ babetis hic tex. ꝙ nō. ⁊. l. ꝓ. hoc. heredē. ꝺ. si. ꝺ. de acqui. here. vbi est idē casus.

Lesi sepulchrorum. Oppo. qō puniať in. ℔. pōdo auri. vt. C. c. l. qui sepulchra. ſo. quandoq; ꝓ sepulchro violato agiť ciuiliter: qñq; criminaliter qō dic vt hic in gl. ⁊. l. qui sepulchra. C. eo.

¶De concussionibus. Rubrica.

Si simulato. Gloss. ponit exemplum in nuntijs communis. ¶Quero quis teneatur hoc crimine. dicit gloss. quod quicunq; concussionem intulit habens officium vel etiam sine officio. vt ꝺ dinem Italie nō fit remissio in delictis limita tñ vt ꝓ bal. in. l. ij. C. de ser. fugi. Adde gl. in cle. pastoralis. de re iudi. alleg. bal. in. l. j. in. ij. col. C. de exe. rei iudi. ⁊ cū bar. hic cōcordat Bal. in. d. l. j. in. ℔. col. C. de here. instī.

¶Circa scōm. vide qō no. Bar. in. l. ⁊ si amici. j. de adul. sed quid ecōtra si fuit punitus ⁊ condēnatus in loco originis an posset puniri in loco delicti. bal. ꝙ sic in. l. pe. in. vij. col. C. de excu. rei iudi. ⁊ ibi etiā vide ī. viij. col. vel circa. Adde do. Ant. in. c. de his. de accu. ⁊ imo. ibi quē videas vbi etiā ponit si vigore statuti loci delicti ꝙtumax habebať ꝓ ꝑfesso an possit virtute dicti statuti. ⁊ virtute dicte ꝑfessiōis in alio loco puniri. ⁊ istis adde Bal. in. l. ⁊ si seuerior. in. v. col. C. de insa. adde qō bal. in ꝓme allegato cōsilio tʒ ꝙ punitus in loco delicti non possit puniri in loco originis. ⁊ vide etiā q. ẞium sensit eius qō hic dicit bar. ꝙ si a duob⁹ fuerit cōdēnatus in cōtumaciā ꝙ ambo poterūt exequi: q. ipse bar. aliter sentit.

¶Puto ꝙ sic. Nota mirabile ꝙ gs pōt ꝓ eodē delicto bis cōdēnari ⁊ bis fit exequtio. vide not. per bal. ⁊ bar. in. l. is qui reus. ad fi. de publi. iudi. Contrariū videť velle bal. in. l. j. in. iij. co. C. vbi de crimine agi oꝑ. ⁊ Bal. de hoc dubitat in. l. si pluribus. de leg. j. adde aliū casum per bald. in. l. j. in fi. C. vbi de cri. agi oportet.

g ¶Pone statuto. vide Bar. in. l. filius qui patri. de vulg. ⁊ pupil.

j. l. prōgi.

✠Andre. Poma. a ¶Qui pecora. not. mirabilē glo. 1 iniusta causa fit tamen hʒ in se credulitatez excusat a dolo. ⁊ facit q̄ēt excusat a periculo mortis put est gl. 1 sing. in. l. in hac. ꝺ. de cōdi. triti. et vide alia not. glo. in 2 rubri. de arbi.

✠Andr. Pomate. b ¶Ultimo. adde que digi in. c. ij. de ordi. cog. et adde bart. in. l. sicut. ℔. j. ff. qō cuiuscq; vniuer. ang. in. l. sicut ℔. in decurionib⁹. ff. qō cuiuscq; vniuer. no.

c ¶Faciūt gregē. Que aūt sit differentia inter gregem et armentuʒ. vide Bart. in. l. fi. C. de mili. vas. lib. q̄ñ. vbi oīno vide ⁊ his adde not. in 1 c. ñ. de ordi. cog. ⁊ 2 bar. in. l. sicut. ℔. j. ꝺ. qō cuiuscq; vniuer. nomi. 3

d ¶Aduocat⁹. qua pena punitur ad nocatus qui instiam sui clientuli 1 reuelat alteri parti sub pacto de q̄ta litis vide in. l. si ſut. la. iij. de extra ordi. cri. ⁊ qō not. Buid. de suʒ. in. l. puidendū. de postu. ⁊ an titul⁹ iste habeat locum in procuratore. vide glo. ⁊ fulg. in rub. C. de procu.

Reuaricator. Qui dā ad uocatus[d] fiorētin⁹ pmiserat prestare patrociniū in quadā cā ⁊ ꝓ hoc accepit certā pecuniē quātitatē ⁊ vidit in 1 strumēta oīa partis † deinde habuit aliā partem ⁊ oīa secreta ꝑm e ptis reuelauit scōe pti: ⁊ facto pacto de quota litis cū scōo q in veritate nō fouebat e iustitiā: ⁊ fuit cū eo palā coram iudice ⁊ coram eo petitionem dictauit: ⁊ pduci fecit ⁊ sniam obtinuit q̄ritur vtrū iste aduocatus cōmiserit crimē falsi. dicebať q ꝙ nō ſʒ crimen ꝑuaricationis. Cōsului con f tra. nā crimē ꝑuaricationis est qñ tu es cūvna pte corpore cū alia animo vt hic. ⁊. l. athletas. ℔. ꝑuricatoꝛ. ꝺ. de his q no. infra. sed in. q. ꝓposita. in totū primā partē de re liquerat: ⁊ cū scōa erat aīo ⁊ corpore: ergo nō est ꝑuricator? sed crimē falsi cōmisit p tria. primo qz pecuniā accepit vt faceret falsaʒ accusationē cū prescireť se nō fouere iustitiaʒ. vt. l. j. ℔. ad. l. coine. ꝺ. fal. scōo qz faciēdo pactū de quota litis cū sciret eū nō fouere iustitiā facit societatem in necē innocentū qō incidit in. l. coꝛ. de fal. vt. d. l. j. ℔. j. ad. l. coꝛ. de fal. q̄ videť habere locū siue hoc fiat in accusatione criminali siue ī ciuili actione vt. l. ex senatus. j. ad. l. iul. de vi ꝑuā. lʒ ꝺtra hoc facit. C. ad. l. iul. repe. l. iij. facit ad hoc qō not. ī. l. j. ℔. ꝺ. de calū. vbi disputat etiā gl. an hoc fit verū siue ista societas fiat in actione ciuili siue in actiōe criminali. scōo incidit in crimen falsi: qz reuelauit secreta partis. vt. l. j. ℔. is qui deposita. ad. l. coꝛ. de fal. ⁊ de pe. l. si quis aliquid. ℔. si quis instrumentū. Item incidit in. l. coꝛ. de fal. quia per obreptionez impetrari fecit ⁊ obtinuit sententiam: ⁊ sic incidit in. l. si quis obrepserit. j. de fal.

1 ¶Prevaricationis crimen est publicū quādo accusatoꝛ est prevaricatus in crimine publico.
2 De crie ꝑuaricationis cognoscit ꝑ replicationē.
3 Item per accusationem.
4 Primus accusatoꝛ si accusatur de prevaricatiōe non cōuincitur hoc reo preiudicat si fuit citatus g vt illi iudicio adesset.
Sententia lata contra notarium de falso nō preiudicat parti si non fuit citata.
5 Accusatoꝛe absoluto de prevaricatione amplius non poterit super prevaricatione redargui.

Reuaricationis. No. † qñ accusatoꝛ est ꝑuricat⁹ i crimine publico crimē est publicū als est ꝑuatū. ¶Jtē not. ꝙ sup 1 replicatione ꝑuaricationis dʒ pnuntiari. ¶Op. † sup incidēti nō pnuntiať. vt. C. de ordi. iudi. l. j. 2 hic oꝛ cōtra. ergo male dicit glo. speciale est hic ꝙ sup incidēti pnuntiať. tu dic ꝙ ista nō est incidēs sed emergēs[e] nā opponiť ad pcessum: cū enim me accusas ego excipio nō esse pcedendū sup accusatione: qz sum absolutus de eodē crimine. tu replicas ꝙ fui absolut⁹ p prevaricationē. vnde hic disputabať an sit pcedēdū vel nō. nō em disputabať de meritis cause. sed de pcessu. ⁊ hic est vnus modus quo de prevaricatione cognoscit. ℔. p modum replicationis. Jtē est alius mod⁹ ſʒ p accusatio 3 nem hoc mō tu accusas me: ego excipio ꝙ fui absolutus tu dicis me fuisse absolutū p ꝑuaricationē ⁊ vis accusare primū accusatoꝛē de prevaricatione: certe pendēte illa accusatione ꝑuaricatiōis super eadem ꝺ sup ista accusatiōe scōa. istos duos modos ponit glo. hic q̄ incipit. hic spāle est. ¶Quero ⁊ qñ[f] primus accusatoꝛ accusať de ꝑuaricatiōe 4 ⁊ cōuincit: vtrū hoc preiudicet reo. Rñ. ꝙ nō nisi ipse fuerit citat⁹ vt illi iudicio adesset. vt. l. denūtiasse. ℔. si. j. de adul. ꝙ hoc optime facit gl. l. cū miles. ꝺ. ex qb. cau. ma. ꝙ hoc qō dicim⁹[g] de sniа lata cōtra notariū de falso nō preiudicat parti. si non fuit citata. vt. l. si docueris. C. de fi. instru. ꝙ hoc qō no. ꝙ Ly. q accu. nō pos. l. j. in vlti. q. facit qō not. ꝙ Ly. in. l. j. C. de aduo. diner. ru. ⁊ ꝙ Ly. in. l. si qs homicidij. C. de accu. ¶Quero qd si ꝓmus accusatoꝛ de prevaricatione fuerit absolut⁹. gl. dicit hoc indistincte si ꝓnūtiať nō prevaricatū siue sup replicatione siue sup accusatione deceteroꝛ nō pote-

TTTT

¶Sed emergēs ⁊c. vide Ly. ⁊ bar. in. l. si quis homicidij. C. de accu.

¶Quero qñ. qd in aduocato condēnato de ꝑuaricatione an noceat principali vt ille defensiones ꝑbēt cōtra principalez vide bar. in. l. j. in fi. C. de aduo. diuer. iudi. vbi dicit ꝙ non ⁊ in. l. cum filius. de verb. ob. plene. ⁊ ita in. d. l. ꝓ Ja. de are. Ly. ⁊ Bal. in. d. l. si qs homicidij. C. de accu. ⁊ ibi etiā quid in aduocato corrupto.

¶Quod dicim⁹. vide bar. ⁊ bal. in l. j. de fideiusso. et barto. in. l. denuntiasse. ℔. si. de adul te. ⁊ tangit Ly. in istis locis quid de sniа lata ꝺtra falsos testes ⁊ vide ī l. lucius. ff. de ifa. ⁊ Jnno. in. c. cum causam. post medium. qui fil. sint leg. Idem tʒ bal. in. l. si. in vlti. col. C. de fi. instru. sed an sniа lata cōtra aduersariū faciat fidē cōtra mādantem vide bal. in. l. j. in fi. C. quib. res in. et an sententia lata ꝓ mandatario ꝑsit mādanti vide Dy. in regu. ratihabitio per Bar. in. l. adul. ff. de adulte.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Si ideo quis. Adde Bal. in rub. C. qui accu. nō pos.
b ¶Pena turpilliani. de pena accusantis & postea desistentis vide late p Bar. in. l. i. ff. ad turpil. §. si quis autem.
c ¶Pessimum genus. Adde bald. in. l. fi. C. de ope. lib. vbi dicit qō reciptes vel occultans delatorem vel bannitū ne capiatur. non tenet̄ soluere pro eis quādo aūt & qualiter puniator receptator delinquētis. vide plene p Flo. in. g. sua inquisitus in ij. dub. caupo autem dans bannito ad comedendū non tenetur. l. scie 3 §. de fun. instru. in §. idem quesijt. et ista pena receptatoris est canonizata. de pe. dist. ij. c. aut facta. & vide q̄ habent i. l. eos. C. de fur. et qs dicatur receptator. vide text. in. l. i. §. quod aūt ait pretor. de ser. corru. & not. in. d. l. fi. adde q̄ not. in rubri. §. ne quis eum.
Andr. Pomate.
d ¶Similitudinē. & vide ad istum titulum Oldr. cōsi. cxxxvi.
e ¶Pene duplicē & tur. Si statutum dicat q̄ pene duplicētur de nocte vide bar. in. l. hoc genus. §. de cōdi. & demō. & in. l. i. §. ler falcidia. §. ad l. fal. & in extraua. ad reprimē. in §fi. proinde. & ang. in l. si finita. §. j. de dam. infec.
f ¶Intellige ī eo. vide Bartol. in. l. oēs. C. de agri. et censi. lib. xj. & in. l. j. C. de extra. libro xij. & i. l. j. C. de col leg. illi. col. lib. & in l. j. §. ij. de incē. ru. et nau. et in. l. metrodor. ff. de pen. et Bald. in. l. data opera. C. qui accusa. nō pos. et ang. in. l. i. C. de nulli ageribus nō rumpendis. & do. in. c. quicūq. de here. li. vj. & p bar. i. l. ij. C. de litto. & iti. custo. lib. xij. et Bal. in. l. ij. C. de his q latro. & in. l. quicūq; in. ij. colū. C. de iser. fugi. Adde qō statutuz puniens receptatorem incendiarij vel fugitiui non habet locum in receptatore ignorante. vt etiam voluit Ro. consi. cccclxxiij.
Andre. Poma.
g ¶Quero an hoc sit verū. vide Sozi. cōsi. clxij. col. pe. ibi limitat etiam in eo qui coacte recepisset & sine culpa.
Andre. Poma.
h ¶Sed qualiter pbabit. vide alex. §. fi. cxv. col. vlt. vol. iiij. & Fely. in. c. ij. in pri. de exce. & Bart. in. l. oēs. C. de agri. & censi. li. xj. & Barba. consi. clvj. col. xiiij. vol. ij. & Fely. in. c. cū cōtingat. col. ij. in ver. & quod ad incurrendum. de rescrip. & Bal. consi. clj. col. ij. in. v. pa te. & Barba. in. c. cūm sicut. col. ij. & ibi Fely. in primo notabili. de officio delega. & Areti. consi. cxxj. & Roma. cccclxxij. vbi dicit q̄ constitutio puniens dantē incendiario fugam tentandi debet intelligi de scien te & Barto. etiam in. l. quemadmodum. eodem titulo. C. de agrico. & censi. libro. xj. colū. ij.

1 **In pari.** Ro. † q̄ in duobus casibus qs tenetur si nō apprehēdit latronem cū posset videlicet si accepit pecuniā vel partem rerū surreptarū. Sed qd si gratis dimiserit eū ire; dicit glo. tunc secus. istā gl. intellige in casibus in quibus quis nō tenet̄ defendere territoriū suū sm ea que dixi. in. l. ne quid. §. j. ff. de incē. rui. et nau. Itez intellige in eo† qui nullo modo recepta uit: quia tūc ille teneretur qui receptauit per. l. j. C. de bis qui latro. & §. pri. §. in pri. in. l. diuisi vnā q. hic in pri. habes q̄ receptator &. q̄o† an hoc sit verum sm sciente & ignorāte dicit glo. in scien te tantum quam gl. no. & pro ea est casus. in. l. ij. §. sed etenim. §. de incen. rui. nau. & j. de pe. l. metrodor. Sed qualiter pbabitur q̄ receptator hoc sciuit. dicit glo. q̄ hoc pbabit si est notoriū per contratam. q̄ not. simile habes in. l. pe. C. de periclo. tu. quod tene menti pro statutis loquentib de receptantibus exbannitos.
¶An statutū puniens receptantē bannitū puniat eum qui recepit bannitum agnatum.

Eosapud. Aduerte dicit statutum qui receptauerit exbānitum puniatur in certa quantitate: an habeat locū in receptāte exbannitū agnatū vel cognatū suū: & hic videt quod nō. videte domini. si quidē exbānitus est talis qui pōt impune occidi ex forma statuti tūc dicitur hostis ciuitatis: & sicut perdit eū ciuitas ita eū agnati & cognati † pdunt: vt. l. post liminiū. §. filium. j. de cap. facit qō dixi in. l. si adulteriū cū incestu. §. libe. j. de adulte. q̄ si nō pōt impune occidi & si nō est hostis ciuitatis: tunc si quidē per statutum est determinata pena certa: illa esset imponēda pena: nec ob. ista. l. q̄. hic loquif de iure cōi quo nō est limitata certa pena: tamē iudex si vellet vti arbitrio per legem sibi concesso secundū legē qd ergo. §. pena grauior. §. de his qui not. infa. causa cognita posset penam minuere.

¶De furibus balnearijs. Rubrica.

¶Lex quando dicit aliquid fieri extra ordinē intelligitur officio iudicis.
Judex ex officio potest inquirere cōtra fures nocturnos & balnearios.

Fures nocturni. Hic habes duplicē literā: vno mō extra ordinē audiēdi sunt: hoc est p officiuz iudicis. Scitis tenim qō vbi lex dicit extra ordinē intelligit iudicis officio. vt. l. si cui. §. de cōdi. & demon. & sm hoc habes q̄ extra fures nocturnos & balnearios pōt indez inquirere ex suo officio. ¶Venio ad. l. ij. dicit hic q̄ remittitur ad ius ordinarium. quid est hoc dictuz. dicit glo. i. ad actionē ciuilem vt puniatur in duplum. vel in quadruplū. Sed an grauius puniat crimi naliter. gl. dicit q̄ sic. vt. l. fi. §. de priua. deli. tu dic plene vt dixi. in. l. capitaliū. §. famosos. j. de pe.

¶De effractoribus & expilatoribus. Rubrica.

¶Qñ pena nō est limitata a iure remanet imponenda officio iudicis. & alias imponant plures pene alternatiue cuius sit electio. nu. 2.

De termino moto. 146

a **¶Hīs. Expilatores.** a Ro. text. ibi idcirco &c. † q̄ pena nō est limitata in iure remanet imponenda officio iudicis b q̄ tene mēti. ¶Op. q̄ nullus sit improbior fur quā raptor: vt insti. vi bo. rap. in pri. n. l. si te. C. ex qb. cau. infa. irrog. solu. fateor & debetis scire q̄ qdā est fur improbus: vt simplex fur quidā est improbior: fur: vt ille qui expilat hereditatē: vt hic q dam sunt improbissimi vt raptores: vt. l. ptraria.
2 ¶Quero qñ lex imponit plures penas alternatiue cuius dz esse electio: tex. hic videt dicere q̄ sit electio iudicis c cōtra videt tenere glo. in. l. quicūq; C. de ser. fug. Cy. variat. nā aliud dz in. l. quicūq; & aliud in. l. si fugitiui. eo. ti. tu vero dic sic: quādoq; verba. l. sunt directa ad iudicē. quādoq; sunt directa ad reū quandoq; sunt simpliciter prolata si sunt directa ad iudicē: tūc est electio iudicis. hic est tex. in. l. si fugitiui d. C. de ser. fug. nam tex. dicit aut pede amputato debilitenf: aut alia pena affi ciantur &c. & sic verba referuntur ad iudicē: si vero referuntur ad reū: tunc rei est electio: vt. l. quicunq; ibi reddat & sic refertur ad reū. aut sunt verba simpliciter prolata & tunc dubito. nam hec lex videtur velle quod sit electio iudicis: tamen cū cause cognitione dicit debere eligi. In dubio putarē esse electionē rei. arg. l. interpretationem. j. de penis. similem distinctionem facit glo. in verbo testator. l. lucio. §. de lega. ij.

¶De crimine expilate hereditatis. Rubrica.

¶Pro crimine expilate hereditatis iducta est etiam actio ciuilis in factum.

Iquis. Quero q̄ est pena e expilantis hereditatē† habuistis in. l. j. §. expilatores. §. tit. j. ¶Quero vtrū pro isto crimine sit inducta aliqua actio ciuilis. gl. hic dubitat veritas est quod sic: saltem actio in factum vt plene not. in fi. C. eo.

Expilate. Jsta. l. p sequere vt in glo.

Es hereditarias. Opp. q̄ gesta f cū vno ex heredib q nō p sunt nec nocēt alteri vt. l. vltima. C. qui res iudi. nō nocet. l. sepe. §. de re iudi. dicit glo. verum est q̄ aliis p dest quo ad presumptionem nō qō habeat p plena. pbatione: & assignat mirabilem rationē sicut enim pducenti tibi testes nō pro desset nisi fuissent: ita illa dicta nō possunt alij p desse. alij dicunt q̄ prodest quo ad plenā pbatiem qō posset esse verū si poneres istā cām esse tale q̄ pro parte expediri nō pōt: tūc enim quilibet socius posset insolidū rem in iudiciū deducere. vt. l. si omne. §. de neg. ge. & l. si seruo. §. si ex noxa. cā aga. & l. heredes. §. item si vnus. §. fa. her. merito facta per vnū heredē alij coheredi. pdesset: q̄ saltem in hoc habet mandatum a lege.
¶Sciētia occidētis bannitū nō dz attendi.

Irem hereditariā. Ro. bonum casum no. tex. ibi & nihil mutat &c. facit ad qōne ego interfeci exbānitū quē poterā occidere ipune an debeat distingui vtrū ego sciuerim vel nō: certe nō. nam scientia mea non dz attendi † dixi in. l. inter omnes. §. recte. §. de fur.

¶De crimine stellionatus. Rubrica.

Tellionatus. s Op. ergo. §. fi. §. de his q no. ifa. sol. vt ibi.

Tellionatus.

Maxime. Op. de. l. si duobus. j. de fal. sol. aliud si duob vendidit.

quia tunc incidit in falsum: vt. l. contraria. aliud si duobus obligat vel promittit vt hic.
1 ¶Qui vadit in platea: & de re venali promittit plus debito: vt alij sic emant: tenetur crimine stellionatus.
b **Itē si quis.** v Dicit hic si qs impostu rā. quid est hoc dictū. dicit gl. i. bonis viris mēdacia imposuit. hoc nō placet q: tūc tenef iniuriarū: q: infamādi alteri? causa hoc fecit: vt. l. itē apud labeonē. §. ait ptor. §. de iniur. vnde dicit impostura fecit: hoc est imposuit pretiū alicui? rei: nā ibat in plateā † promittebat de frumēto plus debito: vt alij sic emerēt: vel i alia pmissione pmisit plus debito in alterius detrimentū: ita intellige banc. l. qō est notandum.

Qui merces. Opp. de. l. si is qui rē. in pri. §. de fur. so. in telligas hic merces non esse obligatas vel obligatas generaliter & eas nō tradiderat creditori: als incideret in crimen furti: vt. l. cōtraria.

Eperiurio. i Opp. q̄ solum deū habeat vlto rem. vt. l. §. C. de re. cre. sol. hic inrauit ali quo non deferente: vt alium deciperet. Sed. l. contraria loquitur in eo qui iurauit aliquo deferente ad litis decisionem. qō dic vt ibi per Cy.

¶De termino moto. Rubrica.

1 ¶Pena castigationis et verberum est remota a nobilibus.

Juus. Op. de. l. si quis id qō. §. doli. §. de iuris. com. in. fol. intellige hoc forte i to q̄ i hoc fuit casus fortuitus qō ignorabat illū lapidē eē terminū: tū habebat aīz furādi. & ideo opi. circa qualitatē rei nō attendit. §. ti. ij. l. fi. alij dicūt q̄ illud qō hic dz ignorātia & fortuito dz intelligi negligētia & culpa pcedēte. vt. l. q edes. §. de incen. rui. nau. Hic dī qualiter puniunt splēdidiores. q̄ ro qualiter puniunt alij q sunt ḍditionis inferioris. rū. iste tex. pōt legi duobus modis. vno modo vt distinguat vtrū splendidior hoc fecit cā sui vel cā gerēdi negotiū alterius. & tūc de alijs hoibus inferioris cōditionis nil dicit hic. sed hec lect. non placet: qr castigatio & cedere verberibus est pena remota a nobilioribus. vt. l. j. §. de effrac. & l. pedius. §. de incen. rui. nau. legas ergo ista. l. aliter vt i isto ver. si vero alij. qō incipiat loqui de personis inferioris gradus & apostilla sic tex. ibi si vero alij sc̄z hoīes non splendidiores & sic alij est casus nominatiui pluralis. ibi negotium. l. predictū occupandorū finium qō sequit in tex. est clarum.
¶Pena huius. l. an habeat locum cōtra euellentes terminos inter edes & edes.
2 ¶Pena de qua in bac. l. fisco & non parti applicat.
3 ¶Pena quando imponit a lege simpliciter cui applicetur.
4 ¶Producēs plures testes falsos: si ad eūdē effectū tendunt vna pena punit. secus si ad diuersos.

Aria. Opp. videt q̄ nulla sit pena pecuniaria statuta: vt. §. eo. l. i. §. ol. ante banc. l. nulla erat pena pecuniaria statuta. Sed post hāc. l. incepit pena esse statuta. ¶Itē opp. de l. j. C. de accu. vbi idē dicit q̄ pena pecuniaria non erat sol. dicit glo. † si qs euulserit terminos inter edes & edes nulla est pecuniaria pena statuto tpe antiquonec p. l. agraria. que loquif solū de agris: vt ibi: sed si euellant termini inter agros: tūc sicut hic. alij aliter dicūt vt Cy. refert i. d. l. j. C. de accu. & iō distingue vt ibi p eū. & hic i yltima gl. ¶Quero † cui applicet ista pena. l. aureoū. videt q̄ fisco qz tex. hic dicit in publico dare: in cōtrariū videt quod parti: qz hic dicit actionē: & actio est ius. pse quēdi in iudicio: qō sibi debetur: ergo pars petit quod sibi debetur. teneo q̄ detur fisco & vt hic dicitur. ad rationem in contrarium respondeo inconuenienti. ¶Quero † quando lex imponit penam

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a simpliciter[a] cui applicet ista pena vel fisco vel parti. ꝛ videt ꝙ parti. vt ī oīb[9] pplarib[9] actionib[9]. vt. l. ficui ex pplarib[9]., ſ. de ver. ſig. ꝛ. ſ. de ſepul. vio. l. iij. circa pr̄in. ꝛ no. in. l. ſi. qs id qō. ſ. de iurisd. om. iu. in quadā gl. parua. ꝛ. vī tex. in. l. ſi. ſ. de lit. Jn ꝛtium vī ꝙ applicet fisco: ꝛ videt tenere glo. in. l. iubem[9]. ſ. bis iudicibus. C. de ſa. ſan. eccl. et vī tex. in. l. multarū. C. de modo mulc. ꝛ. g. colla. q̄ ſint regalia. c. i. ꝛ hoc alibi videt velle ꝙ medietas applicet parti alia medietas fisco. vt. l. iij. ſ. h aūt. ſ. de bis q̄ dec. vel effu. ꝛ. l. lege cor. ſ. ad ſil. ꝛ tāgit hic in gl. dico ſic q̄cp̄ lex imponens penā introducit actionē q̄cp̄ introducit accuſationē: q̄cp̄ ſimpliciter loq̄tur[b] primo caſu regula eſt ꝙ applicat parti. vt. l. ſi cui. j. de verb. ſig. ꝛ. l. iij. circa pr̄in. ſ. de ſepul. vio. ꝛ l. ſi quis id qō. ſ. de iur. om. iu. vbi habes nūc qd pena q̄ pōt exigi ab emptorib[9] gabellaruꝫ ꝓpter fraudatas gabellas applicet eis. ꝛ ibi habes ouas limitationes ad dicta p Bar. hic. ꝛ vide abb. in ru. de iudi. ꝛ adde ꝙ pena imposita a iudice intelligit ī poſita seu apposita in fauorē ipsi[9] vel erarii. vt. d. l. mulctar. ꝛ qd in pena ꝙuentionali. dic ꝙ in dubio videt apposita loco interesse parti in fauorē ipsi[9] nō vt applicet fisco. ita dixit Jo. and. in mercu. in regula bonafides alle. l. ſi duo. ſ. pe. in fi. ſ. ſi qs cauti. ꝛ ꝙ applicet parti est tex. opti. in. l. ſi qs maior. C. de trāſa. ꝛ ibi bal. ꝛ adō qō no. Jmo. in ru. in l. j. de publi. iud. ꝛ no. in. l. ſi eccleſia venerabilis. C. de epiſ. ꝛ cler. qd aūt in pena cōuentionali dic vt dixi. et adde q̄ dixit glo. ꝛ bal. l. l. j. C. de bis que pe. no. vꝫ ꝙ q̄ aliquis priuatur iure ſuo ꝓpter delictū illud applicari oꝫ aduersario nō fisco. ad idē. l. fi. ſ. de liti. adde an qō exigatur a fraudantib[9] gabellas applicetur eis. Bal. conſi. ciij.

a ¶Penā ſimpliciter. de hac materia vide Jmol. in rub. ſ. de pub. iu. b ꝛ aler. in. l. ſi quis id qō. de iur. om. iu. vbi habes nūc qd pena q̄ pōt exigi ab emptorib[9] gabellaruꝫ ꝓpter fraudatas gabellas applicet eis. ꝛ ibi habes ouas limitationes ad dicta p Bar. hic. e ꝛ vide abb. in ru. 4 de iudi. ꝛ adde ꝙ pena imposita a iudice intelligit ī poſita seu apposita in fauorē ipsi[9] vel erarii. vt. d. l. mulctar. ꝛ qd in pena ꝙuentionali. f li. dic ꝙ in dubio videt apposita loco interesse parti in fauorē ipsi[9] nō vt applicet fisco. ita dixit Jo. and. g in mercu. in regula bonafides alle. l. ſi duo. ſ. pe. in fi. ſ. ſi qs cauti. ꝛ ꝙ applicet parti est tex. opti. in. l. ſi qs maior. C. de trāſa. ꝛ ibi bal. ꝛ adō qō no. Jmo. in ru. in l. j. de publi. iud. ꝛ no. in. l. ſi eccleſia venerabilis. C. de epiſ. ꝛ cler. qd aūt in pena cōuentionali dic vt dixi. et adde q̄ dixit glo. ꝛ bal. l. l. j. C. de bis que pe. no. vꝫ ꝙ q̄ aliquis priuatur iure ſuo ꝓpter delictū illud applicari oꝫ aduersario nō fisco. ad idē. l. fi. ſ. de liti. adde an qō exigatur a fraudantib[9] gabellas applicetur eis. Bal. conſi. ciij.

¶De collegijs illicitis. Rubrica.

¶Querit glo. quot cōſtituāt collegiū[e] ꝛ rñdeo ꝙ tres: vt. l. neratius. ſ. de ꝑb. ſig. ꝛ dicit bene vide tñ que dicit in. l. ꝓto: poſt pr̄in. ſ. vi bo. rap. ſcēo glo. querit que ſit differētia inter collegiū ꝛ corpus. ſo. collegiū dicit ꝙrie q̄ſi ſimul habitant q̄ ſic dictū est q̄ſi ſimul colligunt. corpus oꝫ ꝙrie ſiue ſimul habitāt ſiue nō. ſ habēt etiā ex ꝙſuetudine alia nomina. nā q̄dā collegia appellant ſocietates. vt. ſ. qō cuiuſcp̄ vni. no. l. l. j. circa pn. q̄dā appellant fraternitates. vī illi de illo collegio dicunt cōfratres vt videbitis in. l. ſi. j. eo. quedā appellant ſodalitia vt in. l. j. in pr̄in. j. e. vī illi de collegio dicunt ſodales: habēt etiā alia noīa q̄ cōſuetudo eis attribuit ſm diuersitatē regionū. non ſunt alia.

¶Collegia ſunt ſub iudicibus ſecularib[9] ꝛ mili tes collegia facere nō poſſunt.

Nō Fundatis. No. ꝙ ad offi ciū p̄ſidis ſpectat ne ſint iſta col. ꝓhibita: ꝛ ex B apparet qō collegia ſunt ſub iſtis iudicib[9] ſecularib[9]. Ꝛ hoc tꝫ Jnn. ex de excē. ꝓla. c. dilecta. in fi. mag. glo. ¶Scēo no. ꝙ milites nō poſſunt facere iſtas colligationes ꝛ ſocietates inſimul. ¶Contra hoc op. q̄ imo ſunt legiones ꝛ ale militū: vt babes plene in. l. ij. ſ. de bis q̄ no. infa. ſo. nō pōt fieri ſine mādato ducis belli: cū eius mādato ſic: vt in ℞io.

Sed permittitur. No. ꝙ peribus[9] militibus cōceditur facere collegiū causa ꝓcurādi ea vnde debēt viuere. ad alia effectus huius co. extēdi non poteſt. dicam. j. eo. l. ſi.

¶Collegia q̄ pietatē reſpiciūt ſunt approbata.

Sed religionis. No. ꝙ cā religiōis collegia ſunt pmiſſa de iure cōi vt hic. ꝛ. l. j. circa p̄incip. ſ. qō cuiuſcp̄ vni. no. ꝛ ibi no. vī collegia diſciplinatoū ꝛ iſta collegia miſericordie ꝛ ſi q̄ pietatē reſpiciunt ſunt approbata ꝋ de iure cōi. Scēo not. ꝓtextu huius nō debēt tractari alia q̄ reſpiciant ad regimē ciuitatis ꝛ ſimilia. ꝛ ſi hec fierent puniren vt. l. ij. de extraor. cri. ſ. ꝛ dicā. j. eo. l. ſi.

¶An illud qō eſt vniuerſitatis ſit ſingulorum.

Non liceat. No. ꝙ qs non pōt eſſe in liter intelligit dicā. j. e. l. ſi. Scēo no. ꝙ illud qō eſt vniuerſitatis eſt ſingulo ꝛ qō apparet q̄ quilibet recipit partē ſuā. Ad hoc op. ſ. de re. di. l. in tm. ſ. vniuerſitatis. ꝛ. l. ſed ꝛ ſi hac. ſ. g manumittit. ſ. de in ius vo. quidā dicūt ꝛcedo ꝙ que ſunt vniuerſitatis ſint ſingulorū. nec ob. cōtra q̄ in qualibet illarū ſtatutū eſt ꝓpter magnū ipedimentū qō alꝫ eſſet ita dicūt quidā: vt glo refert: ſed iſta opi. non eſt vera. nā qō eſt vniuerſitatis nō eſt ſingulorum qñ vniuerſitas eſt perſona repreſentata p ſe: vt. l. mortuo. ſ. de fideiuſ. nec obſt. iſte text. q̄ fateor ꝙ qñ diſſoluitur vniuerſitas quo ad oēs vel quo ad vnum tantū res q̄ erant vniuerſitatis efficiuntur ſingulorū: vt hic. ¶Quero ꝛ reuoco in dubiū qñ quis recedit de vniuerſitate: de quibus rebus dꝫ habere partē. glo. tangit hic. dicam de hoc. j. e. l. ſi.

¶Qualiter teneant facientes collegia illicita.

Qui illicitum. Not. ꝙ illi qui b faciunt collegia illicita ꝛ t ſunt autores huius tenent l. iuli. maieſtatis vt hic in tex. ꝛ glo. Jtē tenentur. l. iuli. de vi publi. quaſi hominibus armatis ꝛ coadunatis hoc feciſſent: vt hic dicitur in text. Item hec eſt pena actoris. que aūt ſit pena aliorū de colleg. videbitis. j. pr̄i. l.

Collegia. No. ꝙ licet autores collegij puniantur: tamē homines de collegio nō puniunt aliter niſi qz collegium diſſoluitur. vt hic. ¶Scēo not. qñ c diſſoluit collegiū ꝛ res que ſunt in collegio diuidū tur inter eos. dicā. j. l. ſi.

In ſumma. Not. regulam ꝙ omnia collegia ſunt illicita niſi reperiantur permiſſa.

Seruos. No. ꝙ ſeruī poſſunt eſſe ī collegio volēte domino non aliter ꝛ intellige ꝙ ſit tale collegiū cui ſtatus ſeruilis nō repugnet: vt hic vides.

¶Sodales vocant ēt q̄ ſunt de eodem collegio. d
Collegia poſſunt facere ſtatuta ꝛ leges inuicem.
Simul habitantes poſſunt facere collegiū licitū ꝛ ſic poterunt facere ſyndicum.
Tres vel quatuor ſcholares ſimul habitātes poſſunt facere collegium.
Omnes qui habent multa facere ꝛ tractare ſimul poſſunt facere collegium approbatum.
Collegiū quot perſone conſtituant. remiſſiue.
Collegia ex quibus cauſis conſtitui poſſunt.
¶Populus vnius ciuitatis caſtri vel ville appella e tur collegiū de iuregentium: nec requirit approbatio ſuperioris contra Jnno.
Collectio edificioꝝ tendēs ad emulationē alicui[9] ciuitatis dicitur reprobata.
Collectio edificioꝝ ad hoc vt dicat ciuitas caſtrū vel villa requiritur ſuperioris autoritas.
Ciuitas nō appellatur niſi habeat ꝓpatum. f
Princeps reſcribendo ciuitati caſtro vel ville videtur eam approbare.
Collegia que ſunt cauſa religionis vel miſericordie dicunt licita de iure ciuili.
Collegiū cauſa religionis ſi inſtituitur ita vt perſone dicant eccleſiaſtice nō poteſt inſtitui ſine autoritate ſummi pōtificis.
Collegiū doctorum vel ſcholarium ꝙ ſit approbatum de iure ciuili. g
Collegium pluriuꝫ exercentium artes in ciuitate ſunt illicita.
Paupes poſſunt facere collegiū ſimul ad ſuſtētationē eorū vite ſi nō cōueniant niſi ſemel in meſe.
Leges que fiunt inter ciuitates ꝛ inter principes: ꝛ barones ſuperiorē cognoſcētes ſunt prohibite.
Ciuitates que de facto nō cognoſcunt ſuperiorē in temporalibus pōt licite facere ꝛfederationem.
Collegia licita per quas perſonas regi poſſint.
De eſſe collegij eſt ꝙ habeat rectorem.
Laicus quando poſſit eſſe rector vniuerſitatis vel collegij in quo ſint laici et clerici.
Collegium laicoꝝ coram laico cōuenitur eccleſiaſticorum coram eccleſiaſtico.
Collegium in quo ſint clerici ꝛ laici coram quo iudice conueniuntur.
Que perſone poſſunt eſſe in collegio.

Femine

¶Simpliciter lo quitur. bal. in. l. ſi eccleſia venerabilis. C. de epi. ꝛ cle. dicit ciuiliter intētari et criminaliter penā imponi. vt in. l. j. ſ. expilatores. de effra. ꝛ in l. de piurio. de cri. ſtellionatus. ſ.

¶L. cozuel. adde in. l. j. ſ. fi. ſ. ſi qs ius dicen. non ob tempe. ꝛ ibi Bar.

¶Fiſco applicādam. quid ſi pena venit ex diſpoſitiōe defuncti cui applicet vide bar. et qō not. ibi in l. vxore. ſ. heres. de leg. iij. vbi no.

Andre. Poma.

¶Ultimo. ꝛ vide qō no. Bar. in l. j. in pr̄in de pcu. et vide Jn. de imo. ī rub. j. de publi. vi de vbi materiam tangit.

¶Conſtituāt collegium. quot conſtituant collegiuꝫ ꝛ quid ſit collegiū vide Bal. in rub. C. ꝓo ſo. ꝛ hic ad. de bonam glo. in c. dilecta. ꝛ ibi doct. de excēſ. ꝓlat.

¶Siue nō. vide que dixi in. l. ij. ſ. ſinautem. in pr̄in. ſ. ad trebel.

a ¶Venio ad materiam. Et an populus poſſit facere ciuitatem ſine consenſu ſupioris bart. dicit hic qō ſic. idē voluit in. l. ij. de ver. ſigni. et vide qō ipſe voluit in extrauag. qui ſunt rebelles. in ver. lōbardiaꝫ. vide do. Ant. et Jo. de imo. in. d. c. cum ab eccleſiarū. de offi. ord. do. Pe. in. c. dilecta. de excēſ. p̄ela. allegatur bart. ſibi contrarius pōdera ſi dici poſſit quot aut loquimur quo ad p̄inu legia indulta a pn cipe ciuitatibus ꝛ 17 tunc nō gaudeat tali ꝓilegio aut 18 quo ad illa que cō 19 petunt ciuitati de 10 iure cōmuni. tūc ſecus vide ꝓau. de caſtr. in repetitione. l. ex hoc iure 21 re. de iuſti. et iure. 22 do. Abb. in. c. j. de 23 p̄inu. Jo. de imo. in. c. cum ab eccle 24 ſiarū. de offi. ordi. bartol. in. l. j. C. de metropoli. berito lib. q. ꝛ eget enucleatione ponera. d. c. dilecta. Jn no. dixit aut loqmur vtrum ciuitas poſſit edificari ſimp̄r ꝛ pōt ſine autoritate ſuperioris: vt. d. l. hoc iure. aut qualificata vtputa vt habeat p̄iuilegiū ī dultū ciuitatis a p̄incipe. ꝛ tunc ſecus niſi ꝓuileginꝫ proueniret a iure gentiū aut loquimur de ꝓuilegio eccleſiaſtico vtruꝫ reqrat ſuperioris autoritas vide. c. 3 ſupraſcriptionē. de collu. vbi dicit vniuerſis eꝑis. andre. barba.

Femine poſſunt eſſe in collegijs que celebrāturvt dentur eleemoſyne.
¶Monachus vel clericus ꝙ nō poſſit ingredi aliquod collegium ſine licentia ſuperioris.
Quis in duobus collegijs quando eſſe poſſit.
Exire de collegio qō quis intrauit q̄ſi poſſit.
Collegia licita quas leges ꝛ que capitula licite ī ter ſe faciant.
Collegia poſſunt facere ſyndicum ꝛ coadunationes ꝓo eorum iuſtitia conſeruanda.
Collegia qualiter diſſoluantur.
Collegio diſſoluto qd fiat de reb[9] ipſius collegū.
Bona collegij quando diſſoluto collegio debent diuidi iter illos de vniuerſitate q̄liter diuidunt.
Priuilegia collegij an peant deſtructo collegio.

Sodales. Quidā nō habēt in tex. niſi vſcp̄ ibi ſi au tē plebis qz abinde infra eſt interptatio greci ꝛ diuidit: qz ꝓmo ponit q̄liter vo cenť q ſunt de vno collegio. ſcēo dicit qd pōt face re inuicē collegiati. tertio dicit vnde predicta habuerūt originē. ſ. a lege ſolonis greca. quarto ponit interptatio illius. l. grece. ſcēa ibi: bis aūt. tertia ibi: ſed ℔ lec. quarta ibi: ſin aūt plures. ¶Not. ꝛ qō illi q̄ ſunt de eodē collegio vocātur ſodales: vt hic. in pn. vocanť etiā cōfratres: vt hic ī vltima parte dixi. ſ. eo. ſup rub. ¶Item no. tex. ſcēa parte qō collegia poſſunt facere ſtatuta ꝛ leges inuicē inter eos vt. j. dicam. ¶No. tertio ex particula tertia ꝙ predicta ſumpſerunt originē ex lege greca.
¶Sed quero qui eſt hoc quod dicitur ī tex. ibi nam illicita eſt eadē ꝛc. glo. dat plures expoſitiones. quidam dicunt illicita eſt eadē; ſc; talis res vel talis ſocietas. vel ſi babes ī accuſatiuo caſu. ſ. illicitā eſſe eandem intellige. ſ. legem vel ſocietatem ꝛ quod dicit illicita. dic. i. valde licita vt. l. gallus. ſ. ille caſus. ſ. de libe. ꝛ poſthu. vel, dic illicita: idest nō licita quantū eſſet contra publicas leges
¶Ex vltima parte not. qō ſimul habitātes poſſunt facere collegiū licitū: ſic poſſent facere ſyndicum. ꝛ ſm hoc babes caſum illius. q. quā format gl. in. l. ij. ſ. j. ſ. qō cuiuſcp̄ vniner. no. vtrū tres vel q̄tuor ſcholares ſimul habitātes faciant collegiū certe ſic. hic dū dicit ſimul habitantes. Jtē qz per mittit tenuioribꝫ ꝓo eoꝝ victu habēdo: vt. ſ. eo. l. j. ij. rñſo. ꝛ hoc ꝓut babes hic in lra ſimul habitātes. alij habēt qō multi ſimul habitaturi ſunt exponeñ. ꝛ oēs q multa bñt facere ꝛ tractare ſimul poſſunt facere collegiū approbatū de iure cōi: vt hic: ꝛ iſta Jnn. allegat extra ō excēſ. ꝓla. c. dilecta.
¶Venio ad materiā[a] ꝛ primo ſi qro quot perſone ꝛſtituāt collegiū. dic vt dixi. ſ. c. ſup rub. ¶Scēo c ſi qro[b] ex qbus cauſis poſſunt ꝛſtitui collegia. regula eſt qō oīa collegia ſunt imp̄obata niſi approbent p̄miſſa: vt. ſ. e. l. p̄i. ſ. in ſumma. ¶Videamus ergo ex qb[9] cauſis collegia de iure cōi ſunt permiſſa. p cui[9] euidētia debes ſcire qō q̄dā collegia ſunt pmiſſa de iuregētiū quedā de iure ciuili. ¶De iuregē. collegiū qō appellať popul[9] vnius ciuitatis caſtri vel ville: vt. l. ex hoc iure. ſ. de iuſti. ꝛ iur. ibi edificia agris terminis poſitis ꝛc. ꝛ hoc tꝫ gl. i. l. ij. ſ. j. ſ. qō cuiuſcp̄ vni. no. Jnn. tñ ī. c. cū ab eccleſiarū. ex de off. ord. vī tenere q̄nō gaudeat p̄uilegio ciuitatis caſtri vel ville niſi approbeť a ſuperiore ſed nō puto qō iſta approbatio ſit neceſſaria cū a iuregē. ſit pmiſſum. ¶Jtē a iure ciuili non eſt

ope. noui nuntiatione.
f ¶Approbātur de iure. collegia approbata de iure ciuili ī materia collegioꝝ vltra infraſcripta. vide no. in. c. ſi de reli. do. ꝛ Jnn. de do. in. c. in ter dilectos. ꝛ que ſunt collegia approbata. vide vltra hic ſcripta ꝑ bal. in aut. habita. C. ne fil. ꝑ pa. in. ꝛ vij. col. in v. iij. q̄rit quare vniuerſitas ſcholarius. Adde q̄ dicank collegia approbata Abb. conſi. lv. lib. j.
¶Collegium doctorū. collegiū doctorū ꝛ ſcholariū eſt approbatū de iure ciuili adde q̄ not. l. l. ſi. C. de iur. 22 om. iud. ꝑ Bal. in d. aut. habita. et glo. in. d. l. ſi. de iuriſ. om. iudi.
¶Pauperib[9] ꝓ ſonis. ꝓmittit de iure pauperibus facere collegiū ilꝛ. col. et de pa. conſtan. in ver. itē ſocietatē. Jtez ſemper ꝓuinitur facta mala cauſa niſi aliud ꝓbet. ita dicit ab. alle. ī fin. in. c. ſi. de teſt. cog. et qualiter puniā tur clerici facientes cōiurationes contra eꝑm. vide ad hoc ibi gl. vide bal. in. l. collegiū. C. de here. inſtitu.

h ¶Cōſtituere collegium. ſ. de collegia. l. ſi quis a filio. in fi. de leg. j. vide barto. in. d. l. ſenatus. de reb. dub. ꝛ adde qō burgus dicit vniuerſitas approbata ſecūdū bart. in. l. ſi heres. ſ. vicis. de lega. j. idē bart. in. l. ij. de c verb. ſig. ꝛ qō ipſe tradit in extrauag. q ſint rebelles. in verbo lombardie. vide p do. Ant. ꝛ alios in. c. cū ab eccleſiarū. de offi. ord. ꝛ ancha. in. c. dilecta. de excēſ. ꝓlato. ꝛ Pau. de caſt. in repe. l. ex hoc iure. de iuſti. ꝛ iure.
d ¶Sit ciuitas. quid ſit de eſſe ciuitatis vel caſtri ꝛ ville vide i. d. l. ij. ſ. de verbo. ſignifi.
e ¶Populus eſſet. in contrarium eſt textus in clementina ſit ſummus. de ſententia excomunica. ſm Ludouicum in. d. l. j. ſ. hoc autem. el. ij. de

7 g tate ſummi ponti. vt in cōtrario. Jtē eſt ꝛ approbatū de iure ciuili collegiū doctorūs et ſcholariū vt. C. ne fi. ꝓo pa. aut. habita. ꝛ extra de reſcrip. c. 8 antepe. ꝛ de pcu. c. ſup his. Jtē approbata ꝛ ſunt de iure cōi collegia pluriū facientiū vnā artem in vna ciuitate vel loco: vt bac. l. fi. adeo qō dicit glo. ī in. l. j. ſ. qō cuiuſcp̄ vni. no. qō oēs iſte artes q̄ enumerank ī de iure immu. l. fi. habent collegium ap 9 probatū. Permittitur etiā ꝛ de iure cōi pauperi b bus perſonis[9] facere collegiū ſimul ad ſuſtētationē eoꝝ vite: dū tñ nō cōueniant plus quā ſemel in 10 meſe: vt. ſ. eo. l. j. ſ. oīa alia ꝛ collegia ꝛ oēs alie ſecte ꝛ colligationes ſunt ꝓhibite: ꝛ ideo iſte ſecte q̄ fiunt in ciuitatibus que nō fiunt ſup bis q̄ habēt ſimul tractare. Jtē iſte lige que fiunt inter ciuitates ꝛ inter p̄incipes ꝛ barones nō valent. ita tenet Jnno. in. d. ca. dilecta. extra de excēſ. ꝓlato. nec ob. l. non dubito. ī. de cap. vbi dicitur quod ciuitates inuicem federank ꝛ colligank: qr iſtud eſt verū qñ ciuitates alie nō amice vel libere federank populo romano habenti imperiū: ſed plures ciuitates vel plures barones q eſſent ſub vno rege dño vel p̄incipe non poſſunt inuicē facere illam fedē rationē. Iſta enim ſunt ſodalitia et collegia ꝓ 11 bibita: vt. ſ. e. l. j. Et ex iſtis ꝛ colligitur q̄ ciuita k tes tuſcie[k] que non recognoſcunt de facto in tem poralibus ſuperiorē poſſunt inuicē ſimul federari tāq̄ libere. Sed plura caſtra vel ville que eſſent ſub vna ciuitate vel vno dño hoc nō poſſent: vt di 12 cum eſt. ¶Quero ꝛ per quas perſonas regentur iſta collegia pmiſſa. ꝓo cuius declaratiōe debes l ſcire quod de eſſe collegij[l] non eſt quod habeat rectorē. pōt eñ eſſe ſine tutore ſeu ꝓtore. ita no. Jnnocen. in. c. cum non. extra de ꝓbendis. tamen ſi volunt poſſunt ſibi inuicem rectorem facere. vt. l. finali. C. de iuriſditione omnium iudicum. et ſupra de pac. l. item magiſtri. ꝛ. ſ. l. ꝓpri. ſ. fi. ibi curatores bonum corporum ꝛc. et bac. l. in eo qō per

ꝛ ibi etiā Pau. de caſtro q ponunt de iſtis fraternitatibus. Et ibi pulchram. q. vide per eum.
k ¶Ciuitates tuſcie. ciuitates tuſcie q̄ non recognoſcūt ſuperiorem pōt federari. adde qō dixi per illū tex. de pac. conſtan. in verſi. damna. quod lige ꝛ cōfederationes faciūt vniuerſitatem.
l ¶De eſſe collegij. De eſſe collegij nō eſt qō habeat rectorem. vide bal. qui hoc limitat in aut. habita imo videtur tenere contra Bartoluꝫ. ibi

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

in.viij.col.ver.ij.querit.C.ne fi.pro pa.adde bal.in rub.C.pro so.qui tz idem qđ bar.hic etiã si maior decessisset.t subdit qđ magis dignus habeť loco prepositi.t hic adde glo.t bart.in.l.nulli.C.qđ cuiuscp vni.nomi.t Bal.in.l.ij.§.ij.eo.ti.

Andre.Poma. a quid p felv.i.c.ex lris. in.i.nota.de ẽ ẽsti.t panor.in.c. a j.colũ.ij.de loca.t Barba.in.d.c. ex b literis.col.xxix.et seq.t col.xxxiij.

b ¶Fieri rector lai cus.si in vniuersitate scholariũ fũt clerici an possit eligi rector scholaris seu laicus. p d bal.in.d.aut. habita.in.viij.col.et ibi etiã cuius etatis debeat esse rector vniuersitatis et dicit qđ.gg.an. Et ad primum dicti.vió bal.in pe. ff.§.hec autẽ tria. vide vnũ vbũ per abb.in.c.ceterus. de iudi.

Andre.Poma. c ¶C.de iurisd.om. iu.vide felv.i.c.cũ ordinem.col.v.de rescrip.an aũt collegiũ vel vniuersitas possit puniri et accusari.t an teneať ex delicto administrantium et an possit agere qđ iniuria illata vni ex collegio vel vniuersitate vide e

Dd.qđ.lxv.in vl ti.q.t sequẽ.lxvi.t Ancha.cl viij.col. iij.t seq.

¶Non potest.clerici non iurant in manibus rectoris laici tz sint scholares:tz quid si scholaris est ppter in f obedientiã priuatus de matricula an possit aliquo modo amplirematriculari vide Bal.in.l.acceptã. 16 in.xviij.q.de vsu.

e ¶Collegiũ clericorũ.et hic etiã sequit abb.ficul' in c.j.de loca.per gl. ibi in ver.ex cõmunicatus.t vide ad materiam bal. in d.auten. habita.l 17 xviij.col.sed quid si sunt matriculati in diuersis actibus corã quo con g uenient vide bal. 18 in.l.penultima.in vltima columna.C.de constituta pecunia.

f ¶Essent equales.vide ad ỹ qđ no.bar.in.l.ꝑcipim°.§.eo.de app.t no. bal.in.d.aut.habita.C.ne fi.p pa.vbi alleg.Spe.in ti.de reo vñ.sed qđ si scholaris clericus.t vide Jo.de lig.in.c.ex literis.de cõsti.

g ¶Quero an.t ista faciunt ad ea que not.dixit post Bart.in.l.si consul. mittit inuicẽ facere leges. ¶Sed circa hoc[a] dubitatur si est collegium clericorum vel laicorum si mul vt est vniuersitas scholarium:t iste vniuersitates diſciplinatorũ an possit fieri rector laicus[b] videtur qm non. qr nullam potest habere iurisdictionem in clericos:vt in aut.statuimus.C.de epis. t cleri.t extra de fo.cõpe.c.si diligẽti.Sol.debetis scire qđ quedam sunt collegia quorũ rectores habent iurisditionem t rector scholariuz t rectores artificum:vt.d.aut.habita.l.fin.C.de iurisdi.om. iudi.t in istis nõ põt.[b] effici rector laic°:ita qđ habeat iurisditionem in clericos q sunt de collegio vt dictis iuribus:fateor tñ qm si aliquis laicus eligeretur vt rector esset tñ illi clerici eẽnt ab eius iurisditione exẽpti:t ideo nõ cognunt iurare mãdata eius:qr non possunt se subijcere eius iurisditioni nec est nouũ qđ aliqui de collegio sint exempti t priuilegiati:vt.l.j.j.ad munici.t ibi tangit in gl. quedam sunt collegia quoz rectores nullã habẽt iurisditionẽ:sed magis habẽt quandã preeminẽtiam fraternalem vt in istis collegijs q causa.religionis celebrant:nam priores eoz nõ possunt ad ius aliquẽ eoz trahere inuitũ:sed corripiunt ipz volentẽ t si non vult obedire non potest grauari vltra nisi expellat de collegio. Ista potestas est similis illi potestati quã frater maior qui dicit[o] suis domus:vt.l.pnũtiatio.§.familie.j.de ver.sig. Itẽ exemplũ in collegio tenuiorũ qui ad sustentandũ eoz vitam faciunt collegium:nã rector illius collegij hz illã curam vt congreget t vt inueniat pro alijs in istis dico qđ etiã laicus poterit esse rector t punire clericũ delinquentẽ.non enim punit eux vigore iurisditiõis tz magis amore fraternovt dictum est. ¶Quero corã q̃bus cõuenient ista collegia t corpora. Respõdeo corã superioribus iudicibus secularibus si sunt collegia scholariũ.vt.§. eodem.l.j.in principio vel corã iudice ecclesiastico si est collegium clericorum:[c] vt dicta aut.statuimus.t aut.clericus lite pulsatus.e.ti.Sed t si collegia sunt clericorum t laicoz simul:hic aduertẽdũ est liquidẽ maior pars est laicoz dicẽt collegiũ laicoz.qm maior pars trahit ad se totum:vt.l.qđ maior.j.ad muni.t ideo posset cõueniri corã iudice laico.hic dico si ꝓ rebus tpalibus cõueniat nã de rebus spũalibus iudex laicus nõ se intromittit ẽm iura cañ.si vero maior pars eẽt clericoz cõueniret corã iudice ecclesiastico eadẽ rõne. Si vero essent equales[d] vel equalis eoz potestas vt est in ciuitate ista collegia misericordie quo regitur hospitale vbi tãta potestatẽ habẽt clerici q̃tã laici. tunc puto qđ debẽt conueniri corã tz iudice ecclesiastico quasi pars clericoz digniorz trahit ad se ptẽ laicoz arg.l.qcqđ.§.cuz partes.ẽ.de acq.re.do.t l.q religiosis.ẽ.de reli. ¶Quero t que pſone pñt esse in collegio. Rñ. omnes masculi t etiã femine si tñ illud cuius causa collegiũ celebratur non repugnet statui mulierum naz in collegio decurionum non posset esse mulier vt in collegio doctoz vt.l.femine.j.de reg.iur.est enim eis docẽdi t iudicandi officiũ interdictũ ẽm apostoliũ:sed in collegijs que celebrant:nam priores eoz nõ possunt esse:sicut etiã vt videm[e] qđ sunt collegia mulierũ religiosarũ. ¶Quero t vtrũ monachus vel clericus possit ingredi aliqđ collegiũ sine licẽtia superioris.respõdo qđ nõ sicut nec seruus sine licentia dñi:vt.ẽ.l.priori.in fi.et qđ habuistis notatum.j.de reg.iur.l.ex penalibus.t dixi in.l.j.ẽ.de stipu.ser. ¶Quero an[h] aliqs t possit esse in duo de adop.t tunc coram quo possit conueniri vide simpliciter barto.in.l. vlti.C.de consti.pecu.sed cui collegio debeat quis magis obedire.vide bar.in.l.queritur.ff.de statu ho.

b ¶Quero vtrum.t ista possunt te dubitanter reddere qđ si aliqs huius collegij volens ad aliud collegium trãsire facit cancellari a matricula illius primi collegij an gaudeat priuilegio illius collegij vsq; quo ad matriculam alterius collegij positus fuerit et dicquod sic. casus est not.in.l.j.ẽ.fin. de bono. pos. que ex test.mi.qđ est not. et illũ tex. alle.ro. singu.vj.t.xix.

¶Quero super q bus. quis autem possit videre statuta eorum et ea annullare t si iniqua sunt collegia dissoluere vió bar to.in.l.sub pretextu.ẽ.de extraord. crimi.et adde bal. in.l.j.C.de monopo.et Jnno.in.c. cum accessissent.t in.c.si oẽs de consti.t dixi post bar to.in.l.ẽ.de iurisdi. om.iudi.et requirunt talia statuta cõfirma. superioris ẽm Bal.in.d. l.fin.et istis adde Bar.in.l.oẽs populi.in.j.q.princi. ff.de iusti.t iure.t Bald.not.in aut. habita.C.ne fil.ppa.in.iij.colũ. sed quod non requirunt confir. tenet Bald.in.l.repetita.in.ij.col.

k ¶Alius nõ perficiat. adde quod no.bart. in.l.si qs a filio.ẽ.fi.de le.j. t bald.et Ly.in.l. nec.C.de pcn.

¶Quero qualiter. Adde bart.in d.l.sicut.ẽ.fina.cp cuiuscp vni. note. Bal.plene in.d.l. imperialis.ỏ pa. cõstan. in vñ. feu. Andr.barba.

¶Quero qđ fiet. Adde Bart.in.l. j.ẽ.fi.ẽ.de acquir. pos.t ibi ang.t.d. Joã. in.d.l. sicut. ẽ.fi.And.barba.

¶Quero qđ fiet. vide barto.in.l.sicut.in fi.qđ cuiuscp vni.note. adde de excel.prelato.in.c. dilecti.t doc.i.l.j. ẽ.fi.ff.de acqui.pos.quid autẽ si maior pars renuntiat collegio sue societati.an minor pars cõuenire possit qm remanet et possit vti suo signo cõsueto vniuersitatis seu societatis. vide Bal.in.l.fi.C.pro socio.

n ¶Enim bona.an bona diuidanť p solidum t libram vide in.l.iiij.ẽ. fi actor.de re iudi.t in.l.ij.C.de anno.t tri.lib.ẽ.t in Spe.de censi.quem

sequit bal.in.l.oĩbus.C.de vecti. et commiſ.

a ¶Quero destructo. bene facit qđ no. bart.i.l.j.ẽ.fi. de acq.pos. adde qđ no.bar.et doc. i.l.iter sti.ẽ.sacrã. de ver.obl.et Jo. an.in.c.priui. per alex.de reg.iur.in vi. per Dyn.in.l. pr filiũ. ẽ. tuscula nus. de le.iij. per Bald.in.l. si gregge.et ibi dixi post imol.de leg.j. per ang.in.l. ꝓpone batur.de iud. per glo.in.d.c. priuile giũ.de reg.iur. in vj.bal. de pace cõstan. in ỹbo nos. et in aut. habita C.ne filius ꝓ patin.l.j.ẽ.fi.qđ cuiuscp vni. no. t in l. seruitutes.ẽ. lutũ. t ibi ang.ẽ. de serui.vba. predi.t bal.in.l. vsufructus citãti. q. mo. vsufr. amit. t ange.in.d.ẽ.sacram.et in.l.q res ẽ.aream.de solu. adde q̃ dixi post bar.in.l.si qs filio in.ẽ.fi.t quod ibi bal.t imol. in fin. verbis. de iniust. test.t.ẽ. de extraord.cog. in.l. stellionatus.

b ¶Glo.querit.vide qđ no. Bal. in l.pe.in.vij.q.C.de exec. rei iud. Qui aũt dicanť de populo. vide q̃ scripſi post bart. in.l. in puinciali. ẽ. fi. de ope.no.nun.

c ¶Tertio. Vide bart.in.l.fi. de deli.priua.tũ bal.cõ tradicit in.l. aduersus.C. de furt. t do.Jo.ſ. de publi.iudi. vbi oĩno vide Andr.barb.

c ¶Tertio quero. vtrũ pro crimine priuato admittatur glibet de populo ad accusandum vide Jmol. in.l.j.titu.j. t an quando pena veniat applicãda fisco glibet admittatur vide in rub. C. q accus. in. iiij. col. t glo. t bal.in l.fi.C.de litigio.

d

cit ad predicta quod not.per Jnno.extra de ope.no.nun.c.ij.de verb.sig.c.abbate.in vlti.glo.

¶De popularibus actionibus. Rubrica.

1 ¶Actiones populares tendunt ad vindictã.

2 Populares dicunť quia cuilibet de populo competunt.

3 Pro pena imponẽda ex crimine priuato si pena est pecuniaria quilibet de populo admittit si corporalis ille tantum cuius interest. Accusatio que oritur ex statuto imponente penã quod dicitur priuata.

4 Pena cui applicetur quando agitur actione popularirremiſſine.

1 ¶Glo.[b] querit vtrũ actiones populares sint rei b persecutorie.vel tendãt ad vindictã.dicit glo.qđ 2 tendunt ad vindictam t bene. ¶Secundo[c] querit glo.quare dicuntur populares.dicit glo.quia 3 cõpetunt cuilibet de populo. ¶Tertio[d] quero c vtrum pro pena imponẽda ex crimine priuato ad mittatur quilibet accusator.glo.dicit aut agit ad imponendam penam corporalem.et tunc non ad d mittitur[e] quilibet.sed ille tantum admittitur cui ius interest.aut agitur ad penam pecuniariam et tunc quilibet de populo admittetur sed si plures veniunt admittitur idoneior. quod not.multum pro statutis que imponũt pro delictis penã pecuniariam vt admittatur ad accusandum[f] quilibet e de populo qđ tene menti.arg.ad doc.l.sepulchra. C.de sepul.vio.fa.j.de iure fis.l.j.ibi ab accusatiõe recessum &c.cõiuncta.l.iij.ẽ.fi.ẽ.de pena.facit etiã d.l.j.de iure fis.ibi vel aduersus legẽ &c.t ibi vel rẽ litigiosam &c.iuncta.l.fi.C.de litig.t ibi ꝓ glos. e que idem dicit quod ista.l.&c.nec obst. quod no.ẽ. de priua.delic.l.fi.quia illam glo.intellige ẽm istã vt ibi dixi.nec ob.fi dicis.ergo est accusatio publica que competit cuilibet de populo quia nõ estve 4 rum vt dixi.j.titu.j.j. ¶Quero t cui applicetur pena quando agitur actione popularidic vt dixi ẽ.tit.ij.l.agraria.Cetera que sunt in hoc titu.pro sequere per teipsum.

¶De publicis iudicijs. Rubrica.

1 ¶Publica iudicia ideo dicũtur quia cuilibet de populo competunt.

2 Judicia publica.i.accusationes.

3 Hic liber dicitur terribilis quia terret homines.

¶Glo.continuat rubricã ad precedentia. Dictuz est.ẽ.de accusationibus que pecuniariter monentur. Nunc prosequitur de accusationibus que moueantur in corpus.t quidam habẽt hic de actionibus alij habẽt de accusationib[g]:si habes de accusationib[g] dic tũc:vt.ẽ.dixi.q dictũ est.ẽ.de accu. pecuniarijs:nũc pſequiť de accusationib[g] corporalibus.sed ista cõtinuatio non est bona qr etiã in precedẽtibus dictũ est de accusationibus qui moueantur in corpus:vt.l.diuus.vlti.ẽ.de iniur.t.l. vlti.de fur.t.l.vlti.de priua.deli.t de extraor.cri.p multas.ll.item.t.j.ea.l.ij.tractatur de accusa. pecuniarijs t etiam.j.ad.l.iul.de anno.l.ij.vnde.ẽ.t.j. tractatur de accusationibus pecuniarijs t corporalibus.vnde hec cõtinuatio non est bona quare alij habent in glo.de actionibus:t ista est melior: quia dictum est.ẽ.de accu.ciuilibus q̃ intentãt ad partis profectum:nunc sequiť videre de accusatio nibus criminalibus que mouentur ad vindictaz: t si dicis.ẽ.dictum est etiam de accusationib[g] criminalibus.Rñ.non dicitur.ẽ.de accusa.principaliter:sed accessorie sed hic t in toto isto libro dicitur de accusationibus principaliter. Itez dat gl. aliam continuationem.dictum est.ẽ.de priua deli.sequiť hic de delictis seu de iudicijs publicis. 1 vt in toto hoc libro. ¶Querit glo.t q̃re ista iudicia dicantur publica. Respon.glo.dicuntur publica.quia cuilibet de populo competũt:vt instit. eodem in principio.t.l.iij.ẽ.pseqũs.ẽ.de suspec. 2 tu.hoc declarabo.j.t.l.j. ¶Quero t quare dicunť iudicia cum in hoc titu.non tractetur de iudicijs

Universidad del Rosario Archivo Histórico